

ENGLISH-SANSKRIT.
DICTIONARY.
VOL. I.

PRACTICAL ENGLISH-SANSKRIT
DICTIONARY

BY

ANUNDORAM BOROOAH, B.A. ; B.C.S. ;

OF THE MIDDLE TEMPLE, BARISTER-AT-LAW.

VOL I A TO FALSENESS

CALCUTTA, 1877

Agents WYMAN AND Co, 10, *Hare Street, Calcutta*
KHETROMOHAN MUKHERJEA, 49, *Machhabazar Road,*
Calcutta

TRUBNER & Co ; 57 & 59, *Ludgate Hill, London*

GANTZ BROTHERS, 7 & 8, *Mount Road, Madras.*

THACKER, VINING & Co, *Bombay*

All Rights Reserved

CALCUTTA

PRINTED BY KHEEBOHOMAN MUKHERJEE AT THE SARASWATI PRESS

TO
THE REVERED MEMORY
OF
MY DEAREST PARENTS
Durlabheshwari and Gurgorani Borooah.

I
RESPECTFULLY DEDICATE
THIS WORK
WITH
ALL THE ADMIRATION OF AN ACQUAINTANCE
ALL THE AFFECTION OF A SON
AND
ALL THE GRATITUDE OF A PUPIL

BURDWAN, }
May 9, 1877 }

A B

PREFACE

The want of a practical English-Sanskrit Dictionary is felt so much at the present time that it calls for no apology for an attempt to remove that want, although it will probably be unanimously admitted that the task is beset with the greatest difficulties. Sanskrit has long ceased to be a living language and its antiquity has been mixed up with all that imagination could inspire and veneration could support. Its grand and varied literature is, to a considerable extent, shut up in distant manuscripts and special works on special subjects have yet received but very scanty attention. A variety of causes has alienated the modern dialects from their mother tongue, making it often unsafe to draw any inferences from their usage*. The Light of the West has not yet even spread over the surface of our society and any deviations from the established opinions will be set down by our veteran Sanskritists as audacious and preposterous. It will be considered foolishness to maintain that our revered grammarian Panini did not exhaust the subject of idioms†,

---

* It must however be admitted that they are sometimes of very great use in determining the exact sense of words which have not been clearly defined by any Sanskrit lexicographer. Take, for instance the word पिच्छिल. The Bengali word पिच्छल derived from it shews its exact meaning and clears the apparent obscurity of such passages as एवाद्रने श्रीपितृपदनिच्छिले.

† The great commentators of Pāṇini were aware of his omissions although they filled them up in a circuitous way. Take for instance, the use of the plural in the case of proper names in the sense of family or race. It is not to be found in the *Ashtaka* but supplied by the commentators. But there are other idioms which so far as my knowledge extends, are not noticed by any grammarian. Take, for instance the use of the demonstrative pronouns with the personal pronouns. The cause of these omissions is apparent. Our ancestors had all the advantages of a

although my critics will probably agree with me that if father of grammar was ignorant of any other refined language and was not therefore in a position to treat the subject fully. It will be considered arrogance to assert that our popular lexicographer Amara Sinha confounded the language of conversation with "theatrical language," although it may be shown that such language is not confined to the drama, but used alike in prose and poetry in the romances and tales *. It will be considered imprudence to question the correctness of his definitions and lay bare the mistakes in his grouping of synonymous terms, although there may be the strongest grounds and the clearest evidence to the contrary †

2 These are some of the difficulties in the way of this attempt—difficulties which would probably stagger the most accomplished scholar of the day. They are doubly telling on a man of my humble requirements, conscious alike of the poverty of intellectual gifts which are necessary for its execution and of the inability to devote uninterrupted and long-continued attention which is essential for its success. And I can assure my readers that I should have gladly left it to those, who add profound knowledge of Sanskrit to high philological attainments and have successfully used their powers in the highest intellectual achievements. But, unfortunately, Sanskrit researches seem yet to attract but very few scholars, and I know of none who is employing or is about to employ his abilities in the elucidation of this branch of study. It is, therefore, with some reluctance that I am devoting my leisure hours in the compilation of this work, neither intending nor pretending to produce a comprehensive work, but with a view to remove some of the difficulties in the way of this very interesting language and to make it approach the level of the classics of the West. The work is expected to be complete in three volumes of not less than 600 pages each and I now present the first volume with the hope that, in the absence of any other work of the kind, it may be of some use to the students of the most copious, most refined, most philosophical language of the world—students whose number is every day increasing and every day spreading all over the civilized world.

---

* The size of the work will be much larger than I expected in March 1876. I am sorry I have in consequence to raise the price of the work and to publish it in three instead of two volumes. I also regret the delay in its appearance owing to causes which I need not allude to. But I hope the second volume will be more punctually published by the beginning and the third by the end of the next year.

abnormal and rare in the days of classical Sanskrit and we have a quite different expression for it. Kulluka, for instance, uses अग्रपितृन् १८, "born of a different father" to indicate this relation and I have little doubt that my readers will agree with me in thinking that it is in complete accordance with the ideas of our ancestors.

6 Then there are what I may term accidental equivalents, that is, words which do not represent the real sense of the English words, but are practically used for them in a limited sense or for a limited class of ideas. Take, for instance, the word विज्ञान. This word literally means ending in विज्ञ. According to the quibbles of Panini, Sanskrit causal verbs are विज्ञान् and are therefore called विज्ञान्. But the word will never be applied to causal verbs of other languages, and I consider it wrong to apply the term as = *causal*. In such cases, I have taken the greatest care to find out and give the real equivalents and to explain the meaning and usage of the accidental equivalents.

7 It must also be remembered that distinctions observed in Sanskrit are not always observed in English and *vice versa*. Words, which are only allied to each other in one language, are sometimes represented by one and the same word in another language, the shades of difference being subordinated to the prominent idea conveyed by them all. In such cases, I have always tried to explain the broad distinctions observed in Sanskrit. I have also tried to note the distinctions observed in English, when such distinctions are not hostile to the spirit of the former language. The object of this work is to explain the niceties of Sanskrit and not of English and I have thought it improper to enter into a field which would involve the invention of unnecessary words or modes of expression.

8 In the case of the second class of words, I have not coined words to murder the idiom of the language, but have

illustrated them u c ly citations from classical writers. Take, for instance, the word *series*. There is no equivalent in Sanskrit for this word, but the idea was known to our ancestors and there are numerous instances of its use. I have given some examples and I hope my readers will find no difficulty in understanding how the idea is expressed in Sanskrit and how to handle the mode of expression in other combinations.

9 With reference to the third class of words, my views almost coincide with those expressed not long ago by our distinguished countryman Dr. Rājendra Lal Mitra. To coin new equivalents, expressive of the prominent ideas conveyed by new scientific and philosophical terms, is not only in harmony with the genius of the Sanskrit language whose pliancy and malleability are unsurpassed, but is likely to facilitate the study of science and philosophy among our countrymen, who are not acquainted with foreign tongues. It not only eliminates the repulsive character of hard uncouth foreign terms but at the same time impresses the memory with certain ideas or attributes which must necessarily be associated with those terms. When this object cannot be attained, it is better to retain them in Sanskrit garb and in such cases, I have either done this or explained the sense in Sanskrit. In the case of some new words, I am indebted to the labours of my predecessors, but in many cases, I have taken on myself the responsibility of their introduction when I have found that the force of the English words are not well expressed by *their* words. But I have marked all new words with asterisks to show my readers that they are not sanctioned by classical usage and to enable them to use other words should these inventions be found fault with.

giva idiomatic, but not necessarily, literal equivalents. For instance, I have दिग्गजि as the equivalent of "day star" not because दिग्गजि corresponds with star, but because the compound fully expresses the idea of the English expression and has been used in the same sense by Sanskrit writers.

11 With these preliminary remarks, I may say that I have prominently marked the different senses of English words, specially when they are represented by different Sanskrit equivalents. I have used much care to find out the nearest and most common equivalents in each sense and taken great pains to arrange them according to their usefulness and frequency. I have attempted to note their construction briefly, when peculiar or different from the construction of the corresponding English words. I have tried to illustrate their use by citations from classical writers, specially when my readers are apt to misunderstand their use in combination with other words. The laws of growth, development and ramifications of words are probably the same all over the world and I have strived to exemplify this not only by showing that the same words with the same original senses are used in both the languages in many same secondary senses, but also by noticing some of the most remarkable coincidences in what may appear at first sight, their most peculiar idioms. I have kept in view the great difficulty of the particles of the English language and tried to go thoroughly into them by sufficiently illustrating the different shades of meaning as differently expressed in Sanskrit. Verbs followed by particles are often used in English in quite different senses from the original verbs and many English phrases, such as *arising from be awake, belonging to, feel ashamed, of age* are generally peculiarly expressed in Sanskrit. I have put both such compound verbs and phrases before the prominent notice of my readers by inserting them among the words themselves.

12 Obsolete and technical words of rare occurrence have

no place in my dictionary. I have also for the most part omitted to record *nominal compounds and principles*. For the former, my readers must look to the *single words* which form the compounds and for the latter ample information will be found in the published Sanskrit grammar. To include them will be to increase the size of the book without in the least enhancing its utility. With the same object, I have made as few repetitions as possible. If the student does not find sufficient information under any word, he is requested to look to the references made. If the student does not find a phrase under any of its components, he must not give up that it does not occur at all in my work before the other components are looked into. For instance, the phrase *tooth and nail* is given under *nail* and he must not despair if he does not find it under *tooth*. This absence of repetition is of some inconvenience to the student but it will be more than compensated by the consequent reduction of the bulk of my work and comparative cheapness of its price.

13 As to the mechanical part of my work, I must first draw the attention of my readers to the abbreviations explained on pages xv to xx. I should also add that every English word has been mostly expressed by its first letter followed by a dot, when any example is cited under it. For instance, under ADMIRE, "*ad need by the assembled gods*" is printed "*ad ! by the assembled gods*". The same letter *a* means *act* under ACT, *allow* under ALLOW, and so on.

14 As regards the Sanskrit part of my work, I have, in the case of substantives, either given the singular number of the nominative case or when the base cannot be easily inferred from it, the base with its gender or genders in brackets. In the case of adjectives, when the base is the same for all the three genders as *सुखम्* I have given the base and marked (nfn) within brackets. When the base is the same for two

genders, I have either given this base and the other base with gender within brackets, or given the nominative singular in the masculine gender, and indicated the nominative singular in the other two genders within brackets. In the case of verbs, I have given the third person singular present tense and exhibited the root in brackets—the root such as would be under a rational classification and not necessarily what is given in Sanskrit works on roots. Adverbs are generally expressed by certain cases of the corresponding substantives and adjectives. But they are practically indeclinable and require no explanation. The prepositions are mostly put *after* the words they govern.

15. In this place, I may also remark that the formation of Sanskrit compounds is in many cases almost unlimited. In such cases, I have satisfied myself by giving some typical examples and leaving the student to form other compounds on the same plan.

16. I am indebted to Dr. Smith's English-Latin Dictionary for the plan of my work. I have also received much assistance from Wilson's Sanskrit-English Dictionary, Monier Williams' English-Sanskrit Dictionary, Webster's English Dictionary, Sūtra Kalpa Druma, and a few other works.

17. In conclusion, I must express my thanks to the Governments of the Punjab and N. W. Provinces for subscribing to my work and to Lord Northbrook for being the first and foremost to encourage its publication.* I should also thank my other subscribers for their encouragements and to the Indian Press generally for taking a kind notice of it. Nor must I omit to thank professor Max Müller, the most renowned, if not the most accomplished scholar of the day, for his very favor-

---

* As regards the Governments of India and Bengal, I may say that His Honor the Lieutenant Governor of Bengal has been pleased to express that he will pass orders about it on the appearance of my work.

able opinion on the first 64 pages of this work, which has not a little encouraged me to persevere in these very difficult, however interesting, researches. Irrespective of the disadvantages under which I lie, a first attempt of this nature must necessarily contain many mistakes and omissions and I shall be under great obligations to my readers and reviewers if they would favour me with their remarks and general suggestions, as it would be not only assisting the cause of Sanskrit but possibly also of its modern descendants.

BURDWAN,
May 9th, 1877 }

A. B.

ABBREVIATIONS

OF THE

NAMES OF WORKS.

A.	Amara Kosha.	Bh. p.	Bhavisya Purana.
A. b.	Arya Bhatta.	Br.	Brahma Purana.
*An.	Anurgha Raghava Nataka.	*B. r.	Bala Ramayana.
Ana.		B. v.	Brahma Vaivarta Purana.
Ap.	Apastamba Sanhita.	C.	Basabhatta's Sriharsha. Charita.
A. p.	Agui Purana.	Ch.	Hemanatha's Chandra Shekhara Champu.
A. r.	Adhyatma Ramayana.	*Cha.	Chanda Kaushika Natika.
A. s.	Angiras Sanhita.	C. r.	Champu Ramayana.
At.	Atm Sanhita.	C. s.	Charaka Sanhita.
Au.	Aushanasa Sanhita.	¶D.	Dasakumara Charita.
†B.	Bhatti Kavya.	Da.	Dayabhaga.
B. a.	Brahmanda Purana.	Dak.	Dakshin Sanhita.
B. c.	Bharata Champu.	D. b.	Debi Bhagavata.
Bh.	Bhoja Prabandha.	D. c.	Dattaka Chandrika.
Bha.	Bhava Prakasha.	Dc.	Devala Sanhita.
Bham.	Bhamini Vilasa.		
†B. p.	Bhagavata Purana.		

* The Roman numerals after this abbreviation refer to the number of acts, and the Arabic numerals (if any) refer to the number of the verse.

† The Roman numerals refer to the number of cantos, parts, &c., and the Arabic numerals refer to the number of verse.

§ The Roman numerals refer to the number of the parts, and the Arabic (if given) refer to the number of the verse.

¶ The Roman numerals refer to the number of the story.

Di	Dhananjaya Vyasa	K 1	Kallakā Blatta's Com mentary on Manu
D m	Dattaka Mimāṃsa		
D s	Sarva Darshana San graha	K d	Jogadīyana Mīrā's Kāleśtratātva Dipika
G	Bhagavat Gita	† Ki	Kirātārjunia
Ga	Gautama Saṃhita	K p	Kurma Purana
Gau	Gaitadīyaya and its Mitakshara	K s	Katha Sarit Sagara
† Gi	Gita Govinda	† Ku	Kumar Saṃbhava
Go	Goladhīyaya and its Mitakshara	Kar	Kuvalayananda
		L	Lalita Vistara
		-Li	Lilavat
C p	Garudā Purana	L j	Laṅkā Jataka
§ H	Htopadeśa	L p	Linga Purana
H a	Harivansha	L s	Līlīta Saṃhita
H r	Hayana Ratna	† M	Manu Saṃhita
H s	Harita Saṃhita	* Ma	Malati Madhava
J	Jñānanda Vidyasagara's Kavya Sangraha	Mal	Mahabharata
		* Mal	Malavikāgnimitra
Ja	Jātaka	* Ma n	Malā Nataka
K	Kadambar	Mat	Matsya Purana
† Ka	Kamandaka	M b	Maha Bhāṣya.
Kal	Kalki Purana	M c	Madhava Champu
Kar	Karanda Vyūha	M d	Mīmāṃsa Darsana and Savara Svami's Commen tary
Kat	Katyayana Saṃhita		
† Kar	Kavya Prakāśa		

* The Roman numerals after this abbreviation refer to the number of acts, and the Arabic numerals (if any) refer to the number of the verse.

† The Roman numerals refer to the number of cantos, parts, &c. and the Arabic numerals to the number of the verse.

§ The Roman numerals refer to the number of the parts, and the Arabic (if given) refer to the number of the verse.

†Me.	M'ghaṭalā.	P. p.	Padma Purana.
Mi.	Mitākshara.	*Ps.	Prasanna Raghava Na- taka.
Mis.	Vachaspati Misra	*Pri.	Priyadarśika Natika.
Mit.	Vira Mitroḥya.	†R.	Raghu Vansa.
M. m.	Mantra Mahodāhi.	*Ra.	Ratnavali.
M n.	Māli Nath's Commen- taries.	Raj.	Rajatarangini.
M. p.	Markandeya Purana.	Ram.	Ramayana.
*Mc.	Mrichchakatī.	†Ri.	Ritu Samhara.
*Mu.	Mūlra Rakshasa.	R. t.	Raghunāṇḍana's Tatvas.
†N.	Naishanda Charita.	*S.	Sankaracharya's Commen- tary on Vedānta Su- tras.
*Na.	Nagananda.	*Sa.	Sakuntala.
N. d.	Nyaya Darsana and Vat- syayana's Commentary.	†Sah.	Sahitya Darpana
Ni.	Nidhivaktra's Nidana.	Sam.	Samavārti Samhitā.
Nil.	Nilakantha's Commen- tary on the Mahabha- rata.	San.	Sankara Vyasa.
N. p.	Naradiya Purana.	S. b.	Sankara on Brāhadara- nyka Upanishads.
N. s.	Naradiya Samhita	S. c.	Sankara on the Chhan- dogya.
†P.	Panchatantra.	Sea.	Seanda Purana.
Pa.	Parasara Samhita.	S. d.	Sankhya Darsana.
Par.	Bhasha Parichchheda.	S. g.	Sankara on Bhagavat Gita.
P. d.	Patanjala Darsana and Vyasa's Commentary.		

*The Roman numerals after this abbreviation refer to the number of acts, and the Arabic numerals (if any) refer to the number of the verse.

†The Roman numerals refer to the number of cantos, parts, &c., and the Arabic numerals to the number of the verse.

‡The Roman numerals refer to the number the parts, and the Arabic to the number of the story.

§The Roman numerals refer to the chapters in the first part, and the Arabic to the number of the aphorism.

Sha.	Shankha Sanhita.	Va. p.	Vayu Purana.
Shat.	Shatatapa Sanhita.	Vas.	Vasistha Sanhita.
†Si.	Siupalahadha.	V. c.	Sankaracharya's Viveka Chintamani.
S. k.	Shiddhanta Kaumali.	V. d.	Vaisheshik Darśana and Sankara Misra's Commentary on it.
S. p.	Siva Purana.	•Vi.	Vira Charita.
S. p. b.	Sankhya Parachana Bha-hya.	•Vil.	Vidha Salabhanjika.
Sr.	Susruta.	Vij.	Vijaranita.
Sra.	Rudraswara's Sraddha-viveka.	•Viv.	Vivada Chintamani.
S. s.	Shiddhanta Sijomani.	†V. m.	Vaishamila's Brihat Sanhita.
Sa.	Surya Siddhanta.	Vri.	Vrihaspati Sanhita.
Say.	Sayana.	V. p.	Vishnu Purana.
T.	Vachaspati Misra's Sankhya Tatra kaumali.	V. s.	Vishnu Smriti.
Ta.	Chandrasekhara's Tatavali.	V. t.	Vasanta Tilaka Bhana.
Tar.	Vidramanoda Tarangini.	Vy.	Vyasa Sanhita.
•U.	Uttara Ramacharita.	Y.	Yajnavalka Sanhita.
Up.	Upanishad.	Ya.	Yama Sanhita.
•V.	Vikramorvasi.	Com.	Commentary.
Va.	Vasavallata.		
Vam.	Vamana Purana.		

*The Roman numerals after this abbreviation refer to the number of acts, and the Arabic numerals (if any) refer to the number of the verse.

†The Roman numerals refer to the number of cantos, parts, &c., and the Arabic numerals refer to the number of the verse.

AN ENGLISH SANSKRIT DICTIONARY.

A.

A, or (before vowels) **AV** I This article has no equity in Sanskrit and is expressed by the singular number alone *there is a large silk cotton tree on the bank of the Godavari* अस्ति गोदावर्यतीरे विशाल शाल्मलीवृक्षः, H 1, *there was a ling named Chintamani* अभूद्राजा चिन्तामणिर्नाम Va II But कश्चित् (काचित् कश्चिन्) should be added when special attention is directed to the object *a (certain) yala* कश्चित् यत्, Me I 1 *a (certain) saint named Marich* कश्चिन्मरीचिनाम सद्गुरुर्हि, D III III When it means a species of विशेष, भेद, etc should be added *Aśoka is a tree* अशोको वृक्षविशेषः—IV When used distributively, (a) expr by अयं comp with प्रति or, by the repetition of the word in proper agreement with the verb *give (me) 100 sovereigns a day* दण्डं सुवर्णपद्मद्वयानि देहि H III, '(n) the simple gen may be used in connection with भोजनम्—*dinner twice a day* द्विपुत्री भोजनम्—V In O C sometimes=on, in, for q v *the world runs a wheels* * अन्तेर्लोकवर्तते

indef	indefinite	pa	passive
induc	inductive	perf	perfect
inf	infinitive	pl	plural
ins	instrumental	pl	plural
inter	inter	poet	poetical
interro	interrogative	precl	preceding
kar	karmaharata	pref	prefix
leg	legal	pro	pronoun
lit	literal	prob	probable
loc	locative	prop	properly
m	masculine	quod	quod
mf	masculine and feminine	r	refer
mf	masculine	rel	relative
mf	masculine, feminine	gn	signification
mf	masculine and neuter	im	imply
met	metaphorical	ng	signify
mil	military	sg	subjunctive
miscell	miscellaneous	sub	substantive
n	neuter	suff	suffix
nom	nominative	super	superlative
nomi	nominal	syn	synonymous
num	numeral	tat	tatpuruṣa
O E	Old English	term	terminat
ob	observe	tran	transitive
opp	opposed	tech	technical
ord	ordinal	u	usually
orig	original	v	verb
p	page	v	verb intransitive
part	participle	v	verb transitive
		voc	vocative

AN ENGLISH SANSKRIT DICTIONARY.

A.

A, or (before vowels,) **AN** I This article has no equmy in Sanskrit and is expressed by the singular number alone *there is a large silk cotton tree on the banks of the Godavari* अस्ति गोदावरीतीरे विशालमाञ्जशीलम्, II 1, *there was a lung named Chintamani* चिन्तामणिर्नाम Va II But कश्चित् (काचित्, कश्चित्) should be added when special attention is directed to the object • *a (certain) yaksha* कश्चित् यक्ष, Me I 1, *a (certain) saint named Maricha* कश्चिन्मरोचिर्नाम मरुचिर्, D 111 III When it means a species of, विशेष, भेद, etc. should be added *Asoka is a tree* अशोकौ वृक्षविशेष —IV When used distributively, (a) expr by any comp with प्रति, or, by the repetition of the word in proper agreement with the verb *give (me) 100 sovereigns a day* शतम् सुवर्णमण्यमस्तु दिहि, II 111, (b) the simple gen may be used in connection with num adverbs *dinner twice a day* द्विती भोजनम्—V In O E sometimes=on, in, for *q v the world runs a wheels* * चक्रं गच्छति

ABASTI પચાઈત્રે (with ge) *a the most* *કુલ્લુલ્લમ પદાદાયે

ABANDON (1) ત્યજીતિ પરિ, સ, (અજ, c 1), (2) તજીતિ વિ અપ, (હા c 3), (3) તજીતિ, સમ્, પ્ર, (તજ, c 6), (4) તજીતિ વિ, (અજ c 6)

ABANDONED I Lat અજ (જા જ) & TO ABANDON II Fig extremely wicked ગ વ (1) ઘટ (દા, ઘ) (2) અત્યંતજન (જા, જ) (=of a character)

ABANDONMENT (1) ત્યાગ, (2) અત્યાગ, (3) તજીતિ Ph a of worldly connexion તજીતિ

ABASE (1) અનિ-અતિ (અ, c 1) (2) અનિતિ (c of અન) & TO HUMBLE, TO LOWER

ABASMENT અનિતિ & HUMILIATION

ABASH (1) અપદિતિ (c of અ) (2) અનિતિ (c of અન)

ABATE (વ ત) I To lessen diminish ગ વ અપદિતિ (અન) II Let t t, to put down ગ વ

ABATE (વ ત) (1) અપદિતિ (જા c of અ), (2) અપદિતિ (જા c of અ), (3) અપદિતિ (જા c of અ) & TO DECREASE

ABATEMENT I Decrease diminution ગ વ જામ —II Diminution of price Ph *It is a sale on a of five per cent* *પચક દતે અપદિતિ —III Let t t & TO ABRIDGE

ABRIDGE (1) અપદિતિ (જા c of અ), (2) અપદિતિ

ABRIDGE (1) અપદિતિ, (2) અપદિતિ

ABRIDGE અપદિતિ, (2) અપદિતિ, (3) અપદિતિ

ABREVIATE અપદિતિ (જા c of અ) & TO CONTRACT, SHORTEN

ABREVIATION (1) અપદિતિ, (2) અપદિતિ, (3) અપદિતિ

ABRICATE (વ ત) * અપદિતિ અપદિતિ અપદિતિ

ABRICATE (વ ત) અપદિતિ, અપદિતિ (અજ, c 1) & TO PRISCA

ABRICATION (1) અપદિતિ, અપદિતિ (when the sense is clear), (2) અપદિતિ (=a c of a th one), (3) અપદિતિ (if a c of a th one)

ABDOMEN (1) वल्लि , (2) उदर v ULLIY

ABDUCT चरति, चप , (ह, c 1), Si 1 51

ABDUCTION (1) चरयन् , (2) चपहरयन्

ABERRATION (1) भ्रम (2) विभ्रम (3) उन्मार्गमगमन् Ph a of mind
मतिभ्रम, Si vi a of light * वेग्रीयानि

ABET प्रीत साहयति (c of सह) v TO AID, INVESTIGATE, ENCOURAGE

ABETTOR (1) प्रीत्याहक (2) प्रवर्धक

ABEYANCE, BE IN मान् (ना, न) दनि (gen understood) v SUSPENSION

ABUOR जुगुप्सते v TO HATE

ABHORRENCE (1) जुगुप्सा , (2) परमद्वेष N B const with loc

ABHORRENT v REFUGANT, DISCORDANT, INCONSISTENT

ABIDE (v 1) I To dwell q v रमति (रन्, c 1) II To stay q v
परविष्टते (स्था, c 1)

ABIDE (v t) I To wait for q v प्रति ईक्षते (ईक्ष्, c 1) II To en-
dure q v सहते (सह्, c 1)

ABIDE BY (1) शिष्टति (स्था, c 1) (with loc), B III 53 , (2) परविष्टते
(स्था, c 1) (with loc), B III 14

ABIDING (part adj) (1) श्वायिन (f जी) , (2) स्थाय (mfn)

ABIDINGLY v CONSTANTLY, PERMANENTLY

ABILITY I Power q v (1) गति , (2) सामर्थ्यम् Ph to the best or
utmost of one's a (1) यावच्छक्तम् , (2) यावच्छक्तिव —II Mental
capacity (1) नैपुण्यम् , (2) वैचक्षण्यम् , (3) पाटवम्

ABJECT (adj) (1) निरुद्ध (दा, द) , (2) अपवट (दा, द) v BASE, VILE

ABJECTION, ABJECTNESS अपवृत्तता v MEANNESS, SERVILITY

ABJURATION * गपपपूर्वकवाक्य , वाक्य (when the sense is clear)

ABJURE (v t) * गपपपूर्वकम् or गपतिशम् स्वशक्ति, परि, (व्यन्, c 1)

ABLATIVE CASE (1) अपादानम् , (2) अपादानकारकम्

ABLE (adj) I Competent, having sufficient power (1) समर्थ

(यौ चम्) , (2) शक्त (शक्त), (3) चम (मा, म) —II Possessing mental capacity (1) पटु (mfs) (2) निपुण (पा, प) & CLEVER, SKILFUL

ABLE, be (1) शक्नोति (शक्, c 5) (2) पायति (य, c 10) (3) प्रभवति (भू c 1) (4) ईदृ (ईदृ, c 2) (5) चमते (चम्, c 1) & CAN

ABLE BODIED प्रबलकाय (या, य), (2) दृढाङ्ग (डा, ङ), & ROBUST, STRONG

ABLUTION (1) चावदनम् (of the mouth) (2) अश्वानम् (of the body) (3) प्रक्षालनम् & WASHING

ABLY : e with ability (1) निपुणम् (2) सपाटम्

ABNEGATION प्रत्याख्यानम् & DENIAL, RENUNCIATION

Aboard Ph to get a गामारीङ्गति, Ry

ABODE I Continuance in a place अवस्थिति & RESIDENCE. STAY II Dwelling place (1) निवास, (2) आलय, (3) निवसितम् & HOUSE

ABOLISH (v t) बुध्यति, अर, रि, (लुप, c 6) (?)

ABOLITION (1) लोप, (2) अल्लोप, (3) रिनीप (?)

ABOMINABLE (1) गर्हित (गा त), (2) छवित (गा, त), (3) दुष्टाकार (दी, र)

ABOMINABLE (1) गर्हितम् (?), (2) छवितम् (?) [DETEST, EXECRATE

ABOMINATE (v t) (1) ईदृ (दिप, c 1), (2) गर्हिते (गर्हि, c 1) & TO

ABOMINATION I Hatred q v द्वेष —II That which excites hatred (1) अगुषितम्, (2) गर्हितम् (3) छवितम्

ABORIGINES आदिवासिन (m pl) (?)

ABORTION (1) गर्भक्षार, (2) गर्भपात, (3) गर्भपतनम्, (4) गर्भप्युति To cause a (1) गर्भम् पातयति (c of पत्) (2) भूणहत्या करोति (ह, c 8) One who causes a. (1) भूणहन् (f प्री), (2) भूणहत्याकारिन्, (f श्री) Causing a (1) गर्भपातनम्, (2) भूणहत्या

ABORTIVE I Producing abortion (1) गर्भपातित् (f प्री), (2) गर्भक्षारिन् (f श्री), (3) भूणहन् (f प्री) —II Lorn & prematurely (1) अशक्तपुत्र

(ता, त) , (2) अकालजात (ता,घ) —III Fruitless , unsuccessful q v
निष्फल (जा, ल)

ABORTIVELY (1) सुधा , (2) दण्ड v iv xiv

ABOUND (v 1) no equiv expr by the corresp adj s among those
trees a ing in good fruit भूयिष्ठसम्भावामलेषुमीषु पादपेषु, R xiii 43,
the country of Amapurusha a s in curiosities बहुकुतूहल विपुल
विषय, K v ABUNDANT, FELL OF

ABOUT (prep) I. Around q v परितः (with acc) sometimes sim
by the loc a one's neck कण्ठे or कण्ठदेशे (not कण्ठ परितः) I'ph
a these places इतस्ततः —II In attendance on सह (with ins)
v WITH III Respecting, concerning प्रति (with acc) (rare in
this sense) you have spoken one thing good a सुखलवैकमीय प्रति साधु
भावितम्, Ku v 81 N B note the following cxx is there any
mistake a it किमपि काचिद्भ्रान्ति, Vi III , whether more knowledge a
God leads to emancipation किमीयरविदय ज्ञानसाध निर्वर्णकारणम्, Ds ,
conversing now a his father, now a his mother, now a Sulanasa
अन्तरा पिदयस्तन्मन्तरा मातृसम्बन्धमन्तरा यन्मासमय कुर्वन्नाकाशम्, K , I also
want to ask something a your friend वयमपि भवन्ती सखीरत विमपि
पृच्छाम, Sa i , we had some conversation a the news of the country
मदया च देशगार्गागुविद्धा साधनावधोरभूत्, D v , a the Lord of the
Heavens दिगीधनायमविहृत्य, a the friend of the God of Wind पानन्य
सधाय निर्दिश्य, a the Lord of the (south) quarter दिक्पतिमुद्दिश्य, a
many Nalas अनेकनलापसम्पत्, N xiii 2 9 15 26 IV Near (in
time) v ABOUT (adv) (iii) Ph remained for a a moment
सुधूर्णनिवासाद्यज्ञे, K , a the same time तद्यधैव चयानन्दे, D. i

ABOUT (adv) I around q v परितः —II Here and there इतस्ततः
to go, walk, wander a परिक्लाम्बित (कम्, c 1) —III Nearly (1) by an
altern comp we will reach (Patan) in a a week (lit in five or six

day) पञ्चदशैरहीमिर्बैयमेव तत्र स्मार, *Man* ४, (2) *ly bah comp* with उप
 आसन्न, अदूर, etc *a ten उपदग्ग (m pl)*, *a four उपवर्गुरा . a*
licently आनन्दविद्या, *a thirty अदूरविद्या*, (3) *ly प्राय (या, य) or*
 कथ्य (स्यात्) *affixed a as high as the face* *जातुद्वयकथ्य (स्यात्),
 (4) of age, *ly देशीय (य, य) affixed a 14 years of age अष्टादश*
वर्षदेशीय (या य), *D 11*

ABOVE, be उपर (ता, त) *a point of, on the, ready Ph what*
is the king a now अथ य राजा किमास्य उपरति, *U 11*

ABOVE (adv) I Overhead (1) उपरि, (2) ऊपर, (3) उपरिष्ठान
From a (1) उपरिष्ठान, (2) ऊपर. *Ku xiv 3° II Before* (1)
 पूर्वम्, (2) प्राक्

ABOVE (aly) पूर्व (अ, अम्), *in the a aphorism पूर्वव मूलम्* ३

ABOVE (prep) I In a higher place उपरि (with gen) *Just a*
उपधुपरि (with acc), *Just a the village उपधुपरि दामन्* —II In gres
 ter number (1) *by tat comp with अधिक (या, क) in a half a*
moment अधिककमुहतेन, Pans, (2) *ly bah comp with अधिक a*
fort अधिकवित्तारिद्या (m pl), (3) *ly comp with पर, a hundred*
(= hundred) पर हत (त, त), *Ki xiii 23 III Beyond, & beyond*
(prep) (iii)

ABOVE, be (1) अतिरर्पते (कु, c 1) *Vi 12*, (2) अति or अति (with
 acc) (च, च) *Krishna is a the gods अति देवान् लय*

ABRADE V TO RTR, SETAFF

ABREAST पार्श्वपार्श्व (mdec)

ABRIDGE (1) मङ्घ्रियति (विप, c 6), (2) समाहति (ह, c 1), (3)
 सम् अमति (अम c 4) *a TO LESSEN, SHORTEN*

ABRIDGEMENT (1) सप्तेष, (2) द्रव्याहार, (3) समाहार, (4) समाप्त

ABROAD (adv) I In a foreign country (1) विदेशे, (2) देशान्तरे
 —II *To a foreign country* (1) विदेश, (2) देशान्तरम् —III *Not at*

ABSOLUTE (adj) I Perfect q v (1) निश्च (त्वा, त्य) (=eternal, sometimes used with the same force) *it is admitted by all assertors of final emancipation that it is a* निश्चय मील सर्वसर्ववादिभिर्हृष्यन्ते, S 1 4 (2) परम (मा, म) (=excellent, q v) II Unconditional, uncontrolled q v Ph *for fate has a power* [सर्वव्या] प्रभवति हि भगवान् विधि , K III Not relative केवल (ला, ल) (?) *the recent philosophy of the a* *वा, निरुक्तैरव्ययदर्शनम् or-विज्ञानम्

ABSOLUTE i e entirely (1) सच्चया (2) एकान्तम्

ABSOLUTION I Acquittal q v II Religious a (1) निर्धार , (?) निष्कृति , (3) उद्धार

ABSOLVE I To acquit, exonerate q v मीलयति (c of हृष्) —II In religious sense (1) निव साध्यति (c of ह,) , (2) उद्धारयति (ह, c 1)

ABSORB (v t) I To imbibe, suck up (1) शूषयति (शूष, c 1) , (2) शोषयति (c of शृष) (=dry up) II Fix to engross (1) मग्नयति, नि , (मग्न, c 6), *old men are a el in thoughts and none clings to the supreme spirit* बृहन्नाश्रितानामप्य परमे ब्रह्मणि कोपि न लघ , (2) विमति, अभिनिविश्यते (विम, c 6) (with acc) [not so forcible as (1)] *became a el in thought* चिन्ता विम, K

ABSORPTION (1) शोषणम् , (2) शूष , (3) निषादनम् , (4) शोषणम्

ABSTAIN (v i) (1) विरमति (रम, c 1), *a from this dirty work* विरम कर्म्मजीव्याश्रितमयात, D iv , (2) निवर्त्तयति (c of वृत्) (with acc.), *a yourself from this unucky affair* निवर्त्तयामादमदीक्षिताश्रम Ku 1 13 , (3) नि-वर्भति (वृत्, c 1) निवृत्तमाश्रमु ततमशान् जनक, U 11

ABSTAIN from food लघ वसति (वृत्, c 1) v TO FAST

ABATEMENTS (1) मित्याहार (रा, र) , (2) मित्याशन (दा, न) , (3) मितभुज् (मिभ) (4) लघ्याहार (रा, र) , (5) लघ्याशिन (ई भी) , (6) यताहार (रा,)

ABSTINOL-13 (1) मित्याहारिण , (2) मित्याशनेन , (3) लघ्याहारिण

ABSTINIOUSNESS (1) निवृत्तिहार , (2) निवृत्तिभोजनम् , (3) निवृत्तिशनम्

ABSTINENCE I In gen sense, refraining from (1) निवृत्ति , (2) निवृत्ति , (3) चान्ति —II From fool (1) उपवास , (2) अनशनम् & FASTING —III From the gratification of animal propensities (1) सयमनम् , (2) यम

ABSTINENT I From food (1) वृत्तिहार (रा, र) & ABSTEMIOUS —II

In a wider sense सयमिन् (f नो) & CONTINENT

ABSTRACT (v t) I To separate q v वि योजयति (c of युज्) —II To filch away, steal q v अप हरति (ह, c 1) —III To abridge q v

ABSTRACT (subs) & ABRIDGEMENT, EPITOME

ABSTRACT (adj) I Separate q v II As opposed to concrete perh सूत्र (रत्ना, रत्न) & ABSTRUSE, REFINED

ABSTRACTION Phil t t * प्रविधानम् पदार्थात्मानपरपर्यायानादर्थैकवचनं प्रति प्रविधानम् In gen sense, & STEALING, SEPARATION, ETC

ABSTRUSE निगूढ (दा, ड) & RECONDITE, OBSCURE

ABSTRUSENESS निगूढता & OBSCURITY [DLF

ABSURD & RIDICULOUS, PREPOSTEROUS, INCONSISTENT, UNREASONABLE

ABSURDITY I Want of sense or judgement (1) अनर्थक्यम् (2)

अव्याच्यम् , (3) असङ्गति —II An absurd thing Ph what a क प्रमाद

ABSURDLY Ph do not talk a * अलमनर्थकप्रवायेन

ABUNDANCE (1) प्राचुर्यम् , (2) सुपन्नम् , (3) बाहुल्यम् , (4) प्रभूतलम्

ABUNDANT (1) प्रचुर (रा, र) (2) प्रभूत (वा य) , (3) बाहुल (जा, ल) , (4) सुविष्ट (हा, ठ) , (5) प्राग्य (आ, जा) , (6) भूरि (म्लि) , (7) अद्भ (मा भ)

ABUSE (v t) I To revile q v आ क्षिपति, अपि , (क्षिप् c 3) , (2) आ क्षीयति (क्षु, c 1) , (3) अप भाषते (भाष्, c 1) —II To make ill use of Ph a king who a s his rights goes to hell राजाव्यायमाधरत्रक मच्छति , he a s his time स काळं वृथा नयति, क्षिपति, हरति, etc —III To violate q v प्रकुर्वते

ABUSE (sub) I Ill use (1) कुल्लवहार (?) दुर्मवहार (3) कुप्रयोग
(of word) (1) वृथाहरण (of time) II Contumely (1) अहिंसे ,
(2) तिरस्कार (3) आक्षेप (4) आचार

ABUSIVE Ph a lang age आक्षेपक a writer *परपक्षिक

ABUT v TO ADJOIN, BORDER ON

ABYSS (1) गभीरगतं (?) गभीररश्मि (3) अगाधनिम्न

ACACIA वृक्षविशेष , शमी (a shrub) द्वितीय (another specie)

ACADEMIC : c Belonging to an acad my एग्रि कलैटि कौप

ACADEMICIAN *विद्वत्समाधिठाट (f श्री)

ACADEMY I A school ए व विद्यालय —II A society of learned
men (1) विद्वत्सभा (?) (2) पण्डितसभा ( ) The Royal *बृहन्मन्त्रसंघ
विद्वत्सभा

ACCEDE अनुमानि (श c 9) v TO AGREE ASSENT

ACCELERATE त्वरति (f त्वर) v TO HASTEN QUICKEN

ACCELERATION त्वरा ( ) (hu 11 63) v HASTEN

ACCENT (sub) I In speaking ए सर The acute a उदात्त the
grave a अनुदात्त the circumflex a अरित —II A peculiar tone in
speaking सर : the accent on an la अतिस्पष्टार्थ सरसम्भारया
ह —III An accentual mark सरचिह्न (?) —IV Language
expressions ए व

Nolo o Regulus अदीक्षेत् परमार्थेन य सान्ता, N VIII 53 ;
 (1) प्रतिपद्यते (पट्, c ६), Sa VI 22 , (2) प्रति द्रच्छति (इप्, c ०)
et ing present इतीच्छदुपायनानि, K

ACQUITABLE I. Lit (1) परिग्रहणीय (घा, य), (2) उपार्जेय (घा, य) —II

Agreeable, pleasant ग १ (1) स्खिन् (ख, र), (2) मनीष (झा, ञ)

ACQUITABLE, bc रोचते (इष्, c 1) (with did) १ TO PLEASE

ACQUITABLENESS १ AGREEABLENESS, PLEASANTNESS

ACQUITALLY स्खिन्म् १ AGREEABLY, PLEASANTLY

ACQUITANCE (1) परिग्रह (2) प्रतिग्रह , (3) स्वीकरणम् (1) प्रतिपत्ति

ACQUITATION अय १ MEANING Ph according to usual & the word
 'instances' conveys property over which on verbal is created on the
 demise of the former owner पूर्वमायुपरमे यच्च द्वये भवति तत्र निरुद्धी
 दायशब्द D१

ACQUITED (1) शाङ्क , (2) परिदाङ्क , (3) परिग्रहीता

ACQUITS I Admission, interview ग १ Ph the ascetics want to gain
 a to the King तपस्विनो देव द्रष्टुमिच्छन्ति, Sa १. II The means of a
 (1) आगमनम् . (2) उपसर्पणम् , etc III Sexual intercourse
 ग १ अभिगमनम् IV Addition १ ACCESSION V A fit of disease :
 आगम १ ACCESSION

ACQUISABLE I Of places (1) गम्य (घा, य), (2) सुगम (घा, य) —II
 Of persons (1) उपसर्पणीय (घा, य) surely kings are a only at
 convenient times नन्दवसरीपसर्पणीया राजान्, Sa १ , (2) सुलभदर्श
 (ना, न) (easily seen) Ph not a to bribe or sexual gratification
 धनस्वीदानादिनामेय , K b

ACCESSION I The act of joining (1) योज , (2) सहन —II A coming
 to power Ph on his a to the throne राजागमय्य etc or सिद्धासनमाह्व
 —III Increase ग १ वृद्धि, Ph a of wealth भगवत् —IV Of
 disease (1) आगम , (2) आविर्भाव , (3) अवसार

ACCESSORY (sub) (1) सहाय (2) सहकारी (3) परार्थक & INVESTIGATOR

ACCIDENT उपक्रमणिका (?) & REDIMENT

ACCIDENT I Chance casualty q v ph seen by a समापनिष्टा D v
 & ACCIDENTALLY II An unlucky event दुघटना or sun घटना
 (when the sense is clear) III A non-essential property (1) न
 प्रकृति (?) असहजौ धर्म or गुण (?)

ACCIDENTAL I Can be fortuitous q v (1) दैविक (की क) if a
 there is no p n h nent दैविके नास्ति निदह M viii 403 (?)
 याज्ञिक (की क) not approving of a union याज्ञिकों सम्प्रतिमनभिस
 मोक्ष D vi even a union यज्ञव्यापि वीथ, KL—II Non-essential
 (1) असमवायिन (f नी) (?) आहाय (घा घी) (3) अहङ्ग (जा ज)

ACCIDENTALLY (1) दैवात् (?) दैवीमात् (?) दैवगत्या (?) यज्ञव्या
 (2) विधिमात्

ACCLAMATION (1) प्रशंसाध with various acts of the spectators प्रशंस
 जनसौघाववा प्रशंसाध प्रतिप्रहनलो D vi (?) साधुवाद Si xiv 41

ACCLIMATE Ph many foreigners become acclimated to India * बहरी विदग्धिन
 कालेन भारतवर्षेण अनुयायादिदृष्टिषो भवति

ACCLIVITY उत्तर & SLOPE INCLINE

ACCOMMODATE (v t.) I To adapt, conform Ph a yourself to the
 schemes of nature विधिविधितानुसृत्य स (?) —II To reconcile, adjust
 q v —III To supply with conveniences a. me with lodgings
 * वासदानेन मासुपकुव

ACCOMMODATION I Adaptation q v उपयोगिता —II Reconciliation
 q v —III Conveniences Pl we received every aid in the inn
 * सर्वोपकरणव्यवधानि यदिकादने समुचितानि —IV A loan of money
 Ph a b II * उपकरणपत्रम

ACCOMPANIED BY often expr by अत्र comp with स as if a by
 attendants समनित इव Ki x 14 \ B note the fol. exx. a by

Sachi शचीसच , R viii 3 , *a b J Rati* रतिद्वितीय , Ku iii 35 ,
a b J his mistress रतिनीसहाय , R ii 24

ACCOMPANIMENT *ph singing in a with drums* यदज्ञानुगतपद्मोत्तम् , Ra i

ACCOMPANY I To go with (1) अनुगच्छति, अनुवेति, etc *a d by some*
of the chief kiratas अनुवीत स कतिपयै किरातवर्षे , Ki xii 52 v TO
 GO AFTER, FOLLOW , (2) सहचर (सह, च) भवति (भू, c 1) (with gen) ,
 (3) गच्छति, याति etc with सह and ins *I will a you* त्वया सह यमि
 याति—II To play in accompaniment (1) अनुगच्छति (भम् c 1) ,
 (2) अनुसरति (स्य c 1)

ACCOMPLICE सहाय \ ACCESSORY

ACCOMPLISH (v t) I To complete q v , पूरयति (c of पूर)—II
 To perform, execute (1) साधयति (c of सिध) , (2) निष्पादयति,
 सम्पादयति (c of पद) (3) निर्वर्त्तयति (c of वृत्) , (4) समादधाति (धा,
 c 3) , (5) करोति (कृ, c 8) , (6) दिशति (दिश, c 9) , (7) राधयति
 (c of राष्)—III To furnish q v

ACCOMPLISHED (adj) I Finished, performed (1) सिद्ध (दा, द) , (2)
 निष्पन्न (दा, द) , (3) निवृत्त (जा, ज)—II Clever, refined (1)
 विष्णुद (दा, द) , (2) विचक्षण (जा, ज) , (3) हविन् (f नी) *let the a*
enjoy it with pleasure तत् सुखपन्ननच हविनी मज्जन्ताम् , Vi i N B
 The last word generally used absol but see Ku xiv 2

ACCOMPLISHMENT I The act of accomplishing (1) सिद्धि , (2) साधनम्,
 (3) सम्पादनम् , (4) निष्पत्ति , (5) राशि , (6) निवृत्ति—II Attainment,
 acquirement, culture q v

ACCORD (subs) I Agreement, concurrence q v *ph let us all*
with one a flj up with the net सर्वैरेकचिरीभ्य जालमादावीड्यीयता , H
 i , *of one s own a सेक्यत*—II Concord, harmony q v

ACCORD (v) I Trans v TO GRANT II Intrans \ TO HARMONIZE,
 AGREE

ACCORDANCE WITH, in (1) comp with अनुसरण, in a with it तदनुसरण, (2) sometimes by the sim all or more *in a with the king according to* राजाज्या, in a with my *अनुज* मनुजनाम् Mr १ ACCORDING TO

ACCORDING TO (1) By अव comp with यदा, a to *site* यदाविधि, *punishing a to (the nature of) the offence (committed)* यदापराधदण्डाना, R I 6, (2) when inheriting order or succession by अनुक्रमेण, क्रमेण, or by अव comp with अनु *not a to (the seniority of) the mother* न मातृक्रमेण K 1, a to *regular order* अनुपूर्वम्, Mr १ १५ ACCORDANCE WITH

ACCORDINGLY (adv) तथैव ए AGREEABLY, CONFORMABLY

ACCORDINGLY (conj) often understood or expr by circumlocution pl 'the prince as is come, come to see her,' (say ing this) she went and let a follower follow her प्राज्ञैरेव भर्तृदारिका, जामघता द्रुमिचक्रासीत् । तामनुयाय चाका, D ११ *let a follower follow* तथैव मामनुवराज ए CONSEQUENTLY, THEREFORE

ACCORD (v t) आ मन्वजति (मन्व, c 10) १ TO ADDRESS

ACCOMPLISHMENT (1) अभिनिष्पन्न (2) प्रसूत १ DELIVERY.

ACCOMPLISHER (1) कुमारभवाकुमारी भियम् R III 11, (2) प्रजननकुशल (प्रदय) Br

ACCOUNT (sub) I Of money गणना, a book गणनापत्रिका, Ray, *balancing an a गणनामैकीकृत्य* Ray, *render an a for the* मर्दय गणना क्रय—II Estimation अ गणना—III Importance, value, advantage अ गणना—IV A narrative or description अ गणना (1) विवरणम्, (2) विवृति—V Reason, consideration अ गणना Ph on this a अण, on what a किमर्थम् or किमिच्छाम्, *as no a न कथयन्, on all a स सुचय*

ACCOUNT OF OF (1) by the abl *on a of her no power* अमनुनाम्, D, (2) sometimes by the ins, especially if the word ends in त्,

on a of my childhood बाल्यया, K , (3) by-निमित्त (ता, च) as we
are reduced to this state on a of the enemy विपत्रिमिता यदिह दशा, Ia

I 41 a for, from, for the sake of

ACCOUNT (v t) गणयति (गण्, c 10) a TO CONSIDER, ESTIMATE

ACCOUNT FOR I To assign the cause of कारण दर्शयति, प (r of इङ्)

(with gen) a TO EXPLAIN II To render an account Ph a

for the money received * यद्वत् प्राप्तं तन्म गणनां देहि

ACCOUNTABLE Ph I apprehend you are a for his death * लक्ष्मीपातस्य

गरस्यमाशङ्के, every one is a to God for his conduct * सर्वेरीशस्य-

लक्ष्माणां न्यायान्यायी प्रदर्शयितव्यौ

ACCOUNTANT perh गणक, chief a, a - general गणनाध्यक्ष, Raj

ACCOUNTS (v t) क गणयति (गण्, c 4) a TO EQUIP, ARM

ACCOUNTMENT (1) सज्जिह, (2) सज्जा a ARMS, EQUIPMENT

ACCRUIT (v) I To trust q a वि श्रुति (श्रु, c 2) —II To

send with credentials प्र द्दिनीति (दि, c 5) a TO SEND

ACCRETION (1) उपचय, (2) वृद्धि

ACCRUE (v i) a TO RESULT, ALSO TO ARGUMENT

ACCUMULATE (v t) (1) स चिनीति, ममा, प्र, (चि, c 5), (2) स विभक्ति (भ

c 3), (3) स गृह्णाति (गृह्, c 9), (4) राशौकरोति, धूशौकरोति etc.

(— to amass)

ACCUMULATE (v i) (1) उपचोयते (पा०), (2) वर्धते (वृध्, c 1), (3)

ज्योति (जा, त) भवति

ACCUMULATION (1) सङ्घय, (2) सङ्ग्रह, (3) गणयति

ACCURACY (1) विग्रहत्वम्, (2) विग्रहि a CORRECTNESS, NICETY.

ACCURATE विग्रह (जा, त) a. CORRECT, FACT, CAREFUL

ACCURATELY विग्रहम् a. CORRECTLY, EXACTLY

ACCURSED (1) क्षतक (क्षा, क्), the a. moon चन्द्रक्षतक, K (2) दण्ड (ग्रा,

ग्य), the a saint दण्डविद्, D VII. a. DETECTABLE, LAUNCHABLE.

ACCUSATION (1) अभिधीय (१) अपवाद *male a f l i e a q u a t l e r*
husband भर्तृभिष्यापवादमभिहितवौ Yet (3) अभिषाप (=f l i e r

ACCUSATIVE CASE (1) कर्मकारकम् (१) कर्म्यन् (n)

ACCUATOR (adj) १ c containing an accusation अपवादगर्भ
(भा मम)

ACCUSE (v t) (1) अभि युनक्ति (युन c १) *that I go l l e an a l*
n an अभियुक्त हू प्रयानि Mr १५ (2) अप उदति (उद् c १) १
TO CALUMNIATE

ACCUSEE (1) अभिगीतृ (f ची) (2) अभिगीयिन् (f नी) (rare)

ACCUSTOM (1) परिषय करीति *a c l l s e l f s h o o t n g m o e a b l e*
objects परिषय वस्तुन्यानिधायने करीति R १५ ४३ (2) अभ्यस्यति (अभ
c ४) १ TO PRAGMISE Ph *he s c l o u s a e l t a g o o d f o o d* * य सचदा
भीजनविश्वैराहार करीति *a c l t o c l e a t n g* वस्तुनापर (रा २)

ACE of cards * टका Pl *sc l l s an a s p e r c n g* *अस्य न वर न मयाज्ञ

ACERBITY अट्टा (f t a l f g) १ SOURNESS

ACIE (sub) (1) घोडा (2) वट्टा (3) धया १ HEAD-A ETC

ACIE (r) (1) अदत (अद c १) (१) घोघत (p of घोघ) Pl १, १
l e a l a s शिरीषदत्ता मी वाधत Mu १११

ACHIEVE (t) (1) साधयति (c of विषय) (१) निष्पादयति (c of वद्)
१ TO ACCOMPLISH

ACHIEVEMENT I Exploit c १ (1) अच्यजन *m e a s u r e d b y g o r n*
अच्यजनसक्तिं b १११ (१) कचन् (n) १ DEED II In heraldry
१ ESCUTCHEON

A COMATIC * अचय (नं र्थम) *a t e l e s c o p e* * अचय दूरबीजय येन
तज्जीविष्य यत् रजपीतायादिमयवर्ज न दृश्यत

ACID I adj अत (घा घ) — II Sub० अघ

ACIDITY (1) अघता (2) अघतम् *4 of s t n a r t* अघयित

ACIDULOUS ईष्य (भा घ) (१)

ACKNOWLEDGE (v t) (1) अभ्युप एति (इ, c 2), *she ad defeat from me* तत् पराजयीभुवेत्, D II, (2) अभ्युप गच्छति (गम्, c 1) *I a I am* just so अभ्युपगतं तावद्गमाभिरिवविधा एव वय, Sa १, (3) स्वीकरोति, D ६, (4) अङ्गीकरोति, *if one would not a the authority of inference* यदि कथिष्यामाख्यमदुमानस्य नाङ्गीकुयात्, D ६, (5) प्रतिपद्यते (पद्, c 4), M. VIII 183

ACKNOWLEDGMENT (1) स्वीकार, (2) अभ्युपगम, (3) अभ्युपाय, (4) अङ्गीकार

ACHE परा कीटि *the a of joy* परा कीटिमानन्द्य, K

ACONITE a poison बकनाभ

ACORN १ c the fruit of the oak १ oak

ACOUSTIC (1) श्रौत (ती, त), (2) comp with श्रोत्र

ACOUSTICS • शब्दविद्या

ACQUAINT (v t) I To make familiar परिचय करोति (क c 8), वा चरति (चर, c 1), *making himself a ed with all sciences* सर्वे विद्यापरिचयमाचरत, K —II To inform १ c बोधयति, अत्र, (c of बुध्), *you should keep me a ed with whatever happens there everyday* अथदृष्ट यद्यन हतान् जात तदधि त्वदावबोध, D III

ACQUAINTANCE I Familiar knowledge (1) परिचय, *out of respect for his a with all practical arts* मरुत्तकलाकस्मात्परिचयहनुमानेन, K, (2) वलव (rare) १ KNOWLEDGE, INTIMACY II A person known (1) परिचित (ता, त), *like of l o s* चिरपरिचितविश, D III, (2) चक्षुत (ता, व) K: III 7

ACQUAINTED WITH चमिन् (जा ३) (with gen), *I am not a with such affairs* परविधानी वृत्तान्तानामनभिज्ञादि, K *Ph are not a with love affairs* अनभ्यन्तरा चक्षु वयमदुमनस्य वृत्तान्त्य, Sa III

ACQUIRE १ TO ASSENT, ABIDE BY, CONTENT WITH

ACQUISITION मर्कटि १ ASSENT

ACQUIRE (v t) (1) अकृति उप (अकृ c 1) or commonly उपार्जनं करोति (w th gen) (2) अधि-गच्छति (गम c 1) to a fame यथाधिगतम् *It is*
40 v TO GAIN OBTAIN

ACQUIREMENT I The act of acquiring (1) अकृ नम उपार्जनम् *by the*
a of knowledge विद्योपाजने P r p (2) अधिगम (3) लाभ (4)
अवधि —II Of knowledge ATTAINMENT (III) [v gain

ACQUISITION I Acquirement q v II The thing acquired लाभ

ACQUIT (v t) (1) मुच्यति (मुच c 6) (2) मोचयति (c of मुच्) (3) निम्
कारयति (c of नृ) (?)

ACQUIT ONESELF आचरति (चर c 1) TO CONDUCT

ACQUITTAI (I) मुक्ति (2) मोचनम् (3) मोच [q r

ACQUITTAI I Of debt (1) परिशोध (2) निदातनम् —II A receipt

ACRE भूतानिश्चय

ACRID (adj) कट (ट्टी ट) v PURSUE SHARP ACRIMONIOUS

ACRIMONIOUS (1) कट (ट्टी ट) (?) उप (पा प) (3) प्रखर (खर)

ACRIMONIOUSNESS ACRIMONY (1) कटुत्वम् (2) प्राख्यम् (3) उपलम्

ACROSS (adv) (1) व्यापन (सा स) (?) कीणाकाणि (?)

ACROSS (prep) Pl I will go a the river नदीपार गमिष्यामि a bridge
has been laid a the Son * गोनस्तीपरि सतुषद्व

ACROSTIC nearest word विव काव्यम् *It is* 8 * आद्याचरद्व

ACT (v t) I To to perform q v II On the stage (1) अभिनयति
(जी c 1) Sa 1 (?) प्र-योजयति (यज c 10) *reesho l d a* *Malal*

lagu n tra t l s s r n g f t al मानसिकार्थमिन्द्रियसन्तोषद्व प्रयोज्यम्

Mal (3) नाटयति (नट c 10) Ma 1 Pl *U bash a ng the*
part of Lal sa लक्ष्मीमुमिकाया वर्तमानोज्जयो \ 1 \ B The se se

of a ng is ofte expressed by nom v s a the n j n p l अक्षरायत

ACT (v) I To be in action करीति (कृ c 3) *th s is not pos s ble that*
one s s a d another enjoys न ह्यतन् सञ्चरिष्यन्त करोत्यन् मुडक इति

D s —II To conduct oneself (1) सावस्ति (वर, c 1) *the king has a ed very ungentlemanly towards Sahuntala* तेन राज्ञा शकुन्तलायामनार्थ-सावस्तिम्, Sa iv. v TO BEHAVE (2) by nominal verbs to a as a step mother सपुत्रायते, to a as a tutor गुरुयते, to a like yourself लयते —III. On the stage अभिनयति (नी, c 1) v ACT. (v 1) (ii)

Act (subs) I A deed q v (1) कर्म (n), (2) क्रिया, (3) कृतम् —II. A division of a play अट्ट (man) —III A law * विधि Ph. *the last act of life* (जीवनस्य) चरमदशा

ACTION I Agency often not expr *water boils by the a of heat* * वारि तपति तापेन Ph *the a of the senses* इन्द्रियाणां हसि Ku iii 72., *the a of love* मदनस्य व्यापार, Sa 1 —II Deed, conduct q v (1) चेटितम्, (2) विचेटितम् —III Gesticulation q v चेटा, M vii. 63 —IV. Law suit, cause q v कार्यम्. Mr xi —V An engage-ment, battle q v युद्ध —VI In plays etc * कार्यम् *there is much a in the play* * कार्यबहुलो नाटक

ACTIONABLE (1) वास्तवार्थ (वा, य), (2) वास्तवार्थ (वा, वा) a. subject व्यवहारपद, M

ACTIVE (adj) I Agile, nimble (1) उद्यमानशील (वा, ल), (2) उत्साहिन् (f. नी) (=zealous), (3, 4) चित्रकारिन्. शायकारिन् (f. शी) (=one who does quick), (5) तीक्ष्णकर्मन् (mfa) (=sharp worker), (6) अतन्द्रित (ता, त) (=not slow) —II Busy, industrious q v (1) कश्चित (हा, ह), (2) व्यवसायिन् (f नी) —III In gram Ph a verb सकर्मकक्रिया, a voice कर्तृवाच्यम् —IV As opposed to passive Ph a organs कर्मेन्द्रियाणि (n pl), *entered into a life* संसारकार्ये व्याप्त (ता, त) (?)

ACTIVITY (subs) I Agility (1) चित्रकारिता, (2) उत्साह v ZEAL. II Industry and energy (1) उद्योग, (2) व्यवसाय (3) व्यवसाय, (4) कर्माभिनिर्गम, (5) उत्पानशीलता, Ph *with great a* महता कर्मेन

ACTOR : I. A doer : q. v. : कर्त्ता (m.)—II. A stage player (1) नट ,
(2) नर्तक ; (3) कुशीलव. ; (4) चारण. ; (5) शैल्य ; (6) अभिनेता (m) ;
(7) रत्नाजीव. ; (8) शैल्यलिङ्ग (m.) (rare).

ACTRESS : (1) नटी ; (2) नर्तकी ; (3) अभिनेत्री.

ACTUAL : (1) यथार्थ (था, थम्) ; (2) comp. with परमार्थ—v. REAL, TRUE.

ACTUALITY : (1) यथार्थता ; (2) तत्त्वम् : v. REALITY.

ACTUALLY : (1) परमार्थतः ; (2) यथार्थतः v. REALLY, TRULY.

ACTUARY : लेखक (?) v. CLERK, REGISTRAR.

ACQUATE : प्र-उदति (वृद्ध, c. 6.) : v. TO MOVE, IMPEL, INFLUENCE.

ACUMEN : (1) सूक्ष्मदर्शिता ; (2) कुशाग्रबुद्धि : v. SAGACITY

ACUTE (adj.) : I. In intellect : (1) सूक्ष्मदर्शिन (f. नी) ; (2) कुशाग्रबुद्धि (mfn)

R. v. 4. : v. SUBTLE SHEWED, KEEN. II. Of the senses . तीक्ष्ण
(आ, अ) · v. SHARP, PENETRATING. III. Sharp, pointed : q. v. : Ph.
a. angle v. ANGLE. a. accent उदात्त. ; a. pain तीक्ष्णवेदना.

ACUTELY : v. SHARPLY, KEENLY, SUBTLY.

ACUTENESS : I. Of intellect · v. ACUMEN. II. Of the senses (1) तीक्ष्णम् ;
(2) तैज .

ADAGE : वचनम् (when the sense is clear) : v. PROVERB, SAYING.

ADAMANT . I. An imaginary stone : वज्र. (Lit and Fig). II. Lode-stone
q. v. : अयस्कान .

ADAPT : v. TO FIT, SUIT. A. ed . v. FIT, SUITABLE.

ADAPTATION : v. FITNESS, SUITABILITY.

ADD. I. To sum up : (1) योजयति, सं-, (युज्, c. 10). ; (2) सं-कलयति (कल्,
c. 10)—II. To gain ,unite : q. v. : योजयति —III. To speak in addi-
tion : अपरच्छ ब्रवीति (ब्रू, c. 7.), अभिदधति (धा, c. 3.), etc.

ADDER : सद्विशेष .

ADDICT : (1) आत्मानं आ-सज्जयति (with loc.) ; (2) आसज्जते (with loc.) :
v. TO DEVOTE, GIVE UP.

ADDICTED (1) आसक्त, प्रसक्त, or सक्त (अ, क) (2) निरत (ता, त)

ADDITION I The process of adding (1) सङ्कलनम् (2) सङ्कलितम्,
of fractions भिन्नसङ्कलितम्, Ia —II The act of adding (1) योग ,
(2) संयोग , (3) समायोग , (4) सङ्कलनम्—III Anything added योग
V INCREASE

ADDITIONAL Ph on receiving the a powers * अतिरिक्तमता प्राप्त ,
there are additional reasons for his departure * तस्य प्रस्थानव्यापराणि
कारणानि सन्ति

ADDLE (adj) (1) नष्ट (दा, ट) (?), (2) दृष्ट (दा, टा) (?) १ PUTRID.

ADDLE HEADED १ SILLY, FOOLISH

ADDRESS (subst) I A speaking to (1) सम्वोधनम्, (2) अभिवादनम्,
(3) वचनम् —II A message of respect perh अभिवाद —III Man-
ner of speaking to another Ph of pleasing a प्रियवच (दा, ट) or
निष्ठभाषिन् (f ची) or सधुराज्ञापिन् (f नी)—IV Tact, dexterity क व दक्षता
—V In pl of courtship Ph I is a es were rejected * तस्यामन्त्रण प्रत्या
दिष्टम् —VI The superscription of a letter वाङ्मनामन् (n) get this letter
written by Salata-dasa without putting any a अदत्तवाङ्मनामान लेख
शकटदासेन लिखयित्वा Ma 1 —VII The direction नामधामनी (n du)

ADDRESS (v t) I To discourse to (1) सम्वोधयति (वृष्, c 10) or
सम्वोधन करीति, (2) अभि भाषते, सम्-, आ, समा, (भाष, c 1), he a es me
by my name नामपदपूर्वक मां सम्भाषते, (3) अभि दधाति (धा, c 3),
a me as you have been accustomed to do यदाभ्यस्तमभिधीयता, U 1
१ TO SPEAK TO—II To superscribe (as a letter) क व Ph he
a ed a letter to me स मद्य पद पुदिष्टोत् —III To court, woo क व

ADDUCE (v t) (1) दिशति, छन्, निर्, (दिश, c 6), if a man does not a
witnesses saying that he has got them साक्षिणो मम विद्वन्ने इत्युक्ता यो न
निर्दिशति, K 1, M Vm 58, (2) उप-व्यसति (पम, c 4) a ing of 1 it
1 es 18 साधुपन्थास K. b

ADAPT (adj) (1) निवृण (जा ण) (2) कुशल (जा लं) (3) पटु (mf)

ADEQUACY पर्याप्ति v SUFFICIENCY N B better expr by the adj

ADEQUATE (adj) I Sufficient q v पर्याप्त (जा ण) —II As applied to men (1) सपयुक्त (जा ण) (2) समर्थ (ई, ईम्) v COMPETENT

ADEQUATELY Better expr by the adj v SUFFICIENT SUFFICIENTLY

ADHERE (v i) (1) सञ्चते (सञ्च, c 1) *adhere as to my dress* की वस्त्र निरसन से सञ्चते *So it* (2) लसति स (लग, c 1) *agreed to the Sansara tree* शिगपावले पुनर्लगाव etc, v TO STICK CLING TO

ADHERENCE v ADHERION

ADHERENT (subs) अनुयायिन् (f नी) v FOLLOWER Pl *Anantashira is an adherent of Praharavar* *अनन्तशीर प्रहारवरके पक्ष, D III* v PARTISAN

ADHESION (subs) I Lat sticking to (1) सल्लग्नत्वम् (2) ससक्ति —II Fig attachment q v आसक्ति

ADHESION (adj) Perh ग्राह्य (जा न) v STICKY

ADIEU (interj) सन्नि with dat

ADIEU (subs) (1) आसननम् (2) आपत्तनम् *To bid* (1) आसननयते (मन्त्र c 10) R VII 30 (1) आपत्तयते (प्रच्छ c 6) R VIII 42

ADJACENT (adj) (1) सन्निकृति (ता ण) (2) सन्निकृष्ट (टा ण) (3) समीपवर्तिन् (f नी) (4), निकट्य (था ण्य) (5) आसन्नवर्तिन् (f नी)

ADJECTIVE (1) विशेषणम् (2) गुणवाचक शब्द

ADJOIN (v t) (1) लगति स (लग c 1) (2) स्पृशति (स्पृश c 6)

ADJOINING (adj) सल्लग्न or लग्न (जा ण)

ADJOURN (v t) part व्याविषयति (विष c 6) *adj the case till mon laj* * सोमवार यावत् कार्यं व्याविषय v TO PUT OFF POSTPONE

ADJOURN (v i) Pl *the parliament adj for four lajs* * चतुर्विंश महासभा व्यक्तकार्यासीत्

ADJOURNMENT व्यासप ( ) v POSTPONEMENT

ADJUDGE (v t) v TO AWARD, TO DECREE, TO SENTENCE

ADJUDGE निर्णयति (नी c 1) v TO DECIDE, JUDGE

ADJUDICATION (1) निर्णय, (2) निर्णयनम् v DECISION

ADJECT (1) समुक्त (जा, क), (2) सम्मिलित (जा, त), (3) अनुबद्ध (जा, ज)

ADJURATION I The act of adjuring वापनम्—II The form of oath
शपथ

ADJURE v TO PUNISH, RECK

ADJUST I To make exact fit q v II To regulate q v सम्निधत्त
(धा, c 3) III Of accounts v ACCOUNT

ADJUSTMENT v REGULATION, SETTLEMENT

ADJUTANCY * सहचरपद

ADJUTANT (subs) I Auxiliary officer * सहचर—II The gigantic
crane (1) अग्निमच, (2) लीहृड

ADMINISTRATION, Admensuration v MANAGEMENT, MEASURATION.

ADMINISTER (v t) I To manage, execute q v निर वाहयति (c of दृ)
Ph to a justice धर्मविवेचन करोति (ह c e) M VIII 21—II, To
give, afford q v ददाति (दा c 3)—III To tender an oath वापयति
(c of शप)—IV To manage an estate * वृत्तसमस्तते रक्षणविवेचन करोति

ADMINISTRATION I. Execution, management q v * निष्ठाह Ph
a of Government शासनम्, a of justice धर्मविवेचनम्, internal a
प्रज्ञां हति, Ki r 1—II The executive part of Government
सचिव (m pl)—III Legal t t Ph letters of a * निष्ठाहपत्रम्

ADMINISTRATIVE Ph has a abilities are proportional * तस्य शासनकार्यदाता
सुसिद्धम् [property * रक्षक

ADMINISTRATOR I Manager q v निष्ठाह *—II Of immistate's

ADMINISTRABLE (adj) (1) दाय्य (व्या, घम्), (2) प्रज्ञ (जा, स), (3) अनुक्त
(जा, त) (=penalful, q v), (4) अनुपम (मा, म) (=incomparable
q v)

ADMIRABLE (interj) सायु सायु

ADMIRABLY (1) सायु (2) सुष्टु (3) in comp by the words given
u for ADMIRABLE

ADMIRAL (1) नाविकनायक D vi (2) * रणधीरपति

ADIRAITA The board of a * रणधीरसविबन्धनी सामुद्रिकसुविबन्धना

ADMIRATION (1) द्वाधा (2) प्रशंसा (3) प्रशंसावाच (=acclamation
o r) (4) विस्मय (=wonder q r) ka xiii 1

ADMIRE (r t) (1) प्रशंसति (क्रम c 1) *Adira a l the speed* बलवत् प्र
पुम्नस शीघ्रताम् ९ i 52 (2) द्वाधत (द्वाध c 1) *a l l y the
as e ble l go ls* द्वाधती द्वाधते ka xvi 48 (3) गभीर (सु, c 2)
(s n e) *a deep sence* गभीरि गभीरिभिरसम्पदम् ka xii ९, १ 7
PRAISE

ADMIRE I Lit प्रशंसक —II A l o c r q r

ADIRINGLY of g ring (1) विस्मयविक्रमिताय (धो ध) D (2)
विस्मयविक्रमिताय k

ADMISSIBLE (1) जाय (या यम) M viii 78

ADMISSION (1) Acknowledgement c v स्वीकार —II A l m
tance entrance (1) प्रवेश (2) प्रवेशम्

ADMIT (v t) I To allow to enter (1) प्रवेशयति *a t l e i at once*
अतिप्रमित प्रवेशयती ९ i 11 (2) या यमयति (c of दिम) *a t n g (c)
t l e l t* सकृद्विमायय D iii —II To acknowledge q v (1)
अनुमति (c c 2), (2) अनुमययति (क्रम c 1) —III To be capable of
I l t a s e f n o o t h e r c o n s t r u c t i o n * अम्लीयधो न भवति or मोपपद्ये
t a s e f n o d l a y विमय न भवति ( )

ADMITTANCE & ADMISSION

ADMITTING THAT & FANCY

ADMIXTURE मिश्रण & MIXTURE

ADMONISH (t) —I अनुमोदयति (c of सुष्टु) & TO PERHAP (2)

उपदिशति (दिश c 8) v TO ADVISE (3) उपा नमते (लभ c 1)

TO REPROVE

ADMONISHER (1) उपदेष्टक v ADVISER (2) परीक्षक (?) v MONITOR

ADMONITION (1) उपदेश v ADVICE, (2) उपालम्भ v REPROOF (3) प्रत्या-
देश (?) v WARNING

ADMONITORY (adj) उपदेशगर्भ (भां भंग)

ADO (subc) v TROUBLE DIFFICULTY BATTLE

ADOLESCENCE (subc) (1) यौवनम्, (2) नावय्यम् v YOUTH

ADOLESCENT (adj) युवन् (f युवती or युवती) v YOUNG

ADOPT v t) (1) गृह्णाति परि, प्रति, (वद् c 9) (Lit and Fig) *Te u ho a son*
son य पुत्र परिगृह्णीष्यात् M ix 171 (2) करोति (=to make,
applicable only to a ing children), *u lo s to id a and u l at sort of*
child en केन क नियतां पुत्र, D m Pl *to a a son* पुत्रीकरीति
(noun) D m

ADOPTER पत्नी पत्न्यहीन पतिपत्न (f बी) (Lit and Fig) D m

ADORATION (1) परित्यक्त परित्यक्त (Lit and Fig) D m (2) पुत्रीकरण
(=a as a child) D m

ADOPTIVE I One who adopts परित्यक्ता (f बी) v ADOPTER II One
who is a el (1) लभित (भा म), (2) दत्तक (a son given) (3) कौत
(a son brought) See M ix 158 169 1 4 177 Pl *a d i g l t r*
अपत्यकृतिका U 1

ADORABLE (1) आराधनीय (या य) (2) उपास्य (या य) (3) पूज्य (आ, जं .

ADORATION (1) आराधना (2) उपासना, (3) पूजा

ADORER v t) (1) उपासक (आम c 2), (2) उपनिर्वाह (आम c 1) (3) आरा-
धयति (राध c 10) (1) पूजयति (पूज, c 10)

ADDER (1) आराधन (का, क) (2) उपासक (का क) (3) पूजक (या क)

ADORN v t) (1) आकरीति (ल c 8) (2) भूषयति (भूष c 10),
(1) मण्डयति (मण्ड c 10) (1) आराधयति (आ of मिय)

ADORN (1) अलङ्कृतु (f ची) (2) प्रसाधक (f-धिका)

ADORNMENT I Adorning (1) शूषा (2) मण्डनम् (3) अलङ्कृति — II
Ornament q v (1) अलङ्कार (2) शूषणम्

ADRIPT दृढजत प्रमान (जा न) To set a Perh प्राशयति (c of प्र)

ADROIT (adj) (1) निपुण (शा च) (2) दक्षवत् (f ती) & CLEVER SKIL-
FUL DEXTEROUS

ADROITLY (1) निपुण्यत् (2) सपात्रवत् (3) दक्षवत्तया

ADROITNESS (1) दक्षता (2) निपुण्यम् (3) दक्षता (4) शायरी

ADULATION (1) आदर्श (2) सत् (3) & flatter a इति ई सत् &

ADULATOR आदर्शक & FLATTERER

ADULTORY (1) आदर्शक (जा क) (2) (2) प्रसाधक (भां भी) (3) शायरी
मूषक (का क)

ADULT (1) प्रसाधक (जा क) (2) शयन (f ती) & ROUTEFUL

ADULTERATE (v t) अपद्रव्यन् मिश्रयति (मिश्र c 10) or sm मिश्रयति
(when the sense is clear) Pl a l i t scatter जलकलक (दा द) M

ADULTERATE (1) मिश्रक M a i o (1) अपद्रव्यन् मिश्रयति (m)
K t

ADULTERATION अपद्रव्यमिश्रण or sm मिश्रण (when the sense is clear)

ADULTERY (1) पारदारिक (2) पारदारिक (3) परकीयानि (a)

ADULTERER (1) अनिष्ठाति (2) परपुरुषवत्

ADULTEROUS (1) अनिष्ठाति (f ची) (2) comp with अनिष्ठाति

ADULTERY (1) अनिष्ठाति (2) पारदारिक (3) परकीयानि (4) परपुरुष
वत् (5) अनिष्ठाति (6) परपुरुषवत् (7) परपुरुषवत् (8) परपुरुषवत् (9) परपुरुषवत्
and applicable to men only and 5 and 6 to women only pl to
c m i o t i o n परपुरुष वत्तति (सम् c 1) with a note that
परकीय भगते दि (मज्ज c 1)

ADULTERATE (v t) पारदारिक करीति (मि c 1)

ADULTERATE & adulterate अनिष्ठाति (2)

ADUST : (1) दग्ध (ग्धा, ग्ध) , (2) दृक् (क्का, क्ख) v. MARCHED

ADVANCE (v. 1.) • I. To move forward (1) प्रयाति, *the chariot a. d towards Krishna अभिगीरि रथ प्रययौ*, Si. xx. 2. , (2) उद्यच्छति (यच्छ, c. 1) , *I a d three or four steps निचतुराणि पदान्मुद्वलत्*, D. 11 , (3) अभि याति (या, c. 2.) , यथा यच्छति (यच्छ, c. 1.) , etc. (with acc.), *at once a. d against the lords of the quarters सपदि ककुभाभीमानभ्यागम्*, Ku. xvi. 30. ; (4) अभिसुख याति, ययति, etc, *should a. d against the enemy द्वितीयमिसुखं व्रजेन*, Ka xviii. 2. Ph *the day has a d दूरमधिष्ठ सखिता*, Sa iv II To make progress . q v ph. *with his age, he a. d in knowledge ययसा सह ज्ञानमय बभूधे* Ph . *of a d age* • (1) गतययम्, II , (2) गतिनययम्, R ; (3) परिणतययम्, K.

ADVANCE (v. 2) • I. To bring forward • अभिसुख जाययति (c of यच्छ) or नयति (नी, c. 1.)—II. To promote, forward . q v. . बह्वयति (c. of इध्) —III. To offer or propose (as an opinion) : q v.—IV To pay beforehand : Ph. *a. d 500 rupees for the bridge * मेतन्मनार्थं पञ्चशतहयमुद्रा षणैव दत्तवान्*.

ADVANCE (subs) • I Onward movement • (1) प्रयाणम् v. GOING , (2) ~ आगमनम् v. COMING —II. Progress, improvement q v. उद्यति —III.

Increase of price : उद्दि —IV. A paying beforehand अधिमदानम् (?)

ADVANCED-GUARD नासीरपरा (in pl) (after V₁) and sim comp.

ADVANCEMENT • (1) उन्नति , (2) अभ्युदय . v. PROMOTION

ADVANTAGE (subs) I Benefit • (1) हित (=good, q v.), *for whose a. कस्य हिताय* ; (2) लाभ . (=profit, q v) , *what a. will you derive * तव को लाभो भविष्यति* , (3) युष (=ment, q v) *they do not know the a. of riding * अघारीहणमात्रं जानन्ति* —II Opportunity q v ; असर . —III. Superiority Ph. *the enemy had the a. of us in number यवृणां सङ्गाद्यदधिकासीत्*.

ADVANTAGE (v. 1) : उपकरीति (कृते 8) : 1. TO PROFIT.

ADVANTAGEOUS (1) हितकर (री, र) १ * BENEFICIAL, (2) लाभदायक (दा ह) १ PROFITABLE, (3) अघकर (री, र) (=enticing) To be a १ TO ADVANTAGE

ADVANTAGEOUSLY I Profitably q v II Conveniently q v

ADVENT आगमनम् v ARRIVAL

ADVENTITIOUS (1) आह्वय (श, यंम), (2) आगन्तुक (की, कं) ('), (3) बाह्य (दा घ) (=external q v)

ADVENTURE I Risk, hazard q v —II A remarkable achievement १ (1) अद्भुत कथं, *although a boy, Rama is celebrated for his* १ राम कथं निरद्भुतं विपरिप्लवत, १ i iii (2) वस्तिम् (=the sum total of one's १ १) *the १ of the ten princes* दशकुमारवस्तिम्—III Accident q v

ADVENTURE (v) १ TO VENTURE, DARE

ADVENTURER साहसिक (की क) A military १ v FREEBOOTER.

ADVENTUROUS साहसिक (की, क) १ BOLD, RASH

ADVERB क्रियाविशेषकम् A adv १ क्रियाविशेषक (का, क)

ADVERSARY (1) वैरिन् (म) (2) विपक्ष १ OPPOSITION, ENEMY.

ADVERSATIVE १ विरोधमन्वयकम् यदा 'तु' 'तदा'.

ADVERSE (1) प्रतिदुःख (दा, दा), (2) विपक्ष (दा, दा) v INIMICAL HOSTILE

ADVERSITY (1) विपद् (f), (2) आपद् (f) १ CALAMITY, MISFORTUNE

ADVERT TO (1) उदाहरति (ह c 1) *if in course of conversation, people* *start to १ to your name* कथाप्रसङ्गेन अन्ये उदाहरतां वदन्ति यानाम्, इति १ १ १ (2) उक्तं विधत्ति (विध c ६) v TO NOTICE, ALLUDE

ADVERTENCE अवधानम् १ ATTENTION, NOTICE

ADVERTISE (v t) I To inform q v उपपत्ति (c of प्रा)—II To publish a notice of (1) १ विज्ञापयति (c. of प्रा), (2) १ घोषयति. (घृष. c 10) *Published a horse for sale in the London Press* १ विक्रीयौ घोषक इति बोधकामवविज्ञाया विज्ञापयामास { १ विज्ञापनम्, (2) १ घोषणा

ADVERTISEMENTS I Informations q v, II. A public notice (1)

ADVERTISER * घोषक

ADVICE I Counsel (1) उपदेष्टु, (2) गणनम्, (3) अनुगणनम् *To give a*
may be expr by शास्त्रि etc what sort of friend is he who does not
give good a to his master स किञ्चन साधु न शास्त्रि योधिपम्, Ki 1 5
 १ TO ADVISE II Intelligence q v सवाद

ADVISABLE युक्त (का, क) B XII 15 १ PRUDENT, EXPEDIENT

ADVISABILITY औचित्यम् १ EXPEDIENCY

ADVISE (v t) I To give advise (1) उप दिशेति (दिग्, c 6) *there is*
nothing to a you ते वाच्यमप्युपदेष्टव्यमिति, K, (2) शास्त्रि, अनु (शान्, c 2), *a me what is to be done with this wealth* कि विधेयमनवार्यमप्यदा,
 शास्त्रि वा Si XIV 11 N B These verbs may take two acc १
 II To inform q v आपयति (८ of आ)

ADVISEDLY १ DESIGNEDLY, PURPOSELY Ph a cruel पक्षिपक्षिनिष्ठुर,
 R VIII 65

ADVISOR (1) उपदेष्टु (m) (2) उपदेशक (3) शास्त्रक (rare in this
 sense)

ADVOCACY no equiv * अभिमापणम् १ DEFENCE, VINDICATION, RECOM-
 १ MENDATION [VINDICATION]

ADVOCATE (v) * अभिमापते (भाष, c 1) १ TO PLEAD DEFEND,

ADVOCATE (adv) I A pleader * अभिमापक उक्तिः,—II. A defender,
 vindicator q v * अभिमापक

ADVOUEE * धन्वहविद (द्वा द)

ADVOUSEY * धन्वहविदिताम्

ADZE (1) नासि (m) or नासी (f) (2) वल्गु

AERIAL I Lit (1) वायव (वे, व), (2) वायुसम्भर (वा, वं) (=produced
 in the air), (3) वैहायस (=through the air) Ph a flight (1)
 नभीरति, (2) विप्रदुष्यतन a speed वदय (वे १)—II Fig lofty,
 वरीमम्पूज (ofu) and am comp.

AERIE (1) कुलाय , (2) नीड & NEST

AEROLITE perh गश्मैल , * वायूपल

AEROMANCY * वायुगत्या भविष्यद्भाष्यमकथनम्

AEROMETER * भारमाप वायुादीनां भारमापक्यन्त्रविशेष

AERONAUT विमानगाढ (f ची) , नभसर (री, र)

AESTHETICS * रुचिरविज्ञानम्

AFAR दूरत (from a) A off दूरत्वं (स्या, स्य),

AFFABILITY (1) मधुरालापता (2) मिष्टभाषिता , (3) सौजन्यम् , (4) प्रिय

AFFABLE (1) मधुरालाप (पा प) , (2) मिष्टभाषिन् (f ची) & COURTEOUS

AFFABLY (1) सौजन्येन , (2) प्रशयेन & COURTEOUSLY

AFFAIR कार्यम्, state as राजकार्याणि & BUSINESS

AFFECT (v t) I To act upon, influence Ph I am a ed with pain in

the feet मन पादपी पीडा सञ्जाता , as if a ed with devil विषयाधीनहृत्तमिव

—II Of feelings Ph a ed with sorrow शोकाभिभूत (ता, तं) , a ed

with joy हर्षाकुल (ता, तं) a ed with those lamentations चाहत्तसै

परिदेविताचरै , his speech did not a the audience * तस्योक्तिं श्रोतवर्गं

हृदयानि न ऊवाह or श्रोतवर्गं हृदयेष्वकार्यं न अभे —III To aspire to,

am at q v —IV To love q v —V To concern q v —VI To

make a mere show of Ph a ing quarrel कृतककालह कृत्वा Mu III ,

a ing anger सङ्गरक्तसीप, Sa I & TO FEIGN

AFFECTED I Assumed (1) कृतक (का, कं), restraining his a anger

कृतक कोपं सङ्कथ Mu III , (2) कृत्रिम (मा म) un a lose अकृत्रिम प्रेम

Lu III 37 & FALSE FEIGNED II Moved (1) तरल (ला, ल्य) I am

a by your manners तावदीदृग्भावे जलला अ N v 24 , (2) दण्डित

(ता तं) (=melted) & TO AFFECT (II) III Unnatural and offensive

perh कृतक (का, कं) & UNNATURAL [q v

AFFECTEDLY (I) ly the adj & AFFECTED (2) सादोप (=loastfully)

AFFECTING (a) कदम्ब (ला ल्य) (=a betic, q v) & TO AFFECT (II)

AFFECTINGLY करणम् *spoke a* करणमभिहित, K ५ ५८ ५ **PATHETICALLY**

AFFECTION I Love (1) स्नेह (2) प्रपुत्राग (3) प्रणय (conjugal

or friendly), (4) प्रेमन् (n) ५ LOVE, (5) वास्तव्यम् (parental a),

(6) हार्दम् (rare) N B note that these words agree with the loc

I said I feel a for this child as for my own श्रीसु रवाभिन् वसे

वस्तव्येति मया विज्ञापित, D m—II An attribute or property Ph

a s of the mind सनीवृत्तयः & a s of bodies शारीरधर्मा, —III Disease

१ ५ Ph *remover of all circumstic a s सर्वव्यातिकारनुत्*, Sr

AFFECTIONATE (1) स्निग्ध (स्नि, स्नि), (2) प्रपत्तिन् (f नी), *a least* प्रपत्ति

हृदयम् Me १ १० (3) वदन् (वा, व) (applied to parents) (4)

भक्तिमन् (f ती) (of dutiful affection towards parents and older rela

tives), (5) प्रेमपर (रा, र)

AFFECTIONATELY (1) स्निग्धम् (2) प्रपुत्रागम्, (3) प्रीत्या

AFFECTIONATENESS प्रियता ५ **AFFECTION** (1)

AFFIANCE (सुल०) I Marriage contract (1) विवाहसन्ध (2) वादान

(only of the female & her guardian) II Trust, confidence १ ५

विद्याम्

AFFIRMANT वादिन् (f नी) v ASSERTER

AFFIRMATION I Assertion q v उक्ति —II Confirmation e tall l
ment q v ph on solemn a प्रतिज्ञापूर्वक (?)

AFFIRMATIVE (a l j) I Declaratory of what exists अस्तित्वसूचक (का क)
—II Expressing assent स्वीकारसूचक (का क)—III Confirmative
v TO CONFIRM FIC

AFFIRMATIVE (su l) ph 'yes is an a अयस्मि स्वीकारे, o e i i i i i i i i i i
the a the other the negative एकोऽस्तित्वसूचक मानित्वं प्रतीयति

AFFIX प्रत्यय a to verb s हन् a to no n यद्धि

AFFLICT (1) पीडयति (पीड c 10) (2) क्षिप्रयति क्षिप्र c 9) (3) अदति
(अर्द्ध, c 1)

AFFLICTING AFFLICTIVE (1) पीडाकर (पी र) (2) वापक (का क)

AFFLICTION I Misfortune calamity q v II Distress grief q v

AFFLUENCE सयत्ति v OPULENCE RICHES

AFFLUENT सयत्ति हा ह) v OPULENT RICH

AFFLUX प्रवाह (?) v FLOW

AFFORD I To give yield supply q v इदाति (दा c 2) —II To l
able to sell or expend w th out imprudence ph le can a to keep
for servants * स चतुर्दी भवान् रजिन् माकोति le can a to spe l oo
Pe a day * स प्रयत्नमल मन प्रयत्नमलमनुद्रा वाभिन् समर्थ

AFFRAY (1) हनन (2) कलह (3) द्विष (4) डमर (fate)

AFFRIGHT (r v) (1) भीषयति (c of भी) (2) क्षामयति (c of क्षम) v TO
FRIGHTEN

AFFRIGHT (al) (1) वाम (2) माज्जम v FEAR, TERROR

AFFRONT (v t) अवमानयति (मन् c 4) T INSULT

AFFRONT (s l v) (1) अपमानन (2) अवमानना v INSULT

AFFUSE (c t) निघटति नि निघ c 6) v TO FUR

AFFILI v (1) मेक (2) निघट (3) अभिघट

to be) are sometimes prefixed in such cases for the sake of precision] (7) sometimes by parts a *bathing with the water of the cascade* निम्नरज्जुनिर्गमि तद्वाननिधि ह —III In an inferior degree to चतु (with acc) a *the acquisition of friends* मित्रप्राप्तम्, R. xiii 33 —IV In imitation of (1) चतु (with acc) *every thing you see is a me but you do not feel the pain of separation from your beloved (or fe)* सर्वे मामनु न प्रियारिरुदन्ति तन्मृ त्युर्दो मातुम्, —I iv, (2) चतुष्टय (पा प)

AFTER (adv) I Subsequent, succeeding, later q v II More aft Ph the a as is * पश्चादगत्यानि वायुवसनानि

AFTER (adv) of time पश्चात् १००००० किञ्चिदपश्चात् Me : 10 long a विराज् R. iv, *how long a* किञ्चिद्विरेण S. vi For phrases like *many years a* (= a many years) v AFTER, (1 cop) (II)

AFTER AGES चादति ( ) v POSTERITY

AFTER NOON (adv) (1) पश्चाद् (2) अपराह्ण, (3) वैशा

AFTER NOON (adv) (1) अपराह्णम् (श्री न) (2) आपराह्णिक (श्री अ), (3) वैकान्तिक (श्री क)

AFTER PUNS प्रसववेदना ३

AFTER PACE * उपवपन्नम् * अनुवाटकम्

AFTER THOUGHT (1) अनुदीध (2) उत्तरविज्ञा (2)

AFTERWARDS (1) पश्चात्, (2) पश्चेत् (rare) v AFTER (adv) THEREAFTER

AGAIN (adv) I Once more (1) पुनर्, (2) मृदम् (3) पुनरपि a and a (1) पुन पुन, (2) मृदोमृद, (3) शर शर, (4) अक्षत —II Moreover q v अथ ए —*sleeping he etc* १०६००० अथनिदीधमादिन् (1 श्री) P. viii 33

AGAINST I At least of facing (1) प्रति, a *the hostile army* प्रद्विन्देय, R. vii 33 a *the island* प्रवन्धि ह. viii 31 (2) सम्प

with अग्नि (rare), *a. the enemy* अग्निमित्रं, Ki. cvi. 5. ; (3) अग्निमुप (in comp. or with gen.) *should advance a. the enemy* विप्रतीभिमुप नवेत्, Kn. xviii. 2.—II. In opposition to : *ph. (subjects) should not act a. their king* राजन्यविद्वान्मित्रंतिभि र्भर्तित्वान्, Mu. 1. ; *I have never acted a. your wishes* प्रतिफल न च ते मया कृतम्, Kn. iv. 7. ; *if she, a. her caste,* . यदिममतिक्रम्य स्वकुलधर्मम्, D. ii.—III In provision for : *ph. a. misfortune* आपदर्थे, II.—IV. Upon : q. v. , १. also the verbs to which it is joined.

AGAPE : जुञ्जमान (जा, ज) : v. GAPIING.

AGARIC : v. MUSHROOM, TOUCHWOOD.

AGATE : शतलसज्जिविदेव. , perh. गौसेद'.

AGE : I. Time of life : (1) *यदम्, and what is his a.* कियथा वय , K. ; *of the same a.* सवयम् (mfn.), R. v. 65. ; *of advanced a.* मलितवयम् (mfn) (poet.) R. iii. 70. ; *your majesty is still of a.* दयःस्य एव प्रभुः, Sa. vi. ; (2) *आयुश्च* (=the whole term of one's life) : *when the king passed the 61 st year of his a.* एकषष्टितिकस्य वर्षान् भूयतिरायुषः, Raj. —II. An epoch : q. १. युवम् : *the golden a.* (1) कृतयुगम् ; (2) शतयुगम्.

AGE, or : (1) comp. with वर्ष, वत्सर, etc. : *thirteen years of a.* त्रयोदशवर्षः (र्ष, व) D. viii. ; *one who has completed twenty years* पूर्णविंशतिवर्षः (र्षी, वन्), M ii. 212. ; (2) comp. with वर्षोद. (या, यं) etc. : *twenty years of a.* विंशतिवर्षोदः (या, य), H. iv. ; (3) comp. with वयस्कः (स्का, स्क) v. AGED (11) : *Ph. about 18 years of a.* अष्टादशवर्षदेशीय- (या, यं), D. vi. ; *below two years* ऊनद्विवर्षिकः (की, कं) M v. 68. ; *above 90 years of a.* नवत्यधिकवयस्क (mfn.), K. b. ; *who has not reached 25th year of his a.* अमाप्तपञ्चविंशतिम्, Sr.

AGED : I Old : q. v. : (1) वृद्धः (वृ, वृ) (as animals) ; (2) पुराणः (वा, वं) (as trees etc.) II. Of a certain age : वयस्क. (स्का, स्क), *a. ten years* दशवर्षवयस्क (स्का, स्क) v. AGE, or.

AGENCY I Action q v II Instrumentality कर्तृत्व the a of God is visible every here *सर्वदेवस्य कर्तृत्वं द्रष्टव्यम् Ph through ny a मत्कर्तृत्व (का क) the burning power of iron is through the a of applied fire अयसो दग्धुल स्वसमुदादिदारकम् f p b III The business of an agent शाखा (=branch) v AGENT

AGENT I One who acts for another (1) प्रतिनिधि (2) प्रतिद्वन्द्व —II An actor q v कर्ता —III An active power शक्ति (with gen) fire is a powerful a * अग्नेर्हन् सत्ता शक्ति

AGGLOMERATE पिण्डीकरोति (ह्र c ५) v TO COLLECT

AGGLUTINATE v TO GLUE STICK TO

AGGRAVATE (1) वर्धयति वि स (c of हथ) (2) तपीति (तन् c ९) (3) व्यापयति (c of व्याप) (4) व्यापयति (c of व्याप) (5) पथयति (c of पथ)

AGGRAVIZEMENT (1) इति (2) विवृद्धि (3) वृद्धन् v ADVANCEMENT, EXALTATION ENLARGEMENT

AGGRAVATE (v t) I To enhance q v वर्धयति वि (c of हथ) —II To exaggerate q v —III To provoke or irritate q v

AGGRAVATION I Enhancement q v (1) इति (2) उपपद्य —II Exaggeration q v —III Provocation irritation q v

AGGREGATE (v t) समुद्भाति (पृष्ठ c ९) v TO BRING TOGETHER

AGGREGATE (sub) (1) समष्टि (2) समुदाय, (3) निचय, (4) सञ्चय

AGGREGATE (adj) Expr ly the subs also v TOTAL, WHOLE

AGGREGATION I An aggregate q v II The act of aggregating (1) समाहार (2) सङ्ग्रह v COLLECTION

AGGRESSION (1) आक्रमणम् v ATTACK (2) प्रथमापकार (=first act of mischief)

ACCESOR (1) पुत्रापकारी P IX 102 (2) य प्रथम द्विजति (ह्रिष्ट c -) आक्रामति etc

AGGRESSION आक्रमणशील (आ क्रो) (?) v HOSTILITIES

AGGRIEVE : (1) वाययति (c. of वाच्), (2) क्षिण्णाति (क्षिण्, c. 9.) : v. TO GRIEVE, INJURE. [(ला, ल).]

AGHAST : (1) भयविह्वलः (ल, ल), (2) साध्वसीपहल (ल, ल), (3) विघ्नयाकुल

AGILE : (1) चटुलः (ल, ल) (2) चञ्चलः (ल, ल) : v. NIMBLE.

AGILITY : v. NIMBLENESS, BRISKNESS.

AGISTMENT : I. Pasturing : चारणम्.—II. The rate paid for it : चारण शुल्कम् (?).

AGITATE : I. Lit. : (1) चीनयति, चि., (c. of चुम्) ; (2) घूनयति, वि., (c. of घू) v. TO SHAKE ; (3) वि-चोदयति (c. of लुङ्).—II. Fig. : (1) चीमयति, चाकुलीकरीति. v. TO DISTURB, EXCITE.—III. To discuss, debate : q. v.

AGITATED : i. c. excited : (1) चाकल. (ल, ल) ; (2) विह्वलः (ल, ल).

AGITATED, TO BE : (1) चुम्बति (चुम् c. 4.) ; (2) चाकुलीभयति (भू, c. 1.) ; (3) दलति, वि., (दल्, c. 1.).

AGITATION : I. Commotion : (1) चीम, (2) विचोदनम् ; (3) विघ्ननम्.—II.

Mental a. : (1) चीम ; (2) चाकुलता.—III. Discussion : q. v. : विचारणम्.

AGITATOR : Ph. political a.s * राजविचोदका .

AGONAL : (1) नक्षत्रीय ; (2) विषय .

AGONATE : (1) समीप (ल, ल) ; (2) गन्तवि (मन्, c. 1.) v. KINSMAN.

AGONY CASTUS : पादपरिच्छेदः

AGO : Ph. 19:17 years a. इन पूर्व सप्तविंशत्यौत्तरीयवर्षातिशततमवर्षे, Tārānāth ; six months a रत पञ्चाशत् पूर्वम् ; long a. पुरा ; not very long a. अनतिपूर्वम् (?) , how long a. कियपूर्वम् (?) ; sometime a. कियपूर्वम् (?).

AGOG : कुम्हलिन् (f. नी) : v. ELDER, LONGING.

AGONG : (1) चलः (ल, ल) ; (2) प्रचल (ल, ल) ; (3) प्रचलितः (ल, ल).

AGONIZE : (1) मलापयति (c. of लप्) ; (2) निरतं वाययति (c. वाच्).

AGONIZING (adj.) : (1) मलापकर (री, र) ; (2) वायक (ल, ल) . v. ELACRATING.

AGONY (1) श्वासा (physical) (2) श्वासा (mental) (3) श्वासा (gen-
mental) (4) श्वासा (gen physical), (5) श्वासा १५४४

AGRARIAN (1) श्वासा (भा २) (२), (2) श्वासा (का क) (२)

AGREE (v t) v TO ADMIT

AGREE (v t) I To concur *मद्वेद or एव मन्वत (मन् c 4) In some
cases by circumlo my views about jail discipline a with yours*
* कारागारशासनविषयमनायायोरभिप्रायि *they a as to the omniscience of*
God * ईश्वरस्य सर्वज्ञत्वविषये तेषामेकमनसः —II To yield assent (1)
मन्वत (ता त) भवति (2) यद्वाति परि, (पह c ९) (with acc) v TO
ACCEDE —III To resemble q v *सदति (वद c १), the charact-*
ers a with each other सदनाचराणि Ma. v —IV To stipulate
q v *अभ्युदेति ice sent messengers to Kamamanjari aing that he*
who would be sought for by her would carry the ensign of victory
काममन्जरी य काममन्जरी च हरतु सुमयवनाजानिचभ्युदेय पादिसुर तस्य दूताम् D II
Pl at the hour and upon निर्दिष्टसमये —V Of food *Ph one should*
eat what a s with him दितमयीयात् Sr —VI Gram t t *Ph a*
verb a s with its nominative in number and person * वचनपुद्गलविषये
क्रिया कर्त्तृमनुगच्छति

AGREEABLE I Pleasing (1) मनीष (भा ३) (2) हय (धा, ध), (3)
अभिमत (ता, त) (4) रम्य (भ्या २), (5) इतिहास (री रं) —II Suit-
able conformable consistent q v [agreement q v

AGREEABLENESS I Pleasantness q v मनीषता —II Consistency,

AGREEABLY I Pleasantly q v II Consistently, in accordance
with q v *a to his command तसाञ्जानुसारिण*

AGREEMENT I Compact (1) सेविद्ध *to violate an a सद्विदं भिनमि (मिद
c १), अतिज्ञानति (कम्, c १), etc., M., (2) नियम, (3) समय, (4)
प्रतिष्ठा* —II Harmony of opinions or feelings (1) ऐक्यम्, (2) ऐकमन्यम्,
—III Conformity consistency q v (1) सादृश्यम् (2) अनुकूल्यम्

AGRICULTURE : कृषिः, *the science of a.* कृषिविद्या.

AGRICULTURIST : (1) कर्षकः ; (2) कृषिकः , (3) कृषिजीवी ; (4) कृषीवलः.

AGROUND : Ph. *the boat is a.* * भूमि स्पृशति नीः.

AGUE : I. An intermittent fever : (1) विषमज्वरः ; (2) कम्पज्वरः ; *a quotidian a* अन्वेद्युक्तः, *a tertian a.* तृतीयकः, *a quartan a.* चतुर्थकः, Sr.—II.

The ague-fit : (1) वेपथुः ; (2) कम्पः.

AG (inter.) : (1) हा (of grief etc.) v. ALAS ; (2) अहो (of surprise etc.) v. OH ; (3) आः (of contempt etc.), *ah ! frowning at me* आः मध्येव भुङ्गुदीधरः सङ्गः, Vi.

AGA (inter.) : अहो (in all the senses of the English word).

AHEAD : v. FORWARD. *To go a.* : v. GO ON. *To get a.* : y. v.

AID (subs) : I. Assistance, help : (1) साहाय्यम् ; (2) साहायकम्.—II. An Auxiliary, a helper : (1) सहाय , साहाय्यकारी.

AID (v. t.) : साहाय्य करोति (with gen.) : v. TO ASSIST, HELP.

AIDE-DE-CAMP : * सहचरः.

AIL (v. t.) : Ph. *what ails thee* का ते पीडा ? : v. ILL, UNWELL.

AILING (adj.) : (1) पीडितः (ता, तं) ; (2) बाधित. (ता, त) : v. ILL, UNWELL.

AILMENT : (1) पीडा ; (2) बाधा , (3) व्याधा ; (4) पातदः.

AIM (subs.) : I. The object aimed at : (1) लक्ष्यम् , (2) शरव्यम् , (3) लक्षं —II. The direction of a missile weapon : सुशानम्.—III. A purpose, intention : q. v. : चिकीर्षितम्.

AIM (v.) : I. To direct an arrow etc. : सचोदय्य चिपति, चस्यति, etc. Ph. : *a. ing at Sita* हरदलदा , Ku.—II. To aspire, endeavour to attain : (1) आकाङ्क्षति (काङ्, c. i.), *a. ing at your post* पदकाङ्क्षिता ते, Ku. ; (2) ईक्षति (desi. of आप्).

AIR (sub.) : I. The atmosphere : (1) वायुः ; (2) मरुत् ; (3) मातरिषम् (m.) —II. The space occupied by air : (1) वायुवर्त्मम् ; (2) वीमम् (n) : v. SKY.—III. Air in motion : (1) वायु ; (2) पवन ; (3) चनिम ; (4)

गत (5) समीरण (6) गन्धरु Ph for til ng a वायु मीनार्थम् the
atal a पाठ—IV Manner, mien look q र आकृति —V A tune
or melody q र राग Ph to take a e to get abroad
q र बहुलीभरति

AIR (v t) I To admit the fresh air सुप्रगत (ता त) करोति—II To
try q र आतपे ददाति (दा त 3) (=to expose to the sun)

AIR BALLOON (1) वीमियानम्, (2) विमानम्

AIR BLADDER * वायुकोष

AIRGUN * वायुशस्त्रम्

AIRMAN I A walk or ride in the air वायुमन or वायुपटिकार —II An
exposure to air र TO AIR

AIR PUMP * वायुनिष्कासनयन्त्रम्

AIR SHAF (a name.) (1) वायुशक्तिम् (2) आसीकवय (?)

AIRY (adj) I Consisting of air (1) वायव्य (वी व) (2) वायुमय (वी
व)—II Relating to air Pl took an a j/jit विदुष्याम् & or
विद्याया जगम् the a regions वायुमन् परमार्ग —III Open to
air सुगत (ता त) —IV Vain trifling (1) मूय (या य), (2) अघार
(रा र) V Gay, lively q र

AISLE no equiv मंडप may b used

AKIN I Related by blood (1) सगीत (वा व) (2) सन्धि (मन्) —II

Allied by nature (1) मध्य (रा य) (2) यय (दा य) related

ALABASTER द्वेष्टमरमिद

ALACK (inf r) अहह v ALAS

ALACRITY (1) उत्साह & ZEAL (2) जीवन्म् र EAGERNESS

ALARM I Alarm-cry no equiv why don't you rouse your master
by raising an a किमियुद्धे मद्द हला मन्दि न जगद्वि H —II
Terror fright consternation o र 1) वास (2) परिवास (3)
उद्देश

ALARM (v t) (1) उद्देहयति (c of विज), *summon Vasantasena's mother without a ring her* वसन्तसेनामातरमनुदेहयन्नाद्य Mr ix , (2) आकुलयति (nom) (=to fill with anxiety) , (3) घामयति (c of तम्) v to TERRIFY

ALARMED (a j) (1) उद्दिष्ट (दा, घ) , (2) आकुल (ला, ल) v ANXIOUS (3) घस्त (ला, ल) (=terrified) , (4) विधुर (रा, र) (rare)

ALARMED, BE (1) उद्दिष्टते (विच्, c 6) , (2) घमति (वम्, c 4) v TO DREAD

ALARM BELI * विधुरपंथा , शचीरागमनादिमुक्तभाव या घृष्टा वाद्यते [1 UL

ALARMING (a j) (1) उद्देहकर (री, र) , (2) घामजनन (नी, न) v. DREAD-

ALARM * प्रदीपघण्टा

ALAS (1) अहह, a ' the buds of the tree of Ravana's impolicy are as if scattered around अहह ' एवमेतर्दुर्विनयस्त्रिविकीरणा परितः प्रकीर्णा एव VI VI , (2) हाहा a my Queen, my heart is bursting, my joints loosening हाहा हेरि ! स्फुटति हृदयं घमति देहस्य , U III , (3) हा, a what has befallen हा किमिदमापन्नं , K. , (4) हन, a you will be the first enemy of the man who never had an enemy हन ज्ञानजज्ञातारे प्रथमेन हन्यदिता , SI II 10* , (5) वन a when you hear what has befallen me समाद्य वृत्तान्तमिदं इतीदिता , N : 139

ALB * लक्ष्मणपुरीक्षितपरिहितं यत्तापपदीयन

ALBATROSS * जालपाद समुद्रपक्षिविशेष

ALBERT यद्यपि v ALTHOUGH

ALBINO चेतकाय (दा, य)

ALBUCC यलम्, पक्षुरीमविशेष

ALBUM photograph a * आन्विष्टायुक्तकम् , a for inserting quotations * वचननिवेश

ALBUMEN Perl's चेतम् (of eggs) , मया (in the scientific sense) (?).

ALCHEMIST (1) रसायनविद (r) (2) रसनिष्ठ (?), (3) रसज्ञ (?)

- ALL-CONQUERING (1) सर्वजयिन् (f नी) , (2) सर्वदमन (ना, म)
- ALL DESTROYING (1) सर्वध्वसिन् (f नी) , (2) सर्ववध (वा व)
- ALL-FORGIVING (1) सर्वेसह or सर्वमह (द्वा, ह) , (2) सर्वमहिषु (mfn)
- ALL GLORIOUS (1) सर्वतेजोमय (धी, य) , (2) सर्वप्रतापयत् (f ती)
- ALL KNOWING सर्वज्ञ (द्वा, य) , (2) सर्वविद् (mfn)
- ALL-PERVADING (1) सर्वसापिन् (f नी) , (2) सर्वगत (ता, म)
- ALL POWERFUL (1) सर्वशक्तिसन् (f ती) , (2) सर्वशक्तिमन्विन (ता, वा)
- ALL SEEING (1) सर्वदर्शिन् (f नी) , (2) सर्वदृष्टु (f दृी)
- ALL-WISE (1) सर्वज्ञ (द्वा य) , (2) सर्वज्ञानमय (धी, य)
- ALLAY (v t) शमयति घ, (c of शम्), as the heat शमयति परिताप, So
 IN , v TO APPEASE, MITIGATE
- ALLEGATION (1) इत्यम् , (2) उक्ति १ ASSERTION, PLEA
- ALIEGE (v t) I To affirm, to assert q १ प्रति जानीते (द्वा, c. 9)
 II To cite, quote q १ उदा हरति (द्वा, c 1)
- ALIFGANCE भक्ति, they took an oath of a to Cesar *वयं सिंहात्मन्ता इति
 शपथं कर्तुं
- ALLEGORICAL रूपकमय (धी, य)(?) १ FIGURATIVE
- ALLEGORICALLY Expr by the aly
- ALLEGORIZE I To turn into allegory * रूपकरूपेण वर्णयति (उर्ण, c 10)
 II To interpret allegorically * रूपकायं म-दीजयति (c of युज्)
- ALIEVIATE (v t) (1) शमयति, घ, (c of शम्) (2) श्चयति (nomu) .
 v TO MITIGATE
- ALIEVIATION I Mitigation * q १ उपशम —II Extenuation q १
- ALIEVE (nls) I A walk in a garden (1) उद्यानपथ , (2) उद्यान
 बर्तन् (n) , (1) वीथि १ AVENUE II A narrow passage सङ्कीर्णपथ
- ALLIANCE I A union between states मित्र, offensive and defen-
 sive परस्पररूपकारमित्र, II IN v TREATY, LEAGUE II Union
 arising from marriage सम्बन्ध, सम्प्रमाणम् अ वैसादिक सम्बन्ध

ALLIGATOR (1) नख , (2) कुशीर

ALLITERATION चमप्रस

ALLOCUTION & ADDRESS

ALLODIAL Ph a land निष्करभूमि (?) a land belonging to a Brahmin
ब्रह्मीनर (?)

ALLODIUM i e freehold estate & FREEHOLD

ALLOT (v t) I Distribute q v विभजति (मञ्, c 1) —II To
grant, assign q v ददाति (दा, c 3)

ALLOTMENT I The act of allotting (1) विभाग , (2) विभजन
II That which is allotted अंश & SHARE

ALLOW (v t) I To concede, permit (1) अनुमयति (मन्, c 4), if
you a me space in (your) flower bed यदि कुसुमाक्षरणे वकाशमनुमयसे,
Sa iii , (2) अनुमोदते (मुद c 1), now none is a ed egress or
ingress without a pass वदानी न कीणमुद्रावाचिती निष्कृमिन् प्रवेष्टुं शानु
मोचते, Ma i , (3) अनुजानति (जा c 9) & TO PERMIT II To
grant, bestow q v ददाति (दा, c 3) III To acknowledge
q v स्वीकरोति (ह, c 8)

कलम् Ku III 14 , (3) मृष्टि (टा, ट), a *extinguished* निर्वह
 मृष्टिम्, Ku III 52 N B Note that these words are placed after
 adjectives or part adj's and that, therefore, when in English a
 qualifies verbs, it should be expressed in Sanskrit by corresp part
 adj's *when I had a finished* * अवसितपात्रे मम वाचं

ALMS (1) भिक्षा , (2) भेदान् *To beg a* भिक्षते (भिक्ष, c 1)

ALMS GIVING (1) दानधर्म , (2) भिक्षादानम्

ALMS HOUSE (1) दरिद्रशाला (?) , (2) जनाश्रम (?)

ALOE छतकुमारो a wood असुर [पाकाश्रमयेन

ALOFT I On high ऊर्ध्वम्—II In the air , (1) रिहायसा , (2)

ALONE (adj) I Without any body else एकाकिन् (f नी), *he could not*
remain a even for a moment without him निमेषमपि तेन विना स्थातुमैकाकी
 न शक्यते, K V SOLITARY II One out of many एक (का, ज)
 (with एव or केवलम्), *let Bhagurayana a accompany me* भगुरायण एक
 एव मामनुगच्छतु, Mu IV , *let my intellect a remain with me* एका
 केवलम् बुद्धिस्तु सा गान्धर्व, Mu I III By itself केवल (वा, ल),
policy a is coarseness कावर्धम् केवला नीति R XVII 47 Ph *let*
imperialty be a आराधयतामिति, D VIII V TO LEFT ALONE

ALONG (prep) अनु (in comp or with acc), a *the bank* अनुकच्छम्, *flows*
a the city of Oude दक्षवयोध्यामनु राजधानीम्, R A *with* सह (with
 ins) ए WITH A side पार्श्वत All a प्रहमावधि A of ए ON
 ACCOUNT OF

ALONG (adv) १ ONWARD, FORWARD

ALoud (1) उच्चै or उच्चैः सरेण (with a loud voice) , (2) मुक्तकण्ठम् (with
 loosened throat) , (3) प्रकाशम् (openly) *To call a* मन्त्रायते (nom)

ALPHABET वर्णमाला a *scally* (1) वर्णकनिष्ठ , (2) वर्णावुसारेण

ALREADY (1) प्राग्नि , (2) पूर्वमेव Sometimes by him एव *he is a come*
 स अ गत एव , *the sun is already up* उदित एव भास्कर

ALSO अपि , *Clanrapura entered into thoughts* चन्द्रापीडीवि विना
विशेष. K , *not only he who speaks ill of the great but a he who*
fears . न कोऽपि यो महतीपभाषते शब्दोति तन्नादपि य म Ku v 55

ALTAR (sub) (1) वेदि , (2) चैत्यम्

ALTER (v t) (1) करोति (ह, c २.) (when the sense is clear) *He con-*
cluded that the merchant had led the R into a रूडे उकार कथिना
कचित् निश्चिन्नाय न , Rj , (2) i y means of चय (व्याप्त), भिन्न (भा, प्र)
etc *as if you are a ed in appearance समग्रमाकारविद्यामपन्न* , J1,
III 45 , (3) परिवर्तयति (c of हन्) \ TO CHANGE

ALTER (v t) परिवर्तयते (हन्, c 1) \ TO CHANGE, VARY

ALTERABLE (a) परिवर्तनीय (या, य) \ CHANGEABLE

ALTERATION (1) परिवर्तन , (2) परिणाम , (3) विपाक , (4) विहार , A B

The last three words refer to change in form etc \ CHANGE

ALTERATE (v t) (1) कलहायति (bongt) , (2) विवादते (वद c 1) \ T ;
WRANGLE

ALTERCATION (1) कलह , (2) विवाद \ QUARREL, WRANGLING

ALTERATE (a) Conq with पराजय , with a victory and defeat पराजय
जयपराजय. Ki xvii 38 , a angles * वधापकीणी (in dual) , a
leaves * पराजयपराजय (n pl)

ALTERATE (v i) *Th the good and evil t les a with each other*
* वधापके वेत्ताई दुःखपयो भवत or वेत्ताई वधापदुःखपयो

ALTERATE (v t) *I to a labour with repose* * वधापके श्रमविश्रामो
करोति

ALTERNATELY वधापके , चतुर्दश (—in regular or lry) [१५५]

ALTERNATION (1) पर्यायक्रम , (2) वधापदुःख , (3) परिवर्तन (—change)

ALTERNATIVE (1) विकल्प , (2) वधापके *Th who h a shall I clear*
He a doctor of sin or let or He pollute I with the touch of another

भवापकी परकीपदुःखपदुःख , R2 v

आत्मोक्तम् (1) अपि we remember that Vidura and others, a. born
 Sadras, were possessed of superior knowledge विदुःप्रभणस्य गुह्योनि-
 प्रभण अपि विप्रित विप्रादमन्त्रया चर्यन्ते, B III 24 She will surely move
 a she may be in a painting, will practise jugglery a she may
 consist of a doll, will decrease a she may be engraved निघनानियमादि-
 क्यगतापि चरति, युक्तमन्यपोष्टजानमाचरति, उन्नीर्दीपि विप्रलभते, K , (2)
 यद्यपि, a we cannot extirpate pain, still we can put it down, यद्यपि
 न चदिरुज्यते दुःखं तथापि तदभिभवात् नवा कथं, 1

AMAZEDLY (adv) (1) सविस्मयम् , (2) विस्मयेन , (3) by the adj

AMAZEMENT विस्मयम् v ASTONISHMENT

AMAZING (adj) विस्मयकर (री, र) v ASTONISHING

AMAZINGLY expr by the adj v AMAZING v also EXCESSIVELY

AMAZON *पद्मिनी , रणप्रिया

AMBASSADOR (1) दूत , (2) राजदूत Ph *the English at Berlin*

* बार्निनस इंग्लीशराजदूत or इंग्लीशराजमन्त्री

AMBAFFAGE (1) दौलतम् , (2) राजदौलतम् , (3) दूतम् v AMBASSADOR

AMBER (sub) (1) तैलकण्टिक , (2) वणमणि

AMBERGIES अम्बरम् (?)

[FASB

AMBIENT (adj) (1) व्यापक (आ, क) (2) परिवेष्टक (आ, क) v TO ENVELOPE

AMBIGUITY (1) सन्देह , (2) सन्दिग्धता (3) सन्दिग्धार्थता

AMBIGUOUS (1) सन्दिग्ध (आ, ल्य) (2) सन्दिग्धार्थ (दां, धं) Ph *it is a /ere whether the word means 'rapture' or 'a lovable'* अथ अन्वयमिति किं वन्द्यभूतायास्तु वन्दनीयमिति सन्देहः ॥ [तत्र भाषितम्

AMBIGUOUSLY expr by the adj Ph *you have spoken a* * सन्दिग्ध

AMBIT (1) मण्डलम् , (2) चक्रम् v CIRCUM, COMPASS

AMBITION (1) लोभः , (2) आकाङ्क्षा , (3) यशोनिष्ठा (for fame) , (4) राजलोभ (for royalty) , (5) मोक्षलालसा (for election) , (6) and aim comp *

AMBITIOUS (1) दसम्भाम (आ, म) (for fame) (2) उच्चपदाभिन्नाधिकम् (if जी) (for high post) etc v DESIRE OF, EAGER Ph *a for your post* पदकाङ्क्षिणं ते, इति ॥ 4

AMBLE (sub) (1) धीरितकम् , (2) धीरितम्

AMBLE (v) (1) Perh धीरति (धीर्, c 1) , (2) धीरितक्या चलति

AMBLER धीरितकम् (आ, म) (?)

AMBRASIA अम्ब्रतम् v AMECTAR

AMBULATORY चलितम् (प्रति) v MOVABLE

AMBUSCADE, AMBUSH I The place पराभियोपाय निश्चयस्थानम् —II

The men पराभियोपाय निश्चयस्थापितसेनम् To lie in a निश्चय तिष्ठति
(स्य, c 1)

AMELIORATE, AMELIORATION V TO IMPROVE, IMPROVEMENT

AMEN श्री or चाम In non ecclesiastical sense तथास्तु एवमस्तु

AMENABLE I Submissive, compliant q v अतुल्यविधादिन् (f नी)

II Accountable to Ph a to our government *अवशाक शासनायता

AMEND (v t) मध्दति (स्य c 4) V TO MEND, IMPROVE

AMEND (v t) मधीयति (c of मध्) V TO CORRECT, IMPROVE

AMENDMENT I Correction, improvement q v मधीयनम् —II A
secondary resolution in a bill or motion *मधीयनम्

AMENDS V COMPENSATION, SATISFACTION To make a V TO RECOM-
PENSE, ATONE FOR

AMENITY (1) स्वयता, (2) मनोज्ञता V AGREEABLENESS

AMERCE दण्डयति (दण्ड c 10) (with double acc) V TO FINE

AMERCEMENT (1) दण्ड (2) अर्थदण्ड (=fine, q v)

AMETHYST आनील मणिविशेष [(4) विषभायुक्ता (rare)]

AMIAILITY (1) मनोज्ञता (2) रमनीयता, (3) सुशीलता (good behaviour)

AMIALE (1) सुशील (स्य, स) (=of good behaviour), (2) प्रेमाई (हर्ष हर्ष)
(=deserving of affection), (3) स्व (स्य, स्व) (=pleasant, agreeable)

AMIAELY प्रीत्या V LOVINGLY, AFFECTIONATELY

AMICABLE मैत्र (मी, व) V FRIENDLY, KIND

AMID AMIDST (1) मध्ये (with gen), a four fires इविर्मुञ्जा अग्न्या मध्ये,
K XIII 41, (2) by adj s मध्यगत (स्य स) etc Ku v 20

AMISS (adv) expr by the adj s (1) अयुक्त (स्य क), (2) सापराध
(स्य ध) etc V WRONG

ANITY मैत्री V PEACE, FRIENDSHIP

AMONIA * निगदण

AMMONIAC निर्दांसप्रभेद

AMMUNITION युद्धोपकरणम् (now=gunpowder, shot) q v

AMNESTY क्षमा (=pardon, the meaning determined by the context)

AMONG I Amidst q v मध्ये (with gen) —II Making part of a number of (1) मध्ये (with gen) a his very many sons अतिप्रभूताना सुतानां मध्ये, K , (2) by loc, Pambha a women and Pama a king नाटीशु रस्या वृषतिषु राम

AMOROUS I Prone to love (1) कामिन् (f भी) (2) कामुक (का कं) , (3) प्रेमशील (ला ल) II In love v ENAMOURED III Pertaining to love काम (in comp) v AMATORY

AMOROUSLY (1) मादुरागम् v AFFECTIONATELY, (2) सखाम

AMOUNT (sub*) v SUM

AMOUNT (v 1) Pb a ing to a loc सखासख्यक (का कं) , these races together a to fourteen एतावन्तव चतुर्दशजानि, h , ascertain what the balance as to *क्रियदवमिष्टमिव परिचायतान your argument a s to this *एवदमिष्टमयकले तर्क

AMOUR प्रसय (=love), secret a गुप्तप्रसय (?)

AMPHIBIOUS भूजलचर (रा र) (2), पादिन् (f भी) Sr

AMPHITHEATRE (1) रङ्ग , (?) रङ्गभूमि

AMPLE I Spacious q v विमाल (ला, ल) —II Abundant, copious q v प्रचुर (रा र) —III Not brief विछन्न (ला ल)

AMPLENESS I Spaciousness q v विमालता —II Abundance q v प्राचुर्यम् [विस्तार

AMPLIFICATION I Enlargement q v II Of speech विस्तार or

AMPLIFY विस्तार or विस्तारेण वर्धयति छप, (वर्ध, c 10.) v TO ENLARGE.

AMPLITUDE I Extent q v विस्तार —II Greatness q v महत्त्व , -

AMPLE प्रचरम् v ABUNDANTLY, SUFFICIENTLY, FULLY

AMPUTATE द्विवलि (दिद, c 1) V TO CUT OFF

AMPUTATION अक्षेद or सम क्षेद (when the meaning is clear)

AMULET (1) रक्षाकाण्ड, S. VII, (2) कवच (mn)

AMUSE I To entertain the mind agreeably (1) विनीदयति (c of रुद) *how shall I a myself* सेनेदानीमाजान विनीदयामि V II, (2) रञ्जयति (c of रञ्), *the prince was very much aed by his long description of his past valor, beauty, and fortune* अतीतसखीर्यैष्यविभववर्णनवाचालेन तेन सुतपामरन्वय राजपुत्र K II To delude वृ व हसयति (nomi)

AMUSED, be, (1) रञ्जते, (2) विनृत्यते (pass)

AMUSEMENT (1) विनोद, (2) विनीदनम् V DIVERSION, ENTERTAINMENT, FASTIME To afford a (1) रञ्जयति, (2) मीरयति (c of मी)

AMUSER विनीदयिष (m) V TO AMUSE

AMUSING (part adj) विनीदित् (f नी) V PLEASING

AN V A

ANABAPTISM *धीवन्नमन्नमरादित् V ANABAPTIST [अनोन्नमन्नमरादिति]

ANABAPTIST *धीवन्नमन्नमरादित् (m), ऊदधर्माधुमाधिका मन्त्री ये धीवन्ने जलम

ANACHRONISM कालगणनाभग (?)

ANAGRAM *अक्षरविपर्यास, अक्षरावयवनां मिश्रणमादेशेनाप्यमक्षर्यम्

ANALOGICAL Ph a argument उपमानम्

ANALOGICALLY सादृश्यात्, सादृश्यतया, तुल्यरूपतया

ANALOGOUS (1) सदृश (या, य), (2) तुल्य (व्या य्य), (3) तुल्यरूप (या, य)

ANALOGY सादृश्यम् V RESEMBLANCE, SIMILARITY

ANALYSIS I Philo tt no equiv *विश्लेष —II Synopsis वृ व

ANALYTIC, ANALYTICAL *विश्लेषक (f दिह, n यक)

ANALYZE (v t) *वि श्लेषयति (c of द्विष्), विश्लेष्य परीक्षते (ईत्, c 1)

ANARCHICAL (adj) (1) अराजक (जा, क) (= without a king), (2) विद्रुत (ता, न) (= turbulent), (3) *विद्रवकारित् (f श्री) (= anarchist)

ANARCHIST *रान्तविद्रवकारित् (f श्री)

ANARCHY (1) राजविवर , (2) प्रजाविवर , V₁ III

ANATHEMA (1) माप (?) , (2) अभिशाप (?) v CURSE, EXCOMMUNICATION

ANATHEMATIZE मापति, अभि, (माप् c 1) v TO CURSE, EXCOMMUNICATION

ANATOMICAL (1) *अवच्छेदविद्याविशयक (आ, क) , (2) ly tat comp

ANATOMIST * अवच्छेदविद्याविशारद or कुशल

ANATOMIZE अवच्छिनति (हिद्, c 7) v TO DISSECT

ANATOMY * अवच्छेदविद्या

ANCESTOR पूर्यपुरुष In pl (1) पूर्यपुरुषा , (2) पूर्वजा , (3) पित्र ,
(1) पूर्य, I have excelled my a : पूर्य तिरस्कारिता , V₁ v

ANCESTRAL पितृपैतानह (ही, ह) P v PATERVAL

ANCESTRY I Ancestors q v II Birth, or, honorable descent
(1) अवय , (2) वय Ph of good or noble a (1) अभिजात (ता, त) ,
(2) अभिजनन् (f ती), Sa iv

ANCHOR (subs) नीरन्धनलौहवन्धनेद् , *लङ्गरम् Ph the arms of an a ,
*लङ्गरदन्ता (m pl) the eye of an a *लङ्गरच्छिद्रम्, to cast a *लङ्गर
प्रविपति, to ue gh a लङ्गर उत्तोलयति (तुल्, c 10)

ANCHOR (v) लङ्गर प्रविणति (खिष, c 6) (with gen) a ed off Benares
*उपवाराण्यं लङ्गर प्रविलेप, or, लङ्गरैष नाव बधन

ANCHORAGE I The place *लङ्गरस्थानम्—II The duty *लङ्गरपन्कम्

ANCHORITE (1) यति , (2) सन्न्यासिन् (m) v HERMIT

ANCHORY * ईरिजालीय बुद्धमक्षारिमेव

ANCIENT (adj) (1) पुराण (या, ण) , (2) पुरातन (नी, न) , (3) प्राचीन
(ना, न) , (4) विरलन (नी, न) , (5) प्राकान (नी, न) , (6) पूर्वकालीन
(ना, न) (7) प्राकालीन (ना, न) v OLD

ANCIENT (subs) I Flag q v पताका—II An ensign q v -
पताकिन् (ही नी)

ANCIENTLY (1) पूर्वकाल , (2) पुरा v FORMERLY

ANCIENTS, THE - (1) उदा (m pl), U v , (2) विरजना (m pl), S
V ANTIQUITY

ANCILLARY V SUPPLEMENTAL

AND -I In case of subs and adjs (a) by dv comp *summer a spring* यौष्मदसन्ती, *father a mother* मातापितरौ or, *sister* पितरौ [so *brother a sister* भ्रातरौ, *son a daughter* पुत्री, *father-in law a mother in law* श्वशुरी], with his superior birth, asceticism, erudition, valor & deeds अभिजनतपोविद्याक्रियातिशये निजे, Vi ix , *exhausted, tremulous, and (therefore) pleasant* चलमलनितमुन्मत्तानि, U i , (6) by च (enclitic) *fresh youth, incomparable beauty, a superhuman process* अभिनव-यौवनत्वमप्रतिमदपत्यममनूपरक्रियश्च, K —II In case of numerals (1) by a comp with अधिक (का, क), or, उत्तर (रा र) *one hundred a two* द्वाधिक शत, or *sim*, षाद्विंशत, *three thousand a sixty eight* षडदष्टात्तरविसहस्र , (2) by 2a comp with स *after a reign of 18 years a thirteen days* सीताशब्दान् द्वां भुक्ता स तथैवदशमसरान्, Raj , (3) by च (very rare), Vi —III In case of verbs, generally by participles - *go a speak this to the minister* गतैवमवात्य हृदि, Sn ix , *then he alighted (from the horse) a tied it up to a branch of a tree, a then approached a saluted Siva, a then again gazed on the same lady* ततोवतीर्य तरुशाखायां बद्ध्वा नृगमुपसृत्य प्रथम्य बिलोचनाय तामेव घोरयितं चक्षुषा पुनर्निरूपयतीति, K v (iv) —IV In connecting sentences (1) by च (never at the beginning) (these remembrances) burn my body a rend my heart दिष्ट दृष्टनि दृष्टवश्च विदारयन्ति Mn 2 , (2) sometimes च is omitted *behave so that you will not be laughed at by men, will not be censured by the good, will not be reviled by the seniors* तथा प्रवर्तेथा यदा नीपदस्यसे जनैः , न निन्द्यसे साधुभिः न घिह्रियसे मुहुरभिः, R —V In interrogation, generally by वा (enclitic) *who is he ? who is son ? a what is his name* कोसी, कस्यवापस्य, किमभिधानी

वा ? K , O, fair lady, who are you, whose spouse, a what is your
 object for coming to me ? काल ग्रहे कस्य परिग्रहे वा किं वा मदभ्यागमनकारण
 ते, R xiv 8

AND THEN denoting immediate sequence (1) तदनु in childhood a
 then again in youth तदनु यौने पुन U 1 , (2) तत, a then
 allowed his son to go ततोदुजये वमन सुतस्य, B, 1 23 , (3) तदनुष (very
 rare), Vi 11 " AND (III)

AND YET तथापि V YET

ANDROGYNI, ANDROGYNOTS (adj) V HERMAPHRODITE

ANECDOTE (1) कथा , (2) उपख्यानम्, V STORY

ANEUHISM perh नाडीमूलम्

ANEW (1) पुनर, (2) पुनरपि V AGAIN

ANGEL I Lit देवदूत , * सम्बन्ध —II Fig as a term of endear-
 ment (1) प्रियतमा , (2) प्रियमी V LOVE, DARLING

ANGEL, ANGELIC (adj) I Belonging to angels by tat comp
 II Resembling angels (1) दिव्य (या च) , (2) अमादुष (वी, व)

ANGER (subs) (1) क्रोध , (2) क्रोध, to give way to a क्रोधम् मन्दति V
 11 , restraining his a क्रोधं निगलन्. B xii 81 , (3) रोष , (4)
 चमर्ष , void of a चमर्षण्य (या, न्य), B 1 33 , (5) मन्धु , deep-
 rooted a possessed (him) मन्धुर्भजद्वयोदितः, Si xv 2 , (6) सरम्भ ,
 (7) रुष (f) , (8) क्रुष (f) , (9) रुषा

ANGER (v t) (1) क्रोधयति (c of क्रुष) , (2) क्रोधं मन्धु करोति (with gen)

ANGLE (subs) (1) कोण , (2) अक्ष Right a समकोण , obtuse a
 विषमकोण , acute a *समीकोण , मूलकोण , alternate a विपर्यय
 कोण [c 4], or, मल्लति (यद्, c 2)

ANGLE (v) (1) perh वडिगयति (nomi) , (2) वडिगेन मत्मान विध्यति (वाध,

ANGLER I One who angles मत्स्यवेष्टक V FISHERMAN II A
 species of fish मत्स्यविशेष

ANGLICISM *इ रेनभाषारीति

ANGLICIZE (v t) *इ रेनयति (nom)

ANGLING (subs) वडिरीन मखयनम्, or, मखधारणम्

ANGLING-ROD perh वडिइइइइम्

ANGRILY (1) सकीपम्, (2) सकोधम्, (3) मरीपम्, (4) सागर्षम्

ANGRY (1) क्रुध (इ, ड), (2) क्रुपित (स, स) v ENRAGED

ANGRY, BE OF OFT (1) क्रुधति (क्रुध, c 4), (2) क्रुपति (क्रुप, c 4), (3) क्यति (क्य, c 4) N B These verbs are const with dat or with प्रति and acc a with the king of Chedi क्रुडम् चैय प्रति, S: I 75

ANGUIER (1) मनसाप (= a of mind), (2) दातना (= bodily pain) v

AGONY

ANGULAR (1) कोणगिहित (टा, ट) (?), (2) सात्र (सा ट) (?)

ANIMADVERSION उपालम्भ v REPROOF, CENSURE

ANIMADVERT (v t) v TO OBSERVE, REMARK, CENSURE

ANIMAL - I Any living creature (1) प्राणिन् (m), (2) जीव, (3) चैतन (= a rational n), (4) जन्तु (usually applied to lower as only), (5) जग्निन् (m), (6) जन्तुम् (m) II A beast q v (1) चग, (2) पशु

ANIMAL (adj) Expr by gen of above Ph a food आनिपम् v OR MEAT, a pleasures विषया or निषवसुखानि (pl) a passions इन्द्रियाणि (n pl) (lit organs of sense), or, कामादय षडरिप, the a kingdom *जीवस्यति, निखिलप्राणिवर्ग

ANIMALCULE (subs) (1) सूक्ष्मजीव, (2) अविबुद्धजन्तु

ANIMATE (v t) I To give life to (1) जीवयति (c of जीव), (2) जीव सुधारयति (c of चर), P—II Fig to encourage, incite q v (1) आशासयति (c of शस्), (2) प्रोत्साहयति (c of सह)

ANIMATE, ANIMATED (adj) I Alive सजीव (इ, व) Ph a being

(1) जीव (2) प्राणी —II Lively, vigorous q v (1) प्रकुल (जा व);
(2) उत्तम (सा स)

ANIMATION I Bestowal of life (1) जीवदानम्, (2) जीवसंचार
—II Life q v जीवनम् —III Liveliness vivacity q v (1)
प्रकुलता, (2) उत्तम

ANIMOSITY (1) द्वेष, (2) विद्वेष, (3) वैरम्, (4) विरोध

ANISE (1) अतिदृढता, (2) दृढता

ANKLE (1) गुल्फ (mn), (2) घुटिका, (3) घुटि

ANKLET (1) नूपुरम्, (2) पादाङ्गदम् (3) गुलाबीटि, (4) मञ्जीरम्

ANNALIST (1) आख्यानविद् १; (?) (2) आख्यानलेखक (?)

ANNALS (1) आख्यानचय (?) (2) इतिहास (?) (3) *वार्षिकवृत्तान्ति

ANNATS (1) प्रथमवर्षकालानि (n pl) (?)

ANNEAL (1) *प्रतपति (तप c 1)

ANNEX I To subjoin Ph I a a list of articles for sale *लक्ष्मणो
विजयद्वयानि निर्विह्वलानि —II To unite स योजयति (c of पुन)

ANNEXATION (1) सदीजनम् (?) संयोजन v UNION

ANNIHILATE (1) सन्निवृत्तिं समुन् (विद्, c 7) (2) उन्मूलयति (मूल c
10) (3) उन्नादयति (c of सद) (4) मलाययति (c of लो) (5) विस्तीर्णयति
(c of लघ) v TO DESTROY

ANNIHILATION (1) उच्छेद, समुच्छेद, (2) क्षीय विस्तीर्ण, (3) क्षय, (4)
मलय (rare, except with reference to the s of the world) v DE-
STRUCTION

ANNIVERSARY (1) वार्षिक (को क) (2) साप्ताहिक (को क) The a of
Krishna s b th जन्माष्टमी the a of Rama s b rth रामजयन्ती

ANNOTATE (1) टीकां करोति लिखति or रचयति (with gen) (2) व्याख्याति
(आ c 2) v TO EXPLAIN

ANNOTATION (1) टीका (2) टिप्पणी, (3) व्याख्या

ANNOUNCE (1) जीवयति (पुन c 10) v TO PROCLAIM (2) विज्ञापयति

(c. of प्रा) v. TO INFORM, (3) प्र-काशयति, सद्भि-, (c. of काश्). Ki XIII. 35; (4) अभि-दधाति or धत्ते (धा, c. 3), *the drum and the departure (of the nymphs)* प्रत्यानं समभिदधे षट्पदाद्, Ki. VII. 1. v. TO SPEAK; (5) आयाति (आ, c. 2.), *to a. this to the king of Naishadha* आयातुं वृज-मेतस्त्रिपथनरपती, N. III. 132. v. TO TELL.

ANNOUNCEMENT . (1) आवापनम्; (2) विज्ञापनम्. v. PROCLAMATION, PUBLICATION.

ANNOUNCER : (1) आवापक ; (2) विज्ञापक , (3) प्रकाशक .

ANNOY : (1) बाधते (बाध्, c. 1.); (2) दुनोति (दु, c. 5.); (3) चर्दति (चर्द्, c. 1).

ANNOYANCE : (1) बाधा ; (2) विदम्बना ; (3) दुःखं v. TROUBLE, VEXATION.

ANNOYER : (1) बाधक ; (2) विदम्बक ; (3) कदर्थक .

ANNOYING (adj.) v. TROUBLESOME, VEXATION.

ANNUAL (adj.) . (1) वार्षिक (वौ, वं) ; (2) सागक्षरिक (वौ, वं) ; (3) आद्विक (वौ, वं).

ANNUAL (sub.) : I. An a. plant : वार्षिक .—II. A book appearing a.ly *वार्षिकम् or *वार्षिकपुस्तकम्.

ANNUALLY (1) वर्षेवर्षे ; (2) प्रतिवर्षम् ; (3) प्रतिवर्षम् ; etc.

ANNUITANT, *वार्षिकवृत्तिभोगिन् (f. वौ) and sim. comp.s.

ANNUITY : *वार्षिकवृत्ति and sim. comp.s.

ANNUL . लुपति, चर्- , वि-, (लुप्, c. 5.) (?).

ANNULAR : (1) मण्डलाकार (रा, रं) ; (2) वृत्ताकार (रा, रं) ; (3) वलयकार : (रा, रं)

ANNULMENT : लोपः, वि-, चर्-, (?).

ANNUNCIATION : (1) आवापनम् , (2) विज्ञापनम् ; (3) प्रकाशनम्.

ANODYNE : (1) मूलचः (घौ, घं) ; (2) पीडाशमक (का, कं) (?).

ANOINT : I. To besmear . q. v. . (1) लिप्यति (लिप्, c. 5.), *as if anointing, as if filling my sense of smell.* अन्विष्यन्मित्रं पूरयन्मित्रं प्राणेन्द्रियम्, R. ; (2) अन्वि, अभि-, (अध्, c. 1.), Sa. v. , (3) दिग्धे (दिग्ध्, c. 2.) and

1. *h nectar as well as po son* दिग्धीघृतम् च विषश्च Ma 1 (4) समा
लभत (उभ c 1) *I will prepare auspicious o niments* मङ्गलसमालम्भ
दिश्यामि Sa. iv —II *To consecrate by uncti on* अभिविचति (सिच
c 6) B III 2

AN OINTER विलपक १ TO AN OINT

AN OINTING (subs) (1) विनयेनम् (2) अभ्यङ्गम् (3) समालम्भ (4)
अभिवेन (=consecration)

ANOMALOUS (1) विधिविहय (झ ङ 1) (?) अनियमपर (रा रा 2) (3)
अविधि (mf n) (?)

ANOMALY (1) विधिविहीन (?) अविधि (?) (3) अनियम (?)

ANON I Quickly soon q r सयन्ति —II Agan q r Ph ever
and a यदा तदा r OFTEN FREQUENTLY

ANONYMOTS (1) *अनिर्दिष्टव्यक्तानिधानम् (वा न) (2) *अज्ञानवत्त्वम् (झ
ङ) etc

ANONYMOUSLY (1) *अनिर्दिष्टव्यक्तानिधानम् (2) *अज्ञानवत्त्वम्

AN THEN (1) अथ (वा नन्) *it is impos sible that one acts and a. enjoys*
न कृतम् मन्त्रविषयम् करीत्यन्दी भज इति D c a day अन्य य् (2)
पर (रा रा a s se परस्त्री a s property परम् (3) अपर (रा रे)
a dearer to vo than m s If मन्त्र विषयसत्तापरो जन K (4) in
some ca.ses by अनर affixed *took her to a king* रामान्तर निवाय
R vi 3 r DIFFERENT १ B Note that पर is gen confined to
comp and अपर is gen used with a qualifying sul Note also
that अथ and अपर do not gen mean a s a comp v ANOTHERS

ANOTHER one (rec 70000) r ONE ANOTHER

ANOTHERS (1) अन्यदीय (वा य) (?) परस्त्रीय (वा य)

ANSWER (v t) I To reply (1) कथयति (कथ c 10), (first) a my
these four quest ons and then dr nk water समीक्षान् चतुरी प्रशङ्कयन्ति
जल पिय Mah (?) वरीति (व c 2) *if you do not a my quest ons I*

will est you न चेद्दूरीयि प्रश्नानग्रामि त्वा, D. vi., (3) उत्तर ददाति (दा, c. 3.) (with gen.), (4) प्रतिवृत्ति (—to write back, q. v.). N. B. (1) and (2) are not applicable to writing. II. To refute : q. v. III To correspond to, suit q. v. IV To pay q. v. Ph. *this will a, my object* चनेन सफलसमीहितो भवति

ANSWER (v. 1) . I. To make a reply . उत्तर ददाति —II. To speak in reply (1) प्रतिवृत्ति (वच्, c. 1) ; (2) प्रतिवदति (वद्, c. 1.) , (3) प्रतिभाषते (भाष्, c. 1.) —III. To render an account to . expressed by circum-
lo. *you will have to a to your master for the sums received* *तथा
प्रश्नस्य तस्य विवेकतुल्यं भाषितं निवेदयितव्यम्.—IV. To serve for .
q. v.

ANSWER (subs) . (1) उत्तर , (2) प्रतिबन्धम् , (3) प्रत्युक्ति , (4) प्रतिशक्तम्.
N. B. The last three words applicable only to speaking in reply,
while the first उत्तर is applicable also to legal replies and solutions
of problems.

ANSWERABLE . I. Refutable खण्डनीय (या, य).—II. Responsible, ac-
countable . q. v.—III. Correspondent, proportionate, suited : q. v.

ANT . (1) विपीलिका (the common small red a) , (2) विपीलक (a large
black a) ,

ANT-EATER विपीलिकाखादकी जलमेद .

ANTAGONISM : (1) विरोध ; (2) प्रतिरन्दम् , (3) पर्यवस्थानम्

ANTAGONIST . (1) विरोधिन् (f. वी) , (2) प्रतिरन्दिन् (f. वी) , (3) पर्यवस्थाय
(f. वी) . v. OPPONENT.

ANTAGONISTIC विरोधिन् (f. वी) v. OPPOSED.

ANTARCTIC . *दक्षिणहेन्द्रीय (या, य). A pole. *दक्षिणहेन्द्रम्.

ANTECEDENT (adj.) v. PRIOR, PREVIOUS.

ANTECEDENT (subs) . Ph. *whose a s are not known* *यस्य पूर्ववर्तितम्
विज्ञातम्—II. In logic . पूर्ववच .—III. In gram. : *पूर्ववच.

ANTECHAMBER perb प्राग्ग *उपग्राहा

ANTEDATE Pl *he a d the letter* *अधिमदिष्ट पत्र समिवेगधामास

ANTIFELUVIAN *पलयपूष्यकालीन (ना म)

ANTELOPE (1) कृष्णसार (the black spotted a) (2) कृष्ण (the painted a) (3) घन (f दी) (the general term for a s deer etc)

ANTELLA Of insects perb यण्डम्

ANTERIOR I Preceding n time v PRIOR PREVIOUS II Before in place अग्र (या म) *the a part* (as of a month) अग्रभाग

ANTHEM (1) मूलम् (2) सीतम् v *HYMN SONG*

ANTHER *परानकीष

ANTHROPOLOGY कुटुम्बसंघ (Lit and Fg)

ANTHONY'S FIRE उद्द v ERISIPELAS

ANTILIOUS पिच्छ (घो घ)

ANTICHRIST the great adversary of Chr st *प्रतिहृष्ट

ANTICIPATE (v t) I To foresee Ph *old men can a t what is com ng* बुद्धशिरनागत पश्यति V *en a ng h s death* तस्य भाविमरण जानन्ति —II To be before in doing Ph *I a d h s des gns by remo ng to London* *तस्याग्र निदृश्य सख्यमसङ्गताम् *Sc p o a d Hann bal in cross ng the Po* *इतिहासस्याभिप्राय आत्मा सिद्धिः प्रागः पीनदीमुत्तार

ANTICIPATIO Expr by circumlo v TO ANTICIPATE

ANTIDOTE I Any remedy q v प्रतिहार —II For po s on विषघ्नौषधम् ETC *A dealer in a s* (1) विषवेद्य (2) जाह्नलिक (3) मरन्द —III For fever अरघौषधम्

ANTIMOY (1) खेतीघ्नम् (2) कापीतम् (3) सौविरम् (4) यामुनम्
These words properly mean a sulphuret of a

ANTIPATHY विषय HATED AVERSION

ANTIPHEASIA नव्य st word निदुर्घातक Sah १११ *विपरीतावेगम

ANTIPODES : I. The opposite part of the globe : *प्रतिलोमम् ; भूगोच-
स्याधीनानम्—II. Those who inhabit it : *प्रतिलोमा Ph. *the a. and*
those who live in other parts of the globe, live just as comfortably as
we do here अनाकुलास्तिर्दशः स्थितास्तिष्ठन्ति ते तत्र यद्य यथायम्, S. s.

ANTIQUARIAN (adj.) : Ph. *a. knowledge* प्राज्ञानीनविषयविज्ञानम्. [(?).

ANTIQUARIAN, ANTIQUARY (subs.) . *प्राज्ञानीनविषयेषु मण्डित , अभिज्ञ , etc.

ANTIQUATED (adj.) : अपमूलित. (ता, त) : v. OBSOLETE, OLD-FASHIONED.

ANTIQUE (adj.) . प्राचीन (ता, न) . v. ANCIENT, OLD.

ANTIQUE (subs.) : (1) प्राचीन द्रव्यम् (?), (2) पुराणद्रव्यम्. (?).

ANTIQUITY : I. The ancients (1) वृद्धा (m. pl.) , (2) पूर्वै (m. pl.) , (3)
पितृवन्ता (m. pl.) , (4) प्राचीना or प्राचीनलोका (m. pl.) ; etc.—II. The
ancient times . (1) प्राज्ञावन्तः ; (2) पूर्वकालम्.—III. Ancientness : (1)
प्राचीनत्वम् ; (2) पुराणत्वम् ; (3) पुरातनत्वम्.—IV. The remains of a. :
(1) प्राचीनद्रव्यम् (=an old thing) , (2) प्राज्ञानीनविषय (=antiquarian
subject.).

ANTITHESIS : nearest word विरोध , Sah. x.

ANTITYPE : आदर्श .

ANTLER : हरिष्यमृगम् (or simp मृगम् when the meaning is clear).

ANTLERED : मृगिन् (f. ची) . v. HORNED.

ANTONOMASIA : लक्षणा.

ANUS : (1) गुदम् ; (2) पुच्छम् ; (3) पायु ; (4) अपातनम्.

ANvil (1) दृढि (m.) ; (2) कुर्मो (f.).

ANXIETY : (1) उत्कण्ठा ; (2) चरेम (restless a.) ; (3) चिन्ता v. CARE ;
(4) व्याकुलता v. ANGSTATION , (5) उत्कण्ठिता ; (6) रचरचका (anx).

ANXIOUS : I. Beset with anxiety : (1) उत्कण्ठित (ता, त) ; (2) उत्क्रि
(ता, द) ; (3) व्याकुल (ता, ल) , (4) चिन्तित (ता, त).—II. Solicitous,
eager . (1) व्याप (ता द) , (2) उत्प्रेक्ष (ता क).—III. Causing anxiety .
(1) चरेदकर (ची, र) , (2) उत्कण्ठापद (ता, द)

ANXIOUS, TO BE उन्मत्तयते (nom) a to see दर्शनादिप्रत्ययमान, D

ANXIOUSLY I With anxiety (1) सीकृष्टम्, (2) मोद्विग्म्, (3) by the
adj Y ANXIOUS (1) II Eagerly by the adj Y ANXIOUS (1)

ANY (1) कश्चित् (काचित्, किञ्चित्), have you got a one named Vimardala
किमस्ति कश्चिदिमर्दका नामावभवत्, D II is there a doubt about it
किमवकाचिद्गान्, Vi I could not find a thing in the house गृह
प्रविष्ट न किञ्चिन्मया समामादितम्, Mr III, (2) कोपि, (कापि, किमपि)
a one else चय कोपि etc (3) कपन् (कापन्, किञ्चपन्) (rare) Ph III
the absence of a witness साप्यभावे, without a wisdom ज्ञान विना,
what power has Dhananjaya or a body else even to take the na is
of your son का शक्तिरसि धनञ्जयस्यावय वा नामापि यद्विद्म ते जनयस्व, Vi II

N D When a means any one or anything whatever, it is expr (a)
by य कश्चित् etc, a one could be a witness in a house or in forest
अथर्ववेदस्य रश्मि शय कश्चित् साव कुदात्, M VIII 89, I want to give
even the gold bracelet of my hand to a one [I meet] अहस्तपद्ममपि सुवर्च
कश्च यन्त्र कश्चैविद्वातुनिष्ठासि, (b) by य स etc, they can attack
a number of horsemen *यावान्वापानधिमेच्छन्ति साशनिगभिधीतु क्, दन्ति

ANY HOW (1) येन केन प्रकारेण, (2) यथा तथा

ANY LONGER, ANY MORE (1) एत परम् (=from this time) (2) तत
परम् (=from that time) I will not think any more of other girls
न चिन्तयेयमित परमितरन्तरात्, D III

ANY WHERE (1) कुत्रापि, a else अन्यत्र कुत्रापि, (2) क्वचिदपि, N XIII 55

Ph go a you like गच्छ यथेच्छम्, N I 141, die a you like यत् तव
वा पाशव्यान कुह, Vi VI, I do not allow you to go a else from here
इतोन्वतो न बी गन्तुमनुमन्त्रे, S2 III

AORIST no equiv अनद्यतनम् (=indefinite past)

AORTA हृदयस्य वामकीपनिगता रक्तवद्वा बृहन्नाडा

APACE प्रपञ्चम् Y QUICKLY, RAPIDLY

APART I Separately q v पृथक्—II At a distance दूरे—III

Privately (1) निजने, (2) निजवम् Ph a from this there is no other fault in the man एतद्विषयस्य दोषो नास्ति

APARTMENT कोठ v room The inner as अन्तरपुरम् The attendants on the inner as अन्तर्वैशिका पुरषा D 1

APATHETIC I Void of passion (1) वीरगम् (गा, ग), (2) नीतकृद् (हा, क), (3) निरपृह (हा क), (4) अदास (या, स), (5) निरगम् (f नी) —II.

Indifferent q v [q v

APATHY I Stoicism (1) वैराग्यम् (2) नीदासम्—II Indifference

APR (subs) पुच्छकीनो वानर, कविभेद

APR (r t) v TO IMITATE COPY

APRERENT I Adj ऐवज (की क) —II Sub ऐवज v PURGATIVE

APERURE (1) द्विद्म् (2) एम्म् v OPENING FIBULAE

APEX (1) श्रृङ्गा (2) शिखरे v TIP, POINT

APHORISM (1) सूत्रम् (2) वचनम् v MAXIM

APHORISTIC I'h the method of the book is a "सूत्रेयं" धितोपपन्न

APIARY "मधुमक्षिकामावा" v BEE HIVE

APIECE एकैक (का क) v EACH

APISH v FOOLISH, POPPISH

APOCALYPSE प्रकाशनम् v REVELATION

APOCOPE "अन्त्याक्षरक्षीप", "अन्त्याक्षरक्षीपालङ्कार

APOCRYPHA "कटोमीपवेद" "उपमन्व्यपुस्तकम्

APOGEE उच्च, चान्द्रकान्तिमण्डलस्य द्रव्यस्य दक्षिणपदम्

APOLOGIZE (1) क्षमा प्रार्थयते or क्षमते (2) मयति (मय c 10) a to the king for what we said amongst ourselves aga usi ei q uelle मययत् लोकापाले यद्व्याभिविद्यमप्रजापिनौभिरुपचारतिष्ठनैव भयितम् S2 III, (3) मय मयति (नी c 1) (= to propitiate)

APOLOGUE • कथा, v. FABLE

APOLOGY I. An excuse for a fault : Ph to make an a. समापार्जनं करोति, to accept an a. अनुनयवचनं प्रियमुवाचि (after ge) : v. EXCUSE.

II. An apologetic treatise no equiv. : *प्रतिवाद.

APORITHYON • (1) वचनम्, (2) वाक्यम् v. SAYING, MAXIM.

APOFLECTIC • I. Subs. . सत्रासरीदिन् (f. सौ) II. Adj expr. by tat. comp.

APOPLEXY • सत्रासरीद

APOSTASY • (1) सधर्मत्याग (= abandonment of one's religion) ; (2) समतत्याग. (= a of one's principles), (3) परधर्मग्रहण (taking another religion) v. DESEDITION.

APOSTATE (1) *सधर्मत्यागिन् (f. नी), (2) य (या, य) सधर्मं समतं सधर्मं वा परित्यज्य परधर्मं, परमतं, परपथं वा अवलम्बते, आश्रयति, etc.

APOSTATIZE • सधर्मं समतं सपथं वा त्यजति, परित्यजति, सधर्मात्, समतात् वा अस्ते (अम्, c. 1.), अस्ते (उ, c. 1)

APOSTLE • (1) *ईश्वरदूत, (2) *महर्षि. A.-ship *ईश्वरदौत्यम्.

APOSTROPHE : I. In Rhe सन्धीषणम् —II. In gram *अभिनिधानम्.

APOSTROPHIZE : (1) सन्धीषयति (c. of वृष), (2) आह्वयति (त्रि, c. 1.) : v. TO ADDRESS

APOTHECARY (1) *बीजधर्मा, (2) भिषग् (म.) (= physician, q. v.).

APOTHEOSIS v. DEIFICATION.

APPAL दि वाहयति, स-, (c. of वम) : v. TO TERRIFY.

APPARATUS उपकरणम् v. TOOLS, INSTRUMENTS.

APPAREL (subs) • परिच्छद • v. DRESS, ATTIRE.

APPAREL (v.) v. TO DRESS, CLOTHE, ATTIRE.

APPARENT (adj) I Visible . q v. प्रादुर्भूत (ता, त) —II. Evident, clear . q v. (1) व्यक्त (कट, कट), (2) स्पष्ट (टा, ट), (3) स्पष्टः (टा, ट) —III. Seeming (as opposed to real) . (1) प्रकाश (मा, घ) ;

(2) प्रकट (टा ट), (3) शत्रु (छा छ) (=external, q v) **APPARENTLY** I Plainly clearly q v व्यक्तम् —II Ostensibly, seemingly (1) प्रकाश (2) प्रकट, Si xvi 10, (3) वदि (=externally, q v) *a sweet, but really unfriendly* मधुर वदिरत्नरम्यम्, Si xvi 17 [छाया]

APPARITION I Appearance q v II A ghost, phantom q v

APPARITOR so equiv दूत अनुपम

APPEAL (subs) I Leg t t *पुनर्विचारप्रार्थना *A court of a* *ये मादिनाका पुनर्विचारप्रार्थना योत्रमर्हन्ति or प्रगति —II Reference to some one as an authority or witness Ph to make an a. to प्रमादयति (nomi) —III Resort, recourse q v —IV An address of entreaty प्रार्थना

APPEAL (v 1) I Leg t t *पुनर्विचार प्रार्थयते (चर्क, c 10) —II To refer to another as an authority प्रमादयति Ph *I o to gods about it* अथ विषये सप्त देवा मादिचक्षिहन्ति —III To implore, entreat q v —IV To excite, affect q v

APPEAR (v 1) I To be visible (1) जातिभवति or प्रादुर्भवति, *a herd of deer a ed* मगाणां दृग्माविर्भवत्, R ix 35 (2) प्रादुर्भति (चम, c 1) R xi 63 (3) दृश्यते चमि, प्रति, (pass of दृश्) (=to be seen, not restricted to real life as (1) and (2)) *a woman a ed in their dream* तयो स्तौ कविभ्यालपाद् प्रत्यक्षम् D 1 —II To show one's self Ph *she does not a before me* वा मज्जमप नागच्छति (not दृश्यन् ददाति see R. xix 1) —III To be out दिर्लभ्यति, *an article a ed in the Indu prokasha about so and so* *अमुकविषयक प्रथम द्रष्टुप्रकाशपत्रिकायां दिर्लभ IV Leg t t to be present (1) उपतिष्ठति (भ्या, c 1), (2) पथ दर्शनं ददाति —V To seem q v पतिभाति (भा c 2) —VI To be evident or clear q v

APPEARANCE I The act of becoming visible , (1) *वादिभान* (= actual a, especially of invisible spirits), *who wants to make his a* (in this world) *ययादिभानमिच्छति* Mah , (2) by the verb *v* to **APPEAR** (1) , (3) *पादभान* (rare) Kuv —II Act of being present (1) *उपस्थिति* , (2) *दण्डन*, *he who stands a security for one's a* यो यस्य प्रतिभूतिर्दण्डनाय M viii 55 —III Personal a (1) *आहार* , (2) *आरुति* *Of good a सुख्य* (या, य) —IV Semblance, mere show Ph *outward a वाञ्छारुति* *has an a of justice व्याप्यमिरा* बभासते Ki xi 7 *v* **APPARENTLY** (ii) —V A phenomenon q *v* —VI Probability, likelihood q *v*

APPEASABLE शमनीय (या य) *v* **PLACABLE**

APPEASE (1) शमयति *प्र* उप- (c of शम) , (2) *शान्त्वयति*, उप , परि , (सान् c 10) *v* **TO CALM PROPITIATE**

APPEASED TO BE (1) *शान्त्यति* (शम c 4) , (2) *प्र सीदति* (सद, c 1)

APPEASER शमयिता , प्रशमयिता *v* **TO APPEASE**

APPEASING (subs) (1) शान्ति (2) प्रशान्ति (3) शान्त्यना

APPELLANT *पुनर्विचारपार्थिन (f नी) निर्देशमद्वादिन् (f नी)

APPELLATE Ph *a jurisdiction* *पुनर्विचारविहार , *a court ये* प्राहि, वाका पुनर्विचारप्राप्त्या त्रीनुमर्दन्ति

APPELLATION नामधेयम् *v* NAME

APPELLATIVE *i* c common (1) साधारण (या, य) (2) सामान्य (या य)

APPEND अनुवप्राति (वन् c 9) (?)

APPENDAGE Ph *a louse with its a s* *सौपररूप मरु , *virtue is an a of belief in God* *सदाचार चास्तिकाबुद्धिमनुष्यादि *v* **CONCOMITANT**

APPENDIX परिशिष्टम्, —

APPERTAIN *v* **TO BELONG** *A ing to* *v* **BELONGING TO**

APPETENCE *v* **APPETITE, DESIRE**

APPETITE I Any mental desire * (1) काम , (2) राग *v* **DESIRE,**

LONGING. II. Actual desire for food : (1) पुषा ; (2) पुषुषा ; (3) अमनाया.

APPLAUD : (1) प्रशंसति (ग्रन्थ, c. 1.) V. TO PRAISE ; (2) गायति, उपगायति (मे, c. 1.) Ki. xvii. 47. ; (3) वन्दते, पठि-, (वन्द्, c. 1.), *a. ed by the chiefs of the clans गणपतिभिः परिवर्द्धितेन*, Ki.

APPLAUSE : I. Acclamation : q. v. : प्रशंसाया (f. pl.).—II. Praise : q. v. * प्रमसा. N. B. Clapping the hands is not a sign of a. in Sanskrit, but quite the reverse, Si. xv. 39.

APPLE : I. A tree : * आताकृषः.—II. Its fruit : * आताकलम्.—III. Of the eye : ताता : v. POPUL.

APPLIANCE : I. APPLICATION : q. v. II. In pl., instruments : q. v. : उपकरणानि (n. pl.).

APPLICABILITY : Expr. by circumlo. : v. APPLICABLE, APPLY (v.i.) (1).

APPLICABLE : छग्ल (f. जो), *the fine-toothed (lady) hearing the whole speech equally a. to Indra and Nals आकर्ष्य गुण्यमपिज्ञा सुदती छदन्ती-माधन्यमपिष नमपिष वापनेता*, N. xiii. 8. Ph *equally a. to Jama and Nals समनमपिषयी समानः* N. iii. 20. ; *to be a. जगति* (छग्ल, c. 1.) (with loc.)

APPLICANT : (1) अर्षी , (2) अर्षयिता ; (3) याचकः : v. PETITIONER.

APPLICATION (subs.) I. The act of putting to ; प्रदीपः, सप्तदीपः, *by the a. of fire or heat अग्न्याग्नयकृष्यदीपान्*, R. v. 54.—II. The thing applied : प्रदीप , *should seize (them) by wet leather or by other a. a. आर अर्षयिता अर्षये अर्षयिता*, Sr.—III. Petition : q. v. * (1) प्रार्थना ; (2) दात्रा.—IV. Attention, assiduity : q. v. : (1) अभिनिवेशः ; (2) मनो-दीपः.—V. Use, employment ; प्रदीपः Ki.—VI. Relation, reference : q. v.

APPLY (v.i.) : I. To refer or relate to : (1) जगति (छग्ल, c. 1.) (with loc.), N. xiii. 8. , (2) वर्तते (दृग्ल, c. 1.) (only in certain cases), *here the*

reord 'light' as to God अत्र व्योमि-मन्दः मन्त्राणि वदन्ते, S. III, 40.—II. To solicit, have recourse to : q. v. • मायंयते (चर्य, c. 10.).

APPLY (v. t.) : I. To lay or put on : (1) प्रयोजयति or युनक्ति or युक्ते (युज्, c. 10 and 7.) *do not a. imminent at night* नालेपं रात्रौ प्रयुञ्जीत, Sr ; (2) नि-वेष्टयति (c. विम्), *osing the shell to his lower lip* चक्षुरीहे जलज्ज निवेष्टय, R. VII 63 Ph *osing the bit to your mouth* सलीनं मुले प्रविष्य, P. IV. 7. , *he ad his hand to my breast* स ममोरसि हस्तं ददौ.—II. To use, refer : प्रयोजनति or युनक्ति or युक्ते, *use a. the words like 'sun' to at* तद्विप्रादिष्यादय. मन्दा. प्रयुज्यन्ते, S. III 32.—III. To use for a particular purpose, to devote : प्रयोजयति.—IV. To fix closely, incline : कर्तुं यच्छति (दा, c. 1.), ददाति (दा, c. 3), निदधाति (धा, c. 3), or युनक्ति (युज्, c. 7).

APPOINT (v. t.) . I. To make or nominate : (1) यनक्ति or युक्ते, नि-, विनि-, (युज्, c. 7), *as a king s officers over villages etc.* यथा राजा यानादिषु विरुता विनिपुंक्ते. Up. , (2) करोति (क, c. 8.) v. TO MAKE, (3) निदधाति, सति. (धा, c. 3.) Ki. I. 22. v. TO PLACE, (4) व्या-दिशति (दिम्, c. 6) Ku. III 13 v. TO ORDER —II. To ordain, prescribe . q. v. : निर्दिशति. [कल्पित. (ता, त).]

APPOINTED, well : i. e. well equipped (1) सुसज्जित. (ता, त), (2) परि-

APPOINTMENT : I. The act of appointing (1) नियोग ; (2) विनिधीन.

II. Station, position • पदम् —III. Stipulation, agreement • q. v. :

समय (rare in this sense).—IV. A command, decree . q. v. : नियोग .

V. Equipment : q. v. : सुचा.

APPORTION • वि-भजति, प्रवि-, सति, (भज्, c. 1.) : v. TO DISTRIBUTE, ALLOT.

APPORTIONMENT • (1) विनाय. (=distribution, q. v.) ; (2) परिकल्पनम् (=assignment, q. v.)

APPOSITE : (1) उपयुक्तः (का, क), (2) उपपन्न (मा, म), (3) सङ्गत. (ता, त)

V. SUITABLE, FIT, PERTINENT.

APPOSITELY : (1) Expr. by the adj. , (2) स्थाने , (3) प्रस्तावग्रहणम्.

APPOSITIVENESS : Ph. *your remark is characterized by a.* सङ्गत त्व

साधितम् : V. APPOSITE.

APPOSITION : एकाव्यय (?) .

APPRAISE (v. t.) : मूल्यं निदधयति (हृप्, c. 10.), मि-र्षारयति (हृ, c. 10) .

APPRAISEMENT : (1) मूल्यनिरूपणम् , (2) मूल्यनिर्धारणम् : V VALUATION.

APPRAISER : (1) मूल्यनिरूपकः ; (2) मूल्यनिर्धारकः V. VALUER.

APPRECIABLE : उपलब्धः (भा, भा) (=perceptible , q. ४.) .

APPRECIATE : (1) मूल्यं or गुणागुणं जानाति (भा, c. 9.), अवगच्छति (गम्, c. 1.) ,
(2) बहुमन्यते (मन्, c. 4.) (=to think much of).

APPRECIATION : (1) मूल्यविज्ञानम् (?) ; (2) गुणागुणविज्ञानम् (?) .

APPREHEND : I. To arrest : q. ४. : (1) धरति (हृ, c. 1.) ; (2) गच्छाति (गृह्, c. 9.) —II. To comprehend, conceive q. ४. : (1) उपलभ्यते (लभ्, c. 1) ; (2) अवगच्छति (गम् c. 1) —III. To believe, suppose : q. ४. : गच्छते (गृह्, c. 1), I a. *Bharata has come out to meet me* गच्छे... प्रत्युपगच्छती नो भरत , R. XIII. 64.—IV. To fear : गच्छते, जा, वि, परि-, *ang defeat from you* विगच्छमानोभवत् पराभवः, Ki. I. ४.

APPREHENSION : I. The act of seizing (1) पदधनम् ; (2) धृति (rare).

II. Arrest q. ४. : पारिधः—III. Conception, comprehension, understanding : q. ४. Ph. *a man of quick a.* सौक्ष्ण्यबुद्धिः, *a man of dull a.* व्यूल्लुब्धुः . —IV. Opinion, notion : q. ४. : मतम्—V. Fear of future evil : (1) गच्छा ; (2) पारिधः.

APPREHENSIVE : (1) गच्छितः (ता, तं), (2) गच्छावितः (ता, तं). *To be a.* गच्छते.

APPRENTICE (subs.) no equiv. - शिष्यशालिन् (f. शिष्या) (=disciple) may be used.

APPRENTICE (v.) Ph. *he was a.d to me for five years* *प्रत्युपगच्छयन्त स मम निदधयन्तीति वाक्यशालिन्

APPRENTICESHIP . शिष्यशालित्वम् (?) , निदधयन्तमानोशालित्वम्

APPRISE OF : वि-ज्ञापयति (c. of ज्ञा) : v. TO INFORM.

APPROACH (v.) I. To come or go near : (1) उप-संपति (उप, c. 1.) ; (2) उप-सरति, समुप-, (उ, c. 1.) ; (3) उप-सीदति, उपा-, (सद, c. 1.) ; (4) समीपं, निकटम्, etc. दक्षति (सम्, c. 1.), याति (या, c. 2.), etc. : v. GO AND NEAR, (5) उपगच्छति, समुप-. N. B. Observe that समीपं etc. are cons. with the gen., all the other verbs take the acc.

II. To approximate, resemble : q. v. *

APPROACH (subs.) : I. The act of approaching : (1) आसन्नता (= the act of being near) ; (2) उपोद्यम. ; (3) आगमः (= arrival) II. A means of a.ing : (1) उपसंपन्नमार्गः (?) ; (2) उपागमद्वारम् (?).

APPROACHABLE : उपसर्पणीयः (या, य) : v. ACCESSIBLE.

APPROACHING (part. adj.) : (1) आसन्नः (आ, अ), whose death was a. आसन्नमौरोरपातः ; Ko. III. 44. ; (2) अत्यर्चः (आ, अर्च), a. separation, अत्यर्चविरहः, K. ; (3) वदीदः (आ, दम्), Ki. XVII. 54. ; (4) उन्नितः (उ, उ).

APPROBATION : I. Acclamation : (1) प्रशंसा. ; (2) साशुवाद, you will receive a. throughout the world याग्नं संसारमण्डलमवाप्नुहि साशुवादे, Si XIV. 87.—II. Assent, approval : q. v. *

APPROPRIATE (v. t.) : I. To set apart for a particular purpose : (1) नि-दीक्षयति, विनि-, प्र-, (युज्, c. 10.) ; (2) उप-कल्पयति (कृप्, c. 10.). II. To take to one's self. (1) आकृष्यन् करोति (अ, c. 8.), what princes strove to a. even by misdeeds दुरितैरपि कर्तुं आकृष्यन् प्रयत्नो नृपसूनुषी हि यन्, R. VIII. 2. ; (2) सायत्, (आ, अ) or साधीन (आ, न) (agreeing with the object) करोति, M. II. (not very common).

APPROPRIATE (adj.) : I. Apposite, suitable : q. v. : उपपन्न (आ, अ), this epithet is very a. for the breeze उपपन्नविशेषणमस्य वायौ. V. 11.

II. Peculiar : q. v.

APPROPRIATELY : (1) उपपन्नम् ; (2) युक्तम् : v. FITLY, SUITABLY.

APPROPRIATENESS : FITNESS, SUITABLENESS.

APPROPRIATION (1) प्रयोग, (2) विनियोग, (3) उपकल्पनम् (?)

APPROVAL (1) अनुमोदनम् (rare), (2) सन्धि (—assent), (3) by the verb, you have received say अ मया अनुमोदितोऽसि also APPROBATION

APPROVE I To be pleased with (1) अनुमीदते (सद, c 1) (gen with the act of the person whose measures etc are val), none of his brothers could oppose or a [his determination] न यद्यन भ्रातृदुतेषु भक्तो निषेदुमामीदनुमीदितु वा, R xi 43, without obtaining a col of my mother माताननुमीदिता, K (2) रोषते अभि, (अच् c 1) (with dat of the person who a s) if you ask me, I do not a even of then quarrel यदि मां दृष्ट्वापि तदेतेषां विवाद एव न मे रोषते, Mal 1, (3) अनुमनाते (अच् c 4) (rare in this sense) D iv II To prove q r III To commend q r

Approved (1) परीक्षित (ता, त) (=tried), (2) अभिमत (ता त) (=accepted)

अग्नौ यजन्तं तद्देवता ॥ यः सोमं वर्धते ॥ स्यान्नृणां भूतानां च ॥

APPROXIMATE (अंश) पास (अंश) १ NEAR, NEXT

APPROXIMATE ( ) I To approach q v II To resemble q v.

APPROXIMATION Ph this is only an a to truth एतन्नेदिष्टमेव सत्यम्
 & NEAR NEXT

APRICOT सुम्बादु फलरिगीय

At 2.11. उत्तरचैवपूर्ववैशाखानुगदीयुरुपीयवसरस्य सतथोमाम्

Arrov I An article of dress युक्तम् ( )—II. A covering for the
legs *युक्तम् कदाचित्, कदाचित्—III A piece of lead to cover
the end of a ~~rod~~ two ~~rods~~ विधानम् (—covering) may be
used

APR 1904 ॥ ॥ ॥ OPTOPLY, SEASONABLY

Always मन्दः (मन्द = the lower and उच्च = the higher) *The, line*
of apices मन्दोपरमा (?)

- APT I Fit & able q v उपयुक्त (जा ऋ) —II Inclined, prone
 (1) by गील (ला ऋ) in comp *a to forget* विद्वरणगील (ला ऋ) (२) in
 some cases by a deriv *a to break* भङ्गुर (रा ऋ), *a to fall* पातक
 (का क) *not a to perish* अविमयर (रा ऋ) —III Pealy prompt q v
- APTITUDE I Tendency propensity expr by शीलता or by deriv
a to break भङ्गुरता v ART (ii) II Fitness suitability q v
 उपयोजिता —III Readiness in learning of remarkable a तीक्ष्णदि
 (मिन्) v SHARP
- APPL (1) यद्योचितम् (2) यद्योपपन्न v FITLY SUITABLY
- APTNESS v APTITUDE
- AQUAFORTIS (n tr e a l) *तेल्लरम
- AQUARIES कुम्भराशि or sn ply कुम्भ
- AQUATIC I Pertaining to water जले (in comp) *a annual* (1)
 जलजन्तु (२) घातक (n) —II Frequenting water जलवर or जलवर
 (री व) —III Born in water (1) जलज (जा ऋ) (2) वारिज (जा ऋ),
 etc
- AQUEDUCT (I) जलप्रणाली (२) जलवाहिनी (२)
- AQUOS (1) जलमय (दी यं) (2) अश्वय (दी य) v WATERY *
- AQUILINE Pl ones *hohins a nose* शुकनास (सा षं), तुलसी (सा षं)
- ARABESQUE *अरबिनागादावुरकीनकुसुमायलङ्कारविशेष आरबालङ्कार
- ARABIC (1) अरबीय (रया म्) (2) इत्य (ला ष्य) A land इत्यम्
- ARBITER I An arbitrator q v मध्यस्थ —II A lord master ईज
- ARBITRARILY (1) स्वच्छया, (2) सञ्चार (3) स्वकामत
- ARBITRARY I Depending on mere will Ph an a *dec s on* *इच्छानुसंधी
 नियम *a conduct* स्वेच्छाचारिता or कामचारिता *it was a on your part*
to arrest : c *तं स्वेच्छया कं धृतवान् —II Absolute despot (1)
 स्वच्छाचारि (f ची) (२) कामचारि (f ची) (3) चहाम (मा मं) (w th
 out any control)

ARBITRARY : निर्णयति (नी, c. 1.) v. TO DECIDE.

ARBITRATION : निर्णयः (=decision : q. v.).

ARBITRATOR मज्झत्यः : v. EMPIRE.

ARBOUR : (1) कुञ्जः ; (2) निबुञ्जः . v. BOWER.

ARC : वृत्तखण्डम् (a. of a circle) : v. ARCH.

ARCADE : perh. तीरणद्वयम्.

ARCH (subs.): तीरण (ma.) (properly—an arched gateway, but may, by analogy, be applied to other arches).

ARCH (v.): I. To cover with an arch : तीरणं मज्झति (अम्, c. 4) (after Mu.) or तीरणेन ऋच्छादयति (वद, c. 10.).—II. To bend, curve q. v.

ARCH (adj) : चतुर (रा, र) : v. CUNNING, SLY.

ARCHAEOLOGIST : *पुराणसाहित्यविद् ; प्राकृतलीनसाहित्यादिविषयेषु पण्डित ,

ARCHAEOLOGY : *पुराणसाहित्यम् ; प्राकृतलीनसाहित्यादिविषयका विद्या.

ARCHAISM : *प्राचीनपद्यः. As occurring in the Mahābhārata, Rāmāyana, Manu, etc. are called आर्षपद्यः.

ARCHANGEL : *इन्दरस्य प्रधानदूतः.

ARCHBISHOP : *लटोपसम्प्रदायेषु सर्वप्रधानाचार्यः.

ARCHBISHOPRIC : *लटोपसम्प्रदायेषु य. सर्वप्रधानाचार्य , तस्याधिकारः.

ARCHDEACON : *इसलन्देस्मि रिग्पस निधायो अर्चिदासक.

ARCHDEACONRY : I. The office of an archdeacon . *आर्चडिकनपदम्.
II. His residence : *आर्चडिकनागार .—III. His jurisdiction . *आर्चडिकनस्याधिकार .

ARCHDUCHESS : Ph. a. of Baden राज्ञीराज्यम् : v. KINDOM. [(f.).

ARCHDUKE (m.) Archduchess (f.) : उपराधिपतिपतिः ; *उपराराजः (m), उपराजिनी

ARCHED : I Covered with an arch : मज्झतीरणः (आ. अ) (2), an a. gateway तीरणम्.—II. In the form of an arch, curved : (1) मुञ्जः (रा, र) , (2) वृत्तित (मा, तं). [अर्च (n.)

ARCHER : I. A bowman : q. v. वातुकः.—II. The equivalent of :

ARCHERY (1) धनुर्विद्या (the art) , (2) शस्त्राभ्यास (the practice)

ARCHTYPE आदर्श v PATTERN MODEL [comp

ARCHIEPISCOPAL i e belonging to an archbishop expr by tat

ARCHIPELAGO *दीपसमूह दीपसङ्घात , etc

ARCHITECT I Lit (1) वास्तुविशेषज्ञीनि (m) , K b (2) स्थापति , P

i i (3) शिल्पिन् (n) (=artisan but may be appropriately used

when the sense is clear) R —II Fig a maker q v कर्ता

ARCHITECTURAL expr by comp , a skill निर्देशाणक्रीडनम्

ARCHITECTURE (1) वास्तुविद्या , (2) गृहनिर्माणशिल्पम् (?) , शिल्पम् (when

the sense is clear) , Si iii 35

ARCHITRAVE पोट्टा v *उपसथ

ARCHIVES I Records *प्राचीनपत्रसङ्घ —II The place where they

are kept *प्राचीनपत्रालय

ARCHLY (1) चतुरम् (2) विद्वान्

ARCHNESS (1) चातुर्यम् , (2) चातुरी (3) वैद्व्यम्

ARCTIC *उत्तरार्द्धीय (या, य) the a pole उत्तरार्द्धम्

ARDENCY v ARDOUR

ARDENT I Fiery hot q v प्रचण्ड (यद्वा रुद्र) —II Eager Ph a eyes

(of a lover) सख्यनयने —III Warm affectionate अन्धल (ना, न) or

भिरतिशय (या, य) (=excessive) a love निरतिशयातुराग Ph a loves (of

a lover) प्रपया (m pl)

ARDENTLY (1) सङ्गण (as in grazing) , (2) अन्धल (=excessively)

ARDOUR I Heat q v उष्णता —II Warmth eagerness उन्माद ,

v th a भीष्माह Ph the a of h s love सख्य निरतिशयातुराग

ARDOUR I Lofty q v II Difficult q v दुष्कर (रा, र)

ARIDITY v DIFFICULTY

ARIZ I Outer a अहम् v YARD —II Inner a प्रकीर्त —III

In the कक्षम्, a of a circle ह्रस्वदेवकक्षम्, a of a triangle त्रिभुजकक्षम् Li

ARENA (1) रङ्ग (2) रङ्गभूमि (3) चबवाट (rare)

ARGILLACEOUS v CLAYEY

ARGONAUTIC Ph *a expedition* *कनकीर्णान्वेषणाय जितनस्य कल्पित मति यात्रा

ARGOSY इस्टीमियेय v MERCHANTMAN

ARISE (v i) I To reason तर्कयति रि (तर्कं c 10) or तर्क करोति

II To infer q v (1) तर्कयति (2) कहते (कह् c 1)

ARISE (v t) I To discuss Ph *he a d the ca se erj ablj* *स युक्ति प्रार्थं सुनिपुण तर्कयामास —II To prove or evince q v

ARGUMENT I A process of reasoning (1) तर्क (2) वितर्क —II

Any reason alleged (1) युक्ति *when all a s fail* युक्तिपुष्पसम्रास (2)

बयन K u 23 —III A debate discuss on q^s v वादावसाद

IV The subject of a discourse etc Ph *I w ll g ve the o (of*

the p l a y) मवयव इतिहासमभिधीयते Tārināth v SUBJECT —V An abstract or summary q v

ARGUMENTATION तर्क v REASONING

ARGUMENTATIVE ताविक (जी क) Pl *it is a of almighty power in the creator* एतदीश्वरस्य सत्त्वमत्तित्व प्रदर्शयति

ARID शुष्क (खा जी) (१) परिशुष्क (खा जी) v DRY PARCHED

ARIDITY शुष्कता v DRYNESS

ARIS a constellation भय सरपञ्चि

ARISE (1) युक्तम (१) यदीवित्तम, (3) सत्यम्

ARISE (1) उदेति (र c १) (2) उज्ज्वलति (रम c 1) v TO RISE PRODUCE

(iv) \ B These two verbs are used in all the senses of the English verb *arising from the seat* चासनादुद्यन् K u 57 *the moon arise* उद्यन् सुधासूति *he does (not) go r fear a maiden* उदेति ते भीर्त्वे हिम वादि डे 111 13

ARISE FROM (as obj) (1) ज (या, जी) or जनित (ता त) (in comp) *the infancy a f o r the a r i s s n a t i o n o f Parastemon* पञ्चतन्त्ररत्नामञ्ज

निमग्नयायम् Mu iii , (2) भव उदय प्रभव (वा र्क) (in com) , *the darkness & from youth is very superious* अतिगहन तमो यौवनप्रभवम्, K , (3) उल्ल ससृज्य (घा, ख) *bodily pains are those & from diseases etc* तत्र शारीर व्याध्याद्युपम, S p b

ARISTOCRACY * I A form of government *कुलीनशासनम् or कुलीनप्रभुत्वम्

II The persons of whom it is composed *कुलीनसम्प्रदाय or राज्यशासककुलीनवम्

ARISTOCRAT I A member of an aristocracy *कुलीन —II One who supports aristocracy *कुलीनशासनसमर्थक

ARISTOCRATIC Ph a government *कुलीनशासनम् , a pride कुलाभिमानम् , of a family कुलीन (ना न) or अभिजान (ता त)

ARITHMETIC (1) अष्टावद्या , (2) पाणिनयितम् *The eight rules of a परि-कथाउक्तम्*

ARITHMETICAL (1) अष्टविद्याविश्वरू (का क), (relating to a) , (2) अष्टविद्यानुसारेण (according to the rules of a)

ARITHMETICIAN अष्टविद्याविशारद (दा द) and sim comp *

ARK I A vessel q v (1) भी , (2) तराही —II A chest (1) पैटिका , (2) आधार

ARM (subs) I Of the human body (1) सुज , (2) बाहु , (3) दोम (m) , (4) प्रवृष्ट 4 *The fore & पक्षीह The upper & प्रवृष्ट* —II Any object analogous to an arm (a) of a tree शाखा v Bough (b) of a char *बाहु (c) of the sea or of a river (1) बद्ध , (2) बद्धम् (1) of the polyp v FEELER* —III A weapon v ARMS —IV A branch of the military service अस्त्रम् —V Power q v

ARM (v 1.) I To take arms (1) सज्जमानि (नह्, c 4) (= to accoutre) *ordered the generals to & सैन्यापत्तेर् सज्जमानादिदिहन्*, Ku xi 5 , (2) अस्त्रं यज्ज्मानि (यह् c 2) (3) सायुध (धा, घ) भवति —II To prepare for war युद्धाय सज्जीभानि

ARM (v. t.) . (1) सज्जयति (c of नद्) , (2) सायुधः (धा, ध) करोति, (3) सज्जो करोति (= to equip).

ARMADA : पीतागलिः v. FLEET.

ARMADILLO : दिलियसः गुह्यजन्तुविशेष , *वस्त्रधरः.

ARMAMENT : I. A body of forces equipped for war . वयम् : v. ARMY,

FLEET II. The guns and other ammunitions of a man of war :

युद्धीकरणानि (n pl.) (?) [सज्जः (आ, ज) (=equipped).

ARMED (adj) . (1) सायुधः (धा, ध) ; (2) सज्ज (धा, द्) (=accoutred) , (3)

ARMHOLE . (1) कक्ष , (2) बाहुमूलम् , (3) भुजकीटम् , (4) कक्षालय , Vi.

ARMISTICE : (1) अयुद्धम् , (2) युद्धविरति ; and sim. comp. c. Ph. from filial affection, asked for two day's . यथापि कुवरास्तस्याद्वयं दिवसदय, Raj.

v. TRUCE.

ARMLESS : I. Without an arm . (1) अयुज (जा, ज) , (2) भुजहीन (जा, न) , etc.—II. Without weapons . (1) अयुज. (झा, झ) , (2) अनायुधः (धा, ध) , etc.

ARMBLET . वलय v BRACELET.

ARMOUR : (1) वस्त्रम् (n) , (2) कवच (mn) , (3) शस्त्राण , (4) सज्जाः , (5) कवच , (6) शस्त्रम् Chain o. आनिता (rare).

ARMOURER : शस्त्रकार , perh अविधारक.

ARMOURY : (1) आयुधालयम् , (2) शस्त्रगृहम्.

ARM-PIT . कक्ष : v. ARM-HOLE.

Arms : I. Weapons : (1) शस्त्रम् ; (2) अस्त्रम् , (3) आयुध , (4) शस्त्रिः ; (5) शस्त्रसम्.—II War, hostility q v.—III. Armorial bearings : *कुलचिह्नानि (n. pl.)

Army : (1) सेन्यम् , (2) वलम् , (3) दृष्टव्यम् ; (4) पताकिनी ; (5) वयम् ; (6) व्युह (an a. in battle array) , (7) चतुर्दशवयम् (an a. comprising the four complements, elephants, cars, horse and foot) N. B सेन्यम् and वयम् are also used in the plural in the 'singular' sense

AROMA (1) गन्ध (2) सौख्यम् , (3) आसीद [FRAGRANT.

AROMATIC (1) सुगन्धि (mfn) (?) सुगन्ध (धा स्व) , (3) सुरभि (mfn) v

AROUND (prel) परितः (with acc) *a the altar* वेदीं परितः, B I 12

AROUND (adv) (1) परितः , (2) सम्बतः, *looking a सम्बती* विलोक्य, U (3) समन्ततः, समन्तात्, K. (4) विपुक्तः, *with sparks scattered all a विष्वक्विद्यतस्कुनिद्र* , K₁ XVI 51

AROUSE I From sleep प्ररोधयति v TO AWAKE. II From inaction (1) उत्तेजयति (तिज c 10), *we will go to the island of Malendra to a Jamadagnya* जामदग्न्युत्तेजयितुं महेन्द्रद्वीपमेव गच्छामः, VI 11, (2) उद्यमयति (c of व्या) *and a ing his natural enemies* उद्यम्य सहजाय विष, D IV (3) प्ररोधयति (rare)

ARRACK (1) ताली , (2) ताडि or ताड़ी

ARRAIGNE अभिवृत्ति or रोजयति (पुत्र c 7 and 10) v TO ACCUSE

ARRAIGNMENT अभिवृत्ति v ACCUSATION

ARRANGE To put in order (1) रचयति वि, (रच् c 1) *a ing the de son of the forest* विचरन्त्य कामनविभासम् K₁ XII 44 (2) विन्यस्यति (चम c 4) *merely by a ing sentences* पदविन्यासमात्रेण, (3) यथाक्रमं स्थापयति (c of व्या) —II To adjust, settle, determine q v

ARRANGEMENT I Orderly disposition (1) रचना , (2) विन्यास , (3) सविधानम् —II Settlement a justment, agreement q v

ARFANT पामर (री र) v INFANOUS, VILE

ARFAS v TAPSTRY

ARRAY (subs) I Battle-array q v II Arrangement order q v III Dress, clothing q v परिच्छेद —IV Of Jurymen *न्याय दतिभूतम्

ARRA (r t) I To arrange draw up q v रचयति, वि, (रच्, c 10)

II To dress deck q v भूषयति —III To select jurymen

*न्यायदतिभूतम् विदधति (रच् c 10)

ARROW HEAD (1) फणस , (2) मन्दस , (3) बाणपुम

ARROW HEADED *फलाकार (रा र) *a characters*, *फलाकारावस्था

ARROW ROOT खाद्योपयोगी द्रव्यविशेष

ARROWY I Of arrows शर (in comp) *a shower* मलय—II Crooked like an arrow कुटिल (ना ल) v CROOKED

ARSENAL (1) अयुधालय , (2) शस्त्रसङ्घ

ARSENIC सन् शिवा (=red a.)

ARSON (1) आगारदाह , (2) गृहदाह

ART I As opposed to nature शिल्पम् —II As opposed to science कला *in the a.s of dancing singing playing and acting* नृत्यगीतगायनवाद्यकलासु D II Ph *the industrial a.s* शिल्पशिल्पा , *the fine a.s* सङ्गीतशिल्पा (?) or *वेदकला (f pl) —III Skill, dexterity q v z कौशलम् —IV Cunning, artifice q v कलम्.

ARTERIAL expr by the gen of words given under ARTERY

ARTERY (1) रक्तशालिनी नाडि (2) रक्तवाहि मिरा

ARTFUL चतुर (रा र) *has in 20* v CUNNING, CRAFTY

ARTFULLY (1) निपुणम् , (?) कौशलम् v CUNNINGLY, INGENUOUSLY CRAFTILY

ARTFULNESS (1) चतुर्यम् , (?) चतुरी v CUNNING, INGENUITY

ARTICHOKE शाकविशेष

ARTICLE (subs) I A part of speech विशेष्यसमासनिर्हणको अयमन्त्र —II

A commodity or substance q v द्रव्यम् —III A clause in a contract etc प्रकरणम् (?) Ph *we enter into this a to remove this do bt* एतामाश्रय निर्वर्तयितुमिदमधिकप्रकरणमाश्रयते S III 34 , *the a about Harisha Chandra was very good*, *हरीशचन्द्रविषयक प्रवक्षीत्युक्तमशमीन् *the a.s of war* *हैनिकनियमावलि —IV A distinct part (1) अंग (=part), (2) विषय (=subject) —V Moment (1) क्षण , (2) समय..

ARTICLE (v. t.): *नियमपत्रेषु वध्नाति (वधू, c. १.), an *and* clerk *नियमपत्र-
लेखकः.

ARTICULAR : सम्बन्धितः (ता, तं), *a. disease* सम्बन्धितरोग , Sr.

ARTICULATE (adj) : (1) स्पष्ट (दा, द) ; (2) क्लृप्तः (दा, द) : v. DISTINCT.

ARTICULATE (v. t.) : I. To utter distinctly : क्लृप्तं or क्लृष्टं उच्चारयति (c. of क्लृ, क्लृष्टयति (क्लृ, c. 10), etc.—II. To joint : सन्धयति (धृ, c. 3.).

ARTICULATION : I. Of words : Ph. *distinct* &. स्पष्टता वगैरे शब्दार्थे, K.
II. Of bones : सखि : v. JOINT.

ARTIFICE: (1) उपाय ; (2) दण्ड ; (3) उपाधि, women are originators of all a s, निदयीपाधोगासुदयेवम, D. N. B (2) and (3) always in the bad sense: V. STRATAGEM.

ARTIFICER; I. An artisan : अ. व. : शिल्पी.—II. A maker, contriver : अ. व. : कर्ता.

ARTIFICIAL : I. Made by art : कृत्रिम (मा, म'), *herds of a. young elephants* कृत्रिमकरिष्मभयूयानि, K Ph : *sometimes over a. hills* कदाचित् क्रीडापर्वतेषु, K. ; *a lake* केनिपञ्चवम्, N ; *a. clouds* माघामेघनाम्नाः, K.—II. Feigned, fictitious : q. v : कृत्रिम (मा, म').—III. Ingenious, skillful : q. v.

ARTILLERY : I. Weapons in general : *सम्राजि (n.pl.).—II. Cannon with all that appertains to them : *सामानानि or (when the meaning is not clear) सौदरस्यसामानानि (n.pl.)—III. The troops who manage cannon etc. : *सामानद्वयम्.

ARTISAN : (1) शिल्पिन् (m.); (2) शिल्पकार; (3) कार or कारक; (4) कर्म-
कार. *The workshop of an a. शिल्पशाला or शिल्पिशाळा The business of*
an a. शिल्पकर्म (n.).

ARTIST : I. An artisan : अ व. II. A painter : प व. : विष्कट.

ARTISTIC, विविध (वा. ष) (?) : N. INGENUITY.

ARTIFES I Simple, frail, guileless ગ ા (1) અમાય (યા, યા) . (2)

ઘટ્ટ (mfa) —II Contrived without art (1) ઘૌરમ (મા સ) (=de-
void of taste) (2) અનદારહીન (ના ન) (=undorne l)

ARTIFESLY i e simply, frankly ગ ા (1) માયાં દિના , (2) અરૂપદેશ .

(3) આર્જવન

ASCENDANT प्रभुत्वम् & SUPERIORITY *Table in the a* जयति (त्रि c 1)
(=to flourish) (only when it conveys the idea of flourishing)

ASCENDANCY प्रभुत्वम् & AUTHORITY, INFLUENCE Ph Chandrapa
lts by various amusements, gained complete a over Buharabhadra
चन्द्रपालितो विविधानि क्रीडानि विंशत्यधमाभिसादकरोत् D viii

ASCENSION & ASCENT A-day *हृदय्य सर्गातीह्नपर्वन् (n).

ASCENT I The act of ascending (1) आरीह (2) आरीहणम्, (3)
अधिरीहणम्—II The way of ascending (1) आरीहमार्गं (2) आरी
हणपथ —III Inclination slope *the road has an a of one foot per*
hundred *प्रतिशतपादमेकपादोन्नतो मार्ग

ASCERTAIN I To find out (1) जायति परि, (या c 9) a *what is the*
time now आयता का वेला वर्तत इति, Ma v, (2) निरूपयति (रूप, c 10)
I will follow him and a what it is तदनुगत्वा किमेतदिति निरूपयामि
H iii, (3) निश्चिनोति (चि c 5) a *ing that the remaining one was*
the king निश्चि य एव तमसो नरेभ्य N xiv 14 (4) निर्णयति (नी c 1),
to a this we begin the second and the third part तत्रिण्यथाव द्वितीय
तृतीयौ पादान्तरभेदे S ii p, (5) निर्धारयति अस्थापयति (c of ४) *when*
a thing is a ed by letter निधारिते च लेखेन Si xi 10—II To make
certain स्थितिकरीति & CERTAIN—III To assure q v

ASCERTAINABLE (1) निर्णय (या य), (2) निरूपणीय (या, य), (3) निर्धार्य
(या, यम्)

ASCERTAINMENT (1) निरूपणम् (2) निर्णय, (3) निर्धारण

ASCETIC (1) यति, (2) योगी, (3) वैराग्यी, (4) सन्न्यासी, (5) तपस्वी, (6) तापस

ASCETICISM (1) वैराग्यम्, (2) मन्नशास

ASCITES & dropsy of the peritoneum उदरी

ASCRIBABLE (1) आरीपणीय (या य) (2) अश्वातीपणीय (या य)

ASCRIBE I To refer to as an attribute आ रोपयति अश्वा, (c of ६६),
to i ho i d r ne xst re l as been falsely a d, अश्वातीपितिविषयदेशानुभावा,

D. 1. ;—II. To refer to, as an effect : expr. by circumlo. : *common people a. every thing to fate* देवायणं सर्वमिति प्राहता वदन्ति, *the citizens a. ed his cure to the power of the charm* "मन्त्रबलीमासावा-
रोय्य लिभ इति पोरैरधिगतम्. N. B. when the cause is a *person*, आरी-
पयति may be used : *they a. ed to me the success of the day* तद्विषय
जयं मय्यारीपयतामः.

ASCRPTION : (1) आरीपयम् ; (2) अध्वारीपयम् ; (3) better by verb : v.

TO ASCRIBE.

ASH : a tree : वनस्पतिरिति .

ASH-WHITE : (1) भस्मधवलः (ला, धं) ; (2) श्रुतिसितः (शा, सं).

ASHAMED : (1) लज्जितः (ला, सं) ; (2) श्रोत (ला, सं) ; (3) प्रीकृतः (ला, सं) ; (4)
ववायुतः (ला, लं) ; (5) शीघ्रः (वा, ण). *To make a. : ऊँ पयति* (c. of श्री),
v. TO SHAME.

ASHAMED, FEEL : (1) लज्जते (लज्, c. 6.) ; (2) शिक्तेति (शी, c. 3.) ; (3) प्रीकृ-
यति (र, c. 2.). SI. XIV. 2. ; (4) वयते (वप्, c. 1.) (rare) ; (5) शिक्तेयते
(rare) B. III. 38.

ASHES : (1) भस्मन् (n), *reduced Madana to a.* भस्माग्नये भद्रं चकार, Ku.
III. 12. *To reduce to a.* भस्मीकरोति, ; भस्मसात् करोति. *To be re-*
duced to a. भस्मीभवति ; (2) श्रुति, वि-, A.

ASHORE : I. On to the shore. तीर ; तटम्.—II. On the shore : नीरे ;
तटे ; उपतीरम्.

ASH-WEDNESDAY : शरीयपर्वभेदः.

ASHY : भास्वनः (भी, म).

ASIDE : v. AFART. [*To speak*] a. [*to any one*] : (1) अपगच्छ ; (2)
अपगच्छन् ; (3) शिक्ते.

ASININE : (1) by comp. ; (2) गर्दभीय (शा, धं). v. ALSO STUPID

ASK : I. To interrogate, enquire : (1) इच्छन्ति, परि, सं-इच्छन्, c. 6) (with
double acc), *a. ed her attendants why she was weeping* तदर्थमुपयति.

परिजनमपुच्छत् R (?) अनु यनक्ति (यज c) *delinqued the j st*
 अन्वयुक्त मुद्रादीन् वित R x 32 (2) जिज्ञासत TO ENQUIRE \ B
 The sense of the verb s often expr by वदति अभिवदति etc
 (=to speak) *the king ael her ully she was re j g mly she*
was not bedecked सुभिषास् नामवादीन् ददि किमर्थं दद्यात् किमर्थं च नालङ्घनामि
 K Pl *na j I a tcho j are* का पुनरुपमानमपुच्छामि U II —II
 To request beg (1) याचति त (याच c 1) *a el ler for l m k*
 [ताम्] अयाचत च पानीयम् D \ (2) अद्ययत्र म अमि (अर्थ c 10)
let me a th s stop for ne s ab t n j l a l g दस ताम् पिशापवृक्ष
 सारङ्गमासीनमभ्यर्चय \ 1 (?) दृणीति (दृ c) *a ed for Fu s s*
banishment बभार रामस्य वनपदाणम् B III 6 (4) नाद्यति त (नाद्य c 1)
 (rare) *ch j don t yo a the o tain l ng* नाद्यत् किमु पति न भूयत्
 K x II 39 \ B *W h l e s o m y take t r o a c c s o e of perso i*
 and one of object a el

ASKANCE (1) साधि (?) निरुक्त (3) निरखीनम्

ASKER I An enquirer पदा—II A petitioner (1) याचक ( ) प्रायक

ASLANT (1) निरुक्त (?) निरखीनम् r OBLIQUELY

ASLIES (1) मुन (भा प्र) *just a मुन (भा प्र) whether apparently or*
really a किस लक्षानुसृत परमार्थमुनम् Mr II (2) निद्रित (भा त)
 (3) द्रवित (भा त)

ASLEEP TO FALL निद्रो दानि (या c 2 \ h \ SLEEP GO TO

ASP अतिग्राह्य दृढमर्थम्

ASPARAGUS शतमूली (a. racemosa)

ASPECT I \ on glance q दृष्टि —II C ntenance mie

q v आकार —III Post o Pl *the ho se has a so th r n a*

*दक्षिणमुख गृह —IV State of affairs (1) आख्या (2) दण —V Of
 place t l r t I मण

१ पञ्चाङ्गनाथवर्षाङ्ग

ASPERSITY रीक्षाम् v POLCHINTSA, SEVERITY, MOROSITY

ASPERAE या क्षिपति, अधि (क्षिप, c 6) v TO SLANDER

ASPERSION (1) आक्षेप, (2) अविक्षेप, (3) अपवाद v SLANDER

ASPHALT गिलात्रु (=bitumen) *तर

ASPIRANT (1) आकाङ्क्षिन् (f ली), (2) दाक्षिण् (f नी), (3) अभिलाषुक (f का)

ASPIRATE (subv) I An aspirated sound महाप्राण (आ, ए) or महा

प्राणवर्ध —II The mouth, महाप्राणमूत्रक निद्रम्

ASPIRATE (v) महाप्राण दत्त उच्चारयति (f of चर्) (?)

ASPIRATION (1) आकाङ्क्षा, (2) स्पृहा, (3) चालसा

ASPIRE (1) आकाङ्क्षति, अभि (काङ्, c 1), (2) दम्बति (low of चाप),

(3) स्पृहयति (स्पृह, c 10), (4) प्राथयति (पृथ्, c 10) R 13

ASPIRING AFTER (as obj) v ASPIRANT

ASPIRANT (1) छादि, (2) तिर्यक्, (3) वक्तु [वर्द्धे]

ASP (1) वर्द्धे, (2) राहम, (3) एर, (4) अक्षीयन The subject: person

ASSAIL अभि क्रानति, या (हन्, c 1) v TO ATTACK

ASSAILANT आक्रमणीय (या, य) -ing a point (1) रम्भम्, (2) हिंसम्

ASSAILANT (1) अभिधीता, (2) आक्रामक, (3) अभिक्रामक

ASSASSIN (1) घातक, (2) अदह्य or मारक (the n class under the

ASSAY (subs) परीक्षा *A of coin* नाणकपरीक्षा Mr

ASSAY (v) —I Trans यरीखने (इल c 1) —II Intrans यतने
(यत्, c 1) V TO ENDEAVOUR

ASSAYER, ASSAY MASTER (1) धातुपरीक्षक, (2) नाणकपरीक्षक (of coins)

ASSEMBLAGE (1) समूह, (2) सङ्घात, (3) समाहार (4) समुच्चय,
(5) सन्निपात (6) समुदाय, (7) समुद्ध्य, (8) सङ्घति, (9) भाग,
(10) निरुद्ध (11) *by a derv, and a of Ashetri as राजव्यक्तम् and a of*
peacocks नायूरम्, and a of men जयन्ता and a of horses अश्वीयम्

ASSEMBLE (v 1) (1) स-सङ्घति समा (नम, c 1) *the towns-people and*
समागतशालिजना, D II, (2) समा पति समभि (र, c 2), (3) स मिलति
(मिल c 6), V n

ASSEMBLE (v 1) (1) स-समपति (c of सम), (2) मेलयति, स (c of मिल),
M n, (3) समाहरति (इ c 1) *who and the kings समाहरतपञ्जीकम्*
R v 64, (4) सङ्घि पातयति (c of यत्) *among the citizens सन्निपात*
पुरीकम्, R xv 3

ASSEMBLY (1) समा, (2) सङ्घ (n), (3) समाज (4) समुच्चा, (5) सङ्घ
(f) (6) परिषद् (f), (7) मीठी *A room* (1) सभावाक, (2) सदीयकम्,
(3) दम्भकम्

ASSENT (subs) (1) सङ्घति, *to obtain your assent* त्वसङ्घतिक्रियाम्, N II 49,
(2) स्वीकार (= acceptance q v), (3) अनुमति (= permission a of
a superior)

ASSENT (v 1) (1) सङ्घत (ता न) भाति (धू c 1), (2) अनुमति (र c 2)
or अनुमत्यति (नम्, c 1) (with acc) he assents to a to this also तद्व्यक-
शमसातनुमति, D II, (3) स्वीकरोति (= to accept q v), (4) अनु
मन्दते (नम् c 4) (rare in this sense) *I assented to my father's proposal,*
तातस्य मतमनुममसि D IV

ASSENTATION अनुमोदनम् V CONFLUENCE

ASSENTINGLY M joined his hand a सङ्घतिमुखक सङ्घतीमोदनसङ्घार

ASSERT : I. To affirm positively : (1) अति जानीति (जा, c 9), *if he were to a. that the duties of castes and religious orders were as unsettled in former times as at present* इदानीमिव च काशान्तरेष्वप्यवस्थित-
मायान् वर्णान्मध्यान् प्रतिजानोत, S. III 33., (2) अतीति (अ, c 2), वदति,
(वद, c. 1), or वक्ति (वक्, c 2) (=to say, but used in the sense
of a ing), S. ; (3) प्रतिपादयति (c. of पद) (=to establish), *which a.*
that its nature is not earthly and deny that its nature is earthly,
असंसारिस्वरूपप्रतिपादनाः संसारिस्वरूपनिवेधनाश्च, S. III 43.—II. To main-
tain, claim, vindicate : q. v.

ASSERTORY : I. A positive statement : (1) एवमन् ; (2) वादः ; (3) उक्तिः.
II. Maintenance, vindication, claim : q. v.

ASSERTOR : I. One who asserts : वादिन् (f. नी).—II. A maintainer :
q. v.

ASSESS : I. To tax : करं निदधति (दध्, c. 10.) or अरधारयति or निर्धारयति
(य, c. 10.).—II. To value : q. v. Ph. to a. damages अति निदधति
or निर्धारयति

ASSESSMENT : I. A valuation : *करनिदधनम् or-निर्धारणम् —II. A tax :
q. v. ; कर.—III. Of damages : *अतिनिदधनम् or-निर्धारणम्.

ASSESSOR I. Of tax : *करनिर्धारकः.—II. Of a judge : सहाय (2).

ASSETS : धन्यति : (=property).

ASSEVERATE : प्रति-जानीति (जा, c. 9) : v. TO AFFIRM, ASSERT.

ASSEVERATION : प्रतिज्ञा : v. AFFIRMATION.

ASSIDUITY : (1) अथवसाव. ; (2) उद्योग ; (3) अभिधीनः : v. DILIGENCE.

ASSIDUOUS : (1) अथवसादिन् (f. नी) , (2) उद्योगिन् (f. नी) ; (3) अभिधीनम्
(f. नी) : v. DILIGENT.

ASSIDUOUSLY : v. DILIGENTLY.

ASSIGN : I. To appoint, allot : (1) दिशति, निर्दिशति (दिग्, c. 8.) , (2)
अपयति, उप , ष (अप, c. 10.) *and should a. lands for his maintenance*

मूलनरत्न सदृशसुपकल्पयेत्, K b—II To allege q v निर्दिशति

III To transfer property समर्पयति (c of स) v TO BEQUEATH

ASSIGNATION I Assignment q v—II An engagement सङ्केत

A lady going to an a अभिचारिका

ASSIGNER शब्द सम्पत्ति समर्प्यते स

ASSIGNMENT (1) दानम्, (2) समर्पणम् v TO ASSIGN, ALLOTMENT

ASSIMILATE I To make like सदृशीकरोति v LIKE—II To convert into food v TO DIGEST [v DIGESTION

ASSIMILATION I A making like सदृशीकरणम्,—II Of food पक्व

ASSIST (1) साहाय्य or साहाय्यक or साहायक करोति (with gen), Sir, a me in trouble क्रिष्टस्य मे क्रियतामायं साहाय्यकम्, D VIII, (2) उपकरोति (=do good in general) [(=good in general).

ASSISTANCE (1) साहाय्यम्, (2) साहाय्यकम्, (3) साहाय्यकम्; (4) उपकार-

ASSISTANT, ASSISTER (1) सहाय, (2) साहाय्यकारी

ASSIZE I A court of justice विचारसभा (?)—II Fixing the price of commodities अर्थसंस्थापनम्, the a rate सम्यपितमूल्यम्

ASSOCIATE (v t) (1) स योजयति or युजति (युज्, c 10 and 7), (2) सङ्गमयति (c of गम), (3) स प्रेक्षयति (c of शिष), (4) सम्ममयति (c of मम्)

ASSOCIATE WITH समर्गम् करोति or प्रयति or सम्मयति (सङ्ग, c 8) (rare) (with ins or ins and सङ्ग) Pb leave off a ing with bad men चमकङ्क

परिहर, a ion with lewd women समर्गम् सङ्ग पु यलोभि; by a ing with inferior men हीने सङ्ग सभासमात्, a ing with the fallen पतितेन सहाचरन्

ASSOCIATE (subc) I A friend, companion q v सङ्ग (भा, म्).

II A partner, confederate q v सङ्गिन् (f नी)

ASSOCIATE (a l) Pb a. Judge *विचारयते सहाकारी

ASSOCIATION I Betwixt men समर्गम् —II A company, society

q v (1) सभा, (2) सभाङ्ग —III Connection q v.

ASSONANCE v HARMONY, RHYME

ASSORT (v) I Trans v TO BRANGE, CLASSIFY—II Intrans

v TO SUIT, FIT

ASSORTMENT वियोग v ARRANGEMENT, CLASSIFICATION.

ASSUAGE शमयति (c of श्म) v TO ALLEVIATE, APPEASE.

ASSUAGEMENT शमनम् v ALLEVIATION, MITIGATION

ASSUME I To take (1) ग्रह्णति, *she ad this red dress* कायाये गृहीते,

. Mal , (2) धारयति or ध्रियते (ध, c 10 and ८) *you who ad the form of the d arf* धृतवामनरूप, Gi १ ९ , (3) विभति (ध, c ३), Si xiv ८६

II To arrogate q १—III To take for granted प्रतिष्ठ (ता, त) or सिद्ध (ता, त) मन्वते (मन्, c 4) v TO SUPPOSE

ASSUMING (adj) (1) ग्रह्णति (f जी), (2) धारयति (ता, त) v PAUGHTY.

ASSUMPTION I The act of taking (1) ग्रहणम्, (2) धारणम्—II.

Arrogation q १—III A taking for granted Ph on the a *that the earth is fixed, you* दृष्टिं स्मिरामन्मानसु v SUPPOSITION IV The thing supposed कल्पना

ASSURANCE I The act of assuring v TO ASSURE, AFFIRMATION—

II Confidence q १—III Intrepidity q १—IV. Impudence .

q १ v प्रायश्चम्—V Insurance q १

ASSURE I To make sure (1) प्रत्याययति (c of १) (?), (2) विश्वासयति

(c of दृश्) (?)—II To confirm q १—III To insure q १ Ph .

I feel ad that he is alive *स जीवतीति निश्चित मे प्रतिमानि or सुनिश्चयं स जीवति

ASSURED (adj) (1) निश्चित (ता, त), (2) प्रसन्नचित्त (म्या, म्य) v CERTAIN

ASSUREDLY (1) निश्चितम्, (2) मूलम्, (3) प्रसन्नचित्तम् v CERTAINLY

ASTERISK *तादा, तादाकृतिविशेष

ASTERY [नाम] पराक्रमे or पराक्रम प्रति

ASTEROID *समस्त, दृष्टव्यतिसमस्तो मध्यवर्ती सुदूरवस्तु

- ASTHMA दास, Sr, दासरीत, तमक (?) Sr
- ASTHMATIC (1) दासरीतिन् (f जी), (2) तमकपोडित (ता, त) (?), Sr
- ASTONISH (1) विस्मययति R II 33, (2) विस्मय जनयति (with gen),
- (3) चमत्करोति
- ASTONISHED (1) विस्मित (ता, त), (2) स्तब्धय (या, य), (3) विस्मयान्वित (ता त) (4) विस्मयाकुल (ता त), (5) चमत्कृत (ता, त)
- ASTONISHED, BE OF FEEL (1) विस्मयते (वि, c 1), R I XII 5, (2) विस्मय जायते (पद c 4), (3) विस्मयग्र गच्छति (यम् c 1)
- ASTONISHING (adj) (1) विस्मयकर (री, र), (2) विस्मयजनन (नी, न);
- (3) चतुत (ता त), (4) चापय (यां यम्), (5) विस्मित (ता, तम्)
- ASTONISHMENT विस्मय, with सखिषम् च POWDER [NISH
- ASTOUND (1) वि-भीहयति, च, (c of रुह्), (2) जहो-करोति च TO ASTO
- ASTOUNDED (1) चमत्कृत (ता, त), (2) विभीहित (ता, त)
- ASTRAY Ph one who goes a (1) उन्मार्गगामिन् (f जी) (2) उन्मयगामिन् (f जी)
- ASTRAY, LEAD उन्मार्गम् or उन्मयम् or कुपये भवति (मी, c. 1)
- ASTRIDE *उभयती अङ्गे दिश
- ASTRINGENCY (1) कषायम् (2) रीचयम्, (3) सुखम् (very rare)
- ASTRINGENT (adj) (1) कषाय (या य); रुच (या, य), (3) सुखर (री, र) (rare)
- ASTRINGENT (subs) (1) कषाय (या, य), (2) रुच (या, य)
- ASTROLOGER (1) गणक, (2) दैवज्ञ, (3) कालांतिक, (4) मौहूर्त (rare)
- ASTROLOGICAL (1) ज्योतिष (पी, प) (also = astronomical) (2) दैवज्ञशास्त्र in comp (?) a. erudition दैवज्ञशास्त्रपाण्डित्यम् (?)
- ASTROLOGY (1) ज्योतिषम् (including astronomy), (2) दैवज्ञशास्त्रम् ( ) (as opposed to astronomy)
- ASTRONOMER (1) ज्योतिर्विद (म), (2) ज्योतिषिक, (3) ज्योति शास्त्रज्ञ, (4) दृष्टमन्त्रितपञ्चित, ( ) खगोलविद्याविद (म)

- ASTRONOMICAL (1) ज्योतिष (ज्यो, ष), (2) ग्रहगणितप्रियवक (का क)
- ASTROBOMY (1) ज्योतिषम्, (2) ज्योतिष शास्त्रम्, (3) ग्रहगणितम्, K ,
(4) सगोलविद्या
- ASTUTE विद्वन्ध (ग्धा, न्ध) v BREWED, PENETRATING
- ASUNDER पृथक् Ph burst a विदीर्घ (र्षा र्षे)
- ASYLUM आश्रम a for travellers पत्रिकाश्रम
- ASYMPTOTE *असमर्परेखा
- AT I Of place by loc who is at the door कीय द्वारि निवसति, Mu is
II Of time by loc at midnight चरुपरे —III Of price by
ins at what price have you bought this book कियतामूख्येनैव पुस्तको
उद्धृत, P is 4 —IV Denoting reason, occasion etc by ins
at Rama's command रामाज्ञया, R v be, or Ph at all सनागपि
at present अद्युना at first प्रथमम्, at least अस्तवत् they are all at
play सर्वे खेलन्ति, while the French and the Germans were at war
*बुधमानदी फरासिजर्माणनाली [God)
- ATHEISM (1) नास्तिक्यम्, (2) निरीश्वरवाद (=denial of the existence of
- ATHEIST (1) नास्तिक, (2) निरीश्वर
- ATHEISTIC, ATHEISTICAL (1) नास्तिक—(in comp), (2) निरीश्वर (वा र्),
with a doctrines निरीश्वरेष वादेन P P
- ATHIRST (1) क्षुधित (ता, त), (2) विषादु (मिन्) v THIRSTY
- ATHLETE (1) मल्ल, (2) मल्ल (rare), (3) व्यायामकुशल (2)
- ATHLETIC v STRONG, ROBUST, Ph a exercise व्यायाम
- ATHWART v ACROSS
- ATLAS *मातृविवकावलि, मातृविवकसमूह
- ATMOSPHERE वायु v AIR (r) and (ii)
- ATMOSPHERIC (1) वायव (बी, व) (2) वायव्य (व्या, व्य)
- АТОМ (1) परमाणु, (2) अणु
- ATOMIC Ph the a theory परमाणुवाद

ATONE I To expiate q v दावधिष करोति (ऊ c 8) or चरति (चर c 1) — II To make amends परिशीलयति (c of शुध) (?)

ATONEMENT I Agreement, reconciliation q v II Expiation q v मायदिन To make a for परिशीलयति ( )

ATONY (1) निरीजता (?), (2) निर्वीर्यता (?)

ATROCIOUS (1) बीभत्स (सा स), you great sinner, doer of impure, disgusting, or deeds महापातकिन् अमिष्टविरुद्ध, बीभत्सकण्डन्, Vi III v LOATHSOME, (2) विरुद्ध (ता त) v DISGUSTFUL, (3) पापिष्ठ (हा, ङ) v SINFUL, (4) दृश्य (मा, स) v CRUEL Ph a crime घोरपातक

ATROCIOUSNESS (1) बीभत्सता, (2) विरुद्धता, (3) दृश्यता Better expressly ATROCIOUS

ATROCITY I Atrociousness q v — II An atrocious deed बीभत्सकण्डन्, विरुद्धवैदितम्, etc v ATROCIOUS

ATROPHY शरीरशोधन (?)

ATTACH I To fasten, hit and fig (1) आसृजयति (c of सृज), (2) सृजयति (c of द्विष), (3) लगयति (c of लम्) (?) II To a one's property *लीक करोति (with gen) v also TO ARREST

ATTACHED आसृज (जा क) To be a आसृजते

ATTACHMENT (subs) I Connexion, contact q v — II Affection, devotion (1) आसृजि, (2) प्रसृजि, (3) सृज, (4) आसृज N B All these words cons with the loc — III In law a of property *लीक

ATTACK (sulc) (1) आक्रम, (2) आक्रमणम्, (3) अभिक्रम, (4) अभियोग, (5) अभिदृष्ट, (6) अक्रमण्ड or अक्रमण्डनम् (= storming) A of any d case आक्रम, दम्

ATTACK (v t) I Of physical force (1) आक्रमति or आसृजति अभि (क्रम, c 1 and 4) (2) अभिदुनक्ति or योजयति (युज c - and 10) Anant's barmāra ed Anant ito a hi अभिदुनक्ति समभियोगु बलसमुद्योगमकरोति D VIII (3) अक्रमति (क्रम c 1) (t fall upon), Willa a arena

coming to me was, in the way, a, ed and seized by your Antapila माधव-
 सेनो मनीषाचारिकमुपसर्पयन्मारात्तदीयेनासपाठितवस्तु स्यदोत, Mal. 1. To a. in
 defence. (1) प्रत्यभिमुत्ति ; (2) प्रतिपक्षति (घट्, c. 2.), a. ed the opposite
 army, प्रतिपक्ष्य प्रतिजगद्, D. 1. ; (3) प्रति-युजते (युष्, c. 4.) v. TO FIGHT.
 II. To assual with words : (1) आक्रामति ; (2) अपहस्यति (हसद्, c. 10),
 Vi. III. ; (3) आ हसति, अभि- परा, (हन्, c. 2.), a. ed by his haughty
 words दधीभिर्ब्रूते पराहत. Ki. XIV. 1—III. To a. an opinion etc
 (1) परा- सर्वति (घष्, c. 1.), (2) दध्यतिहते (ह्या, c. 1.) (with loc.) (=to
 stand up against)—IV. Of disease (1) आ-जामति, a. ed with fever
 ज्वराकाल (जा, ज), (2) परति (घट्, c. 1.), O fever, listen to me how
 you would a. men ग्रन्थु ज्वर पन्थेय यथा लोके अरिष्यथि.

ATTAIN (v. t.) (1) अधि-गच्छति (गम्, c. 1), even after a long knowledge
 युक्त्यधिपद्य, Ki. II. 41., (2) आ-धीदति (धट्, c. 1.), the king will a.
 divine form by means of charms राजा किल मन्त्रमलेन देवदीव्य वपुरासाद-
 विषति, D. III. , (3) प्राप्नोति v. TO OBTAIN ; (4) स्पर्शति (स्पर्श्, c. 8.)
 (=to touch), by this time would have a. ed your age यथा क्षमिन्
 तवेतां यथास्मान्मलोता D. III.

ATTAIN (v. i.) (1) अधिगच्छति (with acc.), (2) आधीदति (with acc.).

ATTAINABLE (1) लब्ध (भा, भ्), (2) सुलभ (भा, भ), (3) प्राप्य (प्रा, घ) ;
 (4) अधिगम्य (भा, ग), (5) अहादनीय (भा, घ)

ATTAINER v. STAIN. Ph a bill of a *अभियोगपत्रम्

ATTACHMENT I. The act of attaining (1) अधिगम, (2) लाभ., (3) प्राप्ति ;
 (4) अतामि. By the a. of expr. by the part of the verb TO ATTAIN.
 For the a. of expr. by the inf. of the verb TO ATTAIN.—II. Of
 knowledge (1) श्रुति, (2) पारदर्शिता, of great mathematical a.,
 शक्तिशाल्य पारदर्शी

ATTAIN I. To stain. q v.—II Leg t : a. ed of high treason
 राजद्रीहृषित (त, ह) (2)

ATTEMPT V TO TEMPER MITIGATE

ATTEMPT (subs) (1) चयन, *I have resolved on an a on his life*
 बही बधायीदम V1 v (2) यत्न, पुयत्न (= effort) *I fancy the a of*
Darubarma has been unsuccessful अफल दावर्धम पुयत्नमसफलम्,
 Mu III, (3) आरम्भ (= beginning), *with success proportionate to a s*
 आरम्भसहस्रीदय, R 1 15, (4) चेष्टा

ATTEMPT (v t) I To endeavour (1) यतते च (यत् c 1) *which*
princes a to appropriate even by misdeeds दूरितैरपि कर्तुं सामसात् ययतन्ते
 दपसूनवी द्वि यत् R VIII 2 (2) यस्ति or यस्तति च, (यस् c 1 and 4)
repeatedly a ed to fly up पुन पुन प्रायसदुष्टप्रपाय च, N 1 125,
 (3) चेष्टत, (चेष्ट, c 1) Mu v, (4) आरम्भते च, (रम्भ c 1) (=to begin),
low people do not a at all from fear of obstacles प्राप्यते न चक्षु विघ्नमयेन
 नीचे, Ma III, (5) अर्हते (अट c 1) (rare) B XII 26 —II To attack
 q v

ATTEND (v t) I To attend on or upon q v —II To await, stay
 for q v यतीवते (ईच c 1) —III To be present at (1) उप
 तिष्ठति (स्था c 1) (see Ka vi 29) (2) उपति दधाति or धत्ते (धा, c 3)
I a ed it to th my friend Dhanamitra अहं उप तिष्ठत्या धनमित्रेन तत्र
 सत्राधिपि D II (3) better by गच्छति च गच्छति or आगच्छति, समागच्छति,
 according as it means going or com ng —IV. To attend to q v

ATTEND ON OR UPON (1) उप तिष्ठते धर्तुं च (स्था, c. 1), *returning after*
a ing on the sun क्षुद्रोपस्थानसन्निवृत्त V 1 (2) उप चरति, परि, (चर c 1)
a on her with care दमादुपचरती Sa. XII, (3) उप चास्ते (चास्, c 2),
 N XXII 1

ATTEND TO (1) श्रोति (श्र, c 5) (=to listen q v), *a to that (mes*
sage) श्रुयती, R VIII 11, *a to me* मम वचन श्रु, (2) अव-दधाति or
 धत्ते, (धा c 3) *let the superintendents also a each to his own work*
 श्रे श्रे वर्कण्य ममवधलाप्यधिकृता V1 VII, (3) गती यच्छति or दधाति

(दा, c 1 and 3) or निश्चयि (धा c 3) or युनक्ति (युज, c १) (= to apply the mind, fix one's attention on), (4) अवेक्षते (ईष, c 1) (=to look after q v), *I have a ed to only one civil action* एकमेव भया प्रीरकार्यमवेक्षितम्, Sa vi

ATTENDANCE I The act of waiting on or serving (1) उपचार , (2) उपस्थानम् (rare), (3) ग्रुह्या (=reception of a guest) —II Pre-
sence q v उपस्थिति Ph *there was a good a at the meeting*
सभायां बहव समागतम् —III A train, a retinue q v अनुयायि
दलं —IV Attention q v

ATTENDANT (subs) (1) अनुचर (2) अनुयायिन् (m), (3) परिचर v
COMPANION SERVANT, FOLLOWER Ph *a train of as* (1) अनु-
यायिर्न , (2) परिचर्य (3) परिच्छद v also CONCOMITANT

ATTENDANT (adj) (1) अनुसरिन् (की, क), (2) अनुगमिन् (f गी)

ATTENDED BY v ACCOMPANIED BY

ATTENTION I The act or state of attending (1) अनुरोधम् *please*
lend me your a for a moment मां सुहृत्समवधानदानेनानुसृज्यत Ma ix ,
(2) मनीषा (3) अप्रसाद or अप्रमत्ता (=carefulness), (4) अभिनिर्विष्ट
(=application study), (5) अवेक्षा (=looking after) Ph *his*
whole a being devoted to it अनन्यहृदयया, K *it engages my a*
मनी मे वध्नाति (after R xiii 47), *to draw the a of the king* नरपति
पुनीषण्यम् K —II Politeness, courtesy q v आदर or समादर

ATTENTION PAY (1) अनुरोध ददाति (दा, c 3), *paying a to the buzzing*
of bees हतावधान मधुसिद्धिगीता B ii १ , (2) आदरयति (ह, c ६) (=to
respect) *the king without paying any a (to what he said)* राजा
अनादर्य Sa vi (3) आह्वयति (=to devote to q v) v ATTEND TO

ATTENTIVE I Heedful, observant (1) अवहित (ता, त), (2) हता
वधान or हतावधान (ता, त) (=paying attention) (3) आवधान (ता त)
(4) समाहित (ता त), (5) अप्रमत्त (ता, त) —II Attentive to a

guest etc (1) दर्शितादर (ता र) K , (1) दक्षिण (या ण) (as a lover ?) V III

ATTENTIVELY (1) अवहितम् (2) सावधानम् , (3) यममत्तम् , (4) मनीषीयैव

ATTENUANT (adj and subs) विद्रावक or विलापक (का, क) (?)

ATTENUATE (1) कृशीकरोति , (2) मृन्करोति [V THIN

ATTENUATED (1) कृय (या, य) (2) क्षीण (या ण) , (3) अपघ्नित (ता, त)

ATTEST I To a deed *पत्रस्य विग्रहिपददर्शनाय साक्षी भवति or स्वनाम पत्रे लिखति Ph *the will is attested by three witnesses* *अस्सेच्छापत्रस्य विग्रहिपददर्शकास्तस्य साक्षिण इति —II To manifest q r (1) प्रकटी करोति , (2) व्यनक्ति (अत्र c 1)

ATTESTATION I Verbal साक्ष्याम् —II Written Ph *the ass of the will are all forged* *रूपापत्रे येषां साक्षिणो नामानि लिखितानि तस्यैव कविमम्

ATTIO (adj) *अपिनीय (या य) , यवन (नी न) (with less precision).

ATTIO (subs) perh अट , धिरीग्रहम्

ATTIRE (v t) (1) वस्ते , (वस् c 2) (=to put on, dress q r) , (2) भूषयति (=to adorn q r)

ATTIRE (subs) (1) वेश , (2) परिचर्ये , in rich a क्रीतपरिचर्ये (हो ईम्),

D II V DRESS CLOTHES

ATTITUDE v POSTURE POSITION Ph *Pursha has assumed a threatening a towards Persia* *पारसराज्यं प्रति दक्षिणैर्बिंदुद्वयं कवीकृतम्

ATTORNEY *अवधारप्रतिनिधि , कीर्तार 1 power of a *अवधारप्रतिनिधि पदम् 1 general *अवधारप्रतिनिधि , विचारप्रतिकार्येषु राजपदसमर्पकी राजकीय प्रधानोपदेष्टा [ALLURE

ATTRACT आकर्षति, सना (लभ, c 1) (Lat and Fig) v TO DRAW,

ATTRACTION I The power of a आकर्षणशक्ति —II The act of attracting (1) आकर्षणम् , (2) आकृष्टि (3) समाकर्षणम् —III. Allurement, enticement q r

ATTRACTIVE : L. Lit. : Ph. the *a. force* (of bodies) : आकर्षणशक्तिः.

II. Fig. ; alluring, charming . q. v. : स्मरिन् (f, जी).

ATTRACTIVENESS : मनीषारिणम् : v. CHARM.

ATTRIBUTABLE : (1) आरोपणीयः (या, यं) ; (2) आभाषणीय (या, यं). Ph. :

it was *a.* to you that we did not take the fort *तन्निमित्तं दुर्गे न गच्छीतम्.

ATTRIBUTE (v. t.) : आरोपयति (c. of हट्) : v. TO ASCRIBE.

ATTRIBUTE (subs.) : (1) एतद्, and on the contrary, the imputation of

the subject and its *a.* on the object तत्प्रत्यक्षेण विपरिपक्षदर्शनात्

विपर्येभ्यः, S. i. p. , (2) गुणः, possessed of the eight n.s. minuteness

etc. चक्षुष्याद्यष्टगुणीयेतस्य

ATTRIBUTIVE (subs.) . विरूपणम्.

ATTENTION . अर्पणम् ; v. FRICTION.

ATTUNE : Ph. *a.* your voice to the lyre. *वीणागुणं स्तरं कृत्.

AUBURN : (1) चिम्ब. (डा, दम्) v. TANNY ; (2) ग्गारः (वा, वं) v. BROWN ;

(3) बीर (री, रं) v. YELLOW.

AUCTION : *आदानविक्रय ; सर्वोपमूल्यदात्रे यत्तादृशिकम् . A. round *आदान-
विक्रयस्थं ; आदानविक्रयवाता.

AUCTIONEER *आदानविक्री (f. मी) ; य (f. या) सर्वजनमतसं सर्वोपमूल्यदात्रे
निष्प्रेषीणि

AUDACIOUS : (1) प्रगल्भ (जा, जं) ; (2) हट्ट (ह, ह) , (3) प्रतिभाविता ;
(ता, त) ; (4) प्रतिभानवान् (f. ती) ; v. BOLD, IMPUDENT.

AUDACIOUSLY : (1) प्रगल्भम् ; (2) घाट्टम् ; (3) घाट्टेन.

AUDACIOUSNESS, AUDACITY . (1) प्रगल्भता ; (2) प्रगल्भ्यम् ; (3) प्रतिभा
or प्रतिभानम् ; (4) घाट्टम् ; (5) भाट्टम् (=boldness) ; (6) निर्धृजता
(=impudence.).

ACCIBLE : छुट्ट (टा, ट) (=distinct . q. v.). Ph. : he speaks in an *a.*
voice *स तथा निरुद्धीरयति यथा बीडवर्षा कर्षणीयरीमवति or यथा भीतायो
घट्टीयं गच्छन्ति

AUDIBLY श्रुतम् (≈ distinctly q v) v AUDIBLE

AUDIENCE I A hearing Ph to give a कर्षे ददाति (दा, c 3) : to
give a श्रोतार समते (सम्, c 1) —II Admittance to a hearing
दर्शनम्, to give a दर्शन ददाति, R, to get an a to the king राज-
दर्शनार्थम् —III A body of hearers (1) श्रोतार (m pl), (2) श्रोतृगणं
(3) प्रेक्षका (m pl) (=spectators) [गणनामीधनम्]

AUDIT (subs) I In gen परीक्षा II Of accounts *गणनापरीक्षा,

AUDIT (v t) (1) परि रूचते (रूच c 1), (2) शोधयति (c of शुध्) (?)
have you aud the accounts *अपि गणना परितोषिता

AUDITOR I A hearer q v श्रोता II Of accounts *गणनामीधक,
परीक्षक or शोधक (when the meaning is clear)

AUDITORY (subs) an assembly of hearers v AUDIENCE (III)

AUDITORY (adj) Ph a passages श्रवणार्थां (m pl)

AUGER (1) चाखोटनी, (2) वैधनिका

AUGMENT (v l) वरति (वृध् c 1) v TO INCREASE

AUGMENT (v t) वरयति (c of वृध्) v TO INCREASE,

AUGMENT (subs) वृद्धि v AUGMENTATION

AUGMENTATION (1) वृद्धि, (2) वरनम् v INCREASE, ENLARGEMENT

AUGMENTATIVE (1) वरिष्णु (mfn), (2) वरिमाण (ना, न)

AUGUR (subs) (1) शकुनम् or शकुनशास्त्रविद् (m) (from birds), I heard
from the a that I would meet you just after 30 days शकुनशास्त्रादि म
द्विसावसानकालेन भवत्युः सन्निविद्यतीत्यश्वयम्, D (2) निमित्तम् (from
any omen) K v SOOTHSAVER

AUGUR (v t) I To betoken, predict q v सूचयति (सूच्, c 10)

II To infer, conjecture q v शङ्कते A ed (by birds) शकुन
निर्दिष्ट (दा, द), D

AUGURY I From birds शकुनशास्त्रम् or शकुनिवृत्तिशास्त्रम्, K. II From
any phenomena निमित्तशास्त्रम् Ph to practise a *निमित्तार्थभाष्य कथ

यति. III. An omen : q. v. : (1) मङ्गलम् ; (2) शिथिलम्, a bad o.
अशिविलम्.

AUGUST (adj.) . (1) महासहिम्न (mfn.) ; (2) प्रचुषामन् (mfn) : v. MAJESTIC,
GRAND.

AUGUST (subs) : चरुव्यासपूर्वभाद्रपदसंवादीयुद्धवीर्यवसरस्याटनी मासः.

AUNT : (1) पित्रसहा (father's sister) ; (2) मातृसहा (mother's sister) ;
(3) पित्रव्या (father's brother's wife). ; (4) मातृली, मातृसानी (mother's
brother's wife).

AURICLE : I. The external ear . शृङ्खली or कर्णशृङ्खली. II. A cavity of
the heart : *हृदयशृङ्खली ; हृदयस्य रज्ज्वावलीरूपकोष .

AURICULAR : श्रोत (श्री, ते) Ph. a confession निमतन्मोक्षार (?)

AUROCHS : पौलस्त्यदेवस्य वल्गोविशेषः.

AURORA : (1) चरण , (2) चरम् (n.) , (3) दिनमुखम् , (4) पद्मसुषम्.

AURORA BOREALIS : विद्युद्गन्धी रात्रिदृष्टी महीज्वलः : पुष्पाग्निरिव .

AUSPICE . I An omen . q. v. मङ्गलम्.—II. Protection, patronage :
q. v. . आश्रय .

AUSPICIOUS . I. Lucky, propitious . q. v. : (1) पुनः (मा, भं) ; (2) कल्याणः
(वा, च) , (3) मङ्गलः (ला, लं)—II. Fortunate, prosperous : q. v. :
अहिमत् (f. ती) [EARLY.

AUSPICIOUSLY : पुनस्तथै (=at an a. moment) : v. PROPITIOUSLY, FAVO-

AUSTERX : I. Severe, stern, harsh : q. v. : कठोर (रा, र).—II. Harsh,
rough (to the taste) . q. v. . दृढः (ला, लं) (?).

AUSTERE : (1) कठोरम् ; (2) सखम् , (3) निदुरम् : v. SEVERELY.

AUSTERITY : (1) कार्त्तव्यम् ; (2) कठोरता . v. SEVERITY, STERNNESS.

AUTHENTIC : I. Genuine, true : (1) तथ्य (या, यं) ; (2) सत्य (या, यं) ,
(3) अहतिम (मा, मं) (=not forged, as an a. register) —II. Of approv-
ed authority, reliable : q. v. : प्रामाणिक. (श्री, क), an a. writer :
प्रामाणिकलेखक..

AUTHENTICALLY (1) पुमाद्यत् , (2) दत्तत् (3) मात्

AUTHENTICATE I To render authentic पुमाद्यत् करोति (क c 8) —

II To prove authentic पुमाद्यति (noml)

AUTHENTICATION Pl for a पुमाद्यत् कर्तुं v CONFIRMATION

AUTHENTICITY (1) पुमाद्यत् (2) सत्यता (3) अकृद्विमता (=the quality of not being forged)

AUTHOR I The writer of a book (1) कार or कर्त्ता (in comp) a of the commentary भाष्यकार the a of the *Utalshars* मिताक्षरकर्त्ता Da com (2) रचकार or कर्त्ता or कर्त्ता (=a of a book and hence to be used when a is used abs) (3) सङ्गकर्त्ता (4) रचक or रचयिता, (5) पण्ठा (6) दिग्गम् (m) (rare) (7) कर्त्ता (m) (very rare) N B 3 4 5 and 6 are gen used with some defining word —II A maker contriver or originator कर्त्ता a of great seconds कर्त्ता महावदना K

AUTHORLESS (1) कर्त्ता (in comp) (2) अरचयिता, (3) पण्थी (4) रचयित्री

AUTHORITATIVE I Determinative (1) सप्रमाण (या थ) (=with proof)

(2) दृढ (दा ट) (=firm) —II Dictatorial overbearing कर्त्ता

AUTHORITATIVELY (1) सप्रमाणम्, (2) दृढम् (=firmly)

AUTHORITY I Lawful power (1) पुमाद्यत् (2) चमता (3) शक्ति —II Influence weight कर्त्ता व सौरम् —III Permission order कर्त्ता अनुज्ञा —IV Testimony पुमाद्यत् the *Yelas* is our a for the सत्त वेदा पुमाद्यत् (note the sing numb) —V Credibility पुमाद्यत् its a is d ap ted यस पुमाद्यत् सन्दिग्धम् VI In pl government perल पुमाद्यत् (m pl)

AUTHORIZE I To empower (1) चमता ददाति (दा c 3) (rare), (2) चममयते (मन् c 4) (=to allow) (3) निदीजयति (युज c 10) (=to appoint) —II To legalize कर्त्ता व —III To authenticate कर्त्ता Pl a e l by v sage अरहारविद् (दा ट) ( )

AUTHORSHIP यत्कर्मृत्वं or sim. कर्मृत्वं Ph. *the a. is disputed* * न
निर्णीयते कोऽस्य लेखकः V. **AUTHOR.**

AUTOBIOGRAPHER : *स्वचरितलेखकः ; आत्मजीवनचरितप्रणीता.

AUTOBIOGRAPHY : *आत्मचरितम् ; स्वकीयजीवनचरितम् , स्वजीवनवृत्तान्तः .

AUTOCRAT : ईश्वरः V. **DESPOT.**

AUTOGRAPH (a l.) : स्वहस्तालिखित (ता, तं) : *a. letter* स्वहस्तालेख्यम्

AUTOGRAPH (subs.) . (1) स्वहस्तालेखः ; (2) स्वहस्तालेखम्

AUTOXYTON : *स्यञ्चस्यञ्चम्.

AUTUMN : (1) शरदः (f.) ; (2) शरत्कालः ; (3) षणमासः (poetical).

AUTUMNAL . (1) शरदः (दी, ई) ; (2) शरदीय (या, य) ; (3) शरत्कालीनः
(ता, तं).

AUXILIARY (adj.) . (1) सहायिणी (f. ची) ; (2) उत्तरसाधकः (का, क).

AUXILIARY (subs.) . सहायः. Ph. *a. s. i. e. a. troops* ; आचारः (rare),

AVARICIOUS I Covetous q v मोहिन् (f मो) —II Desirous of wealth (1) अयलुभ (आ अ) (2) अयलुभि (mfn) (3) धनलुभ (आ अ)

AVARICIOUSLY (1) अयलुभीमात् (2) धनलोभेन v COVETOUSLY

AVERT अवेहि (2nd pers s n imper of ह्) v GET AWAY BEGONE

AVENGE (v t) (1) प्रति करोति (ह् c 3) (I) *has exacted it now by taking away their clothes* लब्धकृत प्रलित दुरतोद्यकानि DI (२) प्रतिकारं or प्रतीकार करोति (w th gen), (3) वैराग्यस्य उपगच्छति (गम् c 1) (with loc of the wrong doer) v (4) परिशील्य गृह्णाति (दृष्ट् c 9) (w th gen) (२)

AVENGER प्रतिकर्त्ता or प्रतीकारकर्त्ता (rare)

AVENUE I Passage approach q v दारम् —II An alley बीधि
a of mango trees अन्तरीधि D III

AVER (v t) प्रतिज्ञातीति v TO AFFIRM ASSERT

AVERAGE (adj) Pl *all the jats are of a dimensions* अस्या स्यै एदारयस्य नातिस्त्रुना नातिरुमा D vi *there was a amount of rain fall this year* *अकिन्चये नात्यधिका नात्यल्पा बुद्धि पथात्, *he is a man of a stamp* *दस बुद्धिनातिप्रपरा नातिस्त्रुना

AVERAGE (sub) no equ v मध्यम् may be used

AVERTMENT (1) प्रतिज्ञा, (2) ददवताम

AVERSE I Disliking unwilling (1) विरक्त (का क) (2) परासक्त (वी वी) (3) विमत (ता त) —II Unfavorable q v

AVERSION (1) विराग (2) विरक्ति (3) विमति (rare) (4) द्वेष

AVERT (1) नि वर्तयति विनि, आ, अप- (c of वृत्) (2) निवारयति (c of व) (=to prevent q v)

AVIARY (s l) (1) पक्षिगाला (2) कुलायिका

AVIDITY v EAGERNESS GREEDINESS with a v EAGERLY

AVOCATION (1) वार्यम् (२) दृक् (n) (3) व्यापार v BUSINESS OCCUPATION

AVOID (1) परिहरति (ङ c 1), *avoid his sight* दृष्टिप्रपाति परिहृत्य तस्य Ku
III 43, (2) वजयति (वृज्, c 10) v TO SHUN, ABANDON

AVOIDABLE (1) परिहर्तव्य (या व्य) (2) परिहरणीय (या य), (3) वर्ज
नीय (या य) (4) द्यूय (या, य), (5) त्याज्य (या, य) (6) परिहर्तव्य
(या यम्)

AVOIDANCE (1) वजनम्, (2) परिहरणम् (rare) v ABANDONMENT

AVOUCH प्रति ज्ञानीते (जा c 9) v TO MAINTAIN ASSERT

AVOW स्वीकरोति (ज्ञ, c 8) v TO CONFESS, ACKNOWLEDGE DECLARE

AVOWAL स्वीकार v CONFESSION ACKNOWLEDGEMENT

AVOWED (part, 3rd) स्पष्ट (दा द) (=open plain, evident) q v

AVOWEDLY (1) स्पष्टम्, (2) पुढाग्रम्, (3) पुकटम्

AWAIT (v t) I To wait for q v (1) प्रतीक्षते (ईच् c 1), (2)
प्रतिपालयति (पाल c 10) —If To be in store for आसीदति प्रत्या
(चह c 1) (=to be nigh), *await on a s thee* प्रत्यासीदति सुक्तिशु Ku
XI 38 *Ph death as every one* मरण प्रकृति मरीरिणा, R, *what
is the next* * किन्तु परं मे सुश्रुतिपति

AWAKE (v i) (1) बुध्यते वि, प, मति (बुध c 4) (2) उत्तिष्ठति (स्था c 1)
(=to get up), (3) निद्रां भजति जहाति etc, (4) विनिद्र (दा द) भसति etc

AWAKE (v t) I From sleep (1) बोधयति, म, ति मति, विद्र (c of बुध),
(2) जागरयति (c of जाग्र) (3) निद्रां भजति (भज्ज c 1) (with gen)

II From inattention, or inaction v TO AROUSE ROUSE

AWAKE (adj) (1) जाग्रत् (f ली) (2) जागर (दा द) (3) उत्तिद्र (दा, द)
(=without sleep) (4) प्रबुद्ध (दा द) v TO BE AWAKE

AWAKE, BE जागति म (जाग्र c 2)

AWAKEN v TO AWAKE

AWAKENING (sub) (1) प्रबोध प्रबोधनम्, (2) बोध, (3) विबोधनम्

AWARD (v t) (1) ददाति (दा c 3) (2) विवरति (वृ c 1), (3) दापयति
(c of दा) (in the legal sense, when a judge awards damages etc)

AWARD (sub:) निश्चय v JUDGEMENT, SENTENCE

AWARE, BE (1) जानाति (जा, c 9) (2) अत्र वेच्छति (मन्, c 1) v. TO KNOW [(ता, त)]

AWARE, MADE (1) बोधित (ता न), (2) विबोधित (ता त), (3) अत्राधित

AWAY v the several verbs with which it is used Ph a with begging हतमेव यात्रया, Ki xiv 20, a with shame अलु द्विधा R v. 58, a (=begone q v) अत्ररक्तमस, Mr 11, she is a. (=absent, q v)

AWE (subs.) (1) भयम्, (2) नाय, (3) साधनम्, (4) आदर N D There is no exact equ v of awe 1, 2, and 3 mean fear, 4 means respect To stand in awe of विभेति (भी c 3) (with abb) Ph Ie is known to me and not disagreeable, still I approach him with a न अ परिचितो न बाधरन्वञ्जितमुदेमि मदादि पार्श्वस्थ, Mal. 2.

AWE (v t) v TO FRIGHTEN, TERRIFY. [(ता, त)]

AWE struck (1) भयविभुत (ता, त), (2) साधुसंपरीत (ता, त), (3) नासाकुल

AWFUL I Awe inspiring (1) घोर (ए, ए) (=terrible q v not applicable to men), (2) अति तेजस्विन (f नी) or महाभयस (mfn) (full of that which inspires awe applicable to men only and their appearance) Ph Oh how a is royal majesty अहो दुरासदी राजमहिमा Mal 1, wild mountain scenery grand and a प्रशान्तगभीरनील विपुलश्रीरश्मिदिम्बि, V: v II Awestruck q v.

AWFULLY I Fearfully q v II Exceedingly q v अत्यन्त

AWFULNESS (1) तेज (of men etc), (2) प्रशान्तगभीरता (=calm solemnity)

AWHILE (1) कियतकालम्, (2) किञ्चित्कालम्, (3) सुक्ष्मम् (=for a moment)

AWKWARD I Unskilful q v अदक्ष (वा च) II Inelegant clumsy q v (1) अपदप (पा ध), (2) शाल्य (था, थ) (=rustic), (applicable to manners etc)

AWKWARDLY : v. CLUMBSILY, INELEGANTLY, UNSKILFULLY.

AWKWARDNESS : I Unskilfulness : q. v. II. Inelegance : q. v. :
याव्यता.

AWL (1) चारा, (2) चर्मपट्टेदिका (shoemaker's a), (3) वेधनिका. v. GIMLET.

AWN : (1) किणारः ; (2) शय्यशृङ्गम्, (3) गङ्गा, (4) शृङ्गम्.

AWNING : (1) वितापनम् ; (2) छात्रीय. v. VELL.

AWNIN : (1) तिर्यङ्, (2) तिर्योगम्, (3) छात्रि, (4) कुटिलम्.

AXE : (1) कुटारः ; (2) परण, (3) परबध. *A small a* कुटारिका.

AXIOM *अप्रतियोग्यतम्, स तद्विद्वान्, K. d.

AXIS : *अक्षरेखा.

AXLE, AXLE-TREE (1) चक्रदण्ड (?) ; (2) चक्रायम् (?) ; (3) चक्रवर्ध. (?)

AIR : I. Xos : q. v. II. For aye : v. ALWAYS.

AZURE, नील (नङ्, ल).

B.

BABBLE (v. i) : (1) जल्पति (जल्प्, c 1.) ; (2) प्र-जल्पति (जल्प्, c 1.) ; (3) वावर्षे,
वावर्षि, or वावर्षोनि (freq. of वव्), (4) वावर्ष्ये, वावर्ष्यनि (freq. of वव्).

BABBLER, BABBLING (subs.) : (1) जल्प ; (2) जल्पनम्, (3) जल्पितम्, (4)
प्रजल्पितम्.

BABBLER : (1) जल्पक (का, क), (2) जल्पक (की, कं), (3) वावर्षट (टा, टं) ;
(4) वावर्षक (का, क), (5) प्रजल्पितम् (f. की).

BABBLING (adj.) :—I. Lat. : v. BABBLER. II. Fig : v. MURMURING.

BABOON. हनुमन् (म.) (?), बालवर्षिद्वय.

BABY, BADE : दाहक, m. (दाहिका f) : v. INFANT, SUCKLING, CHILD.

AWARD (subs.): निर्णयः : v. JUDGEMENT, SENTENCE.

AWARE, BE : (1) जानाति (आ, c. ३) : (2) अवि-गच्छति (अम्, c. 1.) : v. TO KNOW. [(ता, त).]

AWARE, MADE : (1) बोधितः (ता, त) ; (2) विबोधितः. (ता, त) ; (3) अवबोधितः.

ĀWAI : v. the several verbs with which it is used. Ph. : a. with *begging* कृतमेव याज्ञया, Ki. xiv. 20. ; a. with *shame* अन्तु द्विया R. v. 53. ; a. (=begone : q. v.) अनारगतम्, Mr. 11. ; *she is a.* (=absent, q. v.).

AWE (subs.) : (1) भयम् ; (2) नास ; (3) साध्वसम् ; (4) आदर. N. B. There is no exact equiv. of awe : 1, 2, and 3 mean *fear*, 4 means *respect*. To stand in a. of. विभेति (मी, c. 3.) (with abh.). Ph. : *he is known to me and not disagreeable, still I approach him with a.* न च न परिचितो न आदरस्त्वक्षितमुपेति तथापि पार्थमस्य, Mal. 1.

AWE (v. t.): v. TO FRIGHTEN, TERRIFY. [(ता, तं).]

AWE struck : (1) भयविभ्रुत (ता, तं) ; (2) साधुसमरीत (ता, तं) ; (3) नासाकुलः.

AWFUL : I. Awe-inspiring : (1) धीरः (रा, रं) (=terrific : q. v. : not applicable to men) ; (2) अति-तेजसिन् (f. धी,) or महातेजस् (mfn.) (full of that which inspires awe : applicable to men only and their appearance). Ph. : *Oh how a. is royal majesty* अहो दुरासदो राजमहिमा Mal. 1. ; *wild mountain scenery grand and a.* प्रमात्तगम्भीरनील-विपुलधीरस्त्रगिरिभूमिः, Vi. v. II. Awestruck : q. v.

AWFULLY : I. Fearfully q. v. II. Exceedingly q. v. : अत्यन्तम्.

AWFULNESS : (1) तेज (of men etc.) ; (2) प्रमात्तगम्भीरता (=calm solemnity).

AWHILE : (1) कियत्कालम् ; (2) किञ्चित्कालम् ; (3) सुक्ष्मम् (=for a moment).

AWKWARD : I. Unskilful : q. v. : अदक्षः (आ, अ) II. Inelegant, clumsy : q. v. : (1) अपदक्ष (परा, प) ; (2) आश्वः (आ, अ) (=rustic), (applicable to manners etc.).

AWTWARDIA Y GUMSHY IYFLPGANTIA, U*SKILFULLY

AWKWARDNESS I Unskilfulness q v II Inelegance q v

शाम्यता

AWL (1) चारा (2) चर्मपरेदिका (shoemakers r), (3) वेधनिष्ठा v GIMLET.

AWY (1) जिज्ञासु , (2) मध्यम्वन् (3) यत्र , (4) शूकम्

AWYING (1) वितापम् (2) उन्नीव v VEN

AWPY- (1) नित्यक , (2) तिरयोवन् (3) भावि (4) कुटिलम्

AXE (1) कुटार , (2) परम् (3) परम्प Amsid a कुटारिका

AXIOM *अप्रमेयतलम् , सु तयिद्वन् K d

AXIS *अक्षरेखा

AXLE AXLE TREE (1) चक्रदण्ड (?) (2) चक्रायम् (?) , (6) चक्रवर्ध (?)

AYE I Yes q v II For aye v ALWAYS

AZEURE नील (या ल)

B.

BABBLE (v i) (1) जल्पदि (जल्प c i) (2) प्र लपति (लप c i) , (3) वाक्छे,
वाक्छि or वाक्छीमि (freq of वद) (4) वाक्छे, वाक्छमि (freq of वक्).

BABBLER, BABBLING (subs) (1) जल्प , (2) जल्पनम् , (3) जलितम् , (4)
प्रलपितम्

BABBLER (1) जल्पक (का क) (2) जल्पाक (की क) (3) बाषाट (टा ट) ,
(4) वाक्छक (का क) , (5) प्रलपिन् (f नी)

BABBLING (adj) —I Lat v BABBLER II Fig v MURMURING

BABOON हनुमान् (m) (?) , मानवविशेष

BABY, BABE दारक m (दारिका, f) v INFANT, SUCKLING, CHILD

BABYHOOD शैशवम् (= child hood q v)

BABYISH बालिम् (हा, म) v CHILDISH

BACCHANAL, BACCHANALIAN तान्त्रिक (की, क) (?)

BACHELOR (1) अरुणदार or अरुणीदार v UNMARRIED, (2) वरु or वरुण (very rare) Ph *a b of arts* * विष्य उपनिषद्धारिन् (f श्री).

BACK (subs) I Of an animal पृष्ठम् *close beside enemy las se* वृष्टहानरादिना, K₃ xv 19 Ph *behind ones b* (1) पृष्ठतः, (2) परोक्ष (in ones absence) II As opposed to front (1) पृष्ठम् *on the b of a writing* द्विष्यम् पृष्ठे, १ (2) पृष्ठदेश

BACK (adv) v BACKWARDS It is generally expr by the prefix प्रति to com- *back* प्रत्यागच्छति, *to go to back* प्रति ददाति, etc

BACK (v 1) प्रत्यागच्छति (वृत्, c 1) v TO GO BACK

BACK (v 1) I To mount q v II To support second q v III To drive backward प्रतीप नृदति (वृत्, c 6) or चालयति (c of चल)

BACKBITE (1) परोक्षे परि नृदति (वृत् c 1), अमूयति (nom), etc v TO SLANDER, (2) पृष्ठमात्र चलि (चद c 2) खादति (खाद c 1) (with gen) (not very common)

BACKBITER (1) पृष्ठमात्राट (2) य परोक्ष परि नृदति etc, (°) पिच्छन (?)

BACKBITING (1) पृष्ठमात्रादनम् (?) पिच्छनवाक्यम् v SLANDER

BACKBONE (1) पृष्ठवम् (2) कर्मेष्ट, (3) कर्मेष्टका, (4) रीटक (rare)

BACKDOOR (1) पश्चात्तरम्, (?) पश्चक

BACK GAMMON क्रीडाविशेष *b board* (1) अष्टापदम् (?), (2) अक्षपत्तिका (?)

BACK-GROUND * पश्चाद्भूमि (in nra with चक्षुर्भूमि) or expr by circuml

BACK-SIDE (1) पृष्ठभाग (2) पृष्ठदेश v also BUTTOCK

BACK SLIDE स्वर्णमार्गमगति (मग्न c 4), अन्ते (चु c 1) v TO GO ASTRAY

BACK SLIDER (1) चक्षुः (हा छ), (?) चक्षुःपुत्र (वा ल) v ALSO TIT

BACK STAIRS * (1) पक्षोपादानम्, (2)* चन्न सीपानम्

BACKWARDS I Towards the back पृष्ठभागे or पृष्ठदेशे II On the back *to fall b* चरमस्वीपानं पतति—III In a reversed direction प्रतीपम् Ph *to go b* (fig) कर्मशीघ्रनति गच्छति

BACKWARD (adj) I Reluctant, averse q v परावृत्त (वी, व) II Slow, dull q v कृच्छित (ता, ठ) —III Late q v. IV *Reversed q v प्रतीप (पा, पं)

BACKWARDNESS परावृत्तता v RELUCTANCE, AVERSION

BACON *खाद्यपशुकर्मादौ, perh वज्रुरम्

BAD Gen expr by the prefixes दुर, कु अप etc and sometimes by the affix क a *b* man दुर्जन, *b* weather दुर्दिनम्, *b* luck दुर्दम्, not a *b* speaker अक्षरद, a *b* road कदम्बम् (m), *b* food कदम्बम्, *b* design दुर्मति, *b* policy अपयय, *b* reputation अपयय, a *b* horse अयय v WICKED, INJURIOUS, UNFAVORABLE

BADGE (subs) (1) चिह्नम्, (2) लघनम्, (3) लिङ्गम्

BADGER (subs) भद्रकृतातीयन्नुभिषेप

BADINAGE (subs) गर्भभाषितम् v JOKE, RAILLERY

BADLY Ph I am *b* off for servants भयानकान् लिङ्गानि, you have behaved *b* towards her तस्या स्वयन्तर्भाषितम्, he is *b* bitten by the dog स कुम्भरिष तीक्ष्ण or बलवत् दष्ट *b* governed कुमासित (ता, तं) *b* formed कदाकार (रा, र) smelling *b* दुग्ध (आ, अ) v WRONGLY, WICKEDLY, UNFORTUNATELY

BADNESS (1) by the adj *b* of character दुराचार, the *b* of this soul is proverbial *अस्य प्रदेयस्य कृत्यतिका प्रहिडा, (2) दुष्टता (= wickedness), (3) निर्गुणता (= worldlessness)

BAFFLE (v t) (1) व्यर्थी करीति (2) नीधी करीति v FRUSTRATE, ELUDE.

BAG (subs) (1) perh पुटम्, catas *b* *माणपुटम्, (2) तन्ना, leather *b* चर्मभस्त्रिका, D II, (3) गोथी, (=sack q v)

BAGATELLE I a trifle q v II A game कलुक्रीडाविशेष

BAGGAGE I Of an army (1) साधन the bugle sounding and the b being ready बाहताया प्रयागमेवा सञ्जीविमयाचे साधने K , (2) दीप (= provisions), Sr II 64 II A strumpet q v दम्पती

BAGNIO I A bath q v स्नानागारम्—II A brothel q v वैश्यालय

BAG PIRE सुपिरवायविशेष

BAIL (subs) I The person who gives b (1) प्रतिभू *he who stands a b to produce a man* यो यस प्रतिभूतिदेर्गनायेह मानः, M VIII 158 , (2) लवक —II Security प्रातिभाज्यम् on b प्रातिभाज्यम् D v

BAIL (v t) I As applied to securities Pl *I will b you* सहाह प्रतिभूर्भरामि (भू c 1) or तिष्ठामि (स्था c 1) —II As applied to magistrates प्रातिभाज्येन मुचति (मुच c 6) or जीवयति (मुच c 10)

BAILEY Ph *the offenders b* *दाह्यलवक्रीडपराध or, अक्रिमपराधे प्रतिभूर्भरामि

BAIL BOND *प्रातिभाज्यपत्रम्

BAILIFF *आसिपादिकर्मेणि नियुक्त गरिष्ठप्र प्रतिनिधि , *वहिवर

BAIR (subs) आनिदम् {Lit 1 Fig} b Is 1 44

BAIT (v t) I To apply a bait (1) सामिष करोति (2) , (2) आमिष बहिषे निदधानि (धा c 3) —II To furnish animals with food on a journey यस्यादिना भीजयति (c of भुज) (3) Ph *to b a horse* एन तावदागृहीतकतिपयदूशमशालकरालम् लला ह —III To attack an animal with dogs Ph *to b a bear* भत्रूकवापनाय कुङ्कुरान् प्रपुदति (मुद c 6)

BAKE (v t) (1) ययति (यय, c 1) (prop to cook q v) *baked brick* पकेटका Mr , (2) मज्जति ते (मज्ज c 6) (-to fry, q v) *the word l ja (also) means I'd gra n* साज मद्यपाने Ph *baked in an iron pan* or oven (as bread, cake etc) कान्दर (बी d)

BAKE HOUSE BAKERY (1) मूषगाला (?), (2) पाकगाला (?)

BAKER (1) आधुपिक (2) कान्दविक , (3) पिटकपावक

BALANCE (s bs) I A pair of scales (1) तुला , (2) मापन (?) The

ben : of a b तुलादण्ड , the thing by which it is suspended पदक or
 पयाह , the cup of a b घट , assay b नाराची —II Of an account
 (1) शेष (=remainder q r), he asked for the b of money खर्चोवरीय
 दातु व धन प्रापयताप न, Raj , (2) फरक (=difference q r), give the
 whole b दीयतां सखलाकर, Raj —III Counterpoise q r —IV.
 Comparison, estimate q r तुलना

BALANCE (v t) I To bring to an equipoise तुल्यपति (द्विज, c 16)
 (Lat and Tig) Ph their equipment is not b d न तुलायततावदनयो
 परिचर, V. vi II To counterpoise q^r r III Of accounts -
 (1) बकोदरेति (इ, c 6) , (2) पकोदरेति (१), bring the account तुलना-
 निरीक्षण Raj

left an l i g h t h a n d s e n t (t h e b) u p वामदक्षिणार्थां मरुथां पर्यायेणामि
 वृत्तुष्ट्यापयत D r I A round mass (1) गोल (mn), (2)
 वस्तु *a s m a l l b* दुल्हिका, *t h e e y e b* तारा *a b o f t h r e a d* सूतकीडम् (?)
 III A meeting for danc ng (1) नृत्यम् (2) नर्चन्म (=dancing)

BALLAD गथा *b a n g e r*, (1) गायिक (2) गायकार

BALLAST * निलम , पीतस्त्रैर्यथ तदधीभावनिविष्ट पत्तरलोहादिद्रव्यम्

BALLET no equiv यादा would lo *b g r l* (1) नर्तकी, (2) नटी

BALLOON (1) विमानम् (2) स्निग्धान्नम्

BALLOT (subs) I A ball or ticket used in voting * मुट्टिका II

Voting by *b* * मुट्टिका निधतमुट्टिकापातेन मतमतप्रकाशनम्

PALLOT (r i) मुट्टिकापातन मतमत प्रकाशवि (c of काम)

BALL ROOM (subs) * नृत्यशाला नर्तनशाला

BALM I The sap of a shrub निद्यामनिद्रि II Solace, comfort q r
 सुधासिप (?)

BALMY I Odoriferous aromatic q r सुगन्धि (mf:) II Assuag-
 ing soothing (1) तापहर (री र) (2) शान्तिद (दा द) Ph the
b t r e e * वामवृक्ष

BALSAM v BALM

BALSANIC v BALMY SOFT TEXTURES

BALUSTRADE पथीव (mn) (?), सुविश्राम

BAMBOO (1) डेणु (2) वन , (3) कीचक (when rattling)

BAMBOOZLE (r t) वचयते (वच c 10) v FOOL, TO MAKE A, TO
 DECEIVE

BAN I A proclamation q r II Of marriage Ph *I have you pub-
 lished the b s n e f marriage* * अवि विवाहधीयन्ता प्रकाशिता III Inter-
 diction proscription q r Ph *under b to touch* निर्वहण (r i
 ने) IV Curse गप

BAN (r t) v TO CURSE

BANANA I The tree (1) कदली, (2) एवा II The fruit (1) कदलीफलम्, (2) बन्धकम् (a species of it)

BAND (subs) I That which binds (1) बन्ध b of hope चायायम्, Me 1. 10, (2) दम्बनम्, (3) बन्धनी II A company of persons (1) दलम्, (2) गुलम् (b of troops). III Musical instruments - (1) वाद्यमाष्टम् (?), (2) नृत्यम् (?)

BAND TOGETHER (v) बद्ध (ता, य) भवति (भू c 1) v. TO COMBINE

BANDAGE (subs) (1) बन्ध, Sr, (2) पट (=cloth) (only when the sense is clear)

BANDAGE (v t) - बधाति (बन्ध, c 9), b with a soft cloth मृदुपट निवेष्ट्य चरीयात्, Sr Ph things used in binding sores बन्धनधनद्वयादि, Sr

BANDBOX पैडिखा (v)

BANDIT (1) परित्यागिन् (m), (2) द्यू v ROBBER

BANDI (v. t) I To exchange q v विनिमयति (ने, c 1) II To agitate q v

BANDY LEGGED - (1) बन्धु (mfn); (2) बन्धुजानु (mfn)

BANE I Poison q v विषम् II Any fatal cause of mischief - Ph he became the b of India * भारतवर्षस्य जालघयी or काधी बन्ध, prostitution is the b of society * वेष्टावृत्ति समाप्तस्यानर्थमूलम् III Ruin, destruction q v.

BANEFUL (v): v PERNICIOUS, INJURIOUS, DESTRUCTIVE

BANG (v). v. TO BEAT, STRIKE Ph thr door b s विरोति पपाट Mr.

BANG (subs). Ph opened the door with a b महाशब्दपूर्वक कपाटमपादृत यत् १, EXPLOSION, v also BLOW, STROKE

BANIAN TREE (1) नर, (2) नदीप its berry मैदूरीफलम्

BANISH (v. t) I. To condemn to exile (1) निर्वासयति (c. of वम्) first of all, Jibashaldha was b ed from the city आदावेव कीर्तयित्तिनगरा विवासित, Mu 1: , (?) विवासयति, प-(c of वम्) V VIII: 1-3, (3)

निर चरति (चम, c 4) *bed Janals fro : his house, but not f om h s*
mund गङ्गाधरना मतेन वैदेहसुता समस, R xiv 84 v to DRIVE AWAY
 (4) प्रवाजयति (c of इज्) (rare) M II Fig to drive away,
 remove q r निररति *as it was bed (from their minds)* तथा
 निरला Ki x 58

BANISHMENT (1) निवासनम्, (2) विवासनम्, (3) पदासनम्

BANISTER *सीपान्द्वय

BANK (subs) I For dealing in money *धनगारम् *the ajars of*
the b were wound up *धनगारकायादि सङ्गतानि, *the b failed*
 *धनगारमाससाद or चय जगाम II Of a river etc (1) तीरम्, (2)
 तटम्, (3) कुलम्, (4) पतीरम्, (5) रीधम् (n) (6) कच्छ (rare) *The*
opposite b पारम् *The near b आगम्* *A sand b सैकतम्* *B of*
a hill वरम् III A mound q r (1) चय, (2) वर (mn)

BANK (v t) v TO ENDBANK

BANK (v i) (धनगारिण) व्याहरति (ह c 1) ( )

BANKER (1) अहिन (m) (1), (2) *धनगारपति, (3) उचीद बाहुविक
 (= money lender)

BANKING (1) धनहार T i, (2) चयव्यवहार (3) चयध्वज

BANK NOTE *धनगारपत्रम्

BANKRUPT (subs) परिसीधी बनिक (after M) अयमो धनाहमो बनिक (?) *A*
fraud lent b *प्रकाशपरिसीध, उत्तमवैभवसमाय यो मयमिभारता प्रकाशयति

BANKRUPTCY परिसीधता (?) अयमो धनाहमि (?) मयमिभारता (?)

BANKER (1) धुज, (2) पगका (3) कज, (4) वैश्वन्ती, (5) कतनम्

BANKERET *दसवृत्तीयाभिधिम्.

BANLOCK विटकरिष्य रु

BANQUET (subs) सन्धीजनम् (?), विमिष्टमीजनम् (?)

BANQUET (v t) (1) सन्धीजनति (c of धुज), (2) मीजनविक्रये सन्
 तीपयति (c of धुज) II

BANQUET (v. i.): (1) भुंक्ते (भुज्, c. 1.); (2) अन्वय-हरति (हृ, c. 1.)

BANTER (v. t.): परि-हसति (हस, c. 1.): v. TO JOKE, MOCK.

BANTER (subs.): परिहास ; v. JOKE, JESTING.

BANTERER : (1) परिहासवेदिन् (म.) ; (2) परिहासवेत्तृ (म.) v. JESTER.

BASTLING : (1) शिशु. ; (2) अर्भक , v. INFANT.

BAPTISM : * अभिशेक्तः, a certificate of b. * अभिशेकनिर्द्धारनम्.

BAPTISMAL : expr. by tat. comp. b. font * अभिशेककुण्डम्.

BAPTIST : I. In gen. : * अभिशेक्ता (म.). II. An anabaptist : q. v.

BAPTIZE (v. t.). (1) * अभिशिञ्चति (शिञ्, c. 6.) ; (2) * कटक्षं द्राह्मनि (c. of बह्).

BAR (subs.): I. Of a door : अर्धनम्. II. Of a cage etc. : रथाका

v. ROLE, BEAM. III. A hindrance or obstruction : q. v. : दण्ड ,

IV. A bank at the mouth of a river or harbour. बन्ध (?) V. For

prisoners in a court of justice, or in an inn : * वृत्तिः. VI. Any

tribunal : q. v. : Ph. at the b. of public opinion * वाधाव्यवस्थादि.

VII. The entire body of advocates * अभिवाचकाः ; अन्वयार्थिन.

* (m. pl.). VIII In music : वन्ध. (?). IX. An ignot or weight of

metal perh. शिञ्.

BAN (v. t.): I. To bolt : q. v. II. To hinder, prevent : q. v. :

(1) नि-रुध्ति (रुध्, c. 1.) ; (2) प्रति-धेयति (शिञ्, c. 1.).

BARB (subs.). I. A horse : q. v. : वाजिनः. II. Of an arrow * शरः (?).

BARBACAN. * उग्रदुर्गम् ; अवेगुनिदीधनार्थम् नमोपापान्निदिक्नि दुर्गैरविर्गम्.

BARBARIAN (adj.): v. BARBAPES.

BARBARIAN (subs.): I. An uncivilized person: (1) असभ्यः (भा, अं) ;

(2) येन (properly one who is not a Hindu, but may be used in the

sense of b.). II. A cruel man. विमरः (?) : v. CRUEL.

BARBARIC : i. e. foreign * q. v. : विदेशीय (भा, म).

BARBARISM : I. Incorrect language : अशिक्षनम् (?) gentlemen do not use

Is in the r speech नाया खेच्छन्ति भाषामि Mah II An uncivilized
cond t on असभ्यता III Barbarity q v

BARBARITY (sub) (1) निहत्ता (2) क्रूर्यन् v FEROCITY, CRUELTY

BARBARIZE (v t) *क्रूरं करोति (ल c ३) v TO BRUTALIZE

BARBAROUS (adj) I Uncivilized q v असभ्य (आ अ) II Cruel,
ferocious q v (1) निहुर (रा र), (2) क्रूर (सा स)

BARBAROUSLY I Without refinement (1) असभ्यम् (१) (२) अशीलम्
(= coarsely indecently) II Cruelly q v निर्दयम्

BARBAROUSNESS क्रूर्यन् v BARBARITY, BARBARISM

BARBED (adj) क्रूर्यन् (f नी) (?)

BARDEL नादेयमतस्य विषय

BARBER (1) नापिक (2) चरिन् (m) (3) चौरिक (4) सुष्ठिन (m)
Is a shop नापिकमाला *Is a bus cas* नापिक

BARBERRY चुम्बविषय

BAND (1) नागव (2) वैतात्रिक, (3) बन्दिन (m), (4) नयुक्त II A
poet q v हरि

BARE (adj) I Uncovered (1) अनावृत (सा स) (२) मूल्य (आ अ)^१
(3) काल (ला ल) (only of places and things) *on the b ground*
स्थितिर एव काल *has r is* II Destitute q v हीन (ना न)
III Simple unadorned q v IV Mere alone q v
Thread bare जीर्ण (सां य)

BARE (v t) विरजयति v TO UNCOVER DIVEST

BARE FACED (adj) निर्लज्ज (आ अ) v IMPUDENT

BARE FACEDLY (adv) निर्लज्जम् v IMPUDENTLY

BARE FACEDNESS निर्लज्जता v IMPUDENCE EFFRONTERY

BARE FOOT BARE FOOTED (1) मूल्यपाद (दा द) (2) अनावृतपाद (दा द)

BARE HEADED (1) अनावृतमिरम (mfn) (२) मूल्यमस्तक (आ क)

BARELY I Only q v कीदृशम् II Scarcely q v कथञ्चिन्

BARENESS I Nakedness बर्नासतम्—II Indigence गृ व दैन्य

BARGAIN (subs) I An agreement or stipulation गृ व (1) समय
(2) सति (f) II A gainful or satisfactory transaction Ph
by the house, it is a good b *बहसूखेन सम्य गृह श्रीरीति

BARGAIN (v 1) पयति (पय c 1) (?) V TO AGREE, STIPULATE

BARGE I A pleasure boat बेचिनीका (?) II A large boat for the
conveyance of passengers or goods (1) तरावु , (2) तरावु , (3) बहिनम्

BARGEAN (1) नाविक , (2) पीतवाह

BARK (subs) I Of trees (1) बन्कन (mn), (2) बन्कन , (3) बन्क
(f), (4) बन्क (f) (rare) II Of dogs बुङ्कन III A
small vessel (1) गौ , (2) लघु

BARK (v t.) (1) बन्कन निङ्करति (ब, c 1) बयनयति (गौ, c 1) etc , (2)
लवयति (nom), (3) लवति (लव् c 1)

BARK (v 1) (1) बुङ्कयति ते (बुङ्क c 10), *b ed at b f dogs बुङ्क, रैबुङ्कमान*
Mr 1 (2) मयति (मय्, c 1), *he man dogs always b thus मयति दैव*
बयत मयैर, Mah

b s in their speech नार्यां खिच्छन्ति माषाणि, Mah. II. An uncivilized condition : असभ्यता. III. Barbarity : q. v.

BARBARITY (subs.) : (1) निहृता, (2) क्रौर्यम् : v. FEROCITY, CRUELTY.

BARBARIZE (v. t.) : "क्रौञ्चो करोति (श. c. २) : v. TO BRUTALIZE.

BARBAROUS (adj.) : I. Uncivilized : q. v. असभ्यः (भा. अ.). II. Cruel, ferocious : q. v. : (1) निहृर (रा, र); (2) क्रूर (रा, र).

BARBAROUSLY. I. Without refinement : (1) असभ्यम् (१); (2) अशीलम् (= coarsely, indecently). II. Cruelly : q. v. : निर्दयम्.

BARBAROUSNESS : क्रौर्यम् : v. BARBARITY, BARBARISM.

BARBED (adj.) : क्रौञ्च (f. नी) (२).

BARBEL : नादिवमत्परिमेषः.

BARBER : (1) नाविन, (2) चूरेन् (m.), (3) शौरिक; (4) मुष्टिन् (m.).

A b s shop नाविनशाला; *b.s business* नाविकः.

BARBERRY : युष्मदिष्वः.

BARD : (1) गायकः; (2) वैयाखिक; (3) वदिन् (m.); (4) मधुक. II. A poet : q. v. कविः.

BARE (adj.) : I. Uncovered : (1) अनावृतः (ना, तं); (2) मूय (भा, अ.); (3) कोरल (ना, ल) (only of places and things), on the b. ground स्थितं पर कोरले, Ku. v. 12. II. Destitute q. v. : दोनः (ना, नं). III. Simple, unadorned : q. v. IV. Mere, alone. q. v. V. Thread-bare : जीर्ण (तां, ये).

BARE (v. t.) : विवस्त्रयति : v. TO UNCOVER, DVEST.

BARE FACED (adj.) : निर्लम्ब (भा. अ). v. IMPUDENT.

BARE-FACEDLY (adv.) : निर्लम्बम् : v. IMPUDENTLY.

BARE-FACEDNESS : निर्लम्बता : v. IMPUDENCE, EFFRONTERY.

BARE-FOOT, BARE FOOTED : (1) मूयपाद (दा, दं); (2) अनावृतपाद (दा, दं).

BARE HEADED : (1) अनावृतमिरम् (mfn.); (2) मूयमस्तकः (का, क).

BARELY I. Only. q. v. कोरलम्. II. Scarcely : q. v. : कथञ्चिन्.

BARTER (v. t.): (1) निवयते, विनि, (मि, c 1); (2) परि-वर्तयति (c. of उत्तु) Ph.: *he b ed a book for a cloth* *स पुस्तकं दद्या वस्त्रं जयाह.

BARTER (v. i.): द्रव्याणि विविमयते न विक्रीणीते.

BASALT . पक्षरविशेषः.

BASE (adj.): I. Of mean parentage: (1) अनभिजात (ता, तं); (2) अकुलीनः (ना, न); (3) दुष्कुलीनः (ना, न). *A b man*: (1) प्राकृत; (2) पदगुणनः, Ki. II. A bastard: विजम्बन् (मि). III. Mean, disingenuous: (1) निरुद्ध. (दा, द); (2) अपरुद्ध (दा, द), (3) कर्द्व्यः (यां, यं); (4) जघन्य (दा, द); (5) पानरः (दा, द). IV. Of musical tones: गम्भीर (दा, द): v. GRAVE, DEEP. V. Of metals: निरुद्ध. or अपरुद्ध: (दा, द). Ph.: *b. metal* कुप्यम्.

BASE (subv.): I. The bottom of any thing; अधोभागः: v. ROOF, FOUNDATION.—II. In geo.: भू. or भूमि, Li. ~

BASED ON (as adj): सूत्र (दा, द) (in comp.), b. on knowledge ज्ञानसूत्र (दा, द).

BASELESS: अमूलक (दा, द): v. GROUNDLESS, IMAGINARY.

BASELY: expr by the adj.: v. MEANLY, DISGRACEFULLY.

BASEMENT (1) निजिगूलम्; (2) वास्तु (दा, द); (3) पीठ.

BASENESS: I. Meanness q v.: (1) निरुद्धता; (2) कर्द्व्यता, (3) जघन्यता.

—II. Of birth: दुष्कुलीनता.—III. Bastardy विजम्बना.—IV. Of sounds, गम्भीर्यम्.—V. Of metal: (1) निरुद्धता, (2) अपरुद्धता.

BASHFUL (adj): (1) लज्जाशीलः (दा, द) (applied only to persons), (2) सञ्जात (मि); (3) सञ्जात (f, दी) - v. MODEST, SHAMEFACED.

BASHFULLY: (1) सलज्जम्; (2) सजीडम्; (3) सज्जम्.

BASHFULNESS: (1) लज्जाशीलता; (2) शालीनता: v. MODESTY.

BASIL: शुद्धी (the holy b.).

BASILICA: धर्मशाला (v).

BASILISK: सर्पसिंह, *लच्छः.

BARONAGE I The whole body of barons *बैरणागं II The rank of a baron *बरणपदम्

BARONESS बैरणपद्वी

BARONET उपाधिनिमित्तं *उपबैरण

BARONIAL (adj) *बैरणीय (या य)

BARONY *बैरणसाधिपत्यम्, बैरणम (?)

BARQUE नौविमेषः

BARBACK (nearest word) निवेश, व CAMP

BARBACK MASTER *निवेशाध्यक्ष, निवेशाधिकारिन् (m)

BARREL (subs) I A kind of cask भाण्डम् (=any vessel) II A cylinder or tube as of a gun or watch नाला or नाली (r)

BARREL (v) भाण्डे निवेशयति (c of रिम)

BARREN (1) वन्य (नृप्या, नृप्य) (lit and fig), a b woman वन्या K b close anger is not b वन्यकीप (या, य) K1 r 33, (2) निष्फल (ना छ) (not applied to females व unfruitful) Ph b soil वन्यता or वन्यप्रदा भूमि

BARRENNESS (1) वन्यता (2) वन्यता (of females), Sr, (3) निष्फलता (=fruitlessness)

BARRICADE (subs) उपादिनिमित्तप्रकार

BARRICADE (v t) उपादिना मध्यमार्गादेन अवरुद्धि (रुध c 1) v TO OBSTRUCT, BLOCK UP

BARRIER I Fence, enclosure ग व उदि II An obstacle ग व (1) प्रतिबन्ध, (2) द्यूह III A boundary ग व सीमा

BARPISTER *अभिभाषकविमेष, व्यवहारपरित

BARROW I A vehicle हस्तचालितयानविमेष II A castrated hog उपपाटितउपल मूक (?) III A mound or hillock ग व

BARRIER (subs) (1) विनिमय, (2) निषेध (rare), (3) नैषेध (rare) व.

BARTER (v. t.): (1) नि-मयते, विनिः, (मि, c. 1); (2) परि-वर्तयति (c. of
 तर्ज. Ph.: *he barred a boot for a cloth* 'यं युस्तकं दत्त्वा वस्त्रं जप्राह.

BARTER (v. l.): द्रव्याणि विनिमयते न विक्रीणीते. *

BASALT: पक्षरविशेषः.

BASE (adj.): I. Of mean parentage: (1) अवभिजात. (ता, रं); (2) पञ्जलीनः
 (ता, न); (3) दुष्टुलीनः (ता, न). *A base man*: (1) माहन्, (2) पयग्ननः,
 Ki. II. A bastard: विजन्मन् (मि). III. Mean, disingenuous:
 (1) निरुद्ध. (दा, द'); (2) अपरुद्ध (दा, द'), (3) कर्द्वः (दा, द'); (4) जघन्य
 (दा, द'); (5) पातर (दा, द'). IV. Of musical tones: गभीर (दा, द):
 v. GRAVE, DEEP. V. Of metals: निरुद्ध: or अपरुद्ध: (दा, द'). Ph.:
 b. metal कुप्यम्.

BASE (sub.): I. The bottom of any thing: अधोभागः. v. FOOT,
 FOUNDATION.—II. In geo.: भू. or भूमि, L.

BASED ON (as adj.): सूत्र (दा, द) (in comp.), b. on knowledge ज्ञानमूलः
 (दा, द).

BASELESS: समूलक (का, क): v. GROUNDLESS, IMAGINARY.

BASELY: expr by the adj.: v. MEANLY, DISGRACEFULLY.

BASINMENT (1) भित्तिमूलम्; (2) बालु (न.); (3) फीट.

BASENESS: I. Meanness v. . (1) निरुद्धता, (2) कर्द्वता, (3) चनार्धता.
 —II. Of birth: दुष्टुलीनता.—III. Bastardy विजन्मता.—IV. Of
 sounds. गभीरम्—V. Of metal: (1) निरुद्धता, (2) अपरुद्धता. *

BASHFUL (adj.): (1) शयाशीलः (दा, द) (applied only to persons), (2)
 शयालु (मि.); (3) शयालु (द. ती) - v. MODEST, SHAMEFACED.

BASHFULLY (1) शयालुम्; (2) शयालुम्, (3) शयालुम्.

BASHFULNESS: (1) शयाशीलता, (2) शयालुता v. MODESTY.

BASIL: तुलसी (the holy l.).

BASILICA: धर्मशाला (१).

BASILISK: सर्पभेद, *दण्डक..

BARONAGE : I. The whole body of barons : *बैरवर्गः. II. The rank of a baron *बैरवर्गपदम्.

BARONESS : बैरवर्गवधूः.

BARONET : उपाधिनिमित्तः • *उपबैरवः.

BARONIAL (adj) : *बैरवीय (या य).

BARONY : * बैरवस्याधिपत्यम् ; बैरवम् (?).

BARQUE : नौविशेषः.

BARRACK : (nearest word) निवेश ; र. CAMP.

BARRACK-MASTER : *निवेशाध्यक्षः ; निवेशाधिकारिन् (m).

BARREL (subst.) : I. A kind of cask : भाद्यम् (=any vessel). II.

A cylinder or tube, as of a gun or watch : नाला or नाली (r).

BARRFL (r) : भाद्ये निवेशयति (c. of रिम्).

BARREN : (1) वन्यू (न्यू, न्यू) (lit. and fig.), a b. woman वन्यूया R. b. whose anger is not b. अवन्यूकोप (या, य), R. i. 33 ; (2) निष्फलः (या, य) (not applied to females r. unfruitful). Ph. b. soil वन्यूर्वता or अमलप्रदा भूमि.

BARRINESS : (1) वन्यूता ; (2) वन्यूता (of females), Sr ; (3) निष्फलता (=fruitlessness).

BARRICADE (subst) : उपादिनिमित्तप्रकारः.

BARRICADE (v. t.) उपादिना प्रवेशमार्गादीन् अवरुद्वि (वध्, c. 7) r. OBSTRUCT, FLOCK UP.

BARRIER : I Fence, enclosure : q. r. • प्रति • II. An obstacle

(1) प्रतिषथ ; (2) प्रवृद्धः. III. A boundary : q. r. : •

BARRISTER : *अभिभावकविशेष ; व्यवहारपण्डितः.

BARROW I A vehicle • हस्तचालितयाणविशेषः. II. A .

अनुपादितमध्य मूकः (?). III. A mound or hillock : q

BARIER (subst.) : (1) विनिमय , (2) निमेष (rare) ; (3) निमेष EXCHANGE.

BARTER (v. t.): (1) नि मयने, विनि, (बि, c 1), (2) बहि-वस्तुयनि (c. of
छा.) Ph.: *As to ed a book for a cloth* "य पुस्तकं दद्याद् दस्यं कदाच."

BARTER (v. i.): द्यायणि विनिमयने च विविचयति.

BARALT, अवलम्बितः

BASE (adj.): I. Of mean parentage: (1) अवनिजात (मा, न); (2) अशुचीनः
(मा, न); (3) दुष्टासीनः (मा, न). *A base man*: (1) पाछन; (2) इष्टमनः,
K. II. A bastard: निजस्यद् (मनि). III. Mean, disingenuous:
(1) निजस्य (मा, न), (2) अपहृत (मा, न), (3) कर्तृः (मा, न); (4) अपहृतः
(मा, न); (5) पावत (मा, न). IV. Of musical tones: गभीर (मा, न):
v. *grave, deep*. V. Of metals: निजस्यः or अपहृतः (मा, न). Ph.:
base metal दुष्टम्.

BASE (sub.): I. The bottom of any thing: अवनिजातः v. *root*,
FOUNDATION.—II. In geo. & म. or मणि, *Li.* ५

BASED ON (as adj.): दृष्ट (मा, न) (in comp.), *based on knowledge* ज्ञानस्य
(मा, न)

BASIN I A vessel for washing etc (1) दीपी, (2) भाष्टम् (=any vessel) ॥ a b of ind go नीलीमाष्टे II its—II A reservoir (1) जलाशय (2) तड़ाग (3) कासार—III A l round the root of a tree बालाशयम्—IV A dock of r—V Geog t t *जलाधार

BASIS (subs) मूलम् r **BASE FOUNDATION**

BAK चातके सति चा, नि, (सेव, c r) is being in the morning & n बालातप सेव r t

BACKET (1) बेटक or मझुणा (= a large b or box for keeping clothes etc) (2) करण (= a small b for gathering flowers etc) (3) उन्नतम् (= a moderate sized portable b) (4) बिदलम् or पैदलम् (any b worn)

BAKING (subs) (1) चातकधिया (2) चातकनिर्दिष्टम्

BAS RELIEF or **BASS RELIEF** r **RELIEF**

BASS in music रञ्जीर (रा र) r **BASE**

BASS BAST (subs) कट r **MAT**

BASTARD बसीरिय

BASTARD (1) चारुज (जा ज) (= child of a woman by her gallant), (2) कातिन (जा न) (= child of an unmarried woman), (3) कौलटेय (यी य) or कौलटेर (री र) (= child of a lewd woman) (4) कुख (a b son born when the husband is alive), (5) मौलक (a b son born after the death of the husband) (6) विजकम् (mf n) (= not born in lawful wedlock)

BASTARDY (1) जारुजलम् r **BASTARD**, (2) विजकता

BASTE (r t) I To beat with a stick (1) दण्डाघातं करोमि, (2) लघुडिन ताडयति (c of तड्) r **TO BEAT**—II To pour butter etc over मिश्रति नि, (मिश्र c c)

BASTINADE (r t) *पातयति लघुडिन ताडयति (c of तड्) r **TO BEAT**

BASTINADO (subs) *लघुडिन or बटिना पादतल्लापनम्

BARTER (v. t.): (1) दि-मयते, विनि-, (वि, c. 1.); (2) परि-वर्तयति (c. of वृत्). Ph.: *he bartered a book for a cloth* "स पुस्तकं दत्त्वा वस्त्रं जप्ताह.

BARTER (v. i.): द्रव्याणि विनिमयते न विनिष्पीडते.

BASALT: पत्थरविशेषः.

BASE (adj.): I. Of mean parentage: (1) चनभिजातः (ता, तं); (2) चक्रुन्नीनः (ता, न); (3) दुष्टुल्लोचः (ता, नं). *A b. man*: (1) माकृत; (2) प्रयत्ननः, Ki. II. A bastard: विजन्मन् (mfn). III. Mean, disingenuous: (1) निरुद्ध. (ता, तं); (2) अपरुद्धः (ता, तं); (3) कदर्यः (यां, ये); (4) जपत्यः (या, यं); (5) पानरः (रा, रं). IV. Of musical tones: गम्भीर. (रा, रं): V. GRAVE, DEEP. V. Of metals: निरुद्धः or अपरुद्धः (ता, तं). Ph.: *b. metal* कुप्यम्.

BASE (sub.): I. The bottom of any thing: अधीमानः: v. FOOT, FOUNDATION.—II. In geo.: भूः or भूमि, Li."

BASED ON (as adj): मूल (ता, ती) (in comp.), *b. on knowledge* ज्ञानमूल (ता, ल).

BASELESS: अमूलक (ता, तं): v. ORGUNDLESS, IMAGINARY.

BASELY: expr. by the adj.: v. HEAVILY, DISGRACEFULLY.

BASEMENT (1) गिरिगुल्मः; (2) राघु (n.); (3) पीट.

BASENESS: I. Meanness: q. v.: (1) निरुद्धता; (2) कदर्यता; (3) अनायता —II. Of birth: दुष्टुल्लोचता.—III. Bastardy विजन्मता.—IV. O sounds. दाभीर्यम्.—V. Of metal: (1) निरुद्धता; (2) अपरुद्धता.

BASHFUL (adj): (1) लज्जागीलः (ता, ल) (applied only to persons); (2) लज्जालु (mfn.); (3) लज्जावत् (f. ती) v. MODEST, SHAMEFACED.

BASHFULLY: (1) लज्जम्; (2) लज्जीडम्; (3) लज्जम्.

BASHFULNESS: (1) लज्जागीलता; (2) लज्जागीलता: v. MODEST.

BASIL: तुलसी (the holy b.).

BASILICA: धर्मशाला (?).

BASILISK: सर्पभेदः; *तुलकः.

battering : (1) मर्दनम् ; (2) विमर्दनम् ; (3) मयनम् ; (4) मञ्जनम्.—III.
A line of cannon : *कामानचकम्.—IV. Galvanic b. : *पथलविद्युच्चननी
घटयेषी.

BATTLE : (1) युद्धम् ; (2) रणः ; (3) समरः ; (4) संग्रामः ; (5) आह्वयः ; (6)
आधीपनम् ; (7) आजिः ; (8) प्रपनम् ; (9) संघात् (f.) ; (10) संयुगः.

BATTLE-ARRAY : (1) व्यूहः ; (2) बलविन्यासः ; (3) युद्धार्थं सैन्यसन्निवेशनम्. To
draw up in b. : (1) व्यूहते (कृद्, c. 1.) ; (2) युद्धार्थं विन्यस्यति or विरचयति.

BATTLE-AXE : (1) परध्वजः ; (2) परद्वय. Armed with b. (1) परध्वजः ; (2)
पारवधिक.

BATTLE-CRY : (1) सिङ्घनाह ; (2) चूडितम् ; (3) चूँहा.

BATTLE-DOOR : *कन्दु कताडनी.

BATTLE-FIELD : (1) रणभूमिः ; (2) रणार्डनम् ; (3) युद्धभूमि ; (4) प्रपनस्थिति.

BATTLEMENT द्वारप्रतिमैः ; *दन्तुरवति.

BAUBLE : *सुहास्यमकिञ्चित्करद्वयम्.

BAWD : (1) कुट्टिनी ; (2) मन्थली v. PROCURESS.

BAWDY : कुट्टिनीव्यवसाय and sim. comp. s.

BAWDY : v. OBSCENE, FILTHY, UNCHASTE.

BOWL (v. i.) : (1) उत्-क्षोयति, वि-, (कुप्, c. 1.) ; (2) उत्क्षे मन्दायते (nomi.) ;
(3) रसति (रम्, c. 1.).

BAWLING (subs.) : (1) उत्क्षीयः ; (2) विक्षीयः ; (3) वित्कार.

BAY (adj.) : पिङ्ग (हा, इम्) (v). A b. horse : उक्कनाह (very rare).

BAY (subs.) : I. An arm of the sea : *खातम्.—II. A tree : इक्षवर्षिष.—

III. In pl., garlands made of its branches : *जयमाला.

BAY, AT : सुजासुखि.

BAY (v. i.) : (1) इक्षयति (वृद्, c. 10.) ; (2) भयति (भच्, c. 1.).

BAYONET (subs.) : निबिधः may be used : v. SCIMITAR.

BAYONET (v. t.) : निबिधेन विज्यति (व्यच्, c. 4.).

BAY-WINDOW : *प्रदक्षवतादयम्.

BAZAR (subs) : (1) पण्यरीधिका ; (2) बापवः.

BEELLUM : (1) गुग्गुलु ; (2) चक्षुष्यम्.

BE : I. As a logical copula. : (1) भवति (गृ. c. 1.), *it is long-necked* दीर्घपीत स भवति U. IV. ; *the hearts of good men are always compassionate* करुणाद्राणि सतां खलु भवन्ति सदा चैतामि, K. N. B. *it is often understood : the end of aims is beyond comprehension* दुरधिगमा हि नतिः प्रयोजनानाम् Ki. x. 40.—II. Devoting existence, presence : अस्ति, *there was formerly a king named Sudraka* आसीद्राजा सुदकी नाम, K. ; *and there are heaps of gems* सन्ति रत्नविषयाश्च भूरिम्, Ki. xiii. 33, N. B. note (a) that this verb is exclusively used for *there is—, there was—, etc.* ; (b) that in this sense, it is gen. placed at the beginning of the sentence ; and (c) that this verb is defective and its non-conjugational tenses are supplied by those of भू and hence we meet with phrases like चक्रुः (—there was a king), B. I. 1 , (2) वर्तते, सः, (वृत्. c. 1.), *in a moment you will be in your realm* क्षणात् स्वाधिकारभूमीं वर्तिष्यते, Sa. vii. : V. TO BE PRESENT, Ph. : *here are we* इमे अः, Sa. iv. ; *be it so* ऐरससु, भवतु. III. To become कृ. भवति.

BE OVER : Ph. *let the sun be over* भवतु वृष्टे रपश्यः, H. iii. : V. TO CEASE.

BEACH (1) वीथम् (n) ; (2) कूलम् ; V. SHORE. [स्थापिता मण्डोष्का.

BEACON : *आकाशदीप ; प्रदीपवमनसूचनाय समुद्रयाधिरात्र पथदर्शनाधीनतभूमाय-

BEAD (subs.) : (1) मुली, (2) मुलिका ; (3) मुटी ; (4) मुटिका. *A string of b.s.* माला ; *a lossary of b.s.* : (1) अचमाला ; (2) जपमाला.

BEADLE : perh. ग्रीष्मज, Mr. ix.

BEAGLE : आखिटिकः कुक्कुरपक्षेदः.

BEAK : I. Of birds : (1) चक्षु ; (2) चक्षु ; (3) तोटिः ; (4) मुखम् ; (5) मुण्ड . II. Of slaps : *चक्षुकारम् पीठमुद्यम्.

BEAKED (adj.): (1) चक्षुःमत् (f सी), (2) चक्षुःनिगिष्ट (दा, ड).

BEAKER (subs.): चयक : v. CUP.

BEAM (subs.): I. Of a house : तुल्य, Si. III. 30. II. Of a balance : (1) तुलादण्डः; (2) तुलाधारः. III. Of a loom : (1) वेमन् (n), (2) पापदण्ड, (3) बायदण्ड. IV. Of a carnage : धुत् (f) : v. POLE. V. A ray of light : (1) चयः; (2) किरण : v. RAY.

BEAM (v. 1.): I. Lit. : भासते (भास, c. 1) : v. TO GLEAM, GLITTER.

II. Fig. : (1) लसति, लत्, प्रीत्, (लम्, c. 1.), (2) स्फुरति (स्फुर, c. 6.)

BEAN : (1) शिखा, (2) शिखि.

BEAR (v. t): I. To carry : q. v : वहति (वह्, c. 1.) II. To sustain, support : (1) वहति, *bore the bent down head with difficulty* उवाच दुःखेन भयानकं मिर, Si. I. 31. (2) विभर्ति (भ, c. 3.), *easily bore the great burden of state* महान् य राज्यभारमनायासेनैव वमार, K. III. To suffer, endure : q. v. : (1) वहति, लत्, (rare in this sense), *surely distress.....is very difficult to be borne* दुःखानि नूनमतिनाचदुःखद्वानि, Sa. IV., (2) वहति, प्र, वि, (वह्, c. 1), *could not b. the respect (paid to Krishna) मानसद्वन्द्वं न*, Si. xv. 1; *the faculty of bing cold, heat, and wind* शीतोष्णशतप्रवृत्तुता, Ka. xv. 31. IV. To bring forth, produce : q. v. : (1) वहति (very rare); (2) कृते (कृ, c. 1.), *immediately the Asoka trees bore flowers* अमृतं सद्यः कुसुमान्मयीक, Ku III. 16.; (3) विभर्ति (rare), Ki. VIII. 4. V. To cherish, entertain : q. v. Ph. ; *I b. no hatred towards you* त्वदि नम ह्येवो वाति or न विदते. etc VI. To behave : q. v. VII. To admit. q. v. Ph. . *to b. witness* नाच ददाति (दा, c. 3.), *to b. company* सहचरः (री, र्) भवति (भू, c. 1.) (with gen.), *to b. a hand* हस्तं ददामि (?); *to b. a name* नाम विभर्ति, M. II. 157; *your good policy has borne fruit* फलिता तव सुदीतिः, D. II.

BEAR AGAINST : अभि-वर्तते (हत्, c. 1.), Ku. XIII. 3.

BEAR BACK पृष्ठावर्तते (भृत्, c 1) V TO RETREAT.

BEAR DOWN (v 1), सन्निपद्यति (पत्, c 1) V TO HASTEN, APPROACH.

BEAR OFF V TO CARRY AWAY.

BEAR ON, OR, UPON I To press, affect q v (1) पीडयति (पीड, c 10), (2) बाधते (बाध्, c 1) II To have reference to q v लगति (लग्, c 1). [द्रवयति (nomi)]

BEAR OUT I To carry out q v II Fig to support q v.

BEAR UP I Trans v to SUPPORT II, Intrans (1) बहति, (with acc), could not b under the weight धुरमुदीदु न शशाक, (2) सहति (with acc) V TO RESIST

BEAR WITH सहति (सह् c 1) V TO ENDURE

BEAR (subs) I An animal (1) भज्, (2) नहु (नृ) क, (3) बज्, (4) बज्जन्त, (5) भाद्र क II A constellation Ph the little b शिष्टमार (?) V p The seven stars of the Great Bear (1) सप्तर्षिसंखलम्, (2) पितृशिखरिण

BEARD (subs) I Of men etc (1) शम्भु (n), (2) कूर्चम् (3) सुषरीमल (n) II Of corn (1) शकम्, (2) यव, (3) किशोर

BEARD (v 1) I To seize by the beard शम्भुणा or शम्भुपि गच्छति (पह्, c 9) II To defy openly, व्यकरोति (?) V TO INSULT

BEARDED (adj) I Lit (1) शम्भुष (स, स), (2) कूर्चधर (र, र) even by long-b goats प्रजम्बकूर्चधरेभ्योऽपि, K Ph a b scoman पीडा (rare) II As corn (1) by comp b corn यवपाशम्, (2) यन्त्रिन् (f नी), (3) यवपत् (f ही) III Barbed q v

BEARDLESS (1) शम्भुर्हीन (न, न), (2) अशुद्धिग्रन्थु (mfn), (3) अजातशम्भु. (mfn) N B (2) and (3) mean one whose beard has not come out

BEARER i.e. porter, carrier q v (1) वाहक, (2) वाह, (at the end of a comp) Letter-b यवशक, corpse b, (1) शवशक, (2) श्रेतनिर्हारक

BEARING (subs.): I. Gesture, mien q. v. : चेदा his b. is not as before यस्य चेदा नामायथापूर्वेम् D. VIII.—II. Relation, reference. q. v. Ph. what b. has your argument on this subject *यस्य विषयस्य तदीयपक्षे कः स्वस्थः. III. Relative situation; Ph the b. of the cape is n. w. *अद्यात् पदिमीत्तरण्यमन्तरीयम्; ascertain the b.s of the light house कतमधिन्द्रिग्वाने दीपगृहमिति ज्ञायवाम्.

BEARISH : v. RUDE, CURLY.

BEAST I. An irrational animal. (1) पशुः; (2) तिर्यक् (n) (rare), a b of prey : शपद ; a b of burden धुर्यः : v. ANIMAL.—II. A brutal man : पशुः, Ve. v. BRUTE.

BEASTLINESS : जघन्यता : v. FILTHINESS.

BEASTLY : जघन्यः (या न्य) : v. FILTHY.

BEAT (v. t.): I To strike : q. v. : (1) ताडयति (तड्, c. 10.), bing her breast क्षीरक्ष्वात्म्, Vi. vi. ; to b. in return पशोप ताडयति, Mr. ix. ; (2) हति, वा, धमि-, नि, (हन्, c. 1), of un-b en drums अनादृतस्य दुन्दुभे. Ki XVIII 11.—II. To defeat : q. v. : (1) भवति (भञ्, c. 1.), b the king's troops in the battle राजानोक वमन्नाजो. Raj ; (2) खण्डयति, परि-, (खण्ड, c. 10). B. XII 17. ; being b.en by the enemy खण्डनीं प्राप्य परान्, Ki. XVII. 60.

BEAT (v. i.). I. To strike, knock : q. v. : ताडयति (तड्, c. 10.) (with acc.). II. To palpitate : q. v. : (1) कम्पत (कम्प्, c. 1.) ; (2) वेपते (वेप्, c. 1)

BEAT BACK OR OFF : वि-दाडयति (c. of ह्) : v. TO DRIVE BACK.

BEAT DOWN : I. To break, crush, or press down : q. v. II. Of price : लघयति (nomi) : v. TO LESSEN.

BEAT-OUT : of metals perh. पाहति (हन्, c. 1.) . v. TO FORGE.

BEAT-UP : I. To attack suddenly : अलदितम् आ क्रामति : v. TO ATTACK II. As eggs : perh. अघाति (मृद्, c. 2.) or ध्वंति (धृद्, c. 1).

BEAT UPON Ph *the foam of big waves bang upon the rocks* उपलादतीवत-
तरङ्गभूत फीनमपा, Ia v 10

BEATEN (a) (1) लुप्त (बा ब) *from the b track* लुप्ताद्वर्त्तन, R 1
17, (2) प्रहत (ता, त, M D

BEATIFIC निर्व्ययकृत् (री, र), Ia XI 10 v BLESSED, BLESSFUL.

BEATIFICATION *दिव्यजनतारीपणम्, सिद्धि लाभप्रदतापनम् v NEXT ART

BEATIFY I To bless, make happy q v सुखयति II t t in
the Romish church *दिव्यगत (ता, त) इति प्रख्यापयति, दिव्यजननम्
पारीपयति

BEATING (subs) I The act of striking (1) ताडना, (2) ताडनम्
II Of the heart कथ Pb *b time* (in music) ताल

BEATITUDE (1) शोच, (2) सुक्ति, (3) अपरार्ण, (4) निर्व्ययकृत्, (5) सिद्धि,
(6) निर्वाणम्

BEAU (1) एवेदिन् (m), (2) सुभगकथ्य, (3) सुभगमानिन् (m) v
FOR

BEAUTIOUS (1) सुन्दर (री, र), (2) रत्न (व्या, व्य), v BEAUTIFUL

BEAUTIFIER i e a lady maid (1) प्रसाधिका, (2) अलङ्कारि

BEAUTIFUL (1) सुन्दर (री, र), (2) रमणीय (ता, य), (3) कमनीय (ता, य),
(4) शोभन (ता, न), (5) आर्य (f र्नी), (6) कान्त (ता, न), (7) प्रिय
(ता, य), (8) मधुसूत (ता, य), (9) अभिराम (ता, य), (10) मनीष
(ता, य), (11) by सु m comp, a girl with a b face सुमुखी, Pb oh,
what a b. morning अही रमणीयता पदार्थस्य, Dh, oh, what a b
place अही रमणीयकमल Na i

BEAUTIFULLY (1) सुन्दरम् (2) आर्य, (3) शोभनम्, (4) by the adj

BEAUTIFY (1) भवयति (भव, c 10), (2) प्रसाधयति (c of सिध्) v TO
ADORN

BEAUTY (1) शीन्दर्यम्, (2) चारुता (=loveliness), (3) रमणीयता (=plea-
santness), (4) शोभा (=splendour), (5) रूपम् (=b of person),

(rare) Me 1 15 N B This verb in connexion with अल्, is (a) often expr by verbs of motion with corres. subjs & *became very sorry* पर विपादयमान्, P 1 2, *b s an object of hatred to the people* ज्ञेयतां याति लोके, P 1 3 *b s of no use* वज्रति व्यर्थकताम् Si xv 43 (b) and by verbs meaning to produce *b ing very sorry* समुपश्रान्तीका, K (115) *face became terrible* चान्नं क्रूरमजनि, Si xv 8 (c) and sometimes by verbs meaning to obtain *became surprised* विद्यमानपदे K (d) by inceptive verbs *to b congealed* घनीभवति

BECOME (v t) (1) युज्यते (pass of युज्) (with gen), (2) उप पद्यते (पद c 4) (with gen) Better by the अल् s अनुद्रप (पा प) सदृश (मी म्) उपपद्य (ता त्), युक्त (ता, त्), etc (with gen or in comp) *we are going to act in a way, b ing our prowess* गच्छामीत्य विक्रमादुपपन्नाचरितुम् Ve 1, and *what b s such love* ईदृशस्य चतुराणाम् सदृशम्, K, *this does not b men like you* अनुपपन्नमिदं भवतिष्यामीत्येव Ve III

BECOMING (adj) (1) उपचित, समुचित (ता त्), (2) उपयुक्त युक्त (ता त्) & SUITABLE

BECOMING, IT IS चान्न it is not b (for n) to speak now समप्रधानम् वक्तुम् Si 11 70

BECOMINGNESS (1) भीषित्यम् (2) योग्यता, (3) क्षाम्यत्वम्

BED (subs) I For sleeping (1) शय्या (best equat) a soft feather *b* हस्तमूलमभोजनमय्या D 11, *making h s bed* उपरयय्य शय्या D 5, *leaves your b* सुष शय्याम् R 1 66, *confined to b* शय्यागत (ता त्) or शय्यादत्ता (ता, त्), (2) भवनीयम्, (3) तन्त्रम्, (4) शय्या (5) शयनम् *got out of b* शयनान्नादुत्थित (ता त्), S xi 7 (more commonly) सुशोध्यित (ता त्) Sa (6) भीषीरीयम् (rare) I b defler of a preceptor s b युक्तत्वन defler of others s b ls पारमर्षिक D to go to b गे (शो c 2) & TO SLEEP —II Marriage q v विवाह —III Stratum, layer q v भित्ति (?), in gold bedded s n its वाचनभित्ति

सानुषु Ki v ३ —IV Bottom of a stream (1) तलम्; (2) चधीनाम

V Garden bed बस्तर or छस्तर

BEDABLE (v t) (1) सिद्धति (विच्, c 6), (2) उचति (उच c 1) v to
SPRINKLE

BEDABE (v t) लिम्पति, ति, (लिम्प्, c 6) v to BE SMEAR

BED-CHAMBER (1) मदनगारम्, (2) मदनगृहम्, (3) वासगृहम् [Properly speaking, these words mean houses, as the Hindus had and even still gen have separate houses for sleeping *मदनकोठ would be exact equiv]

BED-CLOTHES, BEDDING (1) मयीपस्त्रम् (m. pl), (2) मयीपस्त्राणि
(n pl)

BEDDECK (v t) (1) ति भूषयति (भूष, c 10), (2) मण्डयति (मण्ड, c 10)
v to ADORN

BEDREW (v t) v to MOISTEN Ph her breast bed with drops of tear
अश्रुनिन्दुतारकितपयोधरा, D 11

BED HANGINGS वितानम् v CERTAINS

BEDIM (v t) v to DIM, OBSCURE

BEDIZEN (v t) no exact equiv मण्डयति (मण्ड c 10) v to ADORN

BEDLAM (subs) *बाबुलायन v MADHOUSE

BEDLAMITE (1) वानुज (बा, ल), (2) वन्द्य (बा ल) v MAD MAN

BEDRECH v to DRENCH

BED-RID, BED RIDDEN (1) मथ्याजत (ता, त), (2) मथ्यापक्ष (बा, ध)

BED-ROOM मदनगारम् v BED-CHAMBER

BED-SHEET (1) मयीतरश्मद्, (2) चासरोपम्

BED-STEAD (1) पर्वद्, (2) घट्टा, a small b अट्टिका

BED TIME (1) मदनकाल, (2) मथ्यागमनसमय (2)

BEE (1) शुद्रा (2) सरसा, (3) मधुमविका as bees follow their queen
यथा मधुहाराः मधुमविका अनुवर्त्तन्ते, D 1

BEE EATER *सरघामुज (m), मधुमखिकायिन् (m), पयिविशेष

BEE HIVE (1) दल्लक , (2) करण्ड , (3) मधुकोष

BEECH इक्षविशेष B nut *वीक्षसम्

BEEF गीमासम् Poast b *गुण्यगीमासम् Boiled b *उण्यगीमासम् Salt b

*लादणगीमासम् A b steal *भृष्टगीमासखण्डम्

(3) चदन , (4) चदे II, Of time (1) पुरा (=formerly q v),
 (2) पूर्वमेव, *not seen or known or felt b अपूर्व* (जा, ज्ञे), *not heard b*
अश्रुतपूर्व (ज्ञा, ज्ञम) N B Observe the cons of यावत् न तावत्
b the Demons laughed in this way, His (step) found no measure in
the sl. यावदित्यामहस्य दानरायावदस्य य ममो नमस्तस्मै, Si XIV 75, see
 also B XII 4 Si I 12

BEFORE HAND (1) आदेव, (2) पूर्वमेव, (3) प्रथममेव, (4) आदादेव

BEFORE MENTIONED पूर्वोक्त (जा, क्त), (2) प्रागुक्त (जा, क्त), (3) पूर्वोदित
 (ता, त)

BEFOUL (1) मलिनयति, (2) कलुषयति, (3) दूषयति v TO SOIL

BEFRIEND (v t) अनुकूलयति (nomi) v TO AID, FAVOUR

BEG (v t) (1) निश्चये (निश्च् c 1), (2) निश्चां यावते (याच्, c 1) etc

BEG (v t) (1) अग्रणि वद्धा (=joining the palms) or जाग्रुष्या स्थित्वा
 (=kneeling) or पादयोः पतित्वा (=falling on one's feet) निब्रूयति,
 विज्ञापयति etc (=to inform, q v), (2) याचते v TO ASK Ph
 to b the question प्रथिय प्रमिल परिग्रह्यति (पद् c 9) etc (?)

BEGOT (v t) (1) जनयति उप, प, रि, (c of जन्) (lit anfig) b t ng
 a child by her जनयित्वा मुत तस्या M III 17, (2) एन् पादयति, घृष्टन्,
 (c of पद्), the child that a Brahmin lost IIj b a h j a Sudra son as
 य ब्राह्मणस्य भूदाया कामादुत्पादयेन् सुत, M v TO BRING FORTH, PRODUCE,
 CAUSE

BEGOTTEN (1) जनयित (m), (2) जन्म, (3) उत्पादक v FATHER

BEGOTTING (subs) (1) जननम्, (2) प्रजननम् (3) उत्पादनम्

BEGGAR (subs) I A mendicant (1) भिक्षु, (2) भिक्षुक (को f) II

A very poor person (1) दरिद्र (दा द), (2) अकिञ्चन (जा, न) v

INDIGENT —III One who begs (1) याचक, (2) वनीवक्त्र v SOLI-
 CITOR

BEHOAR (v t) दरिद्र (दा, द) or निःस (जा धं) करोति (क, c 8)

BEGGARLY (adj.) : कृपण. (बा, र्थ) (?) : v. MFAM, CONTEMPTIBLE.

BEGGARY . दारिद्र्यम् : v. POVERTY, INDIGNECE.

BEGGING (sub*) : (1) भिक्षा , (2) भिक्षणम् , (3) भिक्षाटनम् (going about b.)

BEGINS (v.) : (1) आ-रभते, प्र- , समा- , (रभ्, c. 1.) *the low people do not b. from fear of obstacles* प्रारब्धे न खलु विघ्नयेन दीपै , Mu. II. ; (2) प्रवर्त्तते (वृत्, c. 1.) (with inf. or loc), *began to weep* रीदितुं प्रवृत्ता, Sa. v. , *the singing is begun* प्रवृत्तं गद्गीतकम्, Mal. I. ; (3) उप-क्रमते, प्र , (क्रम्, c. 1.) (gen. with inf), *began thus to speak* बहुमिदमुपचक्षते च , K. XIII 33. ; (4) प्र-सीति (सु, c. 2.) (rare), *b. the holy ceremony* प्रवृत्तं कर्म धर्मम्, B. II. 23 , (5) प्र-कुर्वते (कृ, c. 3.) (rare), *began to speak* उदीरयितुं प्रवक्षे, N. XIII. 15.

BEGINNER I. One who begins (1) आरभ्य (f. भू), (2) उपकन्य (f. नी). II. A novice : q. v. ; नवम्भान (f. नी).

BEGINNING (sub*) I. Commencement (1) आरम्भ , (2) प्रारम्भ ; (3) समाप्तम् . —II. The first cause : आदि , *you are the b. of the world but you yourself have no b., you are the end of the world, but you yourself have no end* जगदादिरनादितु जगदनी निरन्तक , Ku. II. 9. : v. CAUSE, ORIGIN —III. The first state : आदि , *in the b. (God) created water* अप एव समर्जादौ, M. I 8. ; *I want to hear from the b.* आदिन श्रीगुरुभक्तानि, Mu. II. ; *from the b. to the end* आद्यतः (ता, त). —IV. Rudiments : q. v

BEGIND (v. t) : I To gird : q. v. —II. To encompass : q. v. : परि-वेष्टते

BEGONE (interj.) : चवेदि, अपसर, etc (imper. dual sing).

BEGUN (adj) : (1) कुरुषित (ता, त) , (2) दूषित (ता, त). II. *with dust* धूलिधूसरित (ता, त) :

BESCRUDGE : v. TO CRUDGE.

BEGUILE (v. t.) : I. To cheat, deceive : q. v. . वि-प्रलभते (लभ, c. 1). —

II Of time Ph *b d the day with various anecdotes* विविधानि
कथाभिर्विनीयमानस्त दिवसमवाहयन् K

BEGUILER वधक \ DECEIVER

BEHALF OF, IN OR ON (1) चर्दम्, *on my b मदर्थम्*, (2) हते (with gen.),
on b of the Sudra बुधलस हते \ FOR, ON ACCOUNT OF

BEHAVE (v i) (1) आचरति (चर, c 1), *the king b d very ungentle-*
manly towards Sakuntala तेन राज्ञा शकुन्तायामनार्थमाचरितम्, Sa iv ,
(2) वर्तते (वृत्, c 1) (with loc), *b politely towards him* अस्मिन् विनयेन
वर्तताम्, U vi , *b towards the other wives as dear friends* क्व
प्रियसखीभूति सपत्नीजने Sa iv , (3) व्यवहरति (वृ, c 1), *what (he) b s*
towards me by (asking for) an interchange of acts कथं कार्यमिति भयम्
मयि व्यवहरति Mal i , (4) यतते, य, (यत्, c 1) (to b persistently),
you should b in such a way that she will be soon your worthy
attendant तथा प्रयतितव्यं यद्येवमतिविरमुचिता परिचारिका ते भवतीति, K

BEHAVIOUR (1) दृति , (2) आचार , (3) व्यवहार

BEHEAD (v t) मिर or मूर्धानं or शीर्षम विनति (विह c 1) or हनति
(हत or c 1) or लुनाति (लु c 1) (with gen)

BEHEADING (subs) (1) मिरच्छेद , (2) शीर्षच्छेद , (3) मूर्धच्छेद

BENEST (sub*) (1) आज्ञा , (2) निर्देश \ COMMAND

BEHIND (prep) I At the back of (1) पृष्ठ (with gen) , (2) पृष्ठ
(with acc) , (3) पश्चात् (with gen), *b them* तासां पश्चात्, Ku Ph *from*
b the bushes लतापत्रिहित (ता, त) Sa xii II In a state of inferiority
to (1) नीच (पा, च) (2) अधः (पा, स) \ INFERIOR

BEHIND (adv) (1) पृष्ठ (= on or from the back), *sluts the*
king's eyes from b पृष्ठेनादृश राज्ञी लोचने रुदृषीति, V xii , (2)
पश्चात्, *from b* पश्चादेव, V xii , *putting b* पश्चात्क्रिय K xvi 42

BEHOLD (v t) (1) पश्यति (इम c 1) , (2) चक्षुः लोचयति वि, (लोच्, c 10)

V TO SEE, LOOK AT

BELIEF (sub) I Crede ce (1) विश्वास *certly f b* विश्वासदीप्त
(या य) \ CREDIBLE (2) प्रत्यक्ष II Pel_os faith (1) श्रद्धा
(^o) विश्वास (3) आत्मसत्यम् (4) आत्मिकशक्ति III Doct ne c n on
q \ मतम् IV The object of bel f expr ly the verb
ghosts are the bel of of fools *मूया भूय विश्वसति

BELIEVE (r 1) I To have faith n (1) विश्वसिति (यन c 2) (n th
loc) *clen does a rry n b in man* इति विश्वसिति कुव कुमारी \ v
190 (2) प्रत्यक्षि (इ, c) (n th acc) *every body b s n the ex*
tence of I s elf सर्वो ज्ञात्मानि प्रत्यक्षि S II To think s ppo e
q \ (1) सम्भावयति (2) मन्वा (मन् c 4)

BELIEVE (r 1) (3) प्रत्यक्षि *f you dont b me* यदि मन वचने न प्रत्यक्षि
Ra (2) विश्वसिति *so that H s H g l e s would b* यद्यपि न विश्वसिति
A r (3) अद्वयति or अद्वय (य c 3) *who s il b the real just*
क अद्वयति भूतायम् Ur 1 (4) सम्भावयति (c of भू = to ti b
posibl) *To ell b that the Va jja ling soll the o nan nt*
भावे भूवचनिकय वरपत्नी की भाव सम्भावयम् Ur \ I b I dont b
I s चय मी-प्रत्यक्ष

BELIEVER (subs) (1) श्रद्धालु (2) विश्वासिन् (n) (3) आत्मिक (a rel
g ones b)

BELL घण्टा *to r ng a b* घण्टी वादयति (c of वद) *small t nklng b s*
किद्विषी B n n r v BELL FINGER

BELL FOUNDER *घण्टाकार

BELL-FOE DRY *घण्टासम्मानयामा

BELL METAL *वीर्य तावचनिकविश्वीयवानुभ* कांस्यम् (properly an
alloy of copper a zinc)

BELL RINGER (1) घण्टावादनक (2) घण्टागाय (3) आत्मिक

BELL (1) घण्टी (2) मतकादिनी (3) वराचिन्नी

BELLES LETTERS अक्षरालिखितम् v LITERATURE

BELLIGERENT, (1) युध्ममान (ना, न) , (2) रणानियुक्त (जा, क)

BELLOW (v 1) नटति (नट्, c 1) v TO ROAR, SOUND

BELLOWING (subs) (1) नटितम्, (2) नटनम्, (3) गर्जनम् v ROARING

BELLOWS (1) भस्त्रा, a black smith's b कृष्णकारभस्त्रा, II, (2) रति, (3) चक्षुषस्रिका

BELLY (subs) I Of an animal (1) उदरम् (2) कुचि, (2) तुन्दम्
A (4) विविण्ड, A Oculo has a big b तुष्टिज or विविष्टिल (सा,
स) II The womb q v कुचि III The stomach q v

BELLY, BELLY OUT (v 1) v TO SWELL OUT, PROJECT

BELLY ACHES उदरयत्नम्, Sr, उदरवेदना

BELLY RISE उदरवापम् v GIRTH

BELLY FULL (adv) आकण्ठम् (=up to the neck) *Hej etc b* प्रसौमिरा
कण्ठमभीजि N XVI 9:

BELONG (v 1) I To be the property of expr by the gen with
भूgen understood *it is said that a fell b to him who clears
the jungle* स्थापित्वेदकस कदारमाहु M ix 41 v BELONGING TO,
HAVE II To relate to concern q v

BELONGING TO (is adj) (1) by—ईय deriv, b to another अन्तर्दीय
(या, य) b to a king राजर्दीय (2) by—य der b to the
season आर्तद (बी, य) b the next world पारलौकिक (बी, क)
(3) by—य der b to one's father पित्रा (यत्र यत्र) b to a cow
गव्य (या य)

BELOW (adv) I Of place (1) अधस , (2) अधस्तात् (from b) (3) अधोनाग (not of motion) , (4) नीचे v down II In the regions of the dead (1) अधोलीके , (2) अधोभुवने III To those regions अधोलीक etc

BELT (sub^v) मेखला (also = sword belt) v GIRDLE

BELT (v t) v TO ENCOMPASS

BEHOAV (v t) (वि-लपति (लप् c 1) , b s the loss of his son पुत्रशोकेन दिवपति b s the death of his brother भावमरणान् विलपति or भावमरण शोकेन दिवपति (2) अनुवीचति (यच , c 1) (rare) I b my fist भावमनुशोचामि (3) परिदिवति (दिव , c 10) (rare) v TO LAMENT, BEWAIL NB observe that only (2) takes a direct object

BENCH I A seat no equiv पीठ पर , फलक etc may be used II The seat of justice (1) धर्मासनम् (the personal seat) , (2) अधिकारमण्डप Mr ix , (3) व्यवहारमण्डप , Mr ix

BENCHER (of an inn of law) *सभासद

BEND (v t) I To inflect (1) नमयति , आ , च , (c of नम्) , a bow not bent before अनुनमितपूर्वम् R xi 71 , (2) आवजयति (वृज् c 10) b ing the boughs आर्ज्यं शाखा , R xvi 19 , (3) वक्रीकरोति (कृ , c 8) (=to curve) , (4) मुञ्चति , आ , वि , (मुञ्च , c 6) b ing his neck शिमुञ्च कण्ठ , N vi 12 , (5) जिह्वयति (nom) (rare) Pl (a bow that has been) bent वक्रीकृतम् Ku , मण्डलीकृतम् or आविर्मण्डलम् , hi (धनु) II Fig to subdue q v (1) नमयति , R , (2) आवजयति D III To apply or exert q v I h to b one's m nd मनी ददाति (दा c 3) , to b the brow भ्रूमङ्क करोति

BEND (v i) I To crook or be curving (1) नमति , च , आ , (नम् , c 1) , (2) by भवति and any one of the adj s given under CROOKED CURVED II To bow q v नयति III To be closely directed Pl bent on reaching परिविवर्जीयु (Lufn) bent on realisation of जिघांस *

(min.) or विहायरादयः (घट, अ), *bent on religion* धर्मपरायण (घट, अ').

BEND DOWN • I. Trans. - अवनमति, आ-, (c. of नम). II. Intrans. : अवनमति, आ-, (नम, ० 1), *head much bent down with sorrow* दुःखेन अमानस विर, ६१.

BEND (subs.) : of a river (1) वर्त, (2) वह. ; (3) उद्वेग. [वकीकरणम्. **BENDING** (subs.) : (1) नति ; (2) नमनम्, अर, आ-, , (3) आर्जनम् ; **BENDING** (adj.) : 1. c. over hanging - पदमः (आ, अ)

BENEATH (prop) I. Under : (1) अप- or अपस्तान् (with gen.) or by the adv. अप ए - (आ, ए), *b. the banyan tree* नवीपक्ष्यापस्तान्, P. 111. 4. ; (2) तले in comp., *b. the bed* वर्यद्वतले, H. Ph. *b. a tree* वृक्षम्, V. 8. II. Fig : Ph. *our country sinks b. his yoke* *तस्य पीडनेनापीतस्तत्पक्ष्मे, III. Lower in rank etc. . अतु (with acc.) *the Gods are b.* Vishnu अतुददि तुत, S. k. v. LOW, INFERIOR. IV. Unbecoming, unworthy of - expr. circum. **he thinks it b. his dignity to converse with me* *ममैर्मां सभापक्ष्मापीतं मन्वते.

BENEATH (adv.) (1) अप- , (2) अपस्तान् : v. BELOW.

BENEDICTION . (1) आशिष् (f) , (2) आशीर्वाद : v. BLESSING.

BENEFACTION : v. BENEFIT, DONATION.

BENEFACITOR (1) उपकारकं (m.) ; (2) उपकारक- ; (3) उपकारिन् (m.) ; (4) दितकारिन् (m) ; (5) पित्रहृ.

BENEFACTRESS : (1) उपकारिणी, (2) उपकारिणी, (3) दितकारिणी.

BENEFICE : दृष्टि . *A b of clergy man* . कतिपयं पुरोहित (f).

BENEFICENCE : (1) परीपकारिता , (2) दानशीलता (=munificence q. r.).

BENEFICENT I. As applied to men (1) परीपकारिन् (f. जी) , (2) परीपकारक (जा, ३) , (3) दानशील. (आ, ए) (=munificent : q. r.). II. As applied to acts etc. - (1) दितकर (री, २) , (2) दितकारिन् (f. जी)

BENEFICENTLY v. BENEVOLENTLY, KINDLY, LIBERALLY.

BENEFICIAL : Ph. *b. results* फलप्रदानि; *b. exertions* हितचेष्टितानि :
V. PROFITABLE, USEFUL. *To be b. to or for* हिताय (with gen) :
agriculture is b. for the whole human race कृषि. सर्वलोकहिताय : **V.**
GOOD (subs.).

BENEFICIALLY : **V. PROFITABLY, USEFULLY.**

BENEFICIARY : (1) हितभुक् (mfn) (?) ; (2) वृत्तिभोगिन् (f. नी) (?).

BENEFIT (subs.) : **I.** An act of kindness, a favour conferred :
 उपकारः, *like b.s conferred on bad men* उपकार द्वासवि प्रवृत्तः, Ki. xiii.

33. II. Advantage, profit : **q. v.** : (1) उपकारः ; (2) हित, *for*
public b. प्रकृतिहिताय, Sa. vii.

BENEFIT (v. t.) : उपकरोति (क, c. 8.) : **V. TO PROFIT.**

BENEFIT (v. i.) : **V. TO PROFIT.**

BENEVOLENCE : (1) हितेक्षिता ; (2) परोपकारिता : **V. GENEROSITY.**

BENEVOLENT : **I.** As applied to persons : (1) हितेक्षिन् (f. श्री) ;
 परोपकारिन् (f. श्री) : **V. GENEROUS.** **II.** As applied to acts,

institutions, etc. (1) हितकर. (री, र) , (2) हितकारिन् (f. श्री).

BENEVOLENTLY : (1) हितेक्षया ; (2) हृपया (=kindly. q. v.).

BENIGHTED : **I.** Lit : Ph. *ice were b. in the wood* वन पश्चाच्छा-
 निराजगाम. **II.** Fig., of mind etc. . (1) तिमिरावृतः (ता, त) ; (2)
 तमोवृत. (ता, त) .

BENIGN, BENIGNANT : दयालु (mfn.) : **V. KIND, GENEROUS.**

BENIGNITY : **I.** Kindness : **q. v.** : दयालुता. **II.** Salubrity : **q. v.**

BENIGNLY : (1) सदय (=kindly : **q. v.**) ; (2) सौमन्येन (=graciously).

BENIGNON : आभिस् (f.) : **V. BLESSING.**

BENT (subs.) : **I.** Flexure, curvity : (1) नतिः ; (2) जिघ्रसा ; (3) वक्रता.

II. Slope, declivity : **q. v.** **III.** Inclination, disposition : **q. v.** :

भार. **IV.** Particular direction or tendency : **q. v.** **V.** Bent-

grass : दूर्वा.

BENUMB • (1) जडीकरीति or जड्यति (nomi.), (2) सभ्राति (सम्भ्र., c. 9).

BENZOIN : (1) कपित्थैल, (2) चमपुष्पम्, (3) गैलीबं.

BEQUEATH • (1) ददाति or यच्छति, प्र, (दृ, c 3 or 1.), (2) प्रतिपादयति, (c of पद); (3) मगर्षयति (c. of. च्च.) *N B* Those words simply mean *to give* when precision is wanted, some qualifying words must be added *beid all his personal property to me* * सर्वं अस्यावर-
गम्यत्तीर्णमिच्छापतेषु प्रदत्तवान्

BEQUEST • दानं (=gift. q v), (or precisely) *रक्षापक्षेण दानं

BEREAVE (v. t.). (1) विधीजयति (युज, c. 10), *you will be bereft of your dear wife* विधीयते वद्वभया, N. 1 133, (2) विधीजयति (ई. of द्विपु).
v. TO DEPRIVE.

BEREAVEMENT : (1) विधीज., (2) विधीज. v. DERIVATION, SE-
-TERATION.

BEREAVE • (1) विधीज., (2) विधीज., (3) विधीज., (4) विधीज.

BEREAVOR • जम्बीरमानीमृच्छतिनेप

BEREY no edit. • वादक

BERTH : I. Anchorage q v. II. Cabin : q v. कोठ (१). III.
A place, situation • q v. • पद.

BERYL • लविविषय, मोमेद (?).

BESIEGE • प्रायेयते (चर्च, c. 10) • v. TO LEE, ENTREAT, IMPELOR

BESIEGE : युज्यते v. TO BECOME (v. 1).

BESIT I. To besiege, block up : q. v. • दपति (दृ, c. 1.) II.
To harass, perplex q v. • दापते (दा, c 1.) III. To encompass :
q v. : वेष्टते, पति, (वेष्ट, c 1.) IV. To set on or in : q v. : कुर्वति
(कुर्व, c. 16).

BESPREW • v. TO CURSE.

BESIDE (prep.) : I. Near, by the side of : q v. • पात्रे (with gen)
• her father पितृ पात्रे, Ku vl. 44. II. Over and above • v. re-

SIDES III Not belonging to बहि (with abl) *b my theme*
प्रबन्धाद्वि or प्रबन्धस्य बहिर्भूत (ना न)

BESIDE ONE'S SELF (1) हस्तजान (ना न) (2) विग्रहवेतन (ना, न)

BESIDES (prep) (1) by a comp with मित्र (ना न) or व्यतिरिक्त (ना, न) *b this another misfortune has befallen us* एतद्वि or एतद्व्यतिरिक्त
व्यसनमपरमव्याकुलमापन्नित्, (2) विहाय, अपचाय etc (with acc), *I have no other friend b you* स्वामपचाय ममापरी वस्तु नास्ति

BESIDES (adv) expr by चय (या यत्) or अपर (रा, र्) or by the
prop *are there any here b क्रियमाणे उन्नि*, *I give you a horse b*
एतद्व्यतिरिक्त घोटेकं सुखं ददामि v also MORE OVER

BESIEGE (v t) बध्ति उप, च, (रध c 1), *b d Champs हरिष चम्पा*
D II, let (the Jadavss) *b Mahishmati* माहिषमतीसुपरम्बन्तु
Si, II 64

BESIEGE (1) चररीष, (2) चररीष (na) (?) (3) रोषिन् (m) (?)

BESIEGING (subs) (1) रोष (2) चररीष, (3) उपरोष, (2) रोषणम्,
चररीषणम्

BESMEAR (v t) लिम्बति, रि, चा, समी, उप, च, (लिप् c 6) v
TO ANNOINT

BESOM (subs) सम्मार्जनी ~v BROOM

BESOT (v t) मीहयति (c of मुह) v TO STUPIFY IMPELDATE

BESPATTER (v t) (1) चम्बुयति (उच, c 1), (2) चमि विचति (चिच
c 6)

BESPEAK (v t) I To order before hand Ph *I bespoke a vessel to*
carry me to London "पूर्वमेव भवादेयि वाज यात्राय लुछने" v TO EN-
GAGE, HIRE II To betaken q v (1) कथयति $Str^{+} \frac{1}{2}$ (2) वदति
(रद c 1) (these e gns) *b his death* न वदन्ति यत्तापुत्रम् Str^{+} , (3) वाद-
यति (c of विद्), L III To address q v भाषति (भाष, c 1)

BESPREAD v TO SPREAD

BESTRINKLE (v. t.) : (1) अभिविधति ; (2) अभ्युचति : v. TO SPRINKLE.

BEST (adj.) : super. of good : q. v. Ph. . *to the b. of one's ability*
 दास्यन्ति .

BEST (adv.) : v. WELL.

BESTIAL (adj.) : v. BEASTLY.

BESTIALITY, i. e. unnatural connection with a beast : (1) पशुमनम् ;
 (2) पशु मैथुनप्राप्तम्, V. s.

BETTER ONESELF ; (1) चतरे, प्र-, (पृ, c. 1.), (2) चतरे (पृ, c. 1.) :
 v. TO EXERT.

BETOW (v. t.) : I. To give, grant : q. v. ददाति (दा, c. 3.). II.
 To give in marriage : ददाति, प्र- *she should be b^{ed} on him when*
she functions यथास्मिन्नेव समुपै देया. D vs. III. To apply, use ;
 इ, इ, v. : प्रयुजति (पृ, c. 1.). IV. To deposit, store : q. v. नि-
 ददाति (दा, c. 3.).

BETOWAL : (1) दानम् , (2) प्रदानम् , (3) परिपादनम्

BETOWEN : (1) दातृ or कदातृ, (f. बी), (2) द or प्रद (f. दा), in comp.,
b. of money प्रदः (इ. ५)

BETEL-NUT (1) पूरुम्, (2) युवाकम्, (3) वाय्मूलम् B tree (1) पूरु ,
(2) क्रमु , (3) युवाक

BETHINK ONESELF स चिन्तयति (चिन्त, c 10) V TO REMEMBER,
REFLECT

BETIDE (v t) V TO HAPPEN, BEFALL

BETIMES (adv) I Reasonably q v समये II Soon q v
शीघ्रम्

BETAKEN (v t) सूचयति, चा वि-, (सूच, c 10) V TO FOREBODE

BETRAY (v t) I To give up treacherously Ph *bed the fleet to the pirates* *सविश्रवात् पीतावलीं दत्तुं हस समर्पयामास (c of क), do

* $\frac{3}{4}$ not *bed your trust* ना विश्वासं यपो (दन् c 2) or माची (भञ्ज, c 1)

II To disclose q v भिन्नयि (भिद c 1) *bed the secret* रहस्यं विभेद III To mislead, expose, or indicate q. v IV. To deceive q v

BETRAYAL Ph *the b of a city* मनुदत्ते नगरसमर्पणं v TO BETRAY.

BETRAVER (1) विश्वासघातक (=traitor), (2) वधक (=deceiver) Ph *where is the b of the city* कस विश्वासघातक, यो नगरं मनुदत्ते समर्पयामास N D note that in such cases (1) or (2) simply will not do

BETROTH (v t) (1) ददाति (दा c 3) (only of b al by the father or guardian of the girl) *I apprehend she is already bed* दत्तपूर्वत्वां यद्वान् Ma, (2) प्रतिपादयति (c of पद), Si

BETROTHAL (1) वाग्दान (=verbal b of a girl by her father or guardian), (2) विवाहसम्बन्ध

BETROTHED (adj) (1) दत्ता or वाग्दत्ता (a girl b by her father or guardian), Da com, (2) प्रतिपादिता, *bed wife* प्रतिपादिता वधू, S xvi 49 (3) प्रतियुक्त (ता, स) (=engaged, promised) $\frac{3}{4}$ N B The person to whom one is b is put in the dat

BETTER (a ly) I Comparative of good q v II Preferable Ph.

b (to have) *a* learned enemy than a stupid friend परिशील्यि वरं
 शत्रुर्न भूषो हितकारक, P 1 21., *b* to die than to mix with low
 people वरं मापस्यामी न पुनरधमानामुपमम, H 1., *b.* to keep silence
 than to utter a lie वरं कोर्मं काव्ये नव वपनमुक्तं यद्वृत, H. III In
 improved health Ph are you *b* ? oh, yes, a little *b.* यदि ते
 लघुमन्त्रापायशानि ? यद्भी यस्मि विशेष, Sa, III

BETTER OFF, BE V WELL OFF, BE.

BETTER (subs) I Advantage or victory q v Ph to get the
b of an enemy शत्रुमभिभवति (भू, c 1) II Improvement q v.
 III In pl superiors गुरव (m pl) Ph your *b* s in knowledge *
 तदधिकग्राहकम्पदा

BETTER (v) TO Mend, IMPROVE

BETTER (adv) V WELL Ph I love you *b.* than self *सर्व्यं
 प्रायेभ्योऽधिकमनुत्तम

BETWEEN, BETWILT (1) by the gen (not of time), the distance *b*
 the Hemakuts and the Vindjas is very great विप्रलटनन्तरं हेमकुट-
 विन्ध्याचलयो, K, the space *b* the divine rivers Sarasvati and
 Drishadvati सरस्वतीदृषद्व्योर्द्वेनयोर्बिन्दन्तर, M 11 17, enmity *b* us
 तस्य च मम च वैर, D 11, the conflict *b* the two important duties
 विपतिवैधनं गुरुवीर्य कार्ययो, Si 11 6, (2) मध्ये or चान्तरे (with
 gen) (of time and occasionally of other relations) middle age
 is *b* sixteen and seventeen years यौवराज्यवर्षान्तरे मध्य वय, Sr.

BEVERAGE पानीयं V DRINK

BEVY, I. Of ladies etc गण II. Of birds कुलम् V FLOCK

BEWAIL (v.) वि लपति (लप्, c 1), what are you *b* ing for किमर्थं विलपसि
 V TO LAMENT, WEEP, GRIEVE.

BEWAILING (subs) (1) विलाप, (2) परिदेवनं, (3) क्लमन. V.

LAMENTATION

BEWARE no exact equiv. *b of him* तस्मिन् वदन्त्यासी मा भव, *b.*

of your servants that they may not deceive you तथा प्रयत्नेन यथा
न वदन्ति सेवके, *b of your steps* सावधान परिक्राम v CARE

BEWILDER (1) सं मोहयति (c of मुह्), (2) जडोक्तीति (क c 8) or
जडयति (norm), (3) सं भ्रमयति (c of भ्रम्), (4) विह्वलोक्तीति (क, c 8)

BEWILDERED (1) सम्भ्रान्त (ना, न), (2) विह्वल (वा, व), (3) कि-
कर्तव्यनामूढ (दा, ट) (=not to know what to do), (4) भ्रमय-
(त्वा, थ)

BEWILDERMENT (1) भ्रम, (2) वैलस्य, (3) सम्मोह v PERPLEXITY

BEWITCH I To charm or fascinate (1) मोहयति, परि, वि, न,
(c of मुह्), *let not C pillb you* मा भूमुह्यत धनु भवत्तमनस्यजन्मा Ma
r, (2) जडयति (मद c 10) *which I the heart मनो मदयति ये,*
Ma r II To fascinate by magic (1) मोहयति, (2) सम्मो-
होक्तीति (क, c 8)

BEWITCHER v ENCHANTER

BEWITCHING (adj) मोहन (नो or ना न) v CHARMING

BEYOND (prel) I On the further side of Ph *b at a desolate*
forest and b that the mount Kalisa मत परतो निर्धनपुष्करणी,
वधानिकप बोधावगिरि, A., *b the range of speech and mind* अतीत्य वाचा
मनसाय नीचर, Ki xviii 41 II Farther than, past Ph
this is b is इदमपेक्षमप्य, it was even b my expectations
मनोरवानामप्यभूमि, Sa vii, *it is more अतीत्य, who is b our senses*
अतीन्द्रियाय, M n, *not rally b any one's comprehension* निसर्गदुर्वोध
(धा, थ), *but Ph b the seas is e out of the country* दीपान्तरे
(not समुद्रपारे which =on the coast of the sea)

BEYOND (adv) *is e yond r q r दूरे from b दूरत*

BEYOND, CO or PASS (1) अतिव्यावृत्ति (कम् c 1) (with acc), (2)
अनेति (इ, c 2) (with acc).

BEZEL *रत्नाधार, चन्द्रदीवजस्य रत्नप्रतिधानभास [पञ्चपाद .

BIAS (subs) I Inclination q v प्रवृत्ति Pariality q v

BIAS (r t) (1) आकर्षयति (c of वन), M n , (2) मन्त्रीकरोति (क, c 8),

my heart is bad by (your) good qualities बद्धीकृत म हृदय गुणीषै ,

Ki III 12

BIB * (वाचकस्य) चरम्बद्

RIEGER (subs) (1) दुराप (पा, प) , (2) मद्यप (पा, प) v DRUNKARD

BIBLE कृतीयधर्मपुस्तक

BIBLICAL (adj) expr by comp, b erudition *वाचस्पत्युत्थम्

BIBLIOGRAPHER पुस्तकविद्यागिरद and sim comp c

BIBLIOGRAPHY *पुस्तकविद्या, पुस्तकानां सुदाडनादिनिर्वायकशास्त्रम्

BIBLIOMANIA *दुर्बलप्रवृत्तिमद्यपीत्याद and sim comp c

BIBLIOMANIAC *दुर्बलपुस्तकस्यहमीत्यादिन् (f नी,) and sim comp s

BIBLIOTHELIST *पुस्तकक्रिष्ट (f नी) v BOOK SELLER

BIBULOUS (1) जलपीषक (का क) , (2) जलपीषक (वा, क) (?)

PICKER (r t) वि-वदति (वद c 1) v TO WRANGLE

BICKERING (subs) (1) कलह (2) विवाद , (3) बन्दुम्

BID (r t) I In auction *वदति (वद, c 1) I will b even hundred

rupees for the horse *अनृप्यमुद्रवाप्य जीषासीति वदामि II To

request, tell q v Ph to b defiance v TO DEFY, to b

welcome स्वागतमिति वदति, to b adieu v ADIEU

BIDDER (subs) (1) *वादिन् (f नी) , (2) विनीतु (mn)

BIDDING (subs) *वाद , विदीपावाद

BIBENIAL (adj) द्विवर्षीय (पा, क) , (2) द्विवर्षिक (की, की)

BIR (subs) (1) शयान , (2) शयान , (3) क

BIRISTOG (subs) (1) पीवृष (mn) , (2) पेवृष (mn)

BIRIFICATION Ph near the b of the mer घन नदी बवी प्रवाह्यी

*भिरा हस समीपे

Big (adj) I Large huge q v (1) बृहत् (f स्त्री) (not appl cable to men), (2) बृहत्काय or महाकाय (या य) (=large-bodied) (3) महाप्रमाण or अतिप्रमाण (या य) (=of large height), a b man महाप्रमाण पुरुष K, saw the b (horse) *Indra, sudha* अतिप्रमाणमिन्द्रायुधमदासीत K II Pregnant (lit and fig) q v III Boastful q v

BIGAMIST I The man (1) द्विभार्य, (2) द्विपतीक II The woman *द्विभर्तृका वर्तमाने पत्नी या स्त्री पुनर्विवाह करोति

BIGAMY (1) *द्विस्त्रीकरण (of men), (2) *द्विपतीकरण (of women)

BRIGHT & DAY

BIGNESS & DULK SIZE

[मनुवर्तते]

BIGOT *धर्मनिर्वेद (दा व) य (या य) अविचारितान्यमतान् प्रत्याख्याय समत

BIGOTED (adj) v DEBOT Pl *this is a b country* *यत्र पुरुषा अविचारेण समतासक्ता or परधर्मविह विह

BIGOTRY *धर्मनिर्वेद समतासङ्ग अविचारिण समतासङ्गि

PILE विनम् *To strow b (fig)* कायु प्रक्षीपयति (c of कुप)

BILGE WATER भीकातमज्जलम् (?)

BILIARY (adj) Pl *the b duct* पित्तवाहिनी (?)

BILIOUS (adj) चैतिक (की क) b fever पित्तज्वर

BILK (v t) वञ्चयते (वञ्च c 10) v TO CHEAT

BILL (sbs) I A declaration in writing लिख a b of indent न्त अनियोगलेख II A bill of exchange *इष्टि, a b payable at sight *दर्शनदेयी इष्टि III Proposed law *पाण्डुलिपि, the House of Commons rejected the b by a great majority *बहु सभ्यानामेकमत्य न साधारण्यमा पाण्डुलिपि प्रत्यादिदेश IV A written or printed notice घोषणापत्रम् v ADVERTISEMENT PLACARD V An account (rendered) of money due *देयपत्रम् male out a b for me मया यगुभ्य देय यस्त गपनी कुन् Miscell a b of sale विक्रयपत्रम्,

a b. of lading *वेष्टपदम्. VI. The beak of a bird : (1)

चञ्चुः ; (2) चञ्चुटः. VII. A mattock, a hatchet : q. v. : क्षातम्.

BILL (v. i.) : Ph. the pigeons are bing and cooing चञ्चुः
संघट्ट कपोताः कुवन्तः.

BULLET (subs.) : I. A note : q. v. : पद्मम्. II. A ticket : q. v.

निर्दग्गपदम् III. A log of wood : काष्ठम् : v. LOG, STICK.

BULLET (v. t.) : i. e. to quarter as soldiers : निवेगयति (c. of विम्).

BILL-HOOK . कश्चिष्टम्, D. : v. HATCHET.

BILLIARD (adj.) : Ph. a b. ball *चञ्चुः ; b. room *चञ्चुगारम्.

BILLIARDS : *चञ्चुकीडा. To play at b. *चञ्चु कीडति.

BILLION : चम्बेम्.

BILLOW : (1) सरीसृपः ; (2) कञ्जील ; (3) कञ्जील ; (4) लहरिः : v. TAVEL.

BILLOWY . (1) सरित्तिः (सा, स) ; (2) कश्चिमादिन् (f भी) ; (3) कञ्जील-
मालाकुल (ला, ल) ; (4) लहरिः (ला, ल).

BIN (subs.) : Ph. corn-b. अन्नकोठः ; wine-b. मदिराकोठः.

BINARY (adj.) : Ph. a b. compound *द्विभूतम् द्वयम् ; b. scale *द्विकसूला
गणनापद्धति.

BIND (v. t.) : I. Lit., to tie : q. v. : (1) बध्नाति, नि- (बन्, c. 9.)

bing firmly to a post सूत्रया बद्धं दृढबन्धनेन बद्धा. P. i. 4. ; (2) संघञ्चति

(बन्, c. 1.) (=to restrain : q. v.), as if bound by chains निगडेति

संघता, K. II. Fig., to restrain, hold in check : बध्नाति, नि- (बन्,

c. 8.), bound by affection अहनिबद्धः (ह, हं). Ki. II. 44. ; b.s my

sight बध्नाति मे चञ्चु, R. xiii. 47. ; (2) नियन्त्रयति (बन्, c. 10), laws

do not b. him *निषदत्तं न नियन्त्रयन्ति. Ph. b. him by an oath द्रष्टुम्

समाचष्टं कुर. III. To render captive : (1) बध्नाति, नि- bing of the

lowels बहविद्वहता, Sr. ; (2) बानध्नाति (बन्, c. 4) IV. To bind

books : (चञ्चुःदिना) बध्नाति (?). V. To protect with a border :

बध्नाति (?) : v. TO BORDER, FRINGE.

BIND OVER आवधत्ति or आवद्ध (दा द) करोत (?) Pl *b / m over*
in 100 Ps recogn ance to keep the peace *शानिरवाध भतद्व्यसुद्रा
 दानप्रतिपदा समानद क्रुद्ध

BIND UP बद्धति नि (वन्ध c 9) *He snales as if b ng up the*
ends of the branches याद्यानां वधमिव निवधन्ति कदिन Mu vi 13

BIND UP IN or WITH only in *pass* Pl *i / love for you is bound*
up u th my nature जमि मे भानिदन्वना रति R viii 52

BINDER i e book b (1) *पुस्तकबन्धनकारी (2) *पुष्प-विधाता

BINDING (subs) I In gen (1) बन्ध (2) बन्धनम् II Of a
 book perh विधानम् v COVERING III Of dress v BORDER
 THING

BI DRUG (aly) of medicines बाडिन् or सदादिन् (f ची) Sr

BIND WEED बीरविहारी (a species of convolvulus)

BINOCULAR (adj) (1) द्विनयन (नः न) (2) द्विनद (दा द)

BINOMIAL *द्विपद (दा द) *B theorem* *द्विपदश्रित्तल [चरितज्ञान् (m)]

BIOGRAPHER (1) *वर्णितव्यक्त (2) *जीवनचरितरचक (3) *जीवन

BIOGRAPHICAL Pl *bi rter ter* v BIOGRAPHER *b worl* v BIOGRAPH

BIOGRAPHY (1) चरित *b of Sriks s/a* श्रीहयचरित C (2) जीवनचरित
 (3) जीवनवर्णन

BIPARTITE (adj) perfi द्विध (धी धे) [f —यत्त n (?)

BIFED (aly) (1) द्विपद or द्विपाद (दा द) (2) द्विपाद (m) —पत्नी

BIRCH or B E C I TREE भूर्ज or भूर्जपत्र (a species of l)

BACHEN (adj) (1) by tat comp (2) भूर्जमय (धी धे)

BIRD (1) विहग (2) विहग (3) विहगम (4) पक्षिन् (m) (5)
 पक्षिन् (m) (6) पक्ष (7) पक्ष (8) शकुन् (9) शकुन् (10)
 शक्तिर (11) रक्षकान् (m) (12) विह

BIRD CAGE विहगरम् or पक्षरम्

BIRD-CALL पक्षिकतादकारिणी पक्षी वया प्रक्षोभ्य पक्षिणी वध्वनी

BIRD-CATCHER * (1) शकनिक , (2) पक्षिक

BIRD KEEPER (1) विहगपाल , (2) पक्षिपाल (१).

BIRD-LINE * पक्षिवधनाय प्रानीदपेदय

BIRTH (subs) I Coming into life : (1) जन्मन् (n.) (the best equivalent, *blend from* b जन्मात् (स्य, स्व), (2) जन्म , (3) जननम् ; (4) जनि , (5) जइव , (6) जयजि , (7) जव , (8) जयव , (9) मूर्ति ; *Ph* *lordship from* b जनेदव, K. II Lineage, descent . q v. : (1) वृत्तम् , (2) वृत्त , *Ph pres. of one's b* वृत्तादिमात्रिन् (f. नी). K. , of high b वृत्तमात्रि (f. ई), S. III. The act of giving birth (1) जव , (2) जवज्जन् IV. That which is born * v. CREATURE

BISO\ एमरिकादेशीयो महिषाकारोऽरण्याजमुविशेव

BISSEXTILE वैपुत्रस्तरणैस्तार्ये पायात्पथिनादनुये चतुर्थे वर्षे दिनद्वारी
मासर्गैकाधिकदिनसमूहविशद्विंशममनिति परिगणयति । स च एकाधिक-
दिनसो वर्षसैर विविकटारल लिपद्वारं चाभिधीयते

BIT (subs) I Of the bundle (1) खलीन (mn) (2) कविक or
कविका, (3) दलगा II A small piece (1) छण्ड (2) पाच
(= a mouthful) A of a b न मदायपि

BIT (v t) to b a horse अथस सुखे खलीन ददाति Mu or खलीन
प्रविपति (दिप c 6) P 11 7

BITCH I Lit. (1) कुक्षुखी (2) धनी (3) सरसा II As a term
of reproach बन्धकी

BITN (v t) I With teeth etc दमति वि, स, (दन्त c 1) Ph
one should not b off l s nals दन्तैर्नोत्पाटयन् (c of पट) मलान् M
iv 66 one who b s l s nals नचसादी M, to b the l ps चीली
दमति or खण्डति वि (खण्ड c 1) S xvii 2 or निर्विधुनक्ति (धुन्
c 1) (poet) II To produce a keen pungent sensation ज्वलयति
(c of ज्वन) III To adhere to q v

BITE (subs) I The act of b ting दय po sonous b सर्पिषो दय U
II The wound made by biting दय III A cheat or one who
cheats q v

BITING (adj) 1 e sharp severe sarcastic q v

BITTER (adj) I Of the taste विरु (का क) II Harsh, stern
(1) कटु (mn) eten l j the b words of Sh sh pals कटुवापि चैवमनेन
S xv 46 (2) मदास्थि (mn) (lt pereng the vital parts)
(3) निम्नर (वा २) (prop = cruel) we are very b b j revolted अति
निम्नरमुपायथा अ U iv III I a nful severe q v चरेजगदर
(रो २) *Ph. b cold अत्यन्तशीत IV Mournful distressing,
I ttable q v

BITTERLY: I. Severely, cruelly: *q. v.*: निहुरं. II. Sorrowfully, piti-
ously: *q. v.*: Ph. *except b.* चयु' or अत्यन्तं रोद.

BITTERN: ग्रीचजातीयपक्षिभेदः.

BITTERNESS: I. Of taste: (1) तिक्तता; (2) तिक्तल'. II. Keeness of
reproach, sarcasm. (1) कटुता, (2) निहुरता. III. Deep distress
of mind: दुःखः. IV. Impious feelings: पापछद्मदि.. V. Malice,
hatred: *q. v.*: विषयः.

BITUMEN: (1) शिलाजतु (m.); (2) निष्ठिपक्क'; (3) शिलादद्रुः.

BITUMINOUS: शिलाजतुमालिन् (f. जी) (') (=containing bitumen).

BIVOUAC (subs.): *v. watch, guard.* [यामिनीं यापयितुं कृतचक्रताः.

BIVOUAC (v.): Ph. "*determined to b. there for the night*" अग्रमत्ताकतैव

BLAB, BLABBER: वायदूकः *v. RABBLER, TELL-TALE.*

BLAD (*v. t.*): भिन्नति (भिद, c. १.): *v. TO DIVULGE*; *v.* also to **RABBLE**.

BLACK (adj.): I. Of color: (1) कृष्ण (पा, य'); (2) कृष्णवर्ण (वर्ण, यै); (3)
श्याम (मा, न') or श्यामव (मा, ल') (=dark-blue); (4) नीलः (ल, ल')
(prop.=blue); (5) कालः (ल, ल); (6) श्वेतक (पा, क); (7) मलिन
(मा, य') *your heart must be very b. like your exterior* वदिरिद
मलिनतरं तव मनोऽपि भविष्यति नूनं, Gi. VIII. १. II. Fig., dismal,
gloomy, calamitous, horrible, wicked: *q. v. D. and blue*: *v. LIVID.*

BLACK (subs.): I. The colour: (1) कृष्णः; (2) कृष्णवर्णः. II. Black
dress: (1) कृष्णवस्त्रः; (2) कृष्णवसनम्. III. A black man: (1) कृष्णकायः
(पा, य'); (2) श्यामादः (डी, क').

BLACK-ART: (1) रूद्रजालः; (2) कार्थोपद्रुः *v. MAGIC.*

BLACK-BALL (subs.): (प्रवाप्यमानमदर्शनी) कृष्णगुटिका.

BLACK-BALL (*v. t.*): अकालाध्यासि, (इति अ. ३, १.) *v. TO DECEIVE*

BLACK-BEPRI: पक्षिभेदः. In India, sometimes applied to चाम् (n.).

BLACK-BIRD: पक्षिभेदः. In India, the term is applied to कोकिलः
(=cuckoo).

BLACK-CATTLE : मांसार्थं पालिता याव.

BLACKEN I. To make black. (1) काशीकरोति, *bls his face* मुखं काशीकरोति, *No III.*, (2) कृष्णीकरोति (*rare*); (3) ग्रामीकरोति (= to make dark blue). II To darken. q v. III. To sully; q v.

BLACK-GUARD (1) दुर्गन्धः (गन्ध, गन्ध); (2) दुष्टाचारः (गन्ध, र). v. RAKE.

BLACKING (subc) : काली (?).

BLACKISH. (1) ईषत्कृष्ण (गन्ध, गन्ध) ईषत्कृष्ण (गन्ध, गन्ध)

BLACK LEAD लोहभेदः, *बडारलोहः.

BLACKNESS (1) कालिमन् (मन्), (2) कृष्णम्, (3) कृष्णिमन् (मन्) : v. also DARKNESS.

BLACKSMITH : (1) कर्मकार, (2) कर्षार, (3) लोहकार.

BLADDER (1) कौमन् (मन्), (2) मूत्राशय, (3) लिङ्गक (*rare*).

BLADE I. The cutting part of a knife etc. धातु. II. Of grass. (1) दल (मन्); (2) काण्डम् (?). III. A rake : q, v.

BLADE BONE v. SHOULDER BONE

BLAMABLE OR BLAMEABLE : (1) निन्दनीय (गन्ध, य); (2) निन्द्य (गन्ध, यन्), (3) निन्दार्हः (गन्ध, यन्) v. FAULTY, CULPABLE.

BLAMABLENESS OR BLAMEABLENESS : निन्द्यता v. CULPABILITY.

BLAME (subs) I Censure, reprehension : q v. निन्दा. II. Fault, crime दीप, *he lays the b. on another's shoulders* अन्धदिग् or अन्धस्य कर्त्रे स दीप दसति (अन्ध, c 4). Without b. = blameless : q, v.

BLAME (v. t) निन्दति, नि, (निन्द, c 1) : v. TO CENSURE.

BLAMELESS (1) अनिन्दा. (गन्ध, गन्ध); (2) अनिन्दनीयः (गन्ध, य), (3) निर्दोष (गन्ध, य) (= faultless q v.), (4) निष्कलङ्क (गन्ध, य) (= spotless : q. v.), (5) विदग्ध. (गन्ध, य) (= pure q. v.).

BLAMELESSLY v. INNOCENTLY, FAULTLESSLY.

BLAMELESSNESS (1) अनिन्द्यता, (2) निर्दोषता (= faultlessness), (3) विदग्धता (= purity).

BLAMEWORTHY (1) निन्दार्ह (हँ, हँ), (2) निन्दनीय (या, य) v censure
ABLE

BLAMER निन्दक v censurer [q v लक्षयति (nomi)]

BLANCH (1) I To whiten q v चवलयति (nomi) II To peel

BLAND मृदु (दी, दु) MILD, GENTLE

BLANDISHMENT I Of love (1) हार, (2) विह्वल, (3) विषम N R
applied only to women II Sweet words (1) प्रियवाक्य, (2)
नम्रवार्णित

BLANK (adj) I Not filled or written on यह (का क) (?) II
White, pale or dismayed q v Ph b verse अमिताभरच्छन्द b
cartridge *केवलपूर्णकोष b endorsement संपन्नानामिदित इत्यादी
वहलिखन

BLANK (subs) I A void space Ph don't leave so much b
पतावदलिखित or यह (?) ना रची II A b ticket *यदनिर्देशनी
III A b ballot *यदवटिका

BLANKET (1) कवच, (2) शलक, (3) कर्णायु

BLASPHEME निन्दति (निन्द, c 1) v to revile

BLASPHEMER (1) ईश्वरनिन्दक, (2) पापण्ड (= heretic)

BLASPHEMOUS (1) ईश्वरनिन्दक (का क), (2) comp with पापण्ड

BLASPHEMOUSLY (1) अगम्य (= irregularly), (2) अगम्य (= con-
tempuously)

BLASPHEMY (1) ईश्वरनिन्दा (2) पापण्डता (= heresy)

BLAST (subs) I A gust of wind (1) पाल्वा (2) जगनिष्ठ v
gale II The blowing of a wind instrument v BLOWING
III A blight q v

BLAST (v t) I To blight q v II To destroy, frustrate
q v छन्दलयति (मूल् c 10) III To rend open by explosion
विदारयति (c of ह) (?)

BLAZE (subc.) · I. Lit. : (1) प्रभा ; (2) चर्चिम् (m.) : v. FLAME, LIGHT. II. Fig. : Ph. · “*b. of fame*” यमःप्रभा.

BLAZE (v. l.) · (1) ज्वलति, प, सभा, (जल्, c. 1.), *blazing powers* ज्वलन्-प्रतापवर्धः, N. I. 2. ; (2) दीप्यते, प्र, सं, (दीप्, c. 4.) *the Raghu-chief bled with rage* क्रुद्धोऽदीपि रघुव्याघः, B. VI. 32. : v. TO KINDLE.

BLAZON (v. t.) : I. To display : q. v. : प्रययति (c. of पद्). II. To deck, embellish : q. v. : मण्डयति. III. To explain coat of arms व्याख्यानं (खण, c. 2.).

BLAZON, BLAZONRY (subs.) : I. A coat of arms : q. v. II. Publication, display : q. v. : प्रकटयति(?)

BLEACH : I To whiten : q. v. : प्रजयति (nomi.). II. To make pale : शिथयति (nomi.).

BLEACHING-POWDER : शिथकचूर्णम्

BLEAK (adj.) : I Bold, frigid : q. v. : अतिशीत (ता, त). II. Exposed to cold² expr. by circum. : *these scales are so b.* *एषु शिथ प्रदीपेषु शिथमेव हृत् पादुमर्तः.

BLEAK (subd.) : नादिव शूलवर्धः सुदमन्यभेद.

BLEAKNESS. I Exposure to the wind · by circum. : v. BLEAK (u). II · Coldness : q. v. : शीतता.

BLEAREDNESS : (1) क्षिन्नापला ; (2) पुष्टता. [पिन्नः (ही, ञ').]

BLEAR-EYED : (1) क्षिन्नापः (धी, धी) ; (2) पुष्टः or पिष्ट (ता, ञ') ; (3)

BLEAT (v. l) रेभते (रेभ्, c. f.) · v. TO MAKE NOISE.

BLEAT, BLEATING (subc.) (1) रात्रि or रेभय · v. NOISE, (2) शीवयत् (=the cry of a sheep).

BLEED (v. t.) : रक्त' or रुधिर' or श्लोश्चितं साहयति, मि, प्रा, परि, (c. of शु), or शोषयति (मुञ्, c. 10.) ; or शोषयति (c. of मुञ्) ; or अवशेषयति (c. of निष्) इ N. D. These verbs are cons. with gen. of the person who is bled.

BLEED (v. l.) : रक्तं or रुधिरं or शोणितं स्रसति (यु. c. 1.) ; or ऋवते (यु. c. 1.), Ki. ; or चरति (चरु, c. 1). M. n. ; or गच्छति (गम्, c. 1.) (rare), *when it stops itself after sufficient lang* सम्पन्त्वा यदा रक्तं स्वमेवादतिष्ठेत्, Sr. ; or प्रवर्त्तते (हन्, c. 1) (rare), *if it does not b.* चप्रवर्त्तमाने रक्ते. N. B. These verbs the cons. with gen. of the person and abl. of the part which b.s : *his hand b.s* तस्य हस्तात् शोणितं स्रवति.

BLEEDING (subs.) : I. Letting of blood : (1) रक्तसारः, षं ; (2) रक्तमीचर्ष ; (3) रक्तावसेचनं, etc. II. Flowing of blood : (1) रक्तस्रुतिः ; (2) रक्तस्रुति ; (3) रक्तचरणं, etc. ^{५१}

BLEMISH (v. t.) : (1) मलिनयति (noml.) ; (2) दूषयति (c. of दूष्.) : v. TO STAIN.

BLESSEDNESS & HAPPINESS, FELICITY "In a single b अनुशासतुषीन (?)

BLESSING I A benediction (1) चारुसि (f) (2) चारुसिवाद , (3)

आशीर्वादन II A gift, benefit, or advantage q v

BLANR (r t) (1) उसादयति (c of सद्) (=to destroy) (2) रुदि
समाति (सुभ, c 2) (= stop the growth) (with gen.)

BLIGHT (subs) (1) उपद्रव (?), (2) आघात (?), (3) क्षय (= decay)

BLIND (adj.) अन्ध (आ, अ) *born b* अन्नाय (आ, अ) or ज्ञाय (आ, अ)
(rare) M, (2) अन्धश्च (mfn) and *sins comp, naturally b to their*
own improprieties सहजांश्चिदहं स्वदुर्गुणे Si xv 29 Ph *b of one*
eye काण (षा ण), b at night द्रुक्ताय (आ, अ), a b well अन्धश्च,
In love is b प्रेम भद्राभद्र न पश्यति or न पश्यति

BLIND (v) चक्षुःशून्य (nomi) or चक्षुःशून्यीति (ल c 8) *bed by sensual pleasures* निषयाभोजनद्वय, K१ Ph *bed by passion* कामाश्र (आ, अ), *bed by rage* क्रोधाश्र (धा अ)

BLIND (subs) निरक्षरिणी v SCREEN

BLINDFOLD (र त) नेत्रे or सोचने or दृष्टी वध्नाति (बन्ध, c 9) or अभिमन्यति
(दृष्ट ४८ ४) ~

BLINDFOLD, ED (a) (1) बन्धुन (mfn) S c (2) अभिनय (f ची)
Up Fig 'folds to regn' देवस्य तिमिरावृतमाधिपत्यं च अस्ति

BLINDLY

BLINDLY (1) अन्धधृ, (2) असंकोच्य (-unconscionably), (3) सदृश
(-suddenly)

BLINDMAN'S BUFF   भितबन्ध,—झोडा B p

BLINDNESS	I	Lat	(1) दृश्यता	(2) अदृश्यता	II	Fig	मीटर
-----------	---	-----	-------------	--------------	----	-----	------

BLINK & TO WINK WINK

BLISS परमसुखं & HAPPINESS FELICITY, BEATITUDE

BLISSFUL 'आनन्दमय' (वी ए) v HAPPY, BLESSED

BLISTER (subs) I A watery tumor ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରନ୍ଥ (?) A b on the

foot : विपादिका. II. A plaster for raising b.s : *दादादिप ; जलपूछे-
ब्रह्मोपादकानिपः.

BLISTER (v. t.) : I. To apply a blister : *दादादिप पयुगनि (युज्, c. 7).

II. To raise blisters . जलपूछादि ब्रह्मनि उल्हापयति (c. of ब्या) (?). III.

Fig. v. to burn.

BLISTER (v. i.) Ph. "let my tongue b." *मम जिह्वायां जलपूछांनि ब्रह्मनि
मयन्तु.

BLITHE, BLITHESOME : v. CHEERFUL, GAY, MERRY.

BLITHELY : (1) चरये ; (2) चीत्तारै : v. CHEERFULLY, MERRILY.

BLITHELESS : (1) च्युति ; (2) उल्लासः v. ^{च्युति} ^{उल्लासः} CHEERFULNESS, SPRIGHTLINESS.

BLOAT : v. TO SWELL. अ*

BLOATED (adj.) : (1) क्षीतः (हा, व) ; (2) दूत (ग, न) ; (3) क्लृप्त (ग, सं).

BLOCK (subs.) : I. Of wood : कार्क. II. Of stone : द्रव्य. III. For

अशम् ; (6) अतश्म (rare), the cascade of flesh b. प्रत्यपदतश्मरी, VI. VII. ; (7) कीषाशम् (rare), quenched by b. flowing सरत्कीषाशनिष्पापित, VI. III. Ph. : to lose b. रजं मुचति (मुच्, c. 6.) ; to take one's b. हनि (हन्, c. 2.) : v. TO MURDER. II. Kindred, lineage : q. v. : Ph. related by b. सनाभि (mfñ.) ; of whole b. सीदर (रा, रं) ; half-b. : q. v. III. Bloodshed : q. v. IV. Temper of mind, passion : Ph. their b. was up for revenge *प्रतीकारार्थं तेषां कीषाप्रहृदिदीपे ; do not rouse my b. मा मां प्रकीपय ; murdered the child in cold b. *शान्ती बालं जघान.

BLOOM (v. t.) : I. To bleed : q. v. II. To stain with blood : हृदिरेष 'लिम्बति' (v. TO ANNOINT) or क्लृपयति (v. TO STAIN.) : Ph. bed scimitars हृद्वा शीघ्रिणहृदिभ्याः, R. ११

BLOOD-HOUND : कुङ्कुरभेदः : v. HOUND.

BLOODINESS : जिघांसा : v. CRUELTY.

BLOODLESS : I. Without blood : (1) रजहीन (जा, नं) (१) ; (2) गताश्व (mfñ.) (=dead). II. Without shedding of blood : रजपात विना : Ph. by which the discharger obtains a b. victory दत्त प्रयीश्वर्भै शारि-
हिंसा विजयग्र हस्ते, R. v. 33.

BLOOD-LET : (v.) : v. TO BLEED.

BLOOD-RED : रक्त (जा, रं) : v. RED.

BLOOD-SHED : रजपातः : v. SLAUGHTER.

BLOOD-SHOT : (1) अतिरक्त. (जा, रं) (=very red) ; (2) रक्ताभिष्यन्ति (f. नी) (?).

BLOOD-STAINED : (1) रक्ताक्तः (जा, रं) ; (2) हृदिरेषलितः (जा, रं) ; (3) शीघ्रितलसदिभ्य (म्य, रं) ; (4) अशदिभ्य (म्य, रं), R. ; and sim. comp.

BLOOD-SUCKER : (1) रजपाश्विन् (f. नी) ; (2) अशपः (पा, पं).

BLOOD-THIRSTY : (1) हृदिरेषियः (पा, रं) ; (2) जिघांसु (mfñ.) : v. SANGUINARY, MURDEROUS.

BLOOD-VESSEL : रजपादिनी or अशम्वदा नाडी.

BLOODY : I. Blood-stained : q. v. II. Sanguinary, murderous : .

q. v. III. Attended with blood-shed : Ph. *it was a b. battle*

अस्मिन् युद्धे बहु रक्तं पपात (?) ; *that day was most b. for the Romans*

*अस्मिन्दिनस्य रक्तोपासो वृद्धिं रक्तं पपात.

BLOOM (subs.) : I. Blossom : q. v. II. Fig. the b. of youth

वस्योदयम् ; the b. of a maiden's cheek कपोतरामः.

BLOOM (v. i.) : v. TO BLOSSOM.

BLOOMING, BLOSSOMING (adj.) : (1) पकुतः (झा, झ'), *b. face* पकुतवदनम् ;

(2) विकसन् (f. स्त्री) ; (3) खुटत् (f. स्त्री) ; (4) कुकुमिः (मा, चं) ; (5)

पुष्पित (ता, चं).

BLOSSOM (v. i.) . (1) खुटति (खुट्, c. 6.) ; (2) कुवति (कुव्, c. 1.) ; (3) विक-

सति (कन्, c. 1.) ; (4) पुषति (पुष, c. 4.) (rare) : v. TO FLOWER.

BLOSSOM (subs.) : (1) पुष्पम् (=flower : q. v.) ; (2) मुकुल (mn.) (=an

opening bud) ; (3) रमरः (rare), *mango b.* रमरप्रसव, Ku. ; (4)

प्रवालः (f.).

BLOT (subs.) : कलहः : v. SPOX, STAIN, TARNISH.

BLOTOUT : v. TO ERASE, EFFACE, OBLITERATE.

BLOTCH (1) किलसिन् (?) ; (2) कण्डिका (?).

BLOTTING-PAPER : *महीसीपत्रं कावर्जं.

BLOW (subs.) : I. With the fist : (1) मुट्टिमहार, *gives a b. on the nose*

घोषायां मुट्टिमहारं ददाति, Mr. H. (2) मुट्टिपात ; (3) मुजाहति, Ki. *To*

strike a b. ; मुट्टिना हनि (हन्, c. 1.) or हाहयति (हाह्, c. 10.) II. B.

in general : बहाहः : v. STROKE. III. Fig. infliction of evil : Ph.

"gave a death-b. to the constitution" *आघातपथात्वा दिनम् कल्पयामास ;

"fortune's b. c." दैर्घ्यघात, U.

Blow (v. i.) : I. To blossom : q. v. : खुटति, म-, (खुट्, c. 6.) II. As

air : (1) वाति, म-, (ता, c. 2.) ; (2) वहति, म-, ति, (वह्, c. 1.), Ku. xvii.

28. III. To breathe hard or quick : v. TO BREATHE, TO PANT.

IV. To sound as a wind instrument : Ph. *horns blew* घूर्णां वेराज
सस्वरं, B. : v. TO SOUND.

BLOW (v. t.) : I. To b. the fire : धमति, सगा-, प्र, उप-, (धा, c. 1.) M.
xv. 33. II. To drive, to impel : q. v. : Ph. *the tempest blew the*
ship ashore 'वात्वा योत' विविधेष (विष्, c. 6.) तटे; *dust b. by the*
wind अनिलोद्भूतं (धू, c. 2.) or अनिलीकृतं (c. of स्वा) रज.. III. To
sound a wind instrument. (1) धमति, सगा-, *blew the shell* जलजं दधौ,
R. ; (2) पूरयति or सुखमादत्तेन पूरयति (पूर, c. 10.), *blew horns* काहलाः
पूरयाद्यन्, B. xiv. 3. § IV. To spread, publish : q. v. : Ph. : *to*
b. the nose नासिकां धमति ; *one who does so* नासिकधमः. *To b. hot*
and cold : चतुर्द्वयवर्ती पकटयति (nōmi.).

BLOW AWAY : वि-घूर्णीति or धूमयति or धुनाति (धू, c. 5. 10 and 9) : v. TO
DRIVE AWAY.

BLOW INTO : धूमयति.

BLOW OUT : निश्वापयति (c. of वा) : Ph. *if you allow me, I will b. the*
dust from your eye यद्यनुमन्यसे तदद्वैतेनां वदमादत्तेन विमदां करवाहि,
Sa. iii,

BLOW OVER : घातयति, प्र-, उप-, (भम्, c. 4) : v. TO CEASE, PASSAWAY.

BLOW UP : I. To swell, inflate : q. v. II. By explosion ; no equiv. :
उद्भूयति (धू, c. 10) may be used. III. To destroy : उन्मूलयति (मूल,
c. 10.).

BLOW UP ON : v. TO DESTROY, TO TALK.

BLOWER : (1) धमकः ; (2) घाता.

BLOWING (subs.) : I. Of a wind instrument : (1) घातम् (rare) : (2)
नादः : v. SOUND. II. Of a flower, etc. : (1) विक्राम ; (2) फुलि.. In
other senses, v. TO BLOW.

BLOW-FIRE : 'धमनी.

BLUEBER (subs.) : तिल्यादिवादसा मेदस (न.) : v. FAT,

BLUBBER (v i) v. TO WEEP

BLUDGEON लुट्ट व. CLUB

BLUE (adj) (1) नील (लृ, ल), (2) म्लान (मा म) (=dark b), चितित (ता, त)
श) (poet) [MELANCHOLY

BLUE (subs) (1) नील, (2) नीलवर्ण B s : c low spirits v.

BLUE BIRD *नीलपक्षी

BLUE BOTTLE क्षताभेद, क्षतिकामेद

BLUE EYED भीषाच (भी, च)

BLEFF (adj) v UNCOUTH, STEEP

BLuish (1) चानील (ला, ल), (2) रूषद्रील (ला, ल)

BLUNDER (v i) प्रमादति (भद रं 4) v TO ERR, MISTAKE

BLUNDER (subs) (1) प्रमाद, (2) चालित, (3) धम v MISTAKE

BLUNDERBUSH *पायदक्षिद्विभिदि लुट्टवदुक्षिदि (मा, म)

BLUNDERER (1) प्रमादिन् (f नी), (2) प्रमात (मा, म), (3) भालपित

BLUNDERING (adj) (1) प्रमात (ला, ल), (2) माल (ला, ल)

BLUNDERINGLY (1) प्रमादेन, (2) by the adj he talks b प्रमात यलपति

BLUNT (adj) I Not sharp (1) निक्षेपन (मिा), (2) कुण्ड (प्रा, ख),

(3) कुण्डित (ता, त), (4) प्रहर (रा, र) To become b - कुण्डीभवति

II Fig. of understanding, etc (1) खल (धृ, ध) (2) निक्षेपन

(मिा). III. Plain but uncereimonious सरल (ला, ल) or चरित

(मा, म) (किन्) चरितित (ता, त) or चरित (ला, ल) b / 1 is b remarks

*तस सरलानिचरितितानिचरिति, be frank not b सरली भव चरितित.

BLUNT (v i) (1) कुण्डीकरोति (लृ c 3), (2) निक्षेपयति (मिा, c 10),

(3) तैयद or, मायद नामयति (c of मम) or लुपयति (लुप, c 6) (with gen)

BLUNTLY v FRANKLY, RUDELY, PLAINLY

BLUNTNESS of manners सहचरितिताना (ग), पायता (?)

BLUR (subs) v SMEAR, BLOT,

BLUR (v) v TO SMEAR, STAIN

IV To sound as a wind instrument Ph *horns blew* पूर्वा पेटव
सञ्चतु, B v TO SOUND

BLOW (v t) I To b the fire धमति सना, प्र, उप, (आ c 1) M
iv 53 II To drive, to unpel q v Ph *the tempest blew the*
slip ashore *वात्सा पोत विविधेषु (विप, c 6) तः, *dust b n by the*
10 nd अनिलोद्भूत (धू c 9) or *अनिलोत्थापित* (c of स्या) रज III To
sound a wind instrument (1) धमति सना, *blew the shell* जलज दधौ,
R, (2) *पूरयति* or *सुखमाहतेन पूरयति* (पूर c 10), *blew horns* काहला
पूरयाचतु, B xiv 3 fIV. To spread, publish q v Ph *to*
b the nose नासिका धमति, *one who does so* नासिकधमन *To b hot*
and cold अनुदहन्दिहो पकटयति (nomi)

BLOW AWAY वि धुनोति or धूनयति or धुनानि (धू c 5 10 and 9) v TO
DRIVE AWAY

BLOW INTO फुल्लरीति

BLOW OUT निष्पादयति (c of वा) Ph *if you allow me, I will b the*
dust from your eye यद्यनुमत्यसे तदहमीना बहन्माहतेन विमर्दा करवाति
S 101, 2

BLOW OVER शान्ति, प्र, उप (मम् c 4) v TO CEASE, PASSAWAY

BLOW UP I. To swell inflate q v II By explosion no equiv.
उद्भूयति (धू, c 10) may be used III To destroy उन्मूलयति (मूल
c 10)

BLOW UP ON v TO DESTROY, TO TAUNT

BLOWER (1) धमक, (2) चाता

BLOWING (subs) I Of a wind instrument (1) चातन (rare) (2)
नाद v SOUND II Of a flower, etc (1) बिकाम, (2) फुल्लि In
other senses v TO BLOW

BLOW PIPE *धमनी

BLUZZER (subs) लिप्तादिवादनमा सद्म (n) v CAT,

BLUEBER (v 2) v TO WEEP

BLUDGEON लघुट v CLUE

BLUE (adj) (1) नील (ल०, ल), (2) श्याम (भा म) (=dark b), चरित (सा, रा) (post) [MELANCHOLY

BLUE (subs) (1) नील, (2) नीलाश्व. B s i c low spirits v.

BLUE BIRD *नीलपक्षी

BLUE BOTTLE स्रताभिद, मयिकाभिद

BLUE EYED नीलाच (चो, च)

BLUFF (adj) v UNCOUTH, STEEP

BLUISH (1) चानील (ल०, ल), (2) ईषद्रील (ला, ल)

BLUNDER (v 1) प्रमादति (मद ८ 4) v TO ERR, MISTAKE

BLUNDER (subs) (1) प्रमाद, (2) खलित, (3) भ्रम v MISTAKE

BLUNDERBUSH *चायतच्छिद्रमिश्र लुङ्गलुङ्गविशेष (सा, स)

BLUNDERER (1) प्रमादित् (f नी), (2) प्रमत्त (सा, स), (3) भ्रान्तचित्त

BLUNDERING (adj) (1) प्रमत्त (सा, स), (2) भ्रान्त (सा, स)

BLUNDERINGLY (1) प्रमादेन, (2) by the adj he talks b प्रमत्त प्रत्ययति

BLUNT (adj) I Not sharp (1) निक्षेजल (मfn), (2) कुण्ड (धा षड),

(3) दुष्टित (सा, स), (4) मधुर (रा, र) To become b * कुण्डोभवति

II Fig of understanding etc (1) स्थूल (धा, ष) (2) निक्षेजल

(mfn). III Plain but unceremonious सरल (सा, ल) or चञ्चल

(धा, ष) (किन्तु) चरित (भा म) or चरित (दा, ट) by his b remarks

*तस्य सरलमिदं किन्तु नाभिद्विभि, be frank not b सरलो भव नाभिनीत

BLUNT (v 1) (1) कुण्डोभवति (ल c 8), (2) निक्षेजयति (तिज, c 10),

(3) सैद्य or प्राचय नामयति (c of मय) or सुपति (लुप c 6) (with gen)

BLUNTLY v FRANKLY, RUDELY, PLAINLY

BLUNTNESS of manners सद्भावनिवृत्ता (?), प्राच्यता (?)

BLUR (subs.) v SWEAR, BLOT

BLUR (v) v TO SMEAR, STAIN

BLUSH (v. i.) : (1) लज्जां नाटयति (नट्, c. 10.), *Malawilā b s.* मालविका लज्जां नाटयति, *Mal. 111.* (2) जिह्वेति (ह, c. 3) *putting the sun to b. in splendour* इपयद्रश्मिन्तेजसं विधा, *Kl. XIII. 41. N. B.* Redness of the face is not used to indicate bing.

BLUSH (subs.): I. A rosy tint - रश्मिम् (m.) II. A red color suffusing the cheeks or face : expr. by (1) लज्जा ; (2) शीडा, or (3) क्रीः (=shame) : *a b. came upon her face* तस्या आननमासीद्वितं वम्भ or, as gen. represented in sanskrit, वीडयाधोमुखी वम्भ. III. Glance, view : q. v. *Ph at the first b.* प्रथमदर्शने.

BLUSHING (adj) प्रफुल्ल. (दा, ह) : v. RUDDY ; also BLUSHFUL.

BLUSHFUL : (1) लज्जारस (दा, य) (2) क्रीपरिगतः (ता, तं) ; (3) शीडावनत (ता, तं).

BLUSTER (v. i.) : To be boisterous : व्याकीर्यति (कृष्, c. 1.). II. To brag : q. v. III. To bully : q. v.

BLUSTER (subs.) : "v. VOISE, TUMULT, BOASTING.

BLUSTERER : v. BOASTER, SWAGGERER.

BOA-CONSTRICTOR (a serpent) : (1) अजगरः ; (2) बाहस ; (3) मयु (rare).

BOAR (1) बराहः ; (2) बृहत् ; (3) कौच ; (4) पोरो, A. ; (5) इष्टि, A.

BOARD (subs.) : I. A plank : फलक (mn). II. A table for food : भोजनफलक. III. Food, diet : q. v. : आहार. *Ph. But b. and clothing should be given* दामाश्चादनुत्तं देयमेव, K. b. IV. For playing games : (1) बहापदं, (2) मारिक्खं V. A council - सभा A member of it : सभ्य or सभासद (m.), *Ph. to get on b. a vessel* नावमारोहति (हृ, c. 1), *Raj.* ; *to leap over b. v. OVER BOARD.*

BOARD (v. t.) : I. To cover with b.s : फलके आच्छादयति (c. of हृ) or आह्वयति (ह, c. 5.). II. To enter a ship by force : बलात् (नाकं) आरोहति (हृ, c. 1.). III. To furnish with food. (बद्धं गृहीत्वा) भोजयति (c. of मुञ्).

BOARD (v. i.): (अर्थ दत्त्वा) (परगृह्णे) अति (अद्, c. 2.) or अथ्यवहरति (इ, c. 1.): *I b. here with my master* *अवोपाध्यायेन सह भोजनं करोमि.

BOARDER: expr. by the verb: v. BOARD (v. i.) and (v. t.) (III).

BOARDING SCHOOL: यन्त्रिनिवासये क्षान्ना वासं भोजनसाधिमन्त्रि.

BOAST (v. i.): (1) कथ्यते, वि-, (कथ्, c. 1.), *you b. for nothing* त्वं कथ्यसे सुधा, A. r.; (2) इष्यति (इप्, c. 4.), *he does not b. himself* स नाम्ना इष्यति, U. vi., (3) आत्मान (one's self) or आत्मपरितं or आत्मकर्म (one's acts) द्वापते (द्वाप्, c. 1.), *why are you so bang of your acts* किमेद-
मात्मकर्म द्वापते, Vc. v.

BOAST (subs.): v. BOASTING.

BOASTED: (1) आत्मद्राधिन् (m.); (2) विकल्पिन् (m.): v. PROUD.

BOASTFUL, BOASTING (adj.): (1) विकल्पनः (ता, नं) or विकल्पिन् (f. नी); (2) आत्मद्राधिन् (f. नी); (3) हतः (ता, तं); (4) गर्वितः (ता, तं); (5) by comp with अहङ्कार.

BOASTING (subs.) (1) आत्मद्राधा; (2) विकल्पनं-ना, *what b. about it* का तत् विकल्पना, VI.; (3) गर्व . v. PRIDE.

BOASTINGLY: (1) उगवं; (2) उदर्यं; (3) उगिमानं; (4) विकल्पना.

BOAT: (1) नी; (2) नौका; (3) नरी; (4) तरधि-नी; (5) पीतः (= a big boat, a ship).

BOATABLE (adj.) . नौकाय. (या, यं).

BOAT MAN: (1) नाविक, (2) पीतनाह, (3) दाम (a class of boat-men),
* M. VIII. 409.

BOAT-SWAIN . *नौपाल .

BOBBIN: v. REEL.

BODE . v. TO FOREBODE, FORETEND, PRESAGE.

BODICE: (1) वृषांसहः; (2) बोलः, (3) कसुबिका.

BODILINESS: (1) अमरीरः (रि, रं); (2) अमिदः (दा, दं); (3) अनरः (दा, दं).

BODILY (a l j) शारीरिक (की, क), (१) कायिक (की, क), (३) दैहिक (की, क)

BODILY (adv) I Corporeally सरीर II Entirely q v साकल्येन

BODKIN I For piercing चाखि II For the hair *देख
*कील

BODY I The frame of an animal (1) शरीर, (2) गत, (3) स्थाय, (4) देह (man), (5) वय, (6) तनु (f), (7) कवचर (8) मूर्ति, (9) विषय (rare) (10) बर्तन (n) (rare) II A person v no body, some body, etc III Any substance पदार्थ, *by collusion of two b's* पदार्थद्वयसंघटन IV. An assembly q v सभा V A collection q v सनसय *a b of men* जनसमसय VI The main or central part *Pb the b of a carriage* यानमध्य (?) *the b of a tree* प्रकाश, *the b of an army* बलसमुदाय (?)

BODY-GUARD शरीररक्षाधिकारनियुक्त पुरुष, K v GUARD

Bog बनूप v FEN MARSH

BOGGLE v TO HESITATE, SHUFFLE

Boggy बनूप (वा प) v FENNY, MARSH

BOIL (subs) (1) स्फोट (2) रिफ्लोट, (3) गड

BOIL (v t) (1) काययति (c of कय) *to b in oil* तैलमध्ये काययति V p (2) पयति (पय, c 1) (=to cook) *much b ed milk* अतिपक्व दुध, Bhs

BOIL (v i) I Of liquids (1) कथते (pass of कय) *b ing water* पय कथमाना, V d II Fg कथी v TO BURY III To be cooked in liquid- सिद्ध (हा ह) मयति (भू c 1)

BOILED (in a boiler) : (1) छेद्य (छा, छा), (2) स्यान्नीपक (का, क), (3) पैठर (री र)

BOILER (1) स्यान्नी, (2) कटाह, (3) पिठर, (4) उष्ण

BOISTENOUS : I Violent, rough : (1) उग्रं रुचिह (f. नी), the *b.* occurs उग्रं रुचितापमानी पतिः, Śi. III. 12. v. ROISY ; (2) उग्रकटः (डा. ठे) (= furious : q. v.) ; (3) प्रवक्ता (उडा, रुड) (= violent, strong). II. Turbulent, tumultuous : q. v.

BOISTENOUSLY : v. VIOLENTLY, FURIOUSLY, TUMULTUOUSLY.

BOLD : I. Daring, intrepid : (1) साहसिकः (को, कं) ; (2) साहसिन् (f. नी). II. Impudent, rude : q. v. ; III. Of expression, etc. प्रवक्ता (वा, व'), a *b.* speaker प्रवक्तृन् (mfn.). D. Ph. : it is a mere *b.* assertion that there is no part of the Vedas treating of existing things भूतानुपरी वेदभागी नासीति वचनं साहसमात्रं, S. 1. 4. IV. Conspicuous, prominent : q. v. V. Sleep : q. v. To make *b.* (to say) : निर्भयं or दम्भं or साहसेन (वदति).

BOLD-FACED : v. IMPUDENT.

BOLDLY : I. Courageously : (1) साहसेन , (2) निर्भयं. II. Impudent-

c 2) (with gen) II To fasten restrain q v III To sift
q v IV To examine q v V To exhibit q v
BOLT (v 1) निष्पतति (पत् c 1) M VIII 55 v TO DEPART Also
=to start abruptly q v

BOLTER BOLTING-SIEVE (1) चालनी (?) तिवज

BOLUS गुली v FILL

BOMB *आप यगुली प्रज्वलितप्रविष्ट खड्ग पतित्वा शत्रुविमर्दनकारी स्य
विदीर्यमानपदार्थपरिपूर्णायोगुलीविशेष

BOMBARD *आप यगुलीभिर्घटति (पद c 9) v TO BATTER

BOMBARDMENT *आप यगुलीभिर्मर्दन or विमर्दन or मर्दनम्

BOMBAST (1) अमतीतशब्ददीर्घ (2) उद्यमशब्ददीर्घ (3) उद्यमशब्दा (b g
words)

BOMBAST c (1) अमतीत (ता ता) Kar (?) उद्य (द्या द्या) (3)
अभिचार (ता र) (?)

BOND (subs) I A band a ligament q v बन्ध II Fg
(1) पात्र b of aff l ion प्रबन्धपात्र ( ) बन्ध (rare) b of hope आशा
बन्ध Mc III In pl impr onment, captivity q v बन्धनम्
IV A legal document प्रतिष्ठापनम् Ph b a l b प्रातिभाष्यपत्रम् (?)

BOND (adj) v CAPTIVE

BONDAGE (1) दास्य (=slavery , q v) (2) बन्धन (captivity
q v)

BONDED (adj) Ph b gools *प्रतिष्ठापनपत्रकदानद्रव्यमात्रा
ware for c *प्रतिष्ठापनपत्रकदानद्रव्यमात्रा

BOND-MAID BOND-WOMAN (1) दासी (2) चेट्टी (3) किडरी

BOND MAN BOND-SERVANT (1) दास (2) किडर (3) चेट

BONE (s bs) (1) अस्थि (u) ( ) कीकस (rare) (3) कुल्लम् (rare)

BONE OF BONE (v ly) अस्थि (u comp) b -act अस्थितो b neck
lace अस्थिनामा

BONE (v. l.) : (1) निरस्त्रीकरीति (ह्र, c. ३.) ; (2) अस्त्रीनि निर्हरति (ह्र, c. १.)
or निर्वर्षति (ह्रप्, c. १.) ; (with gen.).

BONELESS . (1) अस्त्रीहीनः (ना, नं) ; (2) अस्त्रिरहितः (ता तं).

BONESET : सम्निमुक्त काष्ठभयं वास्त्रि समादधाति (धा, c. ३.) or स्थापयति (c. of स्था).

BONE-SETTER : यः सम्निमुक्तं भयवास्त्रि समादधाति ; भग्रास्त्रिषिकिकाक .

BONFIRE : उत्तवाग्निः (?) ; उत्सवधूप (?) (see B. III. १.).

BONMOT : दर्शभाषित . v WITTICISM, JEST.

BONNET . (स्त्रीलोकधृतं) शिरस्त्रं.

BONNY (adj.) : सुन्दर (री, रं) : v. HANDSOME, PRETTY.

BONY : (1) अस्त्रिमत् or अस्त्रिवत् (f. ती.) (=having bones) ; (2) अस्त्रिगव.
(वी, वं) (=made of or full of bones) : v. also ROBUST, STRONG.

BOOBY : खूलुद्विः : v. BLOCKHEAD, FOOL.

BOOK (subs.) : I. Any literary work (1) पुस्तक; a printed b.
*मुद्रितपुस्तकम् ; (2) ग्रन्थ. (=work : q. v) II. A division of a literary
work : (1) अध्याय, B. . (2) पद्येन् (n.) (sp. of the b.s of the Mahābhāra-
ta) ; (3) काण्डः (spec. of the b.s of the Rāmāyana, (4) सर्ग (=canto),
N. Ph. ^{account-b} गणनापत्रिका, Raj. , "I was so much in his b.s"
ससाहमेतादृशमनुबद्धभाजनसाह ; ^{without b.} without b. (=without authority) प्रमाथ
विदा ; ^{without b.} without b. (=by memory q. v.) पुस्तकव्यतिरेकेण (?) .

BOOK (v. t) : पत्रिकाया सुनिर्देशयति (c. of विम्), or आलीपयति (c. of रुह्).

*BOOK-BINDER : *पुस्तकबन्धनकारी v. BINDER.

BOOK-BINDING : *पुस्तकबन्धनशिल्पम् ; or smn. पुस्तकबन्धनम्

BOOK CASE *पुस्तकरक्षिणी ; पुस्तकाधार .

BOOKISH : (1) ग्रन्थमियः (या, य) (?) ; (2) पुस्तकासक्त (ता, तं) (?) .

BOOK KEEPER : गणनापत्रिकापाल (१) : v. ACCOUNTANT.

BOOK-KEEPING : *गणनापत्रिकाविद्या .

BOOK-SELLER : (1) पुस्तकविक्रेतृ (f. ती) , (2) पुस्तकविक्रयिन् (f. वी) .

BOOK WORM I A person extremely fond of books पुस्तकपुच्छ

II A worm that eats books पुष्प, पुस्तकपादककीट

ROOM (v t) प्रज्वलति (धन् c 1) v TO ECHO

ROOM (subs) I For extending the bottom of sails *वातसंचन

प्रसारणदण्ड II A chain or line of spars to obstruct navigation
etc बन्ध

BOON (adj) I Gay, merry q v II Kind, bountiful q v

BOON (subs) I. Favour gift q v अनुग्रह II A prayer petition q v प्रार्थना

BOON I. A peasant, a rustic q v II A rude man अविनीत
or निर्भयाद

BOORISH (1) दाम्ब (दा, ल), (2) अशिष्ट (दा ट)

BOORISHLY दाम्बजनम् v also COARSELY

BOORISHNESS (1) दाम्बता (=rust city) (2) अशिष्टता (=coarseness -
q v)

BOOT (v t) v TO BENEFIT, PROFIT

BOOT TO 1 e in addition exp by the adj अविरिद्ध (ता, ल)

BOOT (subs) (1) पादुका (=shoe q v), (2) उन्नतपादुका (?)

BOOTH (1) पर्श्याला (=hut), (2) दूषम् (=tent), (3) उपकार्यो (rare)

BOOTJACK *उन्नतपादुकादि कारिणी

BOOTLESS निष्फल (दा ल) v FRUITLESS; UNAVAILING

BOOTHLESSLY निरर्थक v IN VAIN

BOOT TREK पादुकाणां चर्मशिथिलीकरणाय महाशक्तिशालयक, *ब्राह्मपादुका

BOOTY लुब्धित or लुब्धितानि (n pl) v PLEUNDER

BORAX (1) टडन (?) धातुद्रावक

BORDER (subs) (1) पर्जन्य whose b s were carved with flowers
कुसुमवर्षावरितपर्जन्य (ता ल), D II, from the b of the disk of the
s n पर्ज्यादहिममयूषमश्वत्थम् Ki VII 9, (2) पाल, Ku III 43.

(3) उपात्त, on whose b. यक्षोपात्ते, Mc II. 14, (4) अन्तः, on the b. of a forest वनान्ते, E. of a garment : (1) अञ्जलः ; (2) दशा.

BORDER (v. t.). पर्यन्तं or प्रातः दिदधाति (भा, c. 3) or निर्माति (मा, c. 2.) (with gen.) (१).

BORDER ON or UPON : I. Lit., expr. by the subs. : lands lying on the Kailāsa कैलासपर्यन्तभूमय or कैलासपरिसर ; Bengal, on the south, b. on the sea बङ्गाला दक्षिणसीमा कातरः : V. TO ADJOIN. II. Fig. : to resemble closely : vanity b. s on insolence *गर्वो धार्ढ्यात्प्रतिदूरः.

BORE (subs) : I. That which bores : (1) वेधनी ; (2) वेधनिका ; (3) धारिण . II. A hole made by boring : (1) छिदः ; (2) एधम्. III. Calibre . q. v. IV. A high tide : वान्. V. A troublesome fellow : उद्वेजकः (१).

BORE (v. t.) I. To perforate : (1) रिचयति, भा., (व्याप्, c. 4.) ; (2) छोटयति (छुट्, c. 10.), (3) छिदयति (छिद्, c. 10.). II. To vex, worry, harass : q. v.

BORER : I. One who bores : वेधक . II. That which bores : v. bore (1).

BORING (1) वेधः, b. of the ears (a religious ceremony), कर्णवेधः ; (2)

BORNY : (1) जात. (जा, त) ; (2) प्रभूत (जा, त) ; (3) उद्भूतः (जा, त) ; (4) ज (जा, ज), in comp, b. of a different father चन्द्रपितृज (जा, ज), K. b.

BORNY, BE : (1) जायते (जन्, c. 4), b. of the race of Manu मनीः कुले जातं, नि, I. 51. ; (2) उद्भवति, (मृ, c. 1) the child was b. of me वाखी मयुद्भूत, D. iv. ; (3) सुयते, प्र, (pass of सु) ; (4) उज्जयते (पद्, c. 4.) (with loc.). Ph. the son b. of a Sudra by a slave girl य शूद्रस सुनी दासी मवेत्, M. ix. 172.

BOROY : *दीरघः ; धातुविशेषः.

BOROUGH : नगरम् (= town) ; *मिटदीयमहासभायां मन्त्रिनिधिप्रेरणाधिकारि नगरम्

BORROW I To b money, etc (1) ऋण करोति (क, c 8) *should eat glee (even) b'g b'ing* ऋण कृत्वा एतं पिबन् D 8, (2) ऋण गृह्णाति (यह c 9) or आदने (दा c 3), (3) धार करोति (?) II To take from another Ph. *this sentence is b'ed from Kalidasa* *वचनमिदं का लदासादयहीतम् ~III To assume imitate q v

BORROWER (1) ऋणकर्ता, (2) ऋणगृहीता, (3) ऋणपात्री, (4) छादक.

BORROWING (subs) (1) ऋणग्रह, ध, (?) ऋणकरणम्

BOSKY v **WOODY**, **ECSTHY**

BOSOM (subs) I The breast (1) वक्ष (n) *pressed (him) to his bosom* निषिषेव परित्यज्य वक्षः Kt xviii 13 (2) उरस (n), and *beat her b* उरी जघान च, Ku iv 26, (3) वक्षस्थलम् (4) भुजानगरम् (poet) II Fig, the heart q v *friend b friend* हृदयद्वयं सखा Lu iv 24 III The interior गर्भ, *the b of the earth* भूगर्भ

BOSOM (v t) I To take to heart इदि धारयति (ध c 10) or निदधाति (धा, c 3) II To conceal q v

BOSS मण्ड (?) v **STUD**, **KNOW**

BOTANICAL *उद्भिदिशास्त्रियक (का क), *B garden* *उद्भिदुद्यानम्

BOTANIST *उद्भिदि (mfn), उद्भिदिशास्त्रिणरद (दा द)

BOTANIZE *परीचाये तद्वत्तादीन् निवेष्टयति (गवेय, c 10)

BOTANY *उद्भिदिशा, तद्वत्तादिष्विषया विद्या

BOTCH (subs) I A blot q v II A patch, q v कथा III A clumsy performance v **CLEMSY** and **PERFORMANCE**

BOTCH (v t) I To patch q v II To do any thing clumsily कौशल विना or अपटकार्यं करोति (?) *you have b'ed this* लयेद नष्टम् (?)

BOTCHER अपटसूचिक (?)

BOTH (adj) (1) उभौ (m. du.) उभे (f n du.) *b of them* *both ng* *accre* *not (d distinctly) seen b'g b (the mothers)* उभामुभयां प्रवर्तौ न दृष्टौ R xiv 2, (2) उभय (धा, ध) (gen m comp) *on b sides* उभयतः, *in b ways*

उभयथा, in *b. places* उभयत्र ; *b. days* उभयसु ; (3) often sim. by the dual : *b. the parents* पित्रोः, R. 1. 1. ; *with b. the hands* दोभ्याम्, Ku. III. 76. ; (4) by द्यम् affected, to *b. the seniors* गुरुदयाय, Si. II. 6.

BOTH (conj.) : च.....च, where *b. fate and cupid are assailants* यस्मिन्विधिय मदनय कृतान्वियोगः, Ma. 1. ; *does b. good and bad* शुभशायुमय विदधानि, Ma. 1. ; *b. to see the country and to learn its customs* *देशदर्शनायाचारव्यवहारपरिचयानाय च.

BOTHER (v.) : १. TO TEASE, ANNOY.

BOTS : कृमिः.

BOTTLE (v. t.) : Ph. *to b. wine from a cask* भाण्डाद्यं गृहीत्वा बीतलेषु निवेशयति (c. of विष्) or बीतलान् घूरयति (घूर, c. 10.).

BOTTLE (subs.) : *बीतल ; काष्ठादिनिमित्तपातविशेष.

BOTTOM (subs.) : I. The lowest part : (1) तट, whose *b. cannot be touched* चतुर्लस्यर्ष. (शर्ष, र्ष) ; *who were sitting at the b. of the tree* तटतलेऽवस्थितान्, H. 11. ; (2) अधोभागः ; (3) पाद (of a hall : v. *foot*). II. Fig. Ph. *one who has dived to the b. of Philosophy* दर्शन-पारदर्शी ; *one who has gone to the b. of all shdstrs* सकलशास्त्रपारङ्गम, P. 1. 10. ; *you should examine it to the b.* तन्निवेदनामूलं परीक्षितव्यम् ; *you are at the b. of this mischief* त्वमस्यवर्षस्य मूल or निदानम् III. A valley : q. v. : निचभूमि. IV. A ship : q. v. : पीतः. V. Stamina : q. v. VI. Dregs : q. v. : भलम्.

BOTTOM (v. t.) : I. To found or build upon : q. v. *Bed* : v. *BASED*.

II. To furnish with a bottom : तटं निदधाति (धा, c. 2.) (with gen) (?).

BOTTOMLESS : (1) अगाध (धा, धं) , (2) चतुर्लस्यर्ष (शर्ष, र्ष) .

BOTTOMED *पीतवस्त्रकः : v. *HYPOTHECATION*.

BOUGH : (1) शाखा ; (2) निटप (rare).

BOUGIE : मूत्रमासादिर्मन्त्रशोधनस्य यन्त्रविशेषः ; *प्रवेष्टिका.

BOULDER गण्डमैल (?), Ki vi 37

BOULEVARD राजपथ v STREET

BOUOCE I To spring q v चास्रस्रति (क्रस्र, c 1) II To boast q v

BOUACING v STOUT, STRONG

BOUO (subs) I A leap, spring q v लम्प II Limit, confine, boundary q v Ph *teutout b v BOUNDLESS, to leap within b s सीमा न व्यथेति (द, c 2), to transgress the b s of decorum मर्यादां भिनति (भिद, c 7)*

BOUO (r t.) Ph *b ed on the north by the Himalajas* दक्षीणसीमा हिमालय, *b ed on the all sides (i e encircled) by the river Vetravati* वेवराथा परिगत (ता, त), *b this fell* अत्र सेवस सीमा निर्धारय (ध, c 10)

BOUND (r 1) v TO LEAP SPRING

BOUND (adj) I Confined बड (दा द) v TO BIND II Destined Ph *b for Pura* पुरीयाविन (f बी), *where are you b to* क्व गच्छसि III Equiv to must q v *you are b to do this* त्वयेदमवश्य कर्तव्यम्

BOUNDARY सीमा (f) or सीमन् (m) *a dispute about b s सीमारिवाद*, *on the b lines* सीमासन्धिषु, *b marks* सीमालिङ्गानि, M viii 6 248 249

BOUNDED (adj) (1) चाम्यकतथ्य (व्या, व्य) (2) चाम्यकरथीय (या, य)

BOUNDLESS (1) असीम (मा म), (2) निरवधि (मिन्) (rare), *b ditch* निरवधिपरिखा V1 VI

BOUNDLESSNESS (1) असीमता, (2) अनन्तता, (3) अमेयता

BOUNTEOUS, BOUNTEOUSLY v BOUNTIFUL, BOUNTIFULLY.

BOUNTIFUL (1) वदाय (व्या, व्य) v MULTIFICENT, (2) उदार (रा, र) v LIBERAL

BOUNTIFULLY *to give b* सुन्दर इवादि v LIBERALLY, LARGELY

BOUNTIFULNESS : (1) वदाम्यता ; (2) चौदार्य : v. LIBERALITY, GENEROSITY.

BOUNTY : I. Munificence : q. v. : वदाम्यता. II. Gift : q. v. : दानम्.

III. A premium or reward : q. v. : पारिवीपिकम्.

BOUQUET : I. Of flowers v. NOSEGAY. II. Of wine : चामीदः.

BOURGEON : स्फुटति (स्फुट्, c. ६.) : v. TO BUD, SPROUT.

BOURN : v. BOUND, LIMIT.

BOUT : I. A conflict, contest : q. v. II. A turn . q. v. : -बार.

BOVINE : (1) comp. with गी, *b. genus* गीजाति ; (2) गव्य (ग्या, ग्यं).

BOW (v. i.) : नमति, प्र-, (नम्, c. 1.). *b.s to you all* नमति वः सर्वान्, Ku. vi. 89.

Bow (v. t.) . समवति, चर-, चा, वि-, प्र-, अभि-, (c. of नम्) *b.ing the head* शिरी नमयित्वा (not शिरसा मयम्, which means a dif. kind of salutation) : v. TO BEND, INCLINE, SUBDUZ.

Bow (subs.) : I. Salutation : q. v. : (1) प्रणाम (the most common word, though the form of salutation dif. form a b.) ; (2) स्मृः कण्, Ku. vii. 43. II. The stem or prow of a ship : q. v. : पीतायम्. III. A knot . q. v. : पाय .

Bow (subv.) : I. For discharging arrows . (1) धनुः ; (2) चाप (mn) , (3) कान्तुकम् ; (4) शरासनम्. *B. of Arjuna* गाण्डीय ; *b. of Sita* पिशाक ; *the notched extremity of a b.* चटनी , *to bend the b. against deer* धनुर्दि शनेषु नमयितुम्, Sa. ii. II. A musician's b. : (1) कीणः ; (2) परिवीह , (3) शारिका (rare).

BOW-BENT : (1) वक्रः (का, क) ; (2) कुटिलः (वा, ल) . v. CROOKED.

BOW-LEGGED . (1) धनु (mf.) , (2) धनुजग्री (mf.).

BOW-MAN . (1) धनुी ; (2) धनुकः ; (3) धनुर्धर ; (4) धनुर्धन् ; (5) निपन्नी.

BOW-STRING : (1) व्या ; (2) धनुर्ध्वज ; (3) मीर्वा ; (4) जीवा (rare).

BOWELS . I. The intestines : अन्नाधि (n. pl.) II. The interior of any thing, गर्भ . III. Fig. compassion, pity : q. v.

BOWER : (1) कुचः ; (2) भिकुचः ; (3) जलामयम्.

BOWL (subs.) : I. A vessel : पुट (2) : v. cup. II. The hollow of a vessel. (1) पुटः ; (2) कर्मः III. A ball : q. v. गुलिका.

BOWL (v. t.) : I. To roll. q. v. II. To pelt : q. v. B. out : v. KNOCK DOWN.

BOWL (v. i.) : गुलिकानि क्षीडति (कीड्, c. 1.).

BOWLER - expr. by verb : v. TO BOWL.

BOWLING-GREEN : गुलिकाक्रीडाये समीकृती भूभागः.

BOWSPRIT : पोताग्रप्रलम्बी वातरसनप्रसारणदण्डः.

Box (subs.) : I. A chest, etc. - (1) पेटिका ; (2) सङ्घः-कः ; (3) सङ्घट-कः.

II. An enclosed space with seats in a theatre : "कीट" or निभतकीटः.

III. The driver's seat on a carriage : सूतासनम् (?). IV. A tree :

दृक्षविशेषः. V. A blow : q. v. : सुट्टिमहारः. VI. A present : q. v.

"Box (v. i.) : (1) मञ्जुलं करोति , (2) सुटीसुट्टि महरति (ह, c. 1.) or दृष्यते (दृष्, c. 4).

Box (v. t.) : सुट्टिता महरति (ह, c. 1.) or हन्ति (हन्, c. 1.).

Boxer : (1) मञ्जुली ; (2) मञ्ज , (3) मञ्ज (rare).

Boxing (subs.) : मञ्जुलम् (also = b match).

Boxing-day : "रुष्टस्य जन्मीत्यदिनं यदा पारितोषकाण्यौलङ्घने प्रदीयन्ते.

Boy : (1) बालः , (2) बालकः ; (3) शिशुः ; (4) कुमारः , (5) दारकः (= an infant) ; (6) माणवकः (spe. in contempt.). From a boy बाल्यान् प्रभृति.

Boyhood (1) बाल्यम् ; (2) शैशवम् , (3) कीमारम् ; (4) शिशुत्वम् (rare).

Boyish : बालिम् (भा, प्र) - v. CHILDISH. B. nature : बालभावाः.

BRACE (subs.) : I. A support : "पालम्. II. A cincture or bandage q. v. III. In printing - " } " इत्याकारः स्योनविश्रुतिविशेषः.

IV. A pair, a couple : q. v. V. A strap, girth : q. v. : यर्मवन् (?) VI. A rope : बाहुवसनदण्डपालनरज्जुः.

BRACE (v. t.) : I. To prop, support : q. v. II. To lighten,

strengthen q v III To turn the yards of a ship (1) सञ्चालयति
(c of चल), (2) परावर्तयति (c of हर्)

BRACELET (1) अङ्गुष्ठम्, (2) कङ्कणम्, (3) केयूरम्, (4) वलय (mn)

BRACKET (subs) I A support (1) निर्धूह, (2) नागदन्त II A
mark in printing *अक्षरसङ्केतम्, विग्रहचिह्न

BRACKET (v t) *अक्षरसङ्केतयेन विग्रहयति (विग्रह, c 10)

BRACKISH (1) दूषितवण (पा, ष), (2) comp with चार, b water
चारमलम् (?)

BRAD कौलविशेष B-rod दीपनिका v CHIMLET

BRAG विवदते (कल c 1) v TO BOAST

BRAGGART, BRAGGADONA विकल्पी v BOASTER

BRAGGING (adj) विकल्पिन् (f मो) v BOASTING

BRAGGING (subs) विकल्पनम् v BOASTING

BRAGGINGLY (1) साहसारम्, (2) सुविह्वलम् v BOASTINGLY

BRAMIN (1) माधव, (2) विम (3) विज A false B (1) माधवपुत्र
(2) मधवम् The B s add मधम् (m) after their names

BRAID (v t) I Of hair (1) कर्तरी or केयपाय कर्तानि (वन्, c 9),
(2) कर्मान् सययति (पय c 9) II To weave, entwine q v

BRAID (subs) I Of hair (1) कर्तरी, (2) धम्मिल (bed and
ornamented hair, (3) वेणी (unornamented bed hair, as worn by
widows, etc) II A knot q v

BRAIN I Lit (1) मस्तिष्कम्, (2) मज्जुल्लम्, (3) मोर्दम् (rare) II
Intellect, sense q v बुद्धि

BRAIN (v t) I मज्जुल्लं कुरुयति etc II Fig v TO RUIN, DESTROY

BRAINLESS निबुद्धि (mfn) v SENSELESS STUPID

BRAKE I For railway cars *मस्तिष्कव्यवस्थम् II A cart for break-
ing in horses *अथदमनयानम् III A snaffle q v IV A
thicket q v

BRAMBLE : कण्टकियुग्म, K. b.

BRAMBLY : (1) कण्टकियुग्माढव (ता, तं) ; (2) कण्टकिकृ (f. नी) (= thorn).

BRAN : (1) वृष ; (2) वृषम्

BRANCH (subs.) : शाखा (in all the senses of the english word). *B. of*
a b. . (1) प्रशाखा, (2) प्रतिशाखा, V. p. ; (3) अमानरशाखा, V. p.
com.

BRANCH (v. i.) : I. Lit. : शाखां दिर्मुचति (मुच, c. 6.). II. To divide
into parts : q. v. : *the race b.ed into eight parts* निरीक्ष्य बंशः, R.
xvi. 2.

BRANCH OFF : Ph. *there again b s off.* *तत्राद्यापय शाखा निर्गता.

BRANCH OUT : Ph. *b ed out into a long discourse* सविस्तरं बहुमार्देभि.

BRANCHING, BRANCHY (adj.) : (1) शाखिन् (f नी) (= having branches) ;
(2) शाखामय (दी, दं) (= full of b.s) ; (3) शाखाः {प्रा, ण} (rare).

BRAND (subs.) : I. Fire-brand : q. v. : अवातम्. II. A mark of
infamy : (1) चङ् ; (2) चिह्नम्. III. A sword : q. v. IV.
Kind, quality : q. v. : Ph. *ale of so and so b.* *अमुकविहविहिह
यवमुत्तम्.

BRAND (v. t.) : I. With a hot iron : (सङ्कीर्णेन) चिह्नयति (चिह्, c. 10.)
or चङ्कयति (चङ्, c. 10.). II. ^ To stigmatize : q. v. : Ph. *b ed with*
infamy, अयमसाङ्कितः (ता, तं).

BRANDISH : (1) आस्रयति (c. of लम्) ; (2) भजयति (c. of धम्), *b.ed the*
piles शूलानि भजयाम्बु, B. xiv. 2. Ph. *b.ed their bones* धनूयास्कालितानि
(after St.).

BRANDY : मदिराविशेष ; *वाङ्गो.

BRANGLE : v. WRANGLE, EQUABLE.

BRASH (adj.) : अधीर* (रा, री) : v. IMPETUOS.

BRASIER : a pan for coals : (1) अत्रात्तङ्गटो, (2) अत्रारथानिका.

BRASS : (1) विस्मृत् ; (2) आरङ्गट (rare). *Orade of b.* रीतिपुत्र, A.

BRASSY : comp. with विसल- : v. BRAZEN.

BRAT : चर्मक : v. CHILD.

BRAYADO : v. BOAST, DEFIANCE.

BRAVE (v. t.) : v. TO FACE, DISREGARD, DEFEY.

BRAVE (adj.) : I. Courageous : (1) साहसिकः (वी, वी) (= bold, daring ; (2) वीरान्नः (ना, न) (= valorous) ; (3) निर्भयः (या, य) (= fearless) ; (4) तेजसिन् (ल. वी) (= spirited). A b. man : i. e. a hero : (1) वीरः ; (2) शूर. Ph. : *fortune favours the b.* सादृष्टे श्री इतिवृत्ति, Mr. 13. II. Excellent, noble, grand : q. v.

BRAVELY : (1) निर्भयः v. FEARLESSLY ; (2) हठहलवेग. (या, गं), Kf. xvii. 13. ; (3) सदैव (= with fortitude).

BRAVERY I. Courage : (1) शौर्य ; (2) साहस (= boldness), (3) वीर्य (= valor) ; (4) निर्भीकता (= fearlessness). II. Splendour, magnificence : q. v.

BRAVO : I. Interj. चाय or चाय चाय. II. Subs. : v. AMBASSY.

BRAWL (v. l.) : व्याकीर्षति (कृद्, c. 1.) : v. TO WRANGLE, QUARREL.

BRAWL, BRAWLING (subs.) : व्याकीर्ष. : v. WRANGLING, QUARREL.

BRAWLING (adj.) कलहप्रिय (या, य) : v. QUARRELSOME, NOISY.

BRAWN : I. The flesh of a boar. (1) शूकरमांसं ; (2) बद्धरम्. II. Muscle, strength : q. v.

BRAWNY : शीघ्र (या, य) v. MUSCULAR, STRONG.

BRAY (v.) I. To pound : q. v. : पिन्दति (पिण्ड, c. १.). II. To utter a harsh cry : (1) चित्कार करोति (कृ, c. 5.) ; (2) विरोति (र, c. १.).

BRAY, BRAYING (subs.) : (1) चित्कार ; (2) उरगाद (= b. of an ass) : v. NOISE.

BRAYING (subs.) : i. e. pounding, q. v. - वेपथम्

BRAZEN : I. Made of brass (1) पिप्पलमयः (वी. य) ; (2) by comp, b. vessel पिप्पलपादम् II. Shameless, impudent : q. v. निर्भीक (या, न्).

BRAZEN BROWED BRAZEN FACED v SHAMELESS, IMPUDENT

BRAZIER कांसकार

BRAZIL NUT फलविशेष

BRAZIL WOOD रङ्गदो रङ्गरूपकादिविशेष

BREACH I Fracture q v II A gap made by breaking (1)

विद्र, (2) रन्ध्र III Violation q v Ph *b of peace* शान्तिभङ्ग ,

(?) *b of promise* प्रतिज्ञाभङ्ग *b of agreement* समझभेद , *b of*

fath विश्वासघात IV B of union भेद *a b between friends*

सुहृद्भेद

BREACH (v t.) 1 e to make a breach v BREACH (subs) (11)

BREAD I Lit रीटी Bha *Unleavened b* चप्पू II Substistence,

living q v चद्र or चद्रजल (-b and water)

BREAD CORN रीटीकरणीपदीनि गीधूमादिग्रन्थम्

BREAD-FRUIT (1) कण्ड or कण्डक or कण्डकिकल , (2) पनस or

पनसफल

BREAD FRUIT TREE (1) पनस , (2) कण्डकि(की)कल , (3) कण्डककल

BREAD-ROOT घालनाकार माकभेद

BREADTH I Width (1) विस्तार (2) परिसर (3) प्रष्ट , (4) चायाम

(rare) , (5) परिणष्ट (6) निष्कथ (rare) Ph *two fingers in b*

द्वारद्वार (the doors) should be made two c bts in b तानि

विहसविहसतानि कार्याणि II In painting *b of effect* विस्तार (?)

BREAK (v t) I Lit (1) भङ्गति (भङ्ग c 7) *the flag staff is*

broken भङ्ग रुन्दनकेतु Ve II , (2) चूर्णयति च (चूर्ण, c 10) (*reduce to*

powder) *shall I not b Suredlana s i g l s with my mace* संचूर्णयामि

रुन्द्या न सुधीपनीर Ve II To weaken or subdue q v भङ्गति

III To make bankrupt चरणाप्यति (c of रुद्र) (?) Miscell *but*

do not b e j n ed lation मा पुन सम्पत्तिभङ्गादि V II *bring l s silence*

नीनभङ्ग विधायक Vet *to b one s sleep* निद्राभङ्ग करोति, Si , to

b. an agreement सम्यक् भिजति (भिद्, c. 1.), *Al. v. TO VIOLATE ; I will b. all order* भगज्जि सर्वम्यादाः, *B. vi. 38. ; to “b. one’s mind”* हृदयं विडणोति (ड, c. 5.), *Ki. v. TO OPEN ; to b. horses* etc. : *v. TO BREAK IN ; to b. wind* पर्दति (पर्द, c. 1.), *I will b. their union* तान् विघटयामि (घट्, c. 10.) ; *(the time) has come (for) bing my fast by (sucking) blood* उपस्थिता शोणितपाण्या मे, *R. ii. 39. ; to b. ground* क्षतिकाम् उपोक्षयति (उक्ष्, c. 10.) (?) ; *to b. one’s heart* हृदयं विदारयति (c. of ट्), *U.*

BREAK (v. i.) : *I. Lit. :* (1) भज्यते (pass. of भज्) or more commonly भजः (घा, घ) भवति (झ, c. 1.) ; (2) नुटाति (नुट्, c. 4). *Fig. my heart is bing* स्फुटति हृदयं, *U. : v. TO REND. II. To become bankrupt :* चवसीदति (चद्, c. 1.) (?). *III. To dawn. Ph. the day has nearly broken* प्रभातपादा राजनी, *Sa. iv. IV. To decline in health :* *Ph. you are bing every day* अशुदिवसं परिशील्यसेऽन्निपु, *Sa. iii. V. To burst :* q. v. *VI. To fall out :* *Ph. their union broke* भिदसीधामजनि.

BREAK AWAY : l. c. to become dispersed, as clouds : विप्रकीर्ण. (र्ण, र्ण) भवति.

BREAK DOWN (v. t.) : चूर्णयति (चूर्ण्, c. 10.) : *v. TO CRUSH, DEMOLISH.*

BREAK DOWN (v. i.) : *I. Lit. :* भजः (घा, घ) भवति. *II. Fig. to fail :* चवसीदति (चद्, c. 1.).

BREAK FORTH : *v. TO BREAK OUT.*

BREAK IN : *I. Lit. . प्रसज्य प्रविशति (विश्, c. 6.). II. To train horses, etc. :* (1) दमयति (c. of दम्) ; (2) विनयति (ने, c. 1.).

BREAK INTO : (1) अपभ्रिहीयया प्रविशति (विश्, c. 6.) (?) ; (2) सन्निं कृत्वा प्रविशति (=by making a hole under the walls of a house ; (3) कृष्य कृत्वा प्रविशति (by making a passage in a wall).

BREAK IN OR INTO PIECES : *I. Trans. :* चर्खं चर्खं करोति (झ, c. 6.) ; (2)

चूर्णयति II Intrans (1) खण्ड खण्ड भवति (भू c 1), *the fruit fell from the linga hand and broke in p* फल राग करकमलान्नपत्र
भय खण्ड दम्ब, Vet, (2) चूर्णित (ता स) (भवति), II iv

BREAK LOOSE I Lit exp by circumlo *it broke loose and got into the high street* स पालानस्य भङ्गा राजमार्गमगतीर्षं, Mr II II
Fig of anger, etc (1) उद्दीयते (दोष c 4), (2) स्फूर्जति (स्फूर्ज, c 1)

BREAK OFF (v t) I Lit भनक्ति II To put an end to Pl
b his journey for three nights विराज प्रयाणमङ्गमकरोत् P i r,
to b a marriage विवाहमङ्ग करोति (9) (comp the Bengali idiom)

BREAK OFF (v L) विरसति (रम् c 1) (=to cease q v)

BREAK OPEN (1) भनक्ति, (2) नीटयति (c of बुद्)

BREAK OUT I To escape from restraint v TO ESCAPE II
To arise suddenly (1) जातिर्भवति or प्रादुर्भवति (भू, c 1), (2)
उद्दि (इ, c 2) (3) उद्भवति (भम् c 1)

BREAK UP (v t) To break into pieces q v II To abolish
q v *To b an assembly* सभामङ्ग करोति or सभा भनक्ति C

BREAK UP (v i) I To break into pieces q v II To be dissolved Ph *let us b now* सँ स स्थाननिदानौ गच्छाम

BREAK UPON Ph *the waves b the rocks* उपल्लासतासुरडा विभेद or
खिद्यं गच्छति (after Kl and S)

BREAK WITH विदते (वद c 1) v TO QUARREL

BREAK (subs) I An interruption (1) विच्छेद, (2) द्वेद II An opening made by fracture मङ्ग III B of day v DAWN

BREAKAGE i c an allowance for breaking perh simp मङ्ग

BREAKER I One who breaks मङ्गक v TO BREAK for the different senses II A wave breaking upon a sand bank, etc मङ्ग or मङ्गि

BREAK FAST (subs.): (1) प्रातराग्नं ; (2) प्रातर्भोजनम् ; (3) कल्यवर्त्त, Mr.

BREAK-FAST (v. i.): प्रातराग्नं or प्रातर्भोजनं करोति (ल, c 8).

BREAKING (subs.): भङ्ग. (in almost all the english senses). *B. in* (of horses, etc.) दमनं. *B. out* (of disease, etc.) . (1) उद्घनः ; (2) आतिर्भावः.

BREAK-WATER : *जलवेगरोधकः.

BREAM : मस्यविशेषः.

BREAST (subs.): I. The bosom : q. v. : (1) वक्षः ; (2) उरश्च (n).

II. The organ that secretes milk : (1) स्तनः ; (2) कुलः (of human b. only) ; (3) पयोधरः. III. The heart : q. v. : हृदयम्. *B.-bone* पयोऽङ्गि (n).

BREAST (v. t.): मुञ्चयति (nomi) : v. TO FACE.

BREAST-PLATE : उरस्पातम् : v. CORSET, CUIRASS.

BREAST-WORK : पद्मङ्गी, Mah. : v. RAMPART.

BREATH I. Lit. : (1) आसः. to take b. अस्मिति ; (2) निःवास (=air exhaled), to hold b. निःवासं कृषति ; (3) प्रासः (= air inhaled), restraint of b. (a religious exercise) प्रासायाम. or प्रासचंयमः ; (4) अस्मितं, out of b. सुहृन्मुहुरेत्युक्तञ्च निश्चिति, K. II. Life : प्राणः (m. pl.). III. Respite, pause : q. v. : विराम IV. An instant : निमेषः, in a b. निमेषेच. V. Breeze q. v.

BREATHE (v. i.): I. To respire : अस्मिति (अद्, c. 1.). To b. the lost प्राणम् अश्नाति (वा, c. 3.) v. TO DIE. II. To live : q. v. . अस्मिति, (I,) *who b.* यः अस्मिति, N. v. 102. III. Pause, rest : q. v. To b. hard विनिःश्वसिति, N. III. 2. , to b. freely चञ्चुसिति, KJ. ix. 21.

BREATHE (v. t.): I. Lit. : see b. the air 'वायु' मञ्जूषा (अद्, c. 2.): n. b. शिरति (वा, c. 1.) is used, but not in the exact sense. II. To exhale : उश्मिति (यु, c. 6.), *bring the smell of ...* परिमन्त्रीश्वसिति, Mc. i. 26. III. To express, manifest : q. v. IV. To whisper : q. v.

BREATHE IN OR INTO v TO INFUSE *B life into* जीवं सञ्चारयति
(c of चर) P

BREATHE OUT (1) चरितरति (यृ e 6) (2) उद्वगति (उम् c 1)

BREATHING (subs) I Lit (1) आस (2) आसनम् II Inspirat on
q v III Aspirat on q v IV In gnan Ph rough b
महाप्राणविज्ञ soft b अग्निनिदाननिष्ठम्

BREATHING HOLE गदात्तम् v VENT

BREATHING TIME Ph *give me b* अक्षिणुमत्तकाम दृष्टि v PAUSE RESPITE

BREATHLESS I Out of breath v BREATH II Lifeless q v
निश्वासा (सा सौ)

BREED v TO BREED Well b विनीत (ता त) Ill b दुर्विनीत (ता त)

BREECH (1) कटिदेश (2) निदम् *B of a gun* *पद्माद्भाग

BREECHES जहागर *Somet mes=tro cers* q v

BREED (v t) I To beget (lit and fig) q v जनयति (c of जन)
II To bring up (1) पुत्र्याति or पुत्रति (पुप c 3 and 4) (2) वर्धयति
(c of वृ) III To educate instruct q v

BREED (v t) I To conceive (1) गर्भं धारयति or धरति (इ c 10
and 1), (2) गभवती or गभिणी भवति (यू c 1) II To be produced
जायते (जन् c 4) v TO PRODUCE

BREED (subs) I Race kind जाति *a cock of the baldk b*
बलाकाजातिहामचूड D v *Of a gool b* अस्तमजातीय (या थ) II
Progeny offspring q v

BREEDER I The female that produces (1) जनयित्री (2) जननी
(3) प्रसूति (4) उत्पादिका II A b of animals (1) पोषक, (2)
पोष्ट (m)

BREEDING (subs) I Nurture education instruct on q v II
Manners deportment q v Ph *good b* विनय *of good b*
विनीत (ता त) v POLITENESS

BREEZE : (1) मन्दानिल ; (2) सङ्घुषणः ; (3) सगौरवः ' v. WIND. Ph. :
the b. is blowing मन्दं मन्दं दहति पवनः'. *Morning b.* विभातरायु , R.

BREEZY : सुमरातः (ता, य) : v. WINDY.

BREVARY : I. An epitome q v. II. Of prayers : *क्षीनसुषयः.

BREVITY : संक्षेपः : v. CONCISENESS, SHORTNESS.

BREW (v. t.) : I. To make beer : पचति (पच्, c. 1) (?). II. To
 mix : q. v. III. To contrive, plot, hatch : q. v.

BREW (v. i) यासुरं पचति (पच्, c. 1.) (?).

BREWER : *यासुरपाकः .

BREWHOUSE or BREWERY *यासुरपाकशाला ; यासुरपाकमाळा.

BREWING (subs.) : *यासुरपाकः .

BRIAR : v. Brier.

BRIER (subs.) उत्कीच , *taking b's even from the ministers* कपिलमण्डला-
 दधीनोत्कीचयाही, D , *not corruptible by b etc.* धनदानादिनाभीयः , K. b.
one who receives b. (1) उत्कीचकः (rare) ; (2) उत्कीचपादकः .

BRIBE (v. t) : उत्कीचं ददाति (दा, c. 3.). Ph. *the Judge has been b.d*
 उत्कीचदानेन ब्रीकती विचारक

BRIER उत्कीचदाता (=one who gives bribe).

BRIERY : (1) उत्कीचदानम् (giving bribe), (2) उत्कीचग्रहणम् (taking b.).

BRICK (subs.) : दृढका, *baked b.* पक्वदृढका , *unbaked b.* चायिटका, Mr.
A b house दृढकाग्रहणम् , *a pile of b.s* दृढकारामि .

BRICK-BAT : (1) दृढकापत्रम् (?) ; (2) दृढकागमकम् (?) .

BRICK-KILN : दृढकापाकः (?) : v. KILN.

BRICK LAYER (1) लेपकः ; (2) पल्लवः : v. MASON.

BRICK-MAKER (1) दृढकापाकः (?) , (2) दृढकाकारः (?) .

BRICK-WORK : दृढकानिर्निर्मितः (ता, त) *these are b.s* एतानीटका-
 निर्निर्मितानि.

BRIDAL (subs.) विवाहीयन v. MARRIAGE.

BRIDAL (adj.) : वैवाहिक. (की, को). *B. procession* (of the bridegroom) बरपावा, N. XVI. 4 ; *b. string* कौतुकम् ; *b. chamber* कौतुकगारम्, Ku.
BRIDE : (1) बधूः, *the b. and the bridegroom* बधूरः, Ku. VII. 13. ; (2) नवबधू, (3) नवीदा (=just married), (4) चासन्नपाथिपद्वया (=about to marry). *A young b.* : (1) कन्या ; (2) कुमारी, R. VII. 21. *A b. who chooses her own husband.* स्वयरा.

BRIDE-GROOM : वरः.

BRIDES MAID : बध्वा.

BRIDES MAN : जयः ; वरस भ्रातृ सहचरः.

BRIDE WIFE : कारागारिणी : v. PRISON.

BRIDGE (subs.) : (1) सेतुः, *stone-b.* पाषाणसेतु, Raj. ; *to make a b.* सेतुं कर्णाति, R. or करोति, Mah or निर्माति, Vi, or विदधाति Ma. n. (with loc. or gen. and उपरि) ; (2) सङ्गमः (=foot-b.) ; (3) सरतः (rare). *B. of the nose* नासाग्रम्.

BRIDGE (v. t.) : सेतुना कर्णाति, निः, (बन्ध्, c. 9.), Mah. ; *bat the Palma, with boats* नौभिः पदां बन्ध.

BRIDLE (subs.) I. Lit. : बन्धा : v. BIT, REIN. II. Fig. : v. RESTRAINT, CHECK.

BRIDLE (v. t.) . I. Lit. : perh. बलितः (ता, त) करोति : v. TO BIT, REIN. II. Fig : to restrain, check : q v. : नियन्त्रयति (बन्ध्, c. 10).

BRIEF (adj.) . I. Compressed, terse ; q. v. : संक्षिप्त (मा, त्). *To be b.* (when=b.ly) : किं बहूना. II. Lasting but little time : संक्षिप्त (मा, क), *b. enjoyment* संक्षिप्ता मीतिः, II. ; (2) क्षणिकस्वादिन् (f. नी) : v. TEMPORARY. III. Short : q v.

BRIEF (subs.) : I. An epitome. q. v. II. A dispatch : q. v. III. An abridgment of a client's case : *विशदतन्त्रम्.

BRIEFLESS : Ph. *he is a b. barrister* *सं व्यवहारपण्डितः कायापदेशार्थमपि-
 पक्षार्थिनो नादपन्ने ; विशदतन्त्रहीनो व्यवहारपण्डितः.

BRIEFLY (1) संक्षेपेण , (2) संक्षेपतः , (3) समासतः

BRIEFNESS v BREVITY

BRIER OR BRIAR कण्टकितृप्रविशेष , also = कण्टकितृशृङ्ग

BRIG सामुद्रदीप्तभेद

BRIGADE *पुलना

BRIGADIER, BRIGADIER GENERAL *पुलनापति

BRIGAND (1) परियन्त्री , (2) दल्लु v ROBBER

BRIGANDAGE दण्डुता v ROBBERY, FLUNDER

BRIGANTINE perh वहितम्, D vi.

BRIGHT I Shining, lustrous (1) उज्ज्वल (ला, ल) , (2) भासुर (रा, र) ,
(3) दीप्त (भा, ष) , (4) दीप्तत (ना, न) , (5) रोचिष्णु (म्फ) II Clear,
transparent q v उज्ज्वल (ला, ल) III Sparkling with wit,
clever perh उज्ज्वल (ला, ल)

BRIGHTEN (v, t) I Lit to make brighten (1) दीप्तयति, कृत्, म ,
(c of द्युत) , (2) उज्ज्वलयति (c of उज्ज्वल्) , (3) उद्भासयति (c of भास) ,
(4) दीपयति (s of दीप्) , *bring the slates with its rays* दीपयत्य नम
किरवीदे , *h*, ix 13 II Fig (1) उज्ज्वलयति , (2) उद्भासयति
III To improve q v

BRIGHTEN (v i) i e to be or become bright expr by the adj s
under bright Ph. *the sky did not quite b* न प्रसादमुचित गगिता
सी , *h*, ix 2s

BRIGHTLY (1) उज्ज्वलम् , (2) निश्चल (=clearly).

BRIGHTNESS I Splendour, brilliancy (1) प्रभा , (2) तेजम् , (3) द्युति ,
(4) दीप्तिमान् II Acuteness, sharpness q v perh दीप्तिमान्
BRILL हुलासलसविशेष

BRILLIANCE (1) प्रभा , (2) उज्ज्वलता , (3) दीप्ति , (4) रोचिष्णुता , (5) भास्यु .

BRILLIANT (1) महीमन् (ला, ल) , (2) वदीत (ना, न) , (3) भासुर (रा, र) ,
रोचिष्णु (म्फ) , (5) भाजिष्णु (म्फ) , (6) मदीत (भा, ष)

BRILLIANTLY expr by circumlo v BRILLIANT

BRIM I Rim, border q v घान II Of any vessel • मृष, to the b चासुख

BRIMFUL परिपूर्ण (वा, र्ण) or एकान्त पूर्ण (र्ण, र्ण) "B of glory" तेजो मय (यो, य)

BRIMSTONE गन्धक v SULPHUR

BRINDED, BRINDLED (1) शबल (ला, ल), (2) कर्बू (र्बु) v (रा, र), (3) किर्मीर (रा र), (4) बिब (वा, व)

BRINE I Water saturated with salt (1) लवणोदम्, (2) लवणजल
II The ocean (1) लवणोद, (2) लवणोदधि, (3) लवणाम्बुनाभि, (4) लवणान्धि III Tears q v

BRING I To fetch or cause to come (1) आनयति (नी, c. 1), b my darling here दयितमिहानय, Ki x 41 (2) आहरति, उप, (ह, c. 1) b two dishes उभे शरावे आहर, D vs Ph uniter b s cold हेमलेन सद् शीतमानच्छति II To cause the obtaining of (1) by verbs of motion or verbs signifying to obtain and the ins or abl of the cause poverty b s shame दारिद्र्यादभिवर्धति, Mr i, disgrace b s desponlency परिभयात्रिर्वेदमापयते Mr i, (2) ददाति (=to give q v), (3) विकर्षति (लव, c. 1) b s fortune दिव्य विकर्षति, Ki iii 7 III To induce, prevail on q v Ph to b an action अभिवर्धितं करोति (?), b to an end समापयति (c of आप), b to pass v BRING ABOUT

BRING ABOUT घटयति (c of घट) v TO EFFECT, ACCOMPLISH

BRING BACK (1) प्रत्यानयति (नी, c. 1), will b the fortune of victory लघुश्रिय प्रत्यानेषति, Ku ii 51, (2) प्रत्याहरति (ह, c. 1), M n

BRING DOWN I Lit (1) आनयति, brought them down to the earth क्षितिमादिभ्यु, Ki vii 19 (2) अस्तायति (c of अ) (=cause to descend), V i II To humble, abuse q v

BRING FORTH - I. To beget - q. v. : सूते, प्र-, (सू, c. 1.), *Sumitra brought f. twins सुमित्रा सुपुत्रे यमौ*, R. x. 71. II. To yield : q. v. : सूते, *the azola tree at once brought f. flowers असूते सद्यः उमुगान्धरीकः*, Ku. III. 18. III. To b. forward : q. v.

BRING FORWARD : (1) आनयति, (2) उपनयति (असू, c. 4.); (3) उदाहरति (ह, c. 1.), *arguments have been forcibly brought f. उपपत्तिरुदाहृता बलात्*, Ki. II. 28.

BRING IN : I. To admit q. v. II To yield, produce. q. v. III. To collect - q. v.

BRING OFF - (1) अपनयति (नी, c. 1.); (2) अपहरति (ह, c. 1.), Vc. 1v.

BRING ON आवहति (वद्, c. 1.) v. TO PRODUCE.

BRING OUT : बहिष्करोति, *bring his son out तत्पुत्रं बहिष्कृत्य*, H. II. - v. TO PUBLISH, EXPOSE, OR DETECT.

BRING OVER : I. To bear across : आनयति (with double acc.), *I brought him over to London 'तदथ लण्डनमानीतवान्*. II. To draw to a new party or opinion. Ph. *bring the Brahmans over by gold विजान् स्वीकृत्य सखेन*, Raj.

BRING TO : v. TO RESUSCITATE. Ph. *I have brought troubles to my husband लेशावदा मर्तुं*, R. XIV. 5.

BRING TOGETHER : (1) उभानयति (नी, c. 1.); (2) उदाहरति (ह, c. 1.) : v. TO COLLECT, ASSEMBLE.

BRING UNDER : (1) नयति (c. of नद्), R. VIII. 2 ; (2) आवर्णयति (वर्ण, c. 10), D. 13. *To b. one's power बह नयति* or *आनयति* : v. TO SUBDUCE.

BRING UP . I. Lit.. (1) आनयति ; (2) उपनयति, (3) आहरति II. To train up, rear : q. v. : वर्धयति (c. of वद्), *(the child) was brought up by Finyacots चर्येन विनयवत्सा*, D. IV.

BRIK . v. EDGE, MARGIN.

BRINY लावण (की घ) v SALTY

BRISK (1) चपल (ला ख) (of movements, etc), (2) चतुर (रा र)
(=clever, sharp) v LIVELY

BRISKET Pl *b of beef* *मीनचीमांसम्, *b of nutmeg* मीनचमीमांस

BRISKLY लरित (=quickly) v VIGOROUSLY

BRISKENESS v VIVACITY, QUICKNESS

BRISTLE (subs) सटा h XIII 2

BRISTLE (v t) Ph *b ang of the hairs* वासटीव्रति Ki XIII 2 or
उद्धृतसटा (m pl) R IX 60

BRISTLE (v t) (1) लज्ज (आ झ) or उन्नत (ता, ण) भवति, (2) हृष्यति
(इय c 4) or पुलकित (ता त) भवति (only of men in joy)

BRISTLE कष्टकित (ता त), *their skins b with joy* प्रीतिकष्टकितलज्ज,
Ku VI 15

BRITTLE (1) भङ्गुर (रा र) (2) सुभद्र (डा, ढ), (3) भङ्गभाज (mfn)
(rare)

BRITTLENESS (1) भङ्गुरता, (2) सुभद्रता

BROACH (subs) ~v SPIT v also BROOCH

BROACH (v t) I To spit q v ग्रन्थाक्षरीनि II To tap, pierce
q v III To put forth publish first q v प्रचारयति (c of चर)

BROAD I Wide (a measurement) q v (1) विस्तृत (ता १), (2)
expr by a comp with the words given under *breadth* (1) or by
aly formed with any of those words and the १११११ वत् seven
cubits long and one cubit b समदक्षदीर्घा एकद्व्यभिलारा Ph a
b १०१ सुविस्तारमात्रार्थं (?) (not विशालमार्थं) one who has a b
chest विशालचक्षुः (mfn) R, a breast beat if l and b as the leaf
of a door कपाटविस्तीर्णमनोरमोद . S III 13 II Extensive,
vast q v विस्तीर्ण (ता १) Ph b joles दाय्यपरिहासा (m
pl), b non-existence *स्यदतिर्यक्कभाषितम्, *these are not rare here even*

in *b daylight* *दृश्यमाने मूर्त्योप्यन चीर्षाणि न विरलानि *it is as b as long* १ *c* it makes no difference चन की विमप

BROAD CLOTH *बनात

BROADLY *v* WIDELY Ph *b these are the species* द्रव्येता जातय
स्वीकृतात् *Er*

BROAD SIDE *to fire a b* *रथयोतस्वीकृतात् स्याद्दुक्तयेणि सम विमर्जयति

BROAD SWORD खड्गविन्द

BROCADE कार्मिकवस्त्रम् (?)

BROCKET विमर्षोपी छरिण

BROCOLI माकभेद, *कुल्लकविहस्य कविभेद

BROGUE पादुकाविन्द

BROIL (sub*) कलह १ QUARREL

BROIL (१ *t*) (1) चकारिपयति, *Bl n*, (2) भर्जयति (*c* of भज) (*upon a ground*) *v* TO FRY

BROIL (१ *i*) भजति ते (भज् *c s*)

BROKEN *v* TO BREAK Ph *b number* भग्न, *b wounded* चन्दबाध
(या स), *b leaved* भग्न (या स) or भग्नमानस (या स) *Md*

BROKER *दहात

BROKERAGE *दहाति

BROMINE *ब्रूमन्, ब्रोमिणम्

BROUZE perl चार (comp Lat *ae*, aet**) or चारकूटम् *v* BRASS

BROOD *ब्रूओम्

BROOD (१ *i*) बीजते (बीज्, *c i*) (?) (*used in this sense in Hindi*) *b ing on eggs* चयानि बीजमान (न, नं) (?)

BROOD OVER or ON आचरति (चै, *c i*) (*with acc*) *v* TO CONTEMPLATE

BROOD (sub*) I Offspring progeny *q* १ II A hatch *q* १

BROOD (adj) Ph *b mare* बालदसमाये रविता घोटकी

BROODING (sub*) Pl *b on eggs* चयति (?)

BROOK (subs) (1) सरित् or कुसरित्, (2) धुवनदी

BROOK (v t) मर्ययति (मर्य, c 10) १ TO ENDSURE

[शेष

BROOM I A brush (1) सम्भारजनी, (2) शोधनी II A shrub वृत्तावि

BROOM STICK सम्भारजनीदण्ड (?)

BROTH (1) मांसरस (of meat), Sr, (2) दूध (of dal)

BROTHER (1) बन्धालय (2) मेधाव्यक्तम्, (3) बेश, (4) वैश्वानरसमायय

BROTHER (1) भाता (a full or a step-b and also used fig like the english word), (2) सचीदर or सीदर or सीदर्य or सयमं (=a full b), elder b अयज, younger b अयज

BROTHERHOOD I The state of being a brother भातत्वम् Proper b, सौभाव, R XVI 1 II An association of men १ FRATERNITY, SOCIETY

BROTHER IN LAW (1) ग्याल (=wife's brother), (2) दैवर (=husband's younger brother), (2) भातव्ययर (=husband's elder brother), (4) भगिनीपति (=sister's husband)

BROTHERLY (adj) I Pertaining to brothers (1) भातीय (पा, य), (2) comp with भात, etc II Becoming brothers (1) भातसन्निभ (भा, म), (2) भातव्य (पा, य)

BROTHERLY (adv) (1) भातव्य, (2) भातसन्निभम्

BROW (subs) I The eye b (1) भ्रू, to knit the b's मूकटि रश्नाति (बन्ध, c 9) or मूकट करीति; (2) भ्रूता II The forehead १ १ खलाट III The edge of a steep place १ १ ZNOF, PRECIPICE

BROWNIE मूकटि रश्ना or मूकट हत्वा भीषयते (c of भी) Ph १ १ ing me मर्ययि मूकटीधर सङ्ग १ १ १ TO TERPIFY

BROWN (adj) (1) कपिश (मा, र्म), (2) ग्याल (वा, य), (3) पिग्य (ही, र्म), (4) पिग्यल (ला, य) १ TAWNY, DARK

BROWN (v t) I To make brown कपिययति (nomi) II To brown meat in cooking आरत (ला, र्म) करीति (?)

BROWSE (v t) (1) चरति (चर c 2), (2) भक्षति (भक्ष, c 1) v TO EAT

BROWSE (v t) चरति (चर, c 1) B on=browse (v t) q v

BROWSE (subs) (1) विसलद्यम्, (2) पक्ष्यम्, (3) गणपक्ष्यम्

BRUISE (subs) घृष्ट, Nt, चत (=hurt)

BRUISE (v t) I To injure q v II To crush q v III
To boy q v.

BRUIT I Subs v report, rumour II Verb v to report,
rumour

BRUNETTE (1) श्यामा, (3) श्यामाटी

BRUSH (subs) I Clothes b *बन्धनीधनी II Shoe-b *पादुका
सम्पर्जन्यी III Painter's b (1) दूनी लिका, (2) कृषिका, (3) मलाका,
(4) कूर्च, (5) बर्लिका IV Brush wood q v V A skirmish,
affray q v VI The brushy tail of a fox बालधि

BRUSH (v) I To take the dirt of (1) साष्टि (सष्ट c 1) (2) स्त्रीधति
(c of दृष्ट) II To touch gently चर्षति (घृष्ट c 1) III To
b off or away निष्कासयति (c of दृष्ट) v TO REMOVE IV To b
up v TO FURBISH

BRUSHWOOD (1) शाखाव्याधि (n pl) (2), (2) दहन्य (=fuel)

BRUSHY v BUSHY, SHAGGY

BRUTAL (1) दमस्य (सा च) (2) क्रूर (रा र) v CRUEL, SAVAGE

BRUTALITY (1) दमस्यता (2) क्रौर्य v CRUELTY, INHUMANITY

BRUTALIZE (1) दमसीकरीति (2) क्रूरीकरीति

BRUTALLY (1) दमस्यम्, (2) क्रूरम् (3) पक्ष्यम्

BRUTE (subs) I A beast q v पशु II A brutal man (1)
पशु, (2) विमर्ष (≡fiend) Ph *human b* दृष्ट्य इन्द्रिय, etc

BRUTE (adj) I Irrational q v II Uncivilised q v Ph
bj mere b force *केवल पशुसाधारण्येन बलेन

BRUTISH, BRUTISHLY v BRUTAL, BRUTALLY

BRYONY a plant पिलुपत्तौ

BUBBLE (sub) I Of water (1) बुद्बुद् , (2) बिम्बिका, Wilson II

Fig Ph man is a b बुद्बुदनिभी मनुष्य III A delusive scheme
बुद्बुद् (?)

BUBBLE (r i) बुद्बुदायते (noml) Bmg बुद्बुद् (दा, दं)

BUBBLE (v t) v. TO DECEIVE Br v DECEIVER

BUCANEER v PIRATE

BUCK (1) मृग (of deer), (2) चर (of goats), (3) श्यक (of hare)

BUCKET I For drawing up water (1) अघट , (2) उदाटनम्, (3)
उदघन D vt, (4) घटीयन II For carrying water (1) द्रोणी,
(2) सेकरी

BUCKLE (sub) बन्धविधिय, *गच्छक

BUCKLE (r) , *गच्छकित (त, त) करोति B to v TO APPLY.

BUCKLER कलक v SHIELD

BUCKRAM झूलपाविमेष

BUCKSKIN (1) मगधर्मन् (n), (2) हरिणाजिनम्

BUCKTHORN रज्जुप्रदायी वृक्षजातिभेद

BUCKWHEAT शस्यभेद

BUCOLICS शीपादिविषयक काव्यम्

BUD (sub) I An undeveloped flower (1) कौरज (m), (2)
कल, का, (3) मुकुल (m) (=half-open b), (4) कुम(घ)ल, (5)
जाल क, (6) कोष or कोश II An undeveloped branch, etc
(1) अङ्गुर, (2) परीह

BUD (v i) Pb although the mangoes have bud ded late बुद्बुद
विरतिर्गतापि कलिका, Sa vi Expr similarly by the verbs
उद्बुदति (मम् c 1) उद्बुदति (मिद् c 7), उद्देति (इ, c 1), etc

BUD (v t) *अङ्गुर निवेष्टयति (c of विम) (with loc)

BUDGL v TO MOVE, STIR

BELGE OUT प्रलम्बते, (लम्ब, c 1) v. TO SWELL OUT.

BULK I. Dimension q v Ph of great b स्तूलकाय (दा, द) (of animals) or महा or इहत्प्रमाण (दा, द), Ku II The majority, the principal portion Ph the b of the people बहुतरलीका III A projecting part of a building अलिप्त (?)

BULK HEAD a partition in a ship v PARTITION

BULKY (1) बृहत् (f ती), (2) स्तूल (दा, द) v BIG, LARGE

BULL I The animal (1) डब, (2) डबभ, (3) पशुभ, (4) बधोवर्द्ध, (5) डबन् (m), (6) ककुब्धन् (m) (= the humped b), (7) पुडर, (8) चन्द्रुड (m.) II The constellation (1) डब, (2) डबरामि III An edict of the Pope (*धीपस) आदिश IV. An absurd blunder (1) प्रमाद, (2) अहदितम्

BULL-BATTING कुङ्कुटैर्बभ्रवाहनम्

BULL-DOG डबन्धुय कुङ्कुभेद, *डबकुङ्कु

BULL'S EYE I A window इगय II A center of a target लक्ष्यम् III A police man's lantern प्रदीपभेद

BULLET गुलिका [समाचार.

BULLETIN (1) घोषणा, (2) राजाज्या प्रचारितो राजसाम्राज्यादिविषयक

BULL-FINCH पक्षिप्रभेद

BELLION (1) क्रीम, (2) हिरण्य (gen = gold), (3) रजत (gen = silver)

BULLOCK (1) बलोवर्द्ध, (2) डब * v BULL

BULLY (subs) (1) पिछोयूर (?), (2) तर्जुनपट्ट (?)

BULLY (v t) (1) तर्जयति (तर्ज, c 10) (= threaten), (2) डरेजयति (c of विज) (= to frighten)

BULRUSH जलजवक्षपभेद, नलभेद (?)

BULWARK I A rampart (1) वष, (2) प्राकार. II Fig any means of defence (1) सशस्त्र, (2) आदय, (3) शरणम्, (4) आलम्ब

BUMF (v t) v TO KNOCK, THUMP

BUMP (subs.) : I. A swelling : q. v. गण्डः (?). II. A thump

BUMPER : चपकम्, "fill the b.s to the brim" *आमुणं चपकाणि पूरयत.

BUMPRIN : दानिक : v. RUSTIC.

BUN : पिष्टक. * v. CAKE.

BUNCH : I. A protuberance, hunch : q. v. II. Of fruit : गुच्छः.

III. A bundle : q. v. : *a b. of keys*. *ताक्षीगुच्छ.

BUNDLE (subs.) : (1) गुच्छ. (as of grass) ; (2) गुच्छ. (?) ; (3) पीडनी (of clothes).

BUNDLE UP (v.) : I. Trans. : प्रस्थापयति (c. of स्था). II. Intrans. :
प्रतिवले (प्र, c. 1.).

BUNG (subs.) : no equiv. : *गुञ्जविपानं.

BUNG (v.) . v. TO STOP, CLOSE.

BUNG-HOLE : *गुञ्ज ; नयभाण्डगुह्यः v. HOLE.

BUNGLE (subs.) : (1) प्रमाद ; (2) अक्षित : v. BLUNDER.

BUNGLE (v.) : I. Intrans. : v. TO BLUNDER. II. Trans. : v. TO
STON, MAR.

BUNGLING (adj.) : v. UNSKILFUL, AWKWARD, CLUMSY.

BUNGLINGLY : v. UNSKILFULLY, CLUMSILY.

BUNTING : I. A bird : चविनिमिष. II. Stuff for flags : अजनिमेष.
चीपयोगी पटनिमेष.

BUOY (subs.) : नाविकेभ्यः सङ्कटस्थलप्रदर्थकं जलोपरि उन्नयनं विद्मः ; *उव.

BUOY UP (v. i.) : I. To keep aloft - (1) उन्नयति (c. of उ) (?) ; (2)
उन्नमयति (c. of मञ्ज) (?) II. To support or sustain : q. v.

BUOY UP (v. i.) : Ph. *merit will b. at last* *न क्षुब्ध गुणा, प्रच्छन्नाक्षिप्तानि.

BUOYANCY : I. Lit. : (1) उन्नयनीयता (?) ; (2) क्षुब्धता (=lightness).

II. Fig. : cheerfulness, vivacity * q. v. : उद्गाताः.

BUOYANT : I. Lit. : (1) उन्नयनीय (ना, क्ष) (?) ; (2) क्षुब्ध (mfn.)
(= light). II. Fig. : cheerful, vivacious : q. v.

BUREAU बरुअ

BURDEN (v t) I Lat v TO LOAD II Fig to oppress q r
 पीड़यति (पीड् c 10)

BURDEN (subs) I Load (1) भार, *b of state* राजभार K, *what b is great to the able* कौश्लिभार समथानां II III, (2) धुर (f), *a beast of b* धुर्य or धुरीय (3) भर, *all b placed on a scott's minister* योग्यसर्विधे यत्न समस्तो भर Ra : Ph *the b of a roof* *प्रदाय भार II Taxes, pecuniary imposts q r *unable to bear the b's* कलभारसह्य, V p III *The capacity of a ship* Ph *a boat of 100 maunds b* *शतसयमादिनी नौ IV B of a song (1) भुवकम्, (2) चतुपद

BURDENSOME (1) दुबह or दहह (हा ह), (2) दुर्भर (रा र), (3) अति भारिक (का, क) (lit and fig), Mu vi, (4) दुसह (हा ह) (fig)

BURDOCK बुद्धभेद

BUREAU I A desk q r II A department विभाग (r)

BURGLAR I A burglar q r II A representative of a borough in parliament *नगरपतिनिधि or संप्र प्रतिनिधि (when the sense is clear)

BURGLER (1) *नागर, (2) धोर (=citizen)

BURGLAR (1) सन्धिचोर or सन्धिहार (a b who enters by making a hole under the walls of a house), (2) दुह्यच्छेदिन् (m) (by making a passage through a wall), (3) कपाटघ्न (by breaking or opening a door), (4) छनिक or छानिल (rare) (= सन्धिचोर) (5) कुजम्भ (भि) ख (rare)

BURGLARIOUS Pl *b entry* *त्रिचोर्यया or चुरचोरिपया परदहभेद

BURGLARY चाली चौर्यादन्त्याद्यकचचिकोर्यया सन्धि छला कुय वा हिलान्तेन वा प्रकारेण परदहभेद

BURIAL निधान D *grave* यो *निधानस्थली

BURN an engraver's tool बहली (?)

BURLESQUE (adj.) हासकर (री, र) or हासजनक (का, क)

BURLESQUE (subs.) हासकरप्रबन्ध

BURLESQUE (v t.) Ph to L my gait *उपहासाहे मम गतिम् अनुकरीति (क, c 8) V TO IMITATE

BURLY शूल (ला, ल) V STOUT

BURN (v t.) - (1) दहति (दह्, c 1), *I am b ing Lahla in your presence* ता प्रत्यक्षं लहामया दहते, Ma n v , *but (it) is b ing me* मा पुनर्दहत्येव, Sa III , *b t rice* दग्धाग्रम्, *b t wood* दग्धकाष्ठ , *half b t* दग्धादग्ध. (ग्वा, ग्व), D , (2) ज्वयति (ज्व्, c 1) (rare), *half b t* अर्धज्वृष्ट (टा, ट), V: VI 4 , (3) ज्वलयति (c of ज्वल्) (=to inflame), *internal heat is b ing my body* ज्वलयति तन्मूलमर्दाह , U III

BURBOT मसूरिशेप

BURDEN (v t) I Lit व TO LOAD II Fig to oppress q र .
 पीडयति (पीड् c 10)

BURDEN (sub*) I Load (1) भार, *b of state* राज्यभार, K , *what b is great to the able* कौशलिभार समयाग, II III , (2) धुर् (f), *a beast of b* धुर्य or धुरीय (3) भर , *all b placed on a worthy minister* योग्यसचिवे नक्ष समस्तो भर, Ra i Ph *the b of proof* *प्रमाण भार II Taxes, pecuniary imposts q र *unable to bear the b s* करभारासहा , V p III The capacity of a ship Ph *a boat of 100 maunds b* *शतमण्डगहिनी नौ IV B of a song (1) भुवङ्गम् , (2) चतुपद

BURDENSOME (1) दुर्वह or दुर्बह (हा ह) , (2) दुर्भर (रा र) , (3) खति भारिक (जा, क) (lit and fig) , Mu vi , (4) दुष्ट (हा, ह) (fig)

BURDOCK गुञ्जमेद

BUREAU I A desk q र II A department विभाग (r)

BURGESS I A burgher q र II A representative of a borough in parliament *नगरप्रतिनिधि or simp प्रतिनिधि (when the sense is clear).

BURGER (1) *नागर , (2) पौर (=citizen)

BURGLAR (1) सन्धिचोर or सन्धिहारक (a b who enters by making a hole under the walls of a house) , (2) कुञ्जवेदिन् (m) (ty making a passage through a wall) , (3) कपाटघ्न (ty breaking or opening a door) , (4) छनिक or छानिक (rare) (= सन्धिचोर) . (5) कुञ्ज (घि) ल (rare).

BURGLARIOUS Ph *b entry* *त्रिदोष्या or चुरचोरदिपया परगृहप्रवेश

BURGLARY राज्ञी चौर्याद्यभ्यायकर्मविचौर्याद्यस्य हत्वा कुत्र वा हित्वाद्येन वा प्रकारेण परगृहप्रवेश

BURIAL निधान II *gravel* *निधानस्थली

BURN an engraver's tool दक्षी (2)

BURLESQUE (adj.) : हास्यकर (है, व) or हास्यजनक (का, था).

BURLESQUE (subs) : हास्यकरप्रबन्धः.

BURLESQUE (v. t.) : Ph. to L. my gait *उपहासार्थं मम गतिम् अनुकरोमि (क, c. 8.) ; v. TO IMITATE.

BURLY : ब्यूलुः (ला, लं) ; v. STOUT.

BURN (v. t.) : (1) दहति (दह्, c. 1.), *I am burning Lanka in your presence* ना प्रत्यक्षं लङ्कां मया दह्यते, Ma. n. v. ; *but (it) is burning me* ना पुनर्दह्येन, Sa. III. ; *b.t rice* दाधानम् ; *b.t wood* दग्धकाष्ठ ; *half b.t* दग्धादधः (ग्वा, ष्व), D. ; (2) ज्वयति (ज्वृ, c. 1.) (rare), *half b.t* अर्धज्वृ. (दा, ट'), Vi. 12. 4. ; (3) ज्वलयति (c. of ज्वल्) (=to inflame), *internal heat is burning my body* ज्वलयति तन्मन्तर्दाहः, U. III.

BURN (v. i.) : I. To be on fire, to blaze : q. v. * ज्वलति (ज्वल्, c. 1.), *the light is burning* ज्वलति पदोऽयं, Mr. II. To be inflamed with passion : (1) दह्यते (pass. of दह्), *my heart burning from continually* मम परिभ्रान्तसद्वृत्तमानं चेतः, Ve. III. ; (2) तप्यते (pass. of तप्), *who is burning with grief* यः शोकेन तप्यते, U. IV. ; (3) दीप्यते (दीप्, c. 4.) (of rage only), *b.t with rage* क्रुद्धीरदीपि, B. Ph. *my limbs are burning* ज्वलन्ति मेऽङ्गानि.

BURN DOWN, BURN OUT (v. i.) : दहति . v. TO BURN UP.

BURN OUT (v. i.) : क्षाम्यति (क्षृ, c. 4) ; v. TO GO OUT, TO BE EXTINGUISHED.

BURN UP : (1) निद्-दहति, वः, (दह्, c. 1.), *as if burning up with his fiery* look निर्दहन्निव दहनगर्भया दग्धा, D. ; (2) मयीकरोति (=reduce to ashes).

BURN (subs.) : दाहजं or दाहेन जनितं घातं (hurt) or घातं (wound).

BURNER : (1) दाहकः ; (2) दाहकः B. (of a lamp) : *दाहवर्धनी.

BURNING (subs.) : 1. Active : consuming with fire (1) दाहः ; (2) दहनम् ; (3) जीवः (rare). II. Passive : being on fire : ज्वलनम् (also of the b. of the face, etc.).

BURNING (adj.) : I. Active : expr. by a comp. with दाह- : *b. power* दाहशक्तिः ; *b. fever*, दाहज्वरः. II. Passive : ज्वलन् (*f. जी*) : *v. BURN* (v. i.). III. Scorching, hot : *q. v. Ph. b. scent* : उपगन्धः.

BURNING-GROUND : (1) श्मशानम् ; (2) शवसानम् (*rare*).

BURNING-GLASS ; *दाहककालः.

BURNISH (v. t.) * (1) दमार्जयति (यज्, c. 10.) ; (2) धावति (धाव्, c. 1.) : *v. TO POLISH*.

BURNISH (subs.) : *v. GLOSS, LUSTRE*.

BURNT-OFFERING : (1) होमः (?) ; (2) वषट्कारः (?) ; (3) यागः (?) : *v. SACRIFICE*.

BURROW (subs.) . (1) विवरम् ; (2) गिहम् ; (3) गर्तः : *v. HOLE*.

BURROW (v. i.) * I. Excavate a hole : विवर or गिहद्वरोति (ह, c. 8.). II. To live in it . गिर or गिहं कृत्वा निवसति (वम्, c. 1.). *Any bing animal* : विविज्य .

BURSAR : I. A treasurer : *q. v.* II. The holder of a bursary : *उत्तिभुज् (*mfn.*). [*उत्ति.

BURSARY : I. A treasury : *q. v.* II. A charitable foundation :

BURST (v. i.) : स्फुटति (स्फुट्, c. 8.), *my heart is bing* स्फुटति हृदयम्, U. 111. ; (2) विदलति (दल्, c. 1.) (=split) M. n. ; (3) शिथीर्यते (*pass. of घृ*) (=to split), a *bing rock* शिथीर्यमानागन्, Ki. xvi. 51. ; (4) दीर्यते, बि- (*pass. of हृ*) (=to read), *my heart b.* मनादीर्यते हृदयम्. *To b into tears* रोदितुम् आरभते (रभ्, c. 1.), K. ; *to b. with laughter* or *b. out laughing* मध्विभुम् आरभते. *To b. forth* (lit.) : निष्क्रामति (क्रम्, c. 1) or निर्गच्छति (गम्, c. 1.). *To b. forth* (=to break out) : उत्तिगति (भिद, c. 1.). *Tears b. forth* अश्रुपारा पारभत (हल्, c. 1.) or अश्रूणि निरगच्छन्. *To b. open* : *v. TO BREAK OPEN*. *To b. upon* : आक्रामति (=to attack).

BURST (v t) (1) स्फोटयति (c of स्फुट), (2) चीटयति (c of चुट)

BURST (subs) I Lat स्फोटन or स्फुटनम् II Fig expr by verb *there was a b of applause* छद्मिडन् प्रशंसायाः B *of thunder* स्फूर्जद्गुण्जितं, V1

BURY I To inter a corpse (1) निक्षयति (खन् c 1), b d (him) in the ground बहुधायां निषस्रुतु, R xii 30, (3) निदधति or धत्ते (धा, c 3) (=to place), *bodies of mendicants should be b d in holes* निधी कनेर दिसे निदध्यान् M n II To conceal q v

BUSH (1) गुञ्ज (2) चुप, (3) दुप, (1) भुष्ट, (5) बहनम् (=thicket) Ph *a bird in the hand is worth two in the b* अधुनादधुव वर (?) (see H 1) *you are besting the b for nothing* निरर्थकमिदमाधीष्टपसि (?), *hide yourself in the b* रिपयान्तरिणी भव, Ss 111

BUSHEL मापविशेष

BUSHY I Full of bushes गुञ्जाङ्ग (ता, त) II Thick like a bush (1) निविड (ङा, ङ), (2) अरिण (ला ल) Ph *b tail* दीर्घबाहवादि

BUSILY गूढ (=leely) b engaged गूढ व्याप्त (ता त) INDUSTRIOUSLY

BUSINESS I Occupation, profession q v (1) व्यवसाय, (2) कर्मन् (n), Ss v Ph *b of a messenger* दूतम् *b of a barber* नायित् II Mercantile transactions व्यवहार, P III Any affair, transaction (1) कर्मन् (n) *a man of b* कर्मज, (2) कार्यम्, *a man of b* कार्यज्ञ b in कार्यज्ञान, (3) व्यापार, *this is your b* भवतस्तवदय व्यापार H III, (4) निधेय v EMPLOYMENT III Right of acting Ph *what b has he to send for you* स्वासाधारयितु तस्य कीदधिकार IV Concern q v Ph *what b is it of yours?* किन्तो प्रयीजनमनेव

BLANK पादुकाविशेष

BLISS सुखनम 1 KISS

BUST I The trunk of body (1) शरीरपूर्वभाग , (2) पूराई, R II

A statue representing the b पूर्यैतिमा

BUSTARD इहलपचिबियेष

BUSTLE (subs) (1) सभ्रम , (2) घौम (=agitation q v)

BUSTLE (v 1) प्रधावति (धाव, c 1) (=to run) v TO BE AGITATED

BUSY (adj) व्याप्त (त, त) (=employed only of persons) v

ACTIVE INDUSTRIOUS Ph to-day is a b day अद्य बहूनि कार्याणि कर्तव्यानि or द्रष्टव्यानि

BUST (v) v TO OCCUPY, ATTEND TO EMPLOY

BUSY BODY य पराधिकारवर्था करोति

BUT (subs and v) 1 BUTT

BUT I Except चय (या न) (with abl) this is the doing of none b
Agharaghants बाघोरघणादयस्य कर्मेतत् , Ma v Ph his life was
nothing else b a t t i s e of atrocious deeds *दीमस्तु कर्मसन्ततिरेव तस्य
जीवितमसीत् b for the king which of your younger brothers would
forgive राजा न विद्विधा स्यात् क चनेत तवापुत्र, Ve 1 , all b finished
सम्पूर्णपाय (या य), in the last page b ons, *अपान्तराधान , b by
going to London *लघुनमगता II Only q v Ph b for
a moment चणमत्र R III Denoting contrast or opposition (1)
तु (never at the beginning of a clause), deep anxiety grinds my
heart, b t it does not burst into two parts दलति हृदय गादीवेगो विधा
न तु भियते U III , (2) तु is often omitted, by sweet, b false words
सयुक्तमिष्टमस्मि Sa v , of what avail is (a servant) loyal, b
can o ss and i said अप्राप्तेन च कातरैश्च युय स्यात् सातुरायेण क, Mu 1 ,
internal heat is burning my body b does not reduce it to ashes ज्वलयति
तन्मलादां क करोति न भक्षसात् U III , (3) किन्तु or परन्तु (at the begin
ning) your un on is easy B the report is she said समादमी वामयव
साध्यः किन्तु सा किञ्च समदिरत् D II , (4) पुन, it is like it b not

BUTTERCUP पीतपुष्पभेद .

BUTTERFLY (1) तिलिलि (?), (2) पिप्पिलि (?)

BUTTER MILK (1) तक्ष (2) कालेश्वर (3) अरिष्टम्, (4) दण्डाहत, A

BUTTERY v LARDER

BUTTOCK (1) नितम्ब, (2) कटिपीठ (rare), (3) लिप् (f) (rare).

BUTTON (subs) *बुताम् B hole *बुतामस्त्रिदम्

BUTTON (v t) *बुताम् ददाति (ता c 3) or लगयति (c of लग्)

BUTTHNESS *बालम्

BUXOM प्रकुम्भरदन (ना न) v COMELY, OAT

BUY (v t) (1) क्रीणामि or क्रीणीते (क्री, c 9), (2) बाकीणीते (rare), (3) ग्रह्णाति (पह, c 9) (=to receive) (to be used only when the sense is clear) *at what price have you bought this book* बियना मूल्येनैय पुस्तकी ग्रहीति P 11 4

BUY BACK or OFF परिणीणीते (क्री c 9)

BUYER (1) कृद (f बी), (2) कृदिन् (f बी) (3) कृदिक (का, क)

BUYING क्रय B and selling क्रयविक्रय

BUZZ (v i) (1) गुञ्जति (गुञ्ज c 1), *not a single bee that if it not b in a sweet low tone* न बटपदीश्वी न जुगुञ्ज य कल, B 11 19, (2) मिञ्जते (मिञ्ज c 1) B xxii 2 (3) बुञ्जन्त्यायति (भुञ्ज), *her v to sound*

BUZZ, BUZZING (subs) (1) गुञ्जितम्, (2) गुञ्जन्, (3) इञ्जन् B

BUZZARD I A bird भ्रिनभद II A blockhead q v

By (prep) I Of place (s) - near q v esp by comp with चय
b the Ganges चयतद्वन Ph b the side of (her) father पित्रु पात्रे,
Iu (b) = past (1) अतीत्य, (2) अतिक्रम्य Ph *frou b the end of Du le* इत्यधीत्यामनु राजधानीम् B, *b this road* अनेन मार्गेण, (c) = on by the ins b *Is l and water* खनन च जनिन च II Of time
(a) not later than I h b *this time the day was complete* अनेन

समयेन परिणीती दिवस, K., *by the 1st of Baisakha वैशाखस्य प्रथम-
दिवसात् पूर्वम् (?)*; (b) of succession : Ph *day b. day अद्यदिनम्* ; month
b. month मासे मासे. III. Of other relations : (a) of an agent
after a pass. verb ; by the ins. : *should be forgiven b. you भवता
भययितव्यः*, Sa. iv. ; *Bak was asked land b. Vamana वामनेन बलिर्वा-
याचै रसुधा* S. l. ; (b) of the instrument . by the ins : *b. fans
mule of lotus-leaves नलिनीदलतावहनी*, Sa. iii. ; *b. king's command
राजाज्ञया* ; *b. force प्रसङ्ग* ; (c.) of the cause, means, made, etc : gen.
by the ins., sometimes by part.s : *b. reading Shastras शास्त्राध्यधीय* ;
b. hook or crook येन केन प्रकारेण ; *b. name Sūtiśhuo, of peaceful
charactor नाम्ना सुतीक्ष्णवर्तिन दान*, R. xiii. 41. ; *b. heart कण्ठस्थ-
(स्त्रा, स्त्रं)*, Bo ; *b. nature प्रकृत्या or स्वभावेन* , *b. stealth चौरिकया* ; *to sell b.
weight लोखपिन्ना निजिणीते (?)* : *to sell b the yard गजसंख्यया निजिणीते
(?)* ; *b. one's self एकैक (का, क) v. SOLITARY* ; *b. degrees क्रमशः* ; *b.
thousands सङ्ख्यम्* ; *b. crowds सङ्घम्* ; *one b. one एकैकम्* ; *man b man
प्रतिप्रत्यङ्गम् v. EACH* , *he is taller than me b. half a foot 'स भर्ताऽर्ध-
पादोऽधः* ; *a poem by Kālidāsa कालिदासकृतं काव्यम्* ; (d) in adjura-
tions . Ph. *b. God ईश्वर सार्पौक्त्य* ; *I swear b. my sacerdotal thread
मयाभि ब्रह्मसूत्रेण*, Ra. II

BY (adv.) . I. Near : q. v. : निकटे. II. Aside : v. TO LAY BY, PUT BY.

BY AND BY . (1) अतिरेक ; (2) क्रिचित् पश्चात् (=little after).

BY THE BY . प्रसङ्गेन or प्रसङ्गात् (?) .

BY-GONE : (1) अतीत (ता, त) ; (2) अतिक्रान्त (ता, त) ; (3) यत. (ता, तं).

BY LAW . *सप्तविधिः : v. RULE, ORDINANCE.

BY-PATH, ROAD, OR-WAY . (1) विमार्ग ; (2) विषय .

BY-PLACE : (1) विजनप्रदेश ; (2) निजिक्त्वत् ; (3) विजनभूमि. [near].

BY-STANDER . (1) प्रेक्षक (=a spectator) ; (2) पार्श्वस्थ (=one who is

BY-WORD : v. PROVERB. *To become a b उपपासास्यद् भवति* (यु. c. 1).

C.

CAB चक्रवाद्ययानभेद

CABAL (subs) I A body of intriguers *सूत्रकार्यसाधनाय गूढमन्त्रकारिण
(m pl) II Intrigue q v गूढमन्त्रणा

CABAL (v 1) *सूत्रकार्यसाधनाय गूढ मन्त्रयति (मन्त्र, c 10) or sim मन्त्रयति
(when the sense is clear) v. TO INTRIGUE

CABALA *काबलन, इहूदीनाम् निगूढशास्त्रम्

CABALIST *काबलविद् (mfn), काबलज्ञ (f या)

CABALISTIC *काबलपरिपक्व (का, क) In gen sense v. MYSTICAL.

CABALLER v. INTRIGUER

CABBAGE माकपभेद, *कवि

CABIN I A cottage q v II Of a ship कोठ (?)

CABINET I A closet q v II A piece of furniture *इराक
v CHIEF III The select council of a ruler प्रशासननिर्णायक सभा Ph.
c minister मुख्यामलिन (m.) IV A room for c council इन्द्रकम् (?)

CABLE धीतवन्धनाय स्त्रूल शालरज्जु, लोहयड्डलो वा धीतवन्धनी (?)

CABMAN (1) मण्डवगाहक, (2) यानगाही v CHARIOTTEER

CABRIOLET चतुश्चक्रविभिष्ट सविधानी लघुचरविधेय

CACKINATION (1) कटिहान, (2) मण्डपन, (3) बाधुरितम्

CACKLE (v 1) (1) नदति (नद, c 1), (2) रीति (र, c 2)

CACKLE, CACKLING (subs) नाद, c. of the geese हंसनाद v NOISE.

CACOPHONOUS युतिकट्टु (mfn), Kev VII. 2 v. HARSH, DISCORDANT.

CACOPHONY युतिकट्टुता

CADAVEROUS v GHASTLY, PALE

CADENCE I Let v FALL. II Musical (1) स्वरसङ्क्रम (= modulation of voice), Mr III 5, (2) स्तरावरोह (= fall of v.), M n, (3) विराम (= pause)

- CALCULATOR** (1) गणक (2) निरूपक (=one who ascertains)
- CALCULOUS** (1) चालर (री र), (2) चार्जर (री र)
- CALCULUS** (1) *सूक्ष्मानवधि (= differential c), (2) *समाहारगणित
(= integral c)
- CALDRON** (1) कण्ड , (2) पिटर & BOILER
- CALENDAR** I An almanack पत्रिका II A list q v
- CALENDER** (subs) *नक्षत्रज्ञ, Williams
- CALENDER** (v t) *चक्रवर्त्य दूरीकरीति (nom)
- CALENDS** रोमकीयमासस प्रथमदिवस
- CALENTUPE** व्यामोह (lit and fig)
- CALF** I The young of the cow (1) बछ , (2) गीरस or सेतुगय ,
(3) वणिज (=a newly born c), A A *slee* two years old
विहायनी II A dolt blockhead q v III The c of the leg
जहाया मासल पयाहाल
- CALIBRE** Ph *the c* (of a tube etc) मुखस्य or द्विदस्य परिमाण ,
of small c बुद्धमुखविमिश्र (?) , *a man of small c* बुद्धबुद्धि
- CALICO** कापसभेद
- CALIGRAPHY** & PENMANSHIP
- CALK** (v t) जलपवेशनरीधाय नीकाया फलकसन्निविष्टद्रावि जीर्णोन्नतस्य पूर
यति (c of पू)
- CALKER** जीर्णोन्नतस्य नीकाया फलकसन्निविष्टद्रावक
- CALL** (v t) I To summon (1) इत्यति आ , (द्वि, c 1) I *will c.*
an I ask my mistress यदिस्त्रीमाह्वय वृत्तामि Mr I , (2) इत्यायते (nom)
(= c alone) c *Mantreja* मेमेव सारत् इत्यायस Mr IV , (3) आकारयति
(c of क) (rare) , (4) निमन्त्रयति (मन्त्र c 10) (=invite q v) II
To address by a particular name (1) आह्वयति *c dler by the name*
Parvati तां पार्वतीनि नाथा बुद्धार *ku r 26* , (2)—माया or मयाया or
आह्वयया अनिदधाति (धा c 3) "c a *spale a spale* यी बहूपल

तद्वपमन्निवेदि III To name, designate (1) वलि (व, c 2), माप्रते (भाप्र, c 1) etc (= to speak q v), you are ced 'mountain hither बुद्धिामुद्बुध्यसे Si xv 30 (2) उदाहरति (ह, c 1), ced *Dasharatha* दशरथ उलुदाहृत B 1 1 (3) अप दिशति, व्यप, (दिग् c 1) Si xv 28 Ih c to mind मनसि करोति, ced *Rig Iya*, and *Sa na* अगम्यु सोमसुक्ता S p, ced *Tuāla* तारकसन्निव, Ku

CALL BACK v TO RECALL REVOLE, RETRACT

CALL FOR to DEMAND, REQUIRE

CALL FORTH आह्वयति (ह्वे, c 1) (lit. and fig)

CALL IN I To collect as debts v to COLLECT If To invite
as friends आह्वयति य

CALL OFF i c to divert q v

CALL OUT v TO DECITE

CALL ON OR UPON I To implore q v II To invoke q v
III To pay a short visit, c on me वा द्रष्टु आजगाम (after Mn),
c on Jin ह द्रष्टु गच्छ

CALM (adj) (1) शान्त य (नान् न्), *o what a c and beautiful morn-
ing* अद्दी प्रशान्तरसपीयसा प्रभातस्य , *c and solemn place* प्रशान्तगभीरभूमि ,
V₁ *c coun-ances* शान्ताकार Ma , (2) निजल्प (न्या, न्यं), निजल
(नान् ल) etc (=without motion as a sea), *like the c ocean on a
c day* निजलनिजल्पनिवापयपति Ki , *the sea became very c with
unruffled water* निजलतेऽभवद्वर्धे समुद्र बिभितोदक , V p , (3) निर्धत
(ता त), etc (=without wind as a c place), V (4) अचुत्तर (f क्ता)
etc (=not wavy as a river), (5) अचुत्त (f आ), etc (=not
agitated) *To be c* शास्त्रि, प्र, (शम्, c 1), Ki

CALM (subs) I As opposed to storm निजल or निजल II
Calmness tranquillity q v

CALM (v t) (1) मन्वति य (c of मन्) *to c a tempest* चण्डाल मन्वति~
(2) शास्त्रवति or शास्त्रवति अभि-, उप, परि, (शान्त or शास्त्र c 10),
to c the son of wind (Bh ms) मन्वत सुतमुपशास्त्रवितुम् Ki 1: 26 v
TO QUIET

CALMLY I Gently q v II Quietly, patiently q v

CALMNESS (1) शान्ति or शम (2) प्रशान्ति or पश्म , (3) अचोभ and aim
comp (=absence of agitation) (4) better by adj *c of mind*
(1) धैर्य Ki xiv 1 (2) निर्विकारचित्त M n

CALONEL *वीतद्वरिपारद दंडपारद

CALORIC ताप

CALORIFIC तापन (नी न) or तापक (का क)

CALITROP I A thistle गीचुर II A military instrument
*चतु एवम् , अष्टादीक्षाणां गतिनिरीक्षण युद्धवल्गुश्रेय

CALUMNIATE परिहृति (रुद्र c 1) *c as in my presence (ny) friend the
king of Angs* परिहृति वनच निवनद्वारिपत्रम् Ve v v TO BLANDER
DETRACT REVILE

CALUMINATION परिवाद v **CALUMNY**

CALUMNIATOR : परिवादक or परिवादो • V. SLANDERER, REVILER.

CALUMNIOUS : परिवादिन् (f. गी) : V. SLANDEROUS.

CALUMNIOUSLY : (1) गुप्तापवादित्वा ; (2) असूतमात्रम् (= falsely) ; (3) असूयया (= detractingly).

CALUMNY : (1) परिवादः, not before acquainted with c. परिवादगोचर-
मवातपूर्वः (गं, कं, Ki) ; (2) परिभाषणम् (rare) ; (3) विद्वन्वाक्यं (= evil
speech) : V. SLANDER, DETRACTION.

CALVE : कल्वं मूले, प्र. (म. c. 2.) : V. TO REOXY.

CALVINISM : *केल्विनमतं or केल्विनस मतम्.

CALVINIST : *केल्विनमतानुयायिन् (f. गी).

CALYX : *दलकोष ; पुष्पदलान्तरम्.

CAMBRIE : *किम्ब्रिजम् ; कम्ब्रिजविश्वविद्यालयः.

CAMEL : (1) चटु ; (2) कमीलः, (3) रिहड्ड (m.) (rare). A young c. :
चरम. A she-c. • चट्टी.

CAMELOPARD : दोर्घवीर. (?) ; चटु-प्रातीयविश्विती लङ्घनः.

CAMEO : *कामोपल.

CAMERA OBSCURA : प्रतिविम्बवाहकी चक्षुःशक्तिः ; प्रतिविम्बवाहिकी.

CAMP (subs.) (1) शिविरम्, (2) जटव. To pitch a c. : लम्बागारं निवेष्टयति
(c. of शिवम्), Ks.

to accept the ministry of Chandragupta इयमस्य साधिव्य सादयितुं न शक्यते, Mu (2) प्रभवति (भु c 1) an enemy c not conquer when प्रभवति न तदा परी विजेतु Ki x 35 , (3) ईडे (ईम, c 2) , who c move a good man दुश्मनं जगत्पलयितुं न ईयते, Si xv 40 , (4) पारयति (य, c 10) nor c we say that it is our friend's fault सविग्रामी दोष इति श्वसतायस्मिन्नपि न पारयाम , Sa iv , (5) समते (सम, c 1) N xiv 16 , (6) समई (दा धे) or मत्त (का, क) or सम (दा, म) भवति (often understood) A B (a) do not use 2 and 3 in the pass , (b) could can also be idiomatically expressed by विधिनिष्ठ I c deprave even Sita of her fortitude कुर्यात् इत्यपि विनाशदायेवैवैदंभुनि, Ku iii 10 , (c) can not be—is best expressed by part aly s —सथ, अनोप and य, what can not be accomplished or cured अवाप्य (धा, व्य) , what cannot be measured अपरिमिय (दा, य) , (d) can not be —is expressed by अवाप्त or अनुपमो I can not but remark मदास्य वक्तव्यम् , I cannot but weep रोदनं निवारयितुं न शक्नुमि

CANAL (1) कुल्या , (2) प्रतापी (3) उपकुल्या

CANARY BIRD दीतारुणं पक्षिभिर्येष

CANCEL I To erase obliterate कृत्तव्यमो ननीति (तन् c 8) (with gen) (properly by the circular mark prevalent among Hindus , N II To annul destroy लुप्यति अत्र, रि (लुप c 6) (?) III To strike out common factors अपातयति (c of इत्), Li IV To enclose ए व

CANCELLATION I Erasing कृत्तव्यमो ननीति II Annulment अनोप (?) III Striking out common factors अपातयितुम्

CANYON I One of the signs of the zodiac (1) कर्कट , (2) वक्र (rare) II A l case *कर्कटरीय

CANCEROUS c affected with cancer *कर्कटरीयकाल (जा क) and sin comp s

CANDELABRUM *प्रदीपपादप धौसुदीपच

CANDID I White रिमर (दा, द) II Fair, frank, sincere q
v (1) न्याय (धा, ध) (= fair), (2) छटुभाविन (f ची) (= frank),
(3) निष्कपट (डा ड) (= sincere)

CANDIDATE (1) आकाङ्क्षिन् (f ची), (2) अर्थिन् प्र, (f नी), c for
poetic fame कविपत्र प्रार्थी, R [any trick]

CANDIDLY (1) खुटम् (= frankly), (2) निष्कपटम् or निष्ठांगम् (without

CANDIED *मर्कटित (ता, त), c sugar v CANDY

CANDLE *दर्वि, wax c *त्रिकचर्वाति

CANDLEMAS *दीपाब्जित (properly a Hindu festival)

CANDLESTICK दीपाधार

CANDOUR निष्कापट्यम् v FRANKNESS, INNOCUOUSNESS

CANDY (1) माधिमर्कटा (2) खट (3) खण्डीक

CANE (sub*) I The rattan q v वेवस II A stick दैत
or वेवसटि A seat made of c वेवासनम् v also SUGAR CANE,
HAWBOO, REED

CANE (r t) (1) वेवापात करोति, (2) वेवेथ इति, आ, (हन्, c z)

CANINE expressed by comp of words under DOG c tail अणुच्छम्
Ph c teeth अयदना (?)

CANISTER (1) पटक (?) (2) पात्र (=any vessel)

CANKER (snhs) I Cancer *कर्कटरीम् II A disease of plants
कीटा (m pl) III Fig वात IV Caterpillar q v V The
dog rose q v

CANKER (r) v TO CORRODE, CORRUPT

CANKERWORM शूककीट v CATERPILAR

CANNIBAL दम्भज (m f n), B XII 17 and sm comp s

CANNIBALISM I Lat दम्भीजन to practise c मनुष्यभक्ष्यवादति (खाद,
c 1), अति (अद c 2) etc II Fig (1) दम्भता, (2) जिघांसता

- CANNON *कामान *To load a c* *मुलिभि कामानं पूरयति (पूर, c 10)
- CANNONADE (subs) *कामानगोलप्रचण्डम्
- CANNONADE (v t) *कामानगोले मडावि (यद् c 9) or मद्याति (मय c 9)
- CANNON BALL *कामानगोलः कामानगुलि, अदीगोल
- CANNON SHOT I Cannon ball ग व II Its range Ph *the fleet got out of c* *रथपीतादलि कामानगोलविषयमतिवक्राम
- CANOE बी OR नौका v BOAT
- CANON I A rule (1) विधि, (2) व्यवस्था *C law* *दीप प्रचारितधर्म संहिता II An ecclesiastical dignitary धर्मोपासकविशेष
- CANONESS धर्मोपासिका (?)
- CANONICAL (1) वैध (धी ध), (2) वैधिक (की क) c s याज्ञकवेद
- CANTOR (1) वितानम्, (2) वन्दनम्, (3) उन्नीतम्
- CANTORUS (1) गुरु (रा र) (of songs etc) (2) मधुरभाषिन् (f बी) (of men etc) v MELODIOUS
- CANT (subs) *अपभाषा c word *अपभ्रष्ट
- CANT = can not ग व Canting (adj) दागिह (की क)
- CANTEEN, CANTINE मद्यभाण्डम्
- CANTER (v i) अर्धपुलायितम् गच्छति (गम् c 1) or चलति (चल् c 1).
- CANTER (subs) अर्धपुलायितम्, Si v 10
- CANTHARIDES ग्रीकयौगानातोमकोटमद
- CANTICLE I Of the bible *गीतकाव्य II A canto ग व
- CANTLE CANTLET पद्यम् v PERCE
- CANTO of a poem सर्म v BOOK
- CANTON (subs) प्रदेश v PROVINCE
- CANTONMENT निवेश, military c शिवानिवेश v QUARTERS
- CANVAS I A coarse cloth दाण c bag दाणपुटम् II Sails ग व . रातखनानि (n pl) (?) III Cloth for painting पटम्, D
- CANTASS (v) I To solicit for votes माघयते (घर्घ, c 10) or दापते,

(याच, c 1) II To sift, examine q v परीक्षते (ईच c 1) III

To discuss q v विचारयति (c of चर)

CANVASS, CANVASSING (subs) I Inspection q v परीक्षा II
Discussion q v विचार III Solicitation for votes "मतप्राप्तना
or simply प्राप्तिना (when the context determines the meaning)

CANVASSER I One who solicits votes "मतप्राप्तक II Examiner
q v परीक्षक

CAP गिरकम् (gun term) 'C of fools मूर्खचूडामणि

CAPABILITY (1) शक्ति, (2) क्षमता, (3) सामर्थ्यम्

CAPABLE (1) शक्त (का, क) with c friends शक्ती सुदृढि, B, c of
this world यस्य क्षम्य शक्त, Ve III, (2) समर्थ (यं, यै, c of
meeting परिसरणसमर्थ V: (3) क्षम (मा न), c of disordering
विनष्टार्थे क्षम V: N B note the construction of these words,
(4) शक्त (का क) (in the passive sense) c of being counteracted
समाधातु शक्त, V: Ne c VABLE, BE—

CAPACIOUS i e spacious large q v (1) विमाल (ला, ल) (in
breadth), (2) विपुल (ला ल) (in depth), (3) बहुवच (दा ड) (rare)

CAPACIOUSNESS (1) विमालता, (2) विपुलता v largeness

CAPACITATE v TO ENABLE

CAPACITY I Lit (1) धारणशक्ति, (2) बहुवचसामर्थ्यम्, (3) better
by circumlo v extent Ph a measure of c पतीमान, M
II Mental c बहुवचसामर्थ्यम्, c for all knowledge शक्तिपरिव्यापक
सामर्थ्यम्, K III Ability q v शक्ति to the extent of one's c
यदाशक्ति IV Outward condition रूपम् in the c of a cool मृदुदृष्ट
or सुदीप्ता V Legal c क्षमता (?) VI In geo गर्भक्षम
I.

CAPAZIE चापादमलकम्, स्यात् in comp

CAPATISON I Subs कृप v TRAPINER II Verb कृपेत्

मण्डयति, etc , saw *Indrāyudha* *ced* with red cloth बहणेनायालडा-

रेणालङ्गमिन्द्रायुधमद्रासीत्, K *Ced* विमुचिन्त (ता, त) N 1 57

CAPE I A promontory *प्रसङ्ग II For the shoulders *कपरी

CAPER (v) कूर्दति, ते (कूर्द, c. 1), Ha. v TO FRISK

CAPER (subs) I For pickling सुकुलरिमेव *कपरी II.

A ship, jump q v To cut c s क्(क)र्दति, य (कूर्द or कर्द, c 1)

CAPILLARY I Sub* सूक्ष्मदाशीरिमेव , *सयीरिणी II Adj expr. by tat comp

CAPITAL (adj) I Chief, principal q v II Excellent q v.

Ph c letter *बहदचर, r punishment पाददण्ड, c offence *पाददण्डोत्पत्ति

CAPITAL (subs) I Of a column पूज (c) II Of a country *राजधानी, c of the king *Bh rā* भीमभूमिपतिराजधानी, N रा 1. Ph

the city named *Puspapura* (Patna) the c of *Magadha* (Behar)

मगधदेशमेखरीमृता पुष्पपुरी नाम नगरी, D III A c. letter, *बहदचरम्

IV. Stock, principal q v (1) मूलम्, (2) मूलधनम्

CAPITALIST verb मूलम् (f लो) Great c क्वीतसारधन (ना, न), D

CAPITALLY v CHIEFLY Ph to punish c प्राणान् दण्डयति

CAPITATION Pl c tax v POLL TAX

CAPITOL *सीनदगरम्बुवितारदेवालय

CAPITULATE *प्रत्यक्ष स्वीकृति, मरुदण्डे पुर or दुर्गे चर्दयति (c of वर)

CAPITULATION Ph they agreed to a c on these conditions एतेर्निधमै पुर or दुर्गमपंथितुमभ्युपजङ्गु v TO CAPITULATE

CAPON i c castrated cock इन्द्रमुचकुट्टु and sim. comp.

CAPRICE (1) कामचार (any thing done according to one's fancy), this is c of *fortune* देवताव कामचार. Mu II, (2) पाचण्डम् (= fickleness q v)

CAPRICIOUS : (1) कामचारिन् (f. श्री) (doing according to one's fancy) ;
(2) चञ्चलः (छा, ल) (=fickle, unsteady - q v.).

CAPRICIOUSLY : v. WHIMSICALLY.

CAPRICIOUSNESS : (1) कामचारिता ; (2) चाञ्चल्यम् (=fickleness : q v.).

CAPRICORN : मकरः or मकरराशि .

CAPRICUM : रत्नमरीच ; रत्नमरीचवर्णा.

CAPSTAN : *भारीतोलनयन्त्रम्

CAPSULAR : बीजाकार (रा, र) (?) .

CAPSULE : (1) बीजकीशः (प), Bha. ; (2) कणिका, Bha.

CAPTAIN : I. A chief : q. v. अध्यक्ष. II. A military officer :
*मुखपति or (in gen. sense) सेनाध्यक्ष or सेनापति. III. A naval
officer : पोताध्यक्ष or पोतनायकः. IV. A master of the military
art : v. GENERAL.

CAPTAINCY or CAPTAINSHIP : (1) मुखपतिपदम् (military) , (2) पोताध्यक्ष-
पदम् (naval).

CAPTION : v. APPREHENSION.

CAPTIOUS : I. Disposed to find fault : (1) दोषैकदृग् (mfn.), (2)
पुरोभाविन् (f. श्री) ; (3) दोषपर्वद्वन् (f. श्री). II. Peevish, perverse :
q. v. III. Insidious, troublesome : q v.

CAPTIOUSLY : v. PEEVISHLY ; INSIDIOUSLY.

CAPTIOUSNESS : v. CENSORIOUSNESS, PEEVISHNESS.

CAPTIVATE (v. t.) : I. To enslave : बन्धोकरेति, *ed by her good
qualities तदगुणबन्धोक्त*, D. II. To charm : q. v. : हरति (छ, c. 1.),
ed the eyes, as well as the wands, of all creatures जहार सर्वभूतानां
चक्षुषि च मनसि च, Mah. *Cang* : मनोहरः (रा, र') : v. CHARMING,
FASCINATING.

CAPTIVE (subs) : बन्धी or बन्दि (f.), *will bring back fortune as a c.*
निय बन्धोमिव प्रत्यानेत्यति, Ku. ११. ३२. : v. PRISONER.

CAPTIVE (adj) (1) बन्दीजन (ता, व), made c by the enemies of gods

बन्दीकृता विबुधयामुनि V, (2) बन्दि, c isomen बन्दिनिय, VL VII.

CAPTIVITY बन्दित V SLAVERY, SUBJECTION

CAPTOR (1) घाटक, (2) जैता (= victor, conqueror q v)

CAPTURE (v) गृह्णाति (वह, c 9), and was c'd by Chandavarman

जगद्देव च चन्द्रवर्धन, D r, newly c'd नरवह (हा, ङ), K v to

TAKE

CAPTURE (subs) I Seizure q v दर, दम्, c of cattle गोपद

Mah II Booty, prize q v

CAPUCHIN I A monk यनित्तिये II A monkey शनारिजिप

CAR रह procession of the c of Jagannaths रथयात्रा V CHARIOT

CARAT I A weight रतिका (properly about half a c), K b II

A 24th part, in measuring the fineness of gold • expresses
by circumlo • this is 18 c gold • चण पादमय स्वर्णम [Mal

CARAVAN सङ्घ c of pilgrims यात्रिकसङ्घ, c of merchants वणिग्गण,

CARAVANSARY, CARAVANSERA पदिकाश्रम

CARAWAY (1) अजमीना, (2) लदगन्ना

CARDINE OF CARADINE • लघुरन्दुक

CARDINEER OF CARADINEER • लघुरन्दुकधरणा

CARBON • अक्षारमा

CARBONIC • अक्षारमा (जा, ञ)

CARBUNCLE I A tumour फिक्की II A gem दमराग

CARCASS (1) मर (m) (2) मरुमरीर, (3) दुपर (m) (rare)

CARD (subs) I A playing c • तास, to play with c s • ताम

क्रीडति knave of c s • दास Diamond heart, club, and spade (of
cards) • रत्न, पीत, श्याम, लघु II A visiting c • नामपत्रम्

III. A paper on which the points of a compass are marked

• दिग्गोचरम् IV An instrument for combing wool कुवामागनी

CARD (r. †) : V. TO COME, CLEARSE.

CARDAMOM : (1) एदा ; (2) कीरही (small c.) ; (3) चन्द्रमाषा (large c.)
(4) निक्कुटि (large c) (rare). C-plant : एदापत्ता, R.

CARDER of wool कर्माजक .

CARDIAC : I. Adj. - दीपन (नी, न), Sr. II. Subst. - दीपनम्.

CARDINAL (subst.) : *रोमकधर्मनियन्ता C.ship, cate - *रोमकधर्मनिरूपदम् ;
कार्डिनलपदवी.

Husbands दृष्टायापि न गणयित्वा मद्युन, D , (2) ईक्षते, etc (= to look - q
 v), *does not c for birth or beauty* नाभिजनमीक्षते न रूपमासीकयते, K ,
 (3) आद्रियते (द c 6) (= to regard), KL xiv 10

CAREEN (v t.) पायेंन स्थापयति (c of स्था)

CAREER I A race or race-course q v II General course of
 conduct चरित

CAREFUL I Attentive q v. (1) अग्रमत्त (जा, त), (2) वीतप्रमाद
 (दा, द), (3) सावधान (जा, न) II Anxious q v. (1) अचिन्त
 (जा, त), (2) चिन्तामत्त (f ती), (3) चिन्तामत्ताकुल (जा, त) C of or for
 (1) चिन्तयति (चिन्, c 10), (2) आद्रियते, K.

CAREFULLY I With c (1) दमेन, (2) प्रवृत्त , (3) निपुण, *searching*
 c निपुणमन्त्रिय, D II, *to consider c* निपुण विचारयति, Mr II.
 Attentively (1) अग्रमत्तम्, (2) अग्रमाद्देन, (3) सावधानेन III * Anxi-
 ously q v expr by adj

CAREFULNESS (1) अग्रमाद् , (2) सावधानता , (3) चिन्ताकुलता (= anxiety)

CARELESS I Inattentive, neglectful q v प्रमत्त (जा, त) *To be*
c of न चिन्तयति (चिन्, c 10) or विचारयति (c of मू) (with acc),
is c even of herself आत्मानमपि न विचारयति II Said or done with
 out care प्रमत्त in comp III. Free from care निदिन (जा, त)

CARELESSLY (1) प्रमादेन, (2) अग्रमाद्म, (3) प्रमत्त (जा, त), (4) अनव-
 धानेन

CARELESSNESS (1) प्रमाद् , (2) अनवधानम्, (3) असावधानता, (4) प्रमत्तता

CARESS (v) परिहसते (रस c 1) (= to embrace q v), (2) क्रीडे
 करोति (= to put in the lap) v al o TO FONDLE

CARESS (subs) परिहस्य (= embrace q v)

CARESSINGLY वचसा परिहस्य (= embracing), Ku v 3

CARET * पूरक , असम्पूर्णविधितविश्रापनाय '१' दृष्टावाचविह

CARGO expr by द्रव्य, or भाव्य, *what is the c of the boat* किमाव्यपूषा भी .

CARICATURE (subs.) : उपहासचित्रं (१).

CARICATURE (v. l.) उपहासचित्रं लिखति (लिख्, c. ३.) (१).

CARICATURIST : उपहासचित्रकरः (१) ; उपहासविषयेज्ज्ञः. (२).

CARIES, CARIDITY : अस्तिमयं (१).

CARIOUS : दण्डितः (ता, सं) (१).

CARMAN : (1) सारथिः ; (2) रथवाहक ; (3) मकटवाहकः (of a cart).

CARMELITE : *कर्मेष्टीयतिः.

CARMINATIVE (adj. or subs) : दातव्यः or दातृप्रः (घी, घं).

CARMINE (subs.) : a red dye : लापा (?). Dyed with c. लापिकः (की, क'),
S. K.

CARNAGE : कर्दनं : v. SLAUGHTER, MASSACRE.

CARNAL : J. Bodily, sensual ; q. v. Ph. c. pleasure विषयसुखं. II.
Lustful : q. v. Ph. c. desire कामः ; c. knowledge : संसर्गः.

CARNALITY : (1) विषयवृत्तिः (the state) ; (2) विषयीयनीलः (its indulgence : v. SENSUALITY.

CARNALLY : Ph. to know c. संसृजति (सृज्, c. ६.) ; or better by संसर्गः.

CARNATION : I. Flesh color : मधुवर्णः. II. A flower : रक्तवर्णपुष्प-
प्रभेदः.

CARNIVAL : *दीनकपर्णिकां गीरीश्वरः.

CARNIVOROUS : (1) मांसमुञ्ज् (mfn.) ; (2) आनिपायिन् or पिशितायिन् (f. नी) ;
(3) कम्पादः.

CAROL : शिबिभेदः.

CAROL (subs.) : सङ्गीतः : v. song.

CAROL (v.) : गायति (गी, c. 1.) : v. to sing.

CARDIAC ARTERIES : prob. मये- (f. dual), D.

CAROUSAL, CAROUSE (subs.) : पानगीहीनहीनकः or simi. पानगीही, D.

CAROUSE (v.) : (1) अनिष्टं पियति (पा, c. २.) ; (2) प्रमत्तमद्यपानं करोति,

CAROUSEL : बापावप , Ha . v. DRINKER, REVELLER.

CARP (subv) : रीक्षितजातीदमत्स्यभेद .

CARE AT (v) अवधिपति (चिप्, c. 6) . v. TO CENSURE, TO CAVIL.

CARPENTER (1) तक्षक ; (2) लघु (m) , वर्धक , (4) मूषधार , (5) तक्षन् (m.)

CARPENTRY . (1) दारकर्मन् (n.) K. , (2) तक्षण, *tools of c.* तक्षणसाधनानि (n. pl).

CARPER . v. CAVILLED, CENSURED

CARPET (subv) : विदासरण (?). Ph. "on the c." . बासीयमान (ना, न).

CARPET (v) : विदामरसेराद्यादयति (सद, c. 10) (=to cover : q v.).

CARPING (adj) . (1) निष्ठादीषदर्थिन् (f. नी) (?), (2) अरक्षेपिन् (f. दी) (?).

CARPING (subv) अरक्षेप . v. CAVIL, CENSURE.

CARRYING : (1) उपाववाहेन , (2) अमूयवा

CARRIAGE I. Conveyance वाहन. II. A vehicle : (1) वाग (most gen. term), *drives in a c. and four* अद्वयवाहनेन यानेन चलति, (2) रथ. (spec a war-chariot), *a c. road* रथा, (3) सन्धन. (=a chariot), (4) सुखरथ (=a pleasure-car), (5) कर्पूररथ , (6) प्रसहस (=a light covered car for ladies) III. Gesture, conduct, deportment. .q. v. व्यवहार. IV. Management : q v. निर्वह .

CARRIAGE MAKER . रथकार .

CARRIER . (1) वाहक , (2) वाहिन् (m) , (3) बीडा *Message c.* सन्देशकर .
Common c. : धाधारणचक्षुसाहक (?)

CARRION कुपप , *c eater* शीघप

CARROT : (1) मर्नरम् , (2) मोलकन्दम् , (3) दिव्यमूलकम् .

CARRI : I. To convey : q. v वहति, उह् , (सद्, c. 1.) *carry him also on his shoulders* तदपि कृत्वेनीदुष्टा. D II. , *carry these two* (i. e. the name Kshatriya and his bow) वहन् वदी, Ki. III. 49. II. To urge, impel. q v. III To transfer : अयति (नी, c. 1) IV. To

CARTILAGE : तन्धुवास्त्रि (n.)^{*} Sr.

CARTILAGINOUS : तन्धुवास्त्रिद्वय (धो, यं) (?), Williams.

CARTOON : v. SKETCH.

CARTOUCH : I. A cartridge-box : q. v. II. An architectural ornament : *पुट..

CARTRIDGE : *चूर्णकोषः ; वुटि. *C. box* : *चूर्णकोषपेटिका. *C.-paper* : मल-
* कागजविशेष.

CARVE . I. To cut artistically : expr. by चतुर्कीर्णः (चां, 'वे) (हृ, 'c. ६.),
हुरित (ता, सं) (हृ, 'c. ६.), or चतुर्-विधित (ता, सं) (लिच्, c. ६.) ; *whose*
borders are e.d with flowers कुसुमनचचुरितपदेनः (ता, सं), D. II. ; *whose*
borders are e.d with plants पर्वन्तलिखितदल (ता, सं), K. Ph. *to c. out*
of कलपेति : v. TO MAKE ; *ed work* कारकचर्चन् (n.) (?). II. To
cut (of meat) : (फालिकाभि.) कलति (हृ, 'c. ६.) (?).

CARVER : I. A sculptor : (1) कार (?) ; (2) तक्षकः (?). II. A
carving knife : *कलनी.

CARVING (sub.) . (1) कारकचर्चन् (n.) (?) ; (2) तक्षकम् (?).

CARVING-KNIFE : *कलनी.

CASCADE : झपाट : v. CATARACT (s).^{*}

CASE (subs.)^{*} I. A covering or box : q. v. : चाधार., watch-c. *काल-
मापाधारः ; *printing c.* *मुद्राविज्ञाधार. II. A box . q. v. III.
State, condition . q. v. IV. Matter, circumstance . q. v. : अर्थ,
represented the c. to Chandrasekhar तस्यै चण्डसेके निवेदयाम्बु ;
D. I. Ph. : *in c.* यदि (with रिचिनिङ्) v. 18 ; *this being the c.* एवं
सति ; *in all c.s* सर्वत्र ; *in this c.* अत्र ; *in fever c.s* ज्वरातीनां (lit. of
those suffering from fever). V. A lawsuit : q. v. : *who have got*
c.s कः कः कायादी, Mr. ; *he loses that c.* तयादयान् स हियते, M. ;
when the c. is gained सिद्धेऽर्थे, Vas. VI. In gram. कारकम् (not
अर्थः) (n.) (s.), *अर्थः* (n.) (s.), *अर्थः* (n.) (s.) *C.-cal.* . विमर्श..

CASE (v) V TO ENCLOSE, COVER

CASE HARDEN (v) वृद्धि कृद्विदोषरोति १. TO HARDEN

CASEMATE *आप्रेषयगुलिभिरमेव प्रक्षर्यनिर्मितो गुदिविमेव

CASMENT (1) गशक , (2) बालावनम्

CASH (subs) टङ्क (१) धन (= money)

CASH (v t) Ph c *this bill* *कुण्डि दद्याटङ्कानय or कुण्डि गृहीता टङ्क
 द्विदि (as the case may be)

CASH BOOK *टङ्कपुस्तक : गणनापत्रिका (= account book), Raj

CASHIER, CASH KEEPER (subs) टङ्करक्षक (१) v TREASURER

CARRIER (v) I To dismiss q v II To reject q v

CASINO *आमीदराना (१)

CASE (1) भाण्डम् (gen term) (2) *विषा (f)

CASKET (1) चसक, क , (2) ससुट क Ph *gold c* सुवर्णभाण्ड, Mr

CASQUE, CASK मिरस v HFLMET

CASSIA (1) गन्धकस्त — हव (= *laurus c*), (2) दद्रुप or बरुमट्टी (c *lora*)

C Bark (1) गन्धकस्त (2) मुदलन (n)

CASSOCK जपधम्मालम् (?)

CAST DOWN I Lit to throw down q v Ph *with eyes c* अभीर्द्धि
(अभि) or अभीर्द्धि (f श्री) Ku vi 85 II Fig v TO DEJECT,
DEPRESS

CAST FORTH विपति v TO THROW OFF, TO EXIT

CAST OFF मुचति वि (सच c 8) c hounds विमुच्यतां ज्ञान, h, c *by*
serpents फविभिर्विमुक्ता R xvi 17 v TO THROW OFF, LAY ASIDE

CAST OUT निरस्यति (यस c 4) v TO THROW OUT EXPEL

CAST UP *to c an account* दयना शक्तीकरीति R 7

CAST ON OR UPON Ph *the infu is was c on us* पातितमन्त्रासयम्, Vn

CAST (subs) I A throw q v यथ II The distance that a thing
is thrown क्षेप III Throw of dice चक्षणा IV A chance
or venture q v V A tinge q v VI Any thing c in
metal मूर्ति VII The assignment of parts in a play मूर्ति
कर्मविभाग (?) VIII A stroke or track q v IX A tube or
funnel q v Ph *lung a c in the eye* केकराच (वी च)

CASTNET करडि (?)

CASTAWAY व्यक्त परि, (ता क) v ABANDONED

CASTE (1) वर्ण *of the same c* सर्व (वी च) *low c* हीनार्थ *high c*
उत्तमवर्ण Da, n *red c* वर्णसदर (m), (2) जाति, *of high c* उत्कृष्ट
जातीय (या य), h b *low c* निम्नजाति, D *word of c* जातिहीन
(ना न) h1 Ph *a low c man* चत्वार M

CASTELLAN (1) दुर्गाधिकारी, (2) दुर्गाध्यक्ष (3) दुर्गपाल

CASTELLATED (1) बहालकृत (ता त), (2) शिखरमण्डित (ता त)

CASTER I A thrower q v चपक II Of horoscope ज्ञान
यविकाकार v ASTROLOGER III A small bottle कूपी (?)

CASTIGATE I Lit कमाघात करोति II Fig निम्नजाति (यच c ०)

CASTIGATION I Lit कमाघात II Punishment निम्न III
Punishment q v मर्कना *to a l a n t e r c* मर्कना करोति

CASTIGATOR : I. Lit. : कशापातकारिन् (f. ची). II. Fig. : निपटोड (f. ची).

CASTING : I. Lit. : चैष्टः : v. THROW. II. A mould : q. v.

CASTING NET, चैषण्णः.

CASTLE, दुर्गम् : v. FORT. *To build aerial cs* : *आकाशपलादानि विरचयति (रत्न, c. 10.)

CASTOR : v. BEAVER.

CASTOR-OIL, परचुतैलम्. Sr. *C. plant* : परचः.

CASTRATE : हृषणी चपाटयति (c. of पट्), क्षिनति (चट्, c. 1.) Vi. v., चट्फलति (लट्, c. 6.) Vri. ; etc.

CASTRATED : (1) चपाटितवच (का, चं) ; (2) क्षिनितवच (का, चं), and sim. comp.s.

CASTRATION : (1) हृषणीपाटनं, (2) क्षिनयिदः ; and sim. comp.s.

CASUAL I. Accidental, fortuitous : q. v. II. Occasional : q. v.

CASUALLY : I. Accidentally . q. v. : दैवम्. II. Occasionally : q. v.

CASCALTY : I. Chance, accident : q. v. II. Death or misfortune : विपत्ति, R.

CASUIST, *धर्मविचारकः.

CASUISTIC, CASUISTICAL : *धर्मविचार- in comp.s.

CASUISTRY *धर्मविचारः, चा.

CAT : (1) मात्रोरः ; (2) विहायः.

CAT-O-NINE-TAILS : कशात्रिंशेप ; *नववलिता

CATACHRESIS : चतुष्पितार्थता (?), Kav.

CATAclysm : महाप्रलयः : v. DELUGE, INUNDATION.

CATAcomb : *चलभौमयमाचारः.

CATALECTIC : अनाचर. (ख, र्).

CATALFIS : मोह (?) : v. EPILEPSY.

CATALOGUE : *नामावलिः c. of books : पुस्तकनामावलिः.

CATHOLICISM I Liberality q v II Roman c *रोमकधर्म

CATRIN *विहालपुच्छम् विहालपुच्छाकार मूलम्

CATONIAN I Lit *केटव (वी व) II Grave severe q v

CAT'S EYE a stone वैदुर्यम्, S III 45

CATTLE I The bovine species गाय (m pl) c range गीघर

It, herd of c गीघुड V P c-leaper गीघ It c path

गीघाट G- II In a wider sense including sheep etc (1)

पशु (m pl) breeding of c पापुपान्य M to graze c पयल

चारयति B P (*) गोमेवादय (m pl) c show *गोमवादिनेला-

CAUDLE (sub) अद्यादिनिमित्तमयमय पानीयभद्र

CAUL I A veil q v अवगुह्यन् II The omentum q v

मदीधरा

CAULIFLOWER I The plant *कणिपुष फलभेद II The flower

*कणिपुष

CAUSAL (1) द्विवर्क (का क) (as a c conjunction) (2) द्विवम् (f ली)

(of c verbs) Panini (3) विज्ञान (ला ल) (=ending n विध
of Sanskrit c verb

CAUSALITY [कारणत्व] कार्यान्वाहिका यति

CAUSATION I Causality expr by कारणम् II The act of causing

V TO CAUSE PRODUCTION CREATION

CAUSATIVE I Causal q v II Causing जनयित (f ली)

CAUSE (subs) I That which produces an effect कारण you are
the c of all elementary c ल कारण कारणकारणात् KL Pr any c

(1) आदिकारणम् (2) निदान II III 1 Material c सम्वायि कारण

Efficient c निमित्त or निमित्तकारण II That which is the occasion

of an action कारण c thout any c अकारण \ REASON GROUN

III A lawsuit q v कार्ये II (s) that c ल् कार्य कयय Mr

IX IV Object etc q v कार्य our c is all let undertaken

by you वायै तया न प्रतिपन्नहन्वम्, Ku iii 14, In the Sudra's
(Chandragupta's) c हयस्वस्रं हस्ते, Lu v FOR THE SAKE OF

CAUSE (v. t) (1) often by a causal verb to cause pain व्यथयति (c. of व्यथ्), to c joy आनन्दयति (c. of नन्द्), to c to fall पातयति (c. of पत), (2) जनयति (c. of जन्) (=produce, create), even an iota of master's favor c s arrogance among unstable (people) जनयति हि प्रभुमत्तादलक्ष्मीं वि पातयामभीरप्रकृते, K, (3) by circumlo this will c his death अनेन तस्य मरणं भविष्यति, ascertaining that the dropping of the arched gateway will c his own destruction नीरणपातनाभविनाम् कल्पमवाप्ये, Mu ii

CAUSELESS I. Uncaused (1) expr by circumlo, you are c न ते किञ्चिन् कारणमस्ति, M n, (2) अकारण (f चा) (rare), M n, (3) अवीनि (infn), you are the cause of the world, but yourself c जगद्योनिर्योनिस्त, Ku ii 9 II Groundless कृ v निष्कारण (चा, च)

CAUSELESSLY (1) अकारणम्, (2) निष्कारणम्, (3) निर्निमित्तम्, (4) अदेष्टव्यम्, (5) निश्चयीजनम्

CALSEN (1) कर्षं (f नी), (2) विपणं (f नी), (3) सप्तादयिष्ठं (f नी)

CAREWAY (1) वेतु, (2) पानि (f), (3) विविष्ट

CAUSTIC (subs) I. Lunar c *अयानाश्वजिह्वरजतम्, यत्कि II In the wider sense दाहकपदार्थम् (?)

CAUSTIC (adj) I Burning, corrosive विदाहिन् (f नी) II Severe, sarcastic कृ v गर्भविह (infn) Ku xi 42

CAUTERIZATION (1) दाह, (2) दहनम्

CALTERIZE [नक्षत्रीकादिना व्याधितर्माणादि] दहति (दह्, c i)

CAUTERY दाह or दहन Actual c *वदार्थदाह, potential c *नेत्रोदाह

CAUTION (subs) I Warmness (1) मनीषा (f circumspection), to use c. in any work समीक्षा कथं करोति, (2) अमसाह (=care), (3)

- CAW (v)** (1) काकायते (nom), Mr v , (2) कायति (ले, c 1) (=to make noise q v) *Cing* (1) काकद्वयम् , (2) काकायित
- CEASE (v 1)** (1) विरमति (रम् c 1) (with abl), *c ing to weep* विजापात् विरता R xiv 71 , *when the lion c d फिरते खेनेत्रे*, R ix 57 , (2) गम्यति, म , उप , (गम् c 1) (=to be over), *when the rain c d*, गाले पातोदरपे II iii , *saying this, (he) c d एतादृनिधायोपशमम्*, R , (3) विश्राम्यति (शम्, c 4) (=to c for a time), *whose flowers have c d to come out* विश्रान्पुष्पोद्गता, V. iv , (4) जहाति (जा, c 3) (=to leave off, abandon q v), *c to thirst after more*, जहोहि धनमदृष्टा, J , (5) by the use of the negative, *c to grieve* मा ब्रविता, R xiv 72

II Solemnization (1) अभिनन्दनम् (2) अनुष्ठान (=performance
q v)

CELEBRITY I Fame renown नृ व Ph of c विख्यात (ता त

II A man of c विख्यातश्रीक

Celerity (1) वग (2) जड v SPEED, QUICKNESS

Celery माकपक्षेद [खसी...

CELESTIAL दिव्य (व्या व्य) v HEAVENLY DIVINE Ph c sphere

CELEBRACY अनुष्ठान and sm comp s v MARRIAGE Ling in c
चक्रवर्त्यपरिचय and sm comp s

CELL I A small cavity q v दत्त II A small apartment
(1) चक्रकच (2) वृत्ति (of prisoners), Mr

CELLAR (1) वृत्ति, (2) भूमिच्छदम् D

CELLARER CELLARIST वृत्तिवाह (+)

CELLULAR *हिमसय (यी य)

CEMENT (sbs) I Lat लव v MORTAR GLUE II Fib
बन्धनम् v BOND

CEMENT (v) चटयति (चट c 10) v TO GLUE TO UNITE

CEMENTERY (1) पर्यावास (2) मेलनम् (3) विद्वक्काशनम्

CEVOBITE विद्यावाहिन् (f नो) v MONK

CEVOTAPH *अरपक्ष (fully) अनिहितमेव अरपक्ष

CEVSE (v) वासयति (c of वस) v TO PERFUME [q v

CEBBER I For burning incense धूपधार (?) II A bottle

CEVSON I A Roman mag strate *करनिवाह (m) II A captious
ent c perh परीक्षक III A public officer to examine man's
cripts *दण्डपरीक्षक

CEVSONIOUS (1) दीपदग्निम् (f नो) (2) दीपहृदम् (n'n) (3) पुत्रीमानि
(f नो), (4) निन्दारहित (f नो)

CEVSONIOUSNESS (1) दीपदग्निता (2) पुत्रीमानिता

CENSORSHIP I Of the Roman censors *करनिधावपदम् II Of the examiners of manuscripts *द्वन्द्वप्रदीक्षकपदम्

CENSURABLE दिव्य (f द्या), निन्दनीय (द्या, य) or निन्दार्ह (f द्या) v
FALTY

CENSURABLY expr by circum

CENSURE (subs) (1) निन्दा (=blame) (2) उपालाप (=reproach),
I have received this c from your Highness गया कुमारदयसुपालकी
दिव्यत, Mn v, (3) भर्त्सना (=reproof), (4) निरुक्कार (=abuse,
rebuke), (5) गदा (rare in this sense)

CENSURE (v t) (1) निन्दति, ति, व (निन्द. c 1) (=to blame), *c d her
figure* निनिन्द वपदम्, Ku v 10 (2) उपालपते (लभ c 1) (=to reproach),
do not c me for faults already committed नीपालका कतेदपि, B
xv 20, (3) भर्त्सयति ते निन्द, (मर्त्स, c 10) (=to reprove), *c
this wicked (Cupid)* निर्ममतामय दुराचार, Ki, (4) विद्वरोति (ल, c
3) (=to say "shame"), *act in a way that you will not be blamed
by good men or c d by your elders* सदापदनेया यदा न दिव्यते चापुमि
न विद्वज्जिपते गुहमि, K, (5) निरुक्करोति (=to abuse), *why have I
been c d without any fault* निनिन्दनीयेव निरुक्ता वप, Ki xiv 11,
(6) गर्हयति (गर्ह, c 10) (censure mixed with abhorrence), N
1 131, (7) जुगुह्वने (from जुगु) (=6), B xv 19

CENSURE (1) निन्द (2) उपालप (n), (3) भर्त्सनाकारित् (m),
(1) better expr by the verb q r

CENTAURY श्रीदधिविम्ब

CENTENARIAN (subs) (1) शतवर्षवृद्ध (स्का, स्का), (2) शतवर्ष (पा, पे)

CENTENARY (subs) शत 'A c of years' (1) वर्षशतम्, (2) शतवर्षे

CENTENARY, CENTENNIAL (adj) शतवर्षिक (की, क) (?)

CENTPEDE an insect (1) शतपदी or शतपादिका, (2) कर्पुजलोकम् (f)

CENTO नानाव्ययमण्डीत काव्यम्

CENTRAL (1) मध्य (ध्या, ध्य) (= middle), (2) मध्यस्थ (स्या, स्थ) (e ly situated), (3) मध्यगत (ता, त) (pertaining to the centre)

CENTRALIZATION Ph c of power एकत्र शक्तिनिवेशन (?)

CENTRALIZE (v) एकत्र निवेशयति (c of शक्ति) (?)

CENTRE (subs) I In geo (1) केन्द्रम् (2) मध्यबिन्दु, Su, I h c of gravity *आकर्षणकेन्द्रम्, c of motion *अवनिकेन्द्रम् II In gen मध्यम् a staff passes through its c तन्मध्यगो दृष्ट, Su, plunging into the c विगाह मध्यम्, Ri xvi 13

CENTRE (v) Ph on whom your sons hope of victory lose c d कदाया यव वक्ता मुनेषी, Ve v

CENTRIC, CENTRICAL मध्यस्थ (स्या स्थ) v CENTRAL

CENTRIFUGAL Ph c force *केन्द्रावसारिणी शक्ति, and sim comp s

CENTRIPETAL Ph c force *केन्द्रानिसारिणी शक्ति, and sim comp s

CENTURION शतवीर्यपति (1), शतप्रति (2)

CENTURY I A hundred q v शत II A hundred years (1) वर्षशतम् and sim comp s, tenc s वर्षशतवत्, (1) शतवर्षे, and sim comp s

CERATE शैकटालेप (?)

CERYBELLUM *अयमस्तिष्कम्

CERYBRAL Ph c letter मूर्धस्थान

CEREBRUM अयमस्तिष्कम्

CERE-CLOTH, CEREMENT शैकटालेप and sim comp s ( )

CEREMONIAL (subs) आचार v CEREMONY

CERTAINESS, CERTITUDE v CERTAINTY (1)

CERTAINTY I Freedom from doubt (1) निश्चय , (2) स्थिरता (= fixedness) (3) असन्देहता (= undoubtedness) II Any thing certain expr by the aly *forasmuch as* भुगवि परित्यज्य II :

CERTIFICATE *निर्दयन c of good behaviour *सद्व्यवहारनिर्दयनम्

CERTIFY I To attest *निर्दययति (c of दय) II To inform
q v विज्ञापयति III To verify q v

CERULIAN (1) नील (ला ल) (2) चक्षित (ता त) (poet)

CERUMEN (1) कर्णमलम् (2) गोक्षरम्, (3) कर्णगुघ

CERUSE श्वतरङ्गम् (?) सौधकर्मिण

CESSATION (1) विराम , (2) निरति , (3) शून्य , प्र , उप (= being over) , (4)

विश्राम or विश्राणि (for a time) , (5) निश्चिन्ता (= ending C of arms

चरद्वाट Without c चरित (ता त) v INCESSANT, LY

CESSION (1) उद्योग (2) दानम् , (3) समर्पणम्

CESSEMENT v ASSESSMENT, TAX

CESTUS I A girdle q v शिखला II For hands चङ्कुनि

CHETACEOUS तिमिजातीय (दा, य)

CHAFE (v) (1) चुष्यति (चुष c 4) , (2) चीम गच्छति S

CHAFE (v t) I To rub कच्यति ते c d the doe चनीनकच्युत, Ku

II To irritate q v चीमयति (c of चुष) III To gall q v

CHAFE (subs) I Rubbing कच्युतम् II Irritation चीम

CHAFER कौटमेद v BEETLE

CHAFF (subs) I Lat (1) गुण (2) गुणम् , (3) गुणम् To remove
the c निवर्धयति M n II Fig v RUBBISH

CHAFF (v) चरिच्छति (च c 1) v TO JOKE

CHAFFER I Litans v TO BARGAIN, NEGOTIATE II, Trans
v TO BUY

CHAFFINCH चुडचिमेद

CHAPFLESS (1) निक्षुप (या, य), (2) दिक्षुप (या, य), and sim
comp s

CHAFFY I Containing chaff (1) सक्षुप (या, य) (=with c.),
(2) तुक्षुप (यो, य) (=consisting of c) II Resembling c
क्षुक्षुप (या, य) III Light, worthless q v

CHAFING (of the skin) कक्षुक्षुप

CHAFING DISH (1) चडाचानिका, (2) चडाचकटी

CHAGRIN (subs) मन्त्र V vexation, ill humour

CHAGRIN (v.) v to vex, mortify

CHAIN (subs) I Lit (1) शृङ्खल (ला ख), sil or c रत्नमयशृङ्खल,
D, (2) निगड (=fetter), (3) बन्धन (=bond) II Fig (1)
शृङ्खल (ला ख), (2) निगड, (3) बन्ध III A series q v
चरन्त्या Th a c of mountains पर्वतश्रेणी

CHAIN (v t) शृङ्खल or निगडन बध्नाति (बध्, c 9)

CHAINED (1) निगडित (ता, त), with c feet निगडितचरण (या, य), (2)
शृङ्खलित (ता, त)

CHAIR (subs) I Lit (1) *चीकि, easy c *आरामचीकि, armed
c *नाइयुक्तचीकि, (2) पीठ (=stool), (3) आसन (=any seat)
II Office q v पीठम् (?), who fills the c of chemistry now
*सम्प्रति बीजाधिष्ठित रसादनपीठम्

CHAIRMAN I President q v सभापति II One who carries
a chair *चीकिवाह

CHALCEDONY नीमैद (?)

CHALICE चपल v CUP

CHALK (subs) (1) कठिनी, (2) चटिका, (3) चायूपल Red c
गैरिकम्

CHALK (v t) कठिया or चटिकाया चित्रयति (चिर्, c 10) or चटयति
(चट, c 10)

- CHALK OUT (v t) निर्दिष्टति (दिग्, c 6) *accelerated path* निर्दिष्टमार्ग
- CHALKY I Abundant in c कठिनैभ्य (या य) (?) II Resemblance कर्त्तव्य (मी, म)
- CHALLENGE (v t) I To call out (1) आह्वयति (दि, c 1), *Shirley* *gala fearlessly* c d *Krelna* यत्नीराहत चेद्विषय सुगति, Fi xx 1, (2) आकारयति (c of ह), *to c to rear* प्रथमाकारयति, Si xvi 52 II To defy q v III To object to (as jurors) दूषयति (c of दुष) (?) IV To claim demand q v
- CHALLENGE (sub) I Calling out to fight आह्वान II Defiance q v III Claim, demand q v IV In law दूषण (?)
- CHALLENGER आह्वानकारिन् (m)
- CHALYBEATE (aly) लौहवर्ण (भर् भे) (?) and *sim comp s*
- CHAMBER I A room q v कोठ II A bed-chamber q v III A close space कोठ (?) Ph c of commerce वणिजसभा (?)
- CHAMBERLAIN कञ्चुकिन (m) (?)
- CHAMBER MAID *कोठदासी
- CHAMBER POT मूत्राधार
- CHAMELEON (1) लकलास (2) मूट , (3) कुलादक (4) पतिसूर्य, क
- CHAMFER J Verb v TO GROOVE CHANVEL II Sub v GROOVE
- CHAMOIS perh ह्र , बालकवनिमय
- CHAMOISE नीचधिपमेद
- CHAMP (v) दलेनिचोड़यति (चोड, c 1b) v TO BITE
- CHAMPAGNE मद्यविषय *द्राचासुव
- CHAMPAIGN (sub) i c c *country* समग्रति v FLAIN
- CHAMPIGION a kind of mushroom v MUSHROOM

CHAMPION I Lit (1) योद्धा, (2) मट II Fig defender:

q र योद्धा (m), c of liberty *मोक्ष स्वाधीनताया

CHANCE (sub.) I A accident दैव (=fate q r), disregarding

c दैव निवृत्त्य II Ph b/c दैवात् v ACCIDENTALLY, ga is of c.

शलादिक्रीडा II Any thing of c expr by दैवायत्त (ता स)

or दैवाधीन (ता न) high birth is c दैवायत्त कुले जन्म Ve III III

Possibility of an occurrence सुभव (?) theory of c *सम्भविज्ञान

CHANCE (v 1) expr by दैवात् etc, I cd to be there दैवात्तताद्वयमय

v ACCIDENTALLY

CHANCEL इति [कोषाधीन C of a university *विश्वविद्यालयाधीन

CHANCELLOR प्राध्यापक (१), मुख्यविचारक (?) C of *the exchequer

CHANCELLORSHIP प्राध्यापकपद (?) etc v OFFICE and CHANCELLOR

CHANCER *प्राध्यापककृत्य

CHANDLER दीपपादप (?) शिखारथ (?)

CHANGE (subs) I Alteration (1) परिवर्ति, परिवर्त, or परिवर्तन
 (best equiv) c of dress देवपरिवर्तन, Sah in this world, full of c
 परिवर्तिनि ससारे, P, (2) विषय (incongruous c), c of vehicles यवहारी
 विषय Mr c of dress देवविषय, P 1 3 (3) प्रकार विहति, or विक्रिया
 (c of form or nature gen for the worse) even at death, there
 is no c in the character of the good प्राणवैद्यि प्रकृतिविक्रियायते
 नीलमान, Ma n, (4) परिवाम (=c brought by time), D & Ph
 O, what a c in the sites of these places चहो ! अनस्थिती भूमिसन्निवेश,
 U n II Of Government परिवर्त or परिवर्ति III Ex
 change q v IV Small coins, etc चुद्रमुद्रा (?) Ph give me
 for 10 Rs note *दमटडपच ग्यहीला टडान् दीदि

CHANGEABLE I Mutable, variable q v II Fickle, inconstant
 q v

CHANGEABLENESS v MUTABILITY, PICKLENESS, INCONSTANCY

CHANGELESS I Immutable q v II Constant q v

CHANGELING परिवर्तितमिष्ट (?)

CHANGER I Lit परिवर्तकारिन् (f ची) II A money-c q v.

CHANNEL (subs) I The bed of a stream गर्भ II Current q
 v चीतम (n) III A canal q v प्रयाणी IV A strait
 q v *सागरसन्धि V A furrow, as in a column रेखा VI
 Means of conveying (as of news) मार्ग

CHANNEL (v t) I To cut channels in कृत्वा खनति (खन् c 2),
 or करीदि (w th loc) II To groove q v

CHANT (v) गायति (गै, c 1) v TO SING Cer गायक v SINGER

CHANT (subs) गीत v SONG

CHANTRY *गीतमन्दिर

CHAOS I Lit Ph sticas (all) c आसीदिदलभीभूत, ML 1 3

II Fig v CONFUSION DISORDER

CHAOTIC I Lat Ph *the world was in a c state* प्रकृती लीन

विग्रहासीत्, V p com II Confused q v

CHAR (subs) I A man or boy q v माधवक II A cleft
or gap q v Ph *c in the feet* पाददारी

CHAPEL धर्ममन्दिर v CHURCH

CHAPLAIN पुरोहित, आचार्य

CHAPLAINCY, CHAPLAINSHIP पुरोहित्यम् आचार्यत्वम्

CHAPLET (1) माला, (2) खन (f) v GARLAND C of beads
अवमाला C on a peacock's head शिखा

CHAPMAN आदिपिक्क v TRADER

CHAPTER I A division of a book (1) अध्याय, (2) परिच्छेद
(=section), (3) चण्डाल (rare) II A body of canons
*केननसभदाय, धर्मेपाठका (m pl) III Their meeting
*केननसभा

CHAPTER HOUSE *केननसभागारम्, धर्मशाला (?)

CHAR (v t) अद्वैतीयरीति (ऊ c B)

CHAE, CHAFE I Subs v JOE II Verb v TO PERFORM,
DO

CHARACTER I A distinctive mark (1) चर, *the c s agrees*
सम्बन्धावस्थाधि Ma v, (2) चर (man) II Moral qualities
collectively (1) श्रीलम्, *whose caste and c is not known*
अज्ञातकुलश्रील (जा ख), II, *possessed of c* श्रीलसम्पन्नित (ता, त),
Mr, (2) खमर, *of a fallen c* चरसम्भार (वा ब) M n, (3) चरित
or चरित्रम् *even (m) c has been stained* चरित्रमपि दूषितम्, Mr III
Ph *a bal c* (1) दृष्ट (दा द), (2) चरम् (f ती) *by checking*
bad c s नियमनादकृती R ix c III Reputation q v IV
Nature, characteristic q v V Quality, capacity द्रवम् Ph
assuming the c of an astrologer कातात्मिकी नाम भूत्वा D VI A

person, sp in a play चरित्र (m.) (?) V PART, PERSON *Leading*
 c नायक (the man) नायिका (the woman) VII Account, des-
 cription q v

CHARACTERISTIC (adj) (1) स्वाभाविक (की, का) V NATURAL, (2)
 विमिश्र (दा प) V PECULIAR

CHARACTERISTIC (sub) सभात (=nature q v) *this is the c of*
benevolent men सभात एवैष परिपकारिणः, Sa, (2) लक्षणम् (=mark
 q v) *the c s of a bold woman* प्रत्यालक्षणम् Sah

CHARACTERISTICALLY सङ्गतीया (?), समानादयादि (?)

CHARACTERIZE (v) I To be a characteristic of expr by sub-
this c s his एष सख सभात II To assign a character to (1)
 वर्णयति (वर्ण c 10) V TO DESCRIBE

CHARADE सञ्चलीभिद (?)

CHARCOAL चटार (mn), चसत (rare)

CHARGE (v) I To attack q v अभियुक्ति (पुत्र c 7) II To
 accuse q v अभियुक्ति III To load q v Ph to c a
 g n *बन्धु पुरयति IV To command or exhort q v शासि
 (शास, c 1) V To regard as a debt (n याचते (याच, c 1)
 (=ask) to c interest इदं याचते, to c for delivery सम्पद्य
 व्यय याचते (?)

CHARGE (sub) I Attack q v अभियोग II Accusation
 q v अभियोग III Burden load q v IV Injunction
 q v V A trust q v निदेश VI Care, management q v
 रक्षा or रक्षण, to g or in c रचयार्थं ददाति VII Money to be paid
 (1) व्यय (=expense), (2) चर्च (=price), (3) दैद्य

CHARGEABLE I Subject to be accused अभियोग्य (व्या, ज्ञ) II S
 to a claim c with taxes दैद्युक्त (स्का स्का) (?) III Attributive
 q v IV Burdensome q v

CHARGER I. A large dish : पात्रम्. II. A war-horse - चार्जिन् (m.) :
V. HORSE.

CHAFELY : V. SPARINGLY.

CHARINESS V. PARSIMONY.

CHARIOT : (1) रथः, *to stop & c.* रथं स्थापयति, V. ; (2) सन्धन, *to drive
& c.* सन्धनं वाहयति, Ku. : V. CARRIAGE. *One who fights from a c.*
रथिन् (m.), Mah ; *c.-race.* रथचरः (?), K. , *divine c.* सिमान (mn.), Vi.

CHARIOTEER (1) सारथि. ; (2) सूत ; (3) नियन्तृ ; (4) यन्त्र (m) ; (4) घट्ट
(m.) ; (6) रथवाहकः.

CHARITABLE : I. Liberal, bountiful : q. v. : बदाय (न्ता, न्ता). II.
Benevolent, kind : q. v. : उदारः (स, रं). III. Favourable : q. v.
चतुहल (ता, ज). Ph. *c dispensary* *दानार्थम् औषधालयः ; *c. institution*
*दानप्रभवा शाला

CHARITABLY : सद्दयः : V. KINDLY, FAVOURABLY.

CHARITY I. Love भूतानुकम्पा, R II. Liberality q. v. :
बदायता. *An act of c.* (1) पूभे (of public c.) ; (2) दत्त (of private
c), *by acts of c.* दूर्तदण्डादपि, S. III. The disposition to form
kindly judgement . औदार्यम्.

CHARLATAN : (1) चरेन्द्रामिमानिन् (m) (= a quack-doctor), D. ; (2)
कलाभिमानिन् (m), (in gen.) : V. QUACK.

CHARLATANRY : (1) कलाभिमानिन् (in gen. sense), (2) चरेन्द्रामिमानिन्
(medical quackery).

CHARLE'S WAIN : (1) सहर्षय (m pl.), (2) चिचमिलखिन् (m. pl.).

CHARLOCK : सर्पपत्रातीयलताविशेष .

CHARM (subs.). I. A magic spell - चम, *a snake-catcher who is not
versed in c.s and medicinal plants* चमनीपद्धिदुग्धलो व्यालघाती, Mu.
II. An amulet. (1) रचाकाष्ठः, Sa. , (2) चमराजिता (a plant used
as a c.), Sa. III. Any thing that fascinates , (1) by the adj. :

V. C.ING, (2) मनोहरत्वं etc, *collecting the scattered c.s* बहुधागता कमनीयतां समभिदृष्ट, Kt. Ph. c. of beauty रूपसावण्यम्; रूपसम्पद (f), K.

CHARM (v. t.) . I. Lat. मन्त्रेः परीकरोति. II To allay, assuage q. v. III. To enchant . (1) मोहयति, परि, (c. of मुह्), *let (it) not c. you* भवन्त मादुमुहन्, Mn. ; (2) हरति (ह, c. 1.) (=to allure), *c.d the king* धराधिपञ्चहार, R IX. 69. ; (3) रमयति (c. of रम) (=to delight : q. v.).

CHARMER I. Lat. मन्त्रप्रः V MAGICIAN. II. An enchanter q. v. CHARMING (adj.) (1) मनोहर (रा, र), and sim. comp.s, c, *lale* हृदय हरि हर, K., (2) मोहन (नी, न), (3) कमनीय (या, य) : V. BEAUTIFUL, PLEASING.

CHARMINGLY . expr. by adj. or by past indeclinable part.

CHARVEL HOUSE . चतानामश्विसचयस्थानम्

CHART . *चासुद्विदम् V MAP.

CHAPTER (subs.) ग्रासनम् or शासनपदम् (?)

CHARTER (v.) : I To grant a c to शासन ददाति (दा, c 3) (?), M. n II To hire or let (a ship) . q. v.

CHARTER-PARTY : *दीक्षभाटनसदय.

CHART V. SPARKING, CLOSE.

CHASE (v. t.) I. To hunt, pursue q. v. मृग्यति or मृगयते (मृन्, c. 4 and 10) II. To chase away or off : 1. c. to drive away . q. v. . निरस्यति (चश्, c. 4.) III. To engrave . q. v.

CHASE, CHACE (subs) I. Hunting q. v. : मृगया. II. Pursuit : q. v . विमार्गस्थम् III. An open hunting ground : चनामवा मृगया-भूमि . IV. That which is chased मृग्य (ग्या, ग्य)

CHASER : I. Engraver q. v. II. Hunting : q. v.

CHASM : (1) रम्भम्, (2) दरी ; (3) तिलम्.

CHASTE I Of morals (1) सती (a woman), (2) शुचि (man) II.

Pure, correct अ व विष्ट (उ० ५)

CHASTELY I Of morals शुचि II Of language विष्टम्

CHASTEN, CHASTENING & CHASTISE, CHASTISEMENT

CHASTENESS & CHASTITY

CHASTISE (a t) (1) निश्चालि (यष्ट, c 9) & TO PUNISH, (2) उपालम्बते
(यष्ट, c 1) (= remove)

CHASTISEMENT निष्ट, I shall inflict proper c on you तत्र यदीचितं निष्ट
करोमि, P & PUNISHMENT

CHASTISER (1) निष्टहीन (m), (2) निष्टकारिन् (m) & PUNISHER

CHASTITY I Purity c सतीत्व II Control of the passions
निर्विन्दितम् III Purity of style विष्टि, hr xiv 5

CHEAPER (1) मूलभोक्तीति (१), (२) मूल्य पातयति (c of पत्) (१)

CHEAPLY, CHEAP (adv) (1) अल्पमूल्येन *very c* अशीलसा मूल्येन D
(2) अस्वाधेन

CHEAPNESS (1) अल्पमूल्यता, (२) अस्वाधता, (3) दुर्लभता वा *For dū r*
CHEAP

CHEAT (v t) (1) वञ्चते or वञ्चयते प्र परि (च c 1 and 10), (*that*
y u will not be cel b rogics न वञ्चयते भूते K, (2) पतारयति (c of
दृ) *v to DECEIVE*, (3) विफलभते (उभते c 1) (*rare*) *I see none,*
who has not firstly c braed and at the sa e time cel b her
(fortune) न हि त पतामि यो ज्ञान्या न निर्भरमुदगुनी दी वा न विफल *is*
(4) दलयति (nom) *Gl 1 16*, (5) अभिसम्भते (*vi c 3*) *by e ing her*
दलापमिसम्भाय *So a B* note how the indirect object is expressed
in Sanskrit *you te cel me of ry property* *वञ्चयित्वा मन्त्रयन्मि
हनीति

CHEAT (sulc) I Cheating (1) वञ्चना (2) पतारणा *v DECEPTION*

II A cheater (1) वञ्चक, प्र, (2) पतारक *v ROGUE*

CHECK (v t) I To restrain curb, stop *q r* नि रञ्चति छ-
(यम् c 1) II To reprove *q r* III Of accounts *perb*
समीक्षयति (c of दृष्)

CHECK (sulc) I Restraint hindrance *q r* प्रतिद्व *Withot c*
निरद्व *v* II A cheque *q v*

CHECKER *v* CHEQUE

CHECK MATE (1) *मानयति (nom) *c 7* *मात (ता त), (2) निदण (भा
म) करोति (१), (3) दल (दन्, c 2), Radī shanta

CHEEK (1) कपोल (2) गण, (3) रङ्ग (*rare*)

CHEEK BONE कपोलस्थि (n) and sim comp

CHEER (sulc) I A shout of joy दृष्टं निदण आनन्दनिनाद and
sim comp *v with the cs of the sold ers* सनिकदृष्टं निदणे, R III 61

II A state of the mind कर्ति Ph 'be of good c' सनात-

विधि III Entertainment good c भीजनविशेषादि (n pl), H

IV Countenance q v

CHEER (v t) I To gladden q v अभिनन्दयति (c of नन्द)

II To comfort q v समयासयति (c of यम) III To salute

or encourage with c q हर्षनिसन्ने अभिनन्दयति IV To incite q v

CHEER, CHEER UP (v i) यम् पाद्यसिति (यम्, c s), K

CHEERFUL यत्न (दा, द) १ JOYFUL, LIVELY "C shouts हर्षकिल
किलारन, D vi

CHEERFULLY १h let ths accomplished enjoy it c सत्सुपसन्नमनस कतिनी
यत्नत्, Vi : v GLADLY, JOYFULLY

CHEERFULNESS यत्नता or प्रसाद Y LIVELINESS

CHEERLESS (1) विदग्ध (दा, द), (2) अपसन्न (दा, द), (3) निराश
(दा, द)

CHEESE *पथिर, c stronger *पथिरिक्किड (f २)

CHEESE CAKE *पथिरिक्किड

CHEMICAL रसायन (नी, न) (?), c property *रसायनधर्म, c com-
bination *रसायनसंयोग

CHEMICALLY *रसायनविद्यमानसारिण, and sim comp s

CHEMIST (1) चणन (?) (2) यत्नक (?)

CHEMIST I Iit रसायनविद (mfn) (?), रसायनप्रवीण (दा, द) (?)
and sim comp s II A druggist q v

CHEMISTRY रसायन (?), षडानां श्रेयस्विनियमपरिष्कारविज्ञान Inorganic c
*भूतरसायन, organic *ज्वररसायन, practical c *प्रयोगरसायन

CHEQUE *धनपत्र, धनान्तरादानार्थमुद्रापत्र

CHEQUEER I Lit १h with bold c ed with rain bow like lines
बाधशब्दापादुकारिर्निर्दिष्टाभि कञ्जाधितमरीर, K V TO VARIEGATE

II To vary मिश्रयति (मिश्र, c 10) १ TO MIX

CHIFFONERED I Lit (1) चरुंर (ता र) or कर्तुंर (ता ग) (2) मरु
(ला छ) (3) कर्त्ताधित (ता त) II Fig Pb *u/ose lfe is not*
c ? कर्त्ताधित सुखसुपनत दुःखमैकान्तनी वा Me

CHIFFONER WORK v TESSELATED, MOSAIC

CHERISH I To foster, nurture q v (1) पालयति (लृज c 10)
(of children) (2) पालयति (पाल c 10) *to c vrl e धर्म पालयति*
M n II To entertain, bear वध्नाति अनु (धन् c 9) (with
loc) *c ed g cat latred (towards her) द्वेषमन्वितर वन्ध D vi ,*
u/ol as c ed enn t/ fro : before प्रीतिनुवादेर Mr

CHERISHED पालयित (f वी) v ENCOURAGED SUPPORTER

CHERRY I A fruit *चिरिकल II A tree *चारुच

CHERUB *किन्नर इन्द्राद्वनविमल

CHERVIL *चर्वीसीदा चर्वचिचिगल

CHESS पुरुर C boar I (1) शारिपलम्, (2) अट्टापलम् *King of c*
राजा q een राणी b atop राज Ingt अट्ट , castle नौ ,
g men पदाति c ma : शार

CHEST I A box q v चैटिका II The thorax breast q v
चरु (n), *broad c ed व्यूरीरुच (का न्) R*

CHESTNUT (adj) v RED BROWN A c horse उज्जनाट (rare)

CHESTNUT (nuls) फलविमल C tree इन्द्राद्विष

CHENAU DE FRISF v TURNIP

CHIVALIER सादिन् (1) v KNIGHT

CHEW (v t) चर्वति or चर्वयति (चर्व, c 1 and 10) *To c the c/d*
चर्मयम् चर्वयति (चर्म c 4) Fa m or चर्मय्याते (nom)

CHEWING (nuls) चर्वण *Food w/ ch requies c चर्व*

CHICANE (c br) (1) छल (2) कपट

CHICANE (v) चर्वण प्रवृत्ति (चर्व c 1) v TO USE

CHICANEERY (1) कपट *sl l/ l/ follo c j c कपटानुसारकृतम् Mr*

(2) छल, *c is not admitted here* छलन न गच्छति, Mr V TRICK, SOPHISTRY.

CHICK, CHICKEN कुकुटमार (of the hen), माव (any young)

CHICKEN HEARTED १ c timid, cowardly १ ४

CHICKEN POX सर्पपिका, Bha, चावना रोगभेद

CHICK PEA चयक

CHICK-WEED औषधिविह्वल.

CHISCOAT माकसभेद.

CHIDE I To reprove, scold १ ४ भर्त्सयति, निरु, (भर्त्स, c 10),
but she chid her and rejected (her proposal) सा तैना निर्भर्त्सयन्ती
प्रकाशचदे II To roar १ ४ रसति (रु, c 1)

CHIDE निर्भर्त्सयित् (f ची) १ REPROVE

CHIDING (subs) भर्त्सना ४ REPROOF

CHIEF (adj) (1) प्रधान (मा, न), c men (of a state) प्रधानपुरुषार्थ, Mu
III, c est reason प्रधानतम कारण, Mu IV, (2) मुख्य (का ख),
c minister मुख्यमन्त्री, P, (3) अग्र (वा, य) or अग्रिम (मा, न) (= front,
first), c est वरासन, Mu, (1) इन्दारक (का, क) (rare) ४ also
FIRST, GREAT.

CHIEF (subs) (1) ईश (= lord १ ४), the c of Kamroop कामरूप
नीय, R IV 83, (2) पति, अधि, (=master १ ४), c of a clan
गणपति, Ki, (3) नायक (=leader), c of policemen आरक्षकनायक,
D, (4) by the adj (rare), c of Rajshahas बहुजा प्रधान, B, (5)
अग्रणी, and sim comp s

CHIEFLY (1) प्रधानतः (=principally), (2) विशेषेण (=especially), (3)
प्रामुख्ये (=mostly)

CHIEFTAIN ईश ४ CHIEF (subs)

CHILBLAIN (1) विपादिका (of the feet), (2) हस्तकोट ( ) (of the hand)

CHILD. I A boy or girl १ ४ (1) शिशु, (2) अर्भक (rare), (3)

पुत्र (rare), (4) पित्र (rare) II With reference to parents a son or daughter q v (1) अपत्य (°) सुनु (mf) (3) सन्तान (4) लोक (rare) In addressing children बहू (m) and बह्या (f) is generally used To be with c पुत्रिणी Mal v FREQUENT

CHILD BEARING v CHILD BIRTH Past c निष्कला (rare)

CHILD-BRED प्रसूतवत्या In c आयमानि सन्ताने and sm exprs

CHILD-BIRTH (1) प्रसूत *for the pains of c* प्रसूतवदन्या *h* *sp do c* या प्रसूतान Sr (2) प्रजनन Sr (3) गर्भनिर्गम Sr

CHILD-LOVE (1) ज्येष्ठम् (2) दास्यम् (3) कौमारम् (4) श्रेयावत्या (5) दास्यकाल

CHILDISH I Pertaining to a child expressed by gen or comp II F et ally q v बालिष्ठ (वा य) *why do you entertain c* *sent* *hats* कि बालिष्ठमविमालिस्तीरिणि Mah

CHILDISHLY (1) बाल्यम् (2) शिशुरिव v CHILD and LIKE

CHILDISHNESS (1) शिशुल (rare) *h* *in is* (2) बालिष्ठ or बालिष्ठता

CHILDISHNESS (1) निरपत्य (वा य) (2) अनपत्य (वा य), (3) निष्ठान्तान (वा य) (4) अप्रुत (वा य)

CHILDLENESS (1) निरपत्यता or अनपत्यता (°) नि सन्तानता

CHILDLIKE (1) बालरूप (वा य) (2) शिशुवन्त (वा य) and sm comp s

CHILL (sul) I Lit शीत v COLD II Fz v DISCOURAGEMENT

CHILL (adj) I Coll q v शीत (वा य) II Affected with coll शीतार्ति (वा य) and sm comp s III Dejected q v विषम (f वा)

CHILL (v t) I To cool q v II To discourage q v

CHILLI रक्तमरीचम् लङ्गामरीचम्

CHILLINESS शीत्य v COLDNESS

C LIT शिशुरिव (वा य) v COLD

CHIME (subs) I Harmony q v II Harmonious sound, as of bells चण्डारर (?)

CHIME (v) I To sound q v वादयति (c of वद) II To harmonise, correspond q v

CHIMERA कपोलकल्पितम् v FANCY, PLANTOM

CHIMERICAL v IMAGINARY, BUNNY

CHIMNEY I Hearth q v II A passage for the exit of smoke *धूमनानी III Of a lamp *बुद्दी

CHIMNEY CORNER बुत्तिकोण v HEARTH

CHIMNEY PIECE *बुत्तिवेदनम्

CHIMNEY SWEEPER *धूमनालीमात्रक

CHINGANZEE वनमादय (n) वानरविशेष

CHIN (1) चिबुक्तम्, (2) चिबु (n) (rare)

CHINA (adj) चीन, c clay *चीनमलिका, c orange नारङ्गन c 1086 जल, c silk चीन (?)

CHINA (subs) 1 c c ware *चीनपात्र

CHINE I The back bone q v II A piece of meat, perhaps चर

CHINK (subs) I A fissure चिद्रम् II Tinkling चिचिद्रम्

CHINI (v) I To circle q v II To jungle q v

CHINKY चिद्रमदेरलङ्घित (ता, त) v GARIO

CHINTZ *नित्रकापात्र

CHIN (subs) चय, a c of wood काष्ठपात्र v PIECE

CHIR (v t) चण्डय दिनति (चिह c 7) or लनति (कट, c 7)

CHIRP (v) चिरीति (ह, c 1) v NOISE, TO MAKE—

CHIRP, CHIRPING चिराप v NOISE

CHINETTA the plant (1) मूनिश्व, (2) चिरातलित

CHISEL (subs) (1) हयादन, (2) हठमेदिन् (m)

CHIBEL (१ t) सचति परि, (वच, c १) *c ing with ha c f e t s I a h k a t r i y a*
body चावर्द्ध परित्या टई, Ana

CHIT CHAT विप्रधानाप v CONVERSATION

CHITFLINGS भट्टबीजकणाय (f pl) (?)

CHIVALROUS शीर्यदाविख्यादिगुणीयेन (ता व) (?) v BRAVE, GALLANT

CHIVALROUSLY v BOLDLY, GALLANTLY

CHIVALRY I A body of knights सादिन (m pl) v KNIGHT

II Knight-hood q v III Valour, etc शीर्यदाविख्यादिगुणा
 (m pl) (१) v VALOUR, GALLANTRY

CHIVE I A kind of onion q १ II Stamen q v

CHLORATE *पीतहरिताम्रमिश्र (हा, ङ)

CHLORIDE *पीतहरित, c of mercury *पीतहरितपाद

CHLORINE *पीतहरितम्, पीतहरितायु

CHOCOLATE *चक्रलाटन

CHOICE (subs) I The act of choosing (1) पङ्कण (= acceptance),
 (2) वरव (= १ of a husband) (3) अभिलाष (= desire) Ph to
 make a c of v to choose II The power of c १ option
 III Discrimination q v IV The thing chosen expr by
 nly* ईक्षित (ता स), अभीष्ट (हा, ङ), etc Ph *what is your c* कक्षिणे
 हृदयमिनिवेश, V III V The best part of any thing वदम

CHOICE (१lj) I Superior in quality (1) मिश्रित (हा, ङ), (2)
 सर्वोत्तम (सा स) (= best), (3) महार्ह (हा, ङ) (= valuable) c bel
 महार्हश्च, ha Ph *with c food* भोजनविशेष, A II Select
 q v III Frugal q v [lently q v

CHOICELY I With choice (1) समीचा (2) परितो वीचा II Excel

CHOICELESS (1) निश्चिन्ता, (2) उत्कर्ष १ EXCELLENCE

CHOIR I A band of singers (1) गायकगण, (2) *सङ्गायकगण. II

A part of a church *सङ्गायकगुमि

Clorets I^a. A 1 ml of large quantity will be collected.

(H) a kong   អកក   អកក   អកក

Cholera (s l s) नाकपातोग्पशभेद

CHRIST * कृष्ट

CHRIS r v I T l apt se q v IF To denominate q v

CHRISTIANITY I The Christian religion *ख्रिश्चन II The
 world *ख्रिश्चनानुयायि (n pl), इ-स-या III A name of a

CHURCHMAN I As a by "हरी" (दा य II As a 10 "हरी" (दा य
बलविश्व री श्री

CHRISTIANITY • ଛଟଧନ୍ୟ

CHRISTIANITY 'இதயம் தாது' (c of 1911)

CHRISTIANITY • इष्टतानुसन्धम् सृष्टीयान् [अन्तर्दिनान् चर्चप्रदीप

CHINISTMAS 'ହତ୍ୟାକ୍ରିୟା C 13 'ହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ C 1 'ହତ୍ୟା

CHISTATI AN agent कलहिका ने

CHROMATIC I Relating to color रङ्ग or वप in comp. *the*
see *cc of c s* रङ्गविद्या (?) II *INDIAN* दामोद (दा य)

CHAP. IX. CHRONIC. *निम्नीहण विद्यायम (n)

CHRONIC CITRONICAL I I t (1) सामयिक (की क) (2) वार्षिक (की क) II I gerag (1) दीर्घकालिक (f नो) (2) अतिमर्मित (f की)

Cir 8121K (sul 4) I In 31 miala कालाभुव्यादी इलदहम II

CHRONIC (११) प्रथमे निवेद्यति (८ of ११) or निवर्त्ति (निवर्त्ति ८ of ११)

CHRONICLER   *বাস্তবতায় চিত্রিত হইয়াছে   & HISTORIAN

СІМЕОНОВИЧ СІМОСІЯ *КАЛЕРВНАМІНЬ, КАЛЕРВНА

СИНТОСІОСІСАТ (1) कालाजुन तिल (२) कालाजुनामिल (३) नी In
e orde अनुप्रास एव अनुप्रासः Mit

CHRONOLOGICALLY कालानुसारम्

सुभाषचन्द्र बोस १५ अक्टूबर

CIRCUMSCRIBE I To describe q v II To confine, limit v

नियच्छति (यम c 1) III To encircle, surround q v

CIRCUMSPECT (1) समीचाकारिन् (f ची), (2) निगमकारिन् (f ची) v.

CIRCUS

CIRCUMSCRIPTION (1) समीचाकारिता, (2) निगमकारिता v FREEDOM,

CIRCUMSPECT

CIRCUMSPECTIVY परतो वीचा (hi n 2) or अवेच, समीचा etc

CIRCUMSTANCE (sub) I Condition q v अवस्था II An event,

incident q v (1) वृत्तान्त, (2) वृत्तम

CIRCUMSTANCED v SITUATED

CIRCUMSTANTIAL I Minute, particular q v सभिन्नेष (पा, प)

II Consisting of particular incidents Ph c coexistence *वृत्तान्त

अन्तिम प्रमाणम्

CIRCUMSTANTIALS (1) सभिन्नेष (= minutely) (2) यथावृत्त (= as it

happens)

CIRCUMVALLATE वरिण वेष्टयति (c of वेष्ट)

CIRCUMVENT प्रतापयति (c of वृ) v TO CHLATE, DECEIVE

CIRCUMVENTION प्रतापणा v FRAUD, DECEPTION

CIRCUS *मण्डलरङ्ग, मण्डपाकारी रङ्गभूमि

CISTERN कुण्ड (?) v RESERVOIR

CITADEL दुर्ग v FORTRESS

CITATION I A summons q v II A quotation q v

CITY दिवसि, उग्र, दिव, दिवस, c 6) v TO ADDRESS QLOTH, SUMMON

CITY or CITIES वीधाभिन्नेष

CITIZEN (1) पौर, of c's and villagers पौरजनपद्वानो P p, (2)

पौरजन पुरवा यन (m, m) and common (3) नागर or नागर रङ्ग

(rate)

CITIZENSHIP पौरत्व (?)

expresses *appliance* but note the following ex *clercel no u th*

1 as *anles* हययानामुमो विहनादलभवे Mal II Of II under

(1) धूर्जधूर्जितम् ३: (2) वचनियेव , (3) वचनियेव (4) वचनियेव

III Any loudness q v

CLAPPER of cell *धृष्टात्मादनी

CLIPPER v DECEPTIVE COUNTERFEIT

CLARET रक्तवर्ण मद्यविशेष

CLARIFICATION (1) शोधनम्, (2) यदि (3) पावनम्

CLARIFY (1) शोधयति (c. of मद्य), (2) पुनाति (धृ c 9)

CLARION काहल (?) यदिरवायविशेष Cl et सुरली (?)

CLASH (v) I Int (1) छद्मते or चर्षति (घट c 1 and 10)

(2) चर्षयति (घट c 2) II Fg to contradict interfere q v

विश्वहि (घट c 7) (with acc)

CIV

we will use spec of the c s of the h अत ऊर्ध्व मांसवगनुदीयाम, Sr ,
 (2) नष्ट (spec ally of verbs), (3) जाति (= species)

CLASS (v t) (1) वर्गिकरीति (2) वगान् निर्दिशति (दिष्ट c 6) (?)

CLASSIC (n iv) I In pl the Greek and Latin literature
 *श्रीकलादिनर्तकानाम् II A cal writer विविधलेखक, and sim

comp s

CLASSICALLY I Well q v विविध II In classes *अनुसारेण

CLASSIFICATION (1) वर्गनिर्देश (2) वर्गविवरणम् (?)

CLASSIFY v TO CLASS

CLATTER (v) v TO RATTLE, PPRATE

CLATTER CLATTERING (subs) c of thunder clouds घनघटाघनरध्वनि
 v RATTLE

CLAUSE I An article or stipulation q v प्रकरण (I II A
 part of a sentence अन्तर्भावम् २६)

CLAVICLE कण्ठ (n)

CLAW (subs) नख or नखर R XVI 16

CLAW (v t) नखैर्निदारयति (c of ह) v TO TEAR, SCRATCH

CLAY विद्वन्मलिका B la कदुसद (f) C and sim comp s potters c ,
 कुलालमलिका brick c दृष्टकामलिका (?) Made of c मृत्तय (बी, घ)

CLAYEY विद्वन्मृदहल (ला ल) (?)

CLEAN (v t) (1) घट (खा द) वि, परि, c after a bath स्नानविशुद्धाल
 (f बी) Ku , (2) धवि (mfn) (gen = pure) c ivory throne
 मज्जकासन धवि, R , (3) धौन (ला, घ) (= wascl), wearing a suit of
 fine c clothes धौने दुकूले दधता K , (4) निमल (ला, ल) (= free from
 dirt often = clear) To become c दधति (घृष c 4), M

CLEAN (v t) (1) शोधयति वि, परि, (c of घृष) should c teeth every
 day दन्ताग्रिण्य विशोधयन् Sr , (2) मार्ष्टि or मार्शयति घ, सं, (मृष c २
 and १५) (= by rubbing or brushing) cing of ornaments

शुक्लमृत्ताक्रिया, D VI, (3) धावति or धावति (धाव c 10 and 1) (with water), call *Madana's* to c *our feet* रदनिकां मन्दायस पादौ धावितुम्, Mr III, (4) पुनाति (पू, c 9) (from dirt gen fig १ to PURIFY), (5) नेनेति or निनेति, निर्, (विज c 3 and 2) (rare)

CLEAN (adv) V ENTIRELY, ALTOGETHER

CLEANLINESS (1) शुद्धि, वि, परि, (2) शीघ्रम्, (3) निर्मलता (4) शीघ्र पराधत्ता (3) (=habitual c 1) For dif V CLEAN

CLEANLY (adj) चाधारयद् (दा, ह) (1) or जीवपरायण (षा ण) (१) V HEAT Ph c (c *cleansing*) powder शोधनचूर्णम् Sr.

CLEANLY (adv) expr by adj, c *dressed* शुचिबन्धन (दा, र) V P T NEATLY

CLEANNESS V CLEANLINESS, PURITY

CLEANSE शोधयति, पुनाति V TO CLEAN

CLEANSING (subs) lit or fig (1) शोधन or शुद्धि, वि, परि, (2) मार्जन or मृत्ताक्रिया (by rubbing or brushing), (3) धावन (with water)

CLEAR (adj) I Transparent, bright (1) विमल, निर्मल or चमल (ला, ल), c *shy* विमल नम, *la*, c *rayed moon* विमलकिरणचन्द्र, *Ri*, (2) प्रसन्न (f दा), c *shy* प्रसन्न नम, *the c (lake) Manasha* प्रसन्न गानस, *la*, (3) विग्रह (दा ह) II Plain, perspicuous q v (1) प्रसन्न (जा, ङ), (2) विग्रह (दा ह), (3) विमल (ला, ल) or निर्मल (ला, ल) III Audible Ph c *language* विविक्तवर्ण परस्वरो, *la* m c *voice* स्पष्टवर्णवा निरा, *K* IV Evident q v Ph c *profit* यज्ञायाम, *my mind is c (now)* मनानयना विग्रही जान, *Sa* iv, c *of any one* विग्रह (दा, ह), Mr

CLEAR (v t) I To make bright (1) विग्रहीकरोति, *I may c your sight* दृष्टि विग्रही करवाधि, *Sa* III, (2) प्रसादयति (c of सह) (rare) II To exculpate शोधयति *Krishna accepted that precious gem to c himself* अच्युतचन्द्रनिरत्रहामशोधयाम जवाह V P III To make

open : शोधयति, *to c. a road* : मार्गं शोधयति, M. VII. 185. ; *with c. ed back* : यदपाशि, R. Ph. *c. ed forests* . विपिनानि प्रकाशयति चकार, R. IV. 31, IV. Of profits . *v. TO GAIN*. Ph. *to c. a doubt* : संशयं हिनति, Da. ; *to c. a debt* : कर्षं शोधयति, K. b. ; *to c. (i. e. to leap over) a ditch* : परिषाम् उहयति.

CLEAR UP (v. t.) : निगदीकरोति (ह, c. ०.) : **v. TO EXPLAIN**.

CLEAR, CLEAR OFF, CLEAR UP (v. i.) : (1) प्रसीदति (सद, c. 1.), *the quarters c. ed* : दिवः प्रसीदुः, S. p. ; (2) प्रसादं गच्छति, व्रजति, etc., *the sky did not quite c. off* : द्यौर्दिवित्वं प्रसादं न गता (after Kī.) ; (3) विमलीभवति (मू, c. 1.).

CLERANCE : I. The act of c.ing : शोधनम्. II. Of vessels : *शोधनम्.

III. Clear profit : ददलान्.

CLEARLY : **v. PLAINLY, DISTINCTLY, OBVIOUSLY, CLEAR**.

CLEAR-HEADED : (1) विमदधी. (n. वि) ; (2) विमदधुर्हि (mfn.).

CLEARNESS : I. Transparency, brightness : (1) प्रसाद or प्रसन्नता ; (2) वैमल्यम् ; (3) वैमयम्. II. Plainness, perspicuity : (1) वैमयम्, *impressive on account of c* : वैमयद्वय. (दा, द'), N. ; (2) वैमल्यं, *perspicuity consists in c. of meaning* : अर्थवैमल्यात्मा प्रसादः, Kay. ; (3) निर्मलत्वं, S. Ph. : *with c. of voice* : स्वरवर्षया निरा, K.

CLEAR-SIGHTED : विमलदृग् (mfn.) (lit. and fig.) : **v. SAGACIOUS**.

CLEAVE (v. i.) : I. To adhere : q. v. : सञ्जते (मञ्ज्, c. 1.). II. To part asunder. (1) स्रष्टति (स्रष्ट्, c. 1.) ; (2) दीर्यते. III. To suit : q. v.

CLEAVE (v. t.) : (1) स्नाटयति (c. कट्) ; (2) वि-दारयति (c of ट्).

CLEAVER : i. e. a butcher's knife : कर्परी, K. b.

CLIFF : खरसंज्ञमचिह्नम्.

CLEFT (part. and adj.) : **v. CLOVEN**.

CLEFT (subs) I A crack, chasm : q. v. . दरी. II. A piece : q. v.

CLIMATE I Temperature etc देशप्रकृति (?), वायुमण्डल (m dual) (?)

II A region q v प्रदेश

CLIMAX I Acme (1) पराकीर्ति (2) चूडा II In Rhetoric

(1) चार hav २ ३ , (2) चापलदार

CLIMB (v) आरोहति चधि, (क्व c 1) (with acc) to c up the top of

a tree हवायमारोहति S c Ph c d o t e r the wall भाकारमल्लखद्वय,

D III he knows too to c स हवायारीदु जानाति (अम् आरोदु
will be ambiguous as it often means riding)

CLIMBER I In gen (1) आरोहिन् or चधिराहिन् (f ची), (2)

आरोदु (f डी) II A climbing plant (1) जलती, (2) रजरी

The supporting tree on which a climber rises (1) सययदुम, Ku ,

(2) लघनतद, R III A climbing bird *आरोहिन् (f ची)

CLIME पदम् v CLIMATE, REGION

CLINCH v TO CLENCH

CLINCHER 1 c a decisive argument उपसर्ग

CLING (v) (1) चम्बत वा घ, घ (चम्ब c 1) to c to my dress

की तु चम्बु निवसने नि सञ्चत Sa iv with trees cing रुचकचित्तिदृष्टाचम्ब,

V (2) चगति चलनति (लम्ब c 1) cling to the S napa tree

विश्रुतावे चलाग Vet cing to the teeth दन्तचप (पा घ) Ku Ph

c to a hope आशान्मुचति जहानि etc

CLINICAL Ph c m e l i c e न्यायमनरीतिविकिपर (i) or आरोग्य (i)

CLINK (subs) कषत्त v TINKLE JINGLING

CLING (v) कषति (क्व c 1) v TO TINKLE JINGLE

CLIP I To embrace encompass q v II To shear, cut off

q v कषति (क्व, c 1) (rare) w th hair, nails, and beard c, pe i

हुतकीमतलमदु M iv ३५ III To curtail q v

CLIPPING v CUTTING PARING

CLIQUE दल (?) v FACIEN, PARTY

CLOAK (sub.) : (1) कञ्चुक, *her body covered with a blue c. hanging down to the ankle* : चागुल्पावलाखिना लोउकञ्चुकेभाच्छदयरीरां, K. ; (2) षाणरः (gen.=blanket or shawl), Mr.

CLOAK (v.) : अदगुण्डयति (गुण्ड्, c. 10) - v. TO HIDE, PALLIATE.

CLOCK : *घटिका, *sidereal-c.*, *याचउपटिका; *what o'clock is it?* *विद्यतीघटिका ?.

CLOCK-WORK : *घटीयन्त्रम्.

CLOUD : (1) लोह (mn.), (2) लुह्.

CLODHOPPER : v. CLOWN.

CLOO (v.) : प्रतिवधति (वध्, c. 9) TO OBSTRUCT, FETTER.

CLOO (sub.) I. A shoe: पादुका (gen term). II. An impediment - q. v. : प्रतिवध्. III. Of animals प्रतिवध्, K.

CLOISTER : I. A portico q. v. II. A monastery : q. v. : विहार.

CLOISTRAL. v. MONASTIC.

CLOSE (v. t.) : I. To shut : q. v. : अदि-दधाति (धा, c. 3.), c. the back door : विधिदि प्रचकारकम्, Mr. To c. the eyes : लोचने नीलदति, नि, (c. of नील्), Me. II. To bring into contact : संदति (दन्, c. 2.). III. To conclude, finish : q. v. : समापयति (c of आद्). IV. To confine ; q. v. To c. in or round : परिदधीति. v. TO SURROUND.

CLOSE (v. i.) : I. To come together : (1) नि-धीति (भील्, c. 1.) (of the eyes) ; (2) समादीदति (दद्, c. 1) (of wounds) v. TO UNITE. II. To come to an end : expr. by अवसित (ता, तं), समाप्त. (हा, ह), etc., *when he c.d.* अवस्यसितो लङिन्, K.

CLOSE ON OR FIRM : स्थिरीकरीति. v. AGREE, DECIDE.

CLOSE UP : आगच्छीति (ह, c. 5.) : v. TO BLOCK UP.

CLOSE WITH : I. To close on : II. To unite with : q. v. III. To grapple with : संगच्छति (गच्छ्, c. 4.), दधति (द, c. 2.), etc.

CLOSE (adj.) : I. Shut fast : (1) विधिद. (दा, त्) ; (2) संघनः (तत्, तं) ; (3) दधः (दा, द्) (=bound). II. Secret, retired. q. v. : विविक्त

- (का ज्ञ) III Confined as a r निबद्ध (का ङ) IV Retentive q v V Neggardly q v बद्धसुष्टि (मfn) VI Dense compact q v घन (ना न) VII Also ng near q v सन्निकट (ता त) are always c at land हस्ते निव्यसन्नित्थानि D VIII Of style v conciseness IX Intimate (1) घन (ना न) (2) निविष्ट (ता त) very c f enlish p निविष्टतमा भैवी Blo X Accurate careful q v [(2) समीपत
- CLOSE (ad) I Densely q v II Near q v (1) उपाने CLOSE (sub) I An enclosure q v इति II End termination q v अस्मान् c of the day दिवास्मान् R III Junction q v
- CLOSE F STED CLOSE HANDED बद्धसुष्टि (मfn) jo r cness is g v ng so hool इतिद्वारे लव बद्धसुष्टिता V
- CLOSELY v DE SELY NEARLY STRICTLY ACCURATELY FIRMLY SECRETLY
- CLOSENESS I Contact q v घनता II Nearness q दैक्यम् III Neggardliness q v IV Of a r निबद्धता V Of style v conciseness VI Narrowness q v VII Accuracy q VIII Secrecy q v
- CLOSE STOOL *चक्रयनवीटम् विष्णुपाठ
- CLOSET (sub) कीट
- CLOSET (v) I To conceal q v II To consult q v
- CLOT (sub) पिण्ड (मfn)
- CLOT (v) (1) पिण्डीभवति (2) घनीभवति Cted la r जटा जट
- C TH I Lt (1) वस्त्रम् coarse c मूलवस्त्रम् P II s f e c सूत्र वस्त्रम् V com ( ) पट or पट making of different kinds of c अन्कविषयपटवचना P II s v also CLOTES II A profess so q v

घाम (f भा), Me II ~g Ph c weather दुर्दिग्म् II Fig, dark,
obscure q र समीपत (ता, त)

CLOUT चीरम् v r l h

CLOVE I The plant लवङ्ग II The fruit लवङ्गम्

CLOVEN (1) क्लिट (ता स), (2) दोष, दि, (दा दो), (3) वणित (ता, त)

C hoofed दिक्क (दा, फ) C tongued द्विजिह्वा (द्वा द) (=double-tongued), Si

CLOVER दिपर्वी (?) To luxuriate luxuriously q र

CLOWN I A countryman (1) वासिक, (2) वास्यजन, (3) कवीर
(=agriculturist) II A buffoon q र मय

CLOWNISH (1) दास्य (दा, थं), (2) वसिष्ठ (दा, द) (not polite)

CLOWNISHNESS (1) दास्यता (2) वसिष्ठता

CLOY (v) सं-संपंसति (c of दप) ~ TO SATIATE

CLUB (subc) I A cudgel (1) यष्टि, (2) लघुद, to maul severely

n the s लघुदप्रहारैर्जंजीकरोति, P II An association q र

समाज (s) who will not come to the c today घोष समाजि नामनिश्चयि

V P

CLUB TOGETHER (v) I To eat together कृ पादति (पाद c 1

(s) II To contribute q र

CLUB-FOOTED विह्वलपाद (दा द)

CLUCK (subc) चूङ्कतम् (?)

CLUCK (v) चूङ्करोति (?)

CLUE I A ball of thread सूत्रबोरा (?) II Any thing serving
to guide Ph to get a c सम्मान प्राप्तेति (?) to give a c सम्मान
ददाति (?)

CLUMP (1) गुच्छ, (2) निचय, सङ्घति, etc in comp, a c of creepers
बोहनिचय, Ve c of plantain trees कदलीवृक्ष, Mah or कदलीगुच्छ,
Ba., (3) तल (a large c) a c of lotus कुमुदगुच्छ Ki

CLUMSILY (1) असम्यक्, (2) असुन्दरम्, (3) अपटु

CLUMSINESS (1) असौन्दर्य (= inelegancy), (2) साम्यता (= rusticity),
(3) अपाटवम् (= unskilfulness)

CLUMSY (1) असुन्दर (री, र) (= inelegant), (2) साम्य (म्या, म्य) (= rustic), (3) अकृतिन् (f नी) (= unskilful)

CLUSTER (subs) (1) चय, नि, c of *ashes* भज्जाशय, K₁, (2) सहति, R, (3) सत्रक (of fruit or flower), *with fresh c s of flowers* वसून् सत्रकैर्नदीने, N v CROWD, ASSEMBLE

CLUSTER (v) *c ed by hand* अनित्तिन विरचितसहति, K₁ v TO FLOCK, SWAR I ' *C ing grapes* *सत्रकमयानि द्राचाकलानि [ग्राह वधानि

CLUTCH ( ) चारुते (दा, c 3) v TO SEIZE, GRASP To c the hand

CLUTCHES (subs) दह under the c of death मनुदुस्सर्गिन् (f नी) D

CLYSTER v INJECTION

COACH रथ v CARRIAGE, CHARIOT

COACHMAN चारुधि v CHARIOTTEER

COADJUTOR सहाय v ASSISTANT

COAGULATE (1) घनीभवति (2) आगनीभवति, (3) ग्रावते (ग्रे, c 1)

COAGULATION exp^r by verb

COAL (1) चकार (= charcoal), (2) चकारामन् (m) or चकारवतिका
O heater चकारादह (f) *C put चकारादूनि* (3)

COALESCE v TO UNITE, COMBINE

COALITION सन्धि v COMMUNION, ALLIANCE

COARSE I Not fine मून् (म, म्) c cloth मून्मयम् P., body
is of two kinds c and fine विविध करीर मून्मयम्, f iv 3 II
Rude, unpolished, mean q v

COARSELY v RUDELY, IMPOLITELY, MEANLY

COARSNESS I Lat (1) मून्मया, (2) मून्मयम् II Rudeness,
vulgarity q v

COAST (subs) तीर, *whether he reached the c* तीरपदमरा, D v.
 SHORE Ph c -line बेला, R XIII 15, 'the c is clear (the dan-
 ger is over) निष्कलङ्का भूमि (?)

COAST (v 1) उपकूल पीत वाहयति or पीबेति गच्छति (?)

COASTING (adj) Ph c vessel (the coaster) *उपकूलपीत, c trade
 *उपकूलवाणिज्यम्

COAT (subs) I An article of dress *कीटम् II A covering
 q v (1) आवरणम् c s of mail दीहान्तर्यानि, Li v ARMOUR, (2)
 पटल (of the eye) Ph c of arms *चोलवित्रम्

COAT (v) v TO COVER, OVERLAY [L

COATING (subs) v COVERING, COAT (II) C (of a paint) द्विप,

COAX (v) v TO WHIZZLE, FONDLE, SOOTHE

COAXING (subs) v COAXINGLY

COAXIOLLY the by c (1) प्रियवचनपुराभिर्वाभि Li, (2) वाटुकिभि or
 वाटुमरी (by flattery) II (3) अर्चयमानि (begging) K

COB चपविमेष

COBBLE I To mend q v II To do badly v TO DO, BADLY

COBBLER *पादुकासन्धारि (m).

COERA A SNAKE कपकर

COEWEB I Lit जाल (mn) or मकईटकीटसूत्रजालम् V d, and sim
 comp s (when the meaning is not clear) II Fig जाल (mn), D

COCHINEAL (1) लावा, (2) जटु (n) C insect विदिम

COCK (subs) (1) कुकट, (2) वामचूड, रुक्मचूड A c sparrow
 चटक v MALE 'The c of the club समाजपुङ्गव (?) C a loop
 हन (ना ह)

COCK (v) I To turn up q v उन्नमयति (c of चम्) II To c
 a gun *बन्दुकस्य घोटकम् उन्नमयति (घोटक = c in Bengali) (A)
 cō (lat) घातिनिर्वाण (ना, घ) (?)

COCKADE : *बूडा ; पदादिमूषकः शिरस्त्रोपरि भलीलङ्कारविशेषः.

COCKATOO : एकजातीयद्रुमस्य पवित्रिमेवः.

COCKATRICE : v. BASILISK.

COCK-BOAT : चन्द्रगोका : v. BOAT.

COCK-CHAFER : गोमयोल्यापभेदः.

COCK-FIGHT, COCK-FIGHTING : (1) कट्टुट्टुडम् ; (2) नागपूडुडम्. D. v.

COCKLE : I. A plant : चीपचिभेदः. II. A shell fish : दीर्घ-
कीपिका (?).

COCKLOFT : (1) चन्द्रगोका ; (2) शिरीशम्.

COCKNEY : नागरः : v. CITIZEN.

COCKROACH : (1) तैमपा or तैमपायिका ; (2) परीशो ; (3) राजाधारा.

COCKSCOMB : बूडा : v. COXCOMB.

COCOA : *कीर्.

COCOA-NUT : कारिकेर्न्, c. husk : कारिकेर्लोफलवल्कलम्, K. ; c. tree : कारिकेर्न्, -
की ; c. water : कारिकेर्न्वाय or कारिकेर्न्वालयः, Si III. 81. ; कारिकेर्न्पीरस ,
Vi. , c. wine : कारिकेर्न्वासवम्, R. IV. 41.

COCOON : (1) कृमिकीम.(यः) ; (2) गुटिका.

COD : कण्डरिमेव . C.-liver-oil : *कडमसतेलम्.

CODE : संदिता, c. of *Mimus* : मनुसंहिता ; penal c. : *दण्डविधिसंहिता.

CODICIL : *दण्डापरवय पवित्रिटम्.

CODIFY : f. p. to c. laws : *विधीन् संहितायां नि-वधाति (दम्, c. 9.).

COEFFICIENT : मानम्, c. of an unknown quantity : अज्ञातसमीकर्त्तव्यं, Vij.

CO-EQUAL : सम. (सा, मं) : v. EQUAL.

COERCE (v.) : नियन्त्रयति (दम्, c. 10.) : v. TO RESTRAIN, COMPEL.

COERCION : नियन्त्रणा, K. : v. RESTRAINT, COMPELSION.

COERCIVE : नियन्त्र (f. ली) (?) ; expr. by circum.

COESSENTIAL : समस्तभावः. (सा, मं) (?).

COETERNAL : expr. by circum. . v. ETERNAL.

COEVAL (1) समकालीन (ना, न), (2) समानकालीन (ना, न), V d, (3)
सुव्यकाश (जा, ल), V p

COEXIST (v) सह or एकत्र वर्तते (इत् c 1) or विद्यते (विद्, c 4)

COEXISTENCE एककालीनप्रायित्व, V d, better by circum.

COEXISTENT expr by circum, *pleasure and pain are not c* सुखदुःख
न वर्तेत सह.

COEXTENSIVE *समविस्तार (रा, र), or by circum

COFFEE *काफि, c house *काफिस्टम्, c pot *काफिपायम्

COFFER धनभाण्ड (?), *I is c s are empty* रिक्तानि तस्य धनभाण्डानि (?)

COFEIN मरिचक, and sim comp s ( )

COG (sub*) दृष्ट (when the sense is clear) (?), पकटन (?)

COG (v) v TO DECEIVE, CHEAT *C ged, i e* furnished with c s
दुर्लक्षित (दा ड) and sim comp

COOLACY सामर्थ्य v FORCE, WEIGHT

COOENT दलवत् (ई ती) v FORCIBLE, WEIGHTY

COOENTLY v FORCIBLY, CONVINCINGLY

COGITATE, COGITATION v MEDITATE, MEDITATION

COGNATE v KINDRED

COGNITION ज्ञानम् v KNOWLEDGE

COGNITIVE *I h c faculty* ज्ञानेन्द्रियम्

COGNIZANCE I Knowledge q v II Jurisdiction q v
III A badge q v Ph *I cannot take c of it* *रदमवेक्षित
मेधाधिकारी नास्ति

COGNOMEN पडति (?)

COHABIT (1) सहवास करोति (ल c 8), (2) सहस्यति (वत्, c 1)

COHABITATION सहवास or सवास, M VIII 375

CONSID, CONSPICUOUS सहस्यमानिन् (ई नी) [be consistent q v

CONSERV (v) I. To adhere stick together q v II To agree

CONHERENCE, CONHERENCY I Adherence * q v II Connexion,
consistency q v

CONHERENT I CLEAVING चिह्न (क, ख) II Consistent, adapted
ed q v

CONHERION (1) सलपता, (2) संवत्ति, (3) समारम्भ

CONHERIVE सलपयोग (ला, ख) (?)

CONHERT गुण (?)

COIF, COIFFURE (1) शिरस्त्र, (2) शिरस्त्रम्

COIL (subs) (1) गुण (of a rope), (2) कुण्डल (of a serpent), (3)
आवर्तन (c ing round), *by the c s of the serpent ling* आवर्तनैरुपपत्ते,
ह)

COIL (v) (1) पिण्डीकरीति (into a globe), (2) कुण्डलीकरीति, V p com.
c ed round by the serpent ling सर्पसंज्ञेन भोरीनादिदित (ता ह), V p

COIR (subs) (1) गुद, copper-c ताम्रगुदा, (2) नायक (rare), Mr
To pay any one in his own c *सदृशमात्र ददाति

COIR (v) I To stamp टडयति (nomi) (?) II To invent, ori-
ginate q, v उत्पत्ति (उत्प, c 6)

COIRAGE I Coining टडयन् (?) II Money coined गुदा
III Invention q v उत्पत्ति

COINCIDE (v) I To correspond, concur q v II To agree in
position एकौमद्वयति

COINCIDENCE I Agreement, correspondence q v II Agree-
ment in position expr by verb. III Accident द्वैवयोग

COINCIDENT, COINCIDENTAL I Of time सवकासीन (वा, न) II
Consistent q v III Corresponding q v

COINER I Lit गुदाकार (?) II An inventor, maker q v.

COITION सङ्ग v COPIATION

COLANDER आलसी (=a sieve)

COLD (adj) I Lit (1) शीत (ता, त), *c weather* शीतकाल, R: v
 7 (2) शीतल (ता, ल) (*gen = cool*) *c nights* शीतला रात्रय, R: v 4,
 (3) शिमिर (रा र), *c as ice* सुषारशिमिर (रा र) R: , (4) हिम (मा, म)
 (rare), (5) सुषार (रा र) (rare), (6) निरुण (रा, य) अचर्म (आ, र्म),
 etc (poet) C season (1) हिमन् (mn) from about the middle of
 November to about the m of January, (2) शिमिर (mn) (from
 a the m of J to a the m of March) Ph I am c शीत मे, P.
 III 7 III Fig, indifferent, reserved q v

COLD (sub) I Lit (1) शीत, *capacity of enduring c* शीतसहिष्णुता
 R: (2) हिम *suffering from c* हिमार्ण, *So save me from c* हिम
 बाण विधीयता P II Catarrh (1) प्रति सी, ग्राय, *giving c* प्रतिग्राय
 कर (सी र), Sr (2) पीनस, *suffering from c* पीनसिन् (नी), Sr Ph
to catch c प्रतिग्राय सन् आयते (अन् c 4) or भवति (path gen of
 the person)

COLDISH ईष्यशीत (ता, त) v COOL

COLDLY अनादरेण v INDIFFERENTLY, COOLLY

COLDNESS I Lit (1) शीत or शीतता *from great c* अतिशीतता I
 n, (2) निरुणता, etc (poet) II A pathy, indifference q v
 अनादर

COLEWORT आकविरेष

COLIC (1) मूलम्, (2) दातमूलम्

COLLAPSE (sub) I Lit सकोष. II Fig अय v FAIL REIN

COLLAPSE (v) I To shrink up q v सकुचति (कुच, c 6) II
 Fig, to fail q v अय or नाय गच्छति, प्रजति, etc

COLLAR (subs) (1) दैवेयम् or दैवेयकम् (2) कण्डिका, (3) कण्ठभूषणम्
 C (of machines) *परिकर

COLLAR (v t) (1) दैवेयकेन धरति (ध, c 1) or गच्छति (यद्, c 2) -

COLLAR BONE जङ्घ (n)

COLLATE I To compare critically (1) परोक्षते (इय, c 1),
(2) समन्वीकते (लीय, c 1) II To appoint or confer q v
नियोजयति (इय, c 10)

COLLATERAL I Indirect q v वासद्विषय (की, क) II Of
pe hgree not in the direct line भिन्नमाय (छा, छ) (?), उपलोक
(मा, म) (?)

COLLATERAL of indirect descent expr by circum

COLLATION I Comparison (1) परीक्षा (2) समन्वीकनम् II
Presentation to a benefice नियोग or विनियोग III Cold
request कक्ष्यर्थ

COLLEAGUE सहकारिण (f नी) (?) *Cohelp* सहकारितम् (?)

CORRECT (r t) I To gather (1) सम्यक्ताति (यह c 8), to c dust
यादन् सम्यक्ताति M (2) समाहरति (ड, c 1) *casing dictionaries*
कोशान् समाहृत्य Nii (3) समर्जयति (कर्ज, c 10) (of earning) *casing*
gens समर्जयन् रत्नानि K, (4) सन्निपातयति (c of पत्) (=to assemble
q v), (5) आदने (दा c 3) (=to tal o) (only of taxes etc), (6)
राश्रीकरीति, पूरीकरीति, or पुष्टीकरीति (c into a heap) Ph to c
one's self आत्मानं सङ्गापयति, पर्या, (c of स्वा), Mr III To
unite q v

COLLECT (v 1) (1) समागच्छति (जम् c 2), समैति (इ, c 2) etc v to
ASSEMBLE, (2) राश्रीभरति, पूरीभरति, पुष्टीभरति (=to c into a heap)

COLLECT (subs) मूल (?) v PRAYER

COLLECTED (a l) i c not disconcerted cool स्थिर (य र) *you*
should be always c like this परदैः कदा भाव्य स्थिर Mah

COLLECTION I The act (1) सङ्ग्रह, (2) समाहार (rare) II Is
semblage, crowd q v सह III Money collected Ph
pl, your c *यदन् सदा समाहृतं नृदेहि I) Conclusion q v

COLLECTIVE (1) समवेत (तां त), (2) सहित (तां, त) *C ness* सहस्रानि, K₁

COLLECTIVELY expr by *uly, the birds c* सहतास्तु विह्वला, H
V JOINTLY, TOGETHER

COLLECTOR सवहीद or समाहर्त (f श्री) (1), *tax-c* *करतमाहर्ता *C of a district* (in India) करनायक (after दण्डनायक = magistrate), *c of customs* *सकनायक

COLLEGE विद्यालय or प्रधानविद्यालय, and *sum comp s, of your c life* अवभवत विद्यामहमधिरसत, K

COLLECIAN छात्र (= student pupil q v)

COLLEGIATE expr by *com c clerk* *विद्यालयधर्ममन्दिरम्

COLLIER *खननकार or खननकारक

COLLIERY *खननदि खननकारक

COLLISION सङ्घट्ट (with a defining word when the sense is not clear, as *लीहपथ्यासङ्घट्ट to denote railway c)

COLLOCATION विन्यास V ARRANGEMENT

COLLOP फालिका *c of meat* मांसफालिका, \. XVI 81 V PIECE

COLLOQUIAL Ph *c language* प्राकृतभाषा (?), *c talent* सभाषणमणि (?)

COLLOQUIALISM प्राकृतभाषाप्रयोग (?), *Latin c* *प्राकृतभाषाप्रयोग

COLLOQUY V CONVERSATION

COLLUDE V TO CONSPIRE

COLLUSION (1) निश्चययोग (= secret union), (2) मातृ (= deceit q v)

COLLUSIVELY निश्चययोगिन (?), (2) मातृ V DECEITFULLY

COLOCYNTH (1) इन्द्रगोक्षी, (2) श्यादनी

COLON *द्विन्दुचिह्नम्, कोलनम्

COLONEL वाहिनीपति

COLONELCY, COLONELSHIP *वाहिनीपतित्वम् वाहिनीपतिपदम्

COLONIAL expr by *com, c jos rior* *अभिनिवेशपाल

COLONIST *अधिनिवेशिन् (f नी) or अधिनिवेशवासिन् (f नी)

COLONIZE *अधिनिवेशयति (c of विज), *should c places by the excess population of one's own country* जनपद स्वदेशाभिव्यन्दननेन निवेशयेत्, Mn

COLONNADE *स्तम्भावलि

COLONY *अधिनिवेश

COLOSSAL महाप्रमाण (वा, ण), K HUGE

COLOSSUS *कीलच, #दन्तुपतिनाभेद

COLOUR (subs) I A property of bodies (1) वर्ण, *seeing that it changed c in a golden vessel* कनकभाजने वर्णान्तरमुपगतमुपलभ्य, Mu 11, (2) रङ्ग or रङ्ग (rare), *c of the cheek* कपीलरङ्ग, K1 II A pigment (1) रङ्ग, *of lasting c स्थिररङ्ग* (द्रा ङ), (2) वर्ण, क (rare), *from the vividness of the c वर्णकीच्छासात्*, Sa vi Ph *you know to paint sin in the blackest c* *पीरङ्गपरङ्गे पातक चित्रयितु जानासि III Pretext q v अपदेश IV In pl, a flag, ensign q v ध्वज

COLOUR (v t) I Lat (1) रङ्गयति (c of रङ्ग), (2) रङ्गयति (वर्ण, c 10) (rare in this sense), (3) चित्रयति (चित्र, c 10) (=to paint) II To palliate, pretend q v

COLOUR (v 1) Ph *his face c ed* *तस्य वदनमावृज्य बभूव or रङ्गवर्णमापिदे or मन्त्रे

COLOURABLE १ PLAUSIBLE

COLOURED (adj) Ph *red c रङ्गवर्ण* (वां णे), *many c नानावर्ण* (वां, णे), *c people* आफ्रिकादिदेशीयजघनवर्णीक

COLOURING (subs) I Lat. रङ्गनम् II Fig, of style वर्णनम्
V ORNAMENT

COLOURIST चित्रकर (=painter q v not रङ्गरु which=drver)

COLOURLESS (1) अवर्ण (वा ष), (2) वचस्वीय (ना न)

COLOURMAN रङ्गविक्रेयी or रङ्गविक्रेता (?)

COLT (1) अश्वगात्र (of a horse) (२) गदमगात्र (of an ass)

COLUMN I A pillar q v साथ II Military मूढि or
सूचिव्यूह *should march: file or c* दण्डव्यूहिन सूचा वा घाद्यान् M
III Of a page *धारा

COMB (subs) I For comb (1) प्रसाधनी (2) कड़निका II
For carding wool मार्जनी (?) III Of a coal चूड़ा IV
Honeycomb q v V A valley q v

COMB (v t) सम्मार्जयति (सज c 10) v TO DRESS [c नियुक्तम्]

COMBAT (subs) v BATTLE CONTEST Ph *single c* वन्द्युद्धम् *close*

COMBAT (v t) I To fight with q v II To oppose resist
q v

COMBAT (v i) v TO CONTEND STRUGGLE

COMBATANT I Lt योद्धा (f स्त्री) II Fg विरोधिन् (f स्त्री)

COMBATIVE युयुक्त (mfn)

COMBINATION (1) संहति *to break the c* तत्संहतिभेदाय Mu ii
c even of the things अन्वयानामपि वस्तुनां संहति II (2) समवाय, *nuch*
more the r c किञ्चन समवाय K v UNION Ph *c of letters*
सन्धि *c (n algebra)* *समवाय

COMBINE (v) I Trans v to JOIN UNITE II Intrans
expr by the parts सहन (ता व) समवत (ता व) or मिलित (ता व)
joined together to unite दण्डमभिव्यूह निमित्ता वस्तु

COMBUSTIBLE (1) दाह्य (घा घ) (२) दहन्य (घा घ) Any c
material (1) दाह्यम् or दाह्यवर्तक्य (2) दहनम् R XIII 4

COMBUSTION (1) दाह (2) दहनम्

COME (1) आगच्छति (गम् c 1) *I am c ng* अयमागतोऽस्मि Mr ix
does not c [back] yet आद्यायागच्छति Mr v *like c here*
क्रियमानतामिष्यति h ( ) विति (ह, c 2) *c c n j cl ld* एषादि वक्ष

VI 1, (3) आयाति (या, c 2), *came to Ludhiana* दुषिठिरे सभायवी,
 KI 1 Ph *the summer season is c* निदायतावीड्यमुपागत, Ri
 Y 1, *the news of his father's death is c* तस्य पित्रमरणवार्ता सभायता
 N B These verbs take an acc

COME ABOUT V PASS, COME TO—

COME AFTER I To go after, follow q v अगच्छति (गम्, c 1)

II To come for Ph *is come after a book* *स पुस्तकार्यमात्रगाम

COME AGAIN प्रत्यावृत्ति (यम्, c 1) V TO COME BACK, RETURN.

COME ALONG (1) चलच्छति, (2) एति v TO COME

COME AT अपिच्छति (यम् c 1) V TO REACH, ATTAIN

COME AWAY I To depart q v II. To come off q v

COME BACK (1) प्रत्यावृत्ति, (2) प्रत्यायाति (या, c 2), (3) प्रत्यावर्तते
 (यम् c 1)

COME BY 1 c to gain, obtain, acquire q v

COME DOWN I To get down, descend q v अवतरति (वृ, c 1)

II To be handed down Ph *the writings of Kalidasa have c*
 tions *कालिदासकृतग्रन्था अप्यवतारयताम्

COME FORTH निर्गच्छति (गम्, c 1) V TO COME OUT

COME IN I To enter q v प्रविशति (विश, c 5) II To comply

q v III To become fashionable v FASHIONABLE [नाजन्तु]

COME IN FOR Ph *they did not c in for a share* *अप्रसङ्गवाय

COME INTO V TO AGREE, COMPLY Ph *c into vogue* प्रचलित
 (ता, त) भवति (भू, c 1), *then they will c into my power* वसमेत्येति
 मे सदा, H 1

COME NEAR I लुल उपसर्पति (यम्, c 1) V TO APPROACH II

Fig Ph *nothing ancient or modern cs near this achievement*

*उत्तमं वस्तु वदति न समं नम्

COME OF 1 c to issue or produce from q v

*

COME OFF I To come out of निपतति (पत्, c 1) *fire came off*
his eye अल लयानु किल निचपात Ku II To be carried
 through निगच्छति III To take place q v आपतति

CAME OUT I Lat निगच्छति, (2) निष्क्रमति v TO GO OUT II
 Of the teeth etc (1) चरच्छति निम्, (गम् c 1), (2) चरदति (इ, c
 2), (3) चरदितति (भिद c 1) *as no beard had c out अनुद्विगमयु*
राजिनया K III To be published निगच्छति or वदितगच्छति v TO
 PUBLISH

COME OUT TO MEET OR RECEIVE (1) प्रत्युच्छति (रम् c 1) R VIII
 64 (2) प्रत्युदति (इ, c 2) (3) प्रत्युयाति (या c 2)

COME OVER I To pass over Ph *if they get an assailant like*
you they will leave him and c over to you लाडममिदीकारमासाथीन
 परिवन्ध लासिगयने Me iv II Of feelings etc Ph *a sudden*
c/ll came over him *सहसा नय गान भीत बभूव

COME ROUND Ph *he will c round to o r d p n on* स क्षसत परिवन्धायान्क

COME UP TO I To arrive at (1) समुपगच्छति (2) समागच्छति, (3)

समायाति (1) समुपसर्पति (खट्ट c 1) II Fg to equal q v

COME UP WITH v TO OVERTAKE

COME UPON आक्रामति (कन, c 1) v TO ATTACK

COMEDIAN I An actor q v नट II A writer *हृषीकेशन

नाटकलीखक or रचयित (m) or कन v

COMEDY *हृषीकेशननाटक (or less precisely) नाटकम्

COMELINESS v SUITABLENESS SYMPETRY GRACEFULNESS

COMELY I Becoming q v II Beautiful handsome q v

सुदृशन (वा न)

कञ्चीयमणि, Ku III 3 , (2) आदिशति, नि, (दिश c 8) v TO ORDER
 II To be in c of (1) अधिनिष्ठति (प्रा, c 1), the forces c ed by my
 father ताताधिष्ठितानां बलानां, Va XII , (2) अध्यासे (आप्त, c 2),
 Birupalsha wanted to c the heart of the city दिग्माच प्रवेदरमथा
 सिमिषाचके, B XIV 16 III To govern control q v IV Of
 position expr by circum, the house c s a beautiful c eno of the
 lake *अब्जाद्वयहात् सर सुन्दरमवनीकथित गच्छते

COMMAND (subs) I Order (1) आज्ञा, at Rama's c रामाज्ञया, R, ,
 (2) आदेश or निदेश, receiving their master's c भर्तृपदेश समन्वाय,
 K I VI 43 , (3) मासन (a stronger term), who would transgress
 your majesty's c कौं दिवस मासनमुन्नयिष्यति, Mu XII , (4) निदीग
 (=direction) by his father's c पित्रुर्निदीगान्, R XIV 43 II. The
 power to c expr by circum putting himself in c of his
 treasury and army मन्कीषाद्वनमात्म्यधिष्ठित इवा, D VIII v TO
 COMMAND (II) , appoint (him) to the c of the army अभिविष्णुस्त
 सेनापत्ये, Ve III Control, government q v

COMMANDANT v COMMANDER

COMMANDER I Lit (1) आधिपत्य c of all kings सर्वभूतलभुजाभा
 चापक, Mu II , (2) आदिष्ट (to). II Of an army (1) सेनापती , (2)
 सेनापति , (3) सेनाध्यक्ष III Of a vessel चीताध्यक्ष , चीतनायक ,
 and sim comp's Ph c in chief अहासेनापति (used in ancient
 grants) v GENERALISSIMO

COMMEMORATE कीर्तयति, स, (कीर्त, c 10) (?) v TO CELEBRATE

COMMEMORATION सकीर्तन (?) v CELEBRATION

COMMEMORATIVE आरक (बी, क) (?)

COMMENCE (1) आरभते (रभ, c 1), (2) प्ररुभते (क्रु, c 1) v TO
 BEGIN

COMMENCEMENT (1) आरम्भ , (2) प्रारम्भ v BEGINNING

COMMEND (v t) I To entrust deliver q v अर्पयति (c of अ)
 II To praise q v परमं वनि (अस c 1) III To recommend
 q v IV To present as worthy of regard expr by अभिमत
 (ता त) or c remain, what you say does not c to me लक्ष्मी नामिदन्दानि
 S1

COMMENDABLE दाय (ध्या ज) v PRAISEWORTHY

COMMENDABLY v LAUDABLY

COMMEHDATION I Approbation praise q v II Recommenda-
 tion q v III Compliments q v

COMMENDATORY I Subs v PRAISE II Adj expr by comp
 Ph this is c अर्थात् एष, U

COMMENSURABLE समानांतर (वा य) (?) [q v

COMMENSURATE I Lat समानांतर (वा य) (?) II Proportional

COMMENT (v) I To annotate q v II To make remarks
 अनुवृत्ति (पुन c 1) (?) v REMARK

COMMENT (subs) I In pl, observations remarks q v II
 Annotation explanation q v

COMMENTARY I Lat (1) व्याख्या (2) उक्ति c on Mon: अनुवृत्ति,
 K l (3) टीका, Pa na/ana u th its c सटीक समाधान, (1) भाष्य
 (= on ap/lor sms) II Criticism q v Pl c s of Caesar
 *किशोरव्याख्यान

COMMENTATOR (1) व्याख्यात (m) (2) टीकाकार (3) भाष्यकार (c of
 'aphorisms')

COMMENTITIOUS काल्पनिक (की क) v FICTITIOUS

COMMERCE I Trade traffic वाणिज्य II Intercourse q v

COMMERCIAL (1) comp with वाणिज्य, (2) वाणिज्यादिपक्ष (का क)
 C treaty *वाणिज्यद्वयार्थमाद्यमनिर्देशविषयका सन्धि a c nation
 *वाणिज्यपरायणा सन्धि

COMINATION तर्क च व TRIF Y, MEXAC

COMMINGLE मिश्रयति, स, (मिश्र, c 10) v TO MINGLE

COMMUNITE चूर्णयति (चूर्ण, c 10) v TO CRIBBLE, (FIND

COMMUNERATE दयते (दय c 1) v TO GIVE

COMMISERATION (1) दया, (2) अत्राप्या v PITY

COMMISSARIAT I The department *दीपदानविभाग II Com-
missaryship अधिकार (?)

COMMISSARY अधिकृत (?) c of force *अध्याधिकृत

COMMISSION (subs) I Perpetration कृ v Ph c of sin पापा
करण K h , was caught in the c of theft जीवे कुर्वन् गृहीत II
Entrusting अर्पण, समू, III The business entrusted नियोग,
attend to your c च नियोगमगृह्य कुरु, Sa IV A number of per-
sons joined in an office or trust *परीचक्षा (m pl) V Allow-
ance for transacting business no equiva expr by circum VI
In the army पदम (?)

COMMISSION (v) नियुक्ति (दुन c 7) v TO CHARGE, EMPOWER

COMMISSIONER I In gen sense अधिकृत, a careless c अधिकृत
प्रमादी II Of a division प्रदेशपाल

COMMIT (v t) I To entrust कृ v अर्पयति समू, (c of जे) c these
(prisoners) to his care लब्धे समर्पयताम्, P Ph was c ted to prison
बन्धनमनीवत D ii , to c to the sessions *अधिदेहनिविचारार्थम् अर्पयति,
to c to memory कल्पवर्ध करीति, c [this] to writing *अभिलिखति, Mr
ix II To perpetrate करोति (ल c 2) to c crimes wilfully
कामत पापानि करोति M , one who c s an offence अपराधिन् (f जी)
III To match कृ v

COMMITMENT to the sessions *अधिदेहनिविचारार्थम् For other
- senses v TO COMMIT

COMMITTEE समी

COMMODIOUS & CONVENIENT, COMFORTABLE

COMMODOUSLY & CONVENIENTLY, COMFORTABLY

COMMODOUSNESS I Convenience q & II Spaciousness q &

COMMODITY पदार्थ : *import and export of c* पञ्चानाम् जगन्निर्गमि M

COMMON (adj) I Belonging to more than one (1) साधारण (जी,

ब), *c property* साधारण्यम् Da , *c to many* बहुसाधारण (जी, ब),

Da , (2) सामान्य (जा, ब) *this (ge 1) is c to us and Balabhadra*

एतन्मम बलभद्रस्य च सामान्यम् V p II Usual, ordinary (1) साधारण

(जी ब) *c council* *साधारणसभा, *c elder* *साधारण्योपक *c not*

*साधारण्यनाम् (n) , (2) सामान्य (जा ब) *c da 10* सामान्यनामिका

Sah , *c heavier* सामान्यकौलिक P II 5, *c uoid* सामान्यशब्द ,

Da 1 , *a c man* सामान्यजन , Pa & [इनर V p] Ph *c*

esying जनप्रवाद , N *c gender* स्त्रीपुलिङ्ग , *c la 1* द्वापार

the c people लौकिका T or प्रकृत , R , *c sense* दिक्

COMMON, IN (1) सामान्येन or सामान्यतः , *but the three gens were told*

me c किन्तु एतदयं सामान्येन स्थित , Vet , (2) साधारण्येन , *is c with*

others *अन्येषां साधारण्येन

COMMON (sub) साधारण्यप्रकारभूमि V p com

COMMON PLACE I Adj सामान्य (जा ब) C book *सामान्यमन्त्रिण

II Subs साधारण्यप्रवाद

COMMONAGE साधारण्यभूमि प्रवासविज्ञा

COMMONALTY & COMMONS (1)

COMMONS I The mass of the people (1) वज्रा (f pl) (2)

प्रकृतय (f pl) (3) लोका (m pl) *The House of C* *वज्रासभा

A member of the II of C *वज्रासभासदस्य or वज्रासभास्य II

Provisions food q &

COMMONLY (1) साधारण्येन , (2) सामान्यतः & usually

COMMONWEALTH राजाज्यतन्त्रम् (2)

COMMOTION श्रीम व AGITATION, TUMULT

COMMUNE (v 1) सम्भाषते (भाष c 1) व TO CONVERSE

COMMUNE (subs) मण्डलम् (१)

COMMUNICABLE (1) देयं च, (या य) (what can be given), (2) कथनीयं (या य) (what can be spoken)

COMMUNICATE (v t) I To impart bestow q v (1) दद्यानि (दा c 3) to c knowledge विद्या दातुम्, Ia (2) वितरति (वृ c 1) c d mel tat on योग विद्वत्, Ks II To reveal q v (1) कथयति (कथ्, c 10) c [to 13] the cause of your d stemper इत्य किनिमित्तस्य सन्ताप Es III व TO SPEAK (2) आख्याति (ख्या c 2) what cannot be c d अनास्तय (या य) Is v TO REPRESENT III To share q v

COMMUNICATE (v 1) I To share q v II To converse q v

COMMUNICATION I The act of imparting (1) दातम् (2) वितरणम् II Conversation q v III Intercourse q v IV News q v सन्देशः V Passage q v

COMMUNICATIVE व FRANK AFFABLE

COMMUNICATIVENESS व FRANKNESS

COMMUNION I Intercourse q v सङ्गः II The Lord's supper *प्रसीधोजनम् III A body of Christians समाजः

COMMUNITY I Common possession सासान्यम् II A society of people समाजः III The people in general प्रजा (f pl)

COMMUTABLE expr by ph 1 TO COMMUTE

COMMUTATION परिवर्तनम् व CHANGE EXCHANGE

COMMUTE I To exchange q v II Of punishment his sentence of death was c d to banish ent *तस्य प्राणदण्डसुश्रूष निर्वसिनमादिष्टम्

COMPACT (adj) (1) सङ्घन (ता, घ), घु. (2) निविड (डा ड), (3) घाद
(दा, द) v DENSE

COMPACT (v t) घ सङ्घन (ता ग) करोति

COMPACT (subs) सन्धि (f) v CONTRACT, AGREEMENT

COMPACTLY expr by adj v DENSELY . [सन्धेय

COMPACTNESS I Density, solidity q v सघात II Of style

COMPANION (1) सहचर (f री), *in the hand of his c spring* सहचर-
मधुहरी, Ku, (2) सखा (f स्त्री) (= boon c), *in the presence of her*
two c सखी समधम् Ku, (3) सहचारिन् (f स्त्री) *they were c s from*
childhood and exceedingly fond of each other सी साखात् सभति सह
चारिणी, परस्परमनोर जोड़परी P v also PARTNER, ATTENDANT

COMPANIONABLE v AFFABLE, SOCIABLE

COMPANIONSHIP (1) साहचर्यम् Ku (2) सहचरत्वम्, M n

COMPANY I Companionship q v *To bear c* v TO ACCOMPANY
To keep c v TO ASSOCIATE II An assemblage or associa-
tion q v (1) सभा, (2) दलम् III For trading purposes
*दलम् IV Of soldiers (1) गुण (2) दलम् (3) V A ship's
crew q v

COMPARABLE (1) तन्म (त्या, ल्य), (2) सदृश (शी म) v LIKE

COMPARATIVE I Not positive Ph c *leads to water* *जलापेचया
साधनम्, *the c advantages of this place* जलापेचयानापेचवाय
स्वानन्द गुण II In gram चयीरेकसातिशयदीप्तक (का, क) III
Based on comprehensive comparison c anatomy *विश्वव्यापक
विद्यासागर

COMPARATIVELY often not expr, c taller द्वावीयस (f स्त्री) In XI 2,
c lovelier पूर्वाकाराधिकतरद्वय, R VIII 95 v COMPARATIVE (s)

COMPARE (v t) I To examine q v यद्वयपरीक्षते (द्व, c 1)

II To liken q v (1) तुल्ययति (तुल, c 10) and it is c'd with

COMPILE (v t.) Ph. a Sanskrit dictionary ed by Tarasath Bhatta-
charjya: श्रीतारानाथभट्टाचार्येण सङ्ग्रहित (कल्, c. 1. and 10.) संस्कृतसंग्रहणम् ;
c.d from the works of the elders: पूर्वेषां शास्त्राचार्योद्योपन्यास्यन् (चम,
c. 4), D. 8

COMPILER सङ्ग्रहित (f श्री) (when the meaning is clear) , शास्त्रालेखः
सङ्ग्रहित (f. श्री).

COMPLACENCY I. Satisfaction : q. v. प्रसादः. II. Cavity
संज्ञकम्

COMPLACENT • प्रसन्न (दा, ज) & PLEASING.

COMPLACENTLY • (1) expr. by the adj. , (2) प्रसन्नमनसा.

COMPLAIN did not c of her husband भर्तृरूपे नादत्, H. , c ed all this
in piteous language कथयामास तत्सर्वं खेदान् कथयभाषिणी, V. P , otherwise
I will go and c in the court अन्यथा राजकुल गत्वा निवेदयिष्यामि, P. :
V. TO REPRESENT, LAMENT, ACCUSE.

COMPLAINANT : (1) अभियोजु (f श्री) , (2) अर्चिन् (f श्री) , (3) वादिन्
(f. श्री).

COMPLAINT I. In law अभियोग . II. A disease : पीडा. III.
In gen sense . (1) दुःख (= distress) , (2) विनाय (= lamentation)
Ph I have heard c.s against you श्रुत्वे मया तवापवाद , P.

COMPLAISANCE दाक्षिण्यम्. from c towards (us) seeking your favour
प्रणयिषु दाक्षिण्यवगात्, V : v. COURTESY.

COMPLAISANT : I Of men : (1) दक्षिण (दा, ज) , (2) दाक्षिण्यपरवय
(दा. ज), L II Of acts प्रिय (दा, ज), conduct [of gentlemen]
is c प्रियमाया वृत्ति , U. , with hundreds of c. language like these :
इत्यादिभिः प्रियमते , U

COMPLAISANTLY दाक्षिण्येन or दाक्षिण्य निशेने • v. COURTEOUSLY.

COMPLEMENT : I That which completes : पूरक (का, क) II. An
accessory सहाय , Sah.

COMPLETE (adj.) . (1) पूर्ण (f पूर्ण), पर, स, (=full), not c by one
पक्षेनापूर्ण (f पूर्ण), R. III 38 , (2) समाप्त (अ, स) (=finished, con-
cluded), one whose knowledge is c समाप्तविद्य (या, य), R

COMPLETE (v. t) . I. To accomplish, finish (1) समापयति, परि,
(c. of आप्), (best equi) to bring Chandrapala, who had c'd his
knowledge of all arts परिसमाप्तसकलकलाविज्ञान पद्मापीडनानेतुम्, I. ,
(2) अस्मादयति (c of धी), cing the injunction विधिम्-साय, R.
v 78 , (3) अदीयति (bonu), cing what has to be done अद्यमर्षपयित्वा,
Ku vii 19 II To make up - पूरयति, परि, म, (पूर्, c 10),
he has c'd it now सद्गुणोत्पत्तिवर्धयुक्तरत्न, Si xvi 38

COMPLETELY (1) सम्पूर्ण (=fully), (2) अशेषतः, and sum complet (=
without anything left), (then) wishes are c fulfilled निरवशेष
क्षितिर्मातृपदा, Ma 1 v. ENTIRELY

COMPLETENESS . (1) सम्पूर्णता, (2) परिपूर्णता, (3) पूर्णता

COMPLETION (1) समापन (the act) v ACCOMPLISHMENT, (2)
समाप्ति (the state) v END

COMPLEX विषम (अ, म) . v INTRICATE

COMPLEXION I Colour of the skin वर्ण, cf a darl c लवणार्ध
(वर्ण, नी) Ph their c fell सप्तविंशतमानपदेति, R vi 63 II Ap-
pearance q v आकार III Temperament q v

COMPLEXITY वैषम्यम् v INTRICACY.

COMPLIANCE (1) अनुकूलता, (2) अनुमति, (3) अनुविधायित्वम्

COMPLIANT I Pliant q v II Obliging (1) अनुरोपिन् (f
नी), (2) अनुविधायिन (f नी), (3) अनुमतिक्रमल (ला, ल)

COMPLICATE (v) (1) विपलीकरोति, (2) मङ्गलीकरोति

COMPLICATION सङ्घट्ट (v)

COMPLICITY (1) सहायिता, (2) सहयोगिता, (3) सहायिता

COMPLIMENT (sub.) perb अभिनन्दनम्, Parashurama presents

COMPREHENSIVE * (1) व्यापिन् (f. नी) (१) , (2) विमोचं (पां, घं) (१).

COMPREHENSIVENESS (1) व्यापकता (?) (as of definitions) , (2) विमोचनता (?) (= extensiveness)

COMPRESS (v. t.) स-क्षिपति (क्षिप्, c. 1.) v. TO CONTRACT.

COMPRESSIBILITY : सक्षीपणीयता

COMPRESSIBLE सक्षीपणीय (ला, ल)

COMPRESSION . सक्षीप , न

COMPRISE परित्यज्जाति (यद्, c. 9) v. TO INCLUDE, CONTAIN.

COMPRISED, BE चक्षेभंरति (भृ, c. 1), is c. in motion समनेऽन्तर्भविष्यति.
Ta v. TO INCLUDE

COMPROMISE (v.) I. To compound *चादीपयति (पृप्, c. 10) . II.

To involve सक्षामयति (c. of क्रम्), will c. me in this misdeed : इदम-
कार्यं मयि सक्षामयेत, Mr. III. To endanger q v.

COMPROMISE (subs.) *चादीप

COMPULSION बल (= force), every thing done under c. सवीन् बलहताम-
द्यान्, N. To use c. मण्डीहयति (पीड्, c. 10) , VIT v. TO COMPEL.

COMPELSON - I. Compelling . expr. by बल or बलानुकार , c. g/l .
बलादृत , M II. Obligatory expr by चरयाम्.

CONPUNCTION अनुस्य : v. REPENTANCE.

COMFORTABLE (1) गच्छ or गच्छीय (या, य), not c. * चगच्छ (f. छा) , (2)
सुखीय (या, य).

COMPUTATION : गणना . v. RECKONING, CALCULATION.

COMPUTE (v.) गणयति (गण्, c. 10) : v. COUNT, RECKON.

COMPADE : सङ्गम (पी, र) . v. COMPANION

CONCATENATE अनुस्रज्जाति (सम्, c. 9) : v. TO CONNECT.

CONCATENATION . (1) सङ्गम , (2) अनुस्रज .

CONCAVE *पुटाकार (पा, र) , मध्यनिध . (मा, घ) .

CONCAVITY *पुटाकारता or पुटाकृति , मध्यनिधता

CONCEAL (v) (1) गुह्यं, तं (गुह्य, c 1), *to c your good fortune* चाश्वतो
 चौभाग्यं निगूहितम् V II, *I climbed up a tamarind tree and laj c ed*
 निवारयमाद्य गुह्यतुरतिवम् D IV, (2) गोपयति (गुप c 10), *if it is not*
a subject to be c ed न शीतोपयति, D II, (3) प्रच्छादयति (c of दृष्ट),
and those who c it (stolen property) ये च प्रच्छादयन्ति तान्, Kai
 V *TO COVER*, (4) निवृत्ते (दृ, c 2) (*—to leap back the truth*),
desirous of cing from the mattress देव्या निवृत्तमिच्छु, Mn, (5)
 लोपते (लो, c 4) (*—to be c ed*), *have now c ed yourself in the mine*
 पदेऽधुना लोपते, Vc

CONCEALER (1) गुह्यक, नि, (2) मोक्ष, स, (3), *buyer, receiver, and c.*
of stolen property चौरितद्रव्याणां केषां वहीता महीता च, VI

CONCEALMENT (1) गोपनम्, स, (2) गुह्यनम् नि, (3) प्रच्छादनम्, (4) निवृत्ति,
 अपहृति (of facts) In c गुह्यम् *PRIVATELY*

CONCEDE I *To allow* गु र अनुमन्यते (मन् c 4) II *To suffer*
to pass चमते (चम् c 1) *TO ADMIT*

CONCEPT I Conception गु र् II Preck, fancy गु र् III
 Self-c अभिमानम् *TO TRAVEL* IV Opinion गु र् Ph *to put*
any one out of c with विरुध्यति (रु, c 10)

CONCEITED अभिमानिन् (f भी) *TO TRAVEL*

CONCEITEDLY (1) अभिमानम्, (2) साहचर्यम्, (3) वादीयम्

CONCEITEDNESS अभिमानिता *TO TRAVEL*

CONCEIVABLE माय (या, यी) or भावयोग (वा, यी) वि, *fortitude whose*
power is not c धैर्यमभिमाययोगम्, Kl *TO COMPREHENSIBLE*

CONCEIVE (v) I *To c a child* रमे दधति or धत्ते (धा, c 3) or पश्यति
 or धत्ते (ध, c 10 and 1), *to c by his* तस्याभे दधति (after R) Ph
and the Queen of Bees c d a daughter चातिराजस्य पद्माय रमे दध्या
 चीन्, V p *TO FREQUENT* II *To form in the mind* भावयति, वि,
 (c of गु), *c ing the fruit of every substance* भावयित्वा निश्चयं सर्वभावादा,

K. : v. THINK, DESIRE. III. To imagine. q. v. : *सम्भावयति* (c. of मू), *who would c. that king Chandragupta would sell ornaments* : मौये भूषणविक्रयं नरपती की नाम सम्भावयेत्, Mu.

CONCENTRATE : I. To bring together : *समाहरति* (च, c. 1.). II. Of the mind : expr. by adj. . *एकाग्रचित्तः* (ता, च'), *चतुष्पदमनस्कः* (स्ता, क'), etc.

CONCENTRATION. I. Bringing together : *समाहारः*. II. Of the mind : (1) *एकाग्रता* ; (2) *चतुष्पदमनस्कता*.

CONCEPTION : I. The act of conceiving (offspring) : (1) *गर्भाधानं* ; (2) *गर्भधारणं*. II. Formation in the mind : *भाषणा*, दि-; v. IMAGINATION.

III. The faculty of c. : *धीः* : v. UNDERSTANDING. IV. Notion, idea : q. v.

CONCERN (subs.) : I. Affair, business : q. v. : *आपार*. II. Care, anxiety : q. v. : *विन्ता*. Ph. *with much c.* : *सीदेन*, Mu. III. A firm : *सम्बन्धाय*. (?)

CONCERN (v.) : I. To affect the interest of : Ph. *this c.s you* : *मननस्त्याज्यं आपारः*, H. II. To make interested in : expr. by verbs : *विरुप्रति* (विन्, c. 10.) (= to think) or *चदेचते* (दिच्, c. 10.) (= to look after). III. To make uneasy : expr. by adj s : *उद्विग्न* (या, य), *उत्कृष्टः* (का, क'), or *अयः* (या, य).

CONCERNING (prep.) : —*विषय*. (या, य') : v. ABOUT (III).

CONCERT (v.) : *सन्वयति* (मन्, c. 10.), *well c.ed measures succeed* : *सिध्यन्ति कार्याणि सुमन्त्रिणानि*, B. : v. TO DEVISE, PLAN.

CONCERT (subs.) : I. Agreement. q. v. : *ऐक्यं*. II. Harmony : q. v. III. A musical entertainment : *सङ्गीतं*.

CONCESSION : I. The act of conceding. (1) *चतुर्नीदनं* ; (2) *चतुर्मतिः*. II. A boon : q. v.

CONCH : I. A shell. मङ्ग. II. A Bahamite : *मङ्गः ; *बाहमनसिन्* (f. नी).

CONCILIATE (v) (1) अनुश्लेषयति (अश्ल c. 10), (2) प्रसादयति (c of सह)

CONCILIATION (1) अनुश्लेष, (2) प्रसादनम्

CONCILIATORY (1) अनुश्लेषक (का, क), (2) प्रसादन (नी, न)

CONCISE I As applied to language (1) संक्षिप्त (मा, म), Si ii 24 ,

(2) हृष्ट (f द्यौ) (= terse) Si ii 29 II As applied to writers

etc expr by the above *he is a very c writer* तस्य भाषानि संक्षिप्ता

CONCISELY (1) संक्षेपतः \ BRIEFLY; (2) संक्षेपतः \ TERSELY

CONCISENESS (1) संक्षेपता, (2) संक्षेप, Ia xi 33

CONCLAVE I A private assembly वृद्धसभा II Of cardinals

*दीपकप्रदीपनिबन्धनी सभा

CONCLUDE (v) I To shut up q v II To include q v III

To infer, guess q v भावयति (c of अ) IV To finish q v

समापयति (c of वा) Ph when he c'd व्यवस्यति तद्विद् Ku : 55 ,

to c a treaty सन्धिं करोति or विदधाति (धा, c 3), H V To

decide q v अवधारयति (ध c 10), K

CONCLUSION I End q v (1) समाप्ति, c of a song नीतसमाप्ति,

K, (2) अवसान, at the c of Sunanda's speech सुनन्दावसानावसाने R

II Decision, determination q v (1) अवधारणा, (2) निर्णय,

come to a c निर्णयम् वासोदयि, N III Inference q. v अनुमन,

K IV Logical c (1) निगमनम् N d, (2) निर्णय, N d

CONCLUSIVE अवश्यता (उग्र, अग्र) (= irrefutable q v)

CONCLUSIVELY (1) expr by अग्र, (2) निश्चयेन (= certainly)

CONCLUSIVENESS अवश्यता or अवश्यनीयता (= irrefutableness)

CONCOCT (v) I To digest q v II To contrive q v III

To devise, contrive, plot q v

CONCOCTION I Digestion q v II Contrivance q v.

CONCOCTIVE पाचन (नी न) v DIGESTIVE

CONCOMITANCE सह (with gen), often expr by सम सह (= with),

- CONCOMITANT (adj) (1) आनुषङ्गिक (को क) (2) सहवर्तिन् (f नी)
- CONCORD I Union q v एकाम II Compact q v III
In gram (1) चन्दा सन् (2) योजना *re sole c* व्यवहितयोजना
Dr IV Harmony q v हारमो
- CONCORDANCE I Agreement q v II A glossary निघण्टु
- CONCOURSE I A crowd q v जनसमूह II A collection
समवाय
- CONCREMENT (1) सहति (2) सहात *hard by c* सहायकतिना (ना न)
K
- CONCRETE (adj) I Concrete in growth (1) सहत (ता त) (2)
सहातवत् (f ती) II Not abstract per se स्थूल (दा न)
- CONCRETE (subs) सहनपदार्थ
- CONCUBINAGE विना विवाहेन सहवास
- CONCUBINE लपयत्री
- CONCUPISCENCE काम v Lust
- CONCUPISCENT कामुक (का क) v LUSTFUL
- CONCUR I To agree q v अभ्युपगच्छति (गम् c 1) II To
assent अनुमन्यते (मन् c 4)
- CONCURRENCE I Union q v II Agreement consent q v
सम्मति Pl *re sole c of (m) n other* अनन्यमोहिता माता K
- CONCURRENT I Concomitant q v II Equal q v समान
(ना न)
- CONCURRENTLY (1) समवेग Ka iv 22 (2) सहैव K xiv 56
- CONCUSSION सघीम v AGITATION SHOCK
- CONDEMN (v t) I To censure q v निन्दति (निन्द c 1) II
To pass sentence दण्डयति (दण्ड c 10) or दण्ड करीति or दण्डम्
आज्ञापयति (c of या) Mu Ph c to death बध्नु आदिशति (दिम्
c 6) P

CONDEMNABLE (1) दण्डार्ह (दां छं) (=deserving of punishment) (2) निन्द्य (न्या न्य) (=censurable)

CONDEMNATION I Censure ग व उपानय II Judicial अपराधनिर्णय anish compa (2) दण्डप्रवचनम् (=passing sentence)

CONDEMNATORY अपराधवादिन् (द नी) (?)

CONDEMNER अपराधवादिन् (द नी) (?) & CENSURER, REPRISER

CONDENATION I The act सदनम् (?) II The state संदति III Of stle perli समाहार

CONDENSE I Trans सदन (दृ c 1) II Intrans सदन (सा न) भाति (भू c 1)

CONDENSED *सदतिदण्डम्

CONDESCEND प्रदीदति (सद c 1) (=be pleased) c to a use yourself in the sothern regions प्रदीदत्य मयधरातीदु R vi 64 TO YIELD

CONDESCEND

CONDESCENDING दक्षिण (दा ण) (=complaisant) & COURTEOUS

CONDESCENDINGLY मय (मा ण) भूता दक्षिण

CONDESCENSION (1) दक्षिण (=complaisance), (2) प्रसाद (=favour)

CONDIGN दण्डार्ह (दां छं) & SUITABLE TO DESERVE

CONDIGNNESS दण्डार्हता & FITNESS

CONDIMENT उपस्कर

CONDITION I State predicament (1) दण्ड very bad c of the (and) दीर्घिकाय सदुदना hu that (body) is reduced to this c

नदिद गतकीदृशी दण्ड hu xv 6, (2) अस्त्रा null c सशस्त्राव Me ii 47 II Stipulation (1) समय (2) अभिप्राय I will give it back on one c एतेनाभिसन्धिना प्रत्यपशानि Sa III Quality property ग व

CONDITIONAL I Lt (1) समयवृत्त (जा ण) (2) साधितानि (mfn) II In gram विकल्पद्वय (का ण)

CONDITIONALLY (1) सम्बन्धपूर्वकम् (2) शर्तिसहित

CONDOLF (र) शोचति (यच् c 1) र TO GRIEVE

CONDOLENCE समदुःखता र also GRIEF

CONDONATION क्षमा र FORGIVENESS

CONDONE क्षमते(क्षम c 1) र TO FORGIVE

CONDUCE TO OR TOWARD (1) वदति(c of वच्) (to increase) (2)
आवहति(वह् c 1) (=to bring about) (3) जनयति(c of जन्) (to
produce)

CONDUCTIVE (1) वाह- (हा ह्) in comp c to sorrow शोकावह (हा ह्)
(2) कर (री र्) n comp (producing) c to good हितकर (री र्)

CONDUCT (ub) I The act of leading expr by verb II
Management guidance ग् व III Skillful guidance कौशलम्
IV One who c s expr by verb V Behaviour (1) व्यवहार
(2) इति or इत्तम् by your c तर इत्तम् P (3) पिता or पितृत्वं his
brother's c भावपितृत्वं P

CONDUCT (र t) I To lead (1) नयति(नी c 1) c (ne) to my re-
sidence on a ne c clo 1 नय मे नयन वसति पयोधुषा V (2) प्रापयति
(c of आप्) to conduct n stresses to the residences of the relatives
कानिना वसति मित्र प्रापयितुम् Ku iv ii (3) अनवहति (रन् c 1)
(to accompany) Mr II To direct control ग् व III
To manage ग् व निर्माहयति(c of वह्) IV To believe ग् व
(1) आचरति(चर c 1) (2) व्यवहरति(ह् c 1)

CONDUCTOR I A leader guide ग् व नायक II Of heat etc
*प्रवाहक

CONDUIT प्रवाही र CANAL PIPE

CONE I A solid महु (१) सुविबन्धितम् K 1 II A cone-
shaped fruit *महु

CONY OR CONY शयक (१)

CONFABULATE : सं कथयति (कप्, c. 10) ' V. TO CONVERSE.

CONFABULATION : मन्त्रणा : V. CONVERSATION.

CONFECTION : *शर्कराफलादि (comp. शर्करीदकम्, Bha. १.

CONFECTIONER : (1) आपूपिकः ; (2) पिष्टकाजीव ; (3) मिष्टकारः.

CONFECTIONERY : (1) मिष्ट (=sweetmeat); (2) पिष्टकः (=cake).

CONFEDERACY : I. A league : सन्धिः. II. The states bound by a league : सन्धिवद्धराष्ट्राणि (n. pl.) (?).

CONFEDERATE : I. Adj. सन्धिवद्धः (डा, व'), सहन (ता, न) (=combined). II. Subs. : मित्रं (=ally).

CONFEDERATION : V. CONFEDERACY.

CONFER (V. t.) : (1) सवदति (वद्, c. 1.) : V. TO CONVERSE ; (2) मन्त्रयति (मन्, c. 10) V. TO CONSULT.

CONFER (V. t.). वितरति (वृ, c. 1.), to c. knowledge : वित्तां वितरति, U. V. TO GIVE. C. a favour : अनुपयुञ्जति (वृ, c. 9) V. TO FAVOUR.

CONFERENCE : संवाद, Mah. V. CONVERSATION.

CONFESS : I. To acknowledge ण.प. : (1) स्वीकरीति ; (2) प्रविपश्यते (वृ, c. 4), and he himself confesses it : स्वयम् प्रविपश्य, Mr. x. II. To disclose, reveal : ण V. : प्रकामयति (c. of काम्).

CONFESSIONALLY : अममयम् (=undoubtedly) : V. AVOWEDLY, UNDISPUTEDLY.

- CONFIDENCE I Reliance (1) विश्वास *to give to birds c* विश्वासाय
विहङ्गानाम् R 1 51 *raising c* विश्वासद (दा द) B vi 80 (2)
विश्व *an object of c* विश्वविज्ञानम् K Pl *had so much c in her*
तया तस्या विश्वस्य Ku v 15 विश्व *अप्य M n to inspire w th c*
विश्वासयति (c of यत्) II *to do evil to one who has p t c* विश्वे
पापमाचरति II *order & e u th c i hat is to be done* विश्वमादि
श्रुता कर्तव्यम् K Pl Selfe *पादस्थ or प्रसक्तता* Ka xvi 21
- CONFIDENT I Having confidence विश्वासिन् (f नी) II Bold
impudent q v प्रसक्त (मना र्थ) *To be c of निश्चिन् (ता न) मन्ता*
is c of vector जय निश्चिन् मन्तुर् १ CERTAIN
- CONFIDENTIAL I Enjoying confidence (1) विश्व (f ता) (2)
विश्व (f ता) (3) आश्रय (f ता) *& th some c prunes* कतिपयाप्रसक्त
पुनर्विज्ञान K II Private secret Ph c tall विश्वभालाप H
in all c matters सर्वविश्वम् I
- CONFIDENTIALLY (1) विश्वम् (2) विश्व K v PRIVATELY
- CONFIDENTLY I Believe firmly q v प्रसक्तम् II Confiden
tially q v
- CONFIDING (ally) (1) विश्वासमान (nfn) (2) विश्वास्तुज (mfn) V
anle m comp e
- CONFIRMATION आश्रय & FICURE
- CONFIN (s bs) सीमा & BOUNDARY *on the cs of पञ्चमय*
(पञ्च म)
- CONFIRM (v) १ TO FORDER
- CONFIRM (v t) (1) वन्दति अथ नि (यम् c १) *who ld be c d in the*
Jal आरके निरीक्ष्य D 1 (2) संयच्छति (यम् c 1) (= to c
ightly) *c d in sons नियच्छयत (ता न) Ri who ld c her in the*
Jo ११ मयमा वामयच्छति M (3) वध्नाति (यम् c १) (= संयच्छति)
Pl *c d th n selves to the ba n lars of the r d sons* प्रविभागसीमा

न अतीव R V TO TRANSFER, to be c'd (1 c in child bed)

वाससमस P

CONFINEMENT I Restrunt q v II Imprisonment (1)

निरीध न, अव (2) दन्धन (c by tying), putting in c वन्धने बिदा,

D r III In childbirth प्रसवपक्षा (?)

CONFIRM I To make firm ददयति (nomi) or ददीकरीति, to c it
still more ददवरीकरीम D III v TO ESTABLISH II To ratify

हृ v III To c Christians प्रतिपादयति (c of पद)

CONFIRMATION I Establishment q v ददीकरण II Ratifica-

tion q v III Of Christians प्रतिपादन

CONFIRMATORY c serving to confirm expr by verb

CONFIRMED (adj) (1) दद (डा ड) v FIRM, (2) स्थिर (रा र) v

CONSTANT

CONFISCATE Ph the king should c the property निम्नान कारयेद्युप ,

the whole property should be c'd सर्वसत्कारनर्हति M ix 231

and 24

CONFISCATION सर्वसत्कारण and sim comp

CONFLAGRATION दाह, c of Tipura विपुलदाह, K1 v BURNING

C in a forest दागनल, K1

CONFLICT (sube) I Contest q v विरीध II Opposition (1)

विरीध, c of two S with अतीविरीध, Y . (2) विप्रतिविध, c of the

two duties दवी कार्यवीर्यविप्रतिविध, S1 II 6

CONFLICT (v) v TO CONTEND, CLASH Cing विद्वह (दा ह)

CONFLUENCE I Of rivers (1) मङ्गल, (2) सम्भेद this is the c

of the two great rivers अयमयी महानयी सम्भेद, An iv, (3)

लीयव्यतिकर (poet), P viii 25. II Concourse q v

CONFLUENT सङ्गमहिन् (f श्री) (?) [v TO COMPLY, OBEY

CONFORM I Trans v TO ACCOMMODATE, SUIT. II Intrans

- CONFORMABLE I Suitable like q v अनुप (पा प) II
 Compliant अनुरादिन् (अ नी)
 CONFORMABLE अनुपपन्न v ACCORDANCE WITH IN
 CONFORMATION I Agreement q v II Form q v आकार
 CONFORMITY v AGREEMENT In c with v ACCORDANCE WITH
 IN
 CONFUSED I To mix and confuse expr by मयते (मन c 4)
as ignorance of distinctions as impartality अविमर्शना पक्षपातित्वमिति
 मयत Ph c ng (lit couplng) truth and falsehood सत्याद्वय
 निवर्तीकृत्य S II To perplex q v आकुलीकरोति (अ c 8)
 Pl beng cel समग्रमम्, v III Torum q v अद्विदनि
 (हिंदू c 1)
 CONFUSEDLY अव्यक्त v EXCEEDINGLY
 CONFRATERNITY v FRATERNITY
 CONFRONT I Lt (1) सम्मुखयति or अभिमुखयति (nom) to c the
 Lord ईश्वरनिमुखयितुं K (?) सम्मुखीकरोति or अभिमुखीकरोति M n
 II To oppose q v
 CONFUSE I To mix wrongly सदिरति (हृ c 6) v TO MIX
 II To perplex q v आकुलीकरोति
 CONFUSEDLY I With bewilderment समग्रमम् II With
 out order क्रम विहाय
 CONFUSION I Irregular mixture सद्वर c of castes उपसद्वर
 Kal II Tumult disorder विद्वत् when the duties prescribed
 by the Vedas and S rits are in a state of great c श्रीतद्वातधर्मे
 विद्वत्सम्यक्तमुपगतं v p Pl n the c (ie n the crowd) सद्वले D
 III Bewilderment (1) सम्भ्रम (2) वैचयाम् (from shame) Ra.
 IV Run defeat q v
 CONFUTATION समुत्तरम् v REPUTATION

CONGUTE : (1) लघुघति (घट्ट, c. 10) • v. TO PEGUTE ; (2) उलट् ङरति (ङ, c. 1), Ki. or निद्वलीकरोति, M. n. (=to put to silence).

CONOGAL (१) I Trans. . चनोकरोति (ङ, c. २.). II. Intrans. .

चनोभवति (घृ, c. 1) , c ed anote : चनोभूती दिव., M. n.

CONOGER : यज्ञातोय (य, य).

CONOGENIAL : I Kindred . एकप्रकृति (मि.) (i). II. Entalle : q.

१. • अनुदय (पा, प).

CONOGENIALITY एकप्रकृतित्वम् (१). [अन्वयता.

CONOGENITAL : सङ्ग (जा, ज), expr. by अङ्ग (n), c. blindness

CONOGR the sea-eel : समुद्रकुचिका (?).

CONOGRIS रात्रि v. HEAR.

CONOGESTION : *रक्तसंचय ; शोधितसमाहार .

CONOLOGATE, D पिन्नीभूत (ता, व).

CONOLOGERATE (v. t) • लुवीकरोति.

CONOLOGERATE (subs.) लुप ; v. MASH.

CONOLUTIMATE • v TO CEMENT, GLUE

CONOLUTINATION : सभि. v. UNION.

CONGRATULATE : अभिनन्दति (नन्द, c. 1) , c d by the nuns तादसीभिरभिनन्द
माना, E. N. D. Often expr. by दिव्य (lit by luck), I c. you on
having such a boy as the gentle 'Rama • दिव्य वर्षी यदौघमस्ते वसी
रामभद्रः, Vi , we should c. ourselves that the king has returned to the
city दिव्य राजा प्रतिनिङ्गतीभवत्, V.

CONGRATULATION • अभिनन्दनम् (?) To offer c : v TO CONGRATULATE.

CONGRATULATORY अभिनन्दकः (का, क) (?)

CONGREGATE I. Intrans. . समावद्धति (यम्, c 1.) v TO ASSEMBLE

II Trans समाहरति (ङ, c 1) v. TO COLLECT.

CONGREGATION : I. COLLECTION q १. समाहार. II An assem-

BLY : q १. . समाज .

CONGREGATIONAL सामाजिक (की क) (?)

CONGRESS महासभा

CONGRUITY सङ्गतता C (of a sentence, आकाङ्क्षा, K)

CONCRETE सङ्गत (ता, त)

CONIC, AL *गडाकार (रा र) C section *गडुखण्ड.

CONJECTURAL (1) वैतर्किक (की क) (rare) आनुमानिक (की क)

CONJECTURE (subs) (1) वितर्क, *your c is right* उपपन्नसे वितर्क, V ,
(2) ऊह or ऊहा (= guess), (3) ग्रहा (= apprehension), (4) अनुमान
(= inference)

CONJECTURE (v) (1) तर्कयति वि, (तर्क, c 10), *which do you c [to be Sakuntala]* त्व दास्य कतमां तर्कयसि S1 vt , (2) ऊहते (ऊह, c 1)
c d that they were d world of hostile feelings आदिष्ट नाम वीतरिहद्वन्द्वेन
B III 49

CONJOIN कथोजयति (युज c 10) v TO JOIN

CONJOINT सहज (ता त) v UNITEDLY

CONJOINTLY (1) *exp 1 v 1ly but c सहताम् H*, (2) सम्भूय, *all c सुखे सम्भूय* Vnt v TOGETHER

CONJUGAL Ph c *love* दम्पत्यो प्रेम, *transgression of c duties* दम्पत्यो परस्पर धर्मव्यतिक्रम K b , c *fidelity* अश्रमिवार, K b v CHASTITY

CONJUGALITY (1) दाम्पत्यम्, (2) मयोर्य (= union)

CONJUGATE (v) Ph c *say is the* छिट सूपातीर्षिटस्पाचि (n 11) इदि
वद etc v TO SAY

CONJUGATION I The act चातुरपाख्यानम् II A class of verbs
यव III A scheme पातुरपादर्थ

CONJUNCTION I Union q v II In gram समुच्चयार्थकमव्ययम्
III In Astro दैत्य, स, *planetary c दक्षयोर्योऽह, Sa*

CONJUNCTIVE I Connection q v II Occasion अन्तर

CONJURATION I An entreaty q v II Enchantment q v
इन्द्रजालम्, *to practise c इन्द्रजालमाचरति, K* III Magic q v

CONQUEST I The act जय, वि v VICTORY, SUBJUGATION II

That which is conquered expr by जित (ता, त)

CONQUANTINITY समीचता सनामिता

CONSCIENCE no equiv *सद्मानम्

CONSCIENTIOUS *सद्मानिन् (f नी) v UPRIGHT, JUST

CONSCIENTIOUSLY *सद्मानेन, समाधया (=sincerely)

CONSCIENTIOUSNESS *सद्मानिता, धार्मिकता (=piety), न्यायपरायणता
(=uprightness)

CONSCIOUS I Possessing a sense चेतन or सचेतन (ता न) even
by (those) who are not c द्विवेकनेरपि Ku II Aware, sensible
expr by the verbs जानादि (धा c १) वति (दि c 2) etc (=to
know q v), though c is able to control the organs जानानाजम्बवती
करवानाम् I who these can only be c of सवय (धा घ, K

CONSCIOUSLY (1) जानान् (2) जानत, (3) जानपूर्वम्

CONSCIOUSNESS I Scission द्वा र or दोहम् duplex / let of c
पलायितनां नहार, I, (2) सप्त, to restore c रुष्टो दास्यति I II
Knowledge (1) जानम् (?) उपपत्ति

CONSCRIPT I Subj v RECRUIT II Adj पञ्चरीषित (ता त)

CONSCRIPTION वयस्युद्योगम् D analysis comp

CONSECRATE (1) प्रतिष्ठापयति (c of ज्या) (of idols, etc) Mat, (2)
पवित्रीकरोति or पवित्रयति (=to make c red), will c my language
मदिर पवित्रयिष्यति I : r

CONSECRATE D (adj) v SACRED, HOLY

CONSECRATION (1) प्रतिष्ठापनम् V m, (2) better by verb? [पक्षव

CONNECTIVE expr ly alv चतुर्विध for for c 1, and चतुर्विध

CONNECTIVELY चतुर्विध

CONVEY (*ubz) दासति to convey a thing c ता सद्मानिसिद्धिम्, I II
as, sells without the c of the owner साम्यसम्पत्ति विप्रोक्षते, M

CONSENT (v) (1) सम्मति ददाति (दा c 3), (2) सम्मत (ता त) भवति
Ph *I c to what has been written above* यत् किं सद्विधीषि लिखितम् Y

CONSEQUENCE I Result effect q v फलम् of results परिणाम
(ता ल) Mu Ph *the c of v for account or, on the c of which*
was एत or यत् II Logical निश्चयम् III Importance Ph
of नो c निरवकाश (ता क), a matter of great c मुख्य, doing what
is of little c दृष्टिचलकादिना k

CONSEQUENT (adj) 1 ATTENDING C is v AFTER

CONSEQUENT (subs) I In Logic निश्चयम् II Of ratios परि
यत्

CONSEQUENTIAL I Lat चतुर्विध (की क) II Pompous con
ceded q v

CONSEQUENTIALLY I Log cally q v II Eventually q v
III In a regular series अनुक्रमेण वीक्षणार्थे IV Pompously,
concededly q v

CONSEQUENTLY यत्, c *the behavior of men is the cause of (lower)*
a tale यत् यत्नात् यत्नादिभिः पुत्राणां अन्तर, S v THEREFORE

CONSERVATION यत् v PRESERVATION

CONSERVATIVE (subs) *नवविदेयिन् (f श्री), स्थितिवाक्य (ली ल) C
in history *नवविदेयिन् विवदन्तम्

CONSERVATOR (1) रक्षक (2) पात in comp c of a forest रक्षक
v PRESERVER

CONSERVATORY *मङ्गलशाला

CONSERVE I Verb रक्षति v TO PRESERVE II Subst v FOR
SERVE

CONSIDER I In gen sense (1) विचारयति (c of चर्) *if it is c'd*
this quelling of life [by windows] is selfish यत् किं विचारणीयादि कार्यं
या प्राक्प्रविश्यामीत्यम् K (2) विचार (व) प्रति (प्रम् or प्र c 6) *without*

he sayings of Manu and others मन्वादिवाक्यानिमित्तम्, Da , (3)
आलोचयति, समा, पर्या, (लोच, c 10), cing their (comparative)
importance and insignificance तेषामुक्त्यनुभाष पर्यालोच्य, K b , (4)
चिन्तयति, परि, रि स, (चिन्त, c 10), (= to think of), cing the painful-
ness of affliction चिन्तयित्वा दुःखता दृश्य, K , (5) *समीचते (दृश, c 1)*
(= to look at), age is not cēd among elders in virtue न पर्याचतेषु
 वय समीचते Ku II *To regard think* मन्यते (मन्, c 4), *one who*
c s himself learned पण्डितमन्त्र व्या ष), B

CONSIDERABLE I Respectable ण १ II Moderately large
 चतुर्थ (त्वा, ल्य), *a c force* चतुर्थ वलम D १ MANY, LARGE

CONSIDERABLY चतुर्थ, Sa १ MUCH EXCEEDINGLY

CONSIDERATE (adj) I Mindful of the feelings or rights of
others no equiv सदय (दा, द) (= kind), *enjoyed in a c manner*
 सदय द्रुमुनि, R II Circumspect समीचाकारिन् (f ची), निश्चयकारिन्
 (f ची)

CONSIDERATELY I With due regard to others सदय (= kindly)
 II Circumspectly (1) निश्चय (2) समीचा

CONSIDERATENESS I Thoughtful kindness दया (?) II Pru-
 dence समीचाकारिता

CONSIGN V TO ENTRUST, DELIVER, SEND

COMMISSIONMENT (1) ईरणम् (=sending) (2) समर्पणम् (=delivery), (3) निक्षेप (=depositing)

CONSIST I To subsist. q v II To be consistent v CONSIST
TEXT III To c of Ph on what it stands and of what it c s
of यदाचार यदामकम् V p the science of astronomy c s of three
branches यमीति याज्ञ स्यात्प्रमाणितम् V m , the Gayatri (metre)
c s of 24 syllables यदुविश्ववृत्तः स्यात्तरी, Up v c s of IV
To c in Ph perspicuity c s in clearness of meaning यद्वैम
स्यामा प्रसादः, Kav , grace c s in picturesqueness of language
उतिवेचिताश्च सापुरीषः Kav

CONSISTING OF (1) मय (यी य), food c of : ater, fruit, and roots
अवधनमूनमयेषुहारेषु K Ph an army c chiefly of elephants
आतिरमाय स्यै, Itā , (2) आत्मक (का, क), in beings c of five [ele
ments] यत्तमस्यैषु भूतेषु B p (3) in some cases by deriv c of
five elements पाञ्चमीनित (की, क)

CONSISTENCE, CONSISTENCY I Firmness stability q v स्यैर्न
II Combination q v III Congruity आद्गम्य IV Thick
ness q v

CONSISTENT I Congruous सद्गम (ता तः II Firm, solid q v

CONSISTENTLY (1) सद्गतम्, (2) अवसम्बन्धम्

CONSISTORY भग्नसमा (?)

CONSOLABLE (1) आशान्वीय (या य) (2) मा(शान्वनीय (या य)

CONVOLUTION (1) आयाच , (2) समायाच , (3) आनवन or कानवन, आ
Tug c c v TO CONSOLE

CONSOLATORY I Adj (1) आशान्वक (हिरा मक), (?) श्रीकापनी
दमनिपुत्र (ता य K II Subj आनवनम् उप , with m l l c
अदमिष्यमानमे l v

CONSOLE (v t) (1) आश्वसयति सम (c of सम) K (१) आ(सा)न्वयति
उप अग्नि (शान्त or साद c 30) B (2) अभ्युपपद्यते (पद c 4) to c
Put रतिमभ्युपपद्यतु K n 15 25 , (3) प्रकृती व्यापयति (c of व्या) (= to put in natural state) R

CONSOLE (subs) निवृह (?)

CONSOLEY य (वा य) आश्वसयति v to CONSOLF

CONSOLIDATE (1) सद्धान् (इन् c 2) (2) दृढीकरोति (= to make firm)

CONSOLANCE I Of sounds सामम् II Suitableness q v
योग्यता

CONSONANT (adj) I Accordant सम (सा म) II Suitable, con
sistent q v

CONSONANT (subs) (1) व्यवन or व्यवनार्णम् (2) हल (according to the
arrangement of Pan n) *ending n a c* हलन् (f ला)

CONSORT (v bs) e l husband or wife q v

CONSORT WITH v ASSOCIATE WITH

CONSPICUOUS I Man fest q v प्रकाश or सुप्रकाश (सा य II
Prom nent, great q v उत्कृष्ट (टा ट)

CONSPICUOUSLY अटम् v PLAINLY REMARKABLY

CONSPICUOUSNESS I Lt प्रकाशता II Em nence renown q v

CONSPIRACY (1) कुचक्र (- cabal) (१) उपजाय (plot)

CONSPIRATOR (1) कुचक्रिन् (f शी) (2) उपजायक (f यिका)

CONSPIRE (v) I To plot q v उपजयति (इन् c 1) II To
combine agree q v

CONSTABLE (1) रविन् (m) (= watchman) (१) नागरिक (- mun c pal
c ?) D II Lord l gh c *महानुपनायक

CONSTANCY I Firmness (1) स्थैर्य or स्थिरता (१) निश्चलता II
Of m nd रविं v FORTITUDE PERSEVERANCE

CONSTANT I Firm (1) स्थिर (सा य) n y entire fort ne ss c स्थिर

मम सर्वसम्पत् S (१) अवल or निवल (ता त) *regard for dependents is not c* अथ वीरनाथित्वम् Ku (3) अवलित or अवलित (ता त) (rate) *lost for no reason is not c* मम दृष्टिवाचनश्रितम् Ku IV 28
II Continuous q v सतत (ता त)

CONSTANTLY I Firmly (1) स्थिरम् (2) अवलम् II Continuously perpetually q v सततम् *if k of truths c is you mind तत्त्व चिन्तय सततं चिन्त J*

CONSTELLATION राशि c of the lion सिंहराशि

CONTEMNATION सन्मथ v TERROR ALIEMENT

CONST FLYE (1) वधति (वध c ७) (2) चामद्वि (वध c १) (3) अवधति वि (वध c २) (4) वधति वा (वध c ५) N B These verbs take as their acc मलम् पुत्रेषु etc *O: g v consti ३ (१)*

COVERIPATION (1) वदितकता and s m comp s Sr (2) विद्वत् Sr

CONSTITUENT (adj) Ph c part साधनम् v ELEMENT

CONSTITUENT (subs) I An elector q v II A component q v

CONSTITUTE I To enact establish q v II To appoint deputate q v III To form compose Ph *after deciding what c s a point काव्यसूत्रम् निरूप्य Kar clearness of meaning c s per specu t/ अर्थैर्मन्त्राणां शब्दाद् Kav body or earthly loes not c manhood न वपुर्वैतु वा ईश्वरमूलम् D*

CONSTITUTE OF I Formation q v II Natural condition temporary प्रकृति III Government perh तन्त्र

CONSTITUTIONAL I Inherent in the constitution सामाजिक (वी क)

II Regulated by a c Ph c government *अवस्थिततन्त्रम् c law *सामाजिकता (Lawfully q v

CONSTITUTIONALLY I Naturally (1) प्रकृत (2) सम्भावत II

CONSTRAINS (v) I To compel q v सन्धीकयति (वीट c 1०)

II To restrain q v III To compress q v

CONSTRAINT I Compulsion q v II Restraint q v

CONSTRIC (v) सञ्कोचति (जख, c 1) v TO CONTRACT

CONSTRUCT (v) निर्मितीति (सा, c 3) v TO BUILD, MAKE

CONSTRUCTION I Making निर्माण् II Form q v III

Of a sentence (1) अन्वय, (2) सम्बन्ध (3) धीवृत्ता IV Sense, meaning q v अर्थ

CONSTRUCTIVE perh पन्थाय, c treason *कलावराजटीट

CONSTRUE (v) I To explain the construction of. अन्वय वदति (वद, c 1) To de c t (E) अन्वीयत (pass of व) D. (E) सम्बन्धति (pass of वद), u' / the word 'to' is not c d with brother तथा वद भावेन वृत्ती न सम्बन्धते, Da II To explain interpret q v

CONSUBSTANTIAL दृश्य (पा, प)

CONSUL I Ancient *सदस्य, दूतमायक II An agent of a foreign government *अनुदूत

CONSULATE, CONSULSHIP *कंसुलपदम्

CONSULT मन्त्रयति ति (मन्त्र, c 10), c s / good मन्त्रयन् दिव मम D'ah, c d with the ministers मन्त्रिणि साडे मन्त्रयासाध, V. 1 v also to CONSIDER, ATTEND, ASK

CONSULTATION (1) मन्त्रणा, (2) मन्त्रण, to hold c मन्त्र करीति, P v CONSIDERATION

CONSUMABLY अथिन् (f ची) v FEASIBLE

CONSUME (v) क्षययति (c of वि) v TO DESTROY, WASTE

CONSUMER I Destroyer q v II Devourer खादक

CONSUMMATE (v) पूरयति (c of पूर) v TO COMPLETE

CONSUMMATE (adj) परिपक्व (का, क) v PERFECT

CONSUMMATION I Perfection q v परिपक्व seeing his c m civility *वीर्या तस्य विनये परिपाकम् N II Close end q v

CONSUMPTION I Decay, destruction q v क्षय II Of commo-

dances perh best exp by निक्षय (—sale) III A disease

(1) क्षयरीन , (2) यक्षन् or यक्षयक्षन् (म) , (3) क्षीय

CONSUMPTIVE क्षयरीनिम् (क्षी)

CONTACT I लभ सम्म II Association क व सम्पर्क

CONTAGION I Contact सार्ज II Infection by c पदार्थसंचार

CONTAGIOUS Pl c disease-आमय सार्जसंचारी, Raj

CONTAIN (v) I To comprise (1) by bal, comp, a dwelling cing
englicous सटमप्रीड भवनम् Mr v भास्य , (2) by र्म (म, मी)
in comp, this case co men बुद्धयर्थमेतदुद्देश्य, Ma , cing moral
instruction धर्मीपदीशगर्भ (म, मी), h v also TO HOLD, INCLUDE
Pls I saw that it c ed this copy let (let n atten on it) तस्यादिना
मभिलिखितानामप्यप्यम् h II To restrain क व

CONTAINING v TO CONTAIN (r)

CONTAMINATE दूषयति (c of दूष) v TO POLLUTE

CONTAMINATION दूषणम् v POLLUTION

CONTEMN क्षययति (क्षय, c 4) v TO DESPISE

CONTEMNEM क्षययन् (क्षी) v DESPISER

CONTEMPLATE I Trans v TO CONSIDER II Intrans आसति
(क्षी, c 1) v TO MEDITATE

CONTEMPLATION (1) विचार v CONSIDERATION , (2) आसन् v MEDITA-
TION To late m c : c to intend or purpose क v

CONTEMPLATIVE (1) ध्यानपर (य, य) , (2) विचारमय (या य)

CONTEMPTATOR आसिन् (क्षी)

CONTEMPORANEOUS, CONTEMPORARY (1) समकाल (जा क) , (2) समकालीन (जा, क) , (3) तुल्यकाल (जा क), these things will be c एते तुल्यकाला
भूयतो भविष्यन्ति, V P

CONTEMPT (1) अपमान, was turned out with c अपहर्षा नि सारित , P

(2) अवलोकन c of each other अस्वीकारमायम्, D , (3) अपादर, h ,

CONTINEMENT मुनीय *He is no worldling* च-दीपगुण धनमति
मानत् P tr 6

CONTINUANCE दसहीन (ता ३) *or by crenn r toron*

CONTEST (sub) I D pte q v विवाद II Strf विग्रह
a f r o s e नुगुणी विग्रह Mat

CONTEST (v) I To d pte q v II To c o t e n l f g t q v
विपट्टानि (वट ९२)

CONTESTED expr by विवादित & disputed

CONTEXT परी अवयव

CONTEXTURE र system

CONTIGUITY (1) सलघना (2) सन्निकट (=nearness) (3) सन्निकट (=contact)

CONTIGUOUS (1) सलघ (या ३) (१ h o n g) (2) सन्निकट (या ३) (=adjacent q १)

CONTINGENT (1) सयव (2) सुवनिता (3) निर्विनिवृत्ता त (4) इच्छि
कय "k

CONTINGENT (adj) I Cont o s (1) सननिवृ (f नी) (2) निवनिवृ (या ३)
II Cont o s १ v

CONTINGENT (sub) I Lt चर्च (2) १ १ II E r o l e १ १ l i n g u
i s h e l f r o m D u g l a n d *रजुदपरा

CONFIDENTIAL I Lt *वर्चय (या ३) or वच m comp c c o g r e s s
*वर्चयता II Of Europo expr by comp c to *रजुदपरावैभवपद

CONTINGENTLY (1) सयवीन (2) फि निवनिवृ

CONTINGENT OR CONTINGENCY I Possibility सुभावना II A casu
a l t y expr by w o r l d m e n a g t c e t a n l o b f l f o l o s c s
चरुवाणि निवेदत II c e n f l s c o n t o n १ १ १ a c सुनिवृ पश्य
समावसी यदि छात् k

CONTINGENT (adj) (1) अनिश्चित (ता १) (=uncertain) (2) अनिश्च

(रुषा रुष) (=doubtful) *C* on चायन (च, च), *c* on fate देगयन
(च, च), *Vc*   *v* TO DEPEND (II)

CONTRIBUT (subs)   ५१ (= share)   ५ QUOTA

CONTINGENTLY & ACCIDENTALLY

CONTINUAL (1) निरन्तर (या ल) (prop=perpetual), (2) अविच्छिन्न (ना,
त) & INCESSANT (3) अविच्छिन्न (ना प्र) & UNINTERRUPTED

CONTINUALLY (1) सततम् *in a passing time* काले सततपाणिनि, V. १.
 & ALWAYS, (2) अविरेन & INCREASINGLY, (3) सधर्मः & FRE-
 QUENTLY

CONTINUANCE I Constant, stay q ১ স্থিতি, বস II Con-
tinuity q ২ Ph of long c বহুফলস্বামিন্দ্র (f নী

CONTINUATION I The act of continuing expr by circum. v
to CONTINUE II Continuity q v III That which is con-
tinued as the c of a story *seq* v REMAINDER, SEQUEL

CONTINUE (८१) I To stay q r तिष्ठति अथ, (पद्या ८१) II
To last q r III To persevere तिष्ठति अथ, *

CONTINUE (r t) EXP by a/c or by nht and cease, by c/d call.
 निवृत्तिदिनोपश्रुतिषु Si c/d to quarrel कलह कर्त्तव्यं न विद्यायति P,
 and c/d the journey day and night दिशासौ चारुण R

CONTENTS (1) प्रसङ्गः, (2) प्रश्नः, *c. of making exercises* चक्षुरादीनां क्रियाप्रसङ्गः, R, (3) अविच्छेदः (= uninterruptedness), (4) अविरोधः (= unceasingness), (5) कालवन्तः (= per etuity

CONTINUES (1) प्रसक्त (क, का) c *logically* प्रसक्तविद्युत् K₁, (2) अविच्छिन्न (वा, व) (= *uninterrupted*), *by* c *performance* अविविच्छिन्नादनुष्ठा
नात् M n, (3) अविरत (ता, त) c *incessant*

CONTINUOUSLY (1) सतत or सन्तत, K.L., (2) अवविच्छिन्नम्, (3) अविरतम्
(4) प्रसन्तम्

CONTINGENCY & CONTINUITY

CONTOFT V TO DISTOFT (1), TWIST

CONTORTION V DISTORTION

CONTOUR (1) आकार (=form), (2) परिधि (=circumference)

CONTRADAYD निर्विद or प्रतिविद (दा ज), K h

CONTRACT (v t) I To bring into less compass (1) संकीर्णति (कुच, c 1) or संकीर्ण नयति (वी, c 1) प्रापयति (c of आप), etc (2) कुचयति आ, वि, (c of कुच) (3) सविपति (विप c 5) (=to shorten) (4) समूहयति (जह c 1) (=to bring together as if cing the quarters दिग् समूहयति Kt II To acquire, gain ए व अभियच्छति (गन् c 1) III In gram सविपति (?) Macol to c a debt कण करोति a debt c ed by a husband परिहृत्यपन् D s to c a disease आदित्य सविपच्छति (गन्, c 1), अशश्रीति (आप c 5), etc Kt I will c the union of Madalekha with Farsampajana वैमन्दा वनस सद्दीपया सद् वनसां जायमानि K to c friendship वीज्य यथाति Ku

CONTRACT (v 1) I To shrink (1) संकुचयति (कुच c 5) s'in c s संकुचयति चर्क V d, (2) कुचति वि, आ, (कुच, c 1) with the brow c ed विकृष्टितमूलकम् Ku v 14 (3) संकीर्णयति प्रनति etc II To covenant (1) सम, or सविद् करोति (2) अभुषेति (ह c 2) (= to agree), c ing for some c s यन्मूपायन्मूपाय Vn Ph should c ed the time c ed for इत काल विप्रयेन् 2 should complete the time c ed for इत काल समापयेन् N *

CONTRACT (sub=) I Lat (1) नियम, (2) समय, (3) सविद दा (f), breach of c सविदयतिक्रम, M If A contracted word सविपयदम् (?)

CONTRACTIBILITY, CONTRACTILITY संकीर्णशीलता

CONTRACTIBLE, CONTRACTILE (1) संकीर्णशील (आ ल), (2) कुचशील (या य) (rare) [An abbreviation संक्षेप

CONTRACTION I Lat (1) संकीर्ण, न, (2) कुचनम् वि, आ II

CONTRACTOR (1) समयकारिन् (f ची), (2) कृतकर्त्ति (mfn)

CONTRADICT (1) विरुद्धि (वध्, c 1), प्रति, उप (= to oppose), R ,
(2) प्रतिषेधति (विध, c 1), (=) *It would be the variety of the world*
स जगदेचिवा प्रतिषेधेत् S III 33, (3) प्रवाग्यति (वा, c 1.) (=gain-
say) व TO DEVT *To a man expr by circum, he ced him-
self on many points* *स बहूनि विरुद्धाचनानुवाच. .

CONTRADICTION (1) विरोध, (2) प्रतिषेध, (3) प्रत्याख्यानम् (= denial),

CONTRADICTORY I Opposing in terms (1) विरुद्ध (दा, द), (2)
विरोधिन् (f ची), *these two assertions are c परस्परविरोधिनी वचने Ma.*
I II Repugnant, inconsistent q. v

CONTRADISTINCTION (1) वैपरीत्यम्, (2) विलक्षणम्

CONTRARIETY I Contrary state वैपरीत्यम् II Inconsistency
विरोध

CONTRARIWISE (1) वैपरीत्येन, (2) विपर्ययेण

CONTRARY (adj) I In direction etc (1) प्रति in comp, *draw n by*
a wind प्रतिगतवेरित (ता, वा D , (2) प्रतीप, वि (वा प) *a wind*
प्रतीपवतः, R xi 67. II Opposite (1) विपरीत (ता, त), *but it is c*
with learned men विपरीतानु विपर्यिताम् M n , as you are of a c
mind यतो विपरीतमुदिरमि, P , (2) विरुद्ध (दा द) (=contradictory)

CONTRARY TO & AGAINST (II)

CONTRARY (sub*) (1) विपरीतम्, *in saying that the vocal are incircal*
we get its c कृता बुद्धिक्रिया दत्तुं विपरीत गच्छते, Sr (2) विपर्यय
on the c तविपर्ययेण, S , (3) प्राविलोम्भ, Sr

CONTRAST (v t) Ph c *the cates वगभेदान् प्रदर्शय* v DIFFERENCE,
TO SHOW

CONTRAST (v i) *to stand in or exhibit c expr by circum*

v ABOVE

CONTRAST (sub*) I In cing (1) by क क, *what a c between*

the solar dynasty as I (1) little & as I कर्मव्यवहारी यत्र क्व चान्यत्रियया
 वृत्ति, II 1 2, (2) *distance, that is the c between you*
and Pa 13 तदनर ते चतुर्नन्दनस्य, Mr n II Obc 1 OPPOSITION,
 DISSIMILARITY

CONTRAVENE प्रतिवृत्ति (वन c 2) 1 OPPOSE VIOLATE

CONTRAVENTION व्यतिरेक 1 VIOLATION, OPPOSITION

CONTRIBUTE I To give grant q १ ददाति (दा c 3) II To
 help, benefit q 1

CONTRIBUTION I In gen sense दानम् II Literary प्रबन्ध (1)
sends as to many papers "बहुविध विकाससु स प्रबन्धाणि सति

CONTRIBUTOR I A giver दातृ (m) II Literary लेखक (=
 writer)

CONTRITE बहुमतिम् (f नी) 1 PENITENT

CONTRITELY सादृशम् 1 PENITENTLY

CONTRITION बहुमति 1 PENITENCE REPENTANCE

CONTRIVANCE I The net कल्पना 1 INVENTION II Plan, arti-
 fice q १ (1) उपाय (2) उपाधि, *this object can not be accom-*
plished without some c विरोधाविनाशयोगे न साध्य, D

CONTRIVE (१ t) I To form (1) उद्भावयति (c of धृ) (=to in-
 vent) (2) कल्पयति (कृप् c 10) (=to think out), (3) करोति (=to
 form), (4) चिन्तयति (=to consider) II To spend q 1

CONTRIVE (१ 1) 1 TO PLAN, PLOT

CONTRIVER (1) उद्भावयितृ (f नी) (2) कल्पयितृ (f नी)

CONTROL (subs) I Restraint q १ यन्त्रणा नि, II Command
 यन्त्रणा नि *on whom [you] would exercise c* यन्त्रीप्रति [शर] नियन्त्रणा
 स्यात् Ph *your (duty) is to keep n c unless your c and tune to*
obey it वशित्वे वीर्यवता च मरु १

CONTROL (1) (1) याचति, नि, य, (वन c 1), c 1 g *the passions*

सद्यस्वेन्द्रियाणि h , (2) यन्त्यति (यन्त्र c 10) *o e : lose : out* is not
 c d अग्रन्वितसुख (खा ख D (3) नि मृच्छति विनि, सप्रि (यद् c 9)
c ngrage u ll pate ce कोष चमया निष्पद् B

CONTROLLER (1) नियामक *you a c ling o r e* त्व राजा नी नियामक
 A r , (2) नियन्त्र (m) ; (3) निषङ्गीत (m) (4) नियन्त्रिण (m)

CONTROVERSIAL expr by comp c point विवादपदम्

CONTROVERSIALIST र्क्षिन् (f भी), वादिन् (f नी)

CONTROVERSY (1) वाद *to : : o c* वाद अयति Mal , (2) विवाद in
literary cs विद्याविवाद h (3) विचार (= *discu s ion*) : : o c
about t u l s तत्त्वविचारमध्य Ki

CONTROVERT प्रतिविपति (विप c 6) *c the doct ne of trans cey*
 अविक्लपच प्रतिविपत्ति D s v TO DISPUTE ASSAIL

CONTROVERTIBLE (1) प्रतिष्यपणीय (या य) (2) खण्डनीय (या य) (=re
 futable)

CONTUMACIOUS प्रतीप (या य) *a c servant* द्रव्य प्रतीप II v ob
 STINATE PERVERT

CONTUMACIOUSLY प्रतीपम् v OBSTINATELY, PERVERSLY

CONTUMACIOUSNESS CONTUMACY प्रतीपता v OBSTINACY INSOLENCE

CONTUMELIOUS अमानिन् (f भी) v INSOLENT

CONTUMELIOUSLY अमाननम् v INSOLENTLY

CONTUMELY अमानना v INSULT

CONTEST I To pound q v विनष्टि (विप c 7) II To bru se
 q v

CONTUSION i c a bru se घटम् ५

CONVALESCENCE [रीगान्] समुद्यानम् v RECOVER

CONVALESCENT [रीगान्] समुद्यित (ता य) v TO RECOVER

CONVENE (v) I Trans समावयति (वे, c 1) v TO ASSEMBLE,
 SUMMON II Intrav v TO MEET ASSEMBLE

CONVENIENCE : I. Fitness, suitability : q. v. II. Ease, comfort :

q. v. Ph. : *according to one's c.* यथावसरम्.

CONVENIENT : I. Suitable : q. v. : उचितः (ता, तं). II. Commodious :

सुवृत्तः (ता, तं).

CONVENIENTLY : (1) सुविज्ञ (=with ease) ; (2) यथावसरम् (at a c. time).

CONVENT : विहार : v. MONASTERY.

CONVENIENCE : समाजः, who will not come to the c. यः समाजे नागमिष्यति,

V. P. : v. ASSEMBLY.

CONVENTION : I. An agreement : q. v. : समयः, this c. was made
by the sages : एव सुदिन्यै समयः कृतोऽभूत्, V. P. II. An assembly :

q. v. : सभा.

CONVENTIONAL : (1) लौकिकः (की, क) (=popular) ; (2) सर्वसम्मतः (ता, तं)
(=approved by all).

CONVERGE : सन्निपतति (पल्, c. 1.) (?).

CONVERGENCE, CONVERGENCY : सन्निपातः (?).

CONVERGENT, CONVERGING (adj.) : सन्निपादिन् (f. नी) (?).

CONVERSABLE : आलापिन् (f. नी) : v. AFFABLE, COURTEOUS.

CONVERSABLENESS : आलापिता : v. SOCIABILITY.

CONVERSANT : (1) अनिष्टः (ता, तं), I am not c. with such affairs :

Mal ( ) कथापरदन ७४ कथानपम् IV ९ anal stereo
सहस

CONVERSATIONAL explicitly compared to सलाहशक्ति

CONVERSE (sub*) I Conversat on q v II The contrary q
 १ (1) विपरीतम् (2) घाति नामम् (rare)

(1) *old conversation* (1) सख्यपति आ (ख्य c
 1) *not c rgy coes with Valsella* मदसख्यमप्यमदनी K (2)
 स भाषत (भाष c 1) *posteljes with nes es* निथ साविमि सभाषते
 M VIII 5 (3) स द्यपति (ख्य c 10) (rare) (1) म द्यपति (ख्य c 1)
 (rare) *el le e are prately c ng* रङ सख्यदिनी आगं R 28 9:
 II *Tolace ser al intercour e* संगच्छति (ख्य c 1)

CONVERSELY तद्विपर्यये च

CONVERSION I Charge of र परिपूर्ण II Religious Pl
c to Christ and I स्थल परिवर्तन लक्ष्यकरदण III Interchange
of words व्यवय

COVERT (S. L.) *सुधम परिख्यज्य धर्मान्तरयादिन् (I. पी)

CONVERT (v t) I To change q v II Of rel on 'संघर्ष'
 सङ्घर्ष (c of चर्ष) III To reform q v IV To appropriate
 चर्ष

CONVERT (t) celinto no se गृहिको समूह T TO C LANG

COVERED *गन्नाकार (रा रु) मज्जीव (धा थ)

CONVERTIT *गण्डाकारता मध्यायता

CONVEX I To carry transport q v (1) वहति (वह c 1) (= to carry) (2) वहति (ह c 1) (= to take) c n / message सुन्दर म हर
Me r 7 (") प्रापयति (c of आप) (to ca c to reach) c g /
respects (to the n) प्रापितस्तपसाः P xiv 60 II To transfer
(property) मद् अपयति (c of अ) III To impart c v

CONVEYANCE I The act : (1) वचनम् (2) व्यवह. II Instru

ment of c (1) वाचनम् (2) दानम् v. *carriage* III. Transference q r IV. Deed of c *समर्पणपत्रम्

CONVICTOR *समर्पणपत्रकोविद् or पत्रिक

CONVICTING *समर्पणपत्रप्राप्त

CONVICTOR गणक v. *CARRIER*.

CONVICT (subs) (1) निर्णीतपराध (पा, म) (?), (2) आदिपद (रा, ख) (?)

CONVICT (v t) I To find guilty अवसाध निर्णयति (ती, c 11, *He judge ed him of murder* *प्रमादिकरनिष्ठ तस्य पराधपराध निर्दिनाय, *ed by his own conscience* *असहजनि निर्णीतपराध, II To prove q v

CONVICTION I The act of finding guilty अवसाधनिर्णय. II Confutation q v III Belief विश्वास

CONVINCE (1) विश्वासप्राप्ति (c of मन्त्र) (= to 1 also to believe), (2) सहसम्बन्धान् निराकरोति (स, c 8) (= to 1 get all doubts) *To be ed 1 e to be certain* निश्चयम् अवधारयति (स, c 1), h

CONVINCING (1) विश्वासजनन (ती, न) (=creating belief), (2) सर्वसन्देह नशक (का, क) (=doubt removing), (3) निराकरण (का क) (=making

CONVULSION I Agitation कृ व मदीम II Involuntary contraction (1) आघेपक , (2) अपतन्त्रक

CONVULSIVE आघेपिन् (f ची)

CONV ममक (?)

COO (v 1) (1) कोति (कृ c 2), *flurriel by cing birds* कुत्तपक्षिकुलाकुला , B , (2) कूजति (कूज , c 1) *of the cing dove* कूजत्कपीतम्, Bham

COOK (v t) (1) पचति ते (पच c 1), *to c rice* सङ्कुलान पचति, Bha , *ced in glce* दृतपक (ता, क), Bha *cing vessel* पाकपात्रम्, Bha , (2) साधयति (c of सिध्) (rare) *the way of cing food* अन्नार्त्त साधन पकार , Bha , *ced meat* सिद्धमांसम् Bha

COOK (subs) (1) पाचक , (2) सूपकार , (3) बह्म , (4) मूढ

COOKERY पाककला C *booh* पाकशास्त्रम् Bha , *stilled in c* पाकपद्धति , Bha

COOK ROOM (1) पाकशाला , (2) मद्यालय (m)

COOL (adj) I Lit शीतल (ला, ल), *with c fans of lotus leaves*

शीतलैर्नलिनीदलतालह्रदै , Sa , *very c सुशीतल (ला, ल) R: v COLD*

II Calm, composed कृ व शान्त (न्ता स्त) III Indifferent कृ व

COOL (subs) शीतलता

COOL (v t) I Lit शीतलीकरोति *cing the rice scum* अन्नमसृज शीत लीकृत्य, D vi II Fig, to allay moderate कृ व शमयति (c of शम्)

COOL (v 1) I Lit शीतलीभवति II Fig शान्ति (शम्, c 4)

v TO SUBSIDE

COOLER शीतलसाधनम्

[v COOLER.

COOLING (adj) (1) शीतलकर (री र) , (2) साधकर (री, र) C *apparatus*

COOLLY : I Lit expr by adj II, Calmly कृ व शान्तम् III. Indifferently, indubantly कृ व

COOLNESS I Lat (1) शीतलता, (2) निमिरता K II Calmness

q v प्रमानि III Indifference q v IV Impudence q v

COOR (subs) I A barrel q v II A cage q v चीदस

COOR UP OR IS दिदकडि स, (दष, c १) (with loc) c d up in a cage

पत्रे मुदय K v TO COYRINE

COOPER *दादकमन् (म) भादकार

COOPERAGE I Cooper's work *दादकमन् (म) II Price for it

*दादकमन्मन्

COORDINATE I To work together सम्मूय करोति (ज c 8) II

To help q v

CO-OPERATION I Joint operation (1) मदकतिता I, (2) सम्मूय
कारिता M n II Assistance q v साहाय्यम्

COOP I Lat जलकरपदिभिद् II A simploton q v

CO PARTNER मदधिकारिन् (f ची)

CO PARTNER समरविन् (f ची) v PARTNER

CO PARTNERSHIP समसायिता v PARTNERSHIP

COPY (subs) I A copy शिरकम् II A cloak भावर III
Coping q v IV Arch q v

COR (v i) I To accost शिरकानि (दृ c १) II To requite,
reward q v

COLLOIALLY (1) प्रचुरम् (2) भृशम् (3) समुत्तम् (4) मृत्ति

CORROSION (1) पात्रुषं (2) प्रसृतता & abundance

CORRER (subs) I The metal ताम्रम् II the color (1) ताम्रसुखा
(2) पण III A c ves 1 ताम्रपात्र & caldron

CORRER (adj) I C colored (1) ताव (मा म) c nose ताम्र
नासिका (2) ताम्रवर्णं (तां व) II Consist g of c (1) ताम्र in
comp (2) ताम्रमय (दी व)

CORRER (v t) ताम्रपर्व चादयोति (ह c 3) or पिदधानि (धा c 3)

CORNER BOTTOMED ताम्रपत्रादितल (धा ल) (1)

CORNER FACED of types *ताम्रपत्र (ता व)

CORNER PLATE (1) ताम्रपत्रकम् (2) ताम्रपत्र (3) ताम्रपत्रम्

CORRER WITH (1) ताम्रपात्र (2) ताम्रिक

CORRER ताव in comp & CORRER (adj)

CORRER C RSE दुग्ध & emulsion, thickener

CORREL निष्ठा

CORRELATE (1) मैथन करीति or चाचरति (चर c 3) Mal (2) सम्बन्धति
(वम् c 1) c: g: the form of a deer स्वयंदेशे सम्बन्धित Mal

CORRELATION (1) मैथनम् (2) सुल्लम् (3) सम्बन्ध , (1) सम्बन्ध , ( ) अन्वय
B p (b) निधुनम् A

CORALOIDES *सहायकाभिरात्रम् (f. 1)

CORIST *प्रतिलिपिकार

CORRIGHT *सुदृढसत्त्व

COQUET दिव्यति (fem, c. 1)

COQUETRY (1) विनय , (2) हास

COQUETTE विनयिनी

CORAL (1) मवाल (m), (2) विद्रुम

CORNAL *बलि

CORN (subv) (1) रज्जु (2) दानम् (n)

CORN (v) : c to bind with a c v CORN, TO BIND

CORDIAL (adj) : HEARTY, SINCERE, AFFECTIONATE

CORDIALITY सौमित्र्ये : FRIENDSHIP, AFFECTION

CORDIALLY : AFFECTIONATELY

CORIASPER (1) धन्याक , (2) धानेय

CORR (subv) *सह

CORR (v t) *कर्तव्यति (nom) or कर्तव्य विद्वानि (fem c. 3) v. TO SHUT
C. of *कर्तव्य (त, य)

CORNOPIANT a bird *समुद्रकाक

CORR (subv) I Lat पाण, Bhs II On the foot (1) विनय ,
(2) वद

CORR (v) I To sprinkle with salt चरणवर्ति (nom) II To
granulate q. v

CORNER-STONE : I. Lit. कोणप्रस्तरः (?). II. Fig. स्तम्भ (=pillar).

CORNET : I. A wind instrument. काहन्. II. A cavalry officer.

वैजयन्तिक (- standard-bearer q. v.).

CORNICE. *चूडा

CORNUCOPIA *श्रीघनम्.

CORNA : I. Lit. धान्यमय (पी, थ). II. Horny. q. v.

CONOLLA : गर्भदलम् (?).

COROLLARY : अनुमानम्, K. d.

CORONATION : अभिषेकः

CORONER : *मरणरीक्षक.

CORONET : an inferior crown : v. CROWN.

CORPORAL (subs) . an officer in the army . *अधिधीष .

CORPORAL (adj.) : (1) कापिक. (की, क), (2) शारीरिक (की, को).

CORPORATE : Ph. c. body v. CORPORATION ; c. town v. MUNICIPALITY ; c. property *समवायस्य सन्धति..

CORPORATION : समवाय (?).

CORPOREAL . I. Having a body : (1) दृष्टिन् (f. ली) ; (2) शरीरिन् (f. ली) ; (3) शरीरभाज् (mfn.) ; (4) वपुषन् (f. ली) ; (5) विवह्वन् (f. ली) (rare). II. Material : q. v. Ph. c. frame . v. BODY.

CORPS दलम् (?) : v. COMPANY (s).

CORPSE . (1) मृ (mn.) , (2) कुक्षप (mn.) (rare) : v. DEAD and BODY.

CORPULENCE : (1) पीनता , (2) स्थूलता : v. FATNESS.

CORPULENT . (1) पीन. (ना, ने) ; (2) स्थूल (ला, ल) v. FAT, STOLT.

CORPUSCLE परमाणुः : v. ATOM.

CORPUSCULAR : expr. by comp., c theory : परमाणुवादः.

CORRECT (adj) (1) यद् (दा, दं), वि- , परि- , (2) अभाजः (ना, न).

CORRECT (v.) I To amend : शोधयति, रि-, परि-, स , (c. of यद्), c.ing

Sudras . हवलान् मशीपयिता, Mat. II. To remove : q. v. .

CORRECTION शोधन or सुद्धि नि, परि, स, etc तथा विपुद्धि, Tasmatha

CORRECTIVE (1) शोधक (धिका. धक), (2) शोधन (नी, न)

CORRECTIVE (1) सुद्धम्, (2) अपमानम्, (3) चयसा

CORRECTIVES सुद्धादि नि

CORRECTOR शोधक, नि, परि, स

CORRELATION परस्परसम्बन्ध

CORRELATIVE परस्परसम्बन्ध (दा, द) (?)

CONCORDANCE I To fit, expressly अमुदय (पा प) or सट्टम्
(भी, म) II To agree ए व सवन्ति (वद, c 1) III By
letter पत्रेण सवाह कथयति (?)

CORRESPONDENCE I Fitness, congruity ए व अमुदयता II.
By letter पत्रेण वाद III Letters पत्राणि (u pl)

CORRESPONDENT I Subs पत्रमेव or by circum *to/as many*
London c s *अमुदयवदन्त पत्राणि निवन्ति or मेवन्ति II Adj व.
CORRESPONDING

CONVENTION (aly) I Agreement सवादिन् (f नी) II. By
letter पत्रेण वादिन् (f नी)

CORRIPER व CORRIPER

CORRIGIBLE शोधनीय (पा प), नि, परि स

CORROBORATE दृढयति (nom) व to CORRIBRE

CORROBORATION s e the act of corroborating or that which c s

नाशयति (c of नश) (=to destroy), *for its addition to sensual pleasures* नाशयति पुनश्च नाशयती विदधति, I, (3) पातयति (c. of पत) (to cause to fall from), *for cing the character of noble ladies* कुलबधूनां शीलपातने D, (4) विकसेति (ह, c 8), *whose minds are not ccd in presence of cing agencies* विकसेती सति विक्रियते यथा न चेत्तसि, Ku

CORRUPT (adj) I Rotten घृति (mfn) II Spoiled, deprived नष्ट (दा, द) III Incorrect भ्रान्त (ना, न्) IV Impure - चद्वति (mfn)

CORRUPTED (1) दूषक, (2) नाशक

CORRUPTIBLE I Subject to decay (1) नष्ट, वि, (दा, द), (2) नाशित् (f नी) वि, (3) क्षयित् (f नी), वि II Capable of being vitiated expr by verb Ph c by stone, पददानेन भिद्य - (दा, द), h h

CORRUPTION I Putrescence q v II Pos q v III Vitiating (1) दूषणम्, (2) नाशणम्, (3) पातणम् IV Depravity, impurity q v Ph "c of blood" अधिकारलोप (?)

CORRUPTLY expr by adj or circum, to decree and dismiss c नष्ट or धनेन भित्त जयपराजयो विदधाति

CORRUPTNESS I The state नष्टता II Depravity, impurity q v.

CORSAIR I A pirate q v II A piratical vessel दह्नुदीप्त

CORSE शव v CORSE

CORSELET (1) कवच (2) उरखट्ट (3) उरस्त्राणम्, (4) चीलक

CORSET (1) चील, (2) कर्पासिक v BODICE

COTICE (1) परिजना (m pl) (2) परिचर्य v RETINCE

CORUSCATION (1) दटा, (2) स्फुरितम् v FLASH

CORVETTE (1) रजपोतानिधि, (2) बहिदम् (?)

COSMETIC (1) काशिक (क, क) (2) काशिकरत्न (का क)

COSMOGONY *जगदुत्पत्त्य and its comp's

COSMOGRAPHY (1) *विश्वविरचम् (2) *जगद्वर्णनम्

COSMOPOLITE क (या क) भूमन्वायेन सम्प्रदेशवासिन पदवि, *वेष्टाद

COST (sub*) I Price क र मूलम् II Expense क व

अव, *even at the c of one's life* प्राणवधेनापि, II

COST (v t) I Of price Ph *what did the book c you* कियता

मूखेन तया पुस्तको खरीत, P. II Of expense Ph *it c him much to*

repair the house बहुपनखर्चेन नवीकृता नगरी Ph *though it c me ten*

might's outlayings द्वास्तारिजागरणेनापि

COSTENOMER फलविक्रेता * v **PROFITEER**

COSTIVE I Of medicines (1) वाहिक (ई ची), क, Sr, (2) विरिभिन्

(ई ची), Sr II. Of bowels, constipated * v **TO CONSTIPATE**.

COSTLYNESS (1) घनाप, (2) विद्वहता * v **CONSTIPATION**

COSTLINESS (1) बहुमूल्यता, (2) महार्थता, (3) महार्थता, (4) दुर्मुक्तता

COSTLY (1) बहुमूल्य (त्या ल्य), (2) महार्थ (वां, ई), (3) महार्थ (वां ई)

COSTUME वेश or वेष, *riding costume* तुरदाशिरीकबोवितो वेश, h

DRESS

COT I A cottage क v कुटीर II A small bed कटा or

चदिका

COTEMPORARY * v **CONTEMPORARY**

COTTAGE (1) कुटीर, (2) छत्र, (3) पर्ययाशर, (4) खडकुटी

COTTAGER कुटीरवाणिन् (म) * v **PEASANT**

COTTON I The plant कापापि II Its down like substance '1;

कापापम्, (2) मूल (म), (3) विषुव III Cloth made of cotton

कापापम्, कापापवस्त्रम् Ph *made of c* (1) कापाप (ची, म), (2)

फाज (पी न) C *will* *कापापवस्त्रम्

COTCH (sub*) (1) मूषा, (2) फेर * v **RED**

COUNT ON OR UPON गणनादि वि, परि, *count on success* फलनिश्चयि विग
 अथ *It is to rely*

COUNT OUT गणनादि (२८ c 2)

COUNTYMAN (subs) I Face *q v* अ'न'न 'out of c' नमानन
 (ना न) (२) II Look, appearance (1) आकार, (2) आकृति III
 Favour, encouragement *q v* *To go on to* अवृत्तयति (nom)
 IV Show, pretence *q v*

COUNTYMAN (v t) *v* TO FAVOUR, ENCOURAGE, SUPPORT

COUNTYMAN (subs) I A piece of metal etc used in reckoning
 गणिका (properly a small ball), Da II A shop-c गणनाक'न'न (r)

COUNTER (adj) *v* CONTRARY, OPPOSITE

COUNTER TO *v* AGAINST [फ'र'ति (= frustrate *q v*)

COUNTERACT (1) निवारयति (३ c 10) (= to prevent *q v*), (2) ग'र'ति

COUNTERACTION प्रतिविधा (३) *v* HINDRANCE, RESISTANCE

COUNTERBALANCE (subs) प्रतिबलन, V s

COUNTERBALANCE (v t) I Let Ph *when the weight is the*

COUNTERMAND (v) प्रत्यादिशति (दिश c 6) v TO REVOKE CON-
TRADICT

COUNTERMAND (subs) प्रत्यादेश v REVOCATION

COUNTERMARCH (v) प्रत्यावर्तते (हन् c 1) v TO RETURN

COUNTERMARK (subs) *प्रतिचिह्नम्

COUNTERMINE (subs) प्रतिधुरङ्गम् (?)

COUNTERMINE (v t) मोघोक्तरीति v FRESTRATE

COUNTERNATURAL प्रकृतिविद् (दा उ), and *con* comp s v NATURAL.

COUNTERPANE कुष l v COVERLET

COUNTERPART प्रतिरूपम् v DUPLICATE

COUNTERPLOT (subs) प्रतीपमन्त्रणा (?) and *sign* comp s

COUNTERPOISE (t) I *Let* प्रतिमानं भवति {*in the gen*} (?) II.

Fig समपत्ति (c of सम्) (?)

COUNTERPOISE (subs) प्रतिमान (v)

COUNTERSCANT (f) परिचापयम् (?)

COUNTERSIGN (v t) *प्रति निश्चयति (लिख c 6)

COUNTERSIGNATURE *प्रतिपक्ष

COUNTER TENOR तारस्वर (?) *Mr* III

COUNTERVAIL (v) v TO EQUAL, BALANCE COMPENSATE.

COUNTERS पदवीविरोध , *काळा

CUNTING (subs) गणना *C to se* गणनाग्रहम् (v)

CUNTLERS अघट्ट (f उग) v IN NUMERABLY

COUNTRY (subs) I A tract of land (1) देश, *one soun c* सदर्श ,
I will lead thee देशमिम जिहासामि D II , (2) राष्ट्रम् *a long the c s*
you have seen भ्रातृदेषु राष्ट्रेषु D VI , (3) विषय , (1) जनपद II
As opposed to town दाम (= a Hago) (?)

COUNTRY (adj) I As opposed to city दाम्य (द्या म्य) c 110130
दाम्य मुपिक c 1078 *दाम्यवचनम् or वायट c 106 *दाम्यवचनम् ,

to lead a c. life यामेषु जीवन्मतिवाचयति (१) II. *Rude* q v. गालः
(गा, य) III. *Of a c.* देशीयः (या, य).

COUNTRY FOLK - (1) गाम्यजना (m pl), (2) गाम्या (m pl) . १. RUSTIC.

COUNTRYMAN . I. A rustic q v. II. An inhabitant of a coun-
try देशीय (या, य) or देशगतिन् (f भी), *one's own c.* स्वदेशीय (या, य).

COUNTY : प्रदेश (१), C. *toen* - पत्तन (१).

COUR-DE MAIN Ph. *by c.* अतर्कित द्रुतसरमरम्भम्भ (१).

COUR-D'E-TOIT : *आकस्मिकनीतिशीमल.

CUPLE (sule.) I. A pair q v. युग्म. II. Of animals (1) मिथुन,
c. of the ruddy goose मिथुनान् रघावनायो, Ku., (2) इव, *in c. of इन्दी-*
भूय, A. r. ; (3) दम्पती (to dual) (man and wife), (4) बध्नुव (a newly
married c.), Ku. III. A bond or leash q v.

CUPLE (v. 1) - अवीनयति (युद्, c. 10) v TO JOIN.

CUPLE (v. 1) १. TO COPULATE.

CUPLET . पतिव्य (१). C. *of two sholas* युग्मकम्.

COURAGE : (1) वीर्य (= valour), (2) निर्भीकता (= intrepidity), (3) साहस
(= boldness) *To lose c.* मत्तात् परिभ्रमते, Mr. *To inspire with c.* :
अत्तायति (c. of सह), Ku. xv. 51. *To take c.* . सम् आनयति (यम्,
c. 2), Ku.

COURAGEOUS v. BRAVE, VALIANT, INTREPID, SPIRITED.

COURAGEOUSLY १. BRAVELY, VALIANTLY, FEARLESSLY.

COURIER - (1) अज्ञापरिक् or अज्ञात्, (2) वार्तावह (= any message-bearer),
(3) लिपहार (= letter-carrier).

COURSE (sub.) I. Motion q v. (1) गतिः, *the c. of his chariot*
was not interrupted गतिर्विजघ्नी न हि तद्वस्त, R. v. 27, (2) प्रवाह
(= flowing c. : as of rivers) : Ph : *look, so the balloon bends its c.*
प्रवर्तते पम्ब हया शिमान, R., *directed the c. of the car towards the cap-
ital* राजधानीं रघवदम्ब मयशीचकार, N. II. Track, way : q v . मार्ग ,

c of a *various* मार्गवन्त माग, K: III Pace course q v IV,
 Method of procedure यदि, there being no other c गन्तव्यसामानात् D,
 II, one who has no c left चरति (का क) K. Pl take to a sacred
 c पूत भजस्त पन्थानम् VI v way V Of lectures etc Pl a c
 of lectures *क्रमिकपाठा VI of dishes भोजनप्रकार (or strictly)
 *भोजनदम VII The menstrual c चतु A woman in the c रज
 सत्ता Ph as a matter of c प्रकृत्या U v NATURALLY, he would
 of c govt assent स निश्चयतममुप्राप्स्यति D: v INDEED CERTAINLY,
 UNDOUBTEDLY in the c of expr ly मध्ये or by loc absol, in the
 c. of conversation कथाप्रसङ्गेन K: I 24 or कथाप्रसङ्गेन D v
 13, in the c of the सञ्चयि काले K or काव्यप्रवेश Kn, reduce c
 क्रमेण K [प्र, (धाव, c 1)

COURSE (r) I To hunt pursue q v II To run q v धावति
 COURSER I A hunter q v II A racer q v जवनराजिन् (m)
 COURT (subs) I An enclosed space (1) प्रकीर्ण a dwelling with
 eight c's चटप्रकीर्ण भवनम् Mr, (2) चतर (= front c) v LAND
 II A palace q v राजकुलम्: c a ll go and represent: in the c
 राजकुल गत्वा निषिद्धाय Mr II C d ess राजदर्शनोचितो वेश an]
 s m comp s III The men about a king राजसभिप्रिहीता (m
 pl) P IV Their assembly सभा to lollo c सभा कराति Vab
 V Attention, civility q v VI A c of justice (1) विचार
 लय (2) अधिकरणम् Mr (3) व्यवहारमण्डप, Mr (4) धर्माधिकरणस्थान,
 P VII A Judge or Judges (1) अधिकरणिक, it is to be asked
 by men not by the c जनस प्रवर्तनीयसमर्थ न पुनरधिकरणिकस्य Mr,
 (2) धर्माधिकारिन् (m) the c said to l: धर्माधिकारिण्यन्मूषु, P
 COURT (r t) I To pay c to आराधयति (c of राध) for cing the
 people आराधनाय लीकानां U II To solicit seek q v III
 To woo q v

COURT DAY *व्यावहारदिनम्, अन्तिमेतदिनम्

COURT MARTIAL *मुद्राधिकरणम् योधविचारसभा

COURTEOUS (1) दक्षिण (या व) (=complaisant), (2) निनीत (ता व) (=polite), (3) वियत्त (दा ड) (=affable), (4) सुजन (-civil)

COURTEOUSLY (1) सन्निवयम् (2) सप्रशयम् (3) सौजन्येन

COURTEOUSNESS v COURTESY (1)

COURTESAN (1) यक्षिका (2) वारसदना and sum comp's (3) वारसिना सिनी *A chief of* वारसुष्या *Me in* 10 v *PROSTITUTE*

COURTESY I *Courteousness* (1) दक्षिण *by her politeness and affability* तस्या निधेन दक्षिणेन मधुरतापितया *Is* (2) विनय, (3) प्रशय *accepted with* सप्रशय प्रतिशवाङ् *Is*, (4) सौजन्य, *agreeable as* *from an* *agreed* अपगतप्रतिमानमपरा सुजनता *Is* II *An act of* उपचार *by* *as to the* *intended* *rules* उपचारविनिमित्तक्योप, *C* III *A* *low* मज्जाम, *R* *vi* 75

COURTIER I *A member of a princely court* (1) राजसन्निधिधीक, (2) सज्जनम्, and sum comp's II *A flatterer* *q* *v*

COURTLY I *Relating to a court* *expr* *ly* *com* II *Well* *bro* *q* *v* III *Obsequious* *q* *v*

COURTESHIP *no equ* *v* *expr* *by* *पश्य* *or* *चासक्ति*

COURTYARD (1) चतुर्द्वम् (2) प्राङ्द्वम् (3) चत्वरम् (4) अजिरम्

COUSIN (1) पित्रव्यपुत्र (f वी) (=father's brothers child) (2) पित्रव्य शीव (f या) (=father's) (3) मातृव्यशीव (f या) (=mother's) (4) मातृव्यपुत्र (f वी) (=mother's)

COVE चट्ट (?)

COVENANT (subv मविद (f) v AGREEMENT

COVENANT (v) मविद करोति v TO AGREE PAROATH

COVER (v t) I *To over* *spread* (1) क्राद्वन्ति या सभा प्र (2) *c* *lit* *with this* *un* *ap* *er* अनन प्रसारकेण क्राद्वन्ति *Mr* 1 (2) या

इषीति, समा- (rarely घा, न, नि-) (उ-, c ५). *c.ed with darkness*
 तिमिराङ्ग (ता, त), M. n., *c.ed face* सङ्गवसुधम्, K., (3) अपि दधाति,
 वि-, (घा c 3.) *c.ing his head with a wing* शिरः विधाय पटेल, N.;
 (4) ऋणाति or ऋणीति (ऋ or ऋ, c 2 and 5.) (rare), *c.el the ground*
with their heads शिरीभिर्महीं तन्नाह, R. iv. 63; (5) आविनीति, समा,
 (वि, c. 5.) (rare), *c.ed with bunches of flowers* कुसुमसङ्काचितः (ता,
 त), (6) उर्णीति, प्र-, (उर्णु, c २.) (rare), B, (७) ऋणति (ऋ, c. 10)
 (rare). Ph. : *c.ed with wounds* चतविधत (ता, त) II To conceal :
 q. ८ (1) आच्छादति, प्र, *by what means shall I c. this feeling*
 केनोपायेन यान्तिवन्निद प्रच्छादयति, K.; (2) आ-इषीति, स, M. n.; (3)
 विदधाति, Si. *C.ed way* इदमथ or इदमार्ग. III To protect : q.
 v.; रक्षति (रक्ष, c. 1.), *to c the rear* पृष्ठदेश रक्षितम्, M. n. IV.
 To brood : आङ्गीति (?) V To be sufficient for : ५ SUFFICIENT.
 VI. To include q. ८. VII. To copulate with q. ५.

COVER (subs.) I. Cing, lid q. ८. C. (of a book) बन्धनम्, C.
 II. Fig, screen : (1) आवरण; (2) आच्छादन; (3) विधान. III.
 Shelter, protection q. ५ expr. by verb, [*women are*] *under c.*
of their father during their childhood पिता रक्षति कौमारं, M. Ph. .
under c. of the night रात्रिशीति IV. Pretext q. ५. V. For
 game : ५० equiv. वन v. WOOD.

COVERING (subs.) (1) आवरणम्, c. of the body दीहाराद्यानि, K1, (2)
 आच्छादन, *gives me also your under-garment and c.* परिधानाच्छादनवस्त्रमपि
 यन्मयं, T.. (3) विधान (not used of clothes) v. CLOTHING, CLOAK.

COVERLET : (1) उच्छरच्छद; (2) अच्छदपट; (3) उपर्यासरेण्वस्त्र, M n.

COVERT (adj.) I Secret : q. ५. अक्षप्र (दा, द). II. Protected,
 as a fence c. : रक्षित (ता, त).

COVERT (subs.) : I. A shelter q. ५. II. A thicket : q. ५. III.
 Of wings of birds : perh. पवति, N.

COVERTLY अव D & SECRETLY

COVERT (1) लुपति ने (लुप्त c 4) (with dat) (in bad sense). yet *Poma c e l l e s t a g* तथापि राप्ती जुलुप्ते ग्याय H, (2) छुह्यति (स्पृष्ट c 10) (= to long for, desire q ४) *I c t l i s (c h i l d)* छुह्याय्यधी, S१ vii, (3) गृह्यति (गृह्य c 1) (rare) *h a u l o w o u l d c m e* यो मां गृह्येत M1

COVEYABLE स्पृहणीय (या य) & DESIRABLE

COVEYOUS I In bal senso (1) लुम्ब (f या) *c o f r i c h e s* प्रलुम्ब (f अ) H *a c m a n* लुम्बक P, (2) लीभिन् (f ली), (3) लीभन्त (f ली) (1) गृह्यु (inf) (rare) *I h y o r i n d i s c* दृष्टादृष्ट भवम्भन, N *I e y c* (1) लीलुम्ब (भा म) (2) लीलुम्ब (पा, प) II In good sense = desirous - q ४ लिसु (inf)

COVEYOUSLY (1) लीभन्, (2) लीभन्त (3) *ex pr by adj* [AVARICE

COVEYOUSNESS लीभ *c c r e a t e s t h r s t* लीभी जनयते तदा, H V DESIRE,

COVEY कुलम् & FLOCK

COW (subs) वी (inf) *c a n k l* गौदुग्धम् *f u l l i n g a c* गौदुग्धा *M i l k c* वेजु *C d n g* (1) गौनव (mn) (2) गौविष (f) *D r j c* करीर (mn)

COW (v) & TO STUPIFY TERRIFY *C e d d o w n* (1) जडीभूत (ता न), (2) मज्जन्ता या झ

COW HERD (1) गौष, (2) वज्रा (3) गौमीर, (4) गौपाल *A s t a t i o n o f c s* (1) वीष (2) गौमीरपति *C e s s* (1) गौपी (2) वज्री

COW HIDE I *L i d* गोचर्मन् (n) II *A w h i p* गोचर्मनिर्मिता क्रमा

COW HOUSE COW I E S (1) व्रत, (2) गोष्ठम्, (3) गौमाळा (4) गौकुलम्

COWARD (1) कापुश्य H (?) *u h e l l e s l e w a s a c o a l s o* स भीम भूरी वा *V o i m* V TIMID

COWARDICE (1) भीरुता *f r o m c* भीरुतया *M r* (2) कातर्पम् (= timidity) *a p l e j o l i c j i s c* कातर्प्ये कोपला नीति, R (3) कुत्रिक्म (towards the weak) *y o r c t o a j o o r b d* कुत्रिक्मन्वे कपथि पयविधि N, (4) अपौश्यम् (= unmanliness)

Cowardly I Iat (1) भीरु (mfn) v TIMID (?) निशेयं (यं ये),
 (3) अवीर्य (या य) v UTMANLY II Mean, base q v
 हृदय (ह या)

COWER (v i) मयाग्निवशीर (रा र), मयाग्नि (ता त)

COWL शिरस्त्रिणेष v HEAD-DRESS

COWSHIP औदधिभेद, *नीरुद

COXCOMB I A top q v दाम्बिक (?) II A plant मयूरचूडा
 or मयूरक

COXCOMBRY (1) नागरिकता (?) (2) दम्ब (?)

COT अदम्ब (दा दम्) v MODEST, RESERVED

COTLY (1) अविदम्ब (= without confidence), (2) सत्रीड (= lashfully,
 modestly q v)

COTNESS (1) अविदम्बता (want of confidence) K, (2) शीघ्रता (=ba h
 fulness modesty q v)

COZEN हवयति (हव्, c 10) v TO CHEAT

COZENAGE हवना v CHEATING

COZILY आरामिप or आरामम् (?) v COMFORTABLY

COZY आराम c seat आरामाननम् (?) v COMFORTABLE

CRAB (1) ककृ, (?) कुडीर C = c-apple कपिल (?)

CRABBED I Harsh cross q v II Difficult, perplexing q v

CRABBEDLY v PEVISHLY, (WITH) DIFFICULTY

CRABBEDNESS v PEVISHNESS, FOUGHNESS, PERPLEXITY

CRACK (v i) I To break into pieces q v चूटति (चुट, c 6)

II To rattle q v विरीति (ह c 2) III To boast q v

CRACK (v t) I To break, burst q v = मोटयति (c of चूट) II

To snap q v छोटयति आ, (c of चूट) III To puff

q v Pl to c oyle परिहासं करोति

CRACK (sbs) I CRACK विष्म c m o call मिनिष्ट्रिम Mu 11

II A sound q v विस्त III A crazy person v c BRAINED

IV A lobster q v विकल्प (m)

CRACK BRAINED दहदह (वा न) v MAD, FOOLISH

CRACKER a fire work "खोटक"

CRACKLE (v t) चटपटावने (nom) containe *sl/cing sesamum oil to mustard seeds etc* निरुत्तरचटपटाविकान् त्रिष्विध-वैकरीन् D

CRACKLING (sub) I A rattle q v चटपटावितम् II The kind of roast pork मत्स्यकृत्यमिष लक

CRACKLE a kind of biscuit "गुडगुडी"

CRADLE (sub) I Let no equiv विद्वन् दीक्षा v swine Ph
from ones c आनेद्यान् v CHILDHOOD, an infant in the c कोट्य
or लनभय विद्व II Fig abole q v आशान

CRADLE (v t) ललचयति (c of लन्) v TO NURSE

CHAFT I Art, occupation q v कला, I learnt it as a c, but
it is not I learnt it now जलति विचिता जीविदेदार्थो कृत्य Vir II
Cunning artifice q v कीदृशम् III A small vessel (1) नौ ,
(2) नदी

COWARDLY I I t (1) भीरु (mfm) v TISHID (2) निर्भीय (यं धे)
 (3) अपीहय (या य) v UN ANLY II Mean base q v
 हयय (f या)

COWER (v i) भयानमवयरीर (रा री), भयानत (ता त)

COVL गिरस्त्रविशय v HEAD DRESS

COWSHIP शीघ्रभिद *श्रीकन्द

COXCOVE I A for q v दाम्भिक (?) II A plant मयूरक
 or मयूरक

COXCOMB (1) नागरिकता (?) (2) दम्भ (?)

COT अग्रय (आ रभ) v BODY RESECT ID

COIN (1) अविश्रय (w t l o t c o f i l e n c e) (?) मनीह (ba l f u l l y
 modestly q v)

COYNES (1) अविश्रयता (want of confidence) h (2) मनीह (=ba l
 f l n e c n o l e s t y q v)

COZEN हययति (हय c 10) v TO C FAT

COZENACE हयना v CREATING

COZILY आरामय or आरामय (?) v COMFORTAR y

COZY आराम c seat आरामययय (?) v COMFORTABLE

CRA (1) कक (2) कुभीर C c c apple कदिल (?)

CRADED I Har l cross q v II Diff e l t p e r l e x n g q v

CRAFFDLA v REEVISHLY (w t i) D R I C U L T Y

CRAFFEDNF v REEVISHNESS ROUGHNESS REPELXITY

CRACK (v i) I To break into peecs q v चूटति (चूट c 6)

II To rattle q v विरीति (र, c 2) III To boast q v

CRACK (v t) I To break burst q v चीटयति (c of तट) II

To snap q v छिटयति या (c of ञट) III To puff

q v Pl to c a j o l e परिहासं करोति

CRACK (l) I Cl nk हिम् c in a wall f लिखिम् M II

II A sound q v विराव III A crazy person v c BRAINED

IV A hoister q v विक्रयिन् (m)

CRACK BRAINED हतब्रान (ना, न) v MAD, FOOLISH

CRACKER a fire work *छोटक

CRACKLE (v t) चटचटाइते (nom), *continuously cing season, white mustard seeds, etc* निरन्तरचटचटायितान् तिलसितदेकादीन् D

CRACKLING (subs) I A rattle q v. चटचटायितम् II The rind of roast pork खल्यम्करनांसस्य खक

CRACKNEL a kind of biscuit *मुटमुट्टी

CRADLE (subs) I Lal no equiv निम्नी दीला v swisa, Ph *from one's c चायेसरत् v CHILDHOOD, an infant in the c क्रीडत्य* or ललन्त्य शिशु II Fig, abode q v आवास

CRADLE (v t) लालयति (c of लल्) v TO NURSE

CRAFT I Art, occupation q v खजा, *I learnt it as a c, but it is my livelihood now* कलेति शिषिता जीविकेदानो दुहका, Mr II *Cunning, artifice* q v हीन्यम् III A small vessel (1) नौ, (2) तरी

CRAFTILY चतुरम् v CUNNINGLY

CRAFTINESS (1) वैदम्याम्, (2) चतुर्यम् v CUNNING, ARTIFICE

CRAFTSMAN कर्त v ARTISAN, MECHANIC.

CRAFTY (1) विदम्य (f न्या), (2) चतुर (रा र) v CUNNING

CRAQ I Rock, cliff q v कुर II Neck q v

CRAGGED, CRAGGY I Rugged rough q v II Rocky q v

CREAM (v t) I To fill to excess *c med with houses* गृहसमूह (घा, प), V P, *the forest was c med with the attendants of Sna* वन गणैरविच्छेदनिबद्ध, K, *c ming the belly with sweet meats* भोदकै कृत्रि पूरयित्वा, Mal v TO FILL, STUFF II Of special instruction

*निग्रेषयिषा ददाति (दा, c 3) (l) *c m r* *निग्रेषयिषादाद (m)

CRAM (r) *सिद्धिदायक इति (पृष्ठ c 2) ( )

CRAMP (ubs) I A restriction कृष्ण II C iron बक्रणीक (?)

III Spasm कृष्ण

CRAMP (v) I To check कृष्ण II To fasten कृष्ण III To afflict with c रुद्धीकति (पृष्ठ c 1) (?) CIL v CREOSED

CRANE I The bird (1) चारु (the Indian c), (2) बर्क्रेट्ट (the Nunulian c) II A machine for lifting *चक्रवर्तनम्

CRANK I An iron elbow दक्रमाद (?) II Bend, turning कृष्ण

CRAWL (v) I Of men (1) रिद्धति रिट्, c 1), *they then used to crawl in the conjoin* रिद्धिनी वो कदा व्रजे V P, (2) जातुभ्यो रद्धति (रद्ध c 1), S, (3) जातुभ्यो कराभ्याश्च भुज सट्ठय्य सट्ठय्य सचरति (चट् c 1), V P com II Of animals सपति प्र, (सप c 1) *Utp to उपसर्पति*
CRAWL, ING (subs) (1) रिद्धनेम् (of boys etc) (2) सर्पणम् (of reptiles)

CRAWLER 1 c 2 crawling animal सर्पेष्टप

CRAZON वर्तिन्ता (= pencil) कठिनी (= chali)

CRAZE (v) I To create great q v II To confuse q v

CRAZED, CRAZY I Demented, feeble q v II Mad q v
 चित्त (जा न)

CRAZINESS I Foolishness q v II Madness q v चित्तता

CREAK (v) कडकडायति (nom) (?), विरोति (र c 2)

CREAK, ING (subs) कडकडावित (?), विराट

CREAM I Lit सर (?) II Fig सार V ESSENCE

CREAM COLOUR 1 c light yellow चासीत (सा, श)

CREASE (subs) (1) भङ्गि (2) उर्ध्व

CREASE (v) भङ्गि करोति (?) 1 TO FOLD WRINKLE

CRATE I To call into being सजति (सज c 6) *and water f st*
 चप एव चयनादौ, M 1 B, 10 c प्रा 2 अथा सजति, N 17 II
 v to cross II To conceive by the mind (1) सजति *of w/o 1*
this story is c d विवेक कथास्रष्ट K (2) निर विधीते (ना c 3) *poet s*
c ion कवेनिर्मिति, Kav III To make appoint q v करोति
T ngshala was c d a governor तुङ्गशी भीमपति इति, II

CREATION I Lit (1) सृष्टि, (2) सर्व *the sole cause of the c,*
continuation and destruction of the world निम्न सर्वध्यातपन्थानामेक
 कारण, (3) सृजन II Fig as of a poet (1) सृष्टि, (2) निर्माण
 or निर्मिति III A thing created सृष्टि, *as if the first c of God*

as regards accmen चुरनिविष्टे इदियाद्यैश्चानु Me II 21 IV Ap-
pointment q v

CREATIVE Ph c power सृजनशक्ति, निर्मातृशक्ति

CREATOR I L सृ (f दो), (?) सृ in compⁿ, c of the world

निर्वाह (mn) R II The Supreme Being (1) निर्वाह (m)

(2) निर्वाह निर्वाह and sum compⁿ III Maker, originator

q v (1) कर्तृ (f दो), (2) निर्वाह (f दो)

CREATORS I A creature लिंग सृष्टयदाय Liringe प्रादिन् m)

v ANIMAL II A term of contempt जगु III A term of

endearment जान (ता ता) D IV A tool dependant q v

प्रादिन् (ता ता) Ph being my c मनी लभीद (ता य) M n

CREDENCE निर्वाह v BELIEF To go c to विश्वास करीति v to
OBLIVION

CREDENTIALS *विदानीप्रादिता, प्रमाणपत्र

CREDIBILITY (1) विश्वास from the c of the g est 222 विश्वास

महर्षे H: III 34, (2) विश्वसनीयता, (3) विश्वासयोग्यता, (4)

*विदितता

CREDIBLE (1) विश्वास (जा म) (2) विश्वसनीय (ता य), (3) विश्वासयोग्य

(जा म) (4) यद्वै (ता य) H: III 34 c चरद्वैयमन् Sa v

CREDIT (salⁿ) I Belief q v विश्वास II Esteem reputation

q v प्रतिष्ठा Ph stored c 222 गुण एतन्नेदाय द्दमैयति or ली प्रतिष्ठा

पयत (?) III Author प्रमाण IV In a common real sense

*विश्वास to sell or c *विश्वासेन निक्षेपिते Ph c sale (of an ac-

count) *प्रमाणपत्र

CREDIT (v) I To believe q v II To enter money the c side

*प्रमाणपत्रान्ने लिखति

CREDITABLE प्राज्य (जा म) v NO CREDIT P: c to give ता

नैव कर्तु (दो ४)

CREDITABLE & HONOURABLE, WELL

CREDITOR (1) उक्तकर्ता, (2) ऋणदाता (m)

CREDULITY (1) विश्वासयोग्यता, (2) विश्वासप्रपञ्चता, (3) यशस्वता

CREDULOUS (1) विश्वासयोग्य (वा, ख), (2) विश्वासप्रपञ्च (वा य), (3) यशस्व (mfn)

CREDULOUSLY expr by १ly or by ins of sub

CRIED चर्च

CREEK (1) बह, (2) खास (?)

CREEP I To crawl कृ v II To move slowly मन्द मन्द चर्चति (चर्च, c 1) III Of plants (1) विस्फटि, (2) चरति (चर्च, c 1), cing on the ground भूचरः Nil IV To fawn कृ v. Ph to c into the mind मननि चरिर्भवति

CREEPER (1) लता (gen term), (2) शीघ्र (f), (3) बली (1) प्रतती or ति (f)

CREMATION (1) दाह, (2) दहनम्, (3) (fully) शवदाह

CREPUSCULE, CREPUSCULAR & TWILIGHT

CUPESCENT (१ly) (1) बर्धितम् (mfn), (2) वर्धमान (वा, व)

CRESCENT (subs) I Of the moon (1) चंद्रबन्ध (=half moon),

(2) वर्धमाना चान्द्रमसी क्षिप्वा, Ku or sim शशाङ्क्षिप्वा and sim comp s

II The Turkish flag *चंद्रबन्धकेतनम् III The Turkish power

*चंद्रबन्धकेतनगुरुत्वा (m pl) IV Anything c shaped चंद्रबन्ध

CRESCENTIC, CRESCENT SHAPED चंद्रबन्धकार (र, र, and sim comp s

CRESS चाकपभेद

CREST चाकपभेद

CREST I Of animals (1) चूडा, (2) शिखा II Of a helmet (1)

शिखा, (2) चूडा (3) शिखर III Of a mountain (1) चूडा, (2)

* शिखर & SUMMIT

CRESTED (1) शिखिन् (f नी), (2) शिखापर (र, र), (3) चूडावन् (f नी)

CREST FALLEN (1) नम्रपूड (जा ड), (2) हतोन्नत (mfn)

CRETIN गड्गुल (पुं० ल०)

CREVICE द्वि *c of a cre*¹ दावखिद्र D II

CREW: I A throng *q v* मण II A *ships c* (1) नाविका
(m pl) (2) पीतगजा (m pl)

CRIB I A manger *q v* द्रोणी II A stall for cattle गीठ
v COW HOUSE III A child's *l* I मिदमखा v BED IV A
l *it q v* कुटीर

CRIBBLE चाबनी v SIEVE

CRICK a kind of sprain v SPRAIN STRAIN

CRICKET I The insect (1) भित्री *chrp g of the c* भित्रीमडार,
A r (2) हारो, (3) चीरो II The game *कन्दुषनीदमक्रीडा
A B कन्दकलीडा is a *q* to ² f game

CRICK (1) चीरक, (2) जरीरक (3) चीरपाकार क

CRIME (1) पाप (often—sin) *to comm t a c del berately* लासत पाप
करोति M, *as cannot be checked with t pin foot* दण्डते
पापविधिपद कनु न शक्य M, (2) अपराध v OFFENCE, (3) दोष
v FAULT, (1) साहस (= laring c) M

CRIMINAL² I Of men (1) अपराधिन् (f गी), (2) पातकिन् (f गी)
v CULPA II Of acts (1) अपराध (पा ध), (2) मयाध (पा ध),
(3) by comp *c act* दापक्रिया A b Ph *c latio* *अपराधविधि
* *c conversat on* परस्पर पदार्थ सभाषा M

CRIMINALITY अपराधता v GUILTINESS WICKEDNESS

CRIMINALLY I Viciously अपराध II According to criminal
law *अपराधविधिप्रकारेण Ph *to proceed c* दण्डनायक निवेदयति (c
of विद) (?)

CRIMINATE I To accuse *q v* अभिपुनक्ति (पुन, c 1) II To
i *plcate q v*

CRIMINATION अविधीय * v ACCUSATION.

CRIMINATORY (1) अपवादपूर्ण (मौ, मों), (2) अविधीयगुह्य (ता, त)

CRIMP (adj) I. Brittle q v. II Inconsistent q v.

CRIMP (v) I To decoy * q v II To curl q v

CRIMP (subst) प्रसारक (?)

CRIMPLE v TO CONTRACT, TO CURL.

CRIMSON ग्रीष्म (दा, ण) v. RED.

CRING * Ph *who is always cing* ग्रीष्मनिर्मगुपरविताग्रलि कीति II ,
c before *Lakshmana* सीमिनेश्वरणी मन्, VI *Cing* चापादपद्मपत
(ता, त), R v TO BEND, BOW

CRINGINGLY पादपी पतित्वा, अक्षलि वहा, etc

CRINGLINE i e a lady's skirt expanded. *छी

CRIPPLE (subst or adj) पद्म (mf) (= lame q v), (2) विकल
(ता, त) (= wanting any limb), carrying the c on his shoulders
त विकल अक्षेरीदुष्ट, D VI, (3) विकला (I की) (= विकल)

CRIPPLE (v t) I Lat विदधीकरीति who has c'd my husband
येन गी वद्विद्विद्विद्विद्वि, D v TO LAME, DEARLE II To impair,
weaken q v

CRIPPLING i e a spar for support लवण्य (I).

CRISIS सङ्कट c of an affair दाविसङ्कटकम् K Ph. at this c
वखिन् चखे or चनाकरे, K

CRISP, CRISPY (adj) मद्दुर (दा र) v CURL, BRITTLE

CRISP (v) TO CURL, TO INTERWEAVE "C ed (brook)" तद्वद्व
(दा त)

CRISPNESS मद्दुरता.

CRISP CROSS ROW (I) मातृका, (II) विद्विद्विद्वि v ALPHABET

CRITERION लक्षणम् v SIG I, MARK

CRITIC I. One who criticises गुणदीपविचारक (?) II. One

skilled in criticism गुपदीपकीविदः, गुपदीपविचारपत्रिन, etc. III.

A carrier : दीपेकट्टम् (inf.).

CRITICAL I. Relating to criticism expr by comp., e dissertation गुपदीपविचारप्रबन्ध. II. Possessing skill to criticize गुपदीपविचार-

कुशल (सि, स), and sim comp.s (?). C. power : गुपदीपविचारशक्तिः

(?) III. Capricious, fastidious. q v. IV. Belonging to a

critic, Ph. e position सदृष्ट, whose intellect does not fail in c.

circumstances कदाचित्कदाचित्प्रविचारेण K Ph. c. philosophy *कलकर्मज्ञम्,

CRITICALLY I. In a critical manner. गुपदीपान् विचार्य, सूक्ष्म (= minutely, carefully) II. At a critic's सदृष्टे

CRITICISE, CRITICIZE I To examine as a critic गुपदीपान् विचारयति

(चट्, c 10) II To pass criticisms on कदाचित्कदाचित् (सीच्, c 10)

(?) III. To censure q v.

CRITICISM I The art. गुपदीपविचार (?). II. Review. *कदाचित्-
चक्षुः, गुपदीपविचार III Censure. q v.

CRITIQUE गुपदीपविचारप्रबन्ध (?), and sim. comp.s.

CROAK (v) I As frogs or crows. (1) वटति (चट्, c. 1.), the crow

is much cing gratingly काक कट्ठे चतु राट्टीति, Ph.; (2) सकमकायते

(nonu) (of frogs), J., (3) चट् चरीति (= to make any sound),

when I will c : यदाह चट् चरीति, II. v to CRT II. To grumble.

सकमकायते (3)

CROAK, INO (subs) I. Lit. : मेकनाद (of frogs), (2) काकचट् (of
crow-) v. CRT. II. Fig. सकमकायित (?): v. COMPLAINT.

CROAKER 1. e grumbler q v.

CROCK I A pot q v. : "c. of gold" हिरण्यपात्रम्. II. Soil :
q v.

CROCKERY : चट्टकपात्राणि (n pl) v. EARTHEN-WARE.

CRECODILE (1) कृमीर, (2) कृ. Ph. : 'c. tears' कृमिपात्र (n. pl.).

न) (= *sudewat*) II Adverse contrary *q v* प्रतीप (पा, प).
Ph 'oh' *how c is fate* चहो वामवा भागवेदान्ते, V: III Ill-tempered, peevish *q v* प्रतीप (पा, प), *don't get c with your husband* भर्तुं प्रतीप माय न्न, Ss *A c charge* कृत्यनिर्दिष्ट, Y

CROSS (v t) I To pass over (1) गति (क, c 1), *ced the Ganges* बड़ी ततार, R xvi 32, *I want to c the ocean on a raft* चहुपेन सागर तितोवरति, R, (2) लहने or लहयति, रि, लृ, (चङ, c 1 and 10) *ced the Hindya* गिह्य अलहयन्, R xvi 32 II Of the mind, to occur to *q v* III To thwart, obstruct *q v* IV To mix breeds *perh* ममिश्रयति (मिश्र, c 10) V To conceal *q v* VI To put across, expr by circumlo, *to c arms* एकजिन् मुने भुजालर दिवसति or विदधाति VI To draw line across रेखा चहयति (चङ, c 10)

CROSS (v i) *to c over to Ceylon* सप्तमुखा विहस गच्छति *v* TO CROSS (i) and oo

CROSS (subs) I An instrument यन्त्र (= *stale q v*), *क्रुमन् II The symbol *क्रुमन्, अक्षररेखादयम् III The gospel *q v*. IV Money मायकम् V Affliction, trouble *q v*.

CROSS BILL पक्षिशिरेष, *अव्यक्तपुट

CROSS BOW *बहुवाय C *bow* *बहुवायम् (mfn) or धर (री, र)

CROSS BREED चकर (री, र) (in modern dialects)

CROSS EXAMINATION *प्रतीपपरीक्षा, कूटपरीक्षा (in modern Bengali)

CROSS EXAMINE *प्रतीप परीचने (ईष, c 1), कूटपरीक्षा करोति (ः)

CROSS-GRAINED प्रतीप (पा प) *v* MOROSE, PERVERSE

CROSSING I Lit तर, च *v* PASSAGE *Fare for c* (1) तारिकम् M, (2) साधे. M II Where roads cross, (1) चतुशयम् (of four roads), (2) सत्राटकम् (=1), (3) त्रिपथम् (of three roads), (4) तर (very rare).

CROSS LEGGED व्यसप्तपाद (दा, द) and sim comp's *Sitting c* (a c placing the feet on the thighs) वीथसमस्त (स्य स्य)

CROSS QUESTION v TO CROSSEXAMINE

CROSS ROAD 1 c an obscure road (1) चर्या , (2) उन्मार्ग ,

CROSS ROW 1 c the alphabet q v माहका, M n

CROSS WISE (1) व्यसप्तम् (?) , (2) तिर्य्योदम् v SIDE WAYS, ATTHWART,

CROSSLY I Peevishly q v II Adversely प्रतीपम्

CROTCHET I A whim fancy q v II In music *मधि

CROTCHETTY 1 c full of whims v WHIM, WHIMSICAL

CROUCH I To stoop low q v समप्रति (c of दम्) II To crouch q v पादयो घटति (दम्, c 1)

CROUP I Of a horse, etc लघनभाग, K II A disease कामरीगविदेव

CROW (subs) I The bird (1) काक , (2) बायस Carrion c दम्बाक (?) II A bar चीरद्वय III Of the cock दम्बा व cry Ph at cock c दम्बा व मोग्रिद

CROW (v) I Of the cock रीति, रि, (द c 2) v TO CRY II. To boast q v रिक्त्यति (कल्, c 1)

CROWFOOT a plant *काकपाद

CROWD (subs) I Of people (1) जनसमूह , Mr , (2) जनसमर्द (=men pressed together without order), a great c मदान् जनसमर्द , Mr x , (3) सङ्कुलम् (=जनसमर्द) , D ix , (4) जनीय , and sim comp's II Populace q v. III Any c v THROG, MULTITUDE

CROWD (v t) I Lat Ph the place was very c ed सन मदान् जनसमर्द वासीन् , c ed with cars and horses रथावसङ्कुल (ल, ल) , Ital 18 , a c ed house जनासीये सङ्कुल (a c full of men) , Sa • the theatre is c ed today अथ मितकपूला रङ्गाला (P) II To urge q v.

CROWD (v 1) expr as above v to FLOCK

CROWDER v FIDDLER

CROWN (subs) I The ornament (1) किरित (mn) (2) मुकुटम्, (3)

मौलि II Fig royal power got the c of Ital/ इत्यादिगण्यमवाप,
placed the c on his son तदाद्यमन्त्र रात्रि समादध, R XVII 8 III

Fig, sovereign q v Ph servant of the c राजसेवक IV

Any garland q v माता V Of the head चूडा VI

Summit q v चूडा VII A coin इक्ष्वाक्यमुद्रादिभिः

CROWN (v t) I To invest with royal power (1) (राज्ये) अभिविद्यति
(दिव, c 8) (according to the Hindu style) R, (2) राज्ये समादधति
(दा, c 3) R (3) मौलि बाधयति (c of दह) (?) II To adorn
q v भूषयति (भूष, c 10) III To consummate q v Ph
cing success सिद्धे परा जीति (?) *

CROWN JEWELS राजराजानि (n pl) (7)

CROWN PRINCE युवराज

CRUCIAL perh मतभेदिन् (f थी) v SEVERE, STRICT

CRUCIBLE (1) मूय (दी, व), (2) चापतंत्री

CRUCIFIX *क्षुभारीपितृस्य लक्ष्य प्रतिमा

CRUCIFIXION *क्षुभारीपणम्

CRUCIFORM *क्षुभकार (रा र)

CALCIFY I Lit *क्षुभम् भारीपयति (c of दह) II Fig to c the
flesh रुद्धिदायि अवति

CRUDE अवज्ञ (f छा) (lit and fg) v UNRIPE, IMMATURE

CRUDELY v IMPERFECTLY

CRUDENESS CRUDITY अवज्ञता v UNRIPENESS IMMATUREITY

CAUEL (1) निष्ठुर (ग र) (2) क्रूर (घ, र), (3) दमघ (सा घ) (4) निष्कृण
(दा ङ) (= unmerciful q v), (5) कठिन (ग न) (= hard hearted
q v

CRUELTY (1) निहृत्म्, (2) क्रूरम्, (3) निष्कलम् & UNMERCIFULLY

CAVELTY (1) नेह्ये or निहृता, (2) क्रूर्ये or क्रूरता, (3) यत्नसना

CREET *कूपक. C stand *कूपकाधार

CRUISE (subs) I. A jog q & II Of a ship & VOYAGE

CRUISE (v 1) [समुद्रवेग or पोलेन] परिभ्रमति (सम् c 1.) (1)

CRUISER *परिभ्रमणपोत

CRUMB I A morsel q & II The soft part of bread मज्जभाग
or कोमलभाग (1) Ph to c निरवशेषम्

CRUMBLE (v 1) चूर्णयति (चूर्ण, c 10) & TO BRUISE To be cd into
dust धूनीभवति (4) & TO PETISH

CRUMBLE (v. 1) I. It चूर्णयति II Fig विनश्यति (नश्य, c

CRUMP I Crooked q & कुञ्ज (f का) II Hard q &

CRUMPLE & TO CRUMPLE, WHIMPER

CRUTCH कुर्यात् Williams

CRUSADE *क्रुशदम्; क्रुरीयानां पुष्पाभूषितानामय मन्दमहीयान् प्रत्यभिधीय

CRUSH (v 1) (1) चरति or मर्दयति-ने आ, चरि, नि, स, (चर c 9 or
10.) c c the forces of his enemies परिषी क्लान्चक्रात् R, (2) दलति or
दमयति (दम्, c 1 and 10), c ing sorts दलयद्ग्राहि, R, (3) मद्याति,
म्, (दम्, c 9) shall I not c the hundred Kai ravas मद्यामि
कोरयाम, &c & TO CRUSH OVERWHELM, PUT DOWN

CRUSH CRUSHING (subs) I The act (1) मर्दनम् वि, (2) दलनम्
II Of a crowd क्लान्चक्र, Mr [Ka III 34

CRUSHING (adj) प्रमादित् (f श्री) of c calamities प्रमादित्नीनां विपदां,

CRUTCH (v) I Trans & TO CRUTCH II Intrans उपरि सहति
(चम् c 1.) (1)

CRUTCH (subs) कुर्यात्

CRUSTACEAN CRUSTACEOUS *कुर्यात् (री र)

CRUSTILY & CRUSTILY, CRUSTILY

- CRUSTINESS I Hardness q v II Peevishness q v
- CRUSTY I Hard q v कठिन (भा, न) II Peevish surly q v.
- CRUTCH यदि leaning on a c यथावल्ग्वि, ह्य v STICK
- CRY (sub) I Of lower animal रर or विसर, very loud cries were also uttered by the elephants मुकी विपत्त सुमहान् कुम्भरैरपि Mah v NOISE SOUND II Clamor उन्कीश or आकीश by the cs of the disputants विदमानानां प्रजागमाकीशे D v NOISE III Of distress (1) आर्तनाद, आर्तरर, and sim comp s by the piteous cries of the attendants परिदमानां कदवसनेन M n, (2) कुन्दन or आकुन्दित or आकुन्द (=loud c of grief) (3) रुदिनम् v WEETING IV Of crier perh आकीश v PROCLAMATION
- CRY (v t) I To utter q v II To proclaim q v
- CRY (v i) I To c ont q v II To weep (1) कुन्दति or कन्दयति आ, (कुन्द c 1 and 10) cried aloud मुक्तकण्ठ आकुन्द, R xiv es (2) रोदिति म, (रुद c 1) cried aloud आरुदितो B, (3) कीशति, वि आ (कुश, c 1) (rare) B iii 22 III To utter sounds (1) रोति वि (रु c 2) the v lture is cing not once नेकश प्रकुन्दय विरोति Mr (2) वायति or वायते (वाय, c 1 and 4) this crows cing gratingly रुदतर वायति वायतीत्यम् Mr v NOISE, TO MAKE
- CRY DOWN अथ कुशति उप अथ v TO DETRACT (PRESSURE
- CRY-OUT (1) कीशति आ वि, उन् c आकीश वि १ पाथिव्यम्, Mr, (2) गन्दायति (=to call out) To c for protection शरणं कुन्दति V
- CRY UP v TO EXALT
- CRYING (adj) v NOTORIOUS HEINOUS
- CRYSTAL I Sub ऋटि II Adj (1) ऋटिक c palace ऋटिकरम् ह्य म ११, (2) ऋटिकाम (भा भ) (=like c) v
- CRYSTAL AREN

CRYSTALLINE v CRYSTAL (11)

CRYSTALLIZATION *स्फटिकीकरण

CRYSTALLIZE I Trans *स्फटिकीकरोति II Intrans *स्फटिकी
भवति (भू c 1)

CEN (subs) मार, क v YOUNG (subs)

CEN (v) सूते (यू c 2) v TO BRING FORTH

CURE (subs) I In arith घन c root घनमूलम् La II In
Geo समकोणसमवतुर्भुजघनवेदम्, K d

CURIE, CURICAL expr by comp, c band चन्द्रम, In c equation
*घनसूत्रीकरणम्

CURIT (1) दल *for c s : s length* पञ्चदशदीर्घ (६ भा), (2) किशु, D

COCKOLD expr by circum, he is αc तस्य भावा पुंशब्दी or तस्यकी

COCKOO (1) शीतिल, (2) पिह (3) पशत

CUCUMBER I The plant वसुधी II The fruit वसुपण्

CUD I Lit पयजिदै पुनवर्षाया सुमनीत मुक्तम् Ph to clew the

CUFF (sub-) I A blow, slap *q v* हलप्रहार Ph To be at
fists-c s सुटीसुटि युज्यते II Of a sleeve *कफम्

CUJASS (1) कवच (mn), (2) वर्मन् (n), (3) वारण्य, (4) कइट, क,
(5) तनुवम् (6) चरन्द, (7) दग्ध (rare)

CUJASSIER (1) कवचिन् (f गो), (2) वर्निव (ता, त), (3) मूटकइट (टा,
ट) and sim comp s

CULINARY पाक in comp c utensil पाकपात्रम्, the c art पाककला

CULL अङ्कुरति (ह, c 1) v to PLUCK, GATHER *

CULM शल्म v STALK

CULMINATE I Lat the sun has c'd मध्यमनदरोति भावः, K II.

Fig परा कीटिम् अधिगच्छति (गम् c 1) K

CULMINATING (adj) Ph c point परा कीटि, परा काठा

CULPABILITY (1) सदीयता, (2) सापराधता, (3) निन्दार्हता (= blam-
ableness)

CULPABLE (1) सदीय (वा प), (2) सापराध (वा, प), (3) निन्दार्ह (f
र्ह) (= blamable q v) C homicide आनकता दहत्या (?)

CULPRIT I An accursed person अभियुक्त (जा, क) II A
criminal q v

CULTIVATE I To till (1) चिन् करोति, to have land c'd चिन्
कारयति Y, (2) कर्षति (हृष्, c 1) (= to plough) II To
devote to, foster (1) शीलयति, चतु, (शील्, c 10), sages c good
conduct शीलयन्ति सुनय सुशीलता, Kt, (2) उप विनोति, प्र, (चि,
c 5), c friendship प्रविनु भैरव, Vt III (3) चिरेते, नि, (चिन्, c 1)
v to DEVOTE III To civilize q v

CULTIVATION I Tillage (1) कर्षणम्, (2) कृष्टि (rare) II.

Fostering etc चतुशीलनम् III Culture q v

CULTIVATOR चिन्विक् v HUSBANDMAN

CULTURE I v CULTIVATION, II Refinement q v शिक्षा

CULVERT : *आइतनाली.

CUMBER . V. TO ENCUMBER, EMBARRAS.

CUMBERSOME, CUMEROUS : I. Burdensome q. v. (1) भारिन् (f. बी) ;

(2) दुमंर (रा, र). II. Vexatious : q. v.

CUMBRANCE . V. ENCUMBRANCE.

CUMEROUSNESS भारिता v. CUMEROUS.

CUMIN (1) जीर ; (2) जीरक .

CUMULATIVE (1) उपवधिन् (f. दी) (?) ; (2) निवधिन् (f. नी) (?) .

CUNEIFORM बीलाकारः (रा, र). "C. scholar" *बीलवर्णविद् (mfu.).

CUNNING (adj.). I. Skillful q. v. II. Artful (1) चतुर (रा, र)

(best equiv.) ; (2) विद्वत् (f. द्या) ; (3) कलमावर (रा, र) (=wily).

CONNING (subs.) I. Skill, dexterity q. v. II. Art, deceit (1)

चातुर्यम् ; (2) चातुरी ; (3) वैद्व्याम् . (1) कृष्ण (=stragem).

CONNINGLY (1) चातुर्येण ; (2) कलमेन.

CUR (subs.). I. Lit. (1) पानपात्रम् ; (2) पानभाजनम् ; (3) पत्रक (mn.).

II. Drinking q. v. "fond of the c." पानप्रियः (या, यी) III. Lot, portion q. v. Ph. . "to taste of the sorrow's c." दुःखं रसयति.

IV. A flower-c. : पुष्पकीय . A c. made of leaves . पत्रपुट , II.

CUP (r.) रज्जं सावयति (c. of सु) or मोचयति (मोच, c. 10.).

CUP BEARER . पानपात्रवाहिन् (mn.) (1) ; पत्रवाहक (2).

CUR-BOARD . पत्रकीयः (1).

CURD : (1) कानः ; (2) कन्दर्पः ; (3) मदनः ; (4) मन्दायः.

CURIDITY . I. COVETOUSNESS q. v. लोभः. II. Lust . q. v.

CUTOLA . तीरणशीर्ष or तीरचयद्रम् (3).

CUFFING-GLASS शरीरसुखम् (a kind of c.), Sr.

CUR . कुनकः ; v. DOG.

CURABLE : (1) चिकित्स्य (f. व्या) ; (2) साध्य (f. द्या), easily c. : सुखसाध्य (f. द्या), Sr. ; (3) प्रतीकार्य (f. र्या).

CURRENCY J Circulation q v Ph to gain c (i e to be current) प्रचलित (ता त) भवति II Estimation q v III The current coin प्रचलितमुद्रा (?) we have a paper c here *यत्र कागज मुद्रा प्रचलिता

CURRENT (a l y) (1) प्रचलित (ता त) , (2) प्रचल (ला, ल) Ph c year वर्तमानवत्सर c report जनपराद

CURRENT (subs) L Lat (1) सीतम् (n) (of water), against the c प्रतिसीतम् , (2) प्रवाह, c of electricity *विद्युत्प्रवाह , (3) रय or वेग (= speed) (when the sense is clear) the c of river is its cause नदीप्रवाह कारणम्, Sa II Fig c of time कालमति (?) , the c of opinion is in your favor *तत्सामान्य साधारणानी मतम्

CURRENTLY v GENERALLY, COMMONLY

CURRICULE रथ (?) v CHARIOT

CURRIER *चर्मशीपक

CURRIER I Churlish quarrelsome q v II Brutal q v

CURRY (subs) व्यञ्जनम् (applied to all cs), N XVI

CURRY (v t) I To dress leather शोषयति (c of द्रव्य) (1) II To beat, drub q v Ph to c a horse चमदीह मार्दि (मन c 2) , to c fatio r with the people सीकानाराधयति, U 1

CURRY COMB *चमदीहमार्जनी

CURSE (v) म्रपति त अभि , (मय c 1) c d h m ' beco is as or tal तममपन् यदि भव्यलमिति D III , Krishna gave no reply when the Cleda king was c : g प्रतिवाचमदत्तकेशव मयमानाय न वेदिभूमजे Si XVI 25 Ph I will c and reduce your father to ashes माय दत्तापितर ते भयसान् करिष्यामि, P 1 5 [c of the nation कुलाङ्गार

CURSE (subs) I Lat माय , अभिमाय II Bane pest q v

CURSED (adj) expr by दत्त or दत्तक affixed or दत्त prefixe l, c son of Madri माद्रीमूतदत्तक, Ve v ACCURSED

CURSORILY विपश्च व HASTILY, SLIGHTLY SUMMARILY

CURSORY चिप (वा प) V SUPERFICIAL SLIGHT HASTY

CURST (ly) कर्कश (वा य) V FEEVISH, MALIGNANT

CLUR (adj) सविप (वा य) V BRIEF CONCISE

CURTNESS सविप (वा य) V CONCISENESS

CURTAIN (v) V TO DIMINISH, SHORTEN

CURTAIN (1) तिरस्कृति, (2) यवनिका, (3) भयच्छी (mosquito c) Ph
the c falls यवनिका घटति (?), *the c rises* यवनिका उत्थयति (?) *behind*
the c (a) in theatrical language नेपथ्ये (loc) (b) in gen sense परीक्षी

CURTAINED चयुगुणित (वा य) V TO FAIL

CERTAIN-LECTURE *संयानुयायनम्

CERTIFY सविपश्च V BRIEFLY, CONCISELY

CURULE Ph c *chai* विद्वांसम् (?)

CURVATURE वक्रितम् (म्) (?)

CURVE (v) वक्रोत्थिति V TO BEND

CURVE (subs) I A bending वृत् II A c line *वक्र रेखा

CURVED (1) वक्र (वा कृ), (2) विवर्तित (वा, व) V CROOKED

CURVET (v) V TO LEAP, BOUND FRISK

CURVET (subs) I Of horses वक्रितम् II A prank frolic
 वृत्

CLAYLINPAR *वक्र रेखामय (यी य)

CUSHION (1) उपधानम् (2) उपरक्ष

CUSHIONY व सौट FLIABLE

CUR जडा V also CURRY

CUSTARD *दुग्धाद्यनिष्ठम्

CUSTARD APPLE I The tree चावय II The fruit चावयम्
 or फलम्

CUSTODIAN रक्षक V KEEPER SUPERINTENDENT

CURRENCY : I. Circulation : q v. Ph : *to gain c.* (i. e. to be current) प्रचलितः (ता, त) भवति. II. Estimation : q. v. III. The current coin : प्रचलितमुद्रा (?), *we have a paper c. here* *पत्र कागज-मुद्रा प्रचलिता.

CURRENT (adj.) : (1) प्रचलितः (ता, तं) ; (2) प्रचल (ला, ल). Ph. : *c. year* वर्तमानवर्ष ; *c. report* जनप्रवाद .

CURRENT (sub.) . I. Lit. : (1) स्रोतस् (नं.) (of water), *against the c.* प्रतिस्त्रोतस् ; (2) प्रवाह, *c. of electricity* *विद्युत्प्रवाह ; ; (3) रघ or वेग ; (= speed) (when the sense is clear), *the c. of river is its cause* नदीवेगस्तत् कारणम्. Sa. II. Fig. : *c. of time* कालगतिः (?) ; *the c. of opinion is in your favor* : *तवावुक्तं साधारणानां मतम्.

CURRENTLY : v. GENERALLY, COMMONLY.

CURRICULE . रघः (?) v. CHARIOT.

CARRIER : *चर्याधीशक.

CURRIOSH : I. Churlish, quarrelsome q v. II. Brutal : q. v.

CURRY (subs.) व्यञ्जनम् (applied to all c.s), N. xvi.

CURRY (v. t.) : I To dress leather : शोधयति (c. of घृष्) (l.) II. To beat, drub : q v. Ph. : *to c. a horse* : चरद्विष्ट माष्टि (घृष्, c. 2.) ; *to c. favour with the people* लोकानाराधयति, U. 1.

CURRY-COMB : *चरद्विष्टमाशैनी.

CURSE (v.) मयति, -ते, अभि-, (घृष्, c. 1), *c.d him "become a mortal"* तमघृष्त् एहि मर्त्यत्वमिति, D. III. , *Krishna gave no reply when the Chedi king was cing* प्रतिवाचमदत्त केयवः शयमानाव न वेदिभूमुजे, Si. xvi. 25. Ph. *I will c and reduce your father to ashes* माय दत्ता पितरं ते भयमान् करिष्यामि, P. 1. 5.

[*c. of the nation* कुलाकार .

CURSE (sub.) : I. Lit. : मायः ; अभिमाय . II. Bane, pest : q. v. :

CURSED (adj.) . expr. by हत or हतक affixed or दत्त prefixed, *c. son of Mádri* माद्रीमूतहतक, Ve. v. ACCURSED.

CURSORY चिदम् । HASTILY, SLIGHTLY, SUMMARILY.

CURTAIN (n) व. SUPERFICIAL, SLIGHT, HASTY.

CURT (adj) कर्कश (मा, क) । V. FEEVISH, MALIGNANT

CURT (adj) सखित (मा, क) । V. BRIEF, CONCISE

CURTAINS सनेप (पा, क) । V. CONCISENESS

CURTAIN (v) । V. TO DIMINISH, SHORTEN

CURTAIN : (1) निरुक्तरिणी, (2) ध्वनिता, (3) मशहरी (mosquito-c.). Ph
the c falls ध्वनिता पतति (१), *the c rises* ध्वनिता उत्पतति (१), *behind*
the c. (n) in rhetorical language नेपथ्ये (loc.), (b) in gen. sense परीति

CURTAINED ध्वनिता (मा, क) । V. TO VEIL.

CURTAIN-LECTURE : *मयादुमासम्

CURTIV. सखितेव । V. BRIEFLY, CONCISELY.

CURULE Ph : c cham विहासम् (?)

CURVATURE वक्रितम् (म) (१).

CURVE (v) वक्रोद्धतिः । V. TO BEND

CURVE (subs) I. A bending कृ । II. A c line. *कृरेत्ता.

CURVED (1) वक्र (मा, कृ), (2) जिह्वित (मा, कृ) : V. CROOKED.

CURVET (i) । V. TO LEAP, LOUD, PRINK.

CURVET (subs.) I. Of horses : वक्रितम् II. A prank, frolic :
 कृ । V.

CLAVILINFA : *वक्ररेखास्य (मा, कृ)

CUSHION (1) उपधानम्, (2) उपर्य

CUSHIONY V. SOFT, PLIABLE.

CUSP चूडा. V. also POINT.

CUSTARD *दुग्धाण्डमिष्टम्.

CUSTARD-APPLE I. The tree : आलुष II. The fruit आलुषम्.
 or-फलम्

CUSTODIAN रक्षक V. HELPER, SUPERINTENDENT.

CUTTER I. Charge, guarding : q v. : रक्ष. II. Confinement : q v. : निरोध .

CUSTOM . I. Usage : चापार, *immemorial c.* शायन चापार, M. ; *deciding from c.* चापारविशुन , M. II. Business : q. v. Ph : *he has a great deal of c.* वसानेका दाइका. III. A c. duty : कृष्क (mn.).

CUSTOM-HOUSE दखत-दा. *C-officer* दम्का-हित ; दम्कीपत्रीवी, Mah.

CUTTERY (1) चापार in comp., c. *taking of stole* चापारधूनपदचन, K. Ph. : *it is c.* : एव चापार ; (2) दिव. (दा, न) (what should be observed daily), B.

CUTTER दाइक , a *known c.* : परिचितदाइक , P. r 1. : 1. **BTTER**.

CUT (sub.) . I. A wound : (1) द्विध, Sr. ; (2) चन (=hurt, wound : q. v.) II. A blow : (1) दहार ; (2) पादात. III portion cut off : द्विध. IV. A slight : Ph. *this was an unkind cut* *एव परिहाली निर्दय चाडीन् V. A groove : q v छातन् VI. An engraving : q. v. VII. Shape बाकर. VIII. Of cards *विभाग. Ph. *whose c. is it.* *कस विभागाहः IX. A horse : चव. Ph. *a short c सरलमार्गः.

CUT (v. t.) : I Lit. : (1) द्विनति (द्विध. c. ६) (best equiv), to c. the *Sa m tree* मनीषनी द्विधन्, Sa. , to c. *nails* नखाणि द्विनति, M. 17. 69. ; *cutting the heart* कर्महिद (mn.), K. 11. 42. , (2) लुनाति (लू. c. 9.) *with hair c.* लूनहेदः, K. b. ; *cutting of corn* लीहिदवनन् S. c. , (3) हनति (हन्, c. 6) नि-, to cut one's own throat : खल कच्छं निहन्ति, Mah. ; (4) हदति (वह, c. 1.) (rare), c. *one another* परस्परं वदन्, B. , (5) घति (घी, c. 4.) (rare). Ph. : *the dart was c. into three pieces* विघा ह्या घति; Vc. 17 II. To carve : q v. III. To intersect : q. v. IV. To castrate - q v. Ph : (1) to c. *cards* : *तास हनति ; (2) to c. *a figure* घतिनी घाटीति , (3) to c. *a person* परिहरति ; (4) to c. *capers* उपहास करोति ; (5) to c. *the teeth*. v. to cut forth ; (6) *to glass* : *मच्छन्दाव .

CUT (v. i.): I. Lit.: v. ABOVE. II. To interfere (as a horse): q. v.

CUT-DOWN: I. 'To fell' दिखा or सुखा or कर्तिला पातयति (c. of दन्); अवल्लन्ति; अवयति, Ki. II. To abash: q. v.: रूययति (c. of द्रो). III. To reduce, diminish: q. v.

CUT IN or INTO: i. e. to interrupt: q. v.: विच्छिनति.

CUT OFF: I. Lit.: (1) क्षिनति, (their) heads were c. off: मूर्ध्नी विच्छिदन्ति, Vi. vi. ; (2) क्षनति, नि-, c. off his arms: सुतो वज्रतनुवत्, B. vi. 43. ; (3) क्ष्नाति, c.ing off the head of this boy: एतत्त मिमो: मिमो क्ष्नात्, Vi. iii. II. To destroy: q. v.: to be c. off by disease: शीघ्रं अगं गच्छति, एति. III. To interrupt: नि-रुच्छति (वद्, c. 5.), c. off supplies: वीर्यं निरुच्छति, Si. ii. 44.

CUT OUT: I. Lit.: उत्क्षलति. II. To contrive, adapt: q. v. III. To supersede: q. v.: उपच्छिनति. IV. To carry off: q. v.

CUT SHORT: I. To abridge: संक्षिपति (चिद्, c. 5.), Ph.: to c. the matter short: किं बहुना. II. To interrupt: Ph.: c.ing him short: अथ वचनम् आचिष्य (चिद्, c. 6.), K.

CUT TO or IN PIECES: (1) चापक्ष्णं करोति; (2) क्षणम् or क्षयम्: or सक्षयम्, etc. क्षिनति, क्षनति, etc.; (3) गच्छयति, नि-, (nomi.), Vi.

CUT UNDER: v. TO UNDERMINE.

CUT UP: I. To cut to pieces. q. v.: निक्षलति, which c. s up enemies' army: परस्त्रैरानिकर्तव्यम्, Mah. II. Fig.: to wound, assail: (1) दुर्भिक्षीभिः सर्वं दुर्भिक्षुदति (बुद्, c. 5.), Ki. xvii. 43. ; (2) क्षुण्णयति (खल्, c. 10.), B.

CUTANEOUS: expr. by comp., c. disease तदोष; c. eruption दद्.

CUTICLE: चर्मसिनी, Wilson: v. SKIN.

CUTLASS: कर्तिका: v. SWORD.

CUTLER, "कुविकाकारः.

CUTLERY I The business of a cutler *कुटिकाकारव्यवसाय II

Cutting instruments *कुटिकादीनि (a pl)

CUTLET *मृच्छालिका, *veal c* *भटा वनमासजालिका

CUTPURSE दन्तिभेद -क M ix २११ v *THIEF*

CUTTER I One who cuts (1) लेदक , (2) लेतु (m.), (3) बिद in comp., wood-c दन्तिभेद, (4) खनकतु (m), rice-c धानखनकर्ता, K b II A cutting instrument कर्तिका III A front tooth v incisor IV A small ship perh मदगु

CUT THROAT I Subj कटुच्छेदक v MURDERER II Adj v MURDERER

CUTTING (adj) I Lat (1) हिलर (री १), (2) ब्रजन (मा, न). II Of wind or coll perh छेदकालिन् (f ची) III Biting, severe q v कर्तबिद (mfn)

CUTTING (sub) I The act (1) छेद, -न (best equiv) , (2) कर्तन or हलन, नि , (3) खननम्, (4) ब्रजनम् (5) बिदा II A part cut off छेद v PART III A trench q v खातम्

CUTTLE FISH a mollusk *दरमुजा

CUT WATER छेतादम्, *तरकभेदिन् (n.)

CYCLE चक्रम् c of time कावचक्रम् Sr v CIRCLE

CYCLOPE चक्रपादा (?) v HURRICANE

CYCLOPEDIA *विद्याकीर्ण c of medicine *वेद्यविद्याकीर्ण

CIGARET हस्तधारक , शालहस्त

CYLINDER *स्तूप , दन्तिचक्रलेखम् K d

CYLINDRICAL *स्तूपकाट (रा १)

CYMBAL (1) तालम् (२) मञ्जरम्, (3) घण्टम्, (4) बिहि

CYNIC (suls) मनुष्यवेदिन् (m.) (?)

CYNICAL (adj) v SERELY AUSTERE, CARTHORS

CYNICIAN मनुष्यवेदिता (?), विद्वत्परायणता (a good sense)

CYNOSURE : I. Lit. : पुर. II. Fig. : चन्द्रः, the c. of the solar

FACE : दिनचरित्रमचन्द्रः, U. vi.

CYPHER : V. CIPHER.

CYPRESS : निम्बपत्री महाद्वयविशेषः.

CZAR : चरित्रज्ञ ; दशवीराणां चरित्रज्ञः.

D.

DAD (v.) : लघु नाट्यवि (तद्, c. 10.) or चादति (तद्, c. 10.).

DAB (subs.) : I. A blow ; लघुपङ्क्तः ; लघुपातः. II. A lump : q.

v. विद्व. III. An expert : q. v. IV. A fish : चन्द्रकः (q).

DAEDEL (v. t.) : लिखति v. TO SPRINKLE, SPATTER.

DAEMLE (v. i.) : I. Lit. : कोटति (कोटि, c. 1.). II. Of learning :

वाचांशांशमपि लिखति (गम, c. 1.) (with gen.).

DABBLER : चन्द्रकचरित्रज्ञः ; चन्द्रकचरः.

DACE : रीतिज्ञातृविशेषः.

DACTYL : व ; चरित्रविज्ञः.

DACYTOLOGY : चन्द्रविज्ञानम्.

DAD, DADDY : तान्.

DAEDAL-IAN (adj.) : विविध. (दा, तान्) : v. INGENIOUS.

DAFFODIL : रीतिज्ञातृविशेषः ; चन्द्रविज्ञः.

DAGGER : (1) लघुपङ्क्ति ; (2) चरित्रज्ञ, (3) चरित्रज्ञः. [(बी, च).]

DAILY (adj.) : (1) चरित्रज्ञः (बी, च) (2) रीतिज्ञः (बी, च) ; (3) रीतिज्ञः

DAILY (adv.) : (1) चन्द्रविज्ञम् ; (2) रीतिज्ञम् ; (3) रीतिज्ञम् ; (4) रीति.

दासम्, (5) दिने निने, (6) अह्नश्चनि, (7) अह्नश्च, (8) अह्नश्चिन्, (9) अह्नश्चम् *D and nightly* = day and night v DAY

DAINTILY v NICELY, SCRUPULOUSLY, DELICIOUSLY

DAINTINESS I Nicely q v लाडिलम् II FASTIDIOUSNESS :
q v

DAINTY (adj) I Delicious q v स्वादु (mfn) II Nice q
v ललित (ता, त) III Fastidious q v

DAINTY (subs) विभिन्नभोजन, and sim comp s

DAIRY, DAIRY HOUSE (1) दूध, Kā IV 16, (2) दुग्धशाला (?)

DAIRY MAID (1) गौरी, (2) दूधारी, (3) आणीरी

DAISY पद्मपुष्पमेद

DALE उदयका v VALE, VALLEY

DALLIANCE I Sportiveness q v विहास II Delay q v

DALLY I To linger बाध विधति (धिप्, c 6), Vt or लटति (दा,
c 3) II To sport विहसति (लट, c 1)

DAM (subs) I A mound (1) सेतु, to set up and सेतु प्रार्थयति,
Y, (2) धाम II A mother q v + मातृ (f)

DAM, DAM UP (v) सेतुना बध्नाति (बध्, c 9) or निबध्नाति (बध्, c 7)

DAMAGE (subs) I Injury, loss q v क्षति II. In law (1)
उदय, the thing shall be awarded with d s उदयं पक्ष दाय, V s,
(2) अय (=wear and tear, deterioration), N s

DAMAGE (v t) *to do s things* यी दधेयु चत कुर्णन्, Kat. v TO IN-
JURY, IMPAIR.

DAMASK (v) v TO EMBELISH, VARIEGATE

DAMASK (subs) विनदुहन्तम् (i)

DAME पुत्रायी v LADY, MISTRESS

DAME (v t) I To condemn q v II To consign to perdition
Ph you will be d ed [नर] नरको भवेत्, 1 r

DAMNATION : (1) विनिपात, Sa , (2) नरकवास, and sim. comp.s.

DAMNED . i. e. accursed, abominable : q v.

DAMP (subs.): I. Moisture . q. v. जेद . II. Fog - कुङ्कटिका.

III. Dejection : q. v. : विषाद , B.

DAMP (adj.) I. Moist . q. v. : लिप्त (वा, य). II. Dejected q. v.
मालि (वा, न), परि-, Ku.

DAMP (v. t.): I. To moisten q v. II. To depress, discourage .
q v.

DAMPISH : (1) मालिन (वा, य) ; (2) रूषदादः (दं, दं).

DAMPNESS . लिप्टता : v. MOISTURE, FOGGINESS.

DAMEL कन्या . v. GIRL, MAIDEN.

DAMON कलमहेदः .

DANCE (v.) : हसति (हस, c. 4), as if *dancing with the waves* . हसमान-
विशीर्षिणि , Mah. Ph : *my aim is dancing* . चुरति or सन्दति नि बाहूः,
Sa. , to d on the rope i. e. to be hanged ; q. v.

DANCE (v t.) नर्तयति (c of नृ). Ph. to d, attendance on : (1)
अपनिवृत्ते (आ, c. 1.) , (2) आराधयति (c of राध)

DANCE (subs.) : (1) दृव (best equiv), round d : सण्डलदृवम् ; (2) लास्य
(spe. of females) ; (3) सार्वभ (n. of Siva) ; (4) राघव (of Krishna
and his gops),

DANGER : नर्तकः

DANCING (subs) v. DANCE. D-girl नर्तकी. D-master (1)
नाट्याचार्यः (of d. and singing) , (2) नर्तकविद (m.), Mal. D-school ;
हृदयशास्त्र.

DANDELION : दिव्यतुण्ड (?) ; श्रीवधिवेद .

DANDIFRAT : I. A dwarf, a child : मानवकः. II. A coin *दण्डकः.

DANDLE : v. TO FONDLE, CARESS.

DANDRIFT, DANDRUFF दादप or दादपकप, Bha

DANDY दाक्षिक (१) V FOR

DANGER (subs) (1) भय (=fear q v), the d from the demon is passed गत सुरास्त्रिभयं मयम् V, (2) संशय (=doubt q v), we are all put in d our of lives सर्वे वय जीवितसंशयमादीपिता, Vc VII (3) विपद ति (=calamity q v), you do not see my d न हि पश्यसि मे विपत्ति, Mr IV, (4) कष्टकम् मयम्, etc (=any thing causing mischief or annoyance), clearing d's of roads स्वल्पदशत्यशोधनम्, D VIII

DANGEROUS I Beset with danger (1) प्रययायमूढिष्ठ (डा, ड), (2) संकट (टा ड), (3) संभाव (वा ध), in a place not d and pleasant चसम्भावमिवे द्वे K; II Causing danger भयावह (डा ह) १. DREADFUL, DANGER Ph d illness सौदातिकरीण

DANGEROUSLY expr by circum d ill स्वादातिकरीणाकाल (ला ल)

DANGLE (v) झूलति ति (नङ, c 1) V TO HANG D about or after अनुसरति (ट, c 1)

DANGLER कालवेपिन् (m) or कासचणक (?)

DANGLING (adj) (1) खील (ला ल) ति, आ, , (2) चयन् (f ली)

DAPPER V LIVELY, SMART

DAFFLE I Adj विचित्रविन्दुयुक्त (ला ल) A r V SPOTTED, VARIEGATED II Subs बिन्दु v spot III Verb विचयति (चन, c 10) V TO VARIEGATE

DARE (v t) I To venture q v II To challenge q v

DARE (v t) Ph who d's assault me को सो धैषियु गत, A r, did not d to enter प्रवेष्टु न दिवेहिरे, Ku

DARING (subs) साहस (=boldness and also bold act)

DARING (adj) (1) साहसिन् (f भी), (2) निर्भिम्ह (दा, ड) V INTREPID.

DARINGLY साहसेन V BOLDLY, FEARLESSLY

DARINGNESS साहसिकता V BOLDNESS, COURAGE

DARF (darf) I Darkness q v II Secrecy q v Ph in d .
 दृग्म् v SECRETLY III Ignorance q v in the d . अवमिति
 (मा, ज)

DARF (darf) I It (1) by comp, and place अवकारभूमि इत् ,
 in a very d light चीरावकारे रात्रौ, Vet , (2) तिमिराहत (ता त),
 तमसाभिभूत (ता त) तिमिरविह (दा द), (3) तामस (सी, स), (4)
 निराशीक (का क), and sim comp (=destitute of light) II
 Black q v काल (ली ल) III Obscure q v तमसाहत (ता,
 स), and sim comp IV Vile, wiled q v v. Gloomv
 q v VI Blind q v

DARKEN (v t) I It (1) अवकारीकरीति, V 1 (2) अवकारात्
 लयति, Is, *delib, the notions of* आवाचकारि (ता त), V 1 VII
 II Fig, to obscure sully q v

DARKEN (v 1) 1 e to become dark v DART AND TO BECOME

DARLEY v DIVER, OBSCURELY, BLINDLY

DARKNESS I Physiol or moral (1) अवकार (मा), *l'clair*
en l'eglise अवकारादुद्वेग भूमिति Is IN IS (2) तमस (n) d
d'ajelling तमीपद् (ता द) D (3) तिमिरम् *evlojed in d*
 तिमिरावशुद्धि (ता त) Is (1) तमस (sim comp) *thick d*
 घनसमस Ss *blinding d* अवतामस V 1 (5) तमिस्र (=caters v
 d), (6) आन्ध्र Ph *to enter the land of d* दीवन्त सम परिगति
 Is IN 30 II Secrecy q v

DARKSOME तामस (सी स) v DARK OPSCURE

DARLING (1) भित (या, य), (2) प्रियतम (ता त) v DEAR

DARV (darv) सुविमलितम् (?)

DARV (v) दृष्ट्या स दधाति or पने (पा c 3) ( )

DARVEI दण्डिमैव

DART (darb) (1) अव (=any missile), (2) प्राप (any d'appee

ally a la ce) *Species of d* जन्मम जति परिष मुजल परिष ,
कर्म , etc

DART (v t) मुचति (मुच c 6) *Let an iron spear at the demo :*
मति मुनीष दितिय पति *Mat Jer con, v ons led glances at me*
मानस्योक्त तस्या सचीननेन कटावा मुखा *Ma i v to HEAL , TO*
EMIT

DART (v t) *Pl an arrow dcl from the P sala (bo of २१०)*
विपदात अवाप्ति पिनाकात् *k vii 20 v TO START RUN*

DART (enbs) I Coll son (1) मरु , (2) समाधान II A check
q v III An a l xture *Pl t se w d d of t after जन्म*
विषमयम् (?) *it th o d of t le ईषद्वालाम (भा सं)* IV An
o set a blow *द्व १ V Capacity for bold movements प्राक्त्रम्*
VI A l no रेषा

DART (v t) I To throw with violence q v समर्थ विपति II
To shatter q v बुध्वाचरिति *To be dcl चर्चिभावति* III To
nl sh q v IV To overspread partly सर्मपति (c of द्रुम) (?)
v TO VIX Comp s (a) *d of s c to excrete rapidly शीघ्र*
करोति (b) *! o t s c to obliterate q v अश माटि or मात्रयति*
(मज c 2 and 10)

DART (v t) धावति (धाव c 1) v TO RUN

DASTARD (1) कापुश्य (2) भीरु v COWARD [BASE

DASTARD DASTARDLY (adj) *Pl d conduct कापुश्यल v TIMID,*

DASTARDY कापुश्यलम् v COWARDLIES

DATA स्त्रीकृतानि (n pl) (?)

DATE (s bs) I A fruit जनर, री II Epoch (1) काल *the d*
of Hartha Devs s occen हर्षदीराज्यारम्भकात् *Mab 12 (o)*
समय III Of letters etc *Ph it bears o d *दिखनदिमस न*
कर्म

DATE (v t) *निवृत्तदिनम् यासोपयति (c of दृष्ट) or विप्रयति (विप्र, c 10)

DATE (v i) I To begin q v II To have n d d d London
the 1st June *कल्पमे क्षुण्णस्य पञ्चमदिने लिखितं (या, न)

DATE TREE * खजूर

DATIVE CASE (1) सन्निधानम् (2) सम्बन्धानकारकम्

DATOPA धूलू(बु)र , धुनुरा

DAUB (v) निष्पत्ति (लिप् c 8) v TO BESMEAR

DAUB (subs) - लेप v BEYFAN

DAUBER * I Lit छिपक, दि, व, II A smilerer q v

DAUGHTER - (1) पुत्री (f), (2) सत्या, (3) दृष्टा (4) पुत्री, (5)
गन्धिनी, (6) in the case of proper names, also by patronymic,
d of Janela गान्धी

DAUGHTER IN LAW (1) सुया, (2) पुत्रवधू, (3) वधू

DAUNT मातृति (c of वस) v TO TERRIFY

DAUNTLESS निर्भीक (या, द) v FEARLESS

DAUNTLESSNESS निर्भीकता v LEAPLESSNESS DARING.

DAUPHIN फ्रांसीसीराज्ये ग्रेट्प्रिन्स, युवाग

DAUPHINE, DAUPHINNESS 1 c wife of the dauphin फ्रांसीसप्रिन्सराज्ये

DAW काक ग्रातीयपचिमेद .

DAWDL E काल निपति (लिप् c 8) v TO TRIFLE, LOITER

DAWDLER v LOITERER, IDLER.

DAWN (subs) (1) अहोरात्र्य, (2) उषस (n) (3) प्रबु(बु)ध, (1)
प्रभातम्, (2) विभातम्, (6) दिनशुभम्, (7) दिनादि, (8) निशातम्, (9)
निशातम् v NOONING

DAWN (v n) Ph before the day d d अथवाप्रातः रजस्यम् Mu r ,
when it was d d प्रबुध्निपत्यदवाचिधि, D II Eng as of genus
(1) अहोरात्र्य (निष्, c 8), (2) अहोरात्र्य (निष्, c 1)

DAY (1) दिनम्, (2) दिवस (m), (3) रात्र्यम्, (4) अहन् (n) A d.

of the week वार A luncheon दिवस D by d दिने दिने \ DAILY
(adv) D and night (adv) (1) अहर्निशम्, (2) दिवानिशम्, (3)
दिवारात्रम्, (4) राविन्दिरम् A whole d i e and night अहोरात्र
The d before पूर्वम् The next d परेष्टु Another d अन्येष्टु Both
d's उभयेष्टु By d दिवस Late in the d बेकाने Even to this d.
अद्यापि Etc-j other d द्वितीये द्वितीया दिवसे A d's live दैनिकी
In his d तत्काले \ TIME The last d of a Hindu month
महालि Gained the d विजय लेभे (लभ c 1) \ VICTORY

DAY TOOK दैनिकपुस्तकम्

DAY BREAK (1) दिनमुक्तम् K, (2) निश्रास (3) वसुध : \ DAWN

DAY DREAM दिवास्वप्न (?) \ DREAM

DAY LABOUR DAY WORK दिनकर्मम् (n), and sun comp s

DAY-LABOURER दिनकर्मकर, and sun comp s

DAY LIGHT दिवालीक, and sun comp s, for it was like d day and
night तथापि दिवसाकार प्रकाश अहर्निशम् Met Ph in the d तपति
तपने before d अगुहिते भासते

DAY SIGHT रात्राभला, affected with d रात्राभ (भा भ)

DAY STAR I The morning star क \ II The sun दिनमणि, Go

DAY TIME दिवाभाग, in the d दिवा \ DAY

DAZZLE (v t) I Lit to l the eye अनुवर्त्तते जाति प्रतिदृशि (हन्, c
2), K, d d by d तेन प्रविहते चक्षुः, B p II Fig मोहयति
(c of मुह) \ TO CHARM, BLIND

DAZZLING (adj) I Lit (1) खीचनानि प्रतिपन्नम् (f ती), K, or
प्रतिपन्नम् (f ती), M n etc, (2) (better) दुष्प्रेक्षा (प्रा, च), दुर्दृष्टि (ग,
ग) etc BRILLIANT II Fig \ WONDERFUL

DEACON *याजक Deas *याजिका

DEACONHOOD, DEACONRY, DEACONSHIP *याजकत्वम् याजकपदम्

DEAD (sub) in the d of night निशायाया गर्वयाम्, C

DEAD (adj) I Iat (1) मृत (वा त) (the best equiv), naturally
 d स्वयं मृत H, half d अतश्च (इ ला) D iv d bold मृतकम्,
 D vi (2) पराप्त (मा) fell d पराश्रयतम् Ku xvii 33, (3)
 मत्ताम् (मा) and am comp s (=whose life is past), just d
 तात्त्विकविवर्तनीयता (ता त), K (4) उपरत (वा त) (a milder term =
 deceased, Dv (rarely) (a) मृत (वा, त), (6) मरित (वा, त),
 (7) मृतिता (वा, त) (8) परित (ता, त) II Of civil death perh
 मृतकम् (मा ला), निरग्नक (ला क) (=entitled to no share of
 ancestral property) १ III Fig d language अप्रचलितभाषा
 (?), d sleep दीर्घनिद्रा d darkness दीर्घकार, d drunk
 मदमूर्छ (डा ड) d letter (a o obsolete) लुप्त (मा, न) d letter (a o
 unclaimed letter) *अग्रहीतम्, d loc v STORAGE IV
 Without motion as a d weight निश्चल (ला ला) V Unproduc-
 tive निष्फल (ला त) VI Dull monotonous q v VII
 Fixed q v VIII Vapid q v

DEAD, BE मरित v to die

DEADEN (v t) I To blunt impair q v कृष्णीकरीति II To
 retard q v III To make rapid तिरस्कीकरीति

DEADEN (v t) कृष्णीकरीति १ to DEBILITATE DECAT [१ DEADLY

DEADLIVENESS (1) पाण्डुरत्वम् (2) पाण्डुराशक्तत्वम् (3) better by adj

DEADLY (adj) I Destructive (1) पाण्डुर (री र) d poison
 पाण्डुर म्रिमम् N: (2) प्राणान्तिक (की क), (3) प्राणनाशक (मिता मड),
 (4) जीवित्नाशक (डा ड), and am comp s II Fig implacable q
 v d end १) अमरवातिक वर Mr :

DEADLY (adv) I Mortally q v II Like death expr
 by comp d pale मरणाव (वा च) III Exceedingly q v

DEADNESS I Languor q v लब्धता II Languor q v
 लाति III Inertly q v जेदिल्यम् IV Inaduc १ v

DEAD WIND प्रतीपवायु , प्रतीपवायु R , and sum comp s

DEAF I Lit (1) बधिर (रा, र), (2) एड (डा न) (rare), *d mule*
एडमूक (का क), (3) कन्न (जा झ) (rare), (4) विकलशीर्ष (गा, ग),
and sum comp s II Fig unwilling to hear कर्णे न ददाति
or न बर्णे करोति, K

DEAFEN (1) बधिरयति (nom), (2) बधिरीकरोति Si XIII 3

DEAFENING (adj) (1) क्षर्षविदारिन् (f जी), (2) शीर्षमिद (mf), Ki VIII.
21 , and sum comp s

DEAFNESS (1) बधिरता, (2) बाधिर्ये, Viv

DEAL (subs) I A quantity expr by बड़ (mf) *a great d of*
time बहुसमय v MUCH *a good d* अल्प v PROCEEDINGLY
II In cards *बट्टन III D wood देदारु (n) (?)

DEAL (v t) I To d out बट्टयति (बट्ट, c 10) v TO DISTRIB-
UTE II Of cards *बट्टयति III Of blows, etc द्दति
(दा c 3)

DEAL (v i) I To traffe q v व्यविक्रय करीति II To act,
behave q v D with (a) to treat, handle q v , (li) to con-
tent q v

DEALER I A trader merchant - q v विक्रेत (m), *horse d* चर
विक्रेता II Of cards *बट्टक

DEALING I Traffic, trade q v व्यविक्रय II Intercourse
connexion q v सम्पर्ग III Treatment q v

DEAN I Under a bishop *आचार्य, *d and chapter* *धर्मसमाज
II The president of a faculty सभापति

DEANERY s c a dean's house *आचार्यावास, and sum
comp s

DEAR (adj) I High priced (1) दुर्मुल्य (f क्वा), (2) बहुमुल्य (ल्वा)
very cell d copy n of a d price अल्पमुल्य बहुमुल्य विक्रीयते, Viv

(3) गुरुमूल्य (व्या, व्य) *Valuable* II Highly valued (1) प्रिय (या य) (=beloved *q v*) *dear than myself* सप्त प्रियतर, *h*, (2) अभिमत (ता त) *with his friend saying* साधनेनाभिमततेन सख्यता, *h* (3) हृदयद्रव (सा स) (=reaching the heart), *a friend* हृदयद्रव सख्यता, *h* IV 24 *Ph* *as one's life* प्राणसप्त (सा स), *h*, *to an old man, a young wife is dearer than his life* तदस्य तरुणी भार्या प्राणेश्वरीऽपि गरीयसी, *h* I .

DEAR, DEARLY (adv) I At a high rate (1) बहुमूल्येन (2) महावश II Greatly *q v* अत्यन्त 'd loved अतिप्रिय (या, य) III. Affectionately *q v*

DEARNESS I High price (1) दुर्लभता (2) महार्घता, (3) दुर्लभता (=scarcity) II Tenderness प्रियत्वं ता

DEATH (1) मृत्यु, *unnatural d* अप्रकृत्यु, *P*, *pre-arranged* अकाशमृत्यु, *U*, *violent d* अप्रकाशमृत्यु, *in the grasp of d* मृत्युहस्तवर्तिन् (*f* वी), *D*, *who have met d for you* मृत्युमीढरः *Mal* (2) मरण, *did not meet d* मरण नाभ्यपद्यत *Mah*, *the sum of both and d* जनन मरणदीप्ता *J*, (3) प्राणविधीन and *sum comp s* (=extinction of life), (4) प्राणपरित्याग, and *sum comp s* (=quitting life only of voluntary *d*) (5) वध (=killing *q v*) *to kill d* वध मृत्युते, *h* *Ph* *pelted to d* लोहदान रत *Mu* II, *longing for d* मृत्युकाम (सा स), *V p* *sentence of d* प्राणदण्ड *will pass sentence of d on this man with forfeiture of all property* अस्मै सर्वसमापहरणं दण्डमाप्रापयिष्यति *Mu* I *angel of d* यमदूत, *V p*, *after d* मेल्य (rare) *D*

DEATH, PUT TO (1) दत्ति (हन् *c* 2) *put to d at once* हन्तव्यमिति-लम्बित *V p* (2) व्यापादयति (*c* of *पद*) *no lot as not been put to d, but thrown into prison* न सप्त व्यापादितः किन्तु बन्धनागारे निजित *Mu*, II, (*h*) *by d* *He king order d him to be put to d.*

मन्त्रा [तन्त्र] न च यादृष्ट P *one who shall not be put to d* चर
(धा ध्य) V TO KILL

DEATH BED मृत्युयन्त्र O *one's d* मृत्युकान्ति or मरणसन्धि V to

DEATHLESS अमर (रा र) V IMMORTAL

DEATH LIKE १ CADAVEROUS

DEATH'S HEAD १ moth *कापात्रिक कपात्रपिहितपत्र पत्रभेद

DEATH WARRANT *मर्त्यदण्डपत्र and *m com ३

DEATH WATCH मौनधीपात्रभेद

DEBAR (V) प्रतिषेधति (सिध, c 1) V TO PREVENT, EXCLUDE

DEBARI अतर्नि (तृ c 1) V TO DISCENDARK

DEBATE (1) अपकर्षति (c of दृष) (2) असमयति (c of मन्), (3) 1 J
aly V DEBATE

DEBATEMENT (1) अपकर्ष (2) असमानता (= 1 grace q v १

DEBATABLE (1) विद्वदीय (या य), (2) सन्दिग्ध (ध्या ध्य) (= doubtful)

DEBATE (subs) (1) विवाद, *and there were d's among t then selves*
अन्वीग्यस्य विवादाय प्रादुरभूवन् C, (2) वाद V CONTROVERSY

DEBATE (V) (1) विद्वते (विद्व c 1) V TO DISPUTE (2) विचारयति (c
of चर) V TO DISCUT

DEBATER (1) वादिन् (म), (2) वक्त्र (म) (strictly—speaker) hi,
(3) तर्कित् (म) (= argumetator)

DEBILCH (V) नाशयति (c of मन्, *great attack sent to se several plea-
sures d's a man* नाशयति पुरुषमन्त्यामद्री विषयेषु h, *to d a grl*
वादी नाशयति D II V TO CORRUPT

DEBILCH (vil.) I Debnelery q v II Revel q v

DEBILCHER (1) लुप्ट V LEWD (2) कामरुज V LIBERTINE

DEBILCHER (1) नाशक (2) हृषक (3) हृषयि (म)

DEBILCHERY I Corruption q v नाश II Levliness I bet
१ m m q v लापटम III Intemperance q v

DEBENTURE *देवलेख, देयलीकारपत्रम्

DEBILITATE विधीति (वि, c 5) v TO WEAKEN

DEBILITY दुर्बलता v feebleness

DEBIT (v) *देयधनभागे लिखति (लिख, c 6)

DEBIT (subst) Ph d side *देयधनभाग

DEBONAIRE विनीत (ता त) v GENTLE, AFFABLE

DEBT सद्य (lit and fig), to discharge a d अथ गोधयति, K b, to contract a d अथ करोति D s involved in d * अदयसत (सा, क), At, recovery of a d अद्यादान, M, as I may get out of this (d) तस्यान्त्ये यथा R 1 12 one who is unable to pay d अथ दातुमशक्ती य, M

DESTOP (1) अचिन् (m) or अचिक (lit and fig), (2) अघमर्ष (lit), (3) अघमर्षी (m) h b, (4) आदक (rare)

DEBUT I A beginning मारम्भ II A first appearance q v

DECADE 10 ten of any thing d (of years) दशदै v TEN

DECADENCE, DECADENCY अस्ताद् v DECAY, DECLINE

DECAOON दशकीच (वा, ञ), दशसूत्र (जा ञ)

DECALOGUE *निर्दिष्टदशकम्

DECAUP I To break up a camp कटक भगति (भग, c 7) or अग्रान्तर गति (नी c 1) II To go away, flee q v अघमर्षति (अघ, c 1), d ed from the battle अद्यापसप्तर्ष, Mat

DECAUPMENT I Lit कटकभग्न (?) II Flight q v अघमर्षण

DECAUT आसयति (c of सु) (?) v TO POUR, GENTLY

DECANTER a glass vessel *गुरी

DECAPITATE शिर विनति (हिद c 7) (with gen) v TO BEHEAD

DECAPITATION शिरच्छेद v BEHEADING

DECAY (v 1) (1) चीदते, परि, (pass of दि), or धय गच्छति, याति, etc, of in d ed loyalty अचीयमति Mu, when the night d ed चीयादा

चपायां K , (2) शीघ्रते, वि, (pass of गृ (=go to ruin) doors of income *ded* चायदायानि व्यशीर्यन्, D , *ded leaf* शीघ्रपत्रं, Me., (3) क्षीर्यति or क्षरति (जृ c 4 and 1) (from age), *the teeth of a ding* नाना दन्ता क्षीर्यन्ति क्षीर्यत, P v 10 , *ded larL* क्षीर्यन्कलम्, K.

DECAY (subst) (1) चय, परि, *d of fame* यम चय, K1 , (2) विहीर्यता (going to ruin *as of a building*) , (3) क्षीर्यता (from age) , (4) अस्वाद (=fading)

DECAYING (adj) (1) क्षयिन् (f जी) , (2) क्षयिषु (mfn) , (3) क्षीयमाण (f या), परि , (4) विहीर्यमाण (f या) , (5) क्षीर्यन् (f नी)

DECEASE I Subst उपरम v DECEASE II Verl v to DIE

DECEASED * उपरत (ता, त) v DEAD

DECEIT I Deception q v प्रतारणा II Artifice, stratagem (1) दल *d is not admitted here* दलनय न यच्छते, Mr , (2) कपट (mfn) , *able to fellow it d* कपटादुसारकृमय, Mr , (3) वदन् (n) (strictly =disguise) *by d* वदना V11

DECEITFUL I 1st (1) प्रतारणापराधक (f या) , (2) वदनाशील (ता, क) , (3) दलनापट (रा र) , (4) कपटपट (f या) II Fig false q v

DECEITFULLY (1) दलीन , (2) कपट , (3) वदना , (4) कपटाजम्

DECEITFULNESS (1) प्रतारणापराधकता , (2) वदनाशीलता

DECEITLESS (1) निष्कपट (टा ट) , (2) निष्वाज (जा जा)

DECEIVE (1) प्रतारयति (e of नृ) *was dtd and drawn away to the bush* प्रताये तेनान्कपडे लगष्ट V (2) वदयत (वच्, c 10) , *ding me* मां वदयिता, P , (3) दलयति (दल्, c 10) *to the dr of Bal* मां दलयते, G1 , (4) विप्रचमते (लभ c 1) , (5) अक्षिप्रमते (धा c 1) S3

DECEIVER (1) प्रतारक , (2) वदन् , (3) निप्रलक्षक

DECEMBER उक्तपदादपपूर्वपौषसेवादीपुष्येयासुरम द्वादशी मास

DECENVIR *दशनाम् एक D : *दश , माचीनरीमकस्य दशशासका

DECENVIRAL *दशाना, d government दशानी शासनम्

DECENVIRATE *दशाधिपत्यम्

DECENCY (1) शालीनता (=modesty) , (2) विनय v DECORUM

DECENVIAL (1) दशवर्षिक (बी, क) , (2) दशवर्षिक (बी, क)

DECENT I Decorous (1) विनीत (ता, त) , (2) विनयीत (ता, त)

II Not obscene साधुसम्मत (ता त) III Sufficient q v

DECENTLY (1) शालीनतया (=modestly) , (2) समुचित (=suitably)

DECEPTION (1) प्रतारणा, य, well up in d प्रतारणकुशल (ला, ल), h ,

(2) दण्डा प्र, even d is a gain दण्डापि लाभाय M n , (3) छलना,

addicted to d छलनापर, Si , (1) निपत्त्या, means of d विपत्त्यधीपाय ,

D , (5) अभिसंधान Sa v

DECEPTIVE भान्तिजनक (ता, क) , and sim comp s v FALSE

DECEPTIVENESS भान्तिजनकता v FALSITY

DECIDE (v t) (1) निर्णयति (नी, c 1) we are to d, the rest rests with

the king निणदे यय प्रमाण, शिवे तु राजा Mr ix , (2) निधिनीति, (नि, c

s) , Ie d d that the r had been altered into s by the merchant

इके सकार दण्डिता कारित निधिकाय य, Raj , (3) निरीकरीति (=to fix),

to d the meaning of the plaint भाषार्थनिरीकरणाय, h b Ph d ing

for and against according to pleasure सेव्या जयपराजयी विदधाना

(m pl), D VIII

DECIDED (adj) (1) निश्चित (ता त) , (2) स्खिर (रा २) (=firm) , (3)

असन्देह (ता, त) (=undoubted q v)

DECIDEDLY (1) निश्चितम् , (2) असम्भयम् v UNDOUBTEDLY, CERTAINLY

DECIDER निर्णेत (m) v JUDGE

DECIDUOUS पतनशील (ला, ल) (7)

DECIMAL *दशर (का क) , d fraction *दशकभिन्नम्

DECIMATE I Lat दशान् गृह्णाति (यह c 9) II To punish every

tenth man of दशमभागस्य प्रापणञ्च कृतीति (with gen) III To
devastate कृ व

DECIMATION दशमभागस्य दध or प्रापणञ्च

DECIPHER निर्गोचयति (c of वच)

DECIPHERED निर्गोच्य Deciphered निर्गोचिका

DECISION I Adjudication निर्णय d of a case व्यवहारनिपत्य h

b II Firmness कृ व लोके A man of d स्थिरधी R

DECISIVE निरायक (का क) (?) समप्रतिद (mfn) (1)

DECISIVELY & DECIDEDLY

DECK (subs) *कृ नौदण्डम् To r ded *चतुःकद (दा द)

DECK (v) I To adorn कृ व सुश्रयति (भूय c 10) II To
furnish with a deck *कृ नौदण्डयति (पुन c 10)

DECLAIM (v) (1) अवत (भाव c 1) व TO SPEAK, (2) विरामूर्ध
निर्मितीत (का c 3) (poet) N

DECLAINER DECLAIMANT वक्तृ (m) v SPEAKER

DECLAMATION I Speech कृ व विर (f) (often in the pl) II
Rhetorical display वक्तृदम्बर

DECLAMATORY I Lit वाद्यय (लो य) II Fig व बोम
BASTIC

DECLARATION I Assertion statement कृ व वक्ति II
Announcement proclamation कृ व प्रवचनम् Ph the D of
Independence *साधीनताया पत्र पत्र IV In law भाषा K b,
भाषापदम् M

DECLARATIVE DECLARATORY & EXPRESSIVE EXPLANATORY

DECLARE (v t) I To clear कृ व II To assert कृ व वदोति
or वृत्त (वृ c 2) III To make known manifest कृ व वदोति
or वृत्त for good man d the r use by ret lte वृत्ते द्वि फलन साधरी
निर्गोचयति व IV To proclaim कृ व वीचयति (c of वच)

‘ विसयः ; (2) परिचयः. III. Corruption : पूति, *that there might be no d.* : माभूत् पूतिरिति, H. com.

DECORATE : (1) प्रसाधयति (c. of सिष्), (2) आकल्पयति (कल्प्, c 10)

v. TO ADORN.

DECORATION : (1) प्रसाधनम्, Ka. VII. 38 , (2) प्रतिकर्मन् or परिकर्मन् (n), Ku. VII. 6. , (3) आकल्पः v. ORNAMENT ; ADORNMENT.

DECORATOR : (1) प्रसाधक (f. धिका) ; (2) अलङ्कार (f. र्वा)

DECOROUS विनीत (न, त), *in a d. dress* विनीतवेष्ट, Sa. v. REFCOMING.

DECOROUSLY (1) समिप्यम् ; (2) विनीतम्, (3) यथोचितम् (= suitably).

DECORUM (1) विनय, *seeing his ripeness in d.* वीर्यं तस्य विनये परिपाक, N ; (2) मर्यादा, *transgressor of d.* मर्यादापङ्क्तिः f. (नी), M. n. ; (3) स्थितिः, *breaker of d.* स्थितिभङ्ग (mfn.), R

DECOY (v. t.) . आकर्षयति (c of कृष्) v. TO ENTICED, ALLURE.

DECOY (subs.) . 1. c a d.-bird . आकर्षक (f).

DECREASE (subs.) (1) ऋण, *from gradual d.* अन्वन्वन्नासात्, V. P. ; (2) क्षय (gen = decay), *d and increase* चयवृद्धौ, Su. ; (3) अपचय (rare).

DECREASE (v. t.) . v TO DIVISION.

DECREASE (v i.) . (1) ऋणम् लघ्वेति, अपिचक्षति, etc, *spirit d.s* : सत्त्वं ऋणमुपैते, Mr ; (2) वीर्यते, परि-, (pass of वि), *the nights d. when the sun is on the north of the eqstor* वीर्यते सन्तुलरापये रात्रय, M. n ; (3) वीर्यते, परि-, प्र. (pass. of वी), *every day you are d.ing in your body* : अनुद्विग्नं सन्तु परिहीयसेऽद्विग्न, Sa. , (4) अपवीर्यते (pass. of वि) (rare).

DECEE (subs.) : (1) आज्ञा, (2) आदेशः v. ORDER.

DECEE (v.) I. To order. q. v. : (1) आदिशति (दिग्, c. 6) ; (2) दापयति (c. of दा) (= cause of give), *should d. the debt to the creditor* चदिने धन दापयेत्, Y. II. To decude q. v.

DECEMENT . दण्ड v. DECREASE.

DECREPIT (1) जरतुर (रा र), (2) अवर्धवद्विष (दा य), (3) जरत
(॥ ती) *d son of Ganga* जरदाहिव, *le* व *is* *is* *is*

DECREPITUDE जरा, *d* and *deformity* जरा वैदेविरा व V p

DECRETAL (a) *exp* *ly comp d epistle* आदेशपत्रम्

DECRETAL (a) *a collection of decrees* आदेशपत्रम्

DECRUAL अपकीर्ण व *CALENDAR*, *is* *is*

DECRY परिहृति (वद c 1) व *to* *DISTANCE* *OF* *CHIEF*

DECEPTION जगत्पद, *an* *is* *in* *comp* *s*

DECLARATION विवक्षयत ( )

(= very d, bottomless) : Ph *thigh-d* उद्वद (घा, घ), K., in *thump-d, water* अङ्गुलीदकमनिष, J. II. Of sounds : (1) गभीर or गभीर (रा, र), (2) रुद्र (f. द्रा) v. GRAVE III. Of colors (1) घन in comp. d. red. घनादण (f. वा), (2) नितान् in comp : v. EXCEEDINGLY. IV. In various senses d. *sense* गभीराय, K., in a *very d. king* अतिगभीरे भूये, C. ; *very d. wounds* दूरावगाढा व्रणा, Sr., in a *d. mind* अरगादे इदि, N ; *d. sleep* गढनिद्रा or सोरनिद्रा, K. ; *d. sigh* दीर्घनिद्रास , *very d. anger* गभीरतर कोप, Pri ; *with d. passion* विगाढभावेन, B. p., *soldiers mine files d.* नवपल्लयी योधा (?), *d.-rooted* स्थिरवड्मूल (ला, ख), B., *d. darkness* घोराम्बकार, Vet., *d. distress* घोरदुःखम्. V. Cunning, artful : q. v.

DEER (sub.) : expre. by the adj. in the d. of night गढार्या रजर्षा, K ; moving about in the d. अगापसजिले अरम्, Ka.

DEEPEN (v. i) गभीरीभवति v. also TO THICKEN, INCREASE.

DEEPEN (v. t) - I Lat - (1) गभीरीकरेति ; (2) by the adj. v. DEER, TO MAKE. II. To increase q. v. उद्भयति

DEEPLY (1) गढम्, (her) glances are d. impressed on my heart गढि निघाल रर मे इदये कटाक्ष, Ma. : , (2) वगाढ (= very d) ; (3) अत्यन्त (= excessively : q. v.) Ph *Sighing d.* दीर्घे निद्रास, K, *wounded d. in (her) heart* इदि आयतपातमविचीन, Ku v. 14

DEEPNESS v. DEPTH

DEER : (1) गम्, (2) इरिष ; (3) कुरुष, -म्.

DEFACE : I. To disfigure q. v. विरूपीकरेति. II. To spoil q. v.

DEFACTION : I Disfigurement : विरूपीकरणम् II. Obliteration. q. v.

DEFAUCATION I. A deficit q. v. II. Embezzlement. q. v.

DEFAMATION परिवाद v. CALUMNY.

DEFAMATORY : परिवादजनं (ग्रां, भे) . v. SLANDEROUS.

DEFAME (1) परिउदति (वद, c. 1.), *is doing in (my) presence my friend the King of Anga* परिउदति समस मिलगत्रापिराजम्, Vc., (2) अपभाषते (भाप्, c. 1.), *who does great men* श्री महतीऽपभाषते, Ku., (3) आरिपति (रिप्, c. 1.) (= to asperse)

DEFAMER परिउदिन् (f. नी) १. **SLANDERER.**

DEFAULT (v.) I. To offend q. v. II. To be absent : अनुपस्थितः (ता, त).

DEFAULT (subs.): I. Negligence नेमिषम्, II. Fault q. v. दोष, III. Absence *in d. of the plaintiff* अनुपस्थिते वादिनि, *in d. of fine* अदो दण्डे ; *in d. of fishes* मत्स्याभावे .

DEFAULTER : I. In law अनुपस्थितः (ता, त). II. A delinquent q. v.

DEFEAT (v t) I To overthrow पराजयते (जि, c. 1), *the Yava has here d,ed* : पराजयित परनाः, D १६. १ TO CONQUER, BEAT, II. To frustrate, baffle q. v. हनि, नि, व्या-, (हन्, c. २.), *would d. my object* निहन्त्यान्ने मनीरघम्, D ११

DEFEAT (subs.) I Discomfiture (1) पराजय, *who has admitted d. from me* यया मत्त पराजयोऽभ्युपेताः, D. ३१, (2) पराभा, *d. of Parashurama* पराशरानस्य पराभव, V१ ; *to get a d.* पराभव प्राप्तीति, K१, (3) भङ्ग (= rout). II. Frustration q. v : विघातः .

DEFEATE : I. Trans v. TO CLARIFY, ELUCIDATE. II. Intrans : भूमीक्षणे करोति

DEFEATE (adj.), **DEFECATION** : १ REFINED, PURIFICATION.

DEFECT : I. Want. q. v. II. Fault, blemish q. v. दोष

DEFECTION : Ph *d. from one's own religion* अपर्ययः, "d. to Popery" *रौमकधर्मपरित्यगः, "d. of a realm" *राष्ट्रविघटनम् v. R-VOLT, APOSTASY.

DEFECTIVE : असम्पूर्णः (तां, छे) v. IMPERFECT, Maimed, Faulty.

DEFECTIVELY (1) असम्पूर्णम् (2) सदोषम् (= faulty)

DEFECTIVENESS (1) असम्पूर्णता (2) सदोषता (=faultiness), (3) वैकल्यम् (of limbs)

DEFENCE I Protection q v (1) रक्षा (2) युक्ति for the d of cities नगररक्षार्थम्, Mah, (3) better iv circum v to DEFEND If Art of d prob रक्षा III That which d tends युक्ति, and the ds are quite impassable अलङ्घ्यतमा च युक्ति, D v also DEFENSER IV In law उत्तरम् witnesses for the d उत्तरवादिन् साक्षिण, 1 V Apology उत्तरम्

DEFENCELESS (1) अयुक्त (सा ह), (2) अनायुध (सा ध) (=unarmed)

DEFEND I To protect q v रक्षति (रक्ष c 1), d him from Ds 11 रक्षेत् भीमान् V III \ D exact sense expr by circum. Karna can not d the Kaurava army from Bhima and Arjuna कौरवसैन्यालोच्यन्तो भीमाजुनो राधिवेन न महीते दिशरदिभ्यम् \ c II In law, to contest उत्तर ददाति (दा c 3) III To repel q v

DEFENDANT (1) प्रत्यक्षिन् (f भी) Mr ix (2) प्रतिवादिन् (f भी) S

DEFERENTIAL v INTERESTFUL, OBLIGING

DEFERENTIALLY (1) सम्बन्धवान्, (2) सम्बन्ध (=compitionally)

DEFIANCE (1) अवज्ञा (=contempt q v) (2) चङ्कान (=challenge - q v) Ph Is, in d of us अवज्ञानयनविग्रह, Msh

DEFIANT अहम् (वा न) v HAUGHTY, INSOLENT, FEARLESS

DEFIANTLY उद्वेग, (you) act d even towards Kris'na हरावन्मुदित
चटवे, Ve v HAUGHTILY, INSOLENTLY

DEFICIENCY (1) अभाव (=want q v), (2) अल्पता (=state of being less), (3) वैकल्य (=incompleteness) d of strength मति
वैकल्य Kt

DEFICIENT (1) हीन (वा, न) (=wanting q v), d in his हीनता
(f ही), Pa, (2) अल्प or लघु (वा, न) (=less) or अल्प (वा, लघु)
(=little) not of d fortune अनुद्वि (mfs), R, d in wisdom
अल्पमज्ञ (वा, अ), V p, (3) विह्वल (वा, लघु) (=incomplete), even
when the clouds are d विह्वलविहि सर्वदे, H

DEFICIT there will be a d in revenue राजस्व अल्प भवति v
WANTING

DEFISE चान्द्र (m) (=despise), चान्द्रिककारिन् (m) (=transgressor)

DEFILE (v t) दूषयति (c of दूष) to d a vessel जम्बा दूषयति, M
VIII 304 v TO CORRUPT, POLLUTE

DEVILE (v t) दूषयति यात्रा करीति or यात्रि (वा, c 2), M VII 187.

DEFILE (subs) दूषयति (?) v PUS

DEFIREMENT दूषयन् v POLLUTION

DEFILER दूषक, d of v gas apartments जम्बादूषक, D

DEFINABLE (1) निर्दिष्टनीय (वा, न), (2) व्याख्येय (वा, न) (what can be
explained), (3) निरूपणीय (वा, न) (what can be determined)

DEFINE I To end q v II To determine q v निदधति
(दध c 10) III To explain q v (1) व्याख्याति (प्या, c 2),

perception is d.d. व्याख्यातं प्रत्यक्षम्, N. d., (2) लक्ष्य or लक्ष्यं कथयति (= to say : q v) or निश्चययति (= to determine).

DEFINITE : (1) निश्चित (ता, त) V. CERTAIN ; (2) स्थिर (रा, र) : V. FIXED Ph *the d. article* *निश्चयनिर्धारकमव्ययम्

DEFINITELY : (1) निश्चित V. CERTAINLY, (a) स्पष्ट V. CLEARLY.

DEFINITENESS, DEFINITUD (1) निश्चय, (2) निर्णय.

DEFINITION (1) लक्ष्यनिर्णयम्, N. d., (2) निर्वचनम् (= etymological d.), Sr., (3) व्याख्या (= explanation).

DEFINITIVE I Definite q. v. II Determining, निश्चयक (का, क).

DEFINITELY . V. DEFINITELY, POSITIVELY.

DEFFLECT * I Trans. . विचलयति (c. of चल्) (१). II. Intrans. : V. TO DEVIATE

DEFLECTION V. DEVIATION

DEFLORATION * दूषणम्, d. of a girl कथादूषणम्, D V. SEDUCTION.

DEFOUR (v. t) I. Lit * पुच्छहीन (ता, त) करीति II. To deprive : दूरति (द, c 1.). III. To defile * q v. * नाशयति (c. of नम्), will reduce and d. this girl एतां राज्ञीं विक्षोभं नाशयिष्यति, D II.

DEFOURER दूषक, D.

DEFORM (v. t) * विदूषयति (दूष्, c 10) V. TO DISFIGURE.

DEFORMED (part. 3d) * (1) विदूष (पा, प), d. and eightfold crooked * विदूष वक्रमष्टधा, V p ; (2) चरुविदूष (पा, प), D., (3) विकृत (ता, त), of d. figure : विकृताङ्गति (म्भि), Vi., (4) विकृत (भा, ल) (wanting a limb or limbs)

DEFORMITY वैदूष्यम् on account of my d : वैदूष्यात्मम्, D. II.

DEFRALO. वचयते (वच्, c 10) * V. TO CHEAT, DECEIVE.

DEFRAUDE (1) वचक, प्र., (2) प्रतारक .

DEFRAY ददाति (दा, c. 3) (= to pay q v.) V. also TO SUPPLY,

DEIFY (1) दैवत्वम् आरोपयति (c. of दह) (with loc.), (2) देवीकरोति
 DEIGN अहंति (अहं, c. 1.), *d. to excuse this*, इह विधीदुमहंति, Sa. 111.

V. TO CONDESCEND, PLEASE.

DEISM ईश्वरवादः (?); ईश्वरवादित्वम् (?)

DEIST. ईश्वरवादिन् (f. भी) (?).

DEISTICAL Ph. *d. writer* : *ईश्वरवादी लेखक, *d. work* : *ईश्वरवाद-
 विषयक ग्रन्थम्

DEITY I. Divinity q. v. II. A god or goddess q. v. देवता.
 III. The supreme Being : (1) ईश्वर, (2) ईश्वर.

DEJECT (v. t) : I. Lit. to cast down अक्षिपति (अप्, c. 6) II.
 Fig. : to dispirit : विपरीकरोति or विषाद जनयति (c. of जन्) v. DE-
 JECTED

DEJECTED विषय (आ, ष) *To be d.* विपीदति (उद्, c. 1), *do not be d.*
 ना विपीद, Ch., *d. ly said this* विपीदन्निदमब्रवीत्, G.

DEJECTEDLY (1) अविषादम्, (2) विषय (आ, ष), (3) विपीदन् (f. भी)

DEJECTEDNESS, DEJECTION (1) विषाद or विषयता, the demolisher
seeing (his) forces in d. विषादः शब्दव्यवहार प्रमायो, R., (2) वैमनस्यम्, Sa ;
 (3) परिताप (= anguish), N. XIII. 54, (4) निवेद (= despondency).

DELATE I To carry q. v. II To spread. q. v. III. To
 cause q. v. IV. To manage : q. v.

DELAY (v. t) I. To retard. विलम्बयति (c. of लम्ब), *with wishes*,
whose fruits were d. ed विलम्बितफलैर्मनोरथैः, R II To put off,
 prolong q. v. विलम्बं न करोति.

DELAY (v. t.) (1) विलम्बते (लम्ब, c. 1.), (2) विरयति or विरायते (nom),
why my men are d. ing किमिति विरायते मे जनाः, P

DELAY (subs.) (1) विलम्ब, *whether there will be d. in their way* अकरा
 वा गच्छतां विलम्ब उपपद्यते न वा, K, *without d* अविलम्ब or अविलम्बेन
 or अविलम्बितम्, Sa., (2) व्याप्तेय (putting off), R.

DElayer. (1) विलम्बकारिन् (f. ची) (of another); (2) विलम्बिन् (f. नी)
(=lingerer q. v.).

DElectable : रस्यः (खा, व्य) : v. DELIGHTFUL.

DElegiation : v. DELIGHT, GRATIFICATION, AMUSEMENT.

DElegate (v. t.) : I. To depute q. v. II. To assign, com-
mit : q. v.

DElegate (subs.) : प्रतिनिधि . v. REPRESENTATIVE ; COMMISSIONER.

DElegation . I. Deputing . निर्दोष . II. Assigning . : अर्पणम् .

III. A body of delegates . प्रतिनिधिमण्डल . IV. In law : प्रतिभूः .

DElete (v.) : (1) अप-मार्जितं or मार्जयति, निर्-, व्या-, (ग्रन्थ, c. 2. and 10.);
(2) क्षुण्यति, वि-, चय-, (लुप्त, c. 6.).

DEleterious . (1) प्राणहर. (ही, रं) ; (2) प्राणनाशिन् (f. नी) ; (3) जीवित-
प्रहः (हा, हं)

DElf : I. Mine q. v. II. Earthenware . जलाल (?) .

DEliberate (v.) : विमृशति, परा-, (मृश, c. 6.) : v. TO CONSIDER ; (2)
मन्वयति, मन्, (मन्, c. 10.) : v. TO CONSULT.

DEliberate (adj.) : I. Circumspect q. v. धीरः (रा, रं) : D.-ly

resolved : (1) निश्चितः (ता, तं) . v. CERTAIN ; (2) स्थिरः (रा, रं) : v.

CONSTANT. Ph. . of d. intention प्रवेच (च्छा, च्छं), Ku. ; to com-

mit d. crimes कान्तव पापान् करोति, Pa. III. Slow : q. v.

DEliberately : I. Circumspectly : (1) समीचा, (2) विमृश . II.

Intentionally : कान्त . Ph. : d. cruel प्रतिपत्तिनिहृत्, R. III.

Slowly : q. v.

DEliberateness : I Of men : (1) धीरता ; (2) समीच्यकारिता . II.

Of acts . expr. by circum. : v. DELIBERATE (II).

DEliberation : (1) मन्त्रणा or मन्त्र-णं, but wisdom and not valour is

required in d. प्रज्ञा तु मन्त्रेणैव न शीर्यम्, R. ; (2) विमर्श . : v. CONSI-

DERATION.

DELIBERATIVE - Ph. : " *the d. body* " मन्निमण्डलम्.

DELICACY : I. Of flavour, odour, etc. : (1) माधुर्यम्. II. Fineness :
सौकुमार्यम्, *from its great d.* : अतिसौकुमार्यम्. M. n. III. Elegance :
सालिल्यम्. IV. Of manners : अस्वादः. V. Of character :
मादुर्यम्. VI. Luxury : self-indulgence : q. v. VII. A dainty :
विशिष्टभीक्षणम्.

DELICATE : I. Delightful : q. v. : सखिव (ता, तं). II. Pleasing
to the senses : मधुरः (रा, र), *d. meat* मधुरं मांसम्, Bha. III.
Fine, soft, feeble : (1) सुकुमारः (रा, र) ; (2) कीमलः (ता, तं), *with*
d. limbs कीमलैरङ्गैः, S. IV. Refined, polite : q. v. V. Luxu-
rious : q. v. VI. Of subjects, difficult : विषमः (ता, तं). VII.
Nice, critical - q. v.

DELICATELY . v. SOFTLY, NICELY, DELIGHTFULLY.

DELICATENESS : v. DELICACY.

DELICIOUS : (1) स्वादु (mfn.) (to the taste), *fruits d.* as *the nectar*
अमृतमस्वादुनि पद्मानि, K. ; (2) सखितः (ता, तं) (= tender, fine), *very*
d. flesh सुखलितं मांसं, H. ; (3) मधुरः (रा, र) v. SWEET, PLEASANT.

DELICIOUSLY . v. DELIGHTFULLY.

DELICIOUSNESS : (1) सुस्वादुता ; (2) सालिल्यं. -

DELIGHT (subs) : I. Pleasure : q. v. : (1) आह्लादः ; (2) प्रमोदः. II.
That which gives d. : (1) आह्लादनम् ; (2) आनन्दनम्.

DELIGHT (v. i.), **DELIGHTED**, **TO BE** : (1) हृष्यति, से-, घृ- (हृष्, c. 4.).
with a d el face : प्रहृष्टवदन. (ता, तं), K. ; (2) तुष्यति, पठि-, से-, (तुष्, c. 4.), *was d.ed to see the beauty of the rice crop* : कञ्चनस्य रामश्रीयकं
पश्यन् तुषीव, Ki. ; (3) मोदते, घृ-, (मुद्, c. 4.), *Kamanda's (always)*
d.s in Malati मालति वाससीति मोदते कामन्दकी. Mn. ; (4) ह्लादते, स-
घृ-, आ-, (ह्लाद, c. 1) (rare).

DELIGHT (v. t.) : (1) आह्लादयति, घृ-, से-. (c of ह्ला), *d.s the tongue* :

रघनामादादयति. K. ; (2) रघयति. अमि, (c. of रग्), whom does not
a name in d. कं न जाते रघयति, K. ; १. TO RESIDE

DEIGHTFULL (1) रम्य (यद्, यं) or रमणीय (यद्, यं), which, or country
may be d. रम्यो यो दिग्, Man; (2) आ-रमन्, व, (मी, मं), d. to the
eye. आरमन् दृष्टे, K. ; (3) सेनादिभू (f. नी), as the name of mountains
is d. ; नामादि नीति सेनादि. K. , (1) रमोदिभू (f. नी) १. CHARMING,
PLEASING, sweet.

DEIGHTFULLY expr. by circum., d. cool सुशीतल (यद्, यं).

DEIGHTFULNESS (1) रम्यता, (2) रमणीयता १. PLEASANTNESS, SWEET-
NESS.

DEIMATE : I. To sketch, draw : क. १. लिखति (लिख्, c. ड.) II.
To describe क. १. वर्णयति (वर्ण्, c. 10 १).

DEIMATION I. A drawing क. १. II Description, क. १. :
वर्णन.

DELIQUESCENCE (1) दीप : व. FALLEN, OFFENCE ; (2) व्यतिक्रम : व. TRANS-
GROSSING.

message प्रतिमन्त्रमावेत्यम् D r IV To d charge (of m ssiles)

q v सुचति (सुच c c V In L ubrith मम मोचयति P A

1 or an icho has recen l f 1 तमपूता v to DFI o ROTH

DELI EFANCE (1) मोचनम् (2) उद्धार) म'च म (4) परिशीलनम्

( ) निवार (f) सुनि v PLAS rescu

DELI FRER I Re cue (1) मोचक (2) मोचक परि (3) निवारक

(1) उद्धार (m) II Announcer (1) निज्ञापक (2) अवदन्

DELI FRY I Del erance q v II Waking o er (1) वदन्

(*) समर्पणम् (3) नियोजनम् (of tr sta etc) III Ch ubr l q v

वर्तमानम् Ho e of 1 सूतिहायक IV Utterance q v (1)

व्याहार (2) निज्ञप्ति (of me sge

DELL हरी v DALE

DELTA विभुजाकारभूति *विनयम्

DELUDE I To de ce ve q v सन्वीह ति (c of सुह II To

f ustrate q v D g DELUSIVE

DELUDER v DECEIVER

DELUGE (s us) I Un versal d वनयाज्ञाय S सम्भूतसङ्घ Mat

II Inundat n flood q v (1) आघात (2) उद्धार III Fg

perb सङ्घात fiery d अपिचङ्घर ( )

DELUGE (v t) ज्ञायति वा हि परि (c of ड) (lt and fig) del

Die old दारका ज्ञायमाना V p v to DROWN

DEUSION I Illus on q v मोह II Deception q v वचना

DEUSIVE निष्ठा f c l v

DEL L (v) I To l g q v II To fathom q v

DEHAGOGUE *प्राप्तवन्ताक वरप्रणीतज्ञासक

DEMAND ( ) I To ask q (1) मागन (माग c 1) 2) by

cur um del l e bolare from the rat cl ant अडित्तुमाग दोषता म

दुश्चि P 1 11 II To call for Ph ut d e careful enquiry

निपुणनिदमनुसन्धेयम् *the seeds for special attention* अक्षिन्विपय लया
विशेषावधान देय ० विज्ञोत्पादविनोद भविष्यम् III To summon

१ ५

DEMAND (subs) I Lt (1) अग्रणीय (2) मायना (—rel ng) Pl
० *its a ill be paid on d* अल यावतामादययम् Vr II Query
अग्रणीय III Want *इहा horses are in great d now *इदानी
मरीजा पयला IV That w l ch may be be led गाय (?) *arise*
I अग्रिमपान

DE MARGINATION Pl *a l e of d* प्रतिभाजकीना ५ BOUNDARY

DEMFAN (v) I To b lave q ५ II lebrac q ५

DE MEANOUR देय ५ BEHAVIOUR MIF

DEMFTELD DE F TATE (१) उग्रन (ला न) ५ MAD

DEMFRIT दीप FAULT

DEMISSE स्त्रीधनादा सहस्रपा भुति

DEM GOD (1) पद्वि (2) देवकीनि

DEIGODDESS (1) उपदेवी (2) पद्मीनि (f)

DEMER (v) I To bequ ath q ५ सनपव र (e of क) II To
leise q ५

DEMISE (s bn) I Death उपरज *on the l of the our er* सांशोपरन
Dr *On the d of the l y* अई or दिई ग (—gone to lea en)
राय lay II Transference q ५ समर्पण (?) उल्लासरी
करकम् (?)

DEOCRACY प्रजातन्त्रम् (?) प्रजाशासनम् (५)

DEMOCR T *प्रजातान्त्र (f भी) प्रजावसवादिन् (f भी)

DEMOCRATIC L *प्रजातन्त्रीय (या य) Pl *l people* *प्रजातन्त्रवादिन

DEMOCRATICALLY *प्रजातन्त्रवादिनान्त्र anism comp ३

DE OLIS अक्षयति वि म (e of अर) ५ TO DETRO

DEOLIST LR विध्वंसक DESTROYER

DE SOLUTION खस वि प्र व DESOLUTION

DEMON (1) दैत्य ० नागव (—Tta) (2) राक्षस (=goblin ?) (3)
पिशाच (=fend (1 रा (ghost)

DEMONIAC (subs) (1) चरित्र (चरित्र) h (2) भूताधिष्ठित (तात्), h

DEMONIACAL (adj) (1) वैश्व (वीच) ० राक्षस (मीम)

DEMONSTRABLE (1) दाख्य (दाख्य) (2) प्रतपादनीय (दाय) (3)
उपपाद्य (दाय)

DIM NSTRABLY only by the s i false *असादीकता साध्या

DIMONSTRATE I To exhibit प्रदर्शयति (e of दृग्) S II To
establish prove प्रमायति (e of साध्)

DEMONSTRATION I Proof प्रमाणम् II Exhibition
प्रदर्शनम्

DEMONSTRATIVE I It (1) साधक (f प्रमा) (2) प्रदर्शक (f प्रमा)
II From प्रमाण

DEMONSTRATIVELY v CLEARLY v FAIRLY ORGALLY

DEMONSTRATION I Corruption अप्रमदता II Of discipline
प्रसाधनिकता (?)

DEMORALIZE विकरीति (क c s) v TO CORRUPT

DEMULCENT दाहक (द्वि प्र) or दाहक (f) Bla v soothing

DEMUR (s) I To delay प्रमाय प्रमाणम् II In law *प्रतीवशद
करीति

DEFILE (subs) (1) विदूष्य v DELAY (2) विमान v FAUSE

DEFILE मान (मान) v GRAVE SODGITY

DEMURELY (1) मानम् (2) प्रमाणम् v GRAVELLY MODESTLY

DEMURENESS प्रमाण h GRAVITY SODGITY

DEURAGE I Detention of a vessel beyond the prescribed time
विमर (?) II Latency प्रमाण *विमरद्वय

DEURAGE in law *प्रमाणद्वय

DEN I Lit (1) निरर, (2) विशम् *bears d* चक्षुषिणम् V P

CAVE II Fig haunt q v

DENARY (a1j) (1) दशक (का, क), (2) दशिन् (f नी)

DENIABLE (1) प्रत्याख्येय (या य), (2) अस्वीकार्य (या यै) v TO DENY

DENIAL (1) अस्वीकार, (2) अपह्नव, (3) अपह्नुति (4) अपह्नाप, (5) प्रत्याख्यानम्

DENIER I Lit (1) अस्वीकर्तृ (f र्नी), (2) अपह्नीह (f ती), (3) अपह्नापिन् (f नी) II A small coin कराटिका

DERIZEN I A naturalized citizen "जनपीर II A dweller q v निवासिन् (m) Ph d of hostes दिवोक्त (m)

DENOMINATE अभिदधाति (भा, c 3) v TO NAME, DESIGNATE

DENOMINATION I Name, epithet q v अभिधीयन् II Sect q v गण

DENOMINATOR I Lit नामज्ञः II In arith द्वे, *losing* *less is d* समच्छेद (दा द) Li *reduction to a common d* समर्थनम् Li

DENOTATION निर्देश (=pointing out), अर्थ (=meaning)

DENOTE I To mark point q v निर्दिशति (दिश c 6) II To mean signify q v expr by अर्थ, here the word अर्थ's succession अन्नापश्यन् आनन्दयति S

DENOUEMENT I Of a drama (1) निष्ठा, (3) निर्वहणम्

DENOUNCE I To announce q v II To stigmatize, accuse (1) अभिग्रसति (ग्रस c 1), (2) अधिविषयति (विष, c 6)

DENOUNCEMENT I Announcement q v II Accusation अभिग्रसनम्

DENOUNCER (1) अभिग्रसक, (2) अधिवषक

DENSE (1) घन (ना, न) d *dens* घननीकार, Ki, (2) निविड (डा, ड), *d union* निविडस्थीय, J (3) सान्द्र (द्रा, द्र) *to make d* सान्दीकरीति

R , (4) अविरल (ला, ल) = c'os' , (5) निरन्तर (रा, र) or निरन्तरान्
(ला ल) (= without any intervening space)

DENSELY (1) घनम् , (2) निविडम् , (3) सान्द्रम् , (4) अविरलम्

DENSITY (1) घनताम् , (2) निविडता , (3) सान्द्रता, etc

DENTAL I. Adj दन्ता (लाभ, ना) II Subs दन्तम् दन्तावर्ण

DENTATE (1) दन्तिन् (f नी) , (2) दन्तुर (रा, र)

DENTICULATED दन्तदन्तिन् (f नी) (?)

DENTIFRICE (1) दन्तगोधनवृषे (= tooth powder) , (2) दन्तपावनम्, Sr

DENTIST *दन्तवेद्य , दान्तिरु

DENTISTRY *दन्तचिकित्सा , दान्तिरुचिकित्सा

DENTITION (1) दन्तीवृद्धि , (2) दन्तनिर्गम

DENUDE, DENUDE नदीकरीति v TO STRIP, UNCOVER

DENUDEATION (1) नदीकरणम् , (2) दन्तीकरण (= emptying)

DENUCIATION (1) अनिष्टकर्मन् , (2) अपविष्य , अभिग्राह

DEVI (v t) I To grieve, disown (1) न स्वीकरीति, etc (= not
acknowledge q v) , if any one were to d the authority of inference
यदि कश्चिन् प्रामाण्यमनुमानस्य ग्राहीभूयात्. D R. , (2) अपहृते, नि, (हृ,
c 1) , and who (first) speaks and (then) d निर्दिष्टमापहृते अ य,
M , (3) प्रस्थाप्याति (स्था, c 1) , it can not be d ed that by devotion
one can get denuity येन ऐश्वर्यप्राप्तिकर्मको न कथ्यते प्रस्थाप्यातुम्, S
II To refuse, withhold q v Ph to d one's self आत्मान
समर्पयति (यम, c 1) v SELF DENIAL

DEMAND *देवदेवम्

DEPART (v) I Lit (1) पतितते, रुम् , (स्था, c 1) (on a journey),
d ed for Haripravātha हरिप्रवृत्त पतये Si III 1 , (2) अपन्यासति (कम्,
c 1) (= to go away q v) , d ed from the city नगरादपन्यासम्,
Mu t Ph my parents have d ed me for the marriage मां परिज्या
मपेयं पातो पितरौ Na I v TO LEAVE , one whose life is d ed

विगतजीवित (ता त) *He to d this life* (=to die १८) परलीक
 गच्छति II *Ph I d not d a l i e f o m t h e b e a t e n t s c l* सुखादर्थनी
 विद्यामादमपि न व्यतीयु *R , d e l f o i v i t e* अद्यभट (टा ट) III
 To pass away, vanish s l q v

DEPARTED (अ) i c deal q v (1) दिव गत (ता त) (i c gone to
 heaven, of great men), Raj, (2) परलीकृत (ता, त), Mu

DEPARTMENT विभाग (in all senses)

DEPARTURE I Lit (1) प्रयाणम्, (2) प्रयाणम् II Death q v
 परलीकृतमन् III Deviation q v अतिक्रम IV Descriptions
 q v भाग

DEPEND I To have q v II To be dependant on (1)
 अधीन (ता त) (n comp or with loc) *for what have stoics to d on*
 १६ अद्यास्यथैव विद्यु निरुद्धावाग्, *Ki m २ , pleasure d s o i you*
 लदधीन सुखम् *Ku*, (2) आश्रय (ता, त) (n comp or with loc), *as*
the fruits of agriculture d on you लब्धाश्रय ह्यधिकत्रमिति *Me १ १६*
u lose l f e d s e n t i r e l y o n w a t e r जलैवाश्रयनीति (ता, त), *M n*
 (3) निर (घा, घ) (with loc) (rare), (1) तत्त्व n comp (rare), *as it*
d s on (the will of) man सुखमनन्तत्वात् *S १ ४* III To rely on
 q v विश्रुति (यत्, c २) (with loc) *Ph d upon it* भुविनिद्वेदि
Ki

DEPENDENCE I Suspension q v II Connexion q v
 सुखम् III Reliance q v विश्रुति IV A state of sub
 jection (1) अधीनता, (2) आश्रयता, (3) निम्नता (rare) V That
 on which one depends (1) आश्रय, (2) पराश्रयम्

DEPENDENCY I Dependence q v II A dependant state
 अधीनताम् *England's d s* *इंग्ल्याधीनताद्वि

DEPENDENT or DEPENDANT (अ) I Hanging down प्रलम्ब
 (ता त) II Subject to (1) अधीन (ता, त), (2) आश्रय (ता

न) V TO DEPEND (II). *D. on another* : (1) पराधीनः (ना, न) ; (2) परायणः (ता, न) ; (3) परबन्धुः (मा, म) , (4) परतन्त्र (ना, न) ; (5) परबन्धु (f. ती), N.

DEPENDENT (subs.) . (1) अनुजीविन् (f. नी), *d.s of Sujodhana* : सुधीधना-
नुजीविनः, Vc. , (2) आदित. (तल. त), *my d.s* - ममादितान्, H V. also
SERVANT, ATTENDANT.

DEPICT . I. To paint : कृ V. : चित्रयति (चित्र्, c. 10.). II To des-
cribe कृ V . वर्णयति (वर्ण्, c. 10).

DEPILATE - अपलोम (मा, म) करोति, *skinned and d.d* अपलोमयत् (mfn),
D

DEPILATION - (1) लोमापवर्जनं, etc , (2) केशमुच्छेदन (of the hair on the
head), D.

DEPILATORY लोमापह. (दा, द) : केशहर (री, र) (?).

DEPLETS I To empty कृ V. II To exhaust कृ V

DEPLORABLE शोचनीय (दा, द) - V. LAMENTABLE

DEPLORABLENESS शोचनीयता V. MISERY.

DEPLORABLY V MISERABLY, EXCEEDINGLY

DEPLORE शोचति, अनु, (पुष्, c. 1) : V. TO LAMENT, BEMOAN.

DEPLOY विस्तारयति (c of स्त) : V. TO EXTEND, DISPLAY.

DEPOSENT . I. A witness - कृ V साविन् (f. वी) II A Verb
expr. by आत्मवेपदम् (?)

DEPOPULATE (1) निर्जनोक्तरोति ; (2) निर्मानुषोक्तरोति ; (3) शून्योक्तरोति (= empty), *d the town* नगरं शून्यं कृतं, Vet. V. TO DESOLATE, RAVAGE.

DEPOPULATION (1) निर्जनोक्तरोत्तम् , (2) निर्मानुषोक्तरोत्तम् V. DESOLATION.

DEPOPULATOR - expr. by verb.

DEPORT . I To transport, banish कृ V. निर्वासयति (c of वृ).
II. To behave. कृ V. : व्यवहरति (ह, c 1.).

DEPORTATION : निर्वासनम् : V. PUNISHMENT, TRANSPORTATION.

DEPORTMENT व्यवहार V BEHAVIOUR

DEPOSE (V) I To dethrone राज्यात् or राष्ट्रात् अवरोपयति (c of दह) or वातयति (c of वत) *Ahand Ija nass d I b/ Aes/ id/ uja* केम्ब्रिज्जेन अष्टिभ्यः सराष्ट्रादवरोपित V p II To dismiss q v III To bear testimony (1) माया ददाति (=gave evidence), (2) वदति, वक्ति etc (=to say when the meaning is clear) *d/ falsely* अदत्तं वदति V *

DEPOSIT (V) निविपयति (विप c 1) V TO LAY DOWN, ENTRUST

DEPOSIT (sub.) I Pledge q v निवप II Settlement q v

DEPOSITARY (1) निवपदाहक, (2) व्यासवहीन (m) V TRUSTEE, RIDGER

DEPOSITION I The act of dethroning राज्यान्वातन or अवरोपयन् II The state of being dethroned राज्यभङ्ग, राज्यक्षुति III Dismissal q v IV Testimony (1) वक्ति (=saying) (2) माया (=evidence) V Depositing (1) निवप य (2) व्यास or व्यवहन् VI Presentation q v

DEPOSITOR (1) निवपन् (f स्त्री), (2) व्यासकर्तृ (f स्त्री)

DEPOSITORY (1) वास्य (2) अगार (=receptacle), (3) निधि (only in fig sense)

DEPOT I A warehouse q v II A military l सैन्यनिवेश (3)

DEPRAVATION दूषण V CORRUPTION PERVERSION

DEPRAVE I To corrupt q v दूषयति II To define q v

DEPRAVED of men (1) पावक (स्त्री र) (2) अशुद्धिजन (ता प), (3) दराचार (ता री) (4) दुरात्मन् (mfn)

DEPRAVITY (1) दुराचारात्ता (2) दीर्घात्मन् (3) दीराचारात्

DEPRECATE I Lal शान्ति or शान्तिमधिकृत्य ईश्वरम् उपास्यन्त्यति (दृश c 10) II To regret q v अनुमीयति (यव c 1) III To censure q v

DEPRECATION I Prayer सः II Begging pardon क्षमाप्रार्थना
III Curse श्राप

DEPRECATORY शान्तिमधिकृत्य R to perform l rites शान्ति करीति V

DEPRECIATE (1) अपवदति (द c 1) (2) अगद्विपति (विप c 6)

DEPRECIATION (1) अपवाद (2) अवलप V DISPARAGEMENT DEPRAC-
TION D (c fall n) (ince) अर्चन प्राप्त V y

DEPREDATE (1) अपवदति अग्नि (द c 1) l d Praṇṇat śa (Gaul at)
प्राणयोनिप्रसूताद्वत् Mal (2) अपवदति (द c 1) the gods d l by
Pavans धीमन्तोपहुता देवा R v also to FLUNDER

DEPREDEATION (1) उपद्रव (2) उपद्रव for con n iting ds on people
क्षीकानामुपद्रवाय Iu v also FLUNDER

DEPREDEATOR (1) उपद्रवकारिन् (n) (2) उपद्रवकारिन् (m) (3) निपकर्तृ
(n)

DEPRESS (v) I Lt to press down पालयति (c of पत् II
To humble लघूकरीति III To deject d scourage (1) निवाद
or वसनस्य प्रलयति (2) लीदयति (c f विद्)

DEPRESSION I Lt पाननम् II A cavity रिक्तम् the face :
covered with l s विलसिमममकालम् J III Humiliation q v
IV Of spirits सलमम् V DEFECTION DEPENDENCY

DEPRIVATION (1) हरणम् (2) विधिय V TO DEPRIVE

DEPRIVE (v) (1) हरति अप (द c 1) (=to take away q v)
say w l at l as not b ent l en a c a b j leat l ' j d ng me of you मनुना
हरता तं वदति न म हतम् R (2) विधीयति or वृत्ते (दृष्ट c 10
and 7) (to d unite separate) l l of l s l f e पादौ विहित
(ता त) D (3) विनाशयति (=2 d l of Cl p l मदनेन विनाशता
I (4) हारयति (c of हा) (can e to leave) or w ll be soon l d
of l l f e पौर्णमास्यतद्विरात् A r v also DEVOID OF

DEPRIVE I Lt (1) नदीस्ता (2) नदीर्यम् (c) get t e d of water

सम अलगाणीयम् Lo II Fig (1) कमीरता, (2) काभीर्यम् v
DEEP III A deep q v Ph in the d of night विगाढाय
गर्भयाम् C

DEPUTATION I The act (1) प्रेषण (=sending) (2) निवीण (=
employing) II The person or persons deputed (1) प्रतिनिधि
I am sent as his d सप्रतिनिधि प्रेषितोऽस्मि B r (2) दूत (=an
ambassador) (He is) Blega sent a d to Ragla भोजन दूतो रघवे विद्युष्ट,
R

DEPUTE (1) प्रेषयति (देव c 1) v TO SEND, (2) नियुक्ति (युग c 1)
v TO EMPLOY

DEPUTY (1) प्रतिनिधि, (2) प्रतिद्वन क D-collecto *प्रतिनिधिक्रमादक

DERANGE चीनदति रि, (c of चुम) v TO DISTURB CONFUSE Dd
(in mind) चकन (ता, त) v INSANE

DERANGEMENT I Confusion q v विडोष II Insanity q v

DERELICTION मान v ABANDONMENT, NEGLECT

DERIDE चर हसति, चप, चप, (हस, c 1) v TO LAUGH AT, RIDICULE

DERIDER (1) उपहासक, (2) चरहासक (3) चपहासक

DERIDING, DERIDINGLY v DERISIVE, DERISIVELY

DERISION (1) उपहास (2) चरहास v RIDICULE MOCKERY

DERISIVE (1) उपहास (मा, म), (2) चरहास (सा म) (3) चपहासक
(मा म)

DERISIVELY (1) उपहासम् (2) चरहासम् (3) चपहास Ph d m d
contemptuous/ चरहासकम् च Mah

DERIVATION I List of words, etc व्युत्पत्ति II That which
is derived प्राप्ता *artificial हस्तिप्रमाणा

DERIVATIVE (subs) व्युत्पद्यम् (3)

DERIVE I To draw from Ph the race of from the sun
सूर्यप्रभो वस P exerts d d from the a वीरमेतावति N

✓ ORIGIN, ARISING FROM II Of words व्युत्पत्तिं वदति (वद c 1)

✓ TO SAY *To be d d* व्युत्पद्यते (पद, c 4) *as being d d in the passive sense* कन्देव्युत्पन्नतया Da com

DEROGATE I To detract, disparage q v II To restrict q v

DEROGATION चरमानना ✓ DETRACTION, INSULT.

DEROGATORY expr by sub_s *this is d to God* *इदमीश्वरस्याचरमानना
✓ DETRACTION, INSULT

DERVISE *मद्वन्द्वदीययति 01 सन्ध्यामिन् (m)

DESCANT (v) I To sing q v II To comment विश्लेषेण वदति
(वद c 1), वक्ति (वक्, c 2), etc

DESCANT (sub_s) I A song q v गीतम् II A discourse (1)
वाग्ज्ञानम् Si ii 21 (2) वाग्वाङ्मय, M d

DESCEND I Lat (1) चरतरति (तृ c 1) (=to d wilfully), *d ed*
from the sky ज्योतिषयादवततार, R vii 68, (2) चररीहति (वह्, c 1)
(=चरतरति) *as if d ing from the summits of mountains* मैलानामररी
हतीर शिलरान्, Sa vii 8, (3) चरपतति (पत, c 1) (=to d irres-
pective of one's own will) *caught the d ing (ball) in the au*
चरपतननाकाय एवावहौत D vi II Eng चरतरति, *then why d ing*
into the consideration of तत्र कुतो चिन्तावतार, S III To make an
attack ✓ DESCENT (tt) IV To come down आगच्छति (यम् c 1)

DESCENDANT सन्ति ✓ OFFSPRING D s पुत्रपौत्रा (pl)

DESCENDED i e derived (1) by a deriv, *d from* ladu यादव,
d from P ru पौरव, (2) जात (जा त) (=born q v), (3)
उद्भूत (ता, त) (rare)

DESCENDING (adj) Ph *d scale* *चररीहयति, *d node* पात

DESCENT I Lat (1) चरतरण or चरतर, *as if to tell the news of*
Minerva's d सम्मन्वयतरणवाग्वाग्निव कथयितुम् C (2) चररीह, च, (3)
चरपान (=falling), (4) चरीयति (=going downwards) II At-

- DELECTION** I Lat (1) त्याग, परि, (2) उद्धार II Military
 *निधीगत्याग, निधीगद्परपद्
- DESEAR (v)** अर्हति (अर्ह, c 1), *d's death* बधनहति M, *d's shake*
ble अर्हति उपद्रवम् Mal v **DESERVING, DESERVING OF**
- DESERVEDLY** (1) योग्यतया, (2) अर्हतया
- DESERVING (adj)** (1) योग्य (या ग्य) *to the most d* योग्यतयाय hi
 iv 26, (2) उपयुक्त (ता क) (3) अर्ह (र्हं हे)
- DESERVING OF** (1) often by a part in *d of compassion* अनुकम्पा
 (या ग्य) R *d of death* बध (या ध), P (2) by words given
above d of death बधाहे (र्हं हे) M
- DESERVINGLY** (1) योग्यतया, (2) अर्हतया
- DESHABILE** in d एकवच (f ला) Male v **INDRESE**
- DESICCATE** I To dry q v शीपयति (c of द्रव II To be-
 come dry द्रवति (द्रव c 4)
- DESICCATION** शीपयत्नम् v **DRIVING**
- DESIDERATE** v TO WANT NEED
- DESIDERATIVE** (1) इच्छार्थक (का क) (2) सन्तान (ला ल) (of Sans
 lnt 1 s)
- DESIDERATUM** वन्त (=want)
- DESIGN (v t)** I To draw delineate q v II To indicate
 q v III To project q v कल्पयति परि स (कल्प c 10) IV
 To intend purpose q v कल्पयति परि, स
- DESIGN (sub c)** I A sketch q v सूत्रपाद II Device
 plot q v मन्त्रपा III Intention purpose q v आशय,
 म्य d मन्त्रपा Mn IV Of medals etc मन्त्रम् (?)
- DESIGNATE** I To name q v आख्याति (या c 2) II To
 nominate elect q v
- DESIGNATION** I Name q v आख्या *gilded of* अपूर्णा

न्याय S p II Appointment, selection q v नियोग III
Signification q v अर्थ

DESIGNEDLY (1) कान्त (=intentionally), (2) जानत (=knowingly)

DESIGNER I In good sense "दृष्टीकारक", यत्नकर्त्ता II A
schemer plotter q v

DESIGNING (1) चतुर (रा र) (=artful) (2) उपनादिन् (f नी) (=in
triguing)

DESIRABLE (1) अभिलषणीय (या य), (2) वाञ्छनीय (या य), आकाङ्क्षणीय
(या य) (4) एषणीय (या य) (rare)

DESIRABILITY, DESIRABLENESS (1) वाञ्छनीयता, (2) better by vj
v DESIRABLE

DESIRE (subs) (1) इच्छा *although I have not satisfied your d* अनि
ष्टापूर्वकोऽपि Si ur, (2) अभिलाष, *d for Tulliana* तिच्छीयमाया
मभिलाष D ur, (3) वाञ्छा *d rises from it* ततो वाञ्छा प्रवर्तते, H,
(4) इरीर्य (=wish q v), (5) कामना (=wish), (6) स्तूहा (=long
ing q v), (7) काम (often=lust) (8) by desi noun *d to see*
दिष्ट्वा (9) इष्ट (=object of d), *be united with yo r d* इष्टेन
युज्यन् Si

DESIRE (v t) I To wish long for q v (1) इच्छति (इष c 6)
(2) *ly desi ver!*, *d to go* जितविपति R II To ask q v
याचते (याच् c 1)

DESIROUS (1) इच्छु (infu) (2) इच्छुक (का क), (3) अभिलाषिन् (f फी),
(4) अभिलाषक (का क), (5) आर्त्तिन् (f नी), (6) *by desi nly*,
I and of Icsug you तद्विर उग्रुवरम् Si, *d of seeing Indra*
इन्द्रदिष्टु N, *d of again asj ng something* किमपि पुनर्विष्टु Ku
v EAGER TO WISH

DESIST विरमति (इष c 1), *d from d's steel* विरम कर्मणीऽजान D
v TO CEASE

DESE *देशक र DESEN

DESOLATE (adj) I Uninhabited (1) निर्मादुप (या प) an l am comp s a d forest निर्मादुपमरुणम् Ku , (2) खिण (ला ख) (= empty) the road being d खिलीभूते पवि Ku II 45 II Decayed जीण (या घे) a d garden जीणोद्यानम्, Mn III Lonely असहाय (या य) K

DESOLATE (v) उच्छिन्नति (किट c 7) v TO DEVASTATE RAVAGE

DESOLATENESS I Uninhabitedness निर्मादुपत्वम् and am comp s

II Decayed state जीर्णता III Loneliness असहायता लम

DESOLATION उच्छिद v DEVASTATION, RUIN

DESPAIR (subs) निरास्य or निरासता In d (as adj) निरास्य (या श)

DESPAIR (v 1) (1) निरास्य (या श) भवति ded as to his life निरास्य जीवितेभ्यम् Raj (2) निरास्य व्रजति निरासतां वन्दति etc., d ang of f j ng उच्छयने निरासतां गत \ : 1:5 (3) चामां व्रजति etc (to abandon hope q v)

DESPAIRINGLY (1) निरास्य (या श) (2) निरास्यता

DESPATCH (v t) I To send depute q v प्रेरयति (देर c 10)

II To kill q v [यमनसदन] प्रेरयति, (the son of S ra) having this d e l the de o i ling वति [हरतनयेन] प्रेरित दानवर्द्धे, Ku xvii

36 III To perform execute q v समादधाति or वरित समा दधाति or धने (पा c 3)

DESPATCH (subs) I The act of sending (1) प्रेरणम् (2) प्रवणम्

II Despatchal विसर्जनम् III Hasty execution q v with d वरित or चिपम IV A message (1) पत्र (-letter), (2) सन्देश

D box सन्देशपेटिका (1)

DESPERADO (1) साहसिक (=daring) (2) उग्रम (=mad)

DESPERATE I Hopeless q v निरास्य (या श) II Beyond hope चामातीत Ph the case is d अतिभ्रमिण्य गत (lit gone to

DESTINATION I Intention purpose q v अभिप्राय II End
of a journey ईक्षित स्थानम्

DESTINE (1) स्थिरकरोति (-to fix q v) (2) better by circum,
I am d d to eternal: oe *अक्षित ख कपाल ई। अवनम्

DESTINY 1 निश्चयता follow ng I भविष्यत्फलनिश्चयिन् (f नी) V v.
RATE

DESTITUTE दीन (ना न) 1 NEEDS INDIGENT

DETHU OF दीन (ना न) DL ID OF

DESTITUTION I Induce poverty q v देन II The state
of being d st tute of धनता ई परिमलत कम

DESTROY (1) नाशयति वि ष (c of न) 1 / J / s l l the whole
पोल इन हिन्द सखल गिनाम् 1 r d (ou) g c ance अमान
विनाशय B 1 ( ) अशयति 14 ष (c of अ स ((4210 sh)
Haw an rlo has led the whole c / विषय सिताम्परी इनुताम् B
XII 23 (3) अशयति (नी c 1) (to nall lto) led Rak las / s
अशयदाशयान् अशम् B xv 10 (1) इति (इन् c 2) (prop -
to kill) f / s jarkand d s l f e अशय यदि जीवितपदा R

DESTROYED DE ORGET (1) नश्यति वि (14 c 4) (2) नश्य or विना
शयति (इ c 2) अशयति (आप c) etc (c r / t / ng else gets d
नाम सर्वान्नादि गच्छत M (3) नश्य or पश्य or धिक्कम् इति te R1
(4) धुसत वि ष (धुस c 1)

DESTROYER (1) नाशक वि c of *warans सारथ विनाशक *lat (2)
नाशयति f (2) Cl (3) नाशक 17 hab cod d of s 7 पाप
नाम J (4) दना (=slayer q v)

DESTROYING (adj) नाशयति वि ष (7) 1 c 7 d पश्यदाशिन
(* नी) Mat

DESTRUCTIBILITY नश्यता f 1 1 FAULT

DESTRUCTIBLE (1) नश्य (री ५) वि ष 1 10 11 / पश्यता J (2)

अविद् (f नी), वि, *body and in a moment* यदीर दधविधुवि, H v
PRAIL

DESTRUCTION (1) नाश, वि, *for one's own d* सनागाद, A r (2) ध्व
वि, व, (*strictly—destruction*) *from the d of the seed of ignorance*
अविद्यासे=विधुयात् Ana, (3) ध्व (*gradual complete d*), *I have*
overlaid the d of v, race साविता सदा कुलवदन वैरम् P Ph *to come*
to or meet d v IMPROVED, GET

DESTRUCTIVE (1) दानिद् वि, व, (f नी) in comp, (2) ध्वज (दा द)
or द (धो द) in comp, (3) प्राणहन् (री, र) (d of life), Bha, (4)
अध्वज (दा, द *d of monarch*), यादयाथा ययाज, P v 10

DESTRUCTIVELY नाश or ध्व परिदन्त (with gen)

DESTRUCTIVENESS (1) नाशकत्वम् (2) अध्वजता, (3) better by adj

DESTRUCTION अमरहन् v DISPERSE

DESULTORY (1) अदीर (रु, र) (=hasty), (?) उच्छुद्धल (ला ल) (=without order), (3) गाल (ग ल) (=roasting)

DETACH I To separate, disunite q v विट्तिषयति (c. of द्विष)

II To send q v विषयति (c of रप्)

DETACHMENT I Separation q v विट्तिष II A body of

व. DELAY III To hold in custody रक्षति (रक्ष् c 1) व TO
KEEP

DETAINER a writ *रक्षापत्रम्

DETECT (1) प्रकाशयति (c of काश), (2) बहिष्करोति (कृ, c 8)

DETECTION (1) प्रकाश, न, (2) बहिष्कार

DETECTIVE Ph. d officer (1) पर or पार (=पर), Ve १५.,
मुनिपुत्रसञ्चारालापदिभिल्लस्त्रादिप्रकाशक

DETENTION I Confinement, restraint q व निरोध, II De-
lay q व विलम्ब III With holding v TO WITH HOLD.

DETER निवर्तयति (c of दृत्) v TO PREVENT, HINDER

DETFRAG क्षीययति, वि, (c of दृष) v. TO CLEANSE

DETERGENT I Adj क्षीयन (नी, न) II Sub. क्षीयनम्, Sr.

DETERIORATE I Intrans (1) क्षीयते (pass of क्ष), (2) क्षय
गच्छति (गम् c 1) II Trans (1) क्षीणीकरोति, (2) क्षय नयति (नी,
c 1)

DETERIORATION क्षय v DEGENERACY

DETERMENT निवर्तनम् v PREVENTION

DETERMINE क्षिर (क्षि, र्) v FIXED, DEFINITE

DETERMINATION I The act of determining- निर्णय, वि, d of
boundaries सीमाविनिर्णय, M II Resolution q व निश्चय,
is this your d एष ते निश्चय, Mu. III Purpose q व. प्रतिपत्ति,
what is your d का ते प्रतिपत्ति, D IV Direction or tendency
गति V Termination q व

DETERMINE I To limit q व II To settle, decide q व.
निश्चययति (क्ष्, c 10), (2) निर्णययति (नी, c 1) III To resolve
q व निश्चय करोति

DETERMINEDLY (1) निश्चितम्, (2) क्षिर v FIRMLY

DETERSIVE क्षीयन (नी, न) v DETERGENT

DATEST जुगुप्सते (जुगुप्स c 1) v TO HATE

DETESTABLE (1) दहिँत (ता न) *the very d Cforsaka* (philosophy)

आगच्छदनिगदितम् P p, (2) दणित (ता न), (3) जुगुप्सित (ता, न)

DETESTABLE I Lit जुगुप्सता II Excessively q v अत्यन्तम्

DETESTATION जुगुप्सा v HATRED

DETESTER स्त्र by verb or subst v also HATER

DETHRONE निहासनात् पातयति (c of पत), Mu I v TO DEPOSE

DETHRONEMENT हनत् v DEPOSITION (i) and (ii)

DETONATE I Intrans क्षयति (क्षन् c 1) (?) II Trans.

क्षययति (c of क्षन्) (?)

DETOXATION क्षयन् (?) v EXPLOSION

DETOCT मति (?)

DETORT निवरीति (न c 3) v TO PERVERT

DETRACT I To take away q v II To defame, censure q

DEVASTATE (1) उद्धिनति, सम्-, (हिं, c. 7.) ; (2) उद्धादयति (c. of सद्) ,
(3) अन्-मृशति, अमि-, आ, (सद्, c. 9.).

DEVASTATION : (1) उद्धेदः, सम्- ; (2) उद्धादनम् ; (3) आमर्दः.

DEVELOP I. To disclose, expound . q v. : विवृणोति (ह, c. 5.).

II. To rear, mature . q v. III To grow, increase q. v.

D.ed. . of buds : सद्ग- (ह, ह०, Sa.

DEVELOPMENT I. Disclose, exposition विवृति. II. Growth, in-
crease : q. v. III. Issue, ripeness q v.

DEVIATE (१.) : अति एति, व्यति-, (ह, c. 2.) (=transgress, pass by q.
v.), *did not d. a line from the path* : वर्कनः पर रेषामावमपि न व्यतीतः, R.
1. 17., (2) अहति, वि-, (अत्, c. 1) (=to swerve : q. v.), (*his*) *mind*
does not d. from virtue : न धर्माहते बुद्धिः, Mah.; (3) अति (अ, c. 1.) ;
(=to fall : q. v.), *in the assembly d. from the (right) course* .
पञ्चमुत्तमां समिती, KL . v. also TO WANDER, STRAY, ERR.

DEVIATION : (1) अतिक्रम (=transgression) ; (2) विचलन (=swerving) ;
(3) अति (=falling), (4) अन्धार्थगमन (=going by a wrong path),
(5) भ्रम (=error).

DEVICE : I. A contrivance : (1) उपायः . (2) कृत्वम् v. STRAT-
EGY. II. Invention q. v. : निर्माणम्. III. An emblem :
चिह्नम् (?).

DEVIL मून् v. DEMON. Ph : *printer's d.* : "राक्षसमुद्रक" ; *to play the*
d. with . उन्मीकयति (पोह, c. 10) v. TO MOLFST.

DEVILISH . (1) वैशाच- (वी, च) ; (2) राक्षस (वी, स).

DAVILRY - वैशाचलम् ; वैशाचाचार ; and sim. comp. n.

DEVIOUS : I. Lit. . वक्रः (क्र, क), *although this route is d. to you* :
वक्रः पन्था ददपि भवतः, Me. v CROOKED. II. Erring, wandering
q v. उद्गम (गा, म).

DEVISE (v) : I. To contrive : q v. कल्पयति (लृप्, c 10). II. To

tequenth q v *इच्छापत्रेण ददाति (दा, c 3) or sam ददाति when the meaning is clear

DEVISE (sube) *इच्छापत्रेण स्वावरसम्पत्तिदानम्

DEVISEE *इच्छापत्रेण यस्मै स्वावरसम्पत्तिर्दीयते, दानाधिकारिण (f वी)

DEVISER कल्पयित्वा (f वी) r INVENTOR

DEVISON *इच्छापत्रेण स्वावरसम्पत्तिदात्र (f वी)

Devoted or (1) ह्येन (ता य) वि, परि, d of *eye its* तेजीविहीन (ता, य) Ka, (2) रक्षित (ता, त, वि, d of *wealth* धनविरहित (ता, त), Mr, (3) ह्यन् (त्या न्य), d of *the power of combustion* दाहशक्तिशून्य (त्या न्य) S p b, (4) इर्जित (ता, त) वि, परि, d of *covetousness and avarice* लोभक्रोधविरहित (ता, त), Mah, (5) वीत, विगत, etc in comp (=gone of what was once possessed), d of *core* वीतचित्त (ता, त), Sa, (6) often by a neg comp, d of *hands and feet* *अवाविपाद (दा द), S, d of *flues* निर्मवि- (का, क), V, d. of *clouds*. अज (ता, त) V, p N B (1) to (4) are used as second member of a comp or with ins

DEVOLVE (v t) I To roll on पतयति (c of पत्) II To commit, entrust q v निदिपति (चिप् c 6) (with to loc)

DEVOLVE (v t) expr by circum on the demise of a king the crown d s on his eldest son उपरते राज्ञि श्वेदुजो राज्यमस्य r also to comr

• *bling* दूतप्रसक्तः (जा, लं), Mr.; or (4) रक्तः (जा, लं), यद्, (foully),
young men are d.d to young women. तदप्यस्त्रावत्तदीरक्तः, J.

DEVOLEDLY : एकादचित्तेन - v. FANNESTLY, ZEALOUSLY.

DEVOTEDNESS : v. DEVOTION.

DEVOTEE : (1) तापस. (f. ली) ; (2) योगिन् (f. ली) ; (3) धर्मनिरत (ता, लं).

DEVOTION : I. Consecration. चर्चर्च. II. Addiction : (1) आसक्तिः
 म-; (2) निरतिः, Ki. III. Religious or respectful : भक्तिः, d. to
your preceptor : दुरो भक्ति, R. IV. A gift : दानम्.

DEVOTIONAL . I. Devout : (1) धर्मपरायण (f. पा) ; (2) धर्मनिष्ठ. (हा, छं .
 II. Relating to devotion : expr. by धर्म- in comp.

DEVOUR : भक्षयति (भक्ष्, c. 10.), *will d. us all* : भक्षयिष्यति नः सर्वान्, A. r. &
the world-dying time : कालो लभक्षकः, J. : v. TO EAT, SWALLOW.

DEVOURER : 1) भक्षकः ; (2) खादक ; (3) भक्षश्चि (m.)

DEVOUT : I. Pious : (1) धार्मिक (जा, क) ; (2) धर्मपरायणः (पा, पा).

Ph. : *he is a d Christian* *आत्मनिर्वाही तस्य ऊर्ध्वधर्मं ददा. II. Sin-
 cere : q. v.

DEVOUTLY . (1) भक्त्या ; (2) भक्तिपुरःसरम् ; (3) भक्तिपूर्वकम्.

DEVOUTNESS : (1) धार्मिकता ; (2) धर्मपरायणता ; (3) धर्मनिष्ठता ; (4) धर्मपरा.

DEN (subs.) . (1) नीहारः, *covered with d.s* नीहारपरीत (ता, लं), R. ; (2)
 चण्डालाय (rare), *no d. fell on the ground* : नारम्यायः पपातीश्याम्, Mah. ;
 (3) दुषार (prop. snow - q. v.).

DEWIFY : नीहारीकरोति, Vi. v.

DEW LAP : (1) गङ्गाक्षयणः ; (2) साया, Si. v. 62.

DEWY : नीहाराच्छदः (पा, लं), and sim. comp. : Ph. : *d. morning* :
 नीहारमयी दिनपूर्वभागः, R. vii. 60.

DEXTERITY (1) लतदक्षता ; (2) दक्षता ; (3) लघुदक्षता ; (4) दक्षता v.
 CLEVERNESS, SKILL.

DEXTEROUS : (1) दक्षार् (f. ली), R. vii. 45 ; (2) लतदक्षः (सा, लं),

W n , (3) लघुहस्त (जा, ख) , (4) दच (चा, छ) v SKILFUL, [FULLY
CLEVER

Dexterously (1) दक्षवत्तया (2) लघुदक्षवत्तया , (3) हस्तदक्षवत्तया v SKIL

DIABETES *u laseae* बन्धुवरीय , घनीहमेद

DIABOLICAL पैशाच (बी च) v ATROCIOUS IMPIOUS

DIADEM (1) किरिट , (2) मुकुटम् , (3) गालि , (4) चूडामणि

DIADEMED किरिटित (f नी)

DIAGNOSIS रोगनिर्णय or निरूपणम्

DIAGONAL (1) त्रुति , La (2) कर्ण La

DIAGONALLY *to go & d* कर्णैर्वागमयति

DIAL (1) मनुष्यनम् S v (2) चक्रवर्ण (f) S & d of a lunette
चक्रम् (1)

DIALECT (1) मातृवभाषा (2) भाषा (-language speech q v)

DIALECTIC DIALECTICS (subs) (1) तर्कशास्त्रम् (2) द्विगुण्या D

DIALECTIC AL (adj) I Relating to dialects expr by comp ,
d d difference भाषाभेद II Logical q v तार्किक (कौ, क)

DIALECTICIAN (1) तार्किक (2) द्विगुण्याविशारद

DIALLING दायद्वन्द्वसाधनम् (?)

DIALLIST दायद्वन्द्वकार (f) , मनुष्यननिर्माट (m) (?)

DIALOGUE I Conversation q v कथोपकथनम् II Conversa-
tional composition (1) पद्योत्तरमय्युक्ति , Raj (2) पद्योत्तरमय प्रबन्ध

DIAMETER (1) व्यास La , (2) त्रिवन्ध La

DIAMETRICAL expr by lat comp

DIAMETRICALLY Pl *d of rose?* पञ्चान्वितिक (डा ड)

DIAMOND (1) हीर or हीरकम् (2) नय (mn) (rare)

DISTANCE I The octave q v II Concord, harmony q v

DIAPHRAGM सद्वारद्वीपिणीजिह्वा घेजी , सद्वारद्व घेजी

DIAPHRAG (1) वृत्त लोकार , (2) धा द्विधा , (3) प्रकाशिका

DIARY दिनपत्रिका, दैनिकपुस्तकम्

DIATONIC *दीर्घतानीय (पा, प)

DATRIBE अधिकप, -वाद (?) v. REPROACH.

DIEBER, DIBBLE *विदारिका, भूमिविदारणसमुच्चयविशेष

DICE (subs.) I Plural of die q v II Dicing q v.

DICE (v). अचै क्रीडति (क्रीड्, c 1) v. TO GAMBLE

DICE BOARD (1) अष्टापदम्, (2) शरिफबत्

DICE BOX . पाणकपीठम्, Mr, and srm, comp. v.

DICER (1) अचधूर्त, (2) अचदेविन् (m) v. GAMBLER

DICING (1) अचक्रीडा, (2) अचगती v GAMBLING.

DICTATE (v) I. To order, prescribe * q v. : आदिशति (दिश्, c 6).

II In dictation आहरति (ह, c. 1) v. TO SPEAK

DICTATE (subs) दिक्षेत् * v COMMAND, DIRECTION.

DICTATION * आहार, to write from d * आहाराश्रितति.

DICTATOR आशपक (1), निर्देष्टु (m) (?) v COMMANDER.

DICTATORIAL v IMPERIOUS, OVERBEARING.

DICTATORSHIP * आशपकरूपदम्, निर्देष्टृपदम्.

DICTION * वक्ति : v. STYLE, LANGUAGE

DICTIONARY कोष ; अभिधानम्, वर्णिकमेष शब्दकोष.

DIDACTIC, -AL (1) शिवाविभाषिन् (f. नी) (1), (2) अचदेमन (धी, घ) (?).

DIDALFER a diving bird उड्गतीवचमिन्द.

DIE (subs.) I For playing - (1) अच, ore who plays with false dice - कटाचदेविन्, VII, (2) पाणक II. For stamping perh सुदा III. Chance q v.

DIE (v. 1) I Lat (1) मियते (घ, c. 6), vomited blood and d d. शोषितसुहृन्ममदार, V. p., like medicine by a dying man मियमाच दरीवपम्, A v, (2) expr. by the adj he d d: सीम्भन् परास, R. IX 18 v. DEAD; (3) अचान् or अमून् or जीवित वञ्जति, सकृन्मति,

etc. (= to quit life of voluntary death), *you should not d* : न
परिवान्धाद्बुधा प्राणा, K. ; (4) मृत्युम् अगच्छति, (आप्, c. 5.), K.
मरणम् अभिपद्यते (पठ्, c. 4), etc (= to meet death). Mah , (5)
पक्षे गच्छति (मन्, c. 1.), *some horses d.d* : केचिद्वा पक्षे गता, P. II.
To be extinct V. EXTINCT.

DIE AWAY OR OUT : (1) उपरमति (रन्, c. 1.), *when the noise d.d away*
नक्षिन्नपरति शब्दे, Mah V. TO CEASE , (2) रात्रि गच्छति (मन्, c. 1.), *when*
the night d.s away अर्थ यतायां यामास्याम्, Ki. V TO VANISH

DIET (subs.) : चाहार Ph : *d. good for the feverish* उपरिताय हितान्वा-
दीनि, Bha. [II. Intrans. हितम् अप्राति (अप्, c. 9), Sr.

DIET (v.). I Trans : लघु भोजयति (c. of भुज्), Bha . V. TO FEED.

DIETETICS . चाहारविधि, Sr

DIFFER (v. i) : I To be unlike (1) भिद्यते (pass. of भिद्) (rare),
the prince did not d. from his cause न वारणान् स्ताहिभिर्दे कुमार, R
V 17., *you two d. in this* सुषीरिन्दमेव भिद्यते, Si XVI 10., (2) विभियते
(pass of भिद्), M. n. , (3) better by the subs, *in what do they*
d. : कलामेद . II. To disagree : विप्रतिपद्यते (पठ्, c. 4) Ph. :
I d. from you तम मत भिन्न' or तन्मते भवते .

DIFFERENCE I. Lit (1) भेद, प्र, वि, and (yet) *did not find any d*
among the five भेद विवेद नच पद्यम् कश्चिद्वा, N. XIII 41. , *from the*
d. of the results and subjects of enquiry : अलजिज्ञानभेदात्, S , (2)
विशेष (= distinction : q v.) ; (3) तात्पर्य (= d. in quality), O,
what a d. in men अहो तात्पर्यं नराणाम्, Mr २ , (4) अन्तर' (= dis-
tance to contrast two objects), *the d between you and me is*
like the d. between the ocean and the pond . अन्तरतः क्षिप्तं मम च समुद्र-
पञ्चलधीरिवाणरम्, Mal Ph : *it makes no d.* अत्र नास्ति विशेष . II
Discordance : q v. ; विप्रतिपत्तिः, S. III. DISSENSION , विवाद.
IV. In arith. . अन्तरम्, *sum and d.* . योगान्तरं, Vj.

DIFFERENT (1) भिन्न (दा प्र) वि, प्र, *men have d tastes* भिन्नहवि
 द्वि लोक, P *not d from me* सतीतिभिन्न, V प्र, (') by subv
made me j d statements वाताभेदान् बह्वनकथयत् Mu II (3) by अनर
affixed d tastes रघुनारावि R x 17 v OTHER v UNLIKE,
 VARIOUS

DIFFERENTIAL v SPECIAL D coefficient *सूक्ष्मानम्

DIFFERENTIATE *सूक्ष्मानं निरूपयति (हप c 10)

DIFFERENTLY v VARIOUSLY, OTHERWISE

DIFFICULT (1) often by a comp with दुर d to unde stand, दुर्बोध
 (वा ध) d to ch ab दुराधोद (दा ह), d to pass दुर्गम (मा, म),
 (2) दुष्ट, कष्ट or लक्ष्म in comp (of physical dics) very d to
procure food for कष्टतरुणभ्याहारमिदं म्यानम् II (3) विषम (मा म),
ultio gh d political science is d ved into विषमोपविधिमाधने
 मय K1 (4) कठिन (मा म) (=hard), (5) दुरुद्ध (दा ह)
 (=obscure)

DIFFICULTY I Arduousness (1) कष्टित्यत् (2) वैयस्यम् II *without*
an d अनयासेन or मुक्तिं v EASILY With d कथमपि (=some
low) fixing his speech (c controlling his emotions) with great d
कथ कथमपि वचनं संस्थाप्य V II, (') कथयन or कथयितुं (=कथमपि)
controlled their minds with कथयिदीया मनसा वदन् Ku III 34,
 (3) दुश्चिन्ना *was able to feed with d दुश्चिन्ना भोजयितुं* श्याक, Si v 51,
 (4) लक्ष्णेण Ia III 4, (5) कष्टेन *with great d महाकष्टेन*, M II
 II Something difficult (1) लक्ष्म in d's लक्ष्णे Ku XI 75,
 (2) सङ्कट (=straits), *his understating not failing in d's*
कार्यसङ्कटेषु विवक्षणी Ia, (3) विघ्न (=obstacle q v), (4) expr
by adj d's of grammar व्याकरणस्य विवक्षावि *may every body*
overcome his d's सर्वस्य दुर्गमि V III Embarrassment, per
plexity q v IV An objection q v

DIFFIDENCE I Distrust q v अविश्वास II Modesty q v
अप्रगल्भता

DIFFIDENT I Distrustful q v अविश्वासी (f नी) II Mo-
dest q v (1) अप्रगल्भ (हम, हम), (2) मिल (ह, ह), (3) अह (ह, ह)

DIFFIDENTLY (1) अप्रगल्भ, (2) सवेनवाग् v BASHFULL

DIFUSE (v t) (1) वि-सरति (ह c 1), *the rays of sun clearly d d*
झुट दिवसे सविशुद्धये Kt, (2) वि-सर्पति (हप, c 1), *I smelt the d ing*
scent of flower वि-सर्पन्त कुसुमगन्धमभ्यजिघ्रम् K v TO SPREAD

DIFUSE (v t) (1) विचारयति (c of ह), (2) वि-सर्पयति (c of हप)
v TO SPREAD

DIGRESSIVELY *expr by circum to talk d** प्रसृत परित्यज्य दूरगतिनामति
(क्रम c 1) or विषयान्तर विस्तरेण निरूपीति (व, c 5)

DIKE *I A channel q v* प्रणाली *II A mound q v* वध्न

DILAPIDATED (1) निशीर्ण (यां खं), *with hundreds of d ed faces and*
turrets विगीधतश्चाद्वगत् (ता त), R (2) जीर्ण (या खं) (-decayed)

DILAPIDATION (1) निशीर्णता (2) जीर्णता

DILATATION विस्तार v EXPANSION EXTENSION

DILATE *I To expand q v* विस्तारयति (c of क्षु) *II To en*
large q v विस्तरेण विरूपीति (अ c 5)

DILATORILY (1) विजम्बेन (2) कालबीधेण

DILATORINESS (1) दीर्घसूयता *II* (2) विरक्रियत्वं Nil v SLOWNESS,
TARDINESS

DILATORY *I Of men दीयन्* (f ता) (2) विरक्रिय (या घ) *II*
Of acts v SLOW, TARDY

DUPHIA *I Log *दुष्टविहाक deloris of a d *दुष्टविहालमद्व*
(n dual) *II A difficulty q v* विकल्प, Sah

DILETTANT, c *प्रियद्वयक, पात्रविनीदनाये कलासेवी

DILIGENCE (1) उद्योग (2) अथवसाय, (3) अभिधीग, (4) उद्यम, (5)
अभिनविश (application), (6) प्रयत्न (=effort)

DILIGENT (1) उद्योगिन् (f नी) (2) अथवसायिन् (f नी), (3) उद्यमिन
(1) अभिधीगन् (f ती), Ks v ACTIVE

DILIGENTLY (1) उद्योगम् (2) उद्यमिन, (3) उद्यमार्ह (=ZEALOUSLY)

DILL a plant (1) जालिष्ठ (2), (2) मत्तुषा (?)

DILUENT *समूकरपयोल (ला ल) (?) Ph *there is no real d but*
water यदायति जमादन्त्य पदायो जालिष्ठ पदायोलवान् तनूकयति (th ns)
or विघटयति (dissolves) or खीचीकरोति (weal ens)

DILUTE *I To thin, weaken or dissolve q v* *II To mix*
with water कसेम मिश्रयति (मिश्र, c 10) or समृजयति (सृज c 6) M

DILUTION I Attenuation dissolution q v II With water

जलन निमग्नम् III A mixture तन्मूत्र (ता त) (?)

DILUTIAL मयाम्ल (दा द) V strictly अल्पात्न (ना न)

DIM (adj) I Obscure (1) मन्दिम (मा म) (2) मन्दकान (ना न) (3) मन्दवति (mf) II Of sight Ph *his eyes are d*

न स सुतरा पश्यति or अन्ध पश्यति III Dull मूल (ला ल)

DIM (v) तिमिरयति (domi)

DIMENSION परिमाण or प्रमाणम् V SIZE MEASURE

DIMINISH (v t) घातयति v TO DECREASE

DIMINISH (v t) (1) घातयति (c of कृत्) *should d one mouthful* एकैकं ज्ञातयन् पिबन् Pa (?) अपविनोति (वि c s) (3) अन्वीकरीत मूनी करीति etc (= to make less) (4) सघटति (= to lighten)

DIMINUTION I DECREASE q v घात II Degradation abatement q v

DIMINUTIVE I Adj अल्पकाष्ठ (दा घ) Mal II In gram इवार्थकप्रत्यय

DISSEMINATE Pl letter I जारीपयन् (?)

DIMLY (1) अस्पष्ट (not clearly) (?) न सुतरा (not well) P

DIFFUS (1) अस्पष्टता (= obscurity q v) (2) मान्दा (= dulness q v)

DIEMPLE मद्र (?)

DIMPIED मद्रिन् (f नी)

DIX (subst) कलकल V NOISE CRASH

DIX (v) *to d the ears* यद्वलपुटे खर्जरीकरीति h v TO DEAFEN

DIVE (v) I Trans भीजयति (c of भुज) v TO FEED II Intrans भीजन करीति v TO EAT DIVER

DIREGNESS क्लामिमन् (m) V DARKNESS BLACKNESS

D S O L E दरी V D A L F V A I L E Y

DINGY : काल (ल, ल) (?) : v. DARK, BLACK.

DIKING-FOOD भोजनशाला, Oh., and sim. comp.s.

DINNER : भोजनम्, who invites and does not give d. निमन्त्रयित्वा भोजना-
दायी, V. s. ; d. plate भोजनसाजनम्, N. ; it is time to bathe and take
d. समयः स्नानभोजने कर्तव्यम्, V. : v FOOD.

DINAPLESS (1) भोजनविरहितः (हा, न) ; (2) अन्नशून्य or निराहारिण (= with-
out food).

DINT (subs). I. Blow q. v. प्रहार. II. Mark of blow :
प्रहारचिह्नं, and sim. comp.s. Ph. • by d. of • -बलेन (in comp.) :
v. MEANS.

DINT (v. t.) : चिह्नयति (चिह्, c 10.) : v TO MARK.

DIOCESAN (subs) प्रधानाचार्यः . v BISHOP.

DIOCESAN (adj) : i. e. pertaining to a diocese : expr by comp. or
by gen.

DIOCESAN : अधिहारः or प्रदेश , (when the exact sense is not clear)
प्रधानाचार्यसाधिकार .

DIOPTRICS : *नेत्रदीपदमनविज्ञानम्.

DIP (v. t.) : I. To plunge or immerse . q. v. : मज्जयति (c. of मज्ज्.)
the youths were d.'d in the fair dam with all their soul सर्वशरीरैश्च
सुमनो इवभिर्जमज्ज्, N. II. To wet : q. v. : स्नेदयति (c. of स्निद).
III. To dip out . i. e. to take out : q. v.

DIP (v. i.) . I. To immerse (lit. and fig.) . मज्जति (मज्ज्, c. 1.). II.
To d. into (books, etc.) : चुम्बति (चुम्ब्, c. 1.).

DIP (subs.) : I. Immersion : मज्जनम्. II. Inclination, slope : q. v.

DIPHTHONG युक्तस्वरः (?) ; द्विस्वर (?)

DIPLOMA : *उपाधिपत्रम्.

DIPLOMACY : I. In gen. sense : सामम् (n.), *these are the five forms
of d. noted by those skilled in its practice* : इति सामपयोग्यं. साम

पदविधञ्जम् Ku , the milk ocean is churned by d दैराध्यमिति
नादा Ka II Envoys दूतवर्ग

DIPLOMATIC Ph d skill सामद्वीपारीप्यम्

DIPLOMATIST सामद्वीपार Ka and - m comp s

DIRE दारण (दा न) v DREIDRE

DIRECT (a j) I Straight q v कर्तु (mfr) II Sincere q
v III Plain express q v

DIRECT (v t.) I To am. pont लघीकरीति Ph d and the
runt मन् समाधाय Ku II To manage govern q v आति
(गत c 2) III To guide दिशति निर, का, उप, प्र (दिश, c 6),
who would d the way to Suvarnapura य मुवत्पुत्रपद्मानमुपदिशति K
IV To order q v नियुक्ते, दि, (मुज c 2), d me what I shall
give प्रयच्छानि कस्ये विनियुक्तं Mah V To supersede q v

DIRECTION I Management, guidance command q v II Or-
der prescription q v निर्दिष्ट by the d of (her) superior गुरी
निर्दीयात् Ku III Line of motion दिग् (f) or whc ever d
the eye is thrown यस्तं यस्तं दिशि विदिष्यत चक्षु, K , in whatever
d the will of Providence runs यदा दिश धाति वक्ष्य चक्षु N ;
in every d प्रतिदिशम् Ku , cast h's eyes in that d तामेव दिग् चक्षु
मादिषीत् K IV The name and residence of a person नाम
धामनी (n du) V A board of directors भावकार्य (?)

DIRECTLY I Instantly q v उपदि II Immediately after
d he stopped विरतमात्रे तद्विषय or तद्विरामात् रमेव III Expressly
q v कटम् IV In a direct line चक्षु or परस्म V As
opposed to inversely चतुर्दीर्घेन

DIRECTNESS आर्षेयम् v FRANKNESS

DIRECTOR नायक v MANAGER CHIEF

DIRECTORY *नामधामनद्विनी

DIREFUL दाहण (वा षां लि) V DREADFUL

DIRENESS दाहणत्वम् V TERRIBLENESS, HORROR

DIPON कदणगीत (?) *La da* कदणार्द्ययधिसम् (?) R

DIREGLIKE i c doleful q v कदण (f वा)

DIRE लघापी V DAGGER

DIRT मल (mn) *Qut and fig*, as a *mund face from d* अपयत्नमसि
मल'सि, K

DIRTILY (1) मलिनम् (2) मनीमलम्

DIRTINESS (1) मादित्यम्, (2) मलिनता, (3) मलमल

DIRTY (adj) (1) मलिन (वा न), *an old d rag torn into hundred
pieces* और्ध्वगतखण्डमलिनकन्या, J, *d b/ de th and in acts* अन्धकर्मवी
मलिन (वा न), K (2) मनीमल (वा, स *a d track* मनीमला परति,
R (3) मलमल (वा ल)

DIRTY (v) मलिनयति (nom) V TO SOIL, BEFOUL

DISABILITY I Inability q v II Legal d अनीयता (?)

DISABLE (v) अक्षययति (c of षट्), *of d d sight* अक्षययति (mfa), R
V TO WEAKEN UPSET Ph *an outcast is d d from inheritance,
(funeral) cake and water* अपपातिदय रिक्कयपिच्छीह्मनि निवर्तनी, Sha

DISABLE भ्रमं दिनति (विद् c 1), दरीकरीति etc *To d of artifice*
हन् निरुपति (अम् c 4), etc V TO DISPEL

DISACCUSTOM V UNACCUSTOMED and TO MAKE

DISADVANTAGE (subs) (1) अहित V ADVANTAGE (2) हानि (= *loss* q v), (3) पीडा (=inconvenience, trouble) *and little d to
the former* ऐतन्नादिनद्याप्योऽन, Viv, (4) बाधा (=पीडा), *if of much
use and little d* महानुशील्यबाधयेत् N s

DISADVANTAGEOUS (1) अहितकर (री, र), (2) अनर्पकर (री, र) V UN-
FAVOURABLE, TO INJURE

DISADVANTAGEOUSLY V UNPROFITABLY, UNFAVORABLY

DISAFFECT अपराग्न or विराग जनयति (अन्, c 10) (with gen)

DISAFFECTED : (1) विरक्त (ता, क), (2) अपराग्न (ता, क); (3) द्रीढबुद्धि (म्ह)

DISAFFECTION (1) विरक्तिः, (2) विराग, (3) अपराग्न, K1

DISAGREE I. Not to agree, differ : q v. : विरस्यदति (वद्, c. 1)

II. In opinion : (1) विमतिपद्यते (पट्, c. 4), (2) विरदते (वद्, c. 1.)
(=to dispute) III. To be unsuited • न रोचयति (c. of हच्)
(with acc) (?).

DISAGREEABLE : I. Unpleasant, offensive q v. अनभिमत (ता, क). II. Unamiable, peevish • q v : प्रतीप (पा, प.) III. Contrary, unsuitable . q v.

DISAGREEABLENESS (1) अनभिमतता, (2) प्रतीपता

DISAGREEABLY (1) अनभिमत v UNPLEASANTLY, (2) प्रतीप v. PEV-
VISHLY

DISAGREEING (adj) (1) विमतादिन् (f नी), (2) विरद (वा, व).

DISAGREEMENT • I. Difference q v. विमताद.. II. In opinion
विमतिपत्ति III Dispute विवाद, भेद. IV. Unsuitable-
ness • q. v

DISALLIED • विद्वेदिन (ता, त) : v TO SEPARATE,

DISALLOW न अनुमन्यते (मन्, c 4) • v. TO ALLOW, PERMIT, AND NOTE

DISANGL • (1) विलुप्यति (लुप. c. 6), (2) अलुपयति (अलु, c. 10.).

DISAPPEAR (1) अन्तर्णीयते or तिरोणीयते (pass. of वा) (as phantoms),
the Father of the world d.ed. तिरोणीयतिरोद्घे, Ku, (2) तिरोभवति (भू,
c 1.) (=1.), K1, (3) नश्यति, वि, (नश्, c. 4) (=to vanish), *d.s*
although made motionless with ties. सन्धाननिबन्धोरुमापि नश्यति, K.,
(1) अदृश्य. (या, य) भवति (=to become invisible)

DISAPPEARANCE *on the d of the disease* विनष्टे च सदाशयः v TO
DISAPPEAR, also DEPARTURE

DISAPPOINT Ph *I am d ed in you* व्यथित भवामि , *d ed in love*
 खिन्नतमयम् (या, य) , *do not d I m* नास्यामी रिफला क्रुह , *better to*
be d ed in an application to a great man याज्ञा मीचा वरमधिगुणे,
Me , d ed by Siva मन्मथा रिफचीकृतयव , R:

DISAPPOINTMENT (1) आशावन्न (of hope) , (2) यन्नावेक्ष्यम्, M n ,
 and i am comp e (in an application) , *the pain of d* मय्यमन्नवेदना,
 hi , (3) विफलम् (=deception q v) (4) विषाद (=dejection)

DISAPPROBATION (1) विमृति , (2) निन्दवाद् (expression of d) (?)

DISAPPROVAL (1) अदृष्टोद्भवम् , (2) निन्दा v CENSURE

DISAPPROVE (1) न अनुमोदते (मिद c 1) , (2) निन्दति (निन्द , c 1)
 v TO CENSURE

DISARM I Lit (1) निरस्त्रीकरोति (2) अस्त्राणि or आयुधानि हरति
 (स c 1) II Fig ममयति (c of मग्)

DISARRANGE (1) आकुलीकरोति , (2) सञ्जीभयति (c of चुभ)

DISARRANGEMENT सञ्जीभ v CONFUSION, DISORDER

DISARRAY I An army व्यूह भनक्ति (भग् c 1) II To disrobe
 q v विवस्त्रयति

DISASTER विपद् (f) or विपत्ति v CALAMITY

DISASTROUS (1) आत्ययिक (की, क) , (2) दुरत्य (ना, न) , (3) दारुण (या,
 य) (=terrible)

DISAVOW न स्वीकरोति v TO DENY

DISAVOWAL अस्वीकार v DENIAL

DISBAND I To dismiss विहर्जयति (वग्, c 10) II To divorce
 त्यजति (वज्, c 1)

DISBAR *अभिभावकमण्डलाद् बहिष्करोति (क्ष, c 8)

DISBARRE अतारयति (c of दृ) v TO DISSEMBARK

DISBELIEF (1) अविश्वास , (2) अमत्य , (3) अयदा

DISBELIEVE न प्रत्येदि (द, c 2) v NOT ; TO BELIEVE

DISBELIEVING (adj.) (1) अविश्वसिन् (f. नी) , (2) अश्रद्धालु (mfn)

DISBURDEN भारम् अवतारयति (c of तु) v TO UNBURDEN

DISBURSE व्ययते (व्यय, c 1) v TO EXPEND

DISBURSEMENT व्यय v EXPENDITURE, PAYMENT

DISC v DISK

DISCARD अयापयति (अस c 4) v TO REJECT, RENOUNCE

DISCERN I Mentally विनिर्दिष्टि (विच, c 7), *does not d what is his good* सहित न विनिर्दिष्टि, Si II With the eyes (1) निभा

लयति (भल c 10), *d ing this ring* रत्नद्रुलीयक निभालयन्ती Mal ;

(2) निर्बन्धयति (बन्ध, c 10), *d ing my limbs* मद्भ्यानि निर्बन्धय, D

DISCERNIBLE (1) निर्बन्ध्य (f ज्या), (2) निभाव्य (f ज्या), (3) by verb, v TO DISCERN

DISCERNING (adj.) सूक्ष्मदर्शिन (f नी) v SHARP

DISCERNMENT I Judgement sagacity q v विवेक, (you) *have spoken without d* विवेकशून्यमभिहितम् Mal II The act विवेक (rare) *no d could be made of any thing* न कस्यचिद्विवेक उपलभ्ये, Ki ix 11

DISCHARGE (v) I Of burdens (1) अवतारयति (c of तु), (2) अवती पयति (c of वृह) II Of rivers to enter the sea (1) विप्रति, प्र, (विप्र, c 6), (2) याति (या, c 2) (—to go) III To utter, give vent to, emit q v उद्गिरति (गृ c 6) Kl. *To d rage* क्रुध विप्रजति, Si IV To let fly (1) मुचति or नीचयति निष्, वि, प्र, (मुष्, c 6 and 10), *d ed a shower of arrows* शरवर्षे मुनीच, Ram, (2) स्रजति, वि, (स्रज, c 6) *to d fire* अपि विप्रजति Sa, (3) अलयति (अस, c 4) V To dismiss q v (कर्मण or अधिकारान्) अयकर्षति (लघ, c 1) VI To pay (1) शोधयति, वि, *to d a debt* कण शोधयति, ViI, (2) निर्वीतयति (c of यत्), *for d ing a debt* कणनिर्वीतनाय, ViI, (3) तरति, वा, उन्, (लृ c 1) N e VII To perform q v निर्वीतयति (c of वृह)

Ph you also d your duty समधि सनिदीगमद्वय कृत् Sa 11 VIII
Of prisoners मुचति IX Of pus पूयते (पूय, c 1)

DISCHARGE (subs) I Of a burden (1) अतारणम्, (2) अत्रो
पणम् II A letting fly (1) भीष, d of arrows बाधसोद Sa ,
(2) विमर्जनम्, (3) अवन (rare) III Dismissal (1) पदभग, (2)
अधिकारमुक्ति, (3) कर्मापकर्ष IV Payment (1) मोधनम्, वि, (2)
निर्वातनम् V Performance q v निर्वाह VI Aquittal मुक्ति
VII Emission q v याव

DISCHARGER of electric jars *वि सारणदणम् Arrow d (i e bow)
रघासदम्

DISCIPLE (1) पिप (f या), dialogue between a preceptor and his d
गुरुशिष्यसंवाद, Māh, (2) अन्वेष्टासिन् (f नी) (rare), of her d तदनी
वाचिन्वा Mā

DISCIPLESHIP (1) शिष्यत्वम्, (2) अन्वेष्टासित्वं (rare)

DISCIPLINARIAN (1) शासनकर्त्ता (m) (?), (2) शासित (m) (?)

DISCIPLINE (subs) शासन (in all the senses)

DISCIPLINE (v) I To educate q v II To bring under con
trol दमयति (c of दम्) D d दान (दा, ल) III To chastise
मासि (मास c 2)

DISCLAIM प्रत्याख्याति (खा, c 2) v TO DENY.

DISCLAIMER प्रत्याख्यानम् v DENIAL

DISCLOSE I To uncover, open q v विह्वलीति (ह, c 5) II To
reveal, expose q v विह्वलीति, to d a secret रहस्य विह्वलीति,
D VIII

DISCLOSURE I Exposer q v विह्वति II That which is
disclosed these d s एषां विह्वति

DISCOLORATION I The act (1) वपान्तरजननम्, (2) विरचोत्करणम्
v TO DISCOLOR II Stain q v

DISCOLOUR I To alter the color वरानर जनयति (उन् c 10)

(with gen) II To sully निषर्षयति

DISCOMFIT पराजयते (जि, c 1) v DEFEAT

DISCOMFITER पराजय v DEFEAT

DISCOMFORT (subs) क्लेश v DISTRESS, PAIN,

DISCOMFORT (v) पीडयति (पीड्, c 10) v TO PAIN.

DISCOMPOSE I To break up भवति (मध्, c 9) II To agitate, disturb कृ v आङ्क्षीकरोति

DISCOMPOSURE (1) स्वाङ्कुषता, (2) अधीरता v AGITATION

DISCONCERT I To frustrate, defeat कृ v चण्डरति (चण्ड्, c 10)

II To confuse चोभयति (c of चुम्)

DISCONNECT विदीनयति (युज् c 10) v TO SEPARATE

DISCONNECTION भेद v SEPARATION

DISCONSOLATE (1) विषय (वा च) v DEJECTED (2) मोक्षसन्तानमानस (सा, सं) v SAD

DISCONSOLATELY (1) सन्निपादन्, (2) सखेदम् v BADLY

DISCONSOLATENESS (1) विषयता, (2) निर्वेद, (3) वैमदस्यम्

DISCONTENT, DISCONTENTMENT (1) असन्तोष, (2) असन्तुष्टि, (3) असन्तुष्टता, (4) अनिर्हति

DISCONTENT (v) v TO DIS-SATISFY

DISCONTENT **DISCONTENTED** (adj) (1) असन्तुष्ट (टा ट्), (2) अनिर्हति (ता त्) v CONTENT

DISCONTENTEDLY expr by adv, writes d असन्तुष्टो लिखति

DISCONTINUANCE, DISCONTINUATION I Cessation कृ v विराम

II Disruption विच्छेद

DISCONTINUE (v 1) विरमति (रम्, c 1) v TO CEASE

DISCONTINUE (v 2) I To stop, leave off कृ v समापयति (c of आप) II To disunite विदीनयति (युज्, c 10)

- DISSONANCE I In music (1) বিস্ময়, (2) অপরক II Dispute ৭
 ৮ বিবাদ III In general sense ১০ DISSENCE
- DISCORDANCE (1) বৈষম্য (2) অনৈক্য, (3) বিরোধ
- DISCONGRUITY I Incongruous (1) বিপর্য (মা ম), (2) বিহত (হা, ২) II Dissonant (1) প্রতিকূল (লা ল) (=disagreeable) *alien the circle [would appear to] have a different voice* অসঙ্গতবাদ প্রতিকূলশব্দ, Ku (2) অর্ধকটোর (রা র) (=jarring), M n
- DISCOUNT (৮) I To deduct a percentage Pl *to deduct five per cent*
 *ব্যাংক মত ব্যক্তি (ব্যব c 1) II To pay a bill, deducting the percentage Ph *to pay this bill* *ব্যাংক মতীনা হুজির্মূল্য দিদি
- DISCOUNT (subs) *ব্যাংক
- DISCOUNTER কুসীদ (=usurer ৭ ৮)
- DISCOURTEOUSNESS I To abash ৭ ৮ লজ্জাপ্রতি (চল, c 10) II To disapprove oppose ৭ ৮ ন অনুমোদনে (হুজ c 1)
- DISCOURAGE I To deject ৭ ৮ উৎসাহমহন করিতি, *to deject* মণীষাছ (হা, ২) To be dejected (1) উল্লাস পরিত্যগে (pass of মন) (2) নিঃসঙ্গ প্রভবগে, Mr II To deter ৭ ৮ নিষেধ (নিষ c 1)
- DISCOURAGEMENT I Djection ৭ ৮ (1) উৎসাহমহন, (2) উল্লাসমহন ১১ II Hindrance obstacle ৭ ৮ বিঘ্ন
- DISCOURAGING (adj) (1) by comp (2) উৎসাহবিঘ্ন (f খী) (")
 প্রতিকূল (লা ল) (=unfavourable)
- DISCOURAGINGLY expr by adj *speaking of* প্রতিকূলবাদিন Ku
- DISCOURSE (-sub) I. Speech, conversation ৭ ৮ (1) বাক্য (n), (2) মারফতি II Transaction ৭ ৮ ব্যবহার
- DISCOURSE (১) বাক্য (বাক, c 1) ৮ TO SPEAK, CONVERSE
- DISCOURTEOUS (1) অবিনীত (লা হ), (2) অদয়িত (f খা) ৮ COURTEOUS
- DISCOURTEOUSLY (1) অবিনীতম্, (2) অদয়িতম্ [COURTESY]
- DISCOURTEOUSNESS, DISCOURTESY (1) অবিনয় (2) অদয়িতম্ ১১

- DISCOVER** I To reveal, shew *q v* प्रकाशयति (nomi) II To find out prob प्रकाशयति, पाविष्येति (used in Bengali), *d ed* America *आमेरिकामाविष्कार
- DISCOVERER** (1) प्रकाशक, (2) पाविष्य (m) (?)
- DISCOVERY** I Revelation *q v* प्रकाशनम् II Finding out प्रकाशनम् (?), (2) पाविष्कार (?)
- DISCREDIT** (subs) I Disbelief अविश्वास II Disgrace, infamy *q v* (1) अयमस्त (n) (2) कलह
- DISCREDIT** (v) I To disbelieve न प्रत्येति (घ, c +) II To disgrace *q v* कलहयति (nomi)
- DISCREDITABLE** (1) अयमस्तर (री, र), (2) कीर्तिनाशिन (f नी), (3) कलहायक (रा, र), (4) गर्हित (ता स)
- DISCREET** (1) समीचा or विमृशकारिन् (f ची) (=circumspect), (2) परिचागद्विन् (f नी) (=seeing the end), (3) विम (या च) (=wise *q v*)
- DISCREETLY** समीचा v *TADEENLY, WISELY*
- DISCREETNESS** v **DISCRETION**
- DISCREPANCY** (1) भेद v **DIFFERENCE**, (2) विरोध v **CONTRADICTION**
- DISCREPENT** भिन्न (शा द) v **DIFFERENT**
- DISCRETION** I Discreetness (1) समीचाकारिता (2) विवेक, (3) विमता v **WISDOM** II Entire control Ph you have no d in the matter न त एकाधीनमेतन् *act according to your d* *दन् श्रीमन् मन्त्रे तद्वि कुरु, *you have entire d to do what becomes you in this case* यद्वाक्यं समुचितं तत्र प्रभवति (श्रु, c 1) भवती k, *at d* (i e without condition) विना समयेन
- DISCRETIONARY** *evpr lyah* विवेकानुसारिक
- DISCRIMINATE** विविनक्ति (विच c 1) v **TO DISTINGUISH**

DISCRIMINATING, DISCRIMINATIVE (adj) I Distinguishing भेदक
(f दिक्ता) II Capable of discrimination (1) विविचय (ता ञ) ,
(2) गुणदोषविद (मभि) Ph *d faculty* विवेकशक्ति

DISCRIMINATION विवेक v *DISCREMENT, DISCRETION*

DISCROWN (v) स्रुष्ट छरति (ट c 1) v *CROWN*

DISCURSIVE I Rambling शानादिपथक (का, क) and *sermonizing* v
II Rational तार्किक (को, क)

DISCUS I A quoit चक्रम् II A disk q v

DISCUSS (v) I To disperse q v II To debate विचारयति
(c of च्) (- to consider thoroughly) (ने विल) I *whether different*
or not भिद्यन्ते न वेति विचार्यते च

DISCUSSION विचार, *d of the sense of passages* वाचार्थविचारणा
S Ph *novels* : II *follow the subject under d* सम्पत्ति प्रकृतमैवाद्
वर्तमाने S

DISCUSSIVE *DISCUTIENT* रसप्र (जी छ) (?)

DISDAIN (v) अद्वानाति (ता c 2) v *TO DESPISE* Ph *who d d*
people as straws ह्यभिव परिभूती यथ सर्वथ लोका, Ve

DISDAIN (subs) (1) अद्वाना v *CONTEMPT* (d) दृष्टा v *SCORN*

DISDAINFUL expr by adv, *I s d s la of l speech* असद्वचनशीलाय v-
HAUGHTY ARROGANT

DISDAINFULLY (1) अवज्ञया, (2) अवादरेण, (3) शापयन

DISDAINFULNESS अवज्ञा (=haughtiness q v)

DISEASE (subs) (1) रोग (best equiv, *c rel of mental d* चिकित्सित
मनोरोग (मा ग), Vi VII, (2) व्याधि *oppressed with d s* व्याधिभि
परिपीडितान् Bha (3) गद, *d I not get over the d* गद नाशयान्
R (4) चान्द *infected d* चान्द अर्जुनचारी Rqj

DISEASED (1) रोगयुक्त (f ता) *a d brand* रोगयुक्ता शाखा, S c (2)
रोगीपण्ड (f डा), *d bo l* रोगीपण्डितान्, R VII 24, (3) व्याधित

(त, त) & SICK, ILL Ph *he is d both in body and mind* *रस
शरीरमनसो रोगाक्रान्ते

DISEDGE (1) कुल्लयति (nomi) (2) कुल्लिकरीणि

DISSEMBARK (v t) (1) चतारति, चरा, (तृ c 1), *ice d ed on a rock.*

शीलावल्लयमवातराम D, (2) चारीकृति (हृ c 1)

DISSEMBARK (v t) (1) चतारयति, (c of तृ), (2) चारीकृ(य)ति (c
of हृ)

DISSEMBARKATION (1) चतरयम्, (2) चारीकृण (rare)

DISSEMBARRAS मोचयति (मुच, c 10) & TO FREE, EXTRICATE

DISSEMBARRASMENT मोच v RELEASE

DISSEMBITTER तित्ता नाशयति (c of नश) or हरति (ह c 1)

DISSEMBODIED I Di bandel q v II Freed from the body

बीतशरीर (रा र) v FREE FROM

DISSENGOUE of rivets v TO DISCHARGE

DISSENBOWEL चक्षाधि चदनयति (नी, c 1) v TO EVISCERATE

DISSENBOWEL v TO DISENTANGLE, EXTRICATE

DISENCHANT Ph *d this place* *चक्ष्मा मायां नाशय or निःशू, etc, I
will d you * शरीर मोच दूरीकरीणि

DISSENCUMBER I Lat भार हरति (ह, c 1) or चदनयति (नी, c 1)
II Fig to free मोचयति (मुच, c 10)

DISENGAGE I To detach विद्वेषयति (c of द्विष) II To re-
lease free मोचयति (मुच, c 10)

DISENGAGEFD : e at leisure न व्याप्त (हा, त), कार्यविरत (हा, त)

DISENGAGEMENT I Release q v मुक्ति II Separation
q v विद्वेषणम् III Leisure q v विराम

DISSENGIBLE चदनयति (c of नम्) v TO DEGRADE

DISENTANGLE I Lat विवृजयति (भट or -ट c 1) (??) II
To extricate, free q v मोचयति

DISSENTITE *अधिकार नाशयति* (c. of नश्) *or* *सुम्पति* (सुप् c 6) (*with*
gen)

DISSENTANCE *the lung was d* *उपलेशनी* *कुनुदि*, R. *v* TRANCE, *to*
REMOVE

DISESTEEM (v) *अपमानयति* (मा, c 2) *v* *to* *sight*, *DISRECARD*

DISESTEEM (subs) *अपना* *v* *CONTEMIT*.

DISFAVOUR (subs) *निरुद्ध* *or* *अनिरुद्ध* (rare), *the disposer of favours*
and d's अनुग्रहादयहयोर्विधाता, Si *v* FAVOUR *and* *NOT*. *Ih.*
finding hi *itself* *suddenly* *in* *royal d* *अरुणादेव प्रसादपराशुमुमुक्षुनिपति*
मालीव, P 1, 3

DISFIGURATION *v* *DISFIGUREMENT*

DISFIGURE (v) (1) *विकृष्टीकरोति* *or* *विपद्यति* (nomi), *to d a face* *सुप्त*
विकृष्टयति, D (2) *विकरोति* (rare), *seeing himself d d* *आत्मन विरुत*
हृष्टा, Mah, (3) *विकृष्टीकरोति* (by depriving limbs), *by whom my*
husband has been d d *देन मे पतिर्विकृष्टीकृत*, D, (1) *अप्ययति* (nomi)
(—3), *who can d me* *यो मा अप्ययितुं समर्थ*, P

DISFIGUREMENT I The state *वैरूप्यम्* II, The act *exp* *by*
verb *Ph d of* *It* *its* *वैरूप्यमङ्गदु*, Rim

DISFRANCHISE **पीले सुम्पति* (सुप् c 6) *or* *हरति* (ह, c 1), *d d* **हृत्पौरल* (त्वा, ल)

DISFRANCHISEMENT **पौरलहरण* *or* *-भोष*.

DISGORGE (1) *उद्गिरति* (गृ, c 6), (2) *उद्गमति* (गम् c 1)

DISGRACE (subs) I Disfavour *q v* II Dishonour, ignominy
(1) *अपमानमानम्*, *whose notions of honour and d have been erred by*
deceititude *अपमानमानमानमानवित*, D (2) *अपमानना*, *वि*, (the act),
Ku, (3) *अभिभव* *or* *परामभव* (rarely *अभिभृति* *or* *परामभृति*) (=humilia-
tion), *son* *few* *of d* *अभिभृतिमत्यान्* *hi*, (3) *निरुति* *or* *अङ्कार*
(=insult), *the d of being removed from the first seat* *अपमानमान*

यथा निरुक्ति, Mu III That which brings disgrace Ph. *there is no body without some d* मासाकनद कीरपि, Va, *the d, to the Paulista race* पीलसाकुलपामन, Vi

DISGRACE (v) I To dishonor (1) अपमानयति, अर, वि, (c of मन्), (2) परिभ्रजति, परा, अभि, (भु, c 1), Vi II To revile q व गह्वयति वि, (गह्वे, c 1)

DISGRACEFUL (1) गह्वित, वि, (ता, त) (2) अपमान्य (री, र) (= infamous), (3) हेपप (f ची) (=shameful)

DISGRACEFULLY (1) मानमुन्मथ, (2) expr by adj

DISGRACEFULNESS (1) गह्वितता etc, (2) better by adj

DISGRACIOUS (1) प्रसादहीन (ता, न), (2) प्रसादपराशुष (घा, घ), etc

DISGUISE (subs) दृष्टन् (n), *Takshak: coming in d* दृष्टनायैव लवकः, Mah, *flow of ambrosia under the d of sweet* स्नेहच्छायातद्रव, Ra II

DISGUISE (v t) I Lit. Ph *d d as foresters* चाटविकच्छप्रना, D, *ut tuc d d as Kapilās (beggars)* चापि कापालिकवेदवदौ D VIII II To conceal q र

DISGUISEBLY (1) दृष्टना, (2) दृष्टवेष्टेन

DISGUISE (sub) (1) लुगुष्ठा, (2) दृष्टा, (11) *d being excited* समुत्थ दृष्ट, K

DISGUISE (v) expr by uij दृष्टा जगयति (c of जन्), अपादयति (c of पर), etc *Dei: e offended* विरक्त (ता, ता)

DISGUISTFUL, DISGUISTING (adj) (1) बीभत्स (f ता), *with d dresses* बीभत्सविभासे, K, (2) दहैशकर (री, र) (=alarming), *d even to the residents of the hell* मरकवासिनामपुद्गेयकरम् K

DISH (subs) I A vessel q व (1) घरा, (2) पात्रम् II A male-d, *How many d s have you got* *द्वियदिधानि ते भोज्यानि

DISH (v) पात्रे or मगरे दिदिशयति (. of रिज)

DISHABILLT V DESHABILLE, UNDFRIG

DISHABIT (1) दिशमयति (c of म्)

DISH CLOTH, DISH CLOTH *सुशोभनपट

DISH LOYER विधान (?) V LID

DISHFARTES V DED and TO MAKE, TO DEFECT

DISHHEARTENED (1) भयननम् (mfn), (2) भयमानम् (मा, स) and sim comp s

DISHVELLED Pl with d / ar प्रक्षीर्णकम् (मी, म्), Mah, विक्षीर्णगुहम् (मा, म्), Ku, असदयकुलान्व (का, क्), K, and sim comp s

DISHONEST अशुचि (mfn) V HONEST and NOT

DISHONESTLY (1) अशुचिम्, (2) अशुचित्वा (= receiving) *left as taking others property* दशुचित्वा परस्माद्वचन स्वेप् म् Mit

DISHONESTY (1) अशुचित्वा or अशुचि V HONESTY, (2) जिह्मता (= crookedness), (3) दम (= fraud)

DISHONOUR (sub) अशुचि, शान् V DISGRACE, DIGNITY

DISHONOUR (v t) I To disgrace अशुचिम् V असमानयति (c of म्)
II To defile अशुचिम् V *in doing respectable women* कुलवधूनां शीलघातने D III Not to accept प्रत्याख्याति (प्रा, c 2)

DISHONOURABLE I Of acts अशुच्य or अशुच्यकर (री व) V.

DISGRACEFUL II Of men शानहीन (मा, म्), P 13

DISHONOURABLY शान् प्रशम V DISGRACEFULLY

DISHONOURER I In gen sense अशुच्यकरम् (m) II A debaucher अशुचि

DISINCLINATION (1) अनिच्छा, (2) विरक्ति V AVERSION

DISINCLINE दिशमयति (c of म्) V TO ALIENATE

DISINCLINED अनिच्छ (mfn) V UNWILLING, AVERSE

DISINFECT (1) शोधयति (c of यत्) (= to purify), (2) अशुचिदति (शुच c 6) (= to h^g ch)

DISINFLECTION (1) शोधनं v. PURIFICATION, (2) निवारण v. REMOVAL.

DISINGENUOUS अवजु (mfn.) : v. INSINCERE.

DISINGENUOUSLY अवजुतया v. INSINCERELY, CROOKEDLY.

DISINGENUOUSNESS अवजुता v. INSINCERITY, CROOKEDNESS.

DISINHERIT (1) भागानीह (f. जी) करीति (?), (2) भागधिकार ह्युपति (लुप्, c 6) (f.).

DISINTEGRATION (1) सहविभेद, (2) विद्वेषः (=disunion).

DISINTER अवचनति (चन्, c 8.) (=to dig up)

DISINTERESTED (1) नि सङ्ग (f. दृ), II; (2) अवसपातिन् (f. जी) (=impartial), (2) निरीह (दा, ह) (=indifferent)

DISINTERESTEDLY (1) expr by adj, (2) निवसपातम्

DISINTERESTEDNESS (1) नि सङ्गता; (2) अवसपातिना.

DISJOIN विलीजयति (c of गुण) v. TO SEPARATE.

DISJOINT I To dislocate v. q v. II To break into pieces. q.
v. D ed : c. unconnected अवसम्बन्ध. (आ, अ)

DISJOINTLY : v. SEPARATELY.

DISJUNCTION : विद्वेष v. DISUNION, SEPARATION.

DISJUNCTIVE Ph d. conjunction *विकल्पसूचकस्यम्बु, d. proposition.
विकल्प, Sr

DISJUNCTIVELY : v. DISJUNCTIVE, SEPARATELY.

DISK (1) बिम्ब (मृग) (the best equus), (2) परिक्रि, (3) परिकेम्.

DISLIKE (subs) : निवृत्त. v. AVERSION, HATRED.

DISLIKE (v.) : हेटि, हि, (दिष्, c 2) (=to hate), d s what is pleasing :
रम्ब हेटि, Ss : v. TO LIKE and NOT. Ph and will d. and leave her
विरक्तयेदा लयति, D.

DISLOCATE I To disjoint सम्बन्ध. चालयति (c of चन्), विस्मयीकरीति.
D d (1) अव्यसृक्त (आ, ज), Sr., (2) अव्यसिद्धिष्ट (दा, ह), Bha. II.
To displace. q v

DISLOCATION I The act विमूर्च्छितम् II The state (1) मन्त्रि-
सुति (2) सुमित्रिद्वय

DISLODGE निगमयति (c of वस) V TO DRIVE OUT

DISLOYAL भक्तिहीन (ना, न), Mu V UNFAITHFUL, TREACHEROUS
Ph d to a king राजनिष्ठ (दा न), Mu

DISLOYALTY अमन्त्रि V TREACHEROUSLY

DISLOYALTY भक्तिहीनता V UNFAITHFULNESS TREACHERY

DISMAL (1) अदम्य (दा न) (= cheerless), (2) दाह्य (f चा) (= dreadful), (3) समाक (का क) (= sorrowful)

DISMALLY (1) दाह्य (= hornbly), (2) समीक (= sorrowfully)

DISMAINED (1) दाह्यता, (2) अदम्य V HORROR, GLOOM

DISMANTLE I Lat to disrobe q v II lig prob नदी-
करीति

DISMAST (V) ज्वरक or गुह्यरु ररति, चप, (ट, ० 1) (with gen) D ed
हल ol वीरज्वर (का, क), etc

DISMAL (sub) I Terror q v राज्य II Ruin q v

DISMAL (V) सतासवति (c of वस) V TO TERRIFY D ed चतस
(का क), राज्यरुपरीत (दा न), etc

DISMEMBER विघटयति (घट c 10) V TO SEVER, also TO MUTILATE

DISMEMBERMENT विघटनम् V SEPARATION, MUTILATION

DISMISS I To let go विमर्जयति (चज, c 10), d ing the princes
विमर्जितराजकी, h II From an office expr by (1) भगवति
परि न, (c of भग) (2) आनयति परि घ (c of च्यु, (3) अमरीपयति
(c of वर) (4) अयकयति (कप c 1) (5) आचिपति (चिप c 6), etc
fuo is replacing of Ukt abhata and Purusha Datta who is e
been at ed, d ed अयकयति आचिपति विमर्जयति भगवति पुनरधिकारा
रीपयते Mu ul ether jo t do not d from then e plojments utlo t
fi st fir lrg some fault कश्चि नायकयति कश्चि पूर्वमप्य किन्पिपन,

Mal dug from the places साधिकायाभ्यामरीज् Mal without being let असंपद D III To reject प्रत्याख्याति (पा ८ १)

To decree and d जयपराजयो विष्पाति D

DISMISSAL DISMISSAL I I leave to depart विमर्जन्म् II From employment अधिकारवृत्ति VI and sm comp s etc V TO DISMISS (II)

DISMOUNT (V I) (1) चररीहति (२) चरतरति V TO GET DOWN

DISMOUNT (V t) पातयति (c of पत) ds and l ds पातयति पादौ ताडयति M vt

DISOBEDIENCE (1) आशमभङ्ग do not brook I आशमभङ्ग उहले, Min (2) आदमन्त्रनम् (3) शमनव्यतिक्रम etc

DISOBEDIENT (1) आशमभङ्गकर (री र), (2) निदमन्त्रिन् (f भी) (3) प्रतीप (पा प) (=refractory) II

DISOBTLY आशम पतिपालयति (पाल c 10) or ननति (मभ c 10) (=break) or लङ्गयति (=transgress q v)

DISOBLIGE V TO OBLIGE and VOT TO OFFEND

DISOBLIGING प्रतीप (पा प) V TO CIVIL, DISAPPEARABLE

DISOBLIGINGLY (1) प्रतीपम् (२) अशिक्षित (3) सुविनयापत्तम्

DISOBLIGINGNESS (1) प्रतीपता (2) अशिक्षितम्, (3) विनयापत्तम्

DISORDER (sul) I Confusion थ्रो the er anph er in I सेनानि यम् तुमु चकार, R v 42 the entire Zensana was th e en in d सत्त्वनीमान् पुत्रमाकुलीवम् D II Tumult q v तुमुच III Disease q v पीडा

DISORDER (V) I To confuse d comp o आकुलीकरोति II To derange दीवान् जनयति (c of जन्) (?)

DISORDERLY I In confusion V DISORDER (i) II Not in proper order (1) विग्रहन् (छा छ) (?) विग्रहन् (मा म) III Turbulent, unruly q v

DISORGANIZATION : I. The act : उच्छेद : v. DESTRUCTION. II.

The state उच्छेदजन्य

DISORGANIZE • I. To destroy, break up उच्छिन्नवति (हिद, c. 7) II.

To disorder : q v

DISOWN : प्रत्याज्याति, (ज्या, c. 2.) : v. TO DENY.

DISPARAGE अपिपक्षति, खा, (विप्, c. 6.) v. TO DETRACT, DEVALUE

DISPARAGEMENT I. Detraction, disgrace. q. v : अपिपक्ष. II.

Insult. q v. • अपमानम्.

DISPARAGE • अपिपक्षकः • v. DETRACTOR.

DISPARAGING (adj) : expr. by comp, d. remarks • अपिपक्षकः, Ki.

DISPARAGINGLY expr. by circum. : v. DETRACTINGLY.

DISPARITY (1) ईदृश्य v. INEQUALITY, (2) भेद v. DIFFERENCE

DISPASSIONED, DISPASSIONATE (1) वीतराग. (रा, ग), (2) वीतलुब्ध.

(दा, द), (3) मान (ला, ल) v CALM.

DISPASSIONATELY • समानि v. CALMLY, IMPARTIALLY.

DISPATCH, v. DESPATCH.

DISPEL (1) दृढति, यय, रग, व्यय, (दृढ, c. 6.), d. ed his doubt • तस्य
विपरी दृढीद, Ki. iv. 8., (2) निदु-अत्यति, अप, उन्, (अद्, c. 4)
(=to throw off), darkness has been d. ed तस्य निरस्तम्, R. v. 71.,
(3) निदु-धुनीति, अन्, (धू, c. 5) (=to shake off), d. ing your ignorance
arising from inallertence : निर्धूय तन्. प्रसादशब्द, Ki. 21. 22. : v TO
REMOVE, DRIVE AWAY.

DISPENSARY. औषधशाला (?), औषधालय (?) ; etc

DISPENSATION I Distribution : q v. II. Divine d • नियम • v.
ORDER. III. Legal आदेश v also EXEMPTION

DISPENSATOR, DISPENSER : v. DISTRIBUTOR.

DISPENSATORY • Ph d. power • सुनिदा यय.

DISPENSE (v) I. To distribute : q. v. II. To d. with : Ph. I

can not d with a cop *शिरस्त्र विना स्यात् न शङ्कामि, *he can not d with*
your pre ence *तवानुपस्थितिमनुमनु गत

DISPERSE (v t) किरति वि, (ङ c 6) *d l s louse a l down*
 ऊर्ध्वतिरयोदमधय कीर्षे K v TO SCATTER D PFUSE DISPEL

DISPERSE (v i) (1) वि सरति य विप्र, (ख c 1) v TO SPREAD, (2)
 नश्यति (नश c 4) (=to vanish) Ph *d d to the several lo u*
 ख ख खख अम्

DISPERSEDIY (1) सर्वत (=on all sides), (2) इतस्तत (=here and
 the e

DISPERSION (1) विस्फुरण (=sprawling) (2) विस्फरण (=diffusion)
 (3) better ly verb *the Jews in the rd* बहुपादता बहुद्वय (after
 Li)

DISPITE सल or लोभी नश्यति (c of म म) v TO DISCOURAGE DIS
 HEATTENED

DISPLACE I To put out of place विपद्यति (पद्य c 4) II To
 remove q v III To discharge पदान् प्रादिपति (चिप c 6)
 म मयति (c of म म) etc *also d d Nalus a f om the post of Indra*
 पनामधीन प्रपद्यतां धी नश्य चकार R

DISPLACEMENT I Lt विपद्यास II Removal d charge q v

DISPLAY (v t) (1) दर्शयति प्र (c of ड म) v TO EXHIBIT (2)
 वचयति (c of म म) v KNOW TO MAKE *To d it elf* v TO
 REVEAL

DISPLAY (s bs) विकार v SHOW Ph *d s of poet c genius*
 कवित्वमविचारता N

DISPLEASE (1) असन्तोष जनयति (c of जन्) (2) better ly aly
 असन्तोष (=I t) v also TO ENRAGE

DISPLEASEING (adj) असन्तोषकर (वि व) v ENPLEASANT

DISPLEASEMENT असन्तोष v AFFECT DISIRE

DISPORT I Subj v **PLAY** II Verb v TO ANDSF PLAY

DISPOSABLE (1) प्रदिय (दा, य) (what can be given), (2) विनियोज्य (f
या) or योज्य (f या) (what can be employed)

DISPOSAL I Arrangement q v (1) निष्कास (2) विरचना II
Regulation management q v निर्गड III Bestowal q v
IV Power, control, pleasure q v Ph *sncs I am you I*
am at your d दर्शनत् प्रथति परतानय जन, *h*, *this is at your d* मत
प्रभवति (भू c 1) भवतो

DISPOSE I To arrange q v निवसति (अम c 4) II To
employ, apply q v विनियोजयति (पुन c 10 III To incline,
impel प्रवीक्षयति (बुद, c 10 *D d i e bent* प्रवय (f या) or गील
(र ख) in comp Ph *I am not d d to follow you* सगानुवति नव
अनुवसति (सह c 1), *Kn*

DISPOSE OF I To direct employ q v निर्दिशति (दिन c 8)
II To get rid of (1) ददाति (दा c 31) to give (2) निक्षीपीति
(क्षी c 9) v to SELL III To finish q v समापयति (c
of वात्

DISPOSEN (1) विदाट (म), (2) निवन् (म)

DISPOSITION I Disposal, arrangement q v II Character
q v स्वभाव III Tendency, inclination q v प्रवणता

DISPOSSES निष्कासयति (c of कन) 'd the same' 'भूमिवाधिक निष्कासय
v TO DRIVE AWAY, DEPRIVE'

DISPOSSESSION निष्कासन (f)

DISPROOF निराकरणम् v **REGUTATION**

DISPROPORTION I Fit (1) expr by circum, (2) वैयस्य II
Unsuitableness अवीज्यता

DISPROPORTIONATE, DISPROPORTIONED न तुल्यत (ता v), *Vi v*
UNEQUAL INADEQUATE

DISPROPORTIONATELY (1) विषम *v* UNEQUALLY, (2) असंगत *v* 15-
SUITABLE, (3) better by circum

DISPROVE निराकरोति (क, c 8) *v* TO REFUTE

DISPUTABLE (1) विवादनीय (या, य), (2) विवादित्य (f व्या)

DISPUTANT (1) विवादमान (दा न), (2), विवादिन् (f गो)

DISPUTATION विवाद *v* DISPUTE

DISPUTATIOUS (1) विवादप्रिय (या, य), (2) विवादशील (ला, ख)

DISPUTATIONOUSLY *v* OBSTINATELY

DISPUTE (subs) (1) विवाद, *I do not like even their d* एतेषां विवाद एष
न मे रोचते, Mal 1, *if a d arises about boundaries* सीमां प्रति समुपग्रे
विवादे, M, (2) कलह (=altercation), (3) विचार (=discussion),
(4) वाद (=controversy)

DISPUTE (v) I To debate, altercation (1) विवादते (वद c 1), *by the*
crises of people ding amongst themselves अथोय विवादमानाना प्रजा
नाभाक्षीरै, D viii, (2) कलहायति (nomi) (=to quarrel), *ding with*
a sage named Mandi मन्दावा सुमिना सह कलहायमान, C Ph a d *I*
point विवाददम् M II. To deny q *v* विवदते, *it is not to be*
d d here नैराव विवदिमन्म, S

DISPUTELESS निर्विवाद (दा, द) *v* UNDISPUTED

DISPUTER I A denier q *v* विवदि (m) II One fond of dis-
putes विवादप्रिय, and sim comp s

DISQUALIFICATION I Disability प्रवृद्ध (=obstacle) II Defect
निर्गुण

DISQUALIFY expr by अवम (मा, म) (=incapable) or अवोम (या, य)
(=unworthy)

DISQUIET (subs) व्याकुलता *v* ANXIETY, UNEASINESS

DISQUIET (v) आकुलयति (nomi) *v* TO DISTURB, AGITATE *Def*
v REITLESS, UNEASY

DISQUIETNESS DISQUIETUDE V DISQUIET

DISQUISITION विचार V DISCUSSION

DISREGARD (subs) (1) अन्यादर (2) उपेक्षा V NEGLECT CONTEMPT

DISREGARD (V) (1) उपेक्षते (ईत्, c 1) *disregarding energy should not be ded* उत्तिष्ठमान परी नीपेक्षा, Si, (2) अवधीरयति (धीर c 10), *this is the fruit of d ing the advice of a friend* अशीरित्तुहदाख्य फलमेतत्, (3) न आदरयते (ह c 6) V TO CARE AND NOT, DESPISE

DISREGARDFUL V REGARDLESS NEGLIGENT

DISRELIAN (subs) (1) अदधि, (2) अनदिहधि Ph *ariness d for food* नास्ति हविर्भवति Sr

DISRELIAN (V) न अभिनन्दति (नन्द c 1) R V TO RELISH, NOT

DISREPUTABLE अवदम्भकर (री र) V INFAMOUS, SCANDALOUS A *d pe son* अभिमल, Y

DISREPUTE अवधाय V DISGRACE, INFAMY

DISRESPECT (subs) अवशमानम् V DISREGARD

DISRESPECT (V) (1) न सम्मानयति (c of मन्) (2) उपेक्षते (ईत् c 1)

DISRESPECTFUL सम्मानरहित (ता न) V INSOLENT, UNCIVIL

DISRESPECTFULLY (1) वीरसम्मान, etc, (2) उपेक्षया (=disregardfully) (3) अन्यादरेण (=disdainfully)

DISROBE (1) विस्मयति (nom) (2) विस्मयीकरोति, (3) by circum *every body has been d d except one—Bhisma* एक शत्रुनव हित्वा सर्वे विवसना कृता, Dh [V RUPTURE.

DISRUPTION I Lat रुट्ठनम् V TO BURST II Fig भेद

DISSATISFACTION (1) असन्तोष (2) विरक्ति [विरक्त (क्ता क्त)]

DISSATISFI expr by past part *De d* (1) असन्तुष्ट (दा ड), (2)

DISSECT I Medically व्यवखिनति (हिह c 7) II To examine minutely खण्ड्य समा-नीचयति (नीच, c 10) (?)

DISSECTION I Lat व्यवच्छेद II Fig खण्ड्य समालोचना (?)

DISSECTOR व्याघ्रदिक्तादिन् (m) (3) व्यवहृदय ( )

DISSEMBLE निद्रुत अप (द्रु c 2) Me v TO CONCEAL

DISSEMBLER (1) निद्रुत अप (m) (2) धार्मिक (=hypocrite)

DISSEMBLINGLY निद्रुत अप v FALSELY

DISSEMINATE I To disperse पश्चिमि (कु c 6) seeds d l on
the ground बीजानि पक्षीर्यानि महीतले Vm II To spread प्रसपति
(अप c 1) the rumour d l in every direction प्रतिदिग् लोकवार्
प्रसर्पन् D

DISSEMINATION (1) प्रक्षिप्तम् (2) प्रसर्पणम् v above

DISSEMINATOR expr by verb

DISSENSION I Disagreement भेद II Quarrel गु र कण्ठ

DISSENT (subs) (1) ईश्वरम् (2) असम्मत

DISSENT (v) ईश्वर or असम्मत प्रकाशयति (c of ज्ञान) Ph settle
ad ing co ce विना कस्यापि ईश्वरेण or सर्वेश्वरबेक्षणस्येन

DISSENTED *विमतित् (f मी)

DISSENTIENT Pl to the last co ce *विना कस्यापि विमतम्

DISSERTATION (1) प्रवच (2) निबन्ध

DISSERVE अपकर्तेति (ऊ c 8) v TO INJURE DISOBLIGE

DISSERVICE अपकार v INJURY DISADVANTAGE

DISSERVE v TO OFFEND

DISSIMILAR I U ile गु र असम्मत (मी म II Differ
गु र निद्र (ज्ञा य)

DISSIMILARITY (1) असम्मत (=unlikeness) गु र (2)
(=difference) गु र

DISSIMULATION हन्य व HYPOCRISY DECEIT

DISSEMINATE I To disperse गु र विविचरति (ऊ c
squander consume अवधियति (दिप् c 6) [

DISSEMINATED (adj) i e lossion o (1) अवधियन्

DISCIPINATION I Discipulation विद्येय II Gay, various life
अनुकामीयता (1), B , लाचर (— debauchery)

DISSOCATE विच्छिन्न (c of द्विप्) V TO SEPARATE

DISSOCIATION विच्छेद V SEPARATION

DISSOLUBLE टाव (व्या, व्य) V SOLUBLE

DISSOLUTE (1) उत्कृष्ट (ल, ल), (2) उद्दाम (ग, म) *d you'lls* उद्दामानि
यौवनानि, Me V LEWD

DISROUTENESS (1) उत्कृष्टता, (2) लाचर (= lewdness)

DISSOLUTION I The act (1) विच्छादनम्, (2) विच्छेदनम्, (3) विगलन
II The state (1) लय, वि, प्र, (2) गन्तव्यम् वि, , (3) द्रुति, वि

DISSOLVE (r 1) (1) द्रवति वि, (इ c 1), *d quick* द्रव द्रुतम् N, (2)
गन्तव्यम्, वि, (गल् c 1), *dference and identity* *have d l* भेदभेदो
यमिती, J , (3) लीनते, वि, प्र, (ली, c 4), *the stir of the living world*
d s लीनलीनलिलह प्रलीनते, M'n

DISSOLVE (r. t) टावयति, वि, (c of इ) V TO MELT *To d a parliament*
उद्दामानि टावयति (?): V also TO SPEAK UP

DISSONANCE, DISSONANCE V DISCORD

DISSONANT I Dissonant विपर (र, र) II Discrepant अ व

DISSEASE (r) वायति. नि, (उ. c 10). *I generously d you* काययति
वायति, M'n V TO PRESENT, TO ADVISE

DISSEASER (1) वायक, (2) वायविह (m)

DISSOLUTION (1) विच्छादनम्, (2) विच्छेदनम्

DISSOLUTELY (1) विच्छेद, (2) विच्छेद

DISSOLUBLE टाव (व्या, व्य)

DISSYLLABLE (1) टावम्, (2) टावक मन्

DISTAFF (1) रङ्ग, (2) रङ्गिणी

DISTANCE (cul.) I Space (1) मूनि (=space अ व), [I]
I see comes d a d - उद्दामानि मूनिमूनि, K, (2) अन्तम् (=day

q v.) *by what d I am separated from my forces* कियताधना
विच्छिन्नमिती बल गे, K. II. Remoteness (1) दूरम्, *from a d.*
दूरान्, P, (2) *darling (is) at a d* दूरे दयिता, Ma, *what is d*
to the active कि दूर व्यवसायिनी, H, (2) अन्तर (= interval), *trees*
at a d of three leagues त्रिञ्चलन्तरदुर्गा, B p, (3) विप्रकर्षं, *d*
of time आनविप्रकर्षं, Vi. III In dissociation अविश्वभता, K.
v also PPSPPCR.

DISTANCE (r) (1) दूरीकरोति, डि, *garden plants have been d d by*
wild plants दूरीकृता उद्यानलता वनस्पतिभि, Sa, (2) दृश्यति (nonu)
(rare), *d ing the places reached* दृश्यत्प्राप्तमूर्तिभिर्मात्रम्, B.

DISTANT I Of objects दूरस्थ (f द्या). Ph *the temple is not d*
far नागिदूरे विशाखनन्दम् II Of relations, etc (1) दूर (रा,
र), (2) विदग्ध (दा, द) (rare) III Not cordial अविश्व
(आ, अ) IV Discrepant, repugnant विभिन्न (भा, म)

DISTANTLY I. Remotely दूर in comp II Not cordially
अविश्वम्

DISTASTE अद्वि v DISFLIEN, DISLIKE

DISTASTEFUL I Of the palate (1) अद्वि (nfn), (2) अद्वय (आ,
अ) Ph *is d to the palate?* दन्ताव न भदने, N II Offensive,
unpleasant q v (1) अद्विद (रा, र), (2) अद्वय (आ, अ)

DISTASTEFULNESS (1) अद्वित्वा, (2) अद्वित्वता . etc

DISTEMPER I. Disease q v घोडा II. Tumult q v. III.
Uneasiness आकुलता

DISTEMPRED I. Diseased घोडित (ता, त) II. Disturbed
आकुल (आ, अ)

DISTEND आकुलति (आ, अ) v TO INFLATE, SWELL.

DISTENSION आकुलनम् v INFLATION, EXTENT

DISTICH (1) घोड (≈ verse), (2) युग्मक (≈ couplet of verses)

DISTILL (v t) I To drop q v II To flow q v III

To use a still *मद्यनिष्कर्षं करोति

DISTILL (v t) I To let fall पतयति (c of पत्) II To ex-
tract निष्कर्षति (कृष् c 1) (?)

DISTILLATION *मद्यनिष्कर्षं v TO DISTILL.

DISTILLER *मद्यनिष्कर्षक *

DISTILLERY *मद्यनिष्कर्षशाला

DISTINCT I Different separate q v (1) विभिन्न (या प्र) (2)

विविक्त (सा क) (n ph lo) S II Clear स्पष्ट (टा ड) v

CLEAR (III)

DISTINCTION I Difference q v विवेक *what d I have I between*
you and I m क चतु मे लयि तजिय विवेक K, *to find d* विवेकम्

अवाप्नोति N *ign orance of d's* अविवेकशून्यता K, *without d*
निर्विवेकश्च v FROM QUOTABLES II Discrimination विवेक III

Division q v विभाग IV Eminence (1) पदविता, (2) गौरवम्,
(3) व्याप्ति (=renown)

DISTINCTIVE (1) विभजक (f धिका) (2) भेदक (f दिका) (3) विभज
(या य) (=peculiar)

DISTINCTIVELY सविभज्य or विभज्येण

DISTINCTLY I Separately q v II Clearly q v सविभज्य
or विभज्येण *d appen s to me* सविभज्य म प्रतिभाति K. v 35 III
In d stinct words भिन्नार्थम् Sa

DISTINCTNESS I Difference (1) भिन्नता (2) पार्थक्यम् II Clear-
ness q v स्पष्टता

DISTINGUISH I In gen (1) विविक्त (विच c 1) (mentally) *u lo*
can s ff c enly d u l it is good and u l at is not good य यमनि न
यमनिद्वयनि विवक्तुमलम् K (2) विविक्त (विच c 1) (to parti-
c larize), *d es the age in v et c* (v ses) ययमनि विविक्त, M n (3)

परिच्छिनन्ति (दिद c १) (-to mark out) *It revere l la l j slo ld l*
is as to o r m ts भवती नी मुखनीयत परिच्छिनुमर्हति Mal (4)
 वृथहरीति (to separate q v) (७) निगति (भज c 1) (=to
 d v d e q v) II To d one elf प्रविष्टा or उत्सृष्ट or स्याति लभत
 (सम c 1) *ulo d e l l n e l f m e n n g t l e n t i o n l l o p e o l e*
 प्रजारन्नलक्षणे I

DISGUISE (part a l j) भदक (f दिक्ता) *d i c p e t u* भदकी मुख,
 S III 43 v DISTINCTIVE

DISTINGUISHED i e famous q v (1) लक्षप्रतिष्ठ (छा ४), (2)
 विद्वत् (सा च) (3) विद्वत् (सा च)

DISTORT I To d sfigure q v विद्वयात (छप c 10) II T
 in t q v आकुचयति III To pervert q v

DISTORTION I Crooked ccs deformity q v II P rver
 sion q

DISTRACT I To l r a v away q v अवकर्तित (छप c 1) II
 To conf s अकुच्यतीति (छ c ४) (2) नीहयति, वि (c
 of सुह) III To make m i l d e f n e n d प्रविदिष्य अत Ma
 v MAD

DISTRACTEDLY (1) विवर्तत (2) विवर्तितम् (मात्र) v MADLY

DISTRACTEDNESS विवर्तन v MADNESS

DISTRACTION I Draw ng a v a v अवकर्षी अ II D v e r s o i q v
 III A g t a t o n p e r p l e x i t y q v चीम IV D s o r l e r q v
 V M a l e s q v विवर्तता

DISTRAIN *सम्पीडयत्यति (यद् c ७)

D STAIN *सम्पीडनवृत्तम्

DISTRAUGHT v DISTRACT

DISTRESS (bs) I M i s e r y a f f l i c t i o n (1) दुःखम् *see n g i o e n d*
of (j) दुःखसालमपराधी M i (2) कष्टम् ( ) गोक (- v t r o w)

(4, दिन (=pa 4) II Calamity q v अपद (f) III A state of danger कष्टम् IV Distraining *संवीजनपदम्

DISTRESS (v) I To afflict (1) व्यथयति (c of व्यथ), (2) पीडयति (दीष्ट, c 10), (3) दुःपाकरोति *Do* (1) दुःखित (ता, क), (2) व्यथित (ता, क) II To distrain q v

DISTRESSFUL v DISTRESSING

DISTRESSING (adj) (1) व्यथक (वी र), (2) व्यथक (का, क), (3) दुःपाक (ता, क), (4) *by subs, what can be more d* ततो दुःखतर दुःखि, 6, *what else will be more d to assuage* किं वापरमम् व्यथयन्तां संवेदनव्यथयति, 1a

DISTRIBUTE v DISTRIBUTE

DISTRIBUTE (1) विभजति (भज c 1) (=to divide q v), (2) विहाति (हृ c 1) (=to give q v) (3) विन्यसति (व्यन c 4) (=to arrange as of d mg types), (4) परिकल्पयति (लृप्, c 1) (=to assign)

DISTRIBUTION (1) विभाग (=division), (2) विभाग (=giving), *taking as / r d* वादान् (6 विभाग, 11), (3) विन्यास (=arrangement)

DISTRIBUTIVE Ph D justice *विभागवाचिपद, d adjective *विभाजनपद विभाग

DISTRIBUTIVELY (1) विभाज्य, (2) संविभाज्य

DISTINGUISH (1) निरूपयति (नृ), (2) रूढ (=give q v)

DISTINCT (1) उद्भूत (?), (2) भेद (?) v COUNTRY, REGION

DISTINCT (adj) (1) अविश्राम, (2) अस्पष्ट v SUSPICION, DOUBT.

DISTINCT (v) (1) न विश्रमति, etc v TO BELIEVE, (2) ग्रहते (ग्रह, c 1) v TO SUSPECT

[expr by verb

DISTINGUISH I Suspicious q v अविश्रमति (f नृ) II D of

DISTINGUISH (1) अविश्रमति, (2) ग्रहते (=approachative), *and f 12-13* अथा च ग्रहतेन्द्रियम्, 13b

DISTURB I To *lerange* (1) विषकरोति (कृ c 8) , (2) पाकुलीकरोति (= to confuse) II To *agitate* कृ व चाकुलीकरोति III To *interrupt* कृ व प्रतिवध्नाति (वय, c 7)

DISTURBANCE I *Comination, disorder* कृ व मदीम II *Agitation* कृ व सदीम III *In law, perb* मद् IV *The act expr by verb* .

DISTURBER (1) मदीमक (= *aggitator*) (2) विषकट^० (m) (= *leranger*) , (3) मधक (= *interrupter*)

DISTINCTION I *Separation* कृ व विधीन II *Disagreement* कृ व भेद

DISTANCE विधीनवति (युज c 10) v TO SEPARATE

DISTILL (sils) (1) अणुगच्छात् व use , (2) विगम v CESSATION To *fall into d* विगमयति (लुप c 6) , v 1

DISTILL (s) v TO USE and NOT

DISTOLD Pl *d to toil* अत्रावपरियम (भा म) , *d from pain* विरतवेदन- (ता म)

DITCH (sils) (1) परिवा (= *moat*) the *d es were filled up with stones* परिववा कीले सुनिषिता लता, Mal , (2) घात (= *trench*) , near the *d* छपवातम् D

DITCH (v t) I To *surround with a moat* परिववा वेष्टयति (c of डट) II To *dug up* खात करोति (with loc)

DITCHER (1) परिववापनक , (2) खातकार

DITTANY माकमद

DITTO I *Alj or subs* तदा II *Verl* तदास्तु वदति (वद, c 1) (r)

DITTY गीतम् v SONG

DIUPTIC मुत्रण (ता म), Sr

DICHNAL आशिक (की क) v DAILY.

DIVAN I A council q v सभा II A chamber दम्बकम्
II A sofa *दिव्यासनम्

DIVE I To plunge विबाह्न व्य (बाह् c 1) *they dived into the Sarayu [for it] (b 9) were unsuccessful* बन्धायमानो सरयू विबाह्न
R II Fig v BOTTOM ABSORBE

DIVER I One who dives विबाह्न A : o d नदीक II II
A bird (1) जलकाक (2) मङ्ग, (3) डा (applied also to other aquatic birds)

DIVERGE I As opposed to converge विवर्पति (व्य c 1) (?) II
To deviate q v III To differ q v

DIVERGENCE v DEVIATION DIFFERENCE

DIVERGENT विवर्पिन् (f ची) (?)

DIVERS (1) अनेक (जा, क) (2) नावा, *d colored* नानावर्ण (आ थ)
or नानावर्णविधान (आ थ) Val v SEVERAL

DIVERSE I Different q v भिन्न (जा क) II Various q
v (1) नानाविध (आ थ), (2) वृथविध (आ थ) Is

DIVERSIFICATION भेद (= difference q v)

DIVERSIFY I To variegate q v II To distinguish q v
विभिन्नति (गिष् c 1)

DIVERSION I The act of turning aside अपवर्तनम् II Amusement, sport q v विनोद न *your friend without any d*
निविनोदो सचोत Me, *wish ag for d by a man* रवेन
विनोदमिच्छन् Si III Val t t expr ly verb v to
DIVERT (III)

DIVERSITY I Descriptive भिन्ना II Variety नानाविधम्,
better by aly III Distinctness वयक्रम

DIVERT I To turn aside अपवर्तयति (c of वृष्) II To amuse
q v, विनोदयति (c of वृष्) III Val t t expr ly circum

de g the enemy by appt re g 11 fi nt *पुरम् दग्ं दत्ता हव्यवहतविषयाः*

K₂ XVIII 57

DIVERTING (adj) विनोदिन् (f नी) विनोदकर (री र)

DIVERTINGLY expr by part विनोदवत् (f नी)

*DIVEST (v) I To strip हरति (ह c 1) and soon del him of

Is garment वहार च्छादचिरण वस्त्र K₁ To d of clothes विस्त्रयति

(noun) or विस्त्रीकरोति II To depose वृ १, हरति

DIVIDE (v t) I To apportion (1) भजति, (commo it) वि परि,

न (भज c 1) after the demise of the father, the sons should d

his property वितुं हते इवा भिन्नवर्धन वितु, V 8, d d among

the two sons पत्नीविभेज, R x 14, (2) वच्छति पञ्च c 10 १, the

retailor be d मय वच्छीकृत 11r. II In with (1) भजति,

वि, d ing (acc) get the quote भज्यासभोज्य, L₁ 4⁰ हरति (ह

c 1) d by the remainder अपेक्षित (रा र) L₁ III To

sever separate cut into pieces वृ १ विभजति *as the Meru*

was not d d and made over to the beggars विभज्य मयन मददिद्यात्कृत

N To d into two विधाकरोति into three parts विधाकरोति Ve *

IV In on or interest Ph [they are] neither com ned nor

d d न सदा न भिन्नवत्, K₁ 1 19 *

DIVIDE (i i) (1) विभक्त (भा ङ) भवति, 2) विभज्यं (p 130) (rare)

DIVIDED I In with भाज्य L₁ II A share made by

division अंश (=share), लाभ (=profit)

DIVIDER भाजक वि

DIVINATION & PROPHECY, AUGURA DIVINE ( ) (III)

DIVINE (adj) (1) दिव्य (व्या व्य) (best equiv), d elude दिव्यविभम्

S p d bed मयन दिव्यम् 31ab (2) देव (नी वं) d language

देवी वाक् U, (3) ly comp d intellect २५५ E, (4) अपमान्य

(वी वं) (=not human), (5) अपादिता (वी वं) (=not earthly) F

DIVORCEMENT *bill of d* *विवाहविच्छेदन \ DIVORCE

DIVULGE I To reveal *q v* विहसति *to d a secret* गुप्त विहसति,

D II To impart *q v*

DIVULGER भेद (m) (=betrayed), better by *verl*.

DIZZINESS \ CIDDINESS \ VERTIGO

DIZZY I Gdly *q v* II Heeulless *q v*

DO (v t) I To effect (1) करोति, कुरुते (K. c. 8) (the best equiv)

command us what shall be d आशुन कराम कि, Ku vi 24,

let is to be done to Sthobhala व्यापकस्य कि क्रियतां Mu v, not

know ng what to d किञ्चित्कृतव्यताम् (दा ७) K, *to d penance*

तदापि करोति Ku, (2) विधाति or धत्ते (धा, c 3) *what is to be done*

will it be d कि विधेयमनयायैष्यदा, Si, *does both good and bad*

to animals एवमथ विदधात्युभय जनी Ma i (3) अनुतिष्ठति (आ c

१) (=to perform), *it is d* done by fate धेवेनेदमनुष्ठितम् Ma iii,

(4) निवाहयति (=to accomplish *q v*) II When standing for

another verb, expr l v it or circum *I have much to ask about*

it *Do so call by* ननु प्रष्टव्यमथ । विदध प्रष्टः Au. iii *addresses*

me as you have been accustomed to d यदाभ्यस्तमभिधीयताम् U i *listen*

will feel sure of *I will do but* *ददतामवधार्यताथ* *अभयमपि*

क्रियते Mu (m it is last ex क्रियते do s not stand for the principal

verb but उभय mean *ददत* and *अवधारण*) III As simple

auxiliary verb not expressed *and ass st me in trouble* त्रिहस्य मे

विदतामार्थं साधार्यकम् D viii A B (a) When emphatic, expr by

word given under *trly* *s rely, indeed* (b) In interrogative sen

tences expr ly अपि, कश्चिन् etc *do you set to penances according to*

your capability अपि एतन्ना तपसि पर्यसे Ku IV To be done, as

of meat, etc निधति (दि, c 4), Bh. v To deceive *q v*.

D (v t) L To behave *q v* II To fare Ph *you d you d*

- स्वागत ते Mr १, *as is how you are doing* ता कुत्रण वञ्चति Mc III
 To get on, succeed q v Ph *I have done* साधयामि, R xi 91
 Do AWAY Ph *do away with begging* कृतमेव यापयता Ri xiv 20 *do away with (your) axe* समापयतु परधनु V1
 Do FOR I Lat करोति *if you would do this for me* यदि मे भगानिद्
 कृत्यात्, M b II To do good श्रेय करोति (with gen), *I shall*
more shall I do for you कि ते भू. प्रिय करोमि, Ma x १ *good to*
 do III To destroy q १ उद्धादयति (c of सद्), *I am done for*
 उद्धादितोऽस्मि, Mr IV To want q v
 Do INTO Ph *do : to Persian* पारसीभाषा करोति, R ij २
 Do UP १ TO PACK
 Do WITH expr i) कार्ये or अर्थ with inn *what I so you to do*
with / in कसेनाय, D ii, *I have nothing to do with / slave*
 न न नालविक्रया कथिदुर्ग, Mul iii
 Do WITHOUT expr by circumlo *unable to do w / ens it pleases*
even for a moment इन्द्रियाण्यपिभूत्यमचम शीतमेवमपि चषालारम् R
 DOUBLE (1) द्विवच (यद्, यं) (2) द्विवाचक (वा यद्), (3) अनुविधाधिक (f
 नी) (=phant)
 DOKILITY (1) निवेष्टा (2) द्विवाचकता, (3) अनुविधाधिकम्
 DOCK (subs) I For ships *धीतामय, and sim comp १ II For
 prisoners *व्रति III A plant (1) नीलिका (2) रजसीगन्धिक
 DOCK (v) I Of ship. *धीतामये निवेष्टयति (c of विम) II To cut
 off अङ्कनति (कृत् c ६)
 DOCKET (subs) I A label or ticket q १ II A summary
 सावपत्र (?)
 DOCKET (v) सावपत्र निवृत्ति (लिख c ६) ( )
 DOCK TAILLED द्विवाचकतालिखि (inf) and sim comp १
 DOCK TIED *नीलिमालिका, and sim comp १

DOCTOR (sub) I A physician q v वैद्य. II A learned man पंडित, *d of laws* धर्मशास्त्रविशारद

DOCTOR (v t) विकसिति (किन् c 1) v TO TREAT (III)

DOCTORATE DOCTORSHIP विश्वरूपीपाधि (?)

DOCTRINAL expr by comp, *d d difference* मतभेद

DOCTRINE I Instruction, q v II An opinion (1) मतम्, *the d of Chivalry* आशङ्कमतम् D s, (2) वाद, *atheistic d* निरीश्वरी वाद, P p, (3) मूल (= truth) III Erudition q v

DOCUMENT लिख्यम्, *public d* राजसाधिक (or राजकीय) लिख्यम् V s, *private d* जानपद लिख्यम्, M *attested d* मसाधिक लिख्यम्, V s, *to make a d* लिख्य करोति V, *to renew a d* अद्यदेव्य कारयति, L. v WRITING

DOCUMENTARY *Pla d evidence* लिख्यप्रमाणम्, *d debt* लिख्यकृतमन्त्रम् V
DODDER क्षमाविमोद

DODGE (sub) कपटम् v TRICK

DODGE (v) I To evade q v परिहरति (उ, c 1) II. To play tricks, quibble आतुरी करोति (?)

DODGE s, (1) आतुरी (2) माया (= leccat) *d of the Lord* विभी मायाम्. Mu r 1

DODGER (1) चतुर, (2) मठ

DODD परिविमिश्र, *दीद

DOE (1) मयी, (2) हस्तिनी, (3) मयम् etc

DOER (1) कर्तृ (f मी) (-) कारिन् (f मी), (3) रिगद (f. मी), (4) कार (f रिहा), (5) क्त in comp

DOE (adj) as a log for v HALF

DOG (sub) I The animal (1) कुत्तर *barked at by d* कुत्त कुत्तामान Mr, *to throw to the d* कुत्तराय विपति 19) (2) अन् : *to run d* अन्तर Mah, *It go the d* विमुञ्चनी आन h, all

will go to the d तत् सुवे शुभो गच्छेत् M VIII 90 Ph *hunting d*
 आखिाटक *and* अलक II A constellation *अनचनम्

DOG (v) श्रमति or घनयते (घन c 4 and 10)

DOG BIER DOG BOST जवा, पुष

DOG CART *खड्गयानम्

DOG CHEAT अयनसम्बन्ध (लघा लघा) or *सुमभ (भा, भा)

DOG DAY *शुद्धिन् अथार

DOGE प्रधानदण्डनायक

DOG-FANCY (1) शयीवक, h, (2) शयदिन (m), M n

DOG FISH - डॉग (?) v SHARK

DOGGED *ककम (गा म) v SULLEN, OBSTINATE

DOGGEDLY, DOGGEDNESS v SULLENLY, SULLENNESS

DOGGISH *and* poetry कुकुरिता

DOGGISH *and* fellow शनर Mah v CHERLISH

DOG GRASS द्ववविश्व

DOG LATIN शिष्टभाटिनम् (?)

DOGS : I A lecture q v मगम् II In bal sense मलाप,
 D , साहसवाद (?)

DOGMATIC DOGMATICAL I Lat expr by comp II In bal
 sense Pl *d* *assertion* प्रलपित or जल्पित (?), *d* *person*
 पलापिन् (?)

DOGMATICAL (1) साहसेन, (2) धाटन (3) विना प्रमाणेन

DOGMATISM (1) पलापप्रियता (2) साहसवादित्वम् (?)

DOGMATIST पलापप्रिय (1), साहसवादित्वम् (?)

DOGMATIZE (1) प्रनयति (लघ c 1) (?) (2) साहसेन वदति (दृ, c
 (?) (3) जल्पति (जल्प c 1) (?) *Exa d l* व्याप्ती जगत् N

DOGSTAR *अनचन anism comp

DOG TROOD हल्लिनेद

DOILY v NAKHIN

DOING (sul s) कर्मन् (n) v DEED

DOLF (sul s) I A part q v अग II Alms q v

दानम् III Grief q, v भीक

DOLF, DOLE OUT (v) वितरति (तृ c 1)

DOLEFUL सशोक (का क) v MOURNFUL

DOLEFULNESS सशोकम् v MOURNFULLY SADLY

DOLEFULNESS सशोकता v SADNESS GRIEF

DOLL (1) पुत्रक or पुत्रिका Lu 1 22 (2) पायलिका (3) पुत्रणी (4)
शालभायिका (5) दादतमी

DOLLAR मुद्रादिजन *दजार

DOLOREUS शोकपरिग्रह (ता त) v SAD

DOLORE शोक v GRIEF

DOLF IN I A f l *दाक्षिण II A collection धनिदा
दण्डिदा

DOLT लड v BLOCKHEAD

DOLT ST लड (डा ड) v STUPID

DOM IN अधिकार v DOMINION ESTATE

DOSE I A house हव्यन II Acupola अर्धगोलपत्रम् (1)

DOMESTIC I Belonging to a house (1) ly comp d affl e ce
ग्रहभूति Mu (2) गृह (घा घ) d fire गृहीति व (3)

ग्रहज (ना ज) गृहीत्यज (जा ज) (born n the home) d b Hocks गृहीत्यमी
नवमी P II Not w ld (1) ग्राह्य (f ग्या), (2) ग्राह्य 1 comp d fo l

ग्रामगृह्य M III I test e q v अकार in comp IV

Fonl of lone गृहप्रिया (दा घ)

DOMESTIC (sul s) गृहदास (f भी) v SERVANT

DOMESTIC गृहामज (f क) करति ? v TO TRIF

DOMESTICATED लतगृहामज (डा ड) ( ) v DOMESTIC

DOMICILE निवास v ABODE, HOME

DOMICILIARY निवास n comp 'd v vt निवासद्वयनम् (?)

DOMINANT (adj) प्रबल (सत्त्व) To be d v TO DOMINATE

DOMINATE शास्ति (शास c 2) v TO RULE, GOVERN

DOMINATION शासनम् v RULE, SWAY

DOMINION (1) शास्ति (शास c 2) (-to rule) (2) कर्तव्यवति (वर्ष c 10)
(= to oppress)

DOMINEERING (adj) उच्चत (ता, त v HAUGHTY BOID

DOMINICAL एष (श्री ३) (?) Ph d day महरववार

DOMINICAN *सीमनिक (सी क)

DOMINE I A school master q v II A person q v

DOMINION I Authority, power q v बाधिपत्यम् II. In pl
kingdom country q v राज्यम्, निवास (m pl)

DOMPES (pl) a game *बटुरसजीवा

DOX भर्तृ (m) (m addressing) v GRANDEE

DONATION दानम् v GIFT GRANT

DONATIVE दानम् GIFT, PRESENT

DONJON भुवि (?)

DONKEY खर v ASS MULE

DONOR दाह (f श्री) v GIVER

DOOLY दीना

DOOM (sub) I Sentence दण्डना II Lt परिणाम

DOOM (v) I To condemn दण्डयति (दण्ड c 10) II To destine

Pl only d ed to d streets, केरनदु पञ्चमनम् K v FATED

DOOMSDAY महाविचारदिन and em comp 3 (?)

DOOMSDAY BOOK *दक्षीयमुनिपत्रिका दिजय* राजाजया सङ्गहीता

DOOR (1) द्वार (lit. an fig) near the d दारोपानो Me, to open a d

द्वार विच्छेति Ku, at the back of विच्छेदिपञ्चदशक, Mr M, d s

of income broke down चाय रगणि व्ययीयन् D viir , duth's d वसु
 द्वारम् II , (2) द्वार (f) (rare, except in the loc), who is at the d द्वीप
 द्वारि तिष्ठति, Mu ir , (3) कपा (वा ट (mn) (the leaf of a d) Pl
 from d to d रघादयद्दम् D (b) r d s मेहे, U (c) out of d s
 वहि , next d to (i e l order fig on) चगस्वर (रा, र) , 'the fault lies
 ~ at my d *दारे मे रघते दोष'

DOOR KEEPER (1) द्वारपाल , (2) द्वारिन् (m) , (3) द्वाररक्षक , (4) दीवा
 रिक , B

DOOR POST द्वारस्तम्भ

DOOR SILL (1) द्वारपिण्डी , (2) द्विहनि ली) (f)

*DOOR WAY द्वारम् v DOOR

DORIAN DORIC *द्वीर (रा र)

DORMANT I Lit सुप्त (वा द) II Fig v OBSOLETE NIDES

DORMITORY (1) गृह्यागृहम् , (2) गृहमगृहम् , and s m comp s

DORMOUSE *गृहमूषिक

DORSAL (1) पृष्ठ in comp , d bore पृष्ठम , (2) पृष्ठा (द्वय द्व)

DOSE (subs) ex p l r circum , should give this medicine in the of
 three sallis रसनिम रत्निकाचमनित दद्यात् Bha should increase the
 d every day by one salli प्रतिदिन तस्यैको रत्निका चर्मयन्, Bha

DOSE (v) i e to prepare or give d s ex p l r circum

DOT (subs) द्विन्दु ~A

DOT (v) I Lit द्विन्दुना पिब्यति (विज , c 10) II To diversify
 f ' d ed with cott ages इतस्तु कुटीरे समलङ्घत

DOTAGE जराभीषेन्द्रियता , जरा (=lecrequitude)

DOTARD जराभीषेन्द्रिय (दा, द)

DORE CION (1) चक्षुस्मानुमानवन् (f ती) (with loc)

. DOTINGLY I Fondly चक्षुस्मानुमानेच II Foolshly g v

DOUBIE (adj) I Two fold (1) द्वि in comp , (2) द्विक (का, क)

II As much again दिगुण (था, य), *d pa*, दिगुणवेतनम् III
In purs इच्छीभूय IV Decentful, ambiguous q v perh
दि in comp, *having a d meaning* दार्थ (था, धं), Va

DOUBLE (subs) I. Twice as much दिगुणम् II A track q v
III Companion q v.

DOUBLE (v) I Lat दिगुणीकरोति II To be d of दिगुण (था,
य) III To up दिगुणं करोति (?) Ph *to d a cape* *प्रक्ष्व
लदयति.

DOUBLE (v 1) I Lat दिगुणीभवति II To return परावर्तते
(इत् c 1) III To play false छलनां करोति

DOUBLE HAPPELD *दिदाल (ता ल)

DOUBLE-DEALER, DOUBLE DEALING v DECEITFUL

DOUBLE DEALING (subs) v DECEIT, ARTIFICE

DOUBLE EXTENDER दार्थ (धा, धं) Va

DOUBLE FACED prob दिगुण (था य) v DECEITFUL

DOUBLE FRADED विमिश्र (मिश्र), and sum comp

DOUBLE LOCK (v) *नाजकदयेन पिदधाति (श्र, c 3)

DOUBLE TONGUED दिविद्व (f द्वा) (lit and fig) Sa 1 63

DOUBLET I A pur q v युगल II. A test पीछ, क

DOUBLY (1) दि, (2) दिगुणम्

DOUBT (v) (1) समेते (श्री, c 2) *was dargly received by the kings*
समय नृपे प्रपन्न, Ki (2) सद्विधि (दिद्व, c 1), *a man alone d s 12*
things to be done एव सद्विधि कार्यवस्तुनि, Si, (2) मदते, था, दि,
(मद, c 1) (=to apprehend) *from who 1 (you) d d grace* यतोऽपि
रणो विमदते Sa, (4) न प्रवेति (द्व, c 2) (=not to believe q v)

DOUBT (subs) (1) समय, *without d वसमयम्* Sa, *I have only one*
d about (his) form द्वे नै वसमयम् क Mah, (2) सन्देह, *1 c 12*
d each of our marriage [आवेष्ट] पवित्रय पर सन्देह, Si v, (3)

गडा, आगडा (apprehension), *I will remove your d.* : तस्यगडासपनेधामि,
Sa. v.

DOUBTER : (1) संशयित (m.) ; (2) चन्देष्टु (m.).

DOUBTFUL (1) सन्दिग्ध (या, यं), *d. as (in this verse)* सन्दिग्धं यया,
Kav. ; (2) साशयिकः (शी, कं) ; (3) सन्देहयुक्त. (ला, कं) ; (4) संशयापन्नः
(दा, सं) ; (5) गदनीयः (या, यं). *To be d.* : i. e. to have doubts
v. DOUBT.

DOUBTFULLY : (1) सन्देहम्, (2) संशयम् ; (3) सन्दिग्धम्.

DOUBTINGLY (1) संशय ; (2) सन्दिग्ध, (3) साशयम्.

DOUBTLESS : निःसन्देह (दा, हं) v. UNDOUBTED.

DOUBTLESSLY : निःसन्देहम् : v. UNDOUBTEDLY.

DOUCEUR : पारिणीविकम् : v. PRESENT, GIFT.

DOUGH पिटवीधूनसुसन्दिग्ध. (?)

DOUGHTY : विजाल (ला, कं) . v. VALIANT, ILLUSTRIOUS.

DOVE : I. Lit. : कवीत. II. Fig. : v. DARLING.

DOVE-COT : (1) कवीतपादिका ; (2) पिट्ट. (rare), Vi.

DOVE-TAIL (snail) : *कवीतपुच्छवत्.

DOVE-TAIL (v) : v. TO UNITE, FIT.

DOWAGE : विवा (= widow . q. v.).

DOWER (subs.) : I. Any gift : दानम्. II. Woman's : दौत(गु)कं,
mother's d. : मातृपौतिकम्, M.

DOWEFD : दौत(गु)दवही, and sim. comp. v.

DOWERLESS : दौतकहीना (a d. woman) ; निर्धनः (ना, ग) (=poor).

DOWN (subs.) : i. e. soft hair : कौमोदरोधम् (n.) (v). *Elder-d.* इक्षुतूलं (l), D.

DOWS (subs.) : I. A bank : स्थलम्. II. Low ground : निचं or
निचपदेय . *ups and ds.* : निचोद्वगति. II. ; *on the road having ups and*
d. मार्गे गतीद्वगभूतिभागे, Sa. III. Fig., *d. fall* : पात , *ups and ds. of*
men . पालीश्वता मनुष्याणां. II.

DOWN (prop.) I Below : expr. by adv. II. D. the same line -
gen. not expr. *d. the stream*. अनुस्रोतम्.

DOWN (adv.) : अथ, for which it does not go *d.* येन नेयमियादथ, Go.,
looking *d.* अधोऽग्नौच, Anr., (2) नीचे, goes up and *d.* नीचेगच्छत्युपरि
च, Me. Ph. "*d. with the palace*" : अथ पालय पालादम्, *d. to the pre-*
sent time अद्य यावत्.

DOWN (adj.) . of trains, etc. निम्नगामिन्, (f. नी) (?)

DOWNCAST : (1) अधोमुखः (लो, ख), and sim. comp.s, Karna *d. from de-*
jection : कर्वां दैत्याधीमुखः, Mah., (2) निषण्ण (f. णा) (= dejected), Ph. :
with *d. eyes* अधोदृष्टि (mfn.), and sim. comp.s.

DOWNFALL (1) विनिपात, (2) अवपात, (3) पतनम् ; (1) लय v. RUIN,
DESTRUCTION.

DOWNHEARTED हीनमनस् (mfn.), Mah., and sim. comp.s

DOWNHILL (adj.) पातुक्, (का, क) : v. SLOPING

DOWNRIGHT (adj.) I. Plain, artless : अ. र. अट (टा, ट). II
Open, absolute. अट (टा, ट). *d. nonsense* अटनिरर्थकभाषितम्.

DOWNRIGHT (adv.) : I Lit. : नीचे. II. Plainly अ. र. .
अटम्.

DOWNWARD (adj.) : (1) अधोगामिन् (f. नी), (2) पातुक् (का, क) (= *sloping*).

DOWNWARDS (adv.) I. Lit. : अथ v. DOWN. II From a remote
time : पूर्वञ्च (abl. pl.).

DOWNY I. Lit. : कीमलकीमलव (पी, य) (?) II. Fug, soft, calm .
कीमल (ला, ल).

DOWNY - दीनुक् v. DOWER.

DOXY I In good sense दक्षिता. II In bad sense बन्धकी.

DOZE : निद्रावते (nom.), Md v. TO SLEEP.

DOZEN . द्वादशम् (mfn.) v. TWELVE.

DOZINES • निद्राशीलता (?) • v. SLEEPINESS.

DOZING, DOZY : निद्राशील (ला, ल) (?) : v. SLEEPY.

DRAE (adj) पिष्टल • (ला, ल) : v. BROWN.

DRAE (subs) : I. A clot, द्रवकी. II. A woollen cloth *द्राव.

DRACHM ; DRACHMA • द्रममुद्राविशेष.

DRAFT : उच्छिष्ट. v. REFUSE.

DRAFT : I. Draught q v. II. A bill of exchange. *निष्कर्षपत्र :
v. FILL.

DRAE (subs) : I. Of an Indian boat • द्रुप. II A d. net : वाक-
र्षजाल, III. A hook वाकर्षणी. IV A carriage विपयान (I).
V. A harrow : q v. VI. A break : q. v.

DRAE (v. t.) I. To draw : q. v. कर्षति, वा, (कृष्; c. 1.), to d.
hounds कालेयकानाकर्षति, K. II. To earn • q. v. Ph. : to d. or
d. on life कोशल वाहयति (c of दृष्ट).

DRAE (v. i) 1 c to hang to the ground : लुडति (लुड्, c. 6), II. Ph.
the matter d'd on for a year *एकवर्षे अवसर्षति.

DRAOGIE, v. TO DRAE. D.-tailed v. UNFIDY.

DRAONET वाकर्षजालम्

DRAOMAN • द्राग्मान (m.) (?)

DRAGON : *नागसिंह.

DRAGON (subs) : द्रवारीह (=horseman)

DRAGON (v.) I. Lat. द्रवारीह. वगैरुहति (ह. c. 8.). II. Fig.
to harass सन्वीहयति (वीह्, c. 10).

DRAIN (subs) : (1) *मलप्रवाही (=sewer) ; (2) जलप्रवाही (=water-
course), (3) जलनिर्गम. (for the exit of water), (4) मलः (=
3, 5)

DRAIN (v. t.) I. To draw off water to d a marsh • अनूपप्रदेशस जलम्
अपकर्षति (पृष्, c. 1) or अपवाहयति (c. of दृष्ट) or निरसयति (c. of रम्).

II Fig (1) चययति (c of वि) v to exhaust, (2) रिक्तिकरीति
v to empty III To filter q v

DRAINAGE *जलनिर्गमणायनी and sim comp s

DRAKE वादक- v DECK

DRAM I Lit मागविशेष II Draining पान D *drainage* मद्य
v DRAINAGE D *shop* शीतलालय, मद्यपायम् [Sah

DRAMA I A play नाटकम् II The d दृश्यकाव्य or दृश्य काव्यम्

DRAMATIC, AL expr by comp, d *genus* *दृश्यकाव्यप्रति, d *co* iposi-
tion दृश्यकाव्य or प्रत्य

DRAMATICALLY (1) नाट्येन (by representation), (2) दृश्यकाव्यानुसारैव
(according to drama)

DRAMATIST (1) कवि (= poet q v), (2) नाटकप्रणेता (m) (1)

DRAMATIZE नाटकयति (nomi) (?)

DRAPE बन्धैर्भूययति, वि, (भूप् c 10) or मण्डयति (मण्ड c 10)

DRAPEL चीमयवस्त्रविशेष (m) or विशद्विन् (m) (?)

DRAPEL I Cloth चीमयवस्त्र (?) II D *ressing* चीमयवस्त्र
विशद्व (?) III For statues, etc परिच्छद

DRAUGHT I Drawing आकर्षण, च II Load carrying धुर्वहनम्
D-cattle धुर्व or धुर्वद III Draining q v पान IV
Delineation निरूपणम् V That which is drawn expr by circum,
"which brought us : a great d" *मित्र बन्धुलुप्तमासीत् VI A
poison q v VII A detachment q v VIII A sketch
q v IX A draft *निष्कर्षणम् X Current of air चीप
v CURRENT XI A draught बन्धविशेष XII Of ships Ph
"a ship of 12 ft d" *बद्धमज्जन्तमासीत् XIII In pl, a game
अष्टापदक्रीडा (?) d *board* अष्टापदम् (?)

DRAUGHTSMAN I A drafter (1) लेखक (2) चित्रकर (= painter)
II A tugger मद्यक III For playing draughts शक्ति

DRAW (v. t.) : I. To pull : कर्षति, आ-, (हृच्, c 1.), *d.s a snake out of the basket* : मुञ्चन्माकर्षति वेष्टिकाया, V. t. ; *d.ring his sword* : खड्गमाह्वय, Ve. III. ; *d.n up to the ear* : आकर्ष्यकटः (दा, ङ), R. ix. 57. ; *d.ring the sheet rolled up under his arm-pit* . कचनलसुखीकृतं पटमाह्वय, Mr. II ; *to d. a curtain* : जवनिकान् आकर्षति (?) (there were no sliding curtains among the Hindus). Fig. : *d.n by same* : यश्चाकट (दा, ङ) : v. TO ALLURE. II. To extract : q. v. : निकर्षति, *intended to d. money from Kuvera* निष्कर्ष्यमयं चक्रते कुबेरात्, R. v. 26. III. To lift : q. v. : उद्वहति (अच्, c. 10), *d.mg water to quench thirst* : विपासां प्रतिकर्तुमुदकमुद्वहन्, D. IV. To delmentate : निषेति, अमि-, आ-, (सिच्, c. 6.), *the person d.n on the canvas* . पटे निषिद्धि पुरश्च, D. iv. V. To write : लिखति, अमि-. VI. To deduce : q. v. VII. To require a depth of : Ph. *it d.s six feet of water* : *कटुर्दंसजले गच्छति VIII. To gain : q. v. Misc. : *to d. the breast* : स्रग्न् आकर्षति (?) or विवति, B. p. ; *to d. an animal* : पयो. स्त्रीमादीन्यपीकति (after D) ; *serpents d. air* : ऊर्षोः विवन्ति पवनम्, I'.

DRAW (v. i.) : I. To pull : आकर्षति. II. To be d.n : आह्वयते (pass. of हृच्) III. To contract : q. v. IV. To sketch : q. v. **DRAW AWAY** : अपकर्षति, ति-, *Chandragupta has been d.n a. from Chánakya* : अपकृतवाचक्याचन्द्रगुप्तः, Mu.

DRAW BACK : I. Trans. : प्रति कर्षति, प्रत्या-. II. Intrans : परावर्तते, प्रत्या-, प्रतिनि-, (हृच्, c 1.) : v. TO RETREAT.

DRAW IN : I. To bring in : कर्षति, आ-, ति-, *d.s in fortune* : त्रिषं विकर्षति, Ki. II. To entice : q. v. : आकर्षति

DRAW NEAR OR HIGH : (1) सदिहर्षति, D. x. ; (2) प्रत्यासीदति (सद्, c. 1.), *time for going home d.s n.* . प्रत्यासीदति शरद्वसनकाल, K.

DRAW OFF . I Lit. . अपकर्षति, आ-, अपा, *d.ring off the eyes from*

the king आनिपालसुजादादयश्च, R II To withdraw, retire
q v

DRAW ON I To draw in q v II To draw near q v III To
make a draft *to d on the Bank of Bengal* *बङ्गबनाङ्कानि निष्कर्षति.

DRAW OUT I To draw v DRAW (t) II To extract v DRAW
(tt) III To stretch, extend q v IV To prolong q v

DRAW OVER prob समारुढंति v TO BRING OVER

DRAW TOGETHER समारुढंति v TO BRING TOGETHER

DRAW UP I Lit उत्कर्षंति, R II To compose निघण्टि (सिन्धु,
c 6) III To arrange troops (1) विन्यस्यति (अश्व c 4), (2)
विरणयति (रत्न, c 10)

DRAWBACK (1) हानि (= loss), (2) प्रलुब्ध (obstacle) [1], Ram

DRAWBRIDGE *वाक्कर्षयेत्, यन्त्रीविनयसंक्रम, Ram To close (tt) दरिणि (उ, c

DRAWER of a cheque *आदिष्टनिष्कर्ष

DRAWER I Lit कर्षक, वा II A painter लेखक III. Of a
cheque *निष्कर्षक IV A sliding box *निष्कर्षको V In
pl, a garment अङ्गहार Ph a cleft of d s *निष्कर्षपेटिका

DRAWING (subs) I The act आकर्ष, वा II Delineation
नियन्त्रणम् (n) III A picture q v *to close d is it* केनेद
लिखितम् IV In lotteries नि सारणम् (?)

DRAWING MASTER चित्रशिल्पक (v), and him comp s

DRAWING ROOM सभाजनकोठ (1) Ph *to hold a d* *सभाजनकोठ करोति

DRAWL (v) मन्द मन्दम् उदीरयति (रत्न c 10) v TO UTTER

DRAY, DRAY DART मृक

DRAYMAN मृकटवाहन

DREAD (subs) चास, वि, d inspiring आशयजन (नी, न), Kt v FEAR

DREAD (adj) v DREADFUL, TERRIBLE [me मघासात्, Ve

DREAD (v) मयति, वि, (अश्व c 4) (with abl) v TO FEAR Ph *d ing*

DREADED (adj) घोर (रा, र) & FORMIDABLE

DREADFUL (1) भयव (f पा), (2) दाहव नि, (f गा), (3) घोर (रा, र), (4) वाघावह (दा, ह)

DREADFULLY (1) घोर, (2) दाहव, (3) भयवम्

DREADFULNESS (1) भयवत्व, (2) दाहवत्व, नि, (3) घोरता

DREADLESS निर्भय (दा, य) & FEARLESS

DREAM (subc) I Lit (1) स्वप्न, *to have a bad d* दुस्वप्न पश्यति, D viii, (2) सुप्ति or सुप्तिता, *pleasant d* सुखसुप्तिता, S i iv Ph *to speak in d* उत्सृजयते (nom), U II Fig Ph *pleasures are but d s* कामा स्त्रीपन्ना, R i xi 34

DREAM (v) I Lit (1) स्वप्ने पश्यति (दृश्य, c 1) (=to d of something), *d t that the moon had entered into the mouth of Ishavati* स्वप्ने विनासयत्या चानने ऋषिर्न प्रविशन्नमटाधीन, R, (2) स्वप्न पश्यति (=to have a d) II Fig जायति (अ, c 1) (=to meditate) *To d away or out of time* निप्याचिकाया जालं पिपति (चिप c 6)

DREAMER I Lit स्वप्नदर्शिन (f जी) II Fig उत्पन्न (ता, त) (1)

DRIFAMLESS (1) वीरस्वप्न (दा प्र), (2) स्वप्नय (दा य), etc

DRIFTY, i e dreamlike स्वप्नीयम (सा म), and sim comp

DREAR & DREARY

DEARLY (1) घोर, (2) निराश्रय (=cheerlessly)

DEARINESS घोरता & DESOLATION, CHEERLESSNESS

DREARY घोर (रा, र) & DESOLATE

DREDGE आकर्षणी (3)

DRECS I Lit मल II Fig उच्छिष्टम्. & REFUSE.

DRENCH (sulc) यान & DRINK

DRENCH (v) I To make to drink पश्यति (c of पा) II To moisten, wet q & छिद्यति (c of छिद्य) Ph *although I u d ed with sweat* अर्द्धमतिजघातापि R

DRESS (sub) *देव* or *दिश*, *take away the hunting d* मगवायेन मपनवन्तु,
Na, (2) *नेपथ्य* (rare), *with marriage d* वैवाहिकेन नेपथ्येन, *Ma* व
 व CLOTHES, GARMENTS

DRESS (v t) I To clothe *q, v* (1) *नेपयति* (c of *दिप्*) (= to
d another), *dang Striba with female d* माध्व स्त्रीवैधेयैवयिता B
p, (2) *देव दिदधति* (य, c 3) *Ma* अदिरयति (र, c 10), *d ad*
दिरचितवैष, *R* व 76, (3) *देव निभति* (य, c 3), (= to *d* one'sself),
P *Th* *d ad* as *Pasas-Jalla* वासादतादेशधारीणी, *R* 111 II
Of the hour (1) *रयति*, *वि*, *d the law* केशरचना कुर्वन्ति, *R* 14
 15, (2) *कल्पयति*, *आ*, (तुप्, c 10), *lers [they are] dng the nuns*
of lorses इतो इतोऽद्यापि क्षेपकल्पना किरते, *Mr* 15 (3) *मम्वरीति* (ङ,
 c 8) III *Of fool, etc* मम्वरीति, *I also know how to d*
food अन्नमकारयति आगन्ति, *Mth* IV *Of wounds* * *भीषयति*
 (c of *युध*), *Bha* v *to BRIDLE* [*शस्त्ररथी.]

DRESSER I One who dresses प्रसाधन (f धिक्) II A table

DRESSING (sub) I *Dress* *q v* II *For a wound* क्षेप, प,
वि III *Of food* शस्त्र (2) IV *Delabouring* v *to DE-*
LAOUR THE PASH Comp 9 (a) *d gown* *प्राक्प्रसाधनवेष, (b) *d-*
room प्रसाधनक्रीडा (?), (c) *d table* *प्रसाधनमेख

DRIDDLE चरदि (चर c 1) v *to TRICKLE*

DRIBBLET कथ, म' d * कथञ्च v *DRIP*

DRIFT (sub) I That which is driven (1) *प्राह*, (2) *राशि*
 (=heap *q v*) *Pb* *under the d of*=impelled by v *to IMPEL*.

II *Course* *q v* III *Port* *q v* (1) *भार*, (2) *तापव्यम*.

DRIFT (v t) *दुदति* (दुद c 6) v *to DRIVE*

DRIFT (v i) *दुदति* (प्रत्ये of *दुद*), *चञ्चते* (प्रत्ये of *वह*), etc

DRAIL (sub) I *For boxing* वेपनी v *GINLET*. II *Of*
soldiers दैन्यायाम, *Ka*.

DRILL (v t) I To lore q v विद्यति (अथ c 4) II To
train and exercise troops Ph *slowly the soldiers every d*
चन्द्रसैन्यायाम् कारयेत् (c of छ) Ka xvii 19

DRILING (subs) शूलकार्यामपटविशेष

DRINK (v) पिबति (पा c 1) *will let her read there* पिबती तत्र रे
तयाम् V p, *ding maureja liquor* कैरेय मधु मीला B p Ph
he d s (= a drunkard q v) स पान करोति, *ice d to your health*
*तरस्त्राय्याय पिबाम D off or 1 p (1) नि पिबति (2) एत् बुद्धयति,
Vi v D in v TO INDRINK

DRINK (subs) (1) पानीयम् (2) वेद्यम् (3) पानम् *bring me d quick*
पानमाहर ती विद्यम् Mah D money सुगमूयम्, Sa v To take to d
चानवम् चासेरते D

DRINKABLE (1) वेद्य (या य) (2) पानीय (या य)

DRINKER य (या यन्) पान करोति v DRUNKARD

DRINKING पानम् *excessive d* अतिपानम् Ka *great d begin*
प्रावर्तत महापानम् Mah D vessel पानपात्र and sam compa D -
ness ibly पानमीडी D D place प्रया Mah

DRIP (subs) I Dropping पान II Fares कल्पिका

DRIP (v t) गच्छति (c of गच्छ) *I will d this cloth on her* एतदीय
मखा उपरि गच्छिष्यामि Mr

DRIP (v i) (1) चरति (चर c 1) (2) गच्छति (गच्छ c 1) v TO OOZE

DRIPPING (subs) चर d pan *रसधारिणी

DRIVE (v t) I To impel (1) धरेवति (धर c 10), *d n by con*
trary wind प्रतिघातधेरित (ता त) D vi *d the horses fast towards*
the N दिशान् दिग् प्रति धरेवावापुननाय V i, (2) बुद्धति or
नीदयति य, (बुद्ध c 6 and 10) *d n by fate* नियत्या नीदिनाथ Si xx
i *d n by the chariteer* शारदिमपुन, Ku xvii 10 (3)
नीदयति, प्र मे, (बुद्ध c 10) *drove the horses on level ground* मे

देख दयान् मासीदन् Mah (4) बाह्यति (c of दृष्ट) *don't d the car*
 ना तात प्रवृत्त बाह्य Mr vi, (5) आह्वयति परि (c of चण) (= *cause to move in d ing cha ots* दयन् परिचालन Nd Ih
I will d yo to go : lo se दयन त्वां गच्छ गयति or प्रापयति
to d a nail कौल परिमयति (c of दृष्ट) II To hunt q v
 III To follow carry on q v IV To force q v

DRIVE (v 1) I To be impelled expr by the pass of verbs given
 under drive (v t) (r) If To rush q v निपतति (पत् c 1)
 III To go by a carriage दयन गच्छति चरति v to go MOVE
 IV To d at अनिच्छन्धाति (धा 0 3) v TO AIM STRIVE

DRIVE AWAY (1) निर चयति अय (अन c 4) (=cast away) (2) निर
 चारयति अय (c of दृ) (3) निर भूयति अय वि (धू c 5) (= *shake off*)

DRIVE OFF नि चारयति v DRIVE AWAY

DRIVE OUT (1) निर्वीरयति (c of वस) v TO BANISH (2) नि चारयति
 (c of दृ *d out the son o t of the co it* दिगारि चारयामास छन्द B
 p (3) निरयति (अन c 4) v TO DISPER

DRIVE (subs) I The exercise expr by verb *gone out to take*
a d वायुसेवनायै रोज निर्गत II A place for d रथा (?)

DRIVEL (subs) I Slaver खाना II Noiseless q v

DRIVEL (v) I To slaver खानाधत्ते (nom) II To dote *d ing*
 खानाधित (ता व)

DRIVELLER I Lut खानाधर II Fig v DRIDOT

DRIVER (1) वाहक *d of a ca rage* प्रवृत्तवाहक Mr (2) यन्त्र (m)
 (=moderator of animals) *deq / int d* यन्त्र गणय k

DRIZZLE *it was d ing* मन्द मन्द प्रवति पत्रण्ये P v TO RAIN
 GENTLY

DRIZZLY *d weather* c raining expr by circum

DROF CUF *उपसहारजनिका

DROSGAT वातशय्यपीडित (ल, व) (?)

DROSV वातशय्य (?) , उदरी (= ascites)

DROSS I Of metals मल (mm) II Fig उन्मिष्ट v REFUSE

DROSSY मन्द (ल, ल) (?) v INTERG, WORTHLESS

DROUGHT I Aukty (1) अनादि , (2) अशुभ II Thurst q v,

DROUGHTY शुष्क (का क) v DRI, PARCHED

DROVE दृष्ट र HRPD

DROVER पशुपाल v HERDSMAN

DROWN (v t) I To deluge q v प्रावृति (e of द्रु) II To
lully immersion (1) जले निमज्जयति, वे (e of मज्ज) (= to plunge
when the senses are clear) *will it you soon like a vessel of stone*
पारावर्तयति निमज्जयति पूरा ला, Ku (2) जले नमयिष्या व्यापादयति (e of
पद्) v TO KILL

DROWNED, TO BE I To perish in water (1) निमज्जति (मज्ज, e t)
(when the sense is clear) *I don't know whether Patnodbhava is
d there or scathed the coast* खीद्वदाच निमज्जी वा सीरमगनदा न
जानामि, D , (2) by circum II Fig निमज्जति

DROWSILY (1) निद्राजन (मि, य) v SLTPHIL , (2) आलस्येन v STORP
FULLY

DROWSINESS I Lat (1) निद्रा (= sleep), *occurene with d* निद्रा
भिभूत (2) सुपुत्रा v SLTPHILITY II Stolidity q v
आलस्य

DROST I Sleepy q v निद्रालु (mfa) II Soporific निद्राद
(दा, ट) (?) III Dull, stupid q v

DUB (v) दृग्भेद नाशयति (मज्ज, e 10) v TO BEAT, CUDGET

DUB (sub) (1) घटायाम , (2) उग्रप्रहार , etc

DUBIOF (sub) निरुद्धकर्मकर (?) , *in some comp*

DRUDGE (v.) : निरुद्धकर्मसु चाग्राहम् चायासयति (c. of यम्) (1).

DRUDGERY : निरुद्धकर्मणि (?), and sim. comp s.

DUG (subs.) : (1) औषधं (= medicinae : q. v.) ; (2) औषधि. (= plants used in their composition).

DUG (v.) : I. Intrans : औषधं ददाति. II. Trans. : मिश्रयति (मिश्र. c. 10.) : v. TO MIX.

DUGGET : स्तूपमाकारः (?).

DUGGIST : (1) औषधमिश्रक्रेव (m.) (?) ; (2) औषधीयद्रव्यमिश्रक्रेव (m.) (?) .

DAVID . *दुत. D.-ism : *दुतत्वं.

DRUM (subs.) : (1) मृदङ्गः ; (2) पटङ्गः ; (3) दुद्भिः, (4) डिडिमः (a small d.), beat the d चादत्त डिडिमं, Mr.

DRUM (v.) : I. Lit. * मृदङ्गं नादयति (c. of मृद), नादयति (मृद, c. 10.) etc. II. To throb : कम्पते (कम्प, c. 1.).

DRUM OUT * मृदङ्गताडनं निरासयति (c. of वम्).

DRUMMER : (1) मर्दङ्गिकः ; (2) पटङ्गताडकः, and sim. comp s.

DRUMSTICK * दण्ड (= stick).

DRUNK * (1) मत्त. (मा, मं), *Asif d.* मत्तेन मदेन मत्त, Ni. ; in the fourth stage (a man) d. is worse than dead चतुर्थे तु मदे मृदो चयादयपरी चत्त, Ni. ; (2) मदीयमत्त (मा, मं) ; (3) पीतः (या, वं), परि-, d. with the blood of *Dusseehanz* : पीतो दुःसासनाद्यज्ञा, Ve. Ph. * I got d. मदीनास्तु-यम् ; being d. जपोटमद, D. II.

DRUNKARD : (1) सुरापः ; (2) रुक्वः ; (3) पाणपः, Mah. ; (4) पानपीड, R.

DRUNKEN : मत्त. (मा, मं), *the d. fell* मत्ता परिपतन्निज, Mah. : v. DRUNK.

* DRUNKENNESS (1) मत्तता ; (2) मदीयमत्तता ; (3) मद ; (4) पीयं or पीयता (rare).

DUT (a|j) . (1) दण्ड (मा, मं) (in all the senses of the English word, a *hosp of d. lesies* दण्डपत्रचव, Mr. ; when it becomes d. :

अजिन् मुने V , *d g r a d u g* मुक्तयेव B , *d alteration* मुक्तविषय ,
B P (2) परि मुक्त , स उन् , वि , (ष्ठा, ष्ठ) P] *d land* स्थलम् ,
d nature *मुक्तमान , *d none* *मुक्तापव

DAY (v t) (1) मुक्त (f प्दा, कृतीति *where shall I spread and d [this cloth]* कृत्त प्रसार्य मुक्त करिष्यामि, Mr visit (2) शोधयति (c of मय),
should d the bold with penances तपसा गरीर शोधयेत् V s

DRY (v i) शोधयति (द, c 2) याति (या c 2) वजति (वज्, c 1),
नयति (नम् c 1) *and the ponds dried* ययु शोध पराति अ, V p .
V TO DRY UP [S c

DRY UP (v i) शुष्यति (शुष c 4), *that branch dries up* सा शाखा शुष्यति,
DRY UP (v t) शोधयति वि, परि, उन् , उ , (c of शुष) *is like d ng up*
the ocean समुद्रस्य शोधयन् Mal

DRYAD वनदेवता

DRY FIED prob मुक्तयेव (वा लू) V TEARLESS

DRYNESS मुक्तता परि, वि उ

DRY NNESS अक्षयवायिनी जलो

DRY POINT मुक्तिविषय

DRY SHUD मुक्तपाद (दा, द), and shud comp s

DEAL *but why (you have used) the d number* विचयनम् कथम्, U vi

DEALITY (1) द्वित्वम् , (2) द्वैतम्

DEB (v) (1) कृतीति (=to make) , (2) कीर्तयति (=to glorify)

DEBIOCS संदिग्ध (ष्ठा, ष्ठ) V DOUBTFUL

DEBIOUSLY संसर्दिह V DOUBTFULLY

DEBIOUSNESS संदिग्धता V DOUBTFULNESS

DECAL *द्विचकीय (दा द) उपराजकीय (दा, द)

DECAT *द्विचकीयमुदा , उपराजमुदा

DECHNESS *द्विचकी , उपराजो

DICER *उपराजम्

Duck (sub^s) I Lat (1) कादम्ब (2) कउहम II A darling
जातक (f का)

DUCR (v) r TO PLEASUR AND

DUCRER I A plunger liver q r II A fawner q r

DUCKLING कादम्बगार v DUCK

DUCT नाडि v also PASSAGE

DUCTILE विनिय (या य) v DOCLIF

DUCTILITY विनियता v DOCLITY

DUNGROW मन्त्र ११ I सुसुम् (inf) v ANGER

DUP (adv) भरषम d east सरलपूर्व (ग र्) (?)

DUP (adv) I Owl (1) दीप (या य) (= to be given) (2) प्राण
(या य) (= to be received) II Proper fit q r उपयन् (का
र) III Owl is the fall of r is d to its leaners अपा
पतन तद्रुहलकारणम् V d v ACCOUNT OF ON— Pl the mail is
d not *यस्य पत्राणि समागतानि

DUP (sub^s) I Lat (1) दीपम् (2) कृत् (= left) Pl respect
is d to others पुत्रा मुत्र v occur II Right q r III In
pl taxes यत्क

DUP I Sub^s इदुदम् II Verl इदुद करीति

DUPLIST इदुदकारिन् (f ली), इदुदु (f दु)

DUP (sub^s) कन v MIPIT TEAT

DUPON *दिपद कनश्चयमवतिष्ठ

DUP *अधिनायक उपराज, दूक

DUPON *अधिनायक उपराजम्

DUPET मधुर (रा र्) v UPET

DULCIN r तली (?), बायदम्बिनि

DULL (adv) I Of intellect (1) मन्द (ला र्), (2) मूर् (दा र्)
(=stupid) II Of colours, etc (1) मन्द (दा र्), 1 len the d

lighted (moon) was about to set अयासमासेदुषि सन्दकानी, B , (2)
 मदिन (ना, न) (=dark) III Blunt q v निसेजस (mfn)
 IV Sid, melancholy q v निषय (f दा) V Flat insipid q
 v चरस (दा, म) VI Heavy, insensible q v VII Cloudy,
 dark q v

DULL (v) I To stupify जदीवरोति II To blunt कुण्ठोकरोति.
 III To obscure मलिभीकरोति IV To depress म्दानीकरोति

DULLARD मूढ v FOOL

DULL BRAINED, DULL-HEADED (1) मन्दपी (n धि), १० , (2) मन्दमति
 (mfn) Pra , (3) मूलदुडि (mfn १, k

DULLY (1) मन्द (=slowly), (2) मीरस (=insipidly)

DULLNESS (1) माया (=slowness, dunness), (2) आया (=stupidity),
 (3) निदीजसता (=bluntness, drowsiness), (4) मीरसता (=insipidity)

DULY I Fitly q v यथावदम् II In proper time यथावदमे

DUMB (1) मूक (का क) (the best equis) deaf and d एदमूक (का, क),
 (2) जड (दा, ड) v SPEECHLESS To strike d जड करोति

DU IS BELL prob अदीदस, k

DUMBLY (1) मूकम्, (2) निमब् (=silently)

DUMNESS (1) मूकता, (2) मीरा (rare)

DUMB SHOW *मूकवेष्टा v OZESTUFF

DUMFOUNDED जडीकराति v TO CONFOUND

DUMMA prob जड

DUMF रिवाद v SADNESS Dish v SAD DULL

DUMPLING a pudding apple d *आताकत चर्परी

DUNNY : e short and thick a d मूरस अनायता मूनाया नारी
 v SHORT, THICK

DUN (a l) I Swarthy कविम (या, म II Dark, gloomy q v
 मीर (दा, र)

DU (subs) I A demand धारणा II One who ds
उत्पीडक (?)

DU (r) उत्पीडयति (पोड, c 10) (= to trouble)

DUCE स्तुब्धबुद्धि v FOOL, BLOCK HEAD

DUNG (subs) (1) निदा, (2) पुगीयम्, (3) मम्म, (4) मूयम्

DUNG (v) I To void excrement (1) मृशति (गु c 6), (2) वदते
(वद, c 1) II To manure गु v

DUNGEON दुर्ग, Mr r prison

DUNO HILL I Lit महन्मोम, and sim comp = II As a term
of reproach नीचदीनि

DUSKY द्विदि (7) पश्चिमिदि

DUSKING *रादमन (का क)

DECE (r) वदयते (वद, c 10) v TO DECEIVE

DECE (subs) निश्चयवत् (= credulous) Ph I was their d *वदमानं
निर्वाहयन्ममि

DECE (subs) *निर्वीर्य वृत्तिनिधि

DECE (subs) वैगुह्यम् (?)

DECE (v) वदय v DECEPTION

DURABILITY (1) स्थायित्वम्, (2) स्थिरता (?) वदयता

DURABLE (1) स्थायिन् (f नी) (= lasting abiding), (2) स्थिर (रा, र)
(= constant), (3) वदय (वा, द) (= un leaving)

DURABLE expr ly aly or circum [निरोध

DURANCE I Duration गु v II Imprisonment गु v

DURATION I Durable स्थिति या अवस्था II Abilongness
स्थायित्व Ph of long d दीर्घस्थायिन् (f नी), of short d अल्पस्थायिन्
(f नी)

DURING (1) ly loc abs, d close reign दक्षिन् मर्त्यो जायति, R, (2)
ly loc, (when = in), d youth यौवनदशाया, H, d sleep स्वप्न, D

DUSK (adj) v DUSKY

DUSK (subst) I Lit सन्ध्या (=twilight) Ph in the d of the evening सायन्तने समधि II A color मानिस्यम्

DUSKINESS I Lit ईषदन्धकार II Fig मलिनता

DUSKY I Lat (1) समलम्ब्य (f लम्बा), (2) ईषदन्धकार (रा, र), and sim comp's II Fig मलिन (ना, न)

DUST (subst) (1) धूलि (ली) (f), sea of d धूम्रोज्ज्वलि, Ku (2) रजम् (n), to put down d रज प्रमथति, Li, (3) रेणु (mf), to raise d रेणुम् उत्थापयति, R, (4) पाद (m) (rare), the whole body smeared with d पादपलितकर्षात्, Mah Ph to throw d (fig) धूलि ददाति (used in Bengali)

DUST (v) 1 to brush or sweep away d v TO BRUSH, SWEEP

DUSTER *धूलिहारिणी v BRUSH

DUSTINESS (1) पादलता (2) by adj

DUSTMAN धूलिहारक (?), धूलिवाह (?)

DUSTY I Filled with dust (1) धूलिनिविष्ट (ता त), (2) रजोहस (ता, त), (3) पांशुल (ता त), etc II Like dust (1) धूलि, d white *धूलिस्त्रित (ता, त)

DUTIOUS DUTIFUL (1) भक्त (ता त), (2) भक्तिमत् (f ती), (3) वश्य (झा, झ) (=submissive), (4) अनुविधाविन् (f वी) (=compliant)

DUTIOUSLY, DUTIFULLY भक्त्या v RESPECTFULLY

DUTIOUSNESS, DUTIFULNESS (1) भक्ति, (2) वश्यता (=submissiveness)

DUTY I Moral obligation धर्म, caste d: वर्णधर्मान्, S, d of kings राजधर्मा, V s, to abandon d धर्मोद क्रिया सुचति B Ph it is the d of 1 to do it should be done by 1 SHOULD, OUGHT II Service नियोग, execute your d अवलियोगमग्राह्य कुरु Si Ph one who has done his d स्वतत्त्व, H III Reverence भक्ति IV An impost गुरुक (man)

DECUMVIR *द्विपुरुषी (dual). *D.-ate* : *द्विपुरुषाधिकारः.

DWARF : (1) वामन. (नौ, नं) ; (2) खर्व (f. वीं).

DWARF (v. t.) : (1) खर्वयति (nomi.) ; (2) खर्वीकरोति.

DWARFISH : (1) वामन. (नौ, नं), *d. stature* वामनी मूर्तिः, *N. I.* 124. ; (2) खर्वः (वीं, वीं) v. *SHORT*.

DWARFISHNESS : (1) खर्वता ; (2) वामनता (?).

DWELL (v. i.) : वसति, नि-, उप-, अनु-, अधि-, आ-, प्रति-, सम्-, उद्भि-, अध्या-, (वम्, c. 1.) (the last eight are not common), *d.s in the forest* ; वने उपवसति, *S. k.*

DWELL ON or UPON : I. To detail : q. v. : प्रपद्यति (nomi.), *S.*

II. To remain absorbed with : निर्वर्त्तयति (वम्, c. 10.), *D.*

DWELLER : निवासिन् (f. वीं) : v. INHABITANT.

DWELLING . (1) निवासः ; (2) वसतिः ; (3) वासः, आ-.

DWELLING-HOUSE : (1) वासगृह ; (2) वसतिविस्तारं (n.), *Kt.* ; and sim. comp.s.

DWELLING-PLACE : वसभूमि, आ-, *H.* ; and sim. comp.s.

DWINBLE : क्षीयते (pass. of क्षी) : v. TO WASTE AWAY, DECREASE.

DYE (subs.) : (1) रङ्गः ; (2) रानः

DYE (v. t.) रजयति, अभि-, (c. of रज्), *d.d with indigo* : नील्या रक्तं, *S. k.* ; v. TO PAINT.

DYED WITH (as adj.) by a deriv. . *d. madder* : मारिड (f. डी) ; *d. turmeric* : हारिद्र (f. डी), *S. k.*

DYEING : रज्जगम्, अभि-.

DYER : (1) रङ्गाजीवः ; (2) रज्जक.

DYING (adj.) : Ph. *D. man* विद्यमाद्य v. TO DIE ; *d. hour* : मरणकालः v. DEATH.

DYE-WOOD : रङ्गकाष्ठं.

DYNAMICS. *गतिविज्ञानं, *rigid d.* *व्यवयतिविज्ञानम्.

DYNASTIC (1) दस्य (या य) (?) by comp

DYNASTY *वंश the solar l दस्यवंश of the solar d दस्यवंश (f म),*
R vi 10 that it will become extinct with Ashvamedha यमश

याय स व य स्यां प्राप्ताते ५ P

DYSENTRY (1) दस्यो (?) यामरुद्ध

DISPEPSIA यामयाविल ५ INDIGESTION

DIAPERTIC यामयाविल (f मी)

DYSTRY मुनरुद्धम

E.

EACH ५ EVERY Ph *identical to localous* स एत याम यमरुद्ध,

B p *e of these एतानिर्दक K gave one cole to e एतैर्का*
एतानिर्दकैर्का एतैर् B p ५ EMBODY we are ashamed of e
other अश्विचिह्न जिज्ञीम K ५ ONE ANOTHER

EMBRACE 1 Des to 3 (1) छाद्य (या य) (best equ ५) e to see
Sa ईमानमर्शनवाचस (सा य) Ku (2) सोलुप (या य) e for
an embrace आद्य व नीलुप (या य) S II Impetuous f'rent
 (1) अद्य (या य) (2) अतृप्त (का क) *the sp ng is very e अतृप्त*
अतृप्त Ku III Britle q ५

EAGERLY (1) सम्पृष्ट (-longingly) (2) एदय (=thirstily), (3)
 धीवाह (-zealously) (4) अद्य (-impetuously)

EAGERNESS I *Eager desire* (1) छाद्यमा (2) दस्य (=thirst) II
Impetuous ty अद्यमा III Zeal अद्यमा

EAGLE prob एदय of Mat यमरुद्धम

EAGLE EYED गृध्रक्ष (mā) or दृष्टि (mā)

EAGLE STONE उपलौहस्त्रिय

EAGLET चट्टाङ्गवक् (?)

EAR (subs) I Of animals (1) कर्ण to come to one's कर्णपदम्
आयाति Sa to sh t the e s कर्णौ विद्धानि M to lend an e कर्णे
ददाति Sa to w l sper into one's e कर्णे कथयति Mu the bori g
of the e s (a relig ions ceremony) कर्णवेध the root of an e कर्ण
मूलम्, R or कर्णान् R or कर्णनाह B the s ddlee or drum of the
e कवचम् N (?) शीघ्रम् e enchant ng शीघ्रहारिन् (f ची), K ,
(3) श्रुति beng of the same name to thee अतः उनाथ Mu Ph
the t p of an e पालि the outer e शपकुली C s II Of other
objects perh कर्ष III Of corn (1) कर्णिक (mn) (2)
मलमलरी

EAR (v) I To plough कृ त II To p t forth ears of corn
व TO PCT FORTH

EAR (v) कर्णशूलम् Er createe a bad man s e उपजनयति अशपयित
शूलममलम् K

EARED I Having ears (1) कर्णिन् (f ची) (2) कथयन् (f ची) (3)
कर्णिन् (ना ल) II S l led मल्लरित (ना ल)

EARDROP कणपूर (?) v EAR RI G

EAR LAP कणपालि

EAR LESS (1) अकर्ण (र्षा ण) (2) कर्णहीन (ना ल) and s m comp s

EAR MARK I Lt कर्णचिह्नम् II Any mark चिह्नम्

EAR RING (1) कुण्डल gold e कायनकुण्डलम् S (2) कर्णपाली (3)
कर्णिका (4) कर्णमूषणम्, (5) कर्णवेष्टनम्

EAR SHOT कणविषय कणगीघर anlen comp s

EAR TRUMPET *कर्णनादिनी

EAR WAX (1) कणमल (2) कणमूषम् (3) तोलय

EAR-WIG : कर्णकीटी (?) .

EARL : उपाधिरश्मि , *उपनायकः *Earl* . *उपनायकत्वम्

EARLINESS : expt. by adj. - v. EARLY.

EARLY (adj.) . I. Commencing Ph : *e. drops of rain* वर्षावदिन्द्र ,
Me ; in the *e. part of the day* दिवसशायनाग्रे , *Dak. e. twilight*
अपसन्ध्या , *Sa. , e. youth* प्रथम वयः II. Ancient q. v. : in *e. times*
पूर्वकाले III. Forward *the winter is e. this year* *अग्रिन् वर्षे
शीघ्र समाप्त शीतम् , *e. death* अकालमृत्यु , IV. In the morning
प्रवेतन (जी. न) . v. MORNING.

EARLY (adv.) : I In the morning (1) प्रातर् , (2) प्रत्युषसि v
MORNING Ph. : *very e. in the morning* अग्रिमयूषे or मङ्गति प्रत्युषे , *Sa.*
II. Soon q. v. : (1) शीघ्रम् , (2) अचिरम् III. First q. v. पूर्वम्.
EARNE (v.) . (1) अर्जयति , उप- , (अर्ज् , e 10) , *e. ing fleeting fortune* अर्जयन्
शरीरी . *शिव* , *Ki* , (2) अर्जन or उपार्जन करोति , *after e. ing three*
hundred sovereigns सुवर्णप्रतपचीपार्जनं कृत्वा , P : v TO ACQUIRE.

EARNEST (adj.) . I Eager , zealous q. v. . (1) अग्र (अग्र , अ) ; (2)
शीघ्रात् (हा , ह) Ph : *e. wish* एतात्तत्कामना II. Intent (1)
एकाग्र (अग्र , अ) , (2) निविष्टः (अग्र , अं) . III. Serious : q. v.

EARNEST (subs.) I Reality सत्यम् . Ph. : *I am in e.* न परिहृयामि .
II. Eagerness , intentness q. v. III. Part-payment : (1)
सत्यापनम् , (2) सत्यद्वार , *to give e.* सत्यद्वारं ददाति , Vy.

EARNESTLY I. With fixed attention . (1) एकाग्रचित्तम् , (2) निरि-
चमनसा . II. Eagerly q. v. शीघ्रकृत् . III Seriously q. v.

EARNESTNESS I Eagerness , अग्रता . II. Intentness एकाग्रता .
III. Seriousness . q. v.

EARNING (subs.) : अर्जितम् , उप- , *one's own e.s* स्वयमर्जितम् , *Gr.* ; *e.s of*
valour शीघ्रार्जितम् , *Da.*

EARTH (subs.) : I. The globe . (1) पृथिवी , (2) पृथ्वी , (3) वसुधा ;

(1) वसुमती (2) वसुन्धरा (6) पद्मिनी (f) (7) मदिनी (8) मही
 (9) धरती, (10) भू (11) भूमि, (12) धरा (13) विति (14)
 धरणी II The dry land खलम् III Clay (1) भटिका, (2)
 चद (f)

EARTH (v) I Trans भूमी निदधानि (धा c 3) II Intrans
 [भूमी] वसति (वस c 1)

EARTH BORN (1) भूमिज (जा ज) and sam comp s, (2) भौम (मी म)
when you went to conquer the e तथि भौम गते जगुम् S

EARTHEN (1) मृत्पद (वी य) *e vessel* मृत्पद पात्रम् R (2) मार्तिक
 (की क) (rare)

EARTHEN WARE (1) मृत्पात्रम् (2) मृत्पद भाण्डम् (3) मार्तिकम् (4)
 कौलाचकम्

EARTHLING (1) भौम (2) मय

EARTHLY I Lt (1) पार्थिव (वी व) *e fortune* पार्थिवी R (2)
 भौम (मी म) *e forms* भौमा उपाधय V साधारिक (की क) (= *worldly* q v) II Conceivable खलु *what e pleases* कि खलु
 दुखम्

EART QUAKE (1) भूमिकम्प Rq (2) वितिकम्प V m (3) पद्मिनीक
 म्पनम् Ku and s n comp s

EARTH WORM I Lt वीलु II Fg की

EARTH WORK I Lt मृदुचोन्नय (?) II A mound q v

EARTHY V EARTHEN EARTHLY

EASE (subs) I Comfort सुखम् *ate सुखम् or निद-न* II Peace,
 tranquillity (1) निदनि, *how co ill be I see e* कथ स्वात्तस्य निदनि
 P (2) साख्याम् *I am now at e* लभनिदानी साख्याम् Sa III
 Facility अनायास *with e* V EASILY IV Of style etc
 साख्यम् (?)

EASE (v) I To comfort सुखयति (noml.) II To alleviate

उपयति (nomi.) III. To move gently : ईष्यमानयति (c. of चञ्)

IV. To dung : अशीनं करोति, V s.

EASEL *विद्याघार . .

EASEMENT : I. Assistance . q v. II. In law परममन्त्राधिकारः

EASILY I. With facility (1) सुखेन, or सुखम्, or सुख in comp, *c.* to *be got* सुखेन खय्य (f. भ्या), Kt 1. 17 ; *digests c.* सुखं जीर्णयति, S1. ; (2) अनायासेन or निरायासेन (= without exertion), *to sustain c.* अनायासेन विमर्शं, K. ; (3) अजेहेन (= without trouble). II. Without anxiety (1) निर्वहणेन , (2) शिथिलम्. III. Gently, gracefully . q. v.

EASINESS I. Comfort . सुखम् II. Good-nature : शौचनम्. III. Credulity : q v. IV. Of style etc. सादृश्यम् (v). V. Facility : शौक्यम्, better expr. by adj. v. EASY (1).

EAST (adj.) : (1) पूर्व (वां, वै), *on the e.* पूर्वतः, A. p , (2) प्राग् (f. ची), *e. of Vinashina* : प्राग्विःसन्नात्, M.

EAST (sub.) (1) पूर्वदिग् (f), and sun. comp.s. *flews towards the e.* पूर्वा दिग् प्रति स्रजति, S o. , (2) प्राची, *he first went to the e* च यदी प्रथम प्राची, R. , (3) ऐन्द्री दिग्, and sun. comp.s, K1.

EASTERN *हृदय पुनश्चत्वनपथेन (n.).

EASTERLY : I Adj. : v EASTERLY. II Adv. expr. by loc : (1) पूर्वार्धा दिशि ; (2) प्राच्याम् ; etc.

EASTERN (1) पूर्व (वां, वै). *the e. and western oceans* पूर्वापरी तीयनिधी, Ku. ; (2) प्राचः (घ्या, घ्य), *e gate* प्राच्य द्वारम्, B. , *the es* : प्राच्या . Muh. , (3) पोरन्ना (f. लता), *e regions* पोरन्ना जालपदा , R.

EASTWARD expr. by m. . (1) पूर्वेण ; (2) प्राच्या or प्राचा, *passing a little e.* प्राचा बिचिदन्तरमतिशय, D. .

EASY : I. Not difficult (1) सुकर (रा, र), अवयवाध्य (घ्या, घ्य), etc. (= e to do), *it is not e. to besh great men's contemplation* न हि महती सुकर सगाधिनः , K1. ; (2) सुगम (ना, न) (= e. to go or under

stand), *the rest is e* शेष सुखम् Go , (3) *to in comp, fortune is not e to keep* चदुरत्वा दिय, *h* , *Ind s is e to wors'up* साराधो मर्यान् *h* II Quiet calm q v (1) निर्वृत (ता त), (2) सुख (स्था स्त) III Of style etc सखन्द (स्था, न्द) (?) IV Causing ease वरन (भा न) (=good) V Compliant चदुरोधिन् (f भी)

EAT (v t) I Lit (1) खादति (खाद्, c 1) *should not e fishes* मनुष्यान् खादति *h* b (2) अति (अद् c 2) *see Brahmins* चदुरिज्ञान् B , (3) अशति (अश c 9) *and nobody ret ned without e ing who wanted to e* इच्छन्नामितुमशक्यता न न प्रययामि *Si* , (4) भक्षति or भक्षयति (भक्ष c 1 and 10) *tell us all भक्षयिष्यति न सर्वान्* A r (5) भुज्जि (भुज c 7) *theja e belly full* अनीभिराकण्डमभीजि *h* , (6) जघति (जघ c 1) (rare) (7) घषति (घष c 1) (rare), (8) खाति (खा c 1) (rare) II To corrode खादति *Ph to e one's own words* सवचन विरथ करोति ( )

EAT (v i) I I t v EAT (i II To taste q v

EAT AWAY EAT OUT खादति स

FAT TF (1) भक्षति or भक्षयति, (2) जघति (rare)

EATABLE (subs) (1) खाद्यन् (2) भीज्यन्, (3) भक्ष्यन् (4) भोजनीयम् (5) अक्षितव्यम्, etc

EATER (1) खादक (2) भक्षक, (3) भीज् (m) (4) भोजिन् (m) *man-e* मानुषभीजिन् *h* r , (5) खादिन् *e of one's own race* सखुणादिन् *h* , (6) चदुर *a fish-e is e of all flesh* मखाद् सवर्माखाद् *h* (7) -भज (m) *man-e* द्रुभुज B

EATING (subs) (1) भीजन्म्, (2) भक्षयन् (3) अशयन्

EAVES (1) नीषम (2) बलिह (3) बन्दविहा, (4) पटपटान

EAVESDROPTER शरपटामुख ( )

[v DECLINE DECAY

EFB (subs) I Lit. (1) दीदमाया दिना, (2) दवाहात् II Fig

EBB (v) (1) चीयते (pass of बि), (2) ड्राइ वन्धति (बन्, c 1)

EBONY कीविदार, a banner of e कीविदारकेतु, U

EBRIETY मत्तता, in a state of e मत्त (ता, य) v DRUNKENNESS

EBULLITION I Lat बुद्बुदायित (?) II Fig उद्वेग .

ECCENTRIC I Deviating from a centre *केन्द्रभट (डा, २) II Not having the same e *विषमवेन्द (न्दा, य) III Irregular, odd perls विपन (ता, य)

ECCENTRICITY वैधर्म्य (?) v ODDITY

ECCLESIASTIC AL (adj) (1) धर्म in comp , (2) धार्मिकीय (या य) (?)

ECCLESIASTIC (subs) धार्मिक (?)

ECHIMUS v REDDENING

ECHO (subs) (1) प्रतिपन्न, क, men follow royal sayings like e प्रतिपन्न इव राजावयवमुपचक्षति जन, K , (2) प्रतिध्वनि , (3) प्रतिस्वन, by its e in the cave प्रतिस्वनेनाद्य वृद्धांतोत्तेन, R , (4) प्रतिनाद

ECHO (v 1) (1) प्रतिध्वनति (ध्वन् c 1) , (2) प्रतिस्वनति (स्वन्, c 1) , (3) प्रतिनदति (नद् c 1) , the noise e ed in the caves अविर्देरीषु प्रतिननाद K₁

ECHO (v t) I To cause to e (1) प्रतिध्वान्यति (c of ध्वन्), e ing the cave कन्दरसुतं ध्रुवंन् प्रतिध्वान्यति, Ra , (2) प्रतिनादयति (c of नद्) II To echo q v अनुनदति, etc III Fig, to adopt expr by these verbs v ECHO (subs)

ECLAT I Splendour q v प्रखल II Applause q v

ECCLECTIC *समादायिन् (if थी)

ECLIPSE (subs) (1) बहव (the best equiv) , total e सन्पूर्णवहवम्, Su com , or सर्ववहवम् Gan , (2) बाध , partial e अंशिकबाध Su cotn , magnitude of an e बाधमहावन्, Gan , (3) उपरान , lunar e अर्धोपरान , Mu 1 , (4) बह (rare)

ECLIPSE (v) I Lat दह्यति इ, अ- य, (बह, c 10) , in the solar

e, the moon *e* s the sun • रविमद्ये रवि विमुखादयति, Gan II Fig
to ob cure, darken (1) वादयति, घ, *e*ing their fame कीर्ति प्रख्याप
तेषां वै, Mah , (2) तिरस्करोति (झ, c 8), *so long as your title of*
prince is not e d by the title of e peror अधिराजपददेनातिरिक्तुते कुमार
शब्दे, Mu

ECLIPSE (1) कान्तिव्रतम्, (2) कान्तिमखनम्

ECLOGUE *गोपकाव्यम्

ECONOMIC -AL I Domestic q v II Frugal q v III
Prudent, careful q v चयमत्त (जा न) IV Relating to eco
nomy expr by comp Ph *e m i u m* *साधारणकौतुकागारम्

ECONOMICALLY v FRUGALITY, PRUDENTLY

ECONOMICS चयमास्तम् v ECONOMY

ECONOMIST I Lit विवेकशब्दिन् (f नी) (?) II Political e
चयमास्तविद् (mf n) (v)

ECONOMIZE विवेकिन अयति (अय c 1) (?)

ECONOMY I Lit विवेकशब्द (f) II Ord ly system नियमावलि
(?) Political e चयमास्तम् (f)

ECSTASY I Rapture हृषान्नाद, *ec* सङ्क्षोभादम् Vi II Mad
ness, frenzy q v उन्माद

ECSTATIC I Entrancing उन्मादिन् (f नी) *as if in e mind*
उन्मादिव मगधेव N II P turous उन्मादिन् (f नी)

ECTHENE, AL (1) सार्वनीयिक (की, न), (2) विद्वज्जीन (जा, न)

EDDY (subs) (1) चारतं, (2) धनि v WHIRLPOOL *E of wind*
चक्रवाता v WHIRLWIND

EDDY (v) I Lit मनोमयति (?) II Fg चारतंन् भावति (मन c 4)

EDGE (subs) I Of a cutting instrument धारा *the sharp e of*
the axe of Pa na धारा शिला सप्तपदधर, R II Border, end q
v धारा III Sharpness, severity तेजम् (n) IV. Com

menacement : प्रारब्धः. Ph. : "to set the teeth on e," दन्दस्यर्प जनयति (अन्, c. 10.).

EDGE (v. t.) : I. To whet : q. v. : (1) prob. धारयति ; (2) ग्रासयति (nomi.). II. To embitter : q. v. : वेजयति, उन्-, Vi. III. To border : q. v.

EDGE (v. i.) i. e. to e, along : वसर्पति (यप्, c. 1.) (?).

EDGED : (1) सधारः (रा, र) ; (2) धारीज्जलः (जा, ल) (poet.), Pra.

EDGING (subs.) : (1) मालः v. BORDER ; (2) दृश (of a garment).

EDIBLE : खाद्य (धा, य) : v. EATABLE.

EDICT : मासलम् : v. ORDER.

EDIFICATION : शिक्षा (?) ; v. INSTRUCTION, IMPROVEMENT.

EDIFICE : (1) मासाद् ; (2) बीधम् ; (3) दर्जम् ; (4) पालिका.

EDIFY : (1) उत्सर्पति (लप्, c. 1.) (=to ennoble) ; (2) शिक्षयति (शिक्ष्, c. 10.) (=to teach).

EDIFYING (adj.) : (1) ज्ञानदः (दा, द) ; (2) बीधर्जसिन् (f. बी).

EDIT : (1) प्रकाशयति (काश्, c. 10.) (=to publish) ; (2) सं-स्करोति (क, c. 8.) (?) ; (3) मुद्रयति (मुद्, c. 10.) (=to print).

EDITION : *संस्करणम्, first e. : प्रथमसंस्करणम्.

EDITOR : (1) *संस्कर्त्ता (f. र्त्वि) ; (2) प्रकाशक (f. शिक्षा) (=publisher).

EDUCATE : (1) विनयति (वी, c. 1.), *ed him* : विनियुतेनम्, R. III. 29 ; (2) शिक्षयति (शिक्ष्, c. 1.) (=to instruct) ; (3) संस्करोति (क, c. 8.) (=to dress up). [LEARNED.

EDUCATED : of men : (1) हनयिषः (धा, य) ; (2) सुमिश्रित (ता, सं) . v.

EDUCATION : (1) संस्कारः, *e. has been given by (your) father with great care* : पिता महता प्रयत्नेन समारोपितसंस्कारः, K. ; (2) विनयः (rare), *by giving e. विनयाधानम्*, R. ; (3) शिक्षा (=instruction).

EDUCATIONAL : Ph. for e. purposes : *प्रज्ञाशिक्षार्थम् ; e. series *शिक्षा-पुनश्चापि ; e. department *शिक्षाविभागः.

EDUCATOR (1) विद्वा (f ली) , (2) सक्षर्य (f ली)

EDUCE (1) उन्नयति (ली c 1) (2) उन् हर्ति ते (उ c 1)

EEL कुचिका (?) २३३ (2)

EFFACE माहिं or माजयति अप, उन् निर, प्र, व्या, (मूज c 1 and 10)
to c the mud of १५५५ प्रमादुगयय पद, १५

EFFACEMENT माजना-न अप, उन्, प्र, निर

EFFECT (subs) I As opposed to cause कार्यम् there is no e in the absence of a cause कारणाभावात् कार्याभाव, V d II Consequence result q v फलम्, of no c निष्फल (ला ल) III Force, importance Ph he olicays speaks with e हृदयवादिनि सदा जलु तस्य वचासि the e was heightened by the lonely nature of the place "स्थानविजितना रीदता वर्धमानास (the real e should be expr in such cases) IV Purpose q v अभिप्राय to this e एतदभिप्राय (या थ) V Fact q v in c फलत, S VI In pl, goods q v सम्यक्ति

EFFECT (v) निष्पादयति (c of पद) v TO ACCOMPLISH

EFFECTIBLE (1) साध्य (या ल) (2) निष्पाद्य (या ल)

EFFECTION (1) निष्पादनम्, (2) उपपादनम्, (3) साधनम्

EFFECTIVE I Vroducting effects कार्यापादक (f दिका) II Effectual फलवन् (f ली) III Telling impressive हृदयवादिनि (f ली) IV Serviceable कार्यक्षम (या म)

EFFECTIVENESS of speech हृदयवादिनि

EFFECTLESS निष्फल (ला ल) v INEFFECTUAL

EFFECTOR निष्पादक v DOER AUTHOR

EFFECTUAL (1) फलवन् (f ली), (2) सकल (ला ल), (3), वलवन् (f ली) (=force ble)

EFFECTUALLY (1) सकलम् (2) वलवन् (=force'ly), (3) अपोष (with out failure)

EFFECTUATE सम्पादयति (C of पद) v TO ACCOMPLISH

EFFEMINACY (1) कापुदयल (=cowardice), (2) स्त्रीत्व , (3) मर्दव
(=mildness)

EFFEMINATE I Womanish (1) स्त्रीव (वा, व) v UNMANLY, COWARD,
(2) सुकुमार (रा, र) v DELICATE II Womanly स्त्रीव (f ची),
by & lightness स्त्रीवेन लघित्वा, B [Ve

EFFEMINATELY स्त्रीवत् to shed eye-drops & स्त्रीवप्रयत्नसहित परित्यजति,

EFFEMINATENESS v EFFEMINACY

EFFERVESCE बुद्बुदायते (romi) (r)

EFFERVESCENCE I Lat बुद्बुदायित (?) II Fig, excitement
ताप [out]

EFFETE (1) पथ्य (थ्या, था) v DAPPER, (2) क्षीणं (वा खे) (=worn)

EFFICACIOUS (1) गुणवत् (f ती), (2) फलवत् (f ती)

EFFICACIOUSLY सकृत् v EFFECTUALLY

EFFICACIOUSNESS, EFFICACY (1) गुणवत्ता, (2) साफल्यम्, (3) प्रभाव
(=power)

EFFICIENCY I Effectual agency कार्योपादिकाशक्ति II Compotent
energy (1) तेजस् (n), (2) प्रभाव III Ability दाघरम्

EFFICIENT (1) कार्यक्षम (भा, म), (2) द्रव (वा, ख) (=able)

EFFICIENTLY (1) दाघेय (=ably), (2) अतन्द्रितम् (=actively)

EFFIGY प्रतिमा v IMAGE, LIKENESS [ANCE

EFFLORESCENCE I Lat उपोद्गम II Fig आविर्भाव v APPEAR

EFFLUENCE निर्गम v ISSUE, FLOW

EFFLUVIUMS पथ उद्गार v EXHALATION

EFFLUX साव v FLOW, EFFUSION

EFFORT पर प, with the utmost possible & सर्वप्रयत्नेन, R v ENDEA
VOUR, ATTEMPT

EFFORTLESS निर्दम (भा अ), V p, and sim comp s

DIFFIDENTIAL ધાર્દિન્ય v IMPEDENCE, BOLDNESS, SHAMELESSNESS

EFFULGENCE સ્વચ્છલતા v SPLENDOR, BRIGHTNESS

EFFULGENT સ્વચ્છલ (સા ન) v BRIGHT, SPLENDID

EFFUSION સાર, *e of blood* રક્તસ્રાવ v FLOW

LEFT લઘ્વોધા (?)

LEG (ubs) (1) સ્વચ્છ (the best equi) *leg's e* કુદુટાદન્ય. Y 1, I
will lay *e s there* તત્વાદ્યપરકરિમીસથ કરીનિ P 1 12, [rarely]

(2) દિન્ય, (3) કીય, (4) ધેમી

LEGION (r) મીલ્યાદ્યનિ (e of મહ) v TO INSTIGATE, IMPEL

LEG PLANT (1) ચાર્તુક, (2) વચ્ચન (3) દિયોર

LEG-ROOM "ચરુવાદન્યન્ય

LEGANTINE સ્વચ્છલો (?)

LEGION I Philo સ્વચ્છલ II Egoism ધ v

LEGIONISM આત્મદાયા v VANITY, PRIDE

LEGIST આત્મદાયિન્ય (f ની) v TAIN, PROUD

LEGISTIC, AL આત્મદાયન્ય (ધી, યે)

LEGISTICALLY (1) આત્મદાયયા, (2) આત્મદાયપૂર્વકન્ય

LEGIONOUS અસાધારણ (અ, ય) (=uncommon) *e mistake* અસાધારણ્યમ
Ph *e fool* અત્યન્તમૂર્ખ

LEGIONOUSLY અત્યન્ત v FICEDINGLY

LEGION (1) નિર્મલ અ, (2) નિદાન્ય (3) નિવ્યન્ય, ય

LEGION POWER પરબ દુરત્તન્ય, D v

LIGHT અટન્ય (mfn) *in e ways et parts* અટયા, *e t nes* અટન્ય
or અટયારાન્ય

FIGHTER અટાદન્ય (mfn) *L th* અટાદન્ય (મી મ)

LIGHTFIELD અટયુદ્ય (સા અ)

LIGHT (adj) અટન્ય (મી, મ), *in e place* અટન્ય

FIGHT (sub:) (1) અટન્ય or અટાન્ય, (2) અટન્યમાન or અટમાન

EIGHTIETH (1) ଅସୀତିଶ (ଶତ ୫) (2) ଅଶୀଶ (ଶତ ୫)

EIGHTH (1) ଅଟ୍ଟମ (୨) ଅଟ୍ଟମ

EIGHTY ଅସୀତି *e t n e s* ଅସୀତିଶ

EITHER (conj) (1) ବା ବ (never at the beginning of a clause) *e*

I d s s o l v e o n t h e s u m m i t o f t h e m o u n t a i n ନମୁହାଁ ବିଲୀୟ ବା *I n*

(୨) କିବା *i l l t o u c h e I s n u l s o r I s a r o n h e a d s* ତମ୍ଭ

କି ବା ତହିଁମୁଖ ଉପର *V i v o n*

EITHER (pro) *P l e o f t o o* ଅନ୍ୟତର (ବା ବ) *e o f t h e* ଅନ୍ୟତମ

(ଭା ବ) *o n e c l e e l* ଦ୍ଵିତୀୟ *o n e s d e* ଅଭୟ *v b o t h*

i o f e v ବେଥର

EJACULATE ଉଜ୍ଜ୍ଵଳି (ସ ଚ ଟ) *t o e g r e a t n e s s* ଶାହାଜାହାଁ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳି *V i*

v t o u t t e n

EJACULATION ଉଜ୍ଜ୍ଵାର *V v c p y (s b)*

EJACULATORY perl ଉଦ୍ଘୋଷ (ଜା ଣ)

EJECT ନିର୍ଘସ୍ତ (ସମ ଚ ୫) *v t o t h r o w o u t* DRIVE AWAY

EJECTION େଜେକ୍ସନ୍ ନିଷାରଣ ନିର୍ଘସନ

ECU (14) ଏକ *A L S O*

EFK (୧) I To increase ଶୁ ଚ ବଢ଼ାଏ II To extend ଶୁ ଧ

ELABORATE (1) ବହୁସ୍ତମ୍ଭ କରିବା (=to produce with labour) (2)

ସଫୁରିବା (to refine ଶୁ ଧ)

ELABORATE (adj) (1) ଶୁଦ୍ଧ (ଅ ଣ) (=refined) (2) ବହୁସ୍ତମ୍ଭ (ଫ ଣ)

ELABORATELY (1) ବହୁ ଣ (=with great labour ଶୁ ଧ) (2)

ସଫୁରିତ (୨)

[*ସଫୁରିତ

ELABORATION I Refinement ସଫୁରିତ II Of style etc

ELAPSE (1) ଅବନ ଶମ୍ଭ (ସ ଚ ୧) *12 y a r s h a v e e l* ଦାହସମୟ

ସମାପ୍ତି *D i s* (୨) ଅବିଧାନତି or ଘାସ୍ତି ଯମ (ଶ୍ରମ ଚ 1 and ୫)

1 h e n t h e s a t h n g l t i o t e l n g l a d e d ଅବିଧାନ ଯମାମୟ, *h v*

t o f a c e

ELASTIC I Lt द्यितिव्यापक (का, क) II Fig v CHEERFUL,
BRISK

ELASTICITY द्यितिव्यापक, Par, द्यितिव्यापकता ल

ELATE (v) उन्मीलयति (c of सिच) v TO PUFF UP, INFLATE

ELATE OR ELATED TO BE उन्मिलति ते (सिच c 6), (yet) his mind
was not e न तल्लीनहृदये मन, R

ELATION उन्मीलन ए PRIDE, TO ELATE

ELBOW (1) अरुद्धि, (2) कक्षोनि, (3) कूर्पर Ph saw her leaning on
her left e बायकलेननिनिहितमुलकमनी ददर्श R

ELBOW ROOM i e room for motion आश्रय

ELDER (adj) (1) ज्येष्ठ (f टा), (2) व्यायस (f भी) (rare), (3) वयोधिक
(का ख) L brother अद्य, e sister अरुद्धा

ELDER (sub) I A tree इक्षुमिव II An e person (1)
वृद्ध, e s in knowledge and age विद्यावयोवृद्धा II (2) ज्येष्ठ, e by
l th, knowledge and merit ज्ञानविद्यागुणज्येष्ठ, Vm

ELDERLY अविश्रान्त (mfa) पदवयस (mfa)

ELDERSHIP (1) ज्येष्ठता ल, (2) ज्येष्ठम्, Da

ELDEST ज्येष्ठ (डा ड) the e or the next ज्येष्ठोऽनुत्तरो वा L s

ELECT (v) I To choose q v II To select by vote no
equiv निर्वाचयति (c of वच) (?), मनोनीत (f ता) करोति (in Bengal)

ELECT (adj) निर्वाचित (ता त) (1) निर्वाचित (ता, त) (?)

ELECTION I Choice q v II For an office निर्वाचन (?)
III The e *निवाचनकार्याधि (n pl) IV Free will इच्छा V
Determination विवेक

ELECTIONEERING I Sub *निवाचननिर्वाह II Adj expr
by comp, e agent *निवाचननिर्वाहककार

FLECTIVE I h e franchise *निर्वाचनाधिकार, e office *निवाचनीयपदम्

ELECTION *निर्वाचन, निर्वाचनाधिकारिन् (m)

ELECTORAL *expr by comp, the e body* *विशेषज्ञसमूहद्वय

ELECTRIC, ELECTRICAL (1) वैद्युत (ले, त), *e f e* वैद्युत कृशाद्, Ki, (2) *by comp, e current* *तड़ित्प्रवाह

ELECTRICITY (1) तड़ित (f), *the science of e* *तड़ितविज्ञानम्, (2) विद्युत् (f), *atmospheric e* *वायवविद्युत्

ELECTRIFY I Lit *to e a jar* *घट तड़िल्ल कर्तृति II Fig, *to surprise* पर विस्मय प्रदवति (e of जन्)

ELECTUARY चरलेह, Bha [q v

ELEMOINARY : *e relating to or founded or supported by charity*

ELEGANCE (1) वादता v BEAUTY, (2) माधुर्य (of style etc), Kav

ELEGANT (1) वाद (f बी) v BEAUTIFUL (2) मधुर (रा, र) (of style, manners, etc)

ELEGANTLY (1) वाद, (2) मधुरम्, (3) चलवित (of movements, etc)

ELEGIAC कव्यार्थप्रतिग (रा, त), and sim comp s *E metis* (in Sans knt) विषीमिमीहलम् Mn

ELEGIAC कव्यार्थप्रतिग काव्यम् (=poem) or गीत (=song)

ELEMENT I An eary substance (1) मूलन *slf etc are the fies es* पञ्चभूतानि त्रिषदादीनि D s, *the sixth of the great es* भूतानां सप्तमा षट्, R, (2) मूलप्रदाय II Rudiments q v *es of grammar* व्याकरणसार or लघुव्याकरण III *The proper sphere* Ph *he is out of his e* *न क्षम्यमी वर्तते स

ELEMENTARY Ph *e substance* मूलप्रदाय, *e instruction* वार्तामाता वक्षोपनम्, D, *e treatise* लघुग्रन्थ (l)

ELEPHANT (1) गज *e cutler* गजकृष्य Vet, *a wild e* वनगज, (2) हस्तिन् (m), (3) करिन् (m) (4) मातङ्ग (5) कुष्ठर, (6) गज, (7) वारण, *a rutting e* मत्तवारण, (8) दस्तिन् (m) (9) दिष्ट *a newly ca ght e* नवपङ्कोदिष्ट, D II, *a musk-e* गन्धविष्ट *A she-e* (1) करिणी (2) हस्तिनी (3) गजवत्ता (4) करिणु (f) 1 young *e* कर(ण)म The

leader of a (c l l f h e r l (o f e s) सूक्ष्माद्य or सूक्ष्म A large fine e

(1) गजन्द (2) गजपुत्र (3) करेण्डा The rear of an e
वहिनम् Its tusk (1) कर (2) गण्ड (3) कर (rare) Its
fontal gables कुन्दी (in dual) Its temple (1) गण्ड (?)
कट

ELEPHANT APPLE (1) कपित्थ (2) दक्षिण

ELEPHANT DRIVER (1) चाधोरण (2) दक्षिण (3) महाभाव Mr
(4) गजस यन्त्रा or निदन्ता K

ELPHANTIASIS a disease of the leg श्रीपद or शिलीपदम् one affected
with the श्रीपदिन् (f no) V III 105

ELEPHANTINE exr by comp e epoca *दक्षिण्युगम्

ELEVATE I To raise q v उन्नयति (c of नन्) II To exalt
q v उन्नयति I d i c l o f y q v उन्नत (ता त)

ELEVATION I Rising (1) उन्नयन् (2) उन्नोन्नन् II Loftiness
q v उन्नयन् R III Of ground उन्नतमृदि v HEIGHT

ELFEN एकान् (c in) E t nes एकाग्रगणान्

ELEVENTH I Adj एकान् (जी ३) II Subs एकादशमा

ELF डार्किनी (?)

ELVIN ELFI I Lt e pr ly comp II Fg v MIS
CHIEFVOG

ELF LOCK जटा es जटाजूट (?)

ELICIT (1) निहरति (ह c 1) (hr g out) (2) निष्कर्षति (रूप c 1)
(= draw o t)

ELIDE लयति (लय c 6)

ELIGIBILITY I Lt *निर्वाचाधिकार II Worthless q v
योग्यता

ELIGIBLE I Lt *निर्वाचाधिकारिन् (f ची II Worthly q v
योग्य (f ग्या)

ELIMINATE : निष्कासयति (c. of कस्).

• ELIMINATION : निष्कासनम्.

ELISION . लोपः.

ELITE . सुव्याः (m. pl.) ; रत्नानि (n. pl.) (= ' gems).

ELIXIR : I. Lit. : रसायनम्. II. Fig. : सारः, the e. of lives ;
सारसारः, N.

ELK : कश्यपः (?) ; डरिणविशेषः.

ELL . मातृविशेषः.

ELLIPSE : * अक्षरार्थं or उपहसं or उपन्यस्तम्.

ELLIPSIS : अक्षरपदम्, Kavy..

ELLIPSOID : * अक्षरवृत्तसुलभम्.

ELLIPTIC, -AL . I. Rhet. : अक्षरपदः (दा, द) II. Geo. : expr. by
comp., e. motion * अक्षरवृत्तगतिः.

ELLIPTICALLY : expr. by circum. : v. WANTING.

ELN : कश्यपादपविशेषः.

ELOCUTION . I. The power of speech . वाक्शक्तिः. II. Delivery :
व्याहारः. III. Eloquence : वाग्मिता.

ELONGATE . दीर्घीकरोति : v. TO LENGTHEN.

ELONGATION : I. Extension : वितति. II. Distance : q. v. . विप्रकर्षः.

ELOPE : पलायते (पलाय्, c. 1.) : v. TO RUN AWAY. Ph. : she e. d with
him : सैन सद्य दीशालरं जगाम (after D.).

ELOPEMENT : पलायनम् : v. FLIGHT.

ELOQUENCE : I. Of men : (1) वाग्मिता ; (2) वाक्प्राप्तम्. II. Of address,
etc. : perh. प्रौढत्वम्, Ma.

ELOQUENT : I. Of men . (1) वाग्मिन् (f. भी), at the head of the e. :
वाग्मिनां प्रथि, Kl. ; (2) वाक्प्रवीणः (दा, दं), M. n. ; and sim. comp.s.

II. Of speeches, etc. : perh. प्रौढः (दा, दं).

ELOQUENTLY : (1) प्रौढ (?) ; (2) संपाटव (= skillfully) ; (3) वाग्मिणात्वेन (1).

leader of a (wild) herd (of e.): वृधनाथ. or वृधपः A large fine e. :

(1) गजेन्द्र , (2) गजपुत्रव , (3) करेण्ययं . The roaring of an e. :

वृद्धितम्. Its trunk (1) कर ; (2) गण्ड , (3) दन्त (rare) Its

frontal globes कृन्तौ (in dual) Its temple (1) गण्ड , (2)

कट .

ELEPHANT APPLE (1) कविल ; (2) दधिल .

ELEPHANT-DRIVER . (1) आधीरन् , (2) दधिवक्त्र , (3) महामात्र , Mr ,

(4) गजल यन्त्रा or नियन्त्रा, K.

ELPHANTIASIS a disease of the leg श्लीषद or श्लिपीपदम्, one affected

with e. श्लीषदिन् (f जी), M. III 105

ELPHANTINE . expr by comp. , e. epoch *द्वितीयम्

ELEVATE I. To raise q v. : उन्नमयति (e of नम्) II To exalt .

q v . उन्नमयति E d . : c. lofty . q v . उन्नत (ता, त)

ELEVATION : I Rising (1) उन्नमनम् , (2) उन्नीलनम् II Loftiness .

q v . उन्नतनम्, R. III Of ground उन्नतभूमि . v. HEIGHT.

ELFVEN एकादशम् (mfn) E times एकादशमात्रम्

ELEVENTH I. Adj. . एकादश (मी, म) II Subs. एकादशमात्र .

ELF . जाकिनी (?) .

ELFIN, ELFISH I Lat . expr by comp. II Fig v. MIS-CHIEVOUS

ELF LOCK . लटा, e.s लटालट (?)

ELICIT (1) निर्वृत्ति (इ, c. 1.) (=bring out) , (2) निष्कर्षति (कृष्, c. 1.) (=draw out).

ELIDE . लुप्यति (लुप्, c 6) .

ELIGIBILITY . I. Lat : *निर्वाच्याधिकार . II. Worthless q. v
योग्यता

ELIGIBLE I Lat *निर्वाच्याधिकारिन् (f जी) II Worthy . q v
योग्य (f, ग्वा)

ELIMINATE निष्कासयति (c of कम्)

• FLIMINATION निष्कासनम्

ELISION लोप

ELITE सुख्या (m pl) , खानि (n pl) (= gems)

ELIXIR I Lit रसावनम् II Fig सार, the e of uncs
दाखार, N

ELLE कृष्ण (?) इरिणविशेष

ELL सावविशेष

ELLIPSE *अण्डाकार or उपवृत्त or उपमण्डलम्

ELLIPSIS अन्वयस्य ह्य

ELLIPSOID *अण्डाकारवृत्तम्

ELLIPTIC, AL I Rhet अन्वय (दा द) II Geo expr by
comp, e motion *उपवृत्तगति

ELLIPTICALLY expr by circum & WANTING

ELM वनवाटविशेष

ELOCUTION I The power of speech वाक्शक्ति II Delivery
आचार III Eloquence वाग्मिता

ELONGATE दीर्घीकरोति v TO LENGTHEN

ELONGATION I Extension स्थिति II Distance q & निप्रक्ष

ELONGE पलायते (पलाय c i) v TO RUN AWAY Ph she ed u th
I am तेन सह ईशान्वर जगाम (after D)

ELOPEMENT पलायनम् & FLIGHT

ELOQUENCE I Of men (1) वाग्मिता (2) वाक्पाठनम् II Of address,
etc perh प्रोढत्वम्, Ma

ELOQUENT I Of men (1) वाग्मिन् (f भी) at the head of the e
वाग्मिनी परि ka , (2) वाक्प्रवीण (दा द) M n , and sum comp s
II Of speeches, etc perh प्रोढ (दा, द)

ELOQUENTLY (1) प्रोढ (v) , (2) अघाटव (= skilfully) , (3) वाक्प्रवीणसेन (?)

ELSE (conj) : (1) अन्यथा ; (2) एतथा : v. OTHERWISE.

ELSE (adj) Ph. *who e.* को, *wh* or कोपर, K ; *what e.* किमप्यत् or किमपरम्, Ma. or किमित पर, Ra. ; *some thing e.* अप्यत् किञ्चित्, Ana. ; *somewhere e.* अप्यत् कुत्रापि, N.

ELSEWHERE : (1) अन्यत्र, (2) अत्रतः, R. v. 17.

ELUCIDATE (1) उद्भासयति (c. of भास्) ; (2) विमर्शयतीति (ल, c. 8.)
v. TO EXPLAIN.

ELUCIDATION : (1) उद्भासनम्, (2) विमर्शकरणम् : v EXPLANATION.

ELUCIDATOR : उद्भासक : v. INTERPRETER. [trās : q. v.)

ELUDE (1) (कीर्तयेत्) परिहरति (ड, c. 1.) ; (2) कीर्तयतीति (=to frustrate).

ELYSIAN : स्वर्गिय (या, य) (=heavenly . q v.).

ELYSIUM : स्वर्ग (=heaven) ; वैकुण्ठ (of Vishnu).

EMACIATE : I To make lean : (1) कर्षयति, परि-, (c. of हृष्) or हृषीकरीति, *e.d by disfigurement* वैदग्ध्यकर्षितः (ता, त), Ram. ; (2) विधीति, परि-, (दि, c 5), *the disease e.d him* आमयस्तमविधीत्, R. II To become lean : (1) हृषीभवति or हृषयति, परि-, (हृष्, c. 4) ; (2) क्षीयति (pass of क्षि)

EMACIATE (adj) : परिहृष्य (मा, म) : v. LEAN, THIN

EMACIATION (1) हृष्यता, (2) कर्षयम् ; (3) चामत्ता

EMANATE : I. To flow from : q. v. उद्गच्छति (गम्, c. 1.). II. To arise, originate q. v उद्गच्छति.

EMANATION I. The act उद्गम ; निर्गमः. II. That which comes out expt by verb.

EMANCIPATE मोचयति or मोक्षयति, दि-, (मुच् or मोक्ष, c 10.), *you will be e.d from the bond of the world* : भवभारिमोक्षये, V. c. ; *they should be e.d by the ling* : राजा मोचयितव्याष्टे, M p. v. TO LIBERATE, FREE.

EMANCIPATION : मोचः, c. of मोक्ष दास्य मोचः, Viv. . v. LIBERATION, RELEASE.

EMASCIPATOR नीचदिष्ट (f वी) v LIBERATOR

EMASCULATE I Lat to castrate पुंनृ हन्ति, उव, प्रति (हन् c 2),

V s II Fig v TO WEAKEN, ENERVATE

EMASCULATE-D (a l j) I Lat हतपुंनृ II Fig हतवीर्यं (f यां)

EMASCULATOR (1) पुंनृहण प्रतिघातकन् Y, and also comp s

EMBALM (1) रचति (रच् c 1), therefore (the) e the Ling कती रचन्ति
रूतिवन्, Ram, (2) तैले निचिपति (चिप् c 6) (to c m oil) B

EMBALMER expr by verb v above

EMBANK नदीं च नद्याति (नद्य c 9)

EMBANKMENT नदीवन् (?) v MOUND, BANK

EMBARGO निषेध or मर्यादनिषेध (?)

EMBARK (v t) I Lat (I) नीक्षावाग्व्यापरीयति (c of रुह) or निदधाति
(धा c 9) (=put on board) e ing them all चला निधाय सर्वान्,
Mat (2) नीक्षया मर्यापयति (c of व्या) (=to send by boat) II
To engage व्यापारयति (c of रु)

EMBARK (v 1) I Lat (1) नाव or धोतन् व्या रीरति, चधि, (रुह c 1)
etc, without e ing on a vessel धोतापिरोहेच निने Tar, (2) नीक्षया
प्रतिरते (रा, c 1) (=to depart) II To engage व्यापारयति (र, c 4)

EMBARKATION नीक्षारीहव (going) or नीक्षारीपव (putting on board),
मर्यात (=departure)

EMBARRASS (1) आकुलयति (=to perplex), affection e es Satananda सेह
अतानन्दसाकुलयति, An, (2) मोहयति, रि, म, व्या, (c of रुह) (=to
confound) I am e ed seeing (this) end अनर्धमुनप्रेतर प्रमुग्धोदधि An,
(3) कपयति (=to hinder, annoy), Vi [difficulty a v].

EMBARRASSMENT (1) आकुलता, (2) मोह, (3) बाधा, (4) विषम (=

EMBASSADOR v AMBASSADOR

EMBASSY I Lat दीन or दूतम् II The dwelling of an ambas
sador दूतावास

EMBATTLED : (1) निवृत्त (ता, त), (2) विरचित. (ता, त). Ph : *e. field*
सुखेनम्.

EMBEDDED : (1) निहित (ता, त), (2) लक्ष (f. ला) ; (3) निविष्ट (f. ष्ट).

EMBELLISH : विभूषयति (भूष्, c 10.) V. TO ADORN.

EMBELLISHMENT : विभूषणम् : V. ADORNMENT, ORNAMENT.

ENDER : भस्म (n.) : V. ASHES.

EMBER-DAY : उपवासदिवस (?).

EMBEZZLE धनम् चामकसात्करोति (क, c. 8.).

EMBEZZLEMENT धनमात्मसात्करणम्, चोरी (= theft).

EMBEZZLER धनमात्मसात्कर्ता (f. र्ता) : V. also THIEF.

EMBITTER I. Lit. विक्रायते (nom.). II. To distress : क्षिप्रति
(क्षिप्, c. 9.). III. To exasperate : उत्कीषयति (c. of कृष्).

ENBLAZON (1) मण्डयति (मण्ड, c 10.), (2) विभूषयति (भूष्, c. 10.).

ENBLAZONRY पताकादिमण्डनम् (१).

ENBLEM (1) लक्षणम्, (2) लाब्धनम्, (3) विद्वद्.

EMBLEMATIC, -AL : expr by emblem V. SYMBOLIC.

EMBLEMATICALLY : लक्षणेन (?) V. also FIGURATIVELY.

EMBODIMENT I. Lit. : expr. by verb. II. Representation : Ph.
e. of virtue समरीरो धर्म.

EMBODY : I. Lit. दृष्टेन or शरीरेण युजति (युज्, c. 7.) II. To collect
q. V. समाहरति (ह, c. 1.).

EMBOLDEN साहस जनयति (जन्, c 10) : V. TO ENCOURAGE.

EMBOSSE : लघुल्लेखादिना लघति (लघु, c. 1.) (?).

EMBOWEL : I. To eviscerate अन्त्राणि अयनयति (नी, c. 1) V. TO
REMOVE. II. To embalm : q. V. III. To busy q. V.

EMBOVED. इव्रित (ता, य), वि.

EMBRACE (V.) I. To clasp (1) अग्र निदधति, यस्याः, (निदध्, c. 1.), *the*
father and him with open arms : प्रसारितमुज्जुगलक्ष पितालिङ्गि, K. ,

EMERALD (१।५) (1) व्यग्र by तत् (2) माण्डल (ती त)

EMERGE उद्भवति (मञ्ज, c 6) *emerge from the rise of arrows* बाणवशा
उद्भवन् *It*, *slowly & from the eastern ocean* पूर्वपथीये मन्त्रकेन्द्र
मञ्ज *It* v TO RISE

EMERGENCE उद्भवन्म् v RISE

EMERGENCE I Crisis occas on q v सङ्कटम् II Exigency
q v प्रयोजनम्

EMERGENT I Lit उद्भवत् (f ती) II Critical Ph c business
आवधिक कार्यम् H

EMERSION I Lit उद्भवन्म् II Astro भीष Su

EMERY अमरम् (?)

EMETIC वादिकर (री र) and sim comp s

EMIGRANT *निर्वासिन् (f ती), सद्देश्यानिन् (f ती)

EMIGRATE *निर्वासति (मञ्ज c 1) *ed to America* आमेरिका निहृषु ,
वासायै दिशान्तर गच्छति, गच्छति etc

EMIGRATION *निर्वास

EMINENCE I A height q v उन्नतभूमि II Exaltation q
v (1) उत्कृष्टं or प्रकृष्टं (2) उन्नति सम् III As a title
मन्त्रवत् (f ती)

EMINENT (1) उत्कृष्ट (टा ट) v EXCELLENT, (2) विद्युत (ता त)
v CELEBRATED, (3) असाधारण (f ती) v UNCOMMON

EMINENTLY (1) अति in comp v EXCELSIVELY, (2) विशिष्ट v ES-
PECIALLY (3) श्रेष्ठतम v WELL

EMISSARY (1) धर, (2) धार, (3) प्रविधि

EMISSION I Lit (1) माघ (2) विद्युत्प्रवृत्ति (3) निर्गम or निष्क्रम
(=coming out), (4) उद्धार (=throwing up), (5) धार (=flow)
II Animal रेत कलनम्, रेत प्रवृत्ति, रेत चरणम्, रीतिनिर्देश, etc
Pl *lelele* अस रेत चक्रम् or गुप्ताय Mah

EXIT (v.) : (1) सुचति, निह्-, वि-, प्र-, (सब्, c. 6.), *eted steam* : उष्माणम्-
 सुचत्, Ku. ; *to e. seater* : अयो सुचति, Ki. ; (2) निद्यजति (यग्, c. 6.),
to e. fire : अग्निं निद्यजति, Sa. v. *to send 'north, throw out,*
vomit. *To be eted* : i. e. *to come out* : गु. व. : निःसरति, प्र-, (प्र,
 c. 1.), *from the bow arrows were eted* : धनुष शूराः प्रसृष्टः, Si.

EMMET : पिपीलिका : v. ANT.

EMOLIENT : I. Adj. : श्लेष्मः (घो, मं). II. Subs. : श्लेष्मम्.

EMOLUMENT : लाभः : v. GAIN, SALARY.

EMOTION : I. Feeling : गु. v. . रगः, *the tender e.* : कदम्बरग, U. II.

Excitement : गु. v. : (1) विकारः, निरुतिः, or निरुतिः, *seeing the e.s (of*
Nals) of holy fame पुण्यश्रीकस्य विकारं दृष्ट्वा, Mah. ; (2) अपरुतिः (rare),
unable to control her e.s : अपरुतिर्विनिवृत्त्यपदगा, Ki. 1. 27.

EMRALE : I. To enclose : गु. v. II. To put to death : मृत् or मृत्ति
 or मृत्पायाम् आरोपयति (c. of मृत्), P. ; मृत्ति निर्वहयति (c. of मृत्), Vir.

EMPEROR : (1) सम्राट् (m.) ; (2) मन्त्राधिराजः ; (3) अतिराजः ; (4) राज-
 राजः ; (5) राजाधिराजः ; (6) राजेन्द्रः ; (7) अयोधरः ; (8) सार्वभौग.
 (rare), *c. of the gods* : इत्यन्तार्चभोगः, Ku.

EMPHASIS : मञ्जुतर्कधर्मोक्तकीर्तिः, (after Taranatha).

EMPHASIZE : मञ्जुतर्कधर्मोक्तधाम द्रवयति (nomi.) (?).

EMPHATIC : (1) दृढः (दा, ड') (= firm) ; (2) निश्चितः (ना, न') (= certain) ;
 (3) स्वयम् (मा, म) (= forcible).

EMPHATICALLY : (1) दृढं (= firmly) ; (2) निश्चितं (= certainly) ; (3)
 स्वयम् (= forcibly) ; (4) समीरं (= gravely).

EMPIRE (1) साम्राज्यम् ; (2) आधिपत्यं (rare) : v. KINGDOM.

EMPIRIC (subs.) : I. A quack : कुपेयः. II. An examiner : गु. व.

EMPIRICAL : I. In good sense : दर्शनविद्वः (f. जा). II. In bad s. :
 अविद्वः (दा, ड').

EMPIRICALLY : I. In good sense : दर्शनविदेन. II. In bad s. : अविद्यया.

EMPIRICISM : e quaclery અમાલ્યવિદ્યા (?)

EMPLOY (subs) : EMPLOYMENT

EMPLOY (v t) I To use ગ વ પ્રયુક્તે II To commission

(1) નિયુક્ત or યોજયતિ (યુજ, e - and 10), e (me) without any
hesitation in t hat are to be done સર્તવ્યંશુનિમદ્વિનયા નિયુજયતા હ , (2)

આપારયતિ (e of y) ed to break the confederacy તનહતિમેદાય
આપારિતા, Mu

EMPLOYEE (1) અધિકારી, (2) નિયોજ્ય ha v OFFICER

EMPLOYEE (1) નિયોજક, (2) પ્રયોજક

EMPLOYMENT I Lit (1) પદવી, (2) નિયોજ II Occupation

પર્મન (m) to der iss from an e કર્મણોપવર્ણ, Mah v service,

LIVELIHOOD OFFICE

EMPORIUM : શાલિયગ્રામનુ

EMPOWER અમતી દદાતિ (દા e s) v TO AUTHORIZE

EMPOWER (1) આધારાથી (2) સહારાથી, (3) રાજસાક્ષેતરી, (4) રાજાધિરાથી

EMPTINESS I Lit (1) મર્યાદા (2) રિખતા II Fig અધારતા

EMPTY (adj) I Lit (1) મૂલ્ય (આ મ) પરિ, the street is e મૂલ્યી
રાજવા, Mr i today my bel is e પરિમૂલ્ય મર્યાદામય તી R, (2)

રિખ (ભા મ) (rare) in the mouth of the quiver રિખે નિપદ્ધત્તી, ha

II Fig અધાર (સ ર) in this e would અધારે સધારે, Va v VAIN

EMPTY (v t) (1) મૂલ્યીકરોતિ (2) રિખીકરોતિ, e ing tan's રિખીકુર્વન્
સરોતિ હ, (3) રિખાતિ (રિખ e t) (rare), B

EMPTY (v i) મૂલ્યોભવતિ D II the mers quellje themselves in the
ocean પ્રમાણે મર્યાદિત પદોનિધિ ha

EMPTY HAYOED (1) મૂલ્યદ્વિષ (ભા, હ), (2) રિખદ્વિષ (ભા, હ), etc

EMPTY HEADED મૂલ્યમંદિષ્ઠ (આ મ), and can comp

EMPIREAL તેજીમય (ધી, ય)

EMPIREAL વૈકલ્પ (૧) તેજીબીક {૧}

EMULATE स्वर्धते (स्वर्ध c 1) *the accursed Rishasha is emulating*
 मया सह स्वर्धते राक्षसद्वयक Mu

EMULATION स्वर्ध, as if in c of the masters of the celestial world
 दिव्यसन्निधौ पञ्चतिसप्तद्वय, Si v also RIVALRY, CONTEST

EMULATIVE EMULATORY v EMULOUS

EMULATOR स्वर्धिन् (f नी), प्रति v RIVAL

EMULOUS स्वर्धिन् (f नी) E of स्वर्धया v EMULATORY To be c
 of v TO EMULATE

EMULOUSLY स्वर्धया, स्वधापूर्वकम्

ENABLER शक्ति, सामर्थ्य, or चमत्कार ददाति (दत्, c 3), *letter by circum,*
it will enable you to decyph अनेन तयाचमत्कारेण शक्तम्

ENACT I To decree करोति to enact *विधीन् करोति II To do,
 perform q v करोति

ENACTMENT I The act करणम्, विधादनम् II A law कृति
 (१), विधि

ENACTOR कर्त्ता (f कर्त्ता) v DOER

ENAMEL (subs) *चनानिषम्

ENAMEL (v) *चनानिषयि (nom), चनानिषेव रचयति (रच, c 10)
 E d *चनानिषित (त, ग)

ENVELOPE Ph *houseed of her* चान्वयमाना D, *houseed of*
these books *एतेषु कुलदेव दानादिषु

ENCASE चक्रे रचयति नि, च, द, (रच, c 1)

ENCAMP (v 1) निशिते (नि c 1) *preparing to* [M n
निबद्धसुखमाता,

ENCAMP (v 2) निशयति (c c 1) *encamp* रचयति निशयमाना, R.

ENCAMPMENT निशय, P v 2 v CAMP

ENCASE चक्रेनी v ENCASE

ENCHAIN (v) (1) निशययति (रच c 1) or चक्रेयति (रच c 1) (lit),
 h, (2) निशयति (t, g) D

ENCHANT I Lit (1) रमयतीति Kuv , (2) माययति (c of निध), D
II I g to e the learners यजुता गनी इति, R xv 64 v to
CHARM DELIGHT Ling v CHARMING

ENCHANTER I A magician (1) मायाविन् (m), (2) मायाकार II
A charmer भीषण or क, वि

ENCHANTMENT I The act रमयिष्यम्, K II The practice
रमयिष्यन् (n) D s III Any thing enchanting v CHARMING

ENCHANTRESS (1) रमयिनी (2) मायाविनी (in bad sense)

ENCIRCLE (1) परि वेष्टयति (वष्ट c 10), e whatever be on the side
यथावती भवति तत्परिवेष्टयति P , to e in the arms भुजाभ्यां परिवेष्टयति
D , (2) परिगच्छति (गम् c 2) (= to go round) e d by the Vetrarati
वेष्टयत्या परिगता, L

ENCLOSE (v) I To surround q v परिह्वीति or धारयति (ह c 5
or 10) e d me in the showers of arrows शरवर्षिणी पर्यवहार्यन् Mal.
II To fence q v परिह्वीति III To shut up confine q
v IV To put in a case सह प्रेरयति (रेरु c 10) (= to
send with)

ENCLOSURE I Fence इति परि es of parks उपवनइत्य मे ,
over the es इतीनासुपरि, Si II That which is enclosed there
were no es with the letter *पदेव सक्षिप्त न किञ्चिन् प्रेरितम्

ENCOMIAST v EULOGIST

ENCOMIASTIC AL v EULOGISTIC

ENCOMIUM स्तुति v EULOGY, PRAISE

ENCOMPASS परिवेष्टयति (वष्ट c 10) v TO ENCIRCLE

ENCORE I Adv पुनरभिनीयतां (†) II Verb पुनरभिनीयतामिति
वदति (वष्ट c 1) (†)

ENCOUNTER (v 1) सगच्छते (गन् c 1) the two seas of armies eel
उनाभीषी सगच्छाति Si v TO MEET

ENCOUNTER (v t) I To meet in opposition (1) अभि प्रति धा ,
(इ c 2), *footmen eed footmen* पति पतिमहीवाध रथाय, Ku ,
horse eed horse बाहमेवाध रात्रौ, Si , (2) अभ्या मत्ति (एन् c 1), R ,
of the two armies coming up to e each other सदाभाय सन्निपतत येन्ययुग्म,
Ku , (3) वि मृहति (एड c 9) (=to fight), *for ulon ue ho eed*
enemies यत्कृतेरौन् व्यष्टहीन, D II To struggle with ए १

ENCOUNTER (subs) I A meeting अभ्यागम II Conflict, battle
समुग, " *for fierce eefit* सायुगीन (ना, न), V.

ENCOURAGE (1) साहस जनयति (अन्, c 10) (with gen) (=to em
bollen) , (2) आशासयति (c of अन्) (=to cheer) , (3) प्रोत्साहयति (c
of सङ्) (=to incite)

ENCOURAGEMENT (1) आशास, न, *it found no e from the 1 ble* "साधा
एणादादास न लेमे , (2) प्रोत्साह, न, " *with good e* सुमीसाहमेन

ENCOURAGER (1) आशासक , (2) प्रोत्साहक

ENCOURAGING (1) आशासन (नी, न) , (2) प्रोत्साहन (नी, न)

ENCROACH (1) मृहति (एड, c 9) (=to seize), *your house has been*
eed upon by another crocodile सदीय मृहमयरेण मृकरेण मृहीत, D , (2)
हरेति (इ c 1) (=to tal e) , (3) अत्याचिन प्रविशति (विग्, c 6 (=to
enter unlawfully) , (4) न्यूनीकरेति (=to lessen)

ENCROACHMENT (1) मृहण (=seizing) , (2) अत्याचमवेग (=unlawful
entry) Ph e of a river नदीसञ्च c , Vis

ENCRUST v TO ENCRUST

ENCUMBER *thus eed by you on all sides* पायणैर सर्वांती निरुद्वेष्टा
महस्य, Mu , *eed estate* ऋणदसा सन्धति Y TO BURDEN

ENCUMBRANCE प्रतिवन्ध Y IMPEDIMENT BURDEN

ENCYCLOICAL Y CIRCULAR, e letter "चक्रम्

ENCYCLOPÆDIA विद्याकोष

ENCYCLOPÆDIC, AL Ph of learning विद्यासागर

- I \ D (subs) I Extreme point अन्त, (rarely पर्यन्त प्रान्त उपान्त)
at the e of the journey अन्त-गच्छन्ते, R xv 3^e, *e of a battle*
 अयुक्तान्त, J II Termination (1) अन्त or पर्यन्त, *at the e of the*
year मस्यारम्भान्ते, Mat, *dist. as g in the e* पर्यन्तपरितापिन् (f नी),
 K₁, (2) अदसानम् *at the e of the day* दिनादसान्ते, F₁, (3) परिणाम
 or परिणति, *pleasing in the e* परिणामसुख (ख, म), K₁ III Con-
 clusion (1) अन्त, *at the e of the sacrifice* संधान्ते, P, (2) अदसानम्
at the beginning, and the, or e आदौ कथ्ये, उच्छान्ते वा, Δ s Pl *it in*
e to समापदति (e of आप, V) IV Death, destruction q v (1)
 अन्त, *will surely meet his e* अन्तमप्राप्स्यति भ्रूवम्, K₁ xv 4^e, (2)
 अदसानम् *at the e of the lead man* मूढपुरुषावसान्ते, S₁ V Aim
 object q v आश्रय ति to noc निरर्थकम्, *to the e that*
 एतदभिप्रायक (वा क) VI Remnant अन्त उत्थेनोनात्, गुज

(यम् c 1), *being to go* उद्यच्छमाना गमनाय, B. (3) व्यस्यति (यी, c 4),

would e to separate her कदापि वृथया व्यस्येत्, Mu

EXHAUSTION (subs) (1) उद्यम, (2) व्यसाय v ATTEMPT

ENDING (subs) अन्त v END, TO END

ENDIVE शाकपमेद

ENDLESS I Without end अनन्त (ना क), *of e process* अनन्त-
रीयं (यो, यै), Ku II Without an object निरर्थक (ना, क)

ENDLESSLY (1) अनन्त v INCESSANTLY, (2) निरर्थकम् v IN VAIN

ENDORSE I In gen sense वृत्ते लिखति अन्ति, (लिप्, c 8), *a debtor*
should e payments on the bond लेखन वृत्तेऽभिलिखित्वा दत्त्वा धन कर्त्तुं,
1 II To g of opinion etc कथीकरोति, D *

ENDORSEMENT वृत्तलिखितम् *this is my e* *ममैतत् वृत्तलिखितम् or ममैतत्
वृत्ते लिखितम्

ENDOW I Lit इति ददाति (दा c 3) II To furnish with
योजयति (युज c 10) *Fell with* (1) अनित (ना न), यम्, *e with*
reason विवेकसम्बन्ध (ना, न), (2) उपेत (ना, त), *e with all good*
qualities सर्वगुणैर्वित (ना त), (3) युक्त (ना, क) v TO POSSESS

ENDOWMENT I The act इतिदानम् II A settlement इति
III Talent gift इति

ENDURE (v) तिष्ठति (स्वा, c 1) v TO LAST, REMAIN

ENDURING i e lasting स्थायिन् (f नी), निर

ENEMY (1) शत्रु, *who never made an e* अज्ञातशत्रु, Vc, *a prostrate e* पराजितपति शत्रु, Mr, (2) रिपु, *attack on the e's side* रिपुपक्षा मिश्रीय, Vi, (3) वैरिन् (m), *g eat e* वैरिपर, Ku, (4) अरि, *to the e of Yamuchi (i e Indra)* नम्रवैरखे R, (5) पराति, *victory over the e's* परातिपु जय, Ki, (6) रिष, विरिपु, or रिपन् (m), *e's of Gods* देविरिष Ku (7) पर (an ambiguous term), *by stronger e's* मन्त्ररत्ने परे Ku, (8) परिपन्निन् (m) रिपे, (9) शत्रव (rare) v OPPONENT

ENERGETIC (1) वीर्यन् (f. ती) (=strong powerful), (2) तेजस्विन् (f. नी) (=spurred) v ACTIVE

ENERGETICALLY वीर्यव (=erg uly) (2) उदतेजसा (=ajante'ly), (3) वीर्ये समान्निष (=vigorously), (1) अतद्धित (=actively)

ENERGY (1) तेज v SPIRIT, (2) वीर्ये i VIGOUR, STRENGTH, (3) उद्योग v ACTIVITY

ENFEAWE (v) (1) दुर्बलीकरोति, (2) वीर्ये ह्रस्ति (ह e 1) v TO WEAKEN

ENFEAWE, D (1) ह्रस्वीयं (f या) v WEAR

ENFEAWE I The act (1) दुर्बलीकरणम्, (2) वीर्यहय II The state (1) ह्रस्वीयता (2) निर्बलता, (3) क्षेयम्

ENFEAWE दुर्बलीकरोति, e (the sumesters) one by one एकैक दुर्बलीकृत. Mah v FEEDLE, TO WEAKEN, ENACIATE, BREAK DOWN To became e d दुर्बलीभवति

ENFEAWE I The act दुर्बलीकरणम् II Weakness q v दुर्बलता [ददी

ENFEAWE Ph eel this estate to me भाटकेन भूमिमिमांसां सम्पूर्णमीमाय

ENFEAWE expr as above

ENFORCE (v) I To compel q v II To force q v III

To give place to प्रवर्तयति (nomi.), प्रवर्त' (f. लट्) करोति. IV. To carry out चरुतिष्ठति (स्वा, c. 1.). V. To confirm, support : q. v. : द्रवयति (nomi.).

ENFORCEMENT : expr. by verb. • q. v.

ENFRANCHISE (v) : I. To release q. v. मोचयति (मोच्, c. 10) II. To naturalize (1) पौराधिकारं ददाति (दा, c. 3) (3); (2) पौरस्यं ददाति (c. of लभ्) (3). Ed : दत्तपौराधिकारः (रा, रं) (2).

ENFRANCHISEMENT I. Release q. v. . मोचनः. II. Admission to the freedom of a corporation : पौराधिकारदानं (?) , पौरस्यप्रतिपादनम् (3).

ENGAGE (v. t) I. To bind, pledge : q. v. : बध्नाति (बध्, c. 7.). II. To enlist perh. भाटयति (=to hire), उच्चापयति (c. of स्वा) (=raise). III. To attract : q. v. : आकर्षति (लभ्, c. 1.). IV. To occupy, employ : q. v. : व्यापारयति (c. of दृ). To be e.d : व्याप्रियते (उ, c. 6.). Ed : व्याप्त. (ता, त) , उच्चापारः (रा, रं), in the daytime whilst c. मुखावापारमहति, Me. V. To encounter q. v. : अभिद्यति (ङ्, c. 2.).

ENGAGE (v. i) I. To promise, undertake . q. v. प्रतिग्रहीति (ग्र, c. 5) Ph. she is e.d to me : मया' प्रतिग्रुतं सा. II. To enter in • when the ascetic e.d in fighting : सुनौ रक्षुपेयुषि, Ki. , e.d in meditation : आर्वादिविट. (ट, ट) , while they were e.d in the controversy : मरुते च तदीर्गादि V. TO BEGIN, ENTER.

ENGAGEMENT I. A battle • q. v. युद्धम्. II. A promise to visit Ph. I have an e. today at his *अद्य तद्वयङ्मनस मया प्रतिग्रुतम् , I could not keep my e *नान्दं प्रतिग्रुतं रक्षितुं शक्ताम् III Betrothal प्रतिग्रुतसम्बन्धम्. IV. Business : q. v. : (1) व्यापार , (2) कार्षीम् , (3) कर्मम्. V. Pledge : q. v. IV. An obligation : q. v. VII. The act of engaging V. TO ENGAGE.

ENGAGING (1) उद्बोधकं (f ची) & CHARMING, (2) रम्य (द्या, व्य)
 & PLEASANT, DELIGHTFUL

ENGAGINGLY expr by adj or verb & TO CHARM

ENGENDER जनयति & TO BEGET, PRODUCE

ENGINE, यन्त्रम् *military e* युद्धयन्त्रम्, *e dinner* *यन्त्रगृहम्

ENGINEER वास्तुविज्ञानिगारद (?) & EING

ENGINEERING वास्तुविद्या (?) *Civil e* पथप्रणाल्यादिनिर्माणविद्या (?) *Military e* वयप्रवर्त्तितादिनिर्माणविद्या (?) *Mechanical e* यन्त्रविद्या (?)

ENGLISH इल्लण्डीय (या य), इरेन (ची, च), *knows e* *इरेनी जानाति

ENGLISHMAN *इल्लण्डीय, इरेन

ENGRAFT & TO INGRAFT, GRAFT

ENGRAINED & INGRAINED

ENGRAVE (1) मुद्रयति (मुद्र्, c 10), *with my name e d on it* मद्रामाचरसु
 द्रित (ता त) A r (2) उत्कीरयति (कृ c 6) *with his name e d on the be d* मद्रिरभनीतकीर्णनामवेष्ट (या, य), E a

ENGRAVER गानादिमुद्राकारिण (f ची) (r)

ENGRAVING I The art गानादिमुद्राकर्मन् (n) or कला (?) II A print expr by मुद्रित (ता, त), उत्तकीर्ण (f ची)

ENGROSS I To thicken q v II To copy in a large fair hand खटावरै लिखन (लिख c 6) (?) III To absorb q v *Ph it e s my mind* अवास्य मे मन IV To buy up परिक्रीचीते (क्री, c 9) V To assume q v

ENGROSSER I A copyist खटावरलेखक II. A fore staller (1) परिक्रियन् (f ची) (r), (2) पूर्वक्रेड (f ची) (r)

ENGULF (1) शण्ते (यस c 1) (=to swallow), (2) श्रावयति (c of द्रु) (=to drown)

ENHANCE बढ़यति (c of द्रु) & TO INCREASE

ENHANCEMENT उद्दि & INCREASE

ENHARMONIC एकतानिक (को ५) (?)

ENIGMA पदलिङ्गा १ RIDDLE

ENIGMATIC AL बह (जा क्र) १ OBSCURE AMBIGUOUS

ENIGMATICALLY बह् १ AMBIGUOUSLY

ENJOIN I To order १ १ आसि (मास c 2) II To prohibit or
restrain १ १ निदेशति (सिध c 1)

ENJOIN I Lat (1) भुनक्ति or भुज्ते. उप, म परि अत्र, अधि, (भुज
c १) *e my milk* पयो मदीयमुपभुज्ते R, *eat the kingdom of heaven*
भुनक्ति साराब्दम् Ana., (2) अनुभवति (भु c 1) (*prop to feel*), *e my*
all pleasures सर्वमुपभुज्ते, R (3) निर्विमति (विम c 6), *e the*
beauties of youth यौवनयोर्निर्विमति R II Carnally भुनक्ति
उप, P

ENJOINMENT भीन उप, म, परि, *the desire of e is clear* निष्णा भीनिका,
I *what an e in those places* स सन्धीनो यथाङ्गेषु पदेभ्यः V

ENKINDLE सप्रचयति (प्रच c 10) १ KINDLE

ENLARGE (१ t) I In gen (1) वधयति (१ of उप्र) १ १ TO INCREASE,
(2) विस्तारयति (१ of अट्) १ १ TO EXTEND II To release १ १
मुचयति (मुच, c 6)

ENLARGE (१ 1) I Lat वधते (उप c 1), *the fish eat there* स तत्र वधते
नख, Mah १ १ TO INCREASE, EXTEND II To e upon प्रचयति
(प्रच c 10), *how we will e on its different states* इदानीं तमैवावस्थाभिर्द
प्रचयति, १ १ १ TO DETAIL

ENLARGEMENT I Extension, expansion १ १ इति, वि, R II
Release १ १ मोच III Expiration विस्तार

ENLIGHTEN I To lighten १ १ दीपयति (१ of दीप्) II To
instruct नात्र ददाति (दा, c 3) (=to give knowledge), (2) अनुद्वान्नी-
यति (१ of नीच्) (=to open the eyes), (3) अस्मादयति (१ of मास्) (rare)

ENLIGHTENED पौर्ण पद्मवित्त (ता, त) १ EDUCATED

ENLIGHTENMENT परह सदिद the Lord of e सदिदामीन K1 \ re-
FINEMENT, CIVILIZATION

ENLIST (v t) I To enroll q v (1) गृह्णाति (ग्रह्, c 9) (=to take), (2) उद्धापयति (c of स्त) (=to raise) II To gain over
परह निवेमयति (c of विम्) or याहयति (c of यह), I will e them in
the cause of truth *तान सन्धायै निवेमयामि or सन्धपय याहयामि

ENLIST (v i) I To engage in विम्ति म, (विम् c 6) II To
enter heartily in a cause निविमि, अभि, (विम्, c 6)

ENLISTMENT I The act v to ENLIST II A writing *प्रवेमपत्रम्.

ENLIVEN (1) उक्षेज्यति (c of निज्) (=to excite q v), (2) हर्षयति
(c of हर्) (=to gladden q v)

ENLIVENING हर्षजनन (नी, न) r JOYFUL.

ENMITY (1) वैरम्, should not make e with any one न वैरं कुर्वति
केनचित् B p e towards Udaraka उदारके वैरम् D II (2) शत्रुता,
(3) विद्वेभ, (4) शास्त्रम्, (5) द्वाहय (rare), (6) विरोध (=feud)

ENNOBLE I To dignify (1) उन्नययति (c of नम्), (2) उन्नृक्षयति,
म, (हृक्ष्, c 1), (3) उन्न आययति (c of थि) II To raise to the
nobility *अनुराज or अज्जायै करीति

ENNOI सिद्ध v WEARINESS

ENORMITY I Greatness घोरता II Atrocious crime q v .
घोरपातकम्

ENORMOUS I Inordinate असाधारण (f ची) II Great (1)
महाप्रमाण or बहुप्रमाण or अतिप्रमाण (f चा) (=of e size), (2) विमाल
(ला ल) (=large q v) III Atrocious q v

ENORMOUSLY अत्यन्त in comp v EXCEEDINGLY

ENOUGH (1) अलम्, all this is note for one सर्वे तन्मालनीकस्य, Malh ,
c of this story अलमनया कथया, h , (2) पर्याप्त (मा, म) I am e for
all the I alsh akhas in battle सर्वेषामेव पयाक्षी राक्षसाना मङ्ग दुधि, Ram ,

and so much fuel is e for cooking so much food इयत्तधीदनस्य पाका
 'यतादिभ्यः पयोऽन्तम् D , (3) प्रचुर (य र) (=abundant) Pl and I
lavs not fail e of (lit not exhaust with) youth न च खमोऽधि यौवने,
Not more than e for hundred years consumption वर्षशतीपयोऽधि
 यययम् D

ENQUIRE I To ask ए व अनुवृत्ते (वृत्त e 1) e t of him what
 was to be given and how much कि प्रदेयं कियरेति तमन्वयुक्त, R II
 To seek to know जिज्ञासवे ने कल्ल नोव e into the nature of spi-
 rit प्राण किस्वरूप इतीदानीं जिज्ञास्यते, S III To examine, consider
 ए व अनुसन्दधाति or धने (धा, e 3) personally e d into the duties
 विद्यादान स्वयमनुसन्दधी M n

ENQUIRE I Asking अनुधीन *unless I may be (you) should make*
 no e याकि सास्त्रानुधीना ने न कर्तव्य, Mah II Seeking to know
 जिज्ञासा, e after duties धर्मजिज्ञासा M d , a subject of e जिज्ञासम्
 S III Examination, consideration ए व अनुसन्धानम्

ENRAGE (1) क्रोधयति प्र, ह, (e of कृप्) I tell e lin क्रोधयामोऽन्तम्
 B r , (2) क्रोधयति (e of कृप्), (3) रोषयति (e of हृप्), (4)
 क्रोध जनयति (e of जन्), (5) क्रोधम् उन्नादयति (e of पठ), K , (6)
 सरथ गयति (नी, e 1) R , etc

ENRAGED (1) क्रुद्ध (दा द), (2) क्रुद्धि (ता, य), (3) क्रुद्ध (दा, द) ,
 (4) सरथ (f आ), (5) आतामर्ष (वा पे), (6) आतमन्तु (मन्),
 etc To be e (1) क्रुध्यति (कृप् e 4) व ANGER, TO BE , (2)
 क्रोधम् वति (ह, e 2), (3) मय्यु प्राप्तीति (पाप् e 3) V i , etc

ENRAPTURE ENRAPHISH प्रहर्षयति (e of हृप्) v TO CHARM.

ENRAPHISHINGLY प्रहर्षे जनयत् (f की)

ENRICH I Lit धनित (f नी) or धनशायित (f नी) धनं य र इति,
 TO MAKE II To adorn ए व मययति (e of मय्) III To
 fertilize ए व.

ENRICHMENT expr by circum v TO ENRICH

ENROLL (v) I To enlist *निवेशपत्रिकाया नाम निवेशन (c of दिग)

II To record q v III To envelop q v

ENROLMENT I The act *नामनिवहनम् II A register *निवेश पत्रिका

ENROOTED (1) बड्मूल (ला ल), (2) रुटमूल (ला, ल)

ENSAWILE निदर्शनम् v EXAMPLE

ENSAUQUINED (1) रुधिरपलित (मा न) (2) शीबिलाक (f ला), (3) अरुदित्थ (f ला), etc

EXCOUSE छीयते (ली c 4) v TO HIDE

ENSHRINE I Lat v SHRINE, TO ENCLOSE II To clench रुदति (रल c 1)

ENSIGN I A banner q v पताका II A standard bearer (1) पताकिन् (म.), (2) बैजयन्त्रिक

ENSLAVE दासीकरीति *one who has e the whole of the three wols* दासीकृतायेपजगमय (या य) Ku, *there is none who n the good qual ties of Kadambari do not e* कादम्बरी गुणान कश्चिद् दासीकृति Ku *To become d दासीभरति*

ENSLAVEMENT I The act दासीकरणम् II The state दास्यम् v SLAVERY

ENSNARE पाशेन बध्नाति (बध c 9) or पाशे पतति (c of पत्) (lt and fig) *To lead* पाशे पतति (पत c 1) (lt and fig)

ENSUE अनुवर्तते v TO FOLLOW Ling v FOLLOWING

ENSURE ENSURE v INSURE INSCRIBER

ENTABLATURE ENTABLMENT *सुखमिर भाषा [*अनुच्छेदनिधम

ENTAIL (subst) I An estate *अनुच्छेदसम्पत्ति II Its rule

ENTAIL (v) I Lat to settle unalienably *अनुच्छेदनिधमेन बध्नाति (बध c 9) II Fig to bring on आरुति (रु c 1)

accept q v परिग्रहानि (ग्रह ८ १) । To clear h करति,
to c a lops आग्रा करोति

ENTERTAINER I A lost q व मयूषाकारिण (f ची) II An
amuser q र विनोदक III A cherisher expr ly circum

ENTERTAINING (अंज) (1) विनोदित (विनी) (=amusing) (2) हासकर
(ही र) (=exciting laughter)

ENTERTAININGLA (1) विनाद विदधतु (f ली), (2) चाख जनयत (f ली)

ENTERTAINMENT I Hospitality গৃহ (1) উদ্ভা, (2) পূজা
II A feast ভক্ষণ III Amusement গৃহ নিদ্রা

JANTHRAIL दासीकरेति र TO ENSLAVE

LETHROUXE (1) અભિવિચારિ (શિષ્ય ૯ ૯), (2) તિહાણને વિવેચયણિ (૯ of વિષ) (only of kings) & TO PLACE, THROUGH

உத்ப்ரொமெக்ட் (1) வமிதிக் (2) மிடாஸநநிவிக்ஸந் (only of k ngs)

ENTHUSIASM I Frenzy fanaticism धनोत्साह (?) II Warmth,
zeal q १ अन्तर्बलाह

१. **INTRODUCTION** I A family धर्मात्मक (जा न) (१) II In gen
 sense per। धर्मात्मक (जा न) *es abo t eqar* पुत्रीधर्मा, धर्मात्मक
 (१ धी) १ **ZEALOT**

ENTHUSIASTIC AL (1) अद्द (या य) (=eager zealous), (2) उन्मत्त (ला ल) (=m l), (3) प्रपञ्च (f न्दा) (=impetuous) Pl e devo-
tion निरतिशयमस्ति v EXTREME

ENTHUSIASTICALLY (1) निरतिशय (=extremely), (2) सोसाणम् (=eagerly), (3) सोभाणम् (=madly)

† ४७४५ १५९८ दृष्टव्याभिमतम्

LEVICE (v) (1) धरति (क c 1) (=to allure q ४) not led by either
 the sons बह्वच विभीषणादरे R (2) द भीषयति दि, (c of लुभ)
 (=to tempt q v) if anyone could defile the girl यदि कसि
 ईश वाणी विभीष्य शक्यसि न D

ENTICEMENT I The act (1) छलनम्, (2) प्रलोभनम्, वि II
Alluring object प्रलोभनम् वि

ENTICER प्रलोभक v TEMPTER.

ENTICING v ALLURING, CHARMING

ENTICINGLY (1) प्रलोभ्य, वि, (2) मनी इत्या

ENTIRE I Complete, whole q v (1) हस्त (f हस्त), (2) समय
(या य), (3) चण्ड (या, य), (4) चक्र (ला, ल), (5) निविन
(ला, ल), (6) चलि (ला ल), (7) समल (ला, ल) II Not golden
q v prob चक्र (ला, ल)

ENTIRELY I Completely q v (1) काश्चन, (2) साकल्येन, (3)
समयम्, (4) चण्डम्, (5) सर्वथा (=altogether), (6) by adj II
Solely comp. with एक, *whose life depends e on water* . अक्षैवाय
नमोयित (ता, त), M n , of a peaceful character मनीकृति (mni), Is

ENTIRENESS **ENTIRETY** (1) काश्चन (2) साकल्यम् (3) समयता, (4)
सर्वता v **ENTIRE**

ENTITLE (v) I To call, name q v (1) चिन्तयति (या, c 3),
(2) उदाहरति (ह, c 1) II To give a claim to expr by अधिकार
or अधिकृति (च, c 1) or मातृ (mā) in comp, who are not e d to
share विभाग्यधिकारिण, Mat , *how is the youngest e d to the*
kingdom in preference to the eldest कथं ज्येष्ठमतिक्रम्य कनीयान् राज्य-
मर्हति, Mat , *in the absence of the former, the latter is e d the*
property पूर्वप्राभावे धनभावान्तर, 1

ENTITLED (1) हन् G , (2) भात, G

ENTOMB निदधाति या, c 3) (= to bury)

ENTOMBMENT c i burial in a tomb v **ECRIAL**, **TOMB**

ENTOMOLOGIST *कीटविज्ञानविद् (mni) विज्ञात दा, द)

ENTOMOLOGY *कीटविज्ञानम्, कीटविद्या

ENTOMOPHY (pl 203) *अन्तर्भूति

ENTRANCE (1) अन्तम्, (2) पुरीतम् (n) (rare)

ENTRANCE (subs) I The act or right of entering प्रवेश, न, for our e अन्तम् प्रवेशाय, V p, give me e दीहि मे प्रवेशम्, Mu, e sec *प्रवेशनयन्त्रम् II A place for e प्रवेश, at the e of a door an town कस्यचिद्द्वारस्य प्रवेशे, P 17 6 v DOOR, PASSAGE

ENTRANCE (v) I To put in a trance मोह जनयति (अन् c 10), उत्पादयति (c of पद्), etc Ed मोहादिष्ट (दा, द), मोहादिहित (ता त) II To enrapture बहर्षयति (c of हृप्)

ENTRAP (1) बध्नाति (हृप्, c 9) (when the meaning is, clear) by means of nets, looks, and other devices for e ping fish जालबन्धितम् बध्नातिभिर्जालबन्धनीयार्थे, Sa ८, (2) पाशे पातयति (c of पत) v TO ENSNARE

ENTREAT उपस्थत्ययति (हृप्, c 10) R 1 33 v TO DEC, IMPLORE

ENTREATY (1) अभ्यचना or मार्चन by e e, by odces अभ्यचनानिर्वाप दर्शय k, (?) पात्रा v REQUEST

ENTREATY वाचिज्वागमम् (9)

ENTRUST (v t) निधिपति (विप्, c 6) should e all work to k : यन्निन् सवकायांश्च निधिपेत, M vii 59, is the secret kept you were entrusted with रक्षते भगता रक्ष्यनिधिप v II, (2) न्यस्यति, नि (अन्, c 4) or न्यासीकरोति (with sim cons) e ng wife to sons सुतद्विरुद्ध पत्नीक, 1, (3) नि दधाति or पते (धा c 3) (with sim cons) K 1, (4) निवशयति (c of विम्) (rare) all work was e e l to you लयि निवेष्टितसर्वकार्यं Mu 1

ENTRY I The act of entering प्रवेश, न, on (your) e प्रवेशे, R vi 24 getting an e with difficulty अथयति अन्वप्रवेश, Yu II A passage for entering प्रवेश v ENTRANCE (111) PASSAGE III That which is entered expr by verb this is an erroneous e *इदमुमाद्विवक्षितम्, formula are of v ENTER (11)

ENTWINE (v) परि वेद्यति (वेद्य, c 10) (= to encircle, surround q v)
 ENUMERATE I To count सख्याति (ख्या, c 2) II To recount,

mention q v आख्याति (ख्या c 2), *e the kings of England*

*इन्द्रश्चैवराणां नामानि कथय

ENUMERATION आख्यातम् v MENTION, RECITAL

EVANGELIZE I. To predicate उच्यते or कथयति (कथ्, c 10) II
 To pronounce q v उच्चारयति (c of चर)

EVANGELIZATION I Predication उच्यते- or कथयतम् II Mode of
 utterance उच्चारणम् III A declaration उक्ति

ENCLOSE (v) (1) गुह्ययति, चर, (गुह्य, c 10) (= to veil), *east in noc
 hernal darkness* रानीतिमिरागुह्यम् (ता, त), Ka, (2) परि ष्पीति or
 वारयति (व, c 3 and 10) (= to enclose) *enclose the whole Lanka* लङ्कां
 समस्तां परिवार्य, Rām v also to ENCIRCLE, CONCEAL

ENVELOPE (sub*) *प्रवेष्टनम्

ENVENOM (v) I Lit दिव्ये विषयति (विष, c 8) or दिव्यि (दिव्य,
 c 2) or चरति (चर, c 9) II Fig *cast glance* दिव्ये
 विष्य कटाक्ष Ma, *cast tongue of calumny* विषाता विषमजिह्वा

ENVIALABLE स्पृहणीय (या य), *of the prowess* स्पृहणीयवीर्य, Ka III 20

ENVIER (1) ईर्षिन् (m) (2) असूयक, (3) सत्वारिन् (m)

ENVIOUS (1) ईर्ष्यिन् (f ची), *e, hateful, discontented ईर्ष्यो हृत्पसन्नुष्ट*, II

(2) सत्वारिन् (f ची), *e of others rise* परहृदिमत्सारिन् (f ची), Si, (3) माय
 सून्य (या य), (4) ईर्ष्यालु (mf n) (5) असूयापरीत (ता, त), etc

ENVIOUSLY (1) ईर्ष्यम् (2) सायसूयम्, (3) सससरम्

ENVIOUSNESS v ENVY

ENVIRON (v) परिचोति (च c 3) v ENCOMPASS

ENVIROUS परिसृत or परिसरविषया (m pl) v SUDOROUS

ENVOY इन् v AMBASSADOR

ENVY (subs) (1) ईर्ष्या v JEALOUSY, (2) अभि असूया, *who has ena*

tel your e केनाभ्यमूहा ते जनिता *has* . (3) मात्सर्यम् *close nuns are*
o taste l with the feeling of e मात्सर्यरागीपदतामम् (*infu*), *Ki*

ENVY (v) I In bad sense (1) अमूयकि अहि , (*nomi*) (with *dat.*) ,
 (2) ईर्ष्यति (ईर्ष्यं *c* 1) (rare with *dat.*) , (3) better by *ab.* II
 In good sense मृदयति ते (मृदु *c* 10) (with *dat.*) , *I e the King*
Dasarathas मृदयति राघे दशरथाय *V* :

EPACT *annals e* सुषबद्धास्तरामरम् , *contly e* अक्षबद्धमासालरम्

EPAULET कृथाभरणम् *and sum comp s* (?)

EPHEMERAL I *Duration q v* II Short-lived अथमद्गुर (रा र)

V TRANSIENT

EPHOD परिकर (?) *v GIRDLE*

EPHON *परिदर्शक *I ally* *परिदर्शकम्

EPIC *Ph e joem* महाकाव्यम् *e joet* महाकाव्यविषयक *etc*

EPICENE स्त्रीपुंजित (डा द)

EPICURE भोजनपथु *Let* विषयासक्तचित्तम् (*inf*) (=sensualist *at q v*)

EPICURIAN I *Lat* *एपिकोरीय (या य) II Luxurious विविष्ट
 (या य) III Given to indulgence (1) इन्द्रियसुखनिरत (ता त)
 (2) विषयासक्त (जा ङ)

EPIDEMIC I *Adj* व्यापक (*f* विकार) II *Sib.* व्यापकव्याधि ,
 मारि (=pestilence).

EPIGLOTTIS उपजिह्वा प्रतिजिह्वा, अर्धजिह्वा

EPIGRAM सुद्रकविता (?)

EPIGRAMMATIC AL I *Lat* *exp* ly *comp* II Concise pointed
q v कथु (*inf*)

EPIGRAMMATIST सुद्रकवितालेखक (?)

EPILYPSY (1) अपकार , (2) भागरम्

EPILEPTIC (1) अपलारिन् (*f* ची , *c*) (2) भृगुरिन् (*f* ची)

LEILOUTE उपसहार

EPHRAÏM I It चाविर्भाव V APPEARANCE II A festival

*आविर्भावपर्वन् (n)

EPISCOPAL expt by comp, e j induction *प्रधानावाधाधिकार, e church आचार्यधर्ममन्दिरम्

EPISCOPALLY *प्रधानाचार्यै (ms pl) [*प्रधानाचार्यकर्म]

EPISCOPATE I A bishopric q v II The body of bishops

EPISODE उपाख्यानम्, उपरुचय

EPISTLE पत्रम् V LETTER

EPISTOLARY expt by पत्रम् e style *व्यवहारीति, e correspondence *पत्र सभाद्

FRITARY *स्वरूपमण्डनम् V INSCRIPTION

TRITHALAMISM (1) मङ्गलकीर्तनम्, (2) विशादकीर्तनम्

CRITHET विहीनपत्रम् V

CRITIQUE (1) सारसङ्ग्रह (2) सत्तेष (= abridgement)

CRITICIST सारसङ्ग्रहकर, गद्यज्ञ (m) (= abridger) *

CRITICIZE (1) सारसङ्ग्रह करीति, (2) सविपत्ति (धिप c 6) (= to abridge), (3) समर्थति (पत्र c 4) (= 2)

CRON (1) काल (= time) (2) युग (= age)

CRONE काव्यविशेष

CRORER V CRIC

EQUABILITY समता V EVENNESS, EQUANIMITY

EQUABLE सम (ना न), e temperet समरुति, Li V EVEN, UNIFORM

EQUABLY समम् V EVENLY, UNIFORMLY

EQUAL (adj) I Able (1) सम (ना न) I do not see any one greater than or e to Rama पञ्चाभि रामादधिक सम वा नाप्यम्, B, e share समभाग, Li, (2) समान (ना न), e taste and number समाना जातिमव्यया Di, to (men) of e valour, lineage and wealth समानवीर्यान्वयपौरुषेयु Li, (3) तुल्य (व्य, व्य) (= matching, like), of

e strength दुव्यशक्ति (mf.), M n ; (1) सदृश (शी, श) (=दुव्य), *with those, who are not his e.s.* चनायसदृशेषु, Mu. II. Adequate (1) सम (मा, म), (2) पर्याप्त. (मा, म) (=enough : q. v.) III. Equitable सम (मा, म). IV Indifferent. सम (मा, म) or समान (मा, न)

EQUAL (subs.) • (1) expr. by adj. सम (मा, म) or समानः (मा, न), *with e.s.* समैः, H , *two e.s.* : समानी, B ; (2) समानजनः, *before e.s.* समानजनसमथम्, M. n.

EQUAL (v. t.) I To be e. to expr by adj., *but does not e me : penances* दृष्ट तपसा मे सम, Vi. II. To make e. to (1) expr. by adj., (2) समीकरेति or समानीकरोति.

EQUALITY. I. Lit. (1) सायम्, *bearing e. with the thunder of Jupiter* षष्ठदिना सचीन सायं गतः Kt. , (2) समानता, (3) तुल्यता II. Evenness तुल्यता. III. Uniformity समता.

EQUALIZATION • (1) समीकरणम् ; (2) समानीकरणम्.

EQUALIZE : (1) समीकरोति , (2) समानीकरोति , (3) by adj v. EQUAL.

EQUALLY : (1) सम or समानम्, *treats his servants e.* सम शब्देषु दर्शते, P ; (2) तुल्यम् ; (3) सदृशम् , (4) by adj, *the battle was e. matched* तुल्यपतिर्द्विभूत भूत R.

EQUANIMITY (1) समता, *by e.* समतया, R. 17 6. ; (2) समप्रतिता ; (3) समभाव ; (4) समचित्तता.

EQUATION • समीकरणम्. *quadratic e.* : चतुर्समीकरणम्, Vy.

EQUATOR : I, Terrestrial (1) मृदपिथि ; (2) भूकक्षा. II. Celestial. (1) व्योमकक्षा, and sim comp.s ; (2) आकाशपिथि, Gan.

EQUATORIAL Ph. e region निरक्षदेश, Go.

EQUERRY, EQUERY • I. A stable : (1) गन्धूरा, (2) गजिमाळा, (3) श्वमाळा. II. An officer : गन्धूरापाल, K.

EQUESTRIAN (subs) श्वरथाः v. HORSEMAN.

EQUESTRIAN (ahj) I Pertaining to horses (1) अश्वीय (या य),
 (2) आश्व (फ या) (3) आश्विक (की, व) II Pertaining to horse-
 men expr by tat comp

EQUIANGULAR (1) समकोण (आ, अ), (2) समानास (फ या), etc

EQUIDISTANT (1) समदूर (रा र), (2) समानान्तर (रा, र), etc

EQUILATFAL समभुज (जा, ज) I *triangle* समविभुज, *e pentagon*
 समपञ्चभुज, and so on (2) तुलाधत (ता, त) (3)

EQUILIBRIUM समस्रति (2) *V e To be in e* (1) साम्या (ता, त),

EQUINOCTIAL विषुवतीय (या य) *The line* (1) विषुवरेखा, (2) विष-
 वषट्कम्, (3) विषुववृत्तम् *Su The e sun* विषुवरेखी दिशापर, *Su A*
point अत्रतम

EQUINOX (1) विषुवत (2) विषुवत् (u) *Vernal e* गङ्गाविषुवम्
Autumnal e जलविषुवम्

EQUIV (v) (1) समीकरीति, *well e jed* सममित (ता, त), (2) वा कथयति,
 उप, (दृष्ट, ० 1०) *v also TO ADORN, ACCOUTRE*

EQUITAGE I Lat (1) सजा (2) आकल्प Ph *personal e* शरी-
 रीपकरणानि, K If Retinue q *v* परिवर्ध

EQUIPMENT I The act (1) समीकरणम्, (2) वा कल्पनम् उप
 II Equipage q *v* सजा

EQUIPOISE समस्रति *v* EQUILIBRIUM

EQUITABLE I Of men न्यायपरमपण (फ या) II Of acts न्यायमत्त
 (ता त) *v* JUST

EQUITABLY न्यायेन or न्यायत *v* JUSTLY, FAIRLY

EQUITY न्याय, *e governs in the conflict of two codes of law* दृष्ट
 विरीधे न्यायी यल्लान् I *v* JUSTICE

EQUIVALENT (ahj) (1) तुल्य (आ, अ) *v* EQUAL, (2) तुल्यार्थ
 (का क) (in meaning) (3) तुल्यवत् (आ, अ) (in f rre), (4) तुल्य
 (न्या अ) (in value)

EQUIVALENT (subs) I An e thing expr by vj II In chemistry *तुल्यम्

EQUIVOCAL वक्र (क्रा, क्) V AMBIGUOUS

EQUIVOCALLY वक्र V AMBIGUOUSLY

EQUIVOCATE (v) (1) वक्रोक्तिं करोति, (2) मद्दि करोति

EQUIVOCATION (1) वक्रोक्ति , (2) स्फुटभिप्राये वच , Si

ERA (1) काल V TIME, (2) ग्रह or शक (ep of Shalivahan) (3) मद्दि (of Vikramaditya)

ERADICATE (1) उन्मूलयति यम्, (मूल c 10), an enemy can be easily e d विपुलशब्दयि सुकर, Ki II (2) उद्धरति (ह, c 1), I will e the ene / today शत्रुमयोद्धरिष्यामि Ram, (3) उच्छिन्नति (हिद्, c 1)

ERADICATION (1) उन्मूलनम्, (2) उद्धरण or उद्धार , (3) उच्छेद , e of but उच्छेदी जघन , Ki

ERASE I To efface गृ व प्र माहि (मज c 1) II To destroy गृ व कपति (कप्, c 1) all e ing fate सवेकया भवितव्यता, Ma

ERASURE छीन (?) V OBLITERATION

ERE पूर्वम् e this इत पूर्वम् V BEFORE

ERELONG (1) अविरल, (2) अविराम

ERECT (adj) I Of posture perb उन्नत (ता त) II Raise I uplifted गृ व उन्नत (ता, त) with eyebrows e उन्नतम् (न भु) Ph his han became e (from joy) पुलकितो बभूव

ERECT (v) I To set up, plant गृ व स्थापयति (c of स्था) II To build गृ व (1) निमिषीते (मा c 3), (2) करोति (=to make) III To exalt गृ व उन्नतयति (c of गन्) IV. To establish, found गृ व स्थापयति

ERECTION I Planting (1) स्थापनम् स, (2) प्रतिष्ठापनम् II Build ing निर्माणम् III Exaltation गृ व

ERECTLY prob उन्नतकायेन or उन्नतो (f ता) भूला

ERECTNESS : उन्नता, ल' : v. ERECT.

ERE WHILE : किञ्चित्कालम् : v. SOMETIME, BEFORE.

EREMITE : (1) व्रतधारी, V. ; (2) शरणाधी, V. : v. HERMIT.

EREMINE : I. An animal मनुजजातीयमनुविशेष. II. Its fur : *ऊर्ध्ववि
लीनम् (n.) III. The dignity of judges . *ऊर्ध्वविनीमधरा. (m. pl.).

EROTIC : v. AMATORY.

ERR (v.). (1) भ्रमति, वि, (भा, c. 1.), *that you may not e. again*, मा गृहो
विभ्रमेदिति, Mah. , (2) पयः or धामात् व्यसते (यु, c. 1.) or भ्रमति, -ति
(ध'ग, c. 5.) (= to wander from the right way), Ki. ; (3) द्रव्यधेन
or उन्मार्गधेन व्यसति (लम्, c. 1.) or भ्रमति (पाप्, c. 1.) (in moral sense), U.

ERRAND शब्दम् . v. MESSAGE.

ERRANT . I. Wandering q. v. : परिगमिन् (f. ची). II. Wild : q. v. .
उद्धत (भा, न).

ERRING (adj.) : (1) भ्रान्तः (ला, न), *e.-minded भ्रान्तवृत्ति* (mfn), M. n ;
(2) व्यभिचारिन् (f. ची), *un-e. knowledge दानमव्यभिचारि*, N. d.

ERRONEOUS . (1) भ्रममूलकः (धा, क), *this reading is e.* . इतिपाठस्तु भ्रम-
मूलक, Va. com. , (2) प्रमादिकः (ची, क), *e interchange of things*
प्रमादिको बह्वपरिहसिः, M. n ; (3) मिथ्या (=false) in comp., *an e.*
inference मिथ्यातुमानम्, N. d.

ERRONEOUSLY : (1) भ्रमम्, (2) प्रमादेन, (3) भ्रान्ति, Gō ; (4) मिथ्या
(=falsely q. v.).

ERRONEOUSNESS : (1) भ्रममूलकम्, (2) प्रमादिकलम् v. FALSITY.

ERROR I. A mistake q. v. : भ्रम. II. An inaccuracy अयुक्तम्.
III. Deviation : उन्मार्गमनम् IV. Fault, sin . q. v.

ERST पुरा v. FORMERLY.

ERUCT, ERUCTATION v. BELCH, BELCHING.

ERUDITE I. As applied to men . पण्डित (भा, न) v. LEARNED.

II. As applied to any science etc. v. ABSTRUSE, UNFOUNDED.

ERUDITION (1) पाण्डित्यम् (2) वैदुष्यम् (rare)

ERUPTION I A bursting forth (1) निसरणम्, (2) निर्गमः II

Of the skin *what are these* *किं निर्गतमस्ति & SIMPLE, ITCH

ERUPTIVE expr^y ly verb निर्गच्छति (गृन् c 1) or नि सरति (छ, c 1)

ERYSIPELAS (1) चर्दई, (2) रट्ट

ESCALADE I Su^l prob अस्त्रन्द, न II Verb आम्कन्दति (कन्द, c 1) (?) अट्टयति (अट्ट, c 10) (= to scale)

ESCAPADE खलिसम, h

ESCAPE (v t) I To get out of (1) मुच्यते रि, परि-, (pass of मुच्) (with abl), *who es the great escape* दी मद्वापागातिमुक्त V c, (2) सरति, उच्यते निर, उच्यते, अभि, (गृ c 1) (= to cross, overcome), with *cutting an accusation* अभिप्रोक्तमभिधीयते V, *to death* मृत्यु सरति, V. II To avoid गु व परिहरति (ह c 1), *infamy has been el* परिहृतमवयम्, Ma III Of observation, etc *a little notice of the ground* न कश्चित् रदिमते न, *it el the notice* स एतदालोक्यम् (मल. c 10)

ESCHERAT (s bs) cap lycium v TO ESCHERAT

ESCHERAT वज्रयति (वज्र c 10) v TO AVOID

ESCORTE (subs) (1) cap lycium *attende l by a large e* मदता व निम
रविन (ता न) (2) रक्षाधिकृतपुत्रम् (3) परिचर v RETINUE GUARD

ESCORT (v) अयुगच्छति (यम् c 1) *I myself: il e ler* स्वयमेवायुगच्छामि
नममतीन् Mr v TO ACCOMPANY GUARD

ESCUENT खाद्य (खा द) EATABLE

ESCUENTION *कुत्रचिद्वयम् W HANDS

ESOTERIC रिमिच (डा ड) (?)

ESPALIER लतापुत्र (?)

ESPECIAL रिमिच in con PRINCIPAL PARTICULAR

ESPECIAL 1 (1) रिमिच (2) रिमिच (3) रिमिच (=pr ecially q v)

ESPIONAGE I The practice of spies वृत्तचर espionage comp
II The employment चारमयोजन v ds comp

ESPLANADE विरामभूमि (?)

ESPOUSAL I Betrothal दानम् II Marriage 1 v विवाह
III Eng agement परिग्रह

ESPOUSE I To betroth ददाति प (दा c 2) II To marry
q v परिग्रहति (परि c 9) III To accept परिग्रहति

ESPEY निर्ययति (रय c 10) v TO SEE

ESQUIRE I An attendant सट्टचर II A title श्रीमता (m) pie
f del

ESSAY ( ) I To attempt चारयति (ची c 4) II To assay q v

ESSAY (subs) I—Attempt q v II—Assay q v III—
Composition (1) प्रथम् (2) निबन्ध

ESSAY ST प्रथमपत्रम्

ESSENCE I In gen sense चार e of beauty चीन्दयसार Ma m
e and n characte चारता चीन्दय D II Perfume गन्धसार (?)

ESSENTIAL : I. Lit. . expr. by comp., *e. thing* सारवत्. II. Contain-
ing essence . (1) ससङ्गः (रा, रं) ; (2) सारवत् (f. ती). III. Indispen-
sible, necessary . q. v. : *the study of the Vedas is e. for an*
enquiry about duties धर्मज्ञिज्ञासा वेदाध्ययनं नियमेनैवैवसते, S. Ph. : *e. oil*
*सारतेलम्.

ESSENTIALLY : सारतः : V. ESSENTIAL, REALLY.

ESTABLISH : I. To found, settle : q. v. : स्थापयति, सं-, प्रति-, (c. of
स्था), *will e. Kaivartas in his kingdom* : कैवर्तान् राज्ये स्थापयिष्यति, V. p.
Ph. : *the e. ed church* *प्रतिष्ठापितधर्मः. II. To confirm : q. v. :
स्थिरीकरोति. III. To prove q. v. : (1) प्रति-पादयति, उप-, (c. of
पद्), *does not e. his claims by evidence* : उक्तं प्रमाणेन न प्रतिपादयति, K.
b. ; (2) भावयति, ति-, (c. of सू) (rare), *a case e. ed by witnesses* साक्षिभि-
र्भावितं कार्यम्, Kat.

ESTABLISHER : I. A founder . स्थापकः, सं, प्रति-. II. Prover : प्रति-
पादक or by verb.

ESTABLISHMENT : I. Settlement : स्थापनम्, सं-. II. Confirmation :
स्थिरीकरणम्. III. Proving : प्रतिपादनम्. IV. System, government :
स्थिति . V. Domestic . expr. by circum. : *he keeps a large e.* बहूनि
गृहादीनि रचति.

ESTATE : I. State : q. v. : आस्था. II. Property : q. v. : सम्पत्तिः.
III. An order or class . धर्मः (?), *the third e.* (i. e. the commonalty)
*तृतीयवर्गः.

ESTEEM (v.) : I. To think, reckon : q. v. . सम्यक् (सम्, c. 10.). II.
To respect, love : q. v. . बहु मम्यते (मन्, c. 4.).

ESTEEM (subs) : expr. by verb, *he is held in high e. by the people*
प्रजान् बहु मम्यन्ते : V. REGARD, REPUTATION.

ESTIMABLE : I. Praiseworthy . q. v. : श्राव्य (श्रा, श्रं). II. What can
be estimated निर्दृश्यः (श्रा, श्रः).

ESTIMATE (subs) I Of money, etc गणना (?) II Judgment

appreciation q v गणना

ESTIMATE निरूपयति (रूप c 10) v TO COUNT, COMPUTE

ESTIMATION I Lat निरूपयन् v COMPUTATION II Opinion

q v मतम् III ESTEEM q v

ESTOP *प्रतिव्याप्ति (अम c 9) ed by 1 s ou 1 deed *समवेष्ट प्रतिवध

ESTOPPEL *प्रतिवन्ध

ESTRANGE विस्मिपयति (c of विध) v TO ALIENATE

ESTRANGEMENT विच्छेद v ALIENATION

ESTUARY झटभेद (?)

ET CETERA (1) चादि (mfn) *animals etc* पश्चादय, S, (2) गमयि
(mfn) *citizens, villagers etc* घोरजानपदप्रभृतय in

ETEM लिखति (खिल c 6) (=to draw q v)

ETERNAL (1) नित्य (त्वा, त्वा) *to the c God* निरन्तर दिवाय, V, (2)
ग्राह्यत (दी त्वा) *in c course* ग्राह्यते पठि, Ka (3) अनन्त (ता ता)
(=endless), (4) सनातन (नी, त्वा) (=ever existing), (5) सन्तत (ता ता)
(=incessant)

ETERNALLY (1) नित्यम् (2) ग्राह्यतम्, (3) अनन्तम् (4) सनातनम्

ETERNITY (1) नित्यता, (2) better by a ly v ETERNAL

ETESIAN वार्षिक (की, त्वा) v ANNUAL

ETHER I A medium *तेजोवद् II A fluid *हृदिद्रव

ETHERIAL I Celestial q v c regions नभस v SKY II
Spirit like तेजस (वी, त्वा)

ETHIC, ETHICAL expr by धर्म in comp, "c meaning *धर्माद्यं
authors of c syst as धर्मशास्त्रप्रयोजका, 1

ETHICS धर्मशास्त्रम् (applied also to jurisprudence), धर्मतत्त्व (?)

ETIQUETTE आचार or सदाचार v CUSTOM

ETIMOLOGICAL व्युत्पत्तिविषयक (का, त्वा) and sim expr (?)

ETYMOLOGIST व्युत्पत्तिविद् (inf) (१), व्युत्पत्तिविद्याभिरुद (दृ, द) (?),
and sum comp °

ETYMOLOGY I In gram शब्दादीनां रूपप्रकरणम् II Derivation
व्युत्पत्ति III The science व्युत्पत्ति, विद्या (?)

ECHARIST *लटपादस E ic *लटपादीय (या य)

EULOGIST (1) प्रशंसक, (2) स्तुतिपाठक (who sings eulogies)

EULOGIZE स्तौति or स्तवीति (स्त्, c 2) ° TO PRAISE

EULOGY स्तुति or स्तु others are pleased with false es स्तौयमिति वितथे
स्तौ पर Si ° PRATISE.

ETCHER (1) वर्णकर, (2) पद्य, (3) कवी, (4) मधुमत् A B (3)
and (4) are usually terms of contempt

EUPHEMISM *महलभाषितम्

EUPHEMISTIC Ph e expression *महलभाषितम्

EUPHONIC, -AL }
EUPHONIOUS } (1) सुस्वर (या र), (2) सुस्वरमिश्रित (दृ, द) (१)

EUPHONIOUSLY (1) सुस्वरेण (१), (२) सुस्वरमिश्रितम् (?)

EUPHONY सुस्वर (?)

EUPHORIA बहुसुखिका

EUPHONIC शान्तिनाम (?) *शौचिनाम

EVACUATE (१) I To empty q १ सूक्ष्मरीति II To void q
१ सूक्ष्म (दृ, c ६) III To desert, quit q १ व्यति, परि,
(व्य, c 1), c 12 De rala दारकी परिपश्य, Mal

EVACUATION I Of the bowels मन्त्रीद्वयं E: एदार II of a
town or fort भीष, the siege ande by Sals रीष भीषय शान्ति
Mal

EVAD (१) परिहरति (दृ c 1) toe as one *शान्तिनाम परिहरति Ph
toe observation १ TO ESCAPE (vt) (11) e.g these points अमु
विमुच्ये, १

EVANESCENT : चक्षुर्मरु (रु, र) V. TRANSIENT.

EVANGELIC, -AL Ph. *a preacher* "मद्रलप्रवक्ता", *a history* मद्रलपुराणसम् ; *a truth* "बार्तवलागुत सत्यम्".

EVANGELIALLY * बार्तवलागुसारम्.

EVANGELIST I. A writer : "मद्रलसंलेखकः". II. A preacher "मद्रल प्रवक्ता" (म).

EVANGELIZE, *to e. the world* "लोकेशी मद्रल" प्रवृत्ति (वृत्, c. 2).

EVAPORATE (v. t.) I. Lit. * वाष्पीकरोति (?) * V. VAPOUR ; TO INSPIRATE. II To dry up * कृ. व : वायामति (वम्, c. 1), II.

EVAPORATE (v. i.) : I. Lit. वाष्पी भूत्वा गच्छति (गम्, c. 1.) (?). II. Fig, *to be wasted* नश्यति (नम्, c. 4).

EVAPORATION * I Lit : वाष्पीकरण (?) (turning into vapour), वाष्पी- भाव (?) (passing of in v.) II. Fig. चक्षुः V. DECEIT.

EVASION * (1) expr. by verb. १. TO ELUDE, (2) छल (=trick).

EVASIVE : बल (का, क) (र) * V. AMBIGUOUS.

EVASIVELY (1) प्रवृत्त परिदृश्य (?) , (2) वकील्य V. AMBIGUOUSLY.

EV, EVEN (subs) * I. Evening * कृ. १. II The evening preced- ing a feast पूर्वरादीय (?) III Fig. *we are on the eve of war* प्रत्यासीदति (मद्र. c. 1.) नी युद्धम् : V. TO APPROACH.

EVEN (adj) I. Level, smooth कृ. १. सम (मा, म), *it (the earth) looks e. to him* मा समा तस्य प्रविशति, Go. II. Equable सम- (मा, म), *e-tempered* समवृत्ति. (मा, म), Ki. III Not odd - सम (मा, म)

EVEN (adv) * अपि (placed after the word emphasized), *where e the trees, e the animals are my friends* यत्र वृक्षा अपि यत्रा अपि वन्यजीवी, U. III, *very difficult to be turned* "e when leaving सुदुष्य जायते" अतीति. Ki ; *e none* अद्यापि, J, *e of* १. IF, *not e he* सीदति . . न Ph. *e so* एव. [Ki.

EVEN HANDED (1) सम (मा, म), (2) समदर्शिन् (f नी), (3) शुच्यमति (मा, म),

EVENING (subs) (1) सायंकाल , (2) प्रदीप , (3) संध्या ; (4) विकाल ; , (5) दिनाल (poet) , (6) रजनीसुखम् (poet). In the e. सायम्, e. and morning साय मातय, Sha

LIVENING (adj) (1) सायन्नद. (नी, न) , (2) प्रादीपिक. (की, क) , (3) सायंकालीन (गा, न) , (4) सांध्या (f आ) ; (5) वैकालिक (की, क) , (6) by tat. comp The e star *प्रदीपतारा.

EVENLY (1) समम्, (2) समानम् ; (3) तुल्यम् . v. EQUALLY, UNIFORMLY.

EVENNESS I Lat : समता II. Of temper • समता, by e, by discharging shoulders of icealth सुमयया वसुहृदिसिद्धे , R.

EVENT I An occurrence • (1) घटना , (2) इत्तम्. Ph : at all e s चलत , in the e of यदि v if II Issue, end ; q v.

EVENTFUL घटनाकुल • (मा, ल) (?) • MEMORABLE.

EVEN-TIDE सायकाळ • v EVENING.

EVENTUAL • अन्तिम (मा, म) : v FINAL, ULTIMATE.

EVENTUALLY चार्ये v. FINALLY, ULTIMATELY.

EVER I At any time • कदाचिन् or कदापि, if these e desire union कदाचिदेते यदि यीरुमहंत, Ko ; "nobody e. yet hated his own flesh" *यद्यापि न कीरुपि समास दिदेय Ph e and anon यदा तदा. II. Always . q. v. : (1) सततम्, e. think of the truth तत्तं चिन्तय सततम्, J. , (2) निरन्तरम्, D : Ph : gone for e अगुनरत्नमनाय गत , lost for e. एकान्त गत (दा, ट) . E. so (=in whatever degree) • v HOWEVER.

EVER-BLOOMING निरन्तरपुष्प (मा, म), and sim comps, where trees are e यव पादया निरन्तरपुष्पा , Me.

EVER-GRIFF • (1) सततवर्धित (तल, त) (?) , (2) निरन्तरणं (f. मां) (?)

EVERLASTING निरन्तरादिन् (f. नी) • v. ETERNAL.

EVERLASTINGLY v. ETERNALLY, CONTINUALLY.

EVER-MORE : I. Fore • सततम्. II. At all times • सदा

EVERY • (1) by doubling the word, at e. place स्थाने स्थाने, J. , in e.

house गृहे गृहे, Ku., *e. sit months* पञ्चासे पञ्चासे, P. III. 6, (2) by comp with प्रति, in *e. direction* प्रतिदिग्म्, Ki., *e. day* पश्यद्म्, H, (3) by comp. with चतु (of rapid succession) *e. moment, e. now and then* चतुष्पणम्, (4) सर्वः (सर्व, सर्व) (when *e.* = all), *e. poem* सर्व काव्यम्, Mal

EVERYBODY, EVERY ONE : (1) सर्व, *e. is after his own interest* सर्वे स्वार्थे एमीहते, Si II. 85, (2) सर्वजन, सकली जनः, *ect., e. will say* सर्वे जनी वदियति P., *e. hates the minister* सकली जनीऽमात्रं दुयसते, Ma. 11 Ph. *delighted e. one of the citizens* पीरान् प्रलेखं ह्लादया चक्रे, H., *looking at e. one* पल्लेकमवलीक, Ana

EVERY-DAY (adj) (1) प्रायदिक (ह्री, क), *e. hunger* प्रायदिकच्युत, S. d, (2) नियः (निय, त्य) (= regular), *e. present* नियदक्षिणा, Mal. 1. DAILY.

EVERY THING सर्वम्, *everybody does not know e. न सर्वं सर्वं जानाति*, Mu.

EVERY-TIME * यदा यदा V. WHENEVER.

EVERY-WAY, IN (1) सर्वथा, (2) सर्वप्रकारेण

EVERYWHERE (1) सर्वत्र, (2) सर्वत्र, *you go e. त्व सर्वतोऽगामि*, Ku

EVICT निगारयति (*e. of च*) (?)

EVICTOR निगारयन् (?)

EVIDENCE (subs) : (1) साक्ष्य (of witnesses), *to give e.* साक्ष्यं ददाति, Y., *e. may be direct and also hearsay* समवर्द्धनात् साक्ष्यं श्रवणादेव सिध्यति, VI., (2) प्रमाण (= any proof), *does not establish his claim by e.* उक्त प्रमाणेन न प्रतिपादयति, K b, *document (= written) possession (= real) and witnesses (= oral) are e.* प्रमाणं लिखितं भुक्ति साविद्य, Y.

EVIDENCE (v) प्रमाणयति (nomi) V. TO EVICT, PROVE

EVIDENT (1) स्पष्ट (स्पष्ट, ट), वि, *although e., the lustre of his body was not e.* स्पष्टोऽप्यविस्पष्टवत् प्रकाशः, Ki, (2) व्यक्त (जा, क), चमि, very

c f o n t l e l o n g r e c t f o o t s t e p s सुष्यन्मार्दपदपङ्क्तिभिरायताभि R , (3)
 स्तु (टा, ट), परि, *to become c* स्तुटीभवति Ss

EVIDENT, TO BE (1) प्रकाशते (काश, c 1), M n , (2) विक्रम(स)ति (कम
 or कम c 1) *your untruthfulness is c f r o m y o u r a c t* तव कर्मण्येव
 विक्रमयस्यता Ss xv 16

EVIDENT, TO MAKE (1) प्रकाशयति (c of काश), *who have made your*
intellect and character c प्रकाशितेन्द्रियतिथीद्वारा , Ks , (2) विकाम
 (स यति (c of कम् or कस)

EVIDENTIAL (1) व्यक्तम् *e I have been deceived* व्यक्तमपि विपलम्भा, D ,
 (2) व्यक्तम् रि, (3) स्तुटम्, परि

EVIL (v) I Having bad qualities (1) दुष्ट (टा ट , *quieting*
the e o i e s दुष्टपुमानि , Vs , *e sleep* दुष्टनिद्रा, K , (2) by दुर prefixe,
e doings दुष्कर्माणि (n pl), *e speaking* दुर्वाचम् II Not good
 by कृ 1 ref at an e n o m e n t कुदये , *e coarse* कुदार्ग *e eye* कुदृष्टि

EVIL (subs) I Mischief calamity q v अनिष्टम् II
 Wickedness q v दुष्टता

EVIL (ad) v BADLY

EVIL MINDED (1) कुमति (mfn) , (2) दुराचार (रा, र), (3) दुष्पुरुति
 (mfn) v WICKED

EVILICE दर्मयति (c of हम्) v TO SHOW, MANIFEST

EVISGERATE अन्वापि अपनयति (नी, c 1) or अपीहति (उह c 1)
 (with gen) [(=to draw out)

EVOKER (1) आहयति (हृ c 1) (=to call), (2) निष्कर्षति (क्षप, c 1)

EVOLUTION I Development उद्दे *e of affection* अनुरागसीद्धे,
 Ma II A series परस्पर III In arith सूचकान् (f

EVOLVE (v) I To disclose q v विस्फोटति (ह, c s) II To
 emit q v

EVULSION (1) लुचनम् अह, उन् , (2) पाटनम् उन्, नि

Low (1) नीची, (2) मेरी ; (3) उरबी ; (4) एडका.

• Lower : कमछतुः : v. FITCHER.

Exact (adj.): I. Precise : q. v. : यथावै (यं, यं). II. Accurate, punctual : q. v. : सखितः (ता, तं).

Exact (v.) : निष्कर्षति (कृष्, c. 1.) : v. to EXTORT, TAKE.

EXACTION : I. Extortion : q. v. : निष्कर्षः, यं. II. That which is exacted : perh. निष्कर्ष, -प (after लघोऽनं).

EXACTLY . I. Precisely, accurately : q. v. : यथायंत. II. Nicely : सूक्ष्म. Ph. *these are c. alike* तासि कथिद्वयोर्विभेदः ; c. so एतद्व. v. JUST (adv.).

EXACTNESS : I. Accuracy : q. v. : यद्वता. II. Nicety : q. v. : सूक्ष्मता. III. Carefulness . q. v. : सखितता. IV. Regularity : q. v.

[c. 10.1.]

EXAGGERATE (v.) : perh. वृद्धयति (c. of वृष्) or अधिक' कथयति (कथ्, वृद्धयति).

EXAGGERATION : (1) expr. by verb. ; (2) अयुक्ति' or अतिमयोक्ति' (= hyperbole).

EXALT : I. Lit. : उन्नमयति (c. of नम), *e. ed by the echoes* : प्रतिधनैश्चरित (ता, तं), Kl. : v. TO LIFT. II. Fig., to elevate : (1) उन्नमयति, वृद्ध- or उन्नति' or सन्नमति' कथयति (नी, c. 1.), मापयति (c. of आप्), etc., *as some* साधितप्रयुक्ति, Mr. ; (2) उन्नमयति, वृद्ध- (c. of वृ), *e. ing* (his) *process by arms* अस्त्रैर्विभुक्ताविविधम्, Vi. III. To elate : उन्नमयति (c. of नम), *as Dasaratha* दशरथमुन्नमयति, An.

EXALTATION : I. The act. उन्नमनम्. II. The state : (1) उन्नति, वृद्ध- ; (2) उन्नमः, वृद्ध-

EXALTED : (1) उन्नतः (ता, तं), वृद्ध- *bending the c.* उन्नतप्रमयम्, K. ; (2) उन्नत (ता, तं), वृद्ध- *as a very c. minister* अयुक्ति' मन्त्रि, Mn. ; (3) उन्नत. (= high), *as more c. place* उन्नत पदम्, Kn.

EXALTED, TO BE : उन्नति (वृद्ध c. 1.), *as of the sky* *was c.* दीर्घप्रमाणम्, K.

EXAMINATION परीक्षा, *e of ge is* खपरीक्षा, Mal , *e in-chief*
 *पूर्वपरीक्षा, *post mortem* : *e* , *मेतपरीक्षा, *e of urine* मूत्रपरीक्षा, Bha ,
after e (of a book) परीक्षा Mal

EXAMINE (१) परीक्षते, स, (रिच c 1), *one should e and then form*
association सङ्गत परीक्षा कर्तव्यम् Sa , *shall e a sickman by look,*
touch and questions दर्शनस्पर्शनप्रश्ने रोगिण परीक्षते, Bha , *shall*
not e witnesses in all cases of violence साक्षीषु च सर्वेषु न परीक्षते
 साक्षिण N ४

EXAMINER (1) परीक्षक or परीक्षिन् (m) *e of coins* नाणकपरीक्षी, Y ,
 (2) प्राश्निक (by questions) *your Reverence should take the post of e*
 भगवत्वा प्राश्निकपदमध्यासितव्यम् Mal

EXAMPLE I Lit (1) उदाहरणम् *I am an e of it* उदाहरणम् उदाहरण
 भूता D ११ (2) निदर्शनम् *with es* चनिदर्शन (ता न), L (3)
 दृष्टान् *one of the ideal* दुर्बलानां दृष्टान् M n १ also INSTANCE
 II Fig = way q १ "to give" पद्यान् दर्शयति (e of दम्)

EXAMINATE I Deid q १ मतजीवित (ता, त) II Spiritless,
 dejected q १

EXASPERATE I To enrage q १ (1) उत्क्रोषयति (e of क्रुप) ,
 (2) मधोमयति (e of सुभ) II To aggravate र्धयति (e of रुप)

EXASPERATION I Irritation उत्क्रोषणम् II Increase हरि

EXCAVATE (1) खनति १ TO DIG (2) विदारयति (e of ह)

EXCAVATION I The act (1) खननम् (2) विदारणम् II A cavity
 or hollow q १ खातम्

EXCAVATOR I A digger q १ II A machine *विदारिणी

EXCEED (१) (1) अतिक्रामति or क्राव्यति (क्रम c 1 and ५) (2)
 अर्धति (र c १) L १ १ TO SURPASS EXCEL

EXCEEDING (=prec) (1) ex 1 y verb (2) by अति in comp (rare)
e hum in spiritual proude : अतिमादुर्यदावरत्न (ता ल) D

EXCERDING, EXCERDINGLY (adv) (1) अति *you are e arrogant* अतिदि
नामासलिष्यते, V: , (2) अत्यन्तम् *e proud* अत्यन्तमानिम् (f नी), Mn ,
(3) अतिमात्रम्, (4) अतीः & also EXTREMELY, EXCESSIVELY

EXCEL (v t) (1) प्रकथ्यते, or उद् (pass of कृष्) (=to be drawn up)
(with abl) *no bold e s Fishuastars in greatness* न चक्षु विद्यानिवा
महत्वेन कश्चिदपर प्रकथ्यते, V: 1 , (2) अतिवर्तते (कृत्, c 1) (=to be
beyond), *what is eulogy to you whose dign tjes the range of eulogy*
का ते क्षुनि क्षुतिपदादतिरक्तस्य V: , (3) अतिर्गते (गो, c 2) (=to be
beyond), *in this your Excellence e s your ancestors* पूरान् महामान
नयानिर्गते R v 14 , (4) अतिरिच्यते (pass of रिच्) (to be more)
(with abl), *truth e s even thousand horse sacrifices* अथमे
महद्व्यादि क्षयमेवातिरिच्यते, II iv , (5) अधरयति (nomi) (=put
down q v) *e ling the sages in his pure acts* अतिर्नैर्दुर्गो
मधरयन् अचिभ, Ki vi. 24 , (6) तिरस्करीति (=to eclipse
q v), Mn , (7) अभिमानि (गृ c 1) (=to humble q v),
e ling the fragrance of other flowers अभिमानात्प्रसृज्यमयमिलन, I ,
(8) जयति (जि, c 1) (=to conquer q v), hi i 12 , (9) क्रीपयति
(c of क्री) (=to put to shame) Ki xiii 41 , (10) निन्दति (निन्द्.
c 1) (=to censure q v), Gi ii 6 v 10 SUPPAYS

EXCELLENCE I Superiority (1) उद्गर्ह्य or प्रकथ्य , (2) उद्गर्हता,
(3) विविष्टता v also GREATNESS LOFTINESS II Any good
quality गुण or महद्गुण or विविष्टगुण

EXCELLENCE I Excellence q v II A title श्रेष्ठ (f नी)
(applied to kings and ministers), महत्तम (ना, ना)

EXCELLENT I Admirable, eminent q v (1) उत्कृष्ट (दा, व),
(2) विविष्ट (दा द), (3) पक्ष (दा द) *the bird parrot is of e.*
form यक्षपक्षी पक्षद्वय, S p b II Extreme q v

EXCELLENTLY adv by अति v. also AFFIRMABLY, WELL.

EXCEPT (v.): I. Trans. . to leave out : (1) वर्जयति, वि- (इङ्, c. 10) ; (2) अपासति (अङ्, c. 4). II. Intrans., to object : q. v.

EXCEPT (conj.): यदि न : V. UNLESS.

EXCEPT, EXCEPTING (prep.) (1) by parts वर्जयित्वा, विहाय, अपहाय, मुक्ता, etc. (with acc.) e. your acceptance of Sita सीताया स्वीकारं वर्जयित्वा, M. n. ; e. Damayanti विहाय भैमीम्, N. r. 19. , (2) अन्ते (with acc or abl.), e. the sum अन्ते रत्नेः, Si. r. 19. v. also पर, WITHOUT.

EXCEPTION (subs) P. Excluding वर्जयन्, वि-. Ph. : with the e of वर्जयित्वा (with acc) v. EXCEPT (prep.) II. To rules etc. अपवाद, e. to thest अपवादवाद, Viv. ; like precepts by e.s अपवादैर्वि-बीक्ष्मर्षा, Ku. II. 17. III. Objection : q. v. : आपत्ति.

EXCEPTIONABLE : v. OBJECTIONABLE.

EXCEPTIONAL : i. e. uncommon : अपवादाद्य (f. स्त्री)

EXCERPT : I. उद्धरति (ङ्, c. 1.). II. Subs : expr. by उद्धृत (ता, त).

EXCEPTIONER : I. The act : उद्धरणम्. II. Excerpt : expr. by उद्धृत. (ता, त).

EXCESS : I. Lit. (1) आधिक्यम्, (2) अतिरेकः, M. n ; (3) often by अल्. : अधिक (जा, क) or अतिरिक्त (जा, क), when there is e of bile पित्तेरधिके, Bha. ; e. population अतिरिक्तजन, M. n. To be in e. of अतिरिच्यते (pass. of विच्) (with abl). II. Intemperance, dissipation : q. v. : perh. अतिभोगः.

EXCESSIVE : (1) अति- in comp, e. r sin अतिशयिः ; e. drinking अतिपायम् ; (2) अतिशय- in comp., e. deoction अतिशयमस्ति ; (3) अत्यन्त (न्ता, त्), e. crying अत्यन्त दक्षिणम्, R. ; (4) नितात्, (न्ता, त्), (5) शान्तिशयः (या, यं) ; v. ABUNDANT ; MUCH.

EXCESSIVELY : (1) अतीव, e. agitated अतीव आकुम्भितचित्तः, P. ; (2) नितात्तम्, e. fond नितात्तवचन, R ; (3) शान्तिशयम् v. EXCEEDINGLY.

EXCHANGE (subs.) I Lit. : विनिमय, how many pomgranates are to

be got in e कति दाडिमानि लब्धानि तद्विनिमयेन भवति, *La , e of qualities* -
 गुणानां विनिमय, *Ki - v also CHANGE, INTERCHANGE Ph take*
my life in e of hers रिद्धाय जीविन सत्या मृदाय मम जीवितम्, *bill of e.*
 *विनिमयपत्रम्, *e is in favour of London* *लण्डनागुक्षुणी विनिमय II
 E place येतिचत्वर (१), *विनिमयघट्टम्

EXCHANGE (v) (1) वयते, नि-, (gen) विनि, (मे, c 1), (2) परिवर्तयति
 (c of वृत्) (=change q v), (3) by circum, *e these for field*
 इमान्दत्ता काष्ठान्दादर, D

EXCHANGEABLE विनिमेय (दा, य), विनिमययोग्य (या, य)

EXCHEQUER I Treasury q v कोष, *lord of the e* कोषपति
 II A court* q v

EXCISEABLE (adj) *उपगुल्काह (f ही)

EXCISE (subs) i c e duty *उपगुल्क

EXCISEMAN *उपगुल्कपाहक

EXCISION उत्तेद . v EXTIRPATION, DESTRUCTION

EXCITABLE (1) उन्नेजनोप (दा, य), (2) कोपन (ता, न) (=irritable)

EXCITANT दीपन (नी, न), Br

EXCITATION . I Lit (1) उन्नेजनम्, सम्, (2) उत्कोपनम्, (3) उद्दीपनम्
 (=kindling) II Causing अननम्

EXCITE I To stir up (1) उन्नेजयति, सम्, (c of तिज), *I will e the*
king's servants to release my friend सुहृद् परिधीवणाय नरेन्द्रभषात्रुत्ते-
 जयामि Mr, *speech e ing an enemy* मन्त्रीहतेजनकरो वाक्, Sish, (2)
 उत्कोपयति (c of कृप) (a stronger term), *to e head ache* शिरःशूनमुत्
 कोपयति, Vi, (3) उद्दीपयति (c of दीप्) (=to kindle q v) II.
 To produce, cause q v. जनयति (c of जन्), *to e enoy* ईर्ष्या
 जनयति, M n.

EXCITEMENT I Exciting उत्तेजनम् II. Agitation, emotion q v
 सञ्चोभ III That which excites उन्नेजनम्

EXCITER (adj) (1) उत्तेजक (f शक्ति) (2) उत्कीर्णित (f लो)

EXCITING (adj) (1) उत्तेजक (f शक्ति) (2) उत्तेजनकर (री र)

EXCLAIM गदति (गद c 1) V TO SPEAK, CRY OUT

EXCLAIMER वक्ता (f लो) V SPEAKER

* EXCLAMATION आक्षेप V CLAMOUR NOISE

EXCLAMATORY I Expressing exclamation आक्षेपशब्दक (pn) *

II Using exclamation आक्षेपित् (f लो) (f)

EXCLUDE (V) I To turn out eject (1) वद्विषरीति, (2) नि सारयति

(c of य) II To hinder q v विषधति (सिध c 1) III To except वर्जयति (वज c 10)

EXCLUSION I Turning out (1) वद्विषरणम् (2) नि सारणम् II

Exception वर्जनम् रि परि III Pejection प्रत्याघ्यानम्

EXCLUSIVE I Exclusive (f रिक्ता) II Not shared by others

अन्यसाधारण (f लो) or अन्यसामान्य (f लो) Pl c of horse
अद्वयीकृतिक or अद्वयीकृतिक (ला ल)

EXCLUSIVELY अन्यसाधारणम् अन्यसामान्यम्

EXCLUSIFNESS अन्यसाधारणता अन्यसामान्यता

EXCUBITATE (1) उद्गायति (c of य) (2) परिकल्पयति (c of हृद्य)

EXCUBITATION (1) उद्गायनम्, सन् (2) परिकल्पनम्

EXCOMMUNICATE I Lat सामाज्यात् वद्विषरीति Et समाजवद्विष्यत

(ला त) अपमावित (ला त) V II To forbid q v

EXCOMMUNICATION समाजवद्विषयम्

EXCORIATE अर्धपीडयति (पीड c 10) (ज th gen)

EXCORIATION I Lat अर्धपीडनम् II Spoliation q v

EXCREPESCIT (1) उद्गाय (2) अर (य) कर V DUNG OPDURE

EXCREMENTAL (1) उद्गायति (ला त) (2) अर (य) स्तूत (ला त)

EXCRESCENCE आर्धपिण्ड V also EXCUBITANCE

EXCRETE (1) अर्धपिण्ड (यज c 61), (2) नि सारयति (c of य)

EXCRETION I The act (1) उत्सृज्यं , (2) निःसारण II Excrement q v उत्सार

EXCRETORY (subs) *मलस्राद्धिनी

EXCRUCIATE (v) चत्वन व्यचवति (c of व्यच्) v TO PAIN, EXCEEDINGLY
Ph c: g / a: 1 मर्मच्छेदिनी or चक्रनुदा वेदना

EXCULATE (1) शोधयति वि चरि, (c of यच्) if *le does not c / i: 1 self* नास्मान् वेदिशोधयेत् Y (2) शोधयति (सृच् c 10) (= to fice) (when the meaning is clear)

EXCULPATION (1) शोधन वि, चरि, (2) शोधनम् (= freeing)

EXCURSION exir ly comp, e eu lence शोधनप्रयाण

EXCURSION I Expedition चमिद्वय To make an e चमिद्वयति (हु c 1) Mah II A strip q v to make an e into Cashmere क्षात्रीराष्ट्रदु गच्छति III Derivation, digression q v

EXCURSIVE I Id पर्यटनशील (ला, ल II Fig सर्पवीपादिन् (f नी)

EXCUSABLE (1) मर्त्ययोग्य (या य), (2) क्षम्य (व्या व्य)

EXCUSE (v) I To absolve क्षमयति (सृच् c 10) II To forgive पारण q v क्षमयति (c of यच्)

EXCUSE (subs) I Release क्षमनम् II Forgiving क्षम्यम्
"in e fr u तत्क्षमय III Plea, apology क्षमद (= reply)
IV That which e v exir by verb 'at all the c of youth
श्रेयसाहेनीरिद्ध क्षमयितव्यम्

EXCESSLESS (1) क्षम्ययोग्य (या य), (2) क्षमनाह (f ह)

EXCRABIF चतिमर्दिन (ता त) v ABOMINABLE, DETESTABLE

EXCRATE I To curse q v कपति (अय c 1) II To l~
test hate q v अकुर्वते

EXCREATION I Curse q v माप, चतिमाप II Any thing
detested अकुर्वित (ता त), चतिमर्दिन (ता त)

EXECUTE I To accomplish, carry out q v अकुर्वति (व्या, c 1),

to e an o ler शासनमन्त्रिद्विति R II Of d eds करोति III To
put to death q v व्यापादयति (e of पद) Ph abo t to beed
बध्मान (ना न) Mu

EXECUTION I Accomplishment (1) अनुष्ठानम् (2) निष्पादनम् (3)
निर्वाह II Of d ed करणम् III Putting to death व्यापादनम्
Pl place of e बध्भूमि Mu

EXECUTIONER घातक बधाधिकृत (?)

EXECUTIVE (aly) I Pertaining to execution expr ly comp e
l ty अनुष्ठाननिधीय e po er *अनुष्ठानधमता II Fitted for execution
(1) कार्यक्षम (मा न) ( ) कार्यकुशल (ना छ) and s n comp e

EXECUTIVE (ub) *अनुष्ठानाधिकृता (m pl) अतिरक्तमशासका (n pl)

EXECUTOR (n) EXECUTRIX (f) I A doer q v निष्पादयति (f
दी II Of a will *व्यापादयतामशासक (f सिक्का)

EXECUTORIAL I Executive q v II In law *अनुष्ठाय (या य)

EXEGESIS विवृति & EXPLANATION

EXEGETE EXEGETIST व्याख्यात (f ती) ( ) व्याकृत (f त्र)

EXEMPLAR आदर्श & MODEL [lle]

EXEMPLAR (1) expr ly आदर्श (2) पत्र (या य) (= commend)

EXEMPLIFICATION expr ly verb & BELOW

EXEMPLIFY (1) उदाहरणम् or इष्टानुष्ठानम् or सनिर्द्देश्यं स्वष्टीकरोति or स्वष्टी
करोति (2) उदाहरति (इ c 1) these have been e ed in order तद्
क्रमेणोदाहृत I iv

EXEMPT ( ) मीचयति (हुच c 10) & TO FREE RELEASE

EXEMPT (aly) expr ly निरोरवीत {refd e from b tl and decrep
t le शीतशस्त्रप्ररम् (mfn) Hv v 22 & FREE FROM DEVOID OF

EXEMPTION (1) मुक्ति & FREEDOM (2) ly der e from anx cty
निविकृता शीतविकृता etc

EXEMPT 1 शीतविकृता शीतविकृता 2) शस्त्रादि : con

EXERCISE (pl) (1) औद्दिष्टिकम्, (2) अभ्यासिक्रिया

EXERCISE (subs) I Application, employment कृ व प्रयोग II Performance, practice कृ व अनुष्ठानम् III Exertion (1) व्यायाम place of e व्यायामभूमि, ha, (2) श्रम, परि-, tool e with non maces श्रयोद्धेन श्रममकरीन् K, tied with e परिश्रमलाग्न (ला, ल), ha: IV A disquisition, task कृ व

EXERCISE (v t) (1) व्यायाम करोति, (2) श्रम करोति

EXERCISE (v t) I To use कृ व प्रयुज्ते (पुनृ e त) II To practise कृ व अभ्यसति (प्रस c 4) III To discipline शिक्षयति (e of शिक्षा) IV To cause to e व्यायामं कारयति (e of कृ), ha V To afflict चादासयति (e of दस)

EXERT (v) I To o oneself श्रम करोति v TO ENDEAVOUR, ATTEMPT II To employ, apply कृ व प्रयुज्ते (पुनृ, e त)

EXERTION व्यायाम *from e* व्यायामात् Si v EFFORT

EXFOLIATE परिपुटति (पुट c 6) (3)

EXFOLIATION परिपुटनम् (?)

EXHALATION I The act (1) उद्धार, (2) उत्सृज्य II That which is exhaled परिः उद्धार v

EXHALE (1) उद्हरति (हृ c 6), to e a smell परिगलम् उद्हरति, Me, (2) उत्सृजयति (विद c 6) (= to throw up) v TO EMIT

EXHAUST (v) I To empty कृ व शून्यीकरोति II To dry up कृ व शीथयति (e of श्व) III To consume खप or परिश्रय करोति IV To weary श्लेद्यति (e of श्लिद)

EXHAUSTION I Emptying (1) शून्यीकरणम्, (2) रिक्तीकरणम् II Dry ing up शीथणम् रि, वृत् III Consumption खप, परि IV Fatigue कृ व श्लेद V Dejection खाम्नि, शरणाद्

EXHAUSTIVE क्षमिन् (f शी) परि

EXHAUSTLESS अक्षय (या य) v INEXHAUSTIBLE

EXHIBIT (1) दर्शयति, प्र, चत् (c of दृश्) v TO SHEW, (2) प्रकटयति (no mi) or प्रकटीकरोति, *discharged the magicians who had used still* प्रकटीकृतपाटव विद्येश्वर विसर्जन, D, (3) व्यस्रयति (c of व्यस्), *bring your good fortune सोभाग्य मे व्यस्रयन्ती, Me*

EXHIBIT (subs) दिदर्शन (१)

EXHIBITION I Display (1) दर्शनम् प्र, (2) प्रकटीकरणम् II A show प्रदर्शनी (१) III A scholarship तति (or fully) दावहति .

EXHIBITIONER (1) ततिभुज् (mfn), (2) दावहतिभोगिन् (f नी)

EXHILARATE उत्सासयति (c of सन्) v TO CHEER, DELIGHT.

EXHILARATING (adj) (1) उत्साहिन् (f नी), सम्, (2) उत्सासकर (गी, र).

EXHILARATION उत्सास v CHEERFULNESS, DELIGHT

EXHORT (v) प्रीत्याह्वयति (c of सह) v TO INCITE, ADVISE

EXHORTATION प्रीत्याह, न v INCITEMENT, ADVICE

EXHORTATIVE, EXHORTATORY (1) by comp, (2) प्रीत्याहक (f हिका)

EXHORTEE प्रीत्याहक v INCITER, ADVISER

EXHUMATION उत्खननम् *e of a corpse* शरीत्खननम्

EXIGENT (v) उत्खनयति प्र (उन् c 1)

EXIGENCE, EXIGENCY *e of business* कार्यशौरवस, *as the presence of affairs वर्तमाने कार्यसङ्घटे, in this e* अस्मिन् लक्ष्ये v URGENCY, IMPORTANCE, CRISIS

EXIGENT (adj) गुरुतर (स, र) (=very important)

EXILE (subs) I Banishment ए व निर्वासनम् II The person ए निर्वासित or विवासित or प्रवासित (हा, ल)

EXILE (v) निर्वासयति (c of वस्) v TO BANISH

EXIST I To be ए व अस्ति (यस c २), *everybody would believe that he does not e* सर्वा भोक्ती नाहमस्तीति पतोयाम् S, (2) वर्तते (हत, c 1),

II II To live, remain ए व, तिष्ठति, अस्ति, (स्था, c 1)

EXISTENCE (1) अस्तित्व (as opposed to non e) *e of God* अस्तित्वम्,

S (2) अवस्थान or स्थिति (=contundice), *butl e a l des*
trict on जन्मस्थितिराशा S (3) जीवन (life q v)

EXISTENT वर्तमान (दा न) *To be e v* TO EXIST

EXIT (1) निष्क्रम (2) निर्गम (3) निर्यापन *I' (n drama)* निष्क्रान्त (दा
 न्) *Exant (pl) or e omnes* निष्क्रान्ता सर्वे V

EXODUS (1) निर्यापन *e of the Jews* *इहूदीनां निर्याप (2) निर्गम अ

EXOLERATE जीवयति (e of यय) v TO EXCULPATE

EXORABLE (1) अनुनय (या य) (2) प्रसादनीय (या य) (3) *or ly*
circum, he is e अ अनुनय स्थलादि or प्रसादवित्तु यय

EXORBITANCE EXORBITANCY v EXCESS EXORBITI EXTRAVAGANCE

EXORBITANT अव्यधिक (जा क) v PACESSIVE EXTRAVAGANT

EXORBITANTLY अव्यधिकम् v EXCESSIVELY

EXORCISE (1) भूत दूरीकरीति, (2) भूतविनाश जीवयति (मुच c 10)

EXORCIS : भूतापनाशकम् भूतप्रतिषेध

EXORDIUM मुखवचन v PREFACE

EXORTERIC साधारण (वी य) (?)

EXOTIC निदेशीय (या य) (- fore gn q v)

EXPAND (v t) प्रसारयति (e of ल) v TO SPREAD EXTEND OPEN

EXPAND (v i) प्रसरति (य c 1) v TO SPREAD EXTEND

EXPANSE प्रसर v EXTENT *Ph in the of leaen* विततनमसि

EXPANSION प्रसार or प्रसर v EXTENSION SPACE

EXPANSIVE (1) प्रसारिन् (f वी) (2) प्रसरिन् (f वी) v also DIGGIVE
 SIVE

EXPATRIATE I To rove q v II To enlarge q v प्रसरयति
 (पच c 10)

EXPATRIATE खराद्वदिप्रवासयति (e of यय) I v TO BANISH

EXPATRIATION खराद्वदिप्रवासनम् v BANISHMENT

EXPECT (1) अन्वक्षति (दृष्ट c 1) (-to look forward) *e ag the ferce*

fall of the leaf सप्तम्यस्य सिद्धनिपातमुपमम् R , (2) उत्प्रेषते (इच्छ c 1)
(-1) M n (3) तत्कथति (तत्क c 10) (*to fancy* q v), (4)
सम्भावयति (c of भू) (=to believe q v), (5) पृतीक्षते (ईच्छ c 1)
(=to wait for q v)

EXPECTABLE उत्प्रेष्य (f च्छ) or उत्प्रेष्यासीय (या य) v TO EXPECT

EXPECTANCE EXPECTANCY I Expectation q v II Hope आशा

I EXPECTANT उत्प्रेष्यन् v CANDIDATE

EXPECTATION I The act expr by verb *I was in e of it* तदवसु-
यम् II Hope q v आशा, *it is beyond ones* आशातीतमेतत्
III Promise q v

EXPECTORATE उद्गिरति (उद्ग c 6) v TO SPIT

EXPECTORATION उद्गार v SPITTLE

EXPEDIENT I Fitness q v युक्तता II Self interest q v

EXPEDIENT (a l j) उचित (ता त) v FIT PROPER

EXPEDIENT (subs) उपाय v MEANS SHIFT

EXPEDITE I To hasten q v लरयति (c of लर) II To des-
patch q v विद्युजति (द्युज c 6)

EXPEDITION I Haste q v लरा II Departure q v
दास्य v also ATTACK

EXPEDITIOUS लरान्वित (ता त) v QUICK

EXPEDITIOUSLY लरित v SPEEDILY HASTILY

EXPEL निरप्यति (अप्य c 4) v TO BANISH DRIVE AWAY

EXPEND व्ययति (व्यय c 1) or व्यय करोति v TO SPEND

EXPENDITURE व्यय *heals of e increased* व्ययमुच्चावर्धन D VIII

EXPENSE व्यय परि *es connected with con notes* व्यय पश्यसमुद्भव
Y and who have *es and no cone* निराया व्ययवलय Y at the
e of food भक्ष्यव्यय I a b

EXPENSELESS (1) व्ययवर्द्धित (ता त) (2) व्ययवर्द्ध (ता त) etc

EXPIATION I The act (1) जीघमन् (2) माज्जन्म्, (3) पावन्म् At
 II The means (1) प्रायश्चित्तम् (2) प्रायश्चित्तम् V.

EXPIATORY पावन (नो न), *e rite* पावनी विधि, Pa Ph *e ceremony*
 प्रायश्चित्तम्

EXPIRATION I D uth end q v उदयम् II C sation q v
 उदयम् III Emission q v उद्धार IV Breathing out
 नि श्वासम्

EXPLANATORY *Pañcāṅga* notes व्याख्यान or अथर्वश्रुतीश

EXPIETIVE (subs) : *expiratory* पादपूरकशब्द

EXPLICABLE (1) *explic* by verb, (2) व्याख्येय (या य)

EXPLICATE (v) (1) विवक्षीति (वृ c 5) (2) व्यप्रति (c of व्यप्र) Can

V TO EXPLAIN

EXPLICATION विवक्षित V EXPLANATION

EXPLICIT (1) स्पष्ट (दा द) (2) स्फुट (टा ट) & CLEAR

EXPLICITLY (1) स्पष्ट, वि, (2) स्फुट, परि-

EXPLICITNESS (1) स्पष्टता वि, (2) स्फुटता, परि, *Explicitness*

EXPLORE (v) सहाय्येन विदीर्ष (pas^c of दृ) or स्फुटि (स्तृट् c 6) (1)

EXPLODED (adj) : *exp* rejected (1) निरस्त (f स्त), (2) दृष्टीहीन (ता त)

IV To put q v ददाति (दा, c 3) V To c a child चपति
धति (व्यध् c 4), D iv

EXPOSITION (1) विवृति, (2) व्याख्या (= explanation q v)

EXPOSITOR विवृतिकार v EXPLAINER

EXPOSITORY Ph e index सूचिपत्रम् *

EXPOSTULATE सकथयति (तर्क, c 10) v TO REMONSTRATE, REASON

EXPOSTULATION विरुद्धतर्क v REMONSTRANCE, DISSUASION

EXPOSTULATOR विरुद्धतर्कमय (धी, य) (i)

EXPOSURE I Disclosure विवृति II shewing प्रदर्शनम् Ph
e little son चातकलङ्कनम् Sa, northerly उत्तराभिमुखता

EXPOUNDER (v) विवृणोति (वृ, c 5), it has been eel in Tatta' aumud
विह्वलकौमुद्याम् D s v TO EXPLAIN

EXPOUNDER विवृतिकार v EXPLAINER

EXPRESS (v t) I To press out of (1) निष्कर्षयति (कृ, c 1), (2)

निष्पीडय गृह्णाति (ग्रह c 9) II To indicate, exhibit q v व्यनक्ति

(व्यध् c 7), your sister does not avoid necessity मङ्गदीपदर्शनधीन्यता व्यनक्ति

Si, or it does 'you are saying false' अथवा मिथ्या वदतीति व्यनक्ति, ha

III To denote q v वक्ति (वच c 2) here the word beast is
intended to e ill be at अत्र क्षन्नुपवदमहात्तर्क्ये विवक्षित, Kar IV To

declare speak q v वक्ति what he was about to e विवक्षिता विरम्

Si V To send q v * विद्यप्रति (द्यज c 6) VI To re-
present q v

EXPRESS (aly) I Explicit, plain q v स्पष्ट (दा, द) II

Special विनिष्ट (दा, द), e messengers विनिष्टवाचक

EXPRESS (subs) I A courier अवाकृतिक II An e train
*विनिष्टवाचावलि

EXPRESSIBLE I What can be declare! (1) कथनीय (या, य), (2)

वाक्येय (या, य) II What can be squeezed निष्कषणीय (या, य)

EXPRESSION I Pressing out (1) निष्पद्यम्, (2) निष्पीडा ग्रहणम्
 II Declaration (1) सूचनम्, (2) स्थापनम् III Significant
 indication व्यञ्जनम् IV Look q v V Phrase वाक्यम्
Here the fault is of e अत्र बावत्वेन दोषः, Kar VI In arith राशि

EXPRESSIVE I Lat (1) व्यञ्जक (f शक्ति) (=indicative), *e of*
st is is प्रोडाव्यञ्जक Kar, (2) वाचक (f शक्ति) (=denoting), *day*
is not e of light दिनमिति प्रकाशमवगमनमर्थे वाचकम् Kar II
 Significant q v अद्यत (f शक्ति)

EXPRESSIVENESS (1) व्यञ्जकता (2) वाचकत्वम्, (3) अद्यतता v above

EXPRESSLY (1) स्पष्टम्, (2) निश्चयं v EXPLICITLY PLAINLY

EXPUGN विजयते (पि c 1) v TO CONQUER

EXPUGNER उद्ध (f श्री) f: v CONQUEROR

EXPULSION (1) निरसनम्, (1) निष्कासनम् (3) निवासनम्

EXPULSIVE (1) निष्कारिन् (f श्री) (2) by comp *e power* निरसनशक्ति

EXPUNGE उन्नादि or भाज्यवति (मन c 2 and 10) v TO BLOT OUT,
 ERASE

EXPURGATE पुनाति (पू c 9) v TO PURGE, PURIFY

EXPURGATORY पारण (श्री न) Ph c 112x *निविहपुलकनामावलि

EXQUISITE (adj) I Excellent अद्भुतम् (मा म) II Most de
 lightful अतिरम्य (मा, म), मनोहारिन् (f श्री) v DELIGHTFUL,
 CHARMING III Extreme q v परम (मा, म)

EXQUISITELY expr ly v also EXTREMELY WELL

EXQUISITENESS I Lat (1) अद्भुतमता, (2) अतिरमणीयता, etc
 II Extremity expr by परम (मा, म) III Sharpness
 तीव्रता

EXSCARATE शोषयति (c of हृद्) v TO DRY

EXSICCATION शोष or शोषणम् उन्, नि, परि, न

EXSICCATIVE (1) शोषिन् (f श्री) नि, परि, (2) निशोषण (f श्री)

EXTANT : I. Protruded : बहिर्गतः (ता, तं). II. Not lost : विद्यमान.
(ना, नं).

EXTASY EXTATIC : v. ECSTASY, ECSTATIC.

EXTEMPORANEOUS, EXTEMPORARY : (1) तत्कालकल्पितः (ता, तं) (?) ; (2) तत्कालचिह्नित. (ता, तं) (?) ; (3) तत्कालचरुतः (ता, तं) (?).

EXTEMPORE (adv.) : expr. by अग्रे., delivered an address &. *तत्कालचिह्नितता वक्तृतासुदीप्यमास.

EXTEND (v. t.) : (1) विस्तारयति (अ, c 10.), *amassing fame, &ing excellencies* उपचिन्तन् ययः, विस्तारयन् गुणान्, K. ; (2) तनोति, वि, प, (तन्, c. 8.), *to e. fame* : ययस्तनोति, Ki. ; (3) प्रसारयति (c. of ह) (= to stretch), *who would e. (his) hand* : क करं प्रसारयन्, Ku.

EXTEND (v. i.) : (1) विस्तीर्णते (pass. of स्त) ; (2) वित्तवते (pass. of तन्) ; (3) विस्तृतः or वित्त (ता, तं) भवति : v. TO SPREAD, INCREASE.

EXTENDIBLE, EXTENSIBLE, EXTENSILE : (1) विस्तारणीयः (या, यं) ; (2) विस्तारयन (ता, तं) ; (3) by circum.

EXTENSION (1) विस्तारः (best equiv.) ; (2) विस्तीर्णता ; (3) विस्तृतिः ; (4) विवृति , (5) प्रवृतिः ; (6) विस्तार .

EXTENSIVE : विस्तीर्ण (f. चीं), *the sea-garmented (earth) is e.* : विस्तीर्ण-यमर्णवाम्बरा, D. ; *news of Kusumapura is e.* विस्तीर्ण. कुसुमपुरवार्ता, Ku. , v. LARGE, WIDE.

EXTENSIVELY : (1) विस्तीर्णम्, (2) विस्तरेण, (3) विस्तारम्.

EXTENSIVENESS : विस्तीर्णता . v. largeness, wideness.

EXTENT विस्तार, a *Yojana* in e. : योजनविस्तारः (रा, र). Ph. *to a great e.* अतिमात्रं v. EXCEEDINGLY ; *to such an e.* एतादृक् v. MUCH, so- ; *to a slight e.* ह्रस्वम् v. LITTLE.

EXTENUATE (v. t.) : I. To thin : कृ v. : कमयति (c. of हृज्). II. To palliate, to degrade कृ v. . लघयति (nom.).

EXTENUATION लघुकरण : v. palliation, mitigation.

EXTERIOR (aly) बहि in comp V EXTERNAL, OUTER

EXTERIOR (subs) (1) बहिर् (ind), *I do (you) e* बहिरि, *Gr VIII 7 claiming only: it e* बहिरि मनीहा, II (2) बहिर्माग

EXTERMINATE उच्छिन्नति (हिद् c -) V TO EXTERPATE, ERADICATE

EXTERMINATION उच्छेद सम् V EXTERPATION, ERADICATION

EXTERMINATOR (1) उच्छेदक (f दिक्), सम् (2) उच्छूलयि (f ची), सम्, (3) उच्छेद (f नी), सम्, (4) विध्विन् (f नी), (5) अन्तर्गत (mfn)

EXTERNAL (aly) (1) बहि (in comp) *extending and intercalating* बहिरन्तर्गतम् (mfn) An, (2) बाह्य (ता, छ), *e objects* बाह्यविषया, S p b

EXTERNALLY (1) बहि *e smect, but internally disagreeable* मधुर बहि रक्षयिषम् Si, *not only internally b t also e* न केवल अन्तर्बहिरिषि ह, (2) बाह्यत (rare)

EXTINCT (aly) I At an end (1) उच्छिन्न (दा घ), (2) सञ्चित (ता त) *to be e* सञ्चित प्राप्ति, V p v also *ext* II Extinguish (1) नाश (ता न), (2) निर्वाण (ता त)

EXTINCTION I Putting out निवाम् II Destruction q v उच्छेद *e of Helict 1/30* उच्छिन्नोद, Vi iv

EXTINGUISH I To put out q v निवामति (e of वा), *I will e the fire of bereavement by q u it is life* दहमुच्छ्रय निवामि^१ निवामयामि Vt II To destroy q v उच्छिन्नति (हिद् c १)

EXTINGUISHED, BE I To go out q v निवति (वा c २) *these f es are not yet e* निर्वन्ताद्यादि नैते उच्छ्रयाद्वा, Mu II To be destroyed q v *exp* by उच्छिन्न (दा घ)

EXTINGUISHABLE I Of lights निवत्य (f घा) II Fig उच्छेद (f घा)

EXTINGUISHER of a lamp *दीपनिवामक

EXTINGUISHMENT & EXTINCTION

EXTIRPATE (1) उद्मूलयति सम्, (मूल, c 10), and all the *Andas* have been e d मन्दायोद्मूलिता सहे, Mu , (2) उच्छिन्नति, सम् (हिंद c 7) to e enures रिपुदुच्छिन्नति, R , (3) उतसादयति (c of सद), e my thorns * उसादयन् कच्छवान्, K

EXTOL (v) I To raise up उद्यमयति (c of नम्) II To praise q v कीर्तयति (कृन् c 10) especially to those who e'd the excellencies of *Damajanti* विविध भेदीगुणकोर्वनाकृतान् N

EXTIRPATION (1) उद्मूलनम्, (2) उच्छेद, सम्, (3) उसादनम्

EXTORT (p t) निष्कर्षति (कृप, c 1), to e a confession *मनिषति निष्कर्षति, to e money अर्थं निष्कर्षति R

EXTORTION निष्कर्ष, प, e of money *अशनिष्कर्ष

EXTORTER, EXORTIONER निष्कर्षक (f दिंका) (1)

EXTRA I Adj अतिरिक्त (ता त) II Subs अतिरिक्तम् III Prep v BEYOND, EXCEEDING

EXTRACT (v) (1) निरुत्कर्षति, उत्, (कृप, c 1), to e anol तैम निरुत्कर्षति * (2) निरुत्तरति ते, उत्, (उ, c 1), will e the thorn of infant अयम गन्धमुद्धरे K To e a root (in arith) मूल निधारयति

EXTRACT (sul =) I That which is eed expr by verb II Essence (1) रस, (2) निदास (3) निर्युद्ध III A citation quotation expr by उद्धृत (ता त) IV Descent q v

EXTRACTION I The act (1) निष्कर्ष or उत्तकर्ष अ, (2) निहार or निर्हरण, (3) उद्धरणम् II Lineage, descent q v Ph e of roots (in arith) मूलनिधारणम्

EXTRAGRAMMARS perh simply अदि in comp

EXTRAJUDICIAL अन्वहारवहिर्भूत (ता, त) (2), अन्वहारवाद्य (f ता) (2)

EXTRAMUNDANE अलौकिक (बी, क), अपावित्र (बी, क)

EXTRAMURAL भित्तिवहिर्भूत (ता त) (2)

EXTRA NEOC वाद्य (f ता) v EXTRA NEI, FOREIGN

EXTRAICABIT (1) उद्धारणीय (या, य), सम् , , (2) मोच्य (f चा), वि, परि

EXTRICATE (1) उद्धारति, सम् , *to e one's self* आत्मानमुद्धारति, V. c , (2) मोचयति (मृच c 10) (=to free q r) , (3) तारयति (e of तृ) (=to save q r)

EXTRICATION I Lit (1) उद्धार , सम् , (2) उद्धारण, सम् , (3) मोच य, परि v DELIVERANCE II Emission q r

EXTRINSIC, AL बाह्य (जात, जी) v EXTERNAL

EXTRUDE दि सारयति (e of रु) v TO EXPEL, THRUST OUT

EXUBERANCE प्राचुर्ये v ABUNDANCE, EXCESS Ph in e of joy
ज्वनिभर (रा र), K

EXUBERANT प्रचुर (रा, र) v. ABUNDANT, EXCESSIVE

EXUBERANTLY प्रचुर v ABUNDANTLY, EXCESSIVELY

EXUDATION I The act (1) उद्धार , (2) निहीनम् II Flow q v III What is exuded (1) निर्यास , (2) निर्युद्ध , (3) एष

EXUDE (v) I Trans (1) उद्धारति (मृ, c 8) , (2) निरस्यति (यत्न c 4) (3) निहीति (हीच् c 1) *some e d lac* केनपिबाधारी निहृत, Si II Intrans सरति (सृ, c 1) v TO FLOW

EXULT (v) (1) उन्नति, ते (सिच, c 6) (often in bad sense), *his mind did not e* न तस्योत्तिविवे मन R , (2) प्रमोदते (मुद c 1) , *we eagerly e* वयं व्यथा प्रमोदानहे, V :

EXULTANT (1) उत्सिक्त (जा त) *of the ecstatic* उत्सिक्तस्य तपोनिजे, V , (2) प्रसुदित (ता, त), *the e pa ty of the bridegroom* प्रसुदिततरपच , R

EXULTATION (1) उत्सोक्त , (2) प्रमोद v Rapture

EXULTINGLY (1) सोमोक्त (2) सोमान , (3) प्रमोदनिर्भरम्

EXUSTION (1) निर्दाष्ट , (2) निर्दहनम् v TO BURN UP

EYE (subs) (1) चक्षु *In do n e s m see ng othe s faults* परदीवे-
चक्षद्विचक्षुष, Si *where n king places his e* यच्चिन् पापिचक्षुरारीपयति
I , (2) क्षीयन्, वि, *what e s never to open again* (i e ded)

अपुनरप्रीक्षयाय निमिषील सीधने, C , *press with es shut* सीधने मीनयित्वा *
 नमय, Me , (3) नेतम् *the observed of Lindrels of es* नेतशयैकलचय
 (चय, चय , R , (4) नयनम् *the full on her es* नयनम् नयनयुग्मे निप
 पात चय, R , (5) अचि (n) *the thousand ed* (Iira) सहसाच , *the*
external coat of the e अलीर्वाच पञ्चम् Bha , (6) हम् (f) , *all the*
fine-ed [companions] drunk him with (few) es अहु हमा मयुना
 सुहम् समता , N *Blind of one e* काच (या च) *The outer corner of*
the e (1) अपाह , (2) नयनोपात्त *Before the es of* (1) समच or
 प्रत्यच (with gen or absol) , *before the es of Lings* प्रत्यच स्थापनीमान्,
 Ye , (2) by gen or loc of पञ्चम् (f ली) , *before i es* पञ्चमी से or
 पञ्चमि मयि

EYE (१) निरीक्षते (ई, c 1) १ TO SEE

EYE BALL (1) तारा or तारका (2) कर्मीनिवा

EYE BROW भू or भूज्जा *Agut with beautiful es* भुम् *A face with black,*
smooth, gracefully arched es अक्षरकर्मोत्प्रेक्षाम् भूज्जमाननम् D ११

EYE DROP (1) नयनचलितम्, R , (2) नयनचलितम् Me , (3) नयनाम्,
 (n) , hi , (4) अश्रुचिद्र, D १ TEAR

EYE GLASS *उपनेत्रम्, उपम्भीचनम् [रार: 25

EYE LASH पदम् (n) , *eyes with raset es* अक्षरानीनि निमीषयानि R

EYELET, EYELET HOLE छिद्रम् १ APERTURE

EYELID (1) नेत्रच्छद , (2) नयनच्छद

EYE PIECE *नेत्रचन्द्रम् १ LENS

EYE SALVE अञ्जनम्, नेत्राञ्जनम् etc १ OINTMENT

EYE SERVICE प्रत्यक्षता , प्रत्यक्षयुक्ता

EYE SHOT, EYE REACH अक्षुर्दृश्य, an him comp e , *when they were*
out of e अक्षुर्दृश्यगतिप्राप्तेषु तेषु, H 1

EYE SIGHT दृष्टि , *my e cannot delay for these letters* नात्र मे वर्धमानान
 दृष्टा दृष्टि १ १ SIGHT

EYE-SORE : (1) अक्षुःशूलम् ; (2) अक्षिभूत (ता, तं), *I am his e.* : अक्षिभूतोऽक्ष-
मस्य, D.

EYE-WITNESS : (1) अक्ष्यक्षमाक्षिन् (f. ची) (after M.) ; (2) अक्ष्यक्षदृष्ट (f. दृष्टी),
etc.

EXRE : परिग्रहणम् ; v. CIRCUIT.

EYRIF, EYRA : कुलाय ; v. NEST.

F.

FABIAN (adj) : *कारोयः (दा, वं), दीर्घरूतः (ता, तं).

TABLE : I. Lit. कथा : v. STORY. II. Falsehood : q. v.

FABRIC I. Texture q. v. II. Edifice : q. v. भवनम्. III. Cloth :
q. v. वस्त्रम्.

FABRICATE : I. To build, produce : q. v. : रचयति (रच्य, c. 10.). II.

To invent : यजति (यज्य, c. 6.) : v. COUNTERFEIT ; FALSE.

FABRICATION : I. Construction, manufacture : q. v. : रचना, निर्माणम्.

II. Falsehood : *this is a f.* : अशोकमेतत् : v. FALSE, COUNTERFEIT.

FABRICATOR : रचयित (m.) : v. MAKER.

FABULIST : (1) कथाकार (?) ; (2) आख्यानकारा कर्ता, K. ; (3) आख्यायिका-
कारः, C.

FABULOUS : I. Fictitious : q. v. II. Related in fable : कथानिबद्ध
(दा, वं) : आख्यानकीर्तितः (ता, तं).

FACADE : मुखम्.

FACE (subs.) : I In gen - (1) मुखम्, *struck Yudhisthira on the f.*
मुविहिर्षं मुखेऽयम्, Mah. ; *with a f. beautiful as the moon* इन्द्रसुन्दरमुखी.

Ma., how (we) will shew our f. to men कथं भिक्षुसु सुखं द्रव्याम् . Ana. ; makes thousands of f.s. हृत्पत्रसहस्रानि कुरुते . K. ; is it proper for a ling to turn his f. from duty किं भवेति विमुच्यतीति वाच. . So., you have come before my f (=eyes) १. १११) मन्मथसुखमासी-
ति . Ve. ; the fs of the quarters - दिग्ग सुखाणि . N ; (१) आनन्दम् ; (२) वदन्तम् ; (३) वदन्तम् ; (४) वदन्तम् , (५) आनन्दम् . Ph ; in the f. of the Vedantas वेदान्तस्य आनन्दस्य . D. १. II. In Geo. - चार्ध , K. d. ; "सुखम्.
having the fs. यत्सुखं (यो, य) .

FACE (१). I. To confront - (१) मन्मथानि (noun) , (२) अनिमृशयति (noml.) ; (३) मन्मथी- or अनिमृशोभवति (with gen) , *makes it f. viz with difficulty* कथमपि मन्मिहमन्मथीन् . D. v. to meet . II. To front upon . expr. by सुख- or अनिमृश- in comp. , *sing the east* पूर्वसुख (f. यी) , *sing the north* उत्तरसुख (f. यी) ; *sing Lalshamas* ललशमाभिमुख , Ram . III. To cover the f. of : v. to cover .

FACET : as of a diamond : सुखम् .

FACETIOUS I. Merry, jocular परिहासशोभ (मा, भ) . II. Exciting laughter : f. conversation लक्ष्मणावितम् . K. .

FACETIOUSLY : परिहासपूर्वकम् १. १११) , daily .

FACILE : 1. Easy : (१) सुकर (त, र) , (२) यदवसायः (या, य) ; (३) अन्यायानिषाद (या, य) . II. Easy to pass : सुगमः (मा, मं) . III. Mild, affable : १ १. १११) (f. यी) .

FACILITATE : expr. by यत् , it will f. their union यदेन समागमसार्थं . ययनसाध्य .

FACILITY : I. Ease : १. v. : शीकृते . II. Dexterity १ १. : आनन्दम् , *shewing the f. of his hand* दर्शयन् आचलायनम् , Ram . III. Mildness, affability : मार्दवम् .

FACING (sub.) "सुखच्छद .

FACIMINE इतिहासम् (१)

FACT (s bs) I Real or truth q v मृताय it was pe l ng
 the मृतायथावृत्ति सा हि R, w/ don't jo represent the f विमर्श
 मृताया न निवध्यत Mr R II An act event q v इतम्

FACT IN (1) वस्तुत but : f वस्तुतस् Da com (2) प्रत्युत it is in
 f (our) abuse प्रत्युत वा निरन्तरिया S

FACTION I A body of combatants दलम् II A party q v
 दलम् III Discord q v भद

FACTIONS I G en to fa tion (1) कलहप्रिय (या य) (= quarrel
 son s) (2) उपजापिन् (f नी (= ntrgu g) II Belong ng to v
 f expr by comp or gen

FACTIONSNESS (1) कलहप्रियता (2) उपजापिता

FACTITOLS कृत्रिम् (मा म) v ARTIFICIAL & NATURAL

FACTITIVE Pl f object गौण कर्मन् (n)

FACTOR I A manager agent q v II In artil expr ly
 circum l o s o f of ten दम दाय्या भाग्य

FACTORAGE कारिणीदिक (= reward) v also com mission

FACTORA *कर्मस्थानम्

FACTORY I Lover q v शक्ति II Author or स्वता III
 A body of men समाज f of nucle ne *विक्रिस्वात्मज

FADE (1) I To de ay droop q v शरीर-ति (श c 1) II
 To lose freshness (1) घटति परि (घे c 1) : II f l bea t/ of
 fies परित्यागमुत्प्रेषयाम् Ku (२) मलिनोभवति the f ng girls d
 माया मलिनोभवतीम् N

FADE (1) (1) आपयति परि (c of ये f al ng th c cl ap le वनमापति
 आपयन् S (2) मलिनयति (nom) or मलिनो करोति Ku

FALLEN चान्दर v LICREMENT

FAG (subs) डेट v LER ANT [c 4]

FAG v) I To luge कथ करोति II To tire विद्यन (मिह

ΓΔΟ (v t) (1) आवासवति (L of यम), (2) छेदयति (c of विद)

ΓΔΟ END दधन्त v END, REFLEX

ΓΔΟX काष्ठानि (n pl) v FUR

ΓΑΛ (v i) I In gen (1) छेदति अर, नि, (सद c 1), *of feel*
eyesight आनयन्त (mfn) R v TO DEPART, GO, *my limbs are flying*
छेदति सप्त दानादि, G v TO SINK, DECAY with intellect not flying in
et genes कायसददेयविषयधी, K v TO BREAK, BECOME FRUSTRATE
 RD, (2) अरयति (धी, c 4) *my strength is* मल्लिर्मसारयति, K
 II To be deficient v DEFICIENT I of चीन (ना, न, in comp
 v कव्यति, FALL OFF

ΓΑΛ (v t) v TO DEFEAT, DISAPPOINT

ΓΑΛ (sib) v FAILURE Without f निवत v CERTAINLY

ΓΑΛΙΛΟ (subs) I Fault q v दीय II In money matters
 आवाय (?)

FAINT HEARTED दीनमनस (mf) v DEJECTED COWARD

FAINT HEARTEDNESS दीनमनसता v DEJECTION COWARDICE

FAINTING (s bs) (1) मूर्च्छा (2) मोह (ambiguous) *given to f* मोहपरा
यथा Ku (3) प्रलय (rare) *the end of f* प्रलयान Ku

FAINTLY (1) ईपत् (=little q v) (2) दृबल (=feebly)

FAINTNESS I Dje tion Inactivity q v असत् II Feeble-
ness q v दीनमनस III Dulness मात्सर्य

FAIR (aly) I Clear q v विमल (दा ल). II Beautif l q
v सुन्दर (री र Ph *the f o f sex* सुन्दर (f pl) III Frank
upright q v अश्रु (mf) IV Of complexion गौर (री र)
or गौरवर्ण (f य) V Favourable q v VI Proper q v
शुभ (ता क)

FAIR (adv) I Clearly स्पष्ट II Frankly अश्रु Ph *to*
bid f TO PROVE *f* *and sq* are v JUSTLY HONESTLY

FAIR (sub) मैत्रा Fu y f *नक्षत्रमन्त्रा v CARILY

FAIRING (s bs) मैत्राभ्युदयम्(?)

FAIRLY I Expressly q v स्पष्ट II Justly q v न्यायिन
III Properly q v यथा

FAIRNESS I Clearness q v वैमनस्य (?) II Beauty q v
सौन्दर्य III Honesty q v अश्रम IV Distinctness
स्पष्टता

FAIR SPOKEN विप्रश्न (दा द) v AFFABLE

FAIRY I Illu on माया II Affable spr t (1) चमत्त (f) f
r ng *चमत्तरीमन्त्रम् (2) सुरकानिनी v also ELY

FAITH (sub) यथा *be ng f ll of f sal ted the gods* यथासमीभूय सुप्रबन्ध
मान्दनाम् v BELIEF *To have f in* यथासति or अति (दा c 3)
(with loc), *has ng f in gods* सुरैव इहवन् (f ती) v *he fal f in*
Poma s p o et अर्पितव याचद मन्त्र II

FAITH (interj.) : सत्य ; v. VERIFY.

FAITHFUL : I. Full of faith : (1) बहादुर (मि); (2) बहादुर (बी, य').

II. Loyal. भक्त. (का, क'). Ph. . a f. wife पतिव्रता नारी ; a f. husband पतिव्रत. इमान् (?). III. Not breaking promises : सत्यसत्यः (आ, अ') ; सत्यप्रतिज्ञः (का, क') ; etc.

IV. Worthy of belief : विश्वसनीयः (वा, य) or विश्वास (f. स्त). V. True सदाशः (वा, य').

FAITHFULLY : (1) भक्त्या ; (2) बहादुर्येण.

FAITHFULNESS : I. Lit. : बहादुरता. II. Loyalty : भक्तिः. III.

Constancy : अव्यभिचारिता. IV. Truth : सदाशता.

FAITHLESS : I. Lit. : (1) अयुष्मान् (ना, न) ; (2) बहादीन (ना, न').

II. Treacherous : विश्वासघातिन् (f. भी). III. Disloyal भक्तिहीनः (ना, न'). IV. Inconstant : अव्यभिचारिन् (f. ची). V. Delusive : अय-
दाशः (वा, य'). VI. In promises अत्यसत्य (f. आ) ; and sim. comp.

FAITHLESSLY : expr. by acc. sing. of adj. or ins. sing. of subs.

FAITHLESSNESS : I. Lit. : अयुष्मन्. II. Treachery : विश्वासघातः. III.

Disloyalty : अभक्ति, IV. Inconstancy : अव्यभिचारिता. V. Delu-
siveness : अयदाशता. VI. In promises. (1) अत्यसत्यता ; (2) प्रति-
ज्ञाभङ्गः ; etc.

FALCATE, FALCATED : अग्राङ्क (का, क), D.

FALCIFORM अग्राङ्कीयः v. SWORD, SCIMITAR.

FALCON : श्येनः.

FALCONER : श्येनजीविन् (f. भी), M. 311. 163.

FALL (v. i.) : I. In gen. : (1) पतति, नि-, (rarely अ-, पति-, विनि-, आ-
से-) (पत्, c. 1.), Putana fell on the ground : पतान पतना मूसी, V. p. :
with the dress fell into the water : सगताः प्रापतस्यु, Mah. ; to fall on
the lance : जगुष्वा (ins.) पतति, Mah. ; the glittering scimitar fell from
his hand. अत्यसत्यस्य पतान पाचे, R. 111. 53. ; rivers falling into
the ocean अत्यसत्यं पतनीर्गदी, Si. 111. 75. [This use of पत् is rare.

Gen. expr. by प्रविशति, M. n. or उदेति, Mah. or प्रयाति, Ri. etc.] ; *flower-rain fell from the sky* : विषतः पुष्पाणि पयात, Vi. v. RAIN ; *we suddenly fell on Vindhyaletu* : अतस्मिन्ना पय विन्ध्याकेतीरपरि निपतित्वा अ, Pri. v. TO ASSAIL ; *some rise and f.* : शीघ्रमुन्नतः पतति, Mr. v. TO DECLINE ; *the refuge of the fen* ; पवित्रमरण्या, J. ; *something else has f.en there* : अन्तर् किमप्यर्थादरं तत्र पतितं, Ana. iv. v. TO HAPPEN ; *this kingdom has f.en into the hands of Vasantabhānu* : पञ्चलमानीरुञ्जै राज्यनिदं पतितम्, D. ; (2) भग्नति, -ते or भ गते, परि, (भंङ्, c. 4. and 1.), (gen. in fig. senses), *f.en on the ground*. कर्त्ता भट (हृ, हं), R. ; *did not f. from truth* : सत्यान्नाभग्नत, R. ; (3) अगते, हि, अ, परि- (अ, c. 1.) (gen. fig.), *has f.en from the top of the tree* : तद्दक्षिणरादक्षापरि-श्रुतः, R. ; *f.en from the path* : पददुक्तः (ता, त), Ki. II. To cesso : q. v. : मान्ति (मन्, c. 4.), *when the wind fell* दाते वनतो गते, Mah. III. To decrease : q. v. : प्रावहपेति (व, c. 1.). Ph. : *to f. a sleep* v. ASLEEP ; *to fall calm i. e. to become calm* v. CALM. ; *to f. soul* v. to attach ; *to f. short*, अनुमीभवति v. DEFICIENT.

FALL-AWAY. I. To sine : अद्वेषु परिहीयते (pass. of हृ), Sa. II. To sink into wickedness पतति : v. TO FALL.

FALL-BACK : I. To recede : q. v. II. Not to fulfil : q. v. : (1) यगति ; (2) अगते.

FALL-DOWN. I. Lit. : पतति, नि, अय, *as if the hot-rayed (sun) had f.en d. on the earth* निपतस्तमिनीचरस्मिन्नुज्वाह, Ki. II. To prostrate : q. v.

FALL IN : I. To agree : q. v. II. To comply : q. v. III. To enter : q. v.

FALL IN WITH : आधादयति, उम्, (c. of वृह) : v. TO MEET.

FALL OFF : (1) भग्नति, *does not f. off or decay* न भग्नति न क्षीयति, Vi. ; *spirit f.s off* तेज. पभं गयेति, Ki. ; (2) अगते ; (3) पतति : v. TO FALL.

FALL OUT I. To quarrel q. v. II. To happen पतति, वा, नि, स-.

FALL OVER I. Lit. : v. TO FALL. II. To revolt q. v. : *the people of Tihut have fen o. Prakaravarman* महात्तमस्यपि विदेहा जारः, D.

FALL TO : I. To begin q. v. : प्रसीति (सु, c. 2). II. To apply : निमित्ते, चति, (विद्, c. 1.).

FALL UNDER : I. To come under : *to f. u. one's power*. वसति, II. : v. TO COME. II. To come within : expr. by चलनं (ता, तं).

FALL (subs) I. The act of faling : (1) पतः, नि, *f. of a mountain* : निरिपतः, V. p. ; (2) पतनम्, नि, प्र, *f from a mountain* : निरे. पतनम्, II. l. , (3) चपतनं or चपतः (= faling down) ; (4) भग, प्र, (rare) ; (5) चुति, परि, वि, (rare). Ph. *coming out had a f. in front* निष्-स्यार्थे पतत छ, Mah. v. TO FALL. II. Death, destruction : q. v. : पत or पतनम्, नि, विनि, *how will Ravana brook the repeated f. of his men* कश्चिन् द्रुपदः भूमीम्न सज्जनविपतं च हते, Vi. III. Down-fall, degradation : पत or पतनम्, चर, नि, विनि, *rise and f of men* पातोपाता मनुष्याणां, H. ; *even f.....is equivalent to rise* निरिपतोऽपि समंसमुन्नतेः, Ki. IV. Decrease : q. v. हासः, *rise and f. of prices* : चर्यस्य हसिहासः, Vy. V. Cadence . q. v. : पतः. VI. Declivity, slope : q. v. : पत . VII. Waterfall . इपातः, *the f.s of the great Koshi* . महाकोशीप्रपातः, Ku. VIII. A falling : पतः, *heavy f of hail* हुम्बककरकाहटिपातः, Me. IX. Felling : पत, न.

FALLACIOUS : (1) भगजनन (नी, न) ; (2) मिथ्या in comp (=false : q. v.).

FALLACIOUSLY : (1) भगं जनयत् (f. की) ; (2) वचनार्थं (=to deceive).

FALLACY : I. Deception . q. v. : वचन. II. Mistake : q. v. : भग .

III Logical . (1) ऐतन्नायः, N. d. ; (2) वाचकः .

FALLIBILITY . (1) पतनशीलता , (2) भाविः {?}.

FALLIBLE : (1) पतनशील. (ला, ल) ; (2) भ्रान्त (ला, ल) (=erring).

FALLING-SICKNESS : अपव्यासः : v. EPILEPSY.

FALLOW (adj.) : I. Lit. : पतित (ला, ल) (*land which lies*), *f. for three years* waste (*land*) निर्वपयति खिलम्, Viv. : v. UNTILLED. II. Pale red . पाटल. (ला, ल).

FALLOW (sub.) : पतितभूमिः.

FALLOW (v.) : (1) पातयति (c. of पत), *f.ing land* : क्षेत्रं पातयित्वा, Viv. ; (2) वाहयति (c. of वह), *to f. low land* निर्वा भूमि वाहयति, Pa.

FALLOW-DEER : हरिहरिषेव : v. DEER.

FALSE (subs.) I. Not true, not real : (1) मिथ्या in comp., *f. reply* मिथीतरम् ; *to speak f.* मिथ्या वदति, M ; (2) अलीकः (का, क'), *f. promises* अलीकप्रतिज्ञा, Pr. 1 ; *f. Nala* अलीकनलः, N. ; (3) रित्य (वा, य), *this proverb is f.* : यद्यलीकवादी विदध, Ve. ; (4) कथा in comp., *f. assertion* कथावाद, K. b ; (5) चरु (ता, त), *f. accusation* चरुतानिधीनः, St., (6) चरु. (ला, ल). II. Uttering false hood : मिथ्यावादिन् (f. नी), (3) चरुतगिन् (mfn) ; and sim. comp.s. III. Fictitious, counterfeit : q. v. : कूट in comp., *f. measures of weight* कूटवस्तुमानम्, P., *f. evidence* कूटसाक्ष्यम्, M. IV. Treacherous, unfaithful : q. v. : अनव्यस्य (आ, य), Sa.

FALSE (adv.) v. FALSELY, F.-hearted : अपटहृदय (वा, यं).

FALSE HOOD : I. want of truth (1) असत्यता ; (2) अलीकता ; (3) रित्य अथ, *how could f. take a footing in their speech* कथं ग्राह्यतां निरि वेतयमासद् कुर्वीत, K. II. A lie : q. v. चरुतम्. III. Deceit . q. v. : क्षेत्रम्, *unacquainted with f.* चरुमित्रः क्षेत्रवत्, Sa.

FALSELY : I. Not truly . (1) मिथ्या ; (2) कथा, *deposing f.* साक्षा कथा वृत्तम्, Mit., (3) by adj. v. FALSE. II. Deceitfully : q. v.

FALSENESS . I. Lit. : अलीकता : v. FALSEHOOD (v). II. Fictitiousness कथिमता. III. Riffidy, deceitfulness : q. v.

ADDITIONS.

PAGE.	LINE.		
7.	11.	add	निर्दोषम्, Sr.
81.	26.	"	सुङ् (or Sanskrit conjugation).
67.	10.	after पश्यन्ति add	'an α. will be heard : पुनर्लब्धदारी } " दृष्टव्यः, Mr.' }
75.	19.	add	याजुषादधी .
109.	10.	"	सप्रेक्षा, Gan.
120.	8.	"	योधवारः, Mah.
"	9.	"	योधवारपति, and sim ^r comp. &c.
149.	1.	"	पतिवत् -न, Sa.
153.	3.	"	पतिवत्तु वापि विद्वद्भवः, Nil.

CORRECTIONS.

PAGE	LINE.				
1	14	for	दि	read	दि.
3.	1.	"	वति	"	वक्ति.
—	10	"	दे	"	दे.
4.	4.	"	वारवति	"	वारवति
—	18.	"	ध	"	ध
—	28.	"	घ	"	घी.
5	0	"	घट	"	घट.
6	9	"	घा	"	घा
—	16.	"	जे	"	जे.
7	6	"	विषम	"	विषम.
—	20.	"	pl.	"	ph
8	12	"	छ	"	छू.
—	26	"	लघाहार	"	लघाहार.
10	22	"	घा	"	घा.
12	3.	"	casualty	"	casualty.
—	7.	"	causal	"	Casual.
17	26	"	वयम	"	वयं म
19	13.	"	Mr vi.	"	Mr. ix
20.	12.	"	SUREWARD	"	SUREWD.
—	26.	"	सप	"	सर्प.
22.	14.	"	ADHESION	"	ADHESIVE.
23	12.	"	Amilitary	"	A military
—	24.	"	रचक	"	रचक.
29.	8.	"	advise	"	advice.
30.	1.	"	नीड	"	नीड.
32.	19.	"	शक्नोति	"	शक्नोति.
—	20.	"	वयमुद्रा	"	वयमुद्रा.
—	28.	"	अभिषेक	"	अभिषेक.

PAGE	LINE				
33	12	for	भीत (ता, य)	read	भीत (ता, त)
—	24	"	प्रसूते	"	प्रसूते
34	16	"	सूतन	"	सूतन
—	19	"	नाटकम्	"	नाटकम्
35	17.	"	सत्ययुगम्	"	सत्ययुगम्
36	11	"	इध	"	इध.
37	2	"	(ला, ल)	"	(ला, ल)
—	19	"	मि	"	मि
38.	7	"	omni-science	"	omni-science
—	9	"	रह	"	रह
40	1	"	वायु सेवनार्थ	"	वायुसेवनार्थ.
43	13	"	सर्वसुखा	"	सर्वसुखा
44	28	"	वैशादिक सम्बन्ध	"	वैशादिकसम्बन्ध .
49.	2	"	शूद्र	"	शूद्र
—	3	"	रिमिट विज्ञान	"	रिमिटविज्ञान
50	15	"	वन्दनीयमिति	"	वन्दनीयायामिति.
51	17	"	ख	"	खी
—	24	"	K	"	R.
53	1	"	दिद	"	दिद
—	8	"	पुव	"	पुव
53	20	"	तस	"	त
54	1	"	व	"	व
55	4	"	subs	"	subs
—	9	"	(G)	"	(G)
56	2	"	गमन	"	(b)
57	20	om t	OR	"	अथ
58	13	for	(तप c 1)	read	(तप c 1.)
—	20	"	विखीप	"	विखीप
59	13	"	वार्षिक	"	वार्षिक
60	28	"	(त्र c 2)	"	(त्र, c 2)
62	4	"	क्षणसार	"	क्षणसार
—	23	"	जाद्वलिक	"	जाद्वलिक .
63	2	"	मानम्	"	मान .

PAGE.	LINE.				
64	16.	for	यद्य	read	यधो.
—	17.	"	शङ्खु वन्ति	"	शङ्खुवन्ति.
65.	27.	"	भणितम्	"	भणितम्.
67.	21.	"	यद्य...	"	युध...
—	—	"	(यद्य, c. 1.)	"	(यद्य, c. 1.)
68.	21.	"	(यद्य, यं)	"	(यद्य, यं).
—	21.	"	CONCOMITANT	"	CONCOMITANT.
69.	7.	put	'gcd'	after	'not'
—	17.	for	शमन	read	शमन.
—	23.	"	आर्द्रः यद्यथा	"	आर्द्रः यद्यथा.
71.	26.	"	पर्यन्त	"	पर्यन्त.
76.	4.	"	दो	"	दो.
77.	25.	"	उद्गन्	"	उद्गन्.
78.	1.	"	यद्यः	"	यद्यः.
79.	18.	"	तदुत्तम	"	तदुत्तम.
—	20.	"	व्युह	"	व्युह.
80.	16.	"	रिक्कण	"	रिक्कण.
81.	2.	"	श्रीयम्	"	श्रीयम्.
—	21.	"	की	"	की.
83.	3.	"	दीग	"	दीग.
93.	2.	"	ATO RANGE	"	TO AFRANGE.
—	9.	"	विभक्ति	"	विभक्ति.
99.	12.	"	CONCOMITANT	"	CONCOMITANT.
—	25.	"	.. ज्य...	"	...ज्य...
—	28.	"	शान्ति	"	शान्ति.
101.	8.	"	धर्माणां	"	धर्माणां.
105.	24.	"	दुर्लभः	"	दुर्लभः.
106.	20.	"	परान्तम्	"	परान्तम्.
111.	11.	"	दुर्लभम्	"	दुर्लभम्.
112.	9.	"	भाष्यम्	"	भाष्यम्.
115.	22.	"	the	"	the.
116.	16.	"	वाङ्मयम्	"	वाङ्मयम्.
—	20.	"	यन्त्र	"	यन्त्र.

PAGE	LINE				
129	8	for	कनकम्	read	कनकम्
130	4	"	मदनोदयलक्ष्मीम्	"	मदनोदयलक्ष्मीम्
131	20	"	योगीश्वरम्	"	योगीश्वरम्
134	5	"	व्या	"	व्या
138	28	"	महात्म	"	महात्मम्
139	10	"	मन्त्र	"	मन्त्र
140	1	"	भाग	"	भाग
141	1	"	द्विधा	"	द्विधा
—	7.	"	आवर्जनम्	"	आवर्जनम्
143	6	"	'adder'	"	'addel'
—	16	"	'ed. v'	"	'equiv'
—	20	"	BLK	"	DEO
—	21	"	DE COVE	"	DECOE
144	10	"	MORE OVER	"	MOREOVER
145	10	"	रिडि	"	राहति
—	29	"	ताम्र	"	ताम्रम्
149	~	"	RIBBED	"	BISPER
151	2	"	ब्लि	"	blly
150	8	"	'comp'	"	'comp'
154	25	"	मन्त्र	"	मन्त्र
174	94	"	अपटकार्य	"	अपटकार्य
181	27	"	(पिप, c 1)	"	(पिप c 1)
188	3	"	म	"	मधु
191	27	"	Illustrate	"	Illustrate
190	4	"	stic	"	multon
—	8	of	'of'	"	
194	6	for	व्या	100	व्या
196	21	"	कुलम कमल	"	कुल(कमल)
197	27	"	सुख	"	सुख
200	28	"	सुखमम्	"	सुखमम्
207	1	"	Bo	"	'Blo'
210	12	"	तद्वत्	"	तद्वत्
214	~	"	कव	"	कव

PAGE	LINE				
222	2	for	रघ	read	रघ
—	27.	"	र	"	र
224	19	"	र	"	र
244	11	put	'e'	before	'for'
245	24	for	दक्षिणम्	read	दक्षिणम्
2 0	28	,	स नर	"	सैनिक
251	5	"	निष्कला	"	निष्कला
251	10	,	CHIMNEY PIECE	"	CHIMNEY PIECE
258	20	"	र	"	र
259	20	,	G steel	"	C steel
260	13	"	Arithmetical	"	Arithmetical
268	7	,	off	"	off
269	7	,	मुष्टि	,	मुष्टि
—	21	,	वदथा	"	वैदथा
270	15	"	र	"	र
—	22		हवत	,	हवित
275	19	put	(?)	after	ब्रह्मरक्षितम्
276	28	for	'ed'	read	'cel'
278	27	"	Constr	"	Constr
279	27	,	CORRELATION	,	CORRELATION
280	18	,	'A pathy	"	Apathy
283	17	"	बर्णित	"	बर्णित
285	1	,	समाप्ति	"	समाप्ति
297	11	,	सम्पन्न	,	सम्पन्न
299	11	put	'of'	before	'e s'
303	16	for	श्रीरामायण	read	श्रीरामायण
305	8	,	'tile	,	'style
—	16	"	(दा, दा)	"	(दा दा)
306	14	"	हति	,	हति
308	21	,	पदमन्त्र	,	पदमन्त्र
325	14	,	हृत्	"	हृत्
328	1	put	'-ed'	after	'r outh is'
333	5	for	सर्व	read	सर्व

PAGE	LINE				
336	10	for	मृत्परीक्षक	read	मृत्परीक्षक
338	19	,	विदधाति	"	विदधाति
339	3	"	COSMOGRAPHY	"	COSMOGRAPHY
346	10	"	प्रच्छादयति	"	प्रच्छादयामि
352	5	"	निधात	"	निधात
353	15	"	शरदाह	"	शरदाह
356	28	"	हविमानूषि	"	हविमानूषि
362	4	"	animal	"	animals
371	25	,	तृतीय	"	तृतीय
373,	21	"	भा	"	भ
374	27		DAME	,	DAME
377	10	,	(sim comp s)	"	(in comp s)
379	11	"	case	"	case
380	25	1 it	v	after	etc
384	4	for	IMMORTAL	read	IMMORTAL
—	10	"	(strictly)	"	(strictly)
—	21	"	Debauchery	,	Debauchery
389	6	,	DECLINE	"	DECLINE
—	—	,	धव	"	धव
394	2	"	धवधवता	"	धवधवता
403	10	,	debate	,	To debate
404	25	1 it	v	after	K
405	22	for	'accuse'	read	'accuse
407	9	"	Desert one	,	Desertion
413	23	"	प्रचलितमिष	"	प्रचलितमिष
417	27	"	निष्पत्ति	"	निष्पत्ति
419	3	"	धम	"	धम
421	28	"	DEHYTEROSOM	"	DEHYTEROSOM
422	14	"	धवधवताया	"	धवधवताया
423	22	"	धवधवता	"	धवधवता
—	25	"	धवधवता	"	धवधवता
433	15	"	exact	,	exact
435	18		पाणिपत्र	,	पाणिपत्र

PAGE.	LINE		for	अधिकार	read	अधिकार.
445.	1.					
446.	13.		,	ambrosia	"	ambrosia.
449.	16.		"	साधस	"	साधस.
451.	16.		"	मन्दनाया	"	मन्दुनाया.
459.	7.		"	मयकिर्प	"	मयनिकर्प.
460.	4.		"	स्थानि	"	स्थानि
—	25.		"	DISTRAINT	"	DISTRAINT.
466.	8.		"	आधिन	"	आधि न .
—	19.		"	द्वयताम्	"	द्वयताम्
—	23.		"	ompato	"	emphatic.
472.	20.		"	d, every	"	d. every.
479.	6.		"	stretch	"	stretch
481.	3.		"	GARMENTS	"	CARMENT.
484	6.		"	As	"	A
—	26.		"	अनविन्द	"	अनविन्दु
485.	1.		"	उपसहार	"	उपसहार.
—	22.		"	सुपुष्ता	"	सुपुष्ता.
487.	10.		"	युषति.	"	युषति.
492.	23.		"	श्ल	"	श्ल.
497.	15.		"	flows	"	flou.
498.	9.		"	returned	"	returned.
501.	26.		"	विनयाधनात्	"	विनयाधनात्.
503.	21.		"	EFFLUVIUMS	"	EFFLUVIUM.
504.	18.		"	(पा, सं)	"	(पौ, सं).
505.	11.		"	(म, c. 5)	"	(म, c. 5).
—	23.		"	to	"	to
507.	9.		"	ELEEMOSYNARY	"	ELEEMOSYNARY.
514.	27.		"	रत च्रुतिः	"	रत च्रुति .
515.	3.		"	PORTH	"	PORTH.
—	26.		"	सिद्ध	"	सिद्ध.
516.	11.		"	'(m.)'	"	'(n) .
517.	7.		"	EMOLUTION	"	EMOLUTION.
—	16.		"	(f. ची)	"	(f. ची).

LIST OF SUBSCRIBERS

[*N B*—Those who have expressed their desire of taking this book, but whose names do not appear in this list will be good enough to apply to my agents.]

HIS EXCELLENCY THE VICEROY,

PROFESSOR MAX MULLER

W J MONEY, Esq, C S I,

Civil and Sessions Judge

E M REHA, Esq,

Manager of the Cooch Behar Paj, Cooch Behar

L W HUTCHINSON, Esq,

Small Cause Court Judge of Lusteia, Chooa langa, and Pabna

R H PAWSEY, Esq,

Magte Collt, Mymensing

SYED MAHAMMAD ISMAIL,

Dy Magte, Lushoreng

BABU BEVIN BEHABI MOHETJEA,

*Manager of the state of the late Babu Ram Mohore Acl as
jea of Multagacha*

,, DURGA CHARANA GHOSH,

Pleader, Mymensing

, CHANDRA KUMAR GHOSH

Pleader, Mymensing

, KALI SHANKAR GUHA,

Pleader, Mymensing

MOULVEE HAMID UD-DIN AHMED, B A,

Pleader Mymensing

BABU GANGA DASS GUHA,

Pleader, Mymensing

,, SHAMA CHATAM ROY, B L,

Pleader, Mymensing

BADU ANHOY KEDAR BASU, M.A., B.L.,

Munsif, Bigumgung, Tippera.

„ BANESSAR PATRASAYEE,

Pleader, Mymensing.

„ SHASHI-SHANKAR CHATTOPADHYA,

Pleader, Mymensing.

„ PURNA CHANDRA ROY,

Govt. Pleader, Mymensing.

„ ISHAN CHANDRA CHAKRAVARTY, B.L.,

Pleader, Mymensing.

„ SHAMA CHARAN CHAKRAVARTY, B.L.,

Pleader, Mymensing.

„ MAHENDRA CH. MAZUMDAR,

Pleader, Mymensing.

„ JYOTI MANI GUPTA,

Head Master, English School, Mymensing.

J. PRATT, Esq., M.A.,

Jt. Magt., Mymensing.

SURGEON MAJOR J. SHAW, M.D.,

Civil Surgeon, Gaya.

SCHERON S. BORAH, M.B.,

Madras.

SURGEON Z. A. AHMED, M.D.,

Civil Surgeon, Nya Doonka.

BABU RAM DAY SEN,

Zemindar, Berhampoor.

„ MADAN MOHUN ROY,

Head Clerk, Pabna.

SRIPAD B. THAKUR, Esq., C.S.,

Bombay.

RAMA RAO, Esq.,

Mangalore.

REV. DR. K. M. BANERJEE,

*Late President of the Faculty of Arts of the University
of Calcutta.*